

SOUDNÍ DVŮR
EVROPSKÉ UNIE

VÝROČNÍ ZPRÁVA

2016

SOUDNÍ ČINNOST

SOUDNÍ DVŮR EVROPSKÉ UNIE

VÝROČNÍ ZPRÁVA 2016 SOUDNÍ ČINNOST

Přehled činnosti Soudního dvora,
Tribunálu a Soudu pro veřejnou službu Evropské unie

Lucemburk 2017

curia.europa.eu

SOUDNÍ DVŮR EVROPSKÉ UNIE

SOUDNÍ DVŮR
L-2925 LUCEMBURK
LUCSEMBURSKO
TEL. +352 4303-1

TRIBUNÁL
L-2925 LUCEMBURK
LUCSEMBURSKO
TEL. +352 4303-1

SOUD PRO VEŘEJNOU SLUŽBU
L-2925 LUCEMBURK
LUCSEMBURSKO
TEL. +352 4303-1

Internetová adresa Soudního dvora: <http://www.curia.europa.eu>

Redakční uzávěrka: 1. ledna 2017

Reprodukce povolena s uvedením zdroje. Fotografie mohou být reprodukovány pouze v kontextu této publikace. Pro veškeré jiné použití je třeba požádat o schválení Soudní dvůr Evropské unie.

Mnoho doplňujících informací o Evropské unii je k dispozici na internetu. Můžete se s nimi seznámit na portálu Europa (<http://europa.eu>).

Lucemburk: Soudní dvůr Evropské unie / Ředitelství komunikace / Oddělení pro publikace a elektronická média
Úřad pro publikace Evropské unie

Print	ISBN 978-92-829-2343-6	ISSN 2467-0790	doi:10.2862/37981	QD-AP-17-001-CS-C
PDF	ISBN 978-92-829-2336-8	ISSN 2467-1029	doi:10.2862/23921	QD-AP-17-001-CS-N
ePub	ISBN 978-92-829-2367-2	ISSN 2467-1029	doi:10.2862/39721	QD-AP-17-001-CS-E

© Evropská unie, 2017

Fotografie © Georges Fessy
Fotografie na obálce © Gediminas Karbauskis

Printed in Luxembourg

VYTIŠTĚNO NA PAPIŘE BĚLENÉM BEZ POUŽITÍ ELEMENTÁRNÍHO CHLORU (ECF)

OBSAH

KAPITOLA I | SOUDNÍ DVŮR

A. Vývoj a činnost Soudního dvora v roce 2016	12
B. Judikatura Soudního dvora v roce 2016	14
I. Základní práva	14
II. Občanství unie	15
1. Práva občanů Unie	15
2. Odvozené právo pobytu státního příslušníka třetího státu	17
III. Institucionální ustanovení	19
1. Právní základ unijních aktů	19
2. Pravomoci orgánů	21
IV. Unijní a vnitrostátní právo	23
V. Unijní soudní řízení	24
VI. Zemědělství	26
VII. Svobody pohybu	27
1. Volný pohyb pracovníků	27
2. Volný pohyb zboží	29
3. Svoboda usazování a volný pohyb služeb	29
VIII. Kontroly na hranicích, azyl a přistěhovalectví	33
1. Azylová politika	33
2. Přistěhovalecká politika	36
IX. Justiční spolupráce v občanských věcech	37
1. Nařízení Brusel I	37
2. Nařízení Řím I a Řím II	39
X. Justiční spolupráce v trestních věcech	40
1. Evropský zatýkácí rozkaz	40
2. Právo na tlumočení a překlad v trestním řízení	44
3. Trestní řízení a rozhodnutí v jiném členském státě	45
XI. Hospodářská soutěž	46
1. Kartelové dohody	46
2. Státní podpory	48
XII. Daňové předpisy	52

XIII. Sbližování právních předpisů	53
1. Duševní a průmyslové vlastnictví	53
2. Ochrana osobních údajů	56
3. Elektronický obchod	58
4. Telekomunikace	59
5. Tabákové výrobky	59
6. Kosmetické přípravky	60
XIV. Veřejné zakázky	61
XV. Hospodářská a měnová politika	63
XVI. Sociální politika	65
XVII. Ochrana spotřebitele	66
XVIII. Životní prostředí	69
XIX. Mezinárodní dohody	71
XX. Společná zahraniční a bezpečnostní politika	73
C. Činnost kanceláře Soudního dvora v roce 2016	76
I. Stručný statistický přehled soudní činnosti v roce 2016	76
II. Komunikace s účastníky řízení a s třetími osobami	79
III. Pomoc členům soudu	80
D. Soudní statistiky soudního dvora	82
E. Složení Soudního dvora	110
1. Změny ve složení soudního dvora v roce 2016	111
2. Protokolární pořádky	112
3. Bývalí členové Soudního dvora	114

KAPITOLA II | TRIBUNÁL

A. Činnost Tribunálu v roce 2016	120
1. Organizace	120
2. Soudní statistiky	121
B. Judikatura Tribunálu v roce 2016	124
I. Soudní řízení	124
Přípustnost žalob podávaných na základě článku 263 SFEU	124
1. Pojem „akt, který lze napadnout žalobou“	124
2. Aktivní legitimace k podání žaloby	125
Bezprostřední dotčení	125
a. Osobní dotčení	126
3. Pojem „nařizovací akt, který nevyžaduje přijetí prováděcích opatření“	127

4. Dodržování formálních požadavků a požadavků týkajících se lhůt, pokud jde o žaloby	128
Zneužití řízení	130
Právní pomoc	130
Uplatnění nového jednacího řádu	131
II. Institucionální právo – Evropská občanská iniciativa – Sociální politika	132
III. Pravidla hospodářské soutěže platná pro podniky	132
Obecné otázky	132
1. Právo na obhajobu	133
a. Oznámení námitek	133
b. Právo být vyslechnut	133
c. Použití tajných nahrávek telefonních rozhovorů jako důkazu	134
2. Podmínky stanovené pro poskytnutí ochrany před pokutami	134
3. Možnost Komise zvolit dohodu o narovnání	135
4. Povinnost uvést odůvodnění	136
5. Pravomoc soudního přezkumu v plné jurisdikci	137
Příspěvky v oblasti působnosti článku 101 SFEU	137
1. Pojem „potenciální hospodářská soutěž“	137
2. Omezení z hlediska účelu	139
a. Doložka o zákazu soutěžit	139
b. Nepřiměřené zpětné platby vedoucí k vyloučení konkurentů z trhu	140
3. Výpočet výše pokuty	141
IV. Státní podpory	143
Přípustnost	143
1. Napadnutelný akt	143
2. Osobní dotčení	144
Správní řízení	144
Pojem „výhoda“	145
1. Důkazní břemeno	145
2. Kritérium soukromého věřitele	146
Pojem „státní prostředky“	148
Selektivita – Daňové podpory	149
Státní podpora slučitelná s vnitřním trhem	150
Navrácení podpor	151
V. Duševní vlastnictví – Ochranná známka Evropské unie	153
Autonomie systému ochranné známky Evropské unie	153
Absolutní důvody pro zamítnutí zápisu	154
1. Zkoumání skutečností odvolacím senátem z moci úřední	154
2. Povinnost poskytnout odůvodnění	154
3. Zlá víra	155
4. Zeměpisné označení	155
5. Zvukové ochranné známky	156
6. Zpřístupnění důkazů	157

Relativní důvody pro zamítnutí zápisu	158
1. Zkoumání skutečností odvolacím senátem z moci úřední	158
2. Důkazy	159
3. Zánik práva v důsledku strpění	160
Procedurální otázky	161
VI. Společná zahraniční a bezpečnostní politika – Omezující opatření	162
Íránská islámská republika	162
Tuniská republika	165
Ukrajina	166
Syrská arabská republika	167
Boj proti terorismu	168
VII. Registrace chemických látek	170
VIII. Dumping	172
IX. Dohled nad finančním odvětvím	173
X. Zadávání veřejných zakázek orgánů Unie	174
XI. Přístup k dokumentům orgánů	175
Žádost o přístup k dříve zpřístupněným dokumentům	175
Výjimka týkající se ochrany rozhodovacího procesu	175
Výjimka týkající se ochrany právního poradenství	176
Výjimka týkající se ochrany soudního řízení	178
XII. Soudní agenda v oblasti náhrady škody	179
Přistoupení Chorvatské republiky k Evropské unii	179
Zpracování osobních údajů	180
Pravomoci OLAF	181
Ztráta příležitosti	182
XIII. Kasační opravné prostředky	183
XIV. Návrhy na předběžná opatření	183
C. Činnost kanceláře Tribunálu v roce 2016	186
I. Organizační důsledky související s nástupem nových soudců do funkce	187
II. Procesní důsledky reformy	188
III. Podpora činnosti soudu	190
D. Soudní statistiky Tribunálu	192
E. Složení Tribunálu	218
1. Změny ve složení Tribunálu v roce 2016	219
2. Protokolární pořádky	221
3. Bývalí členové Tribunálu	225

KAPITOLA III | SOUD PRO VEŘEJNOU SLUŽBU

A. Činnost Soudu pro veřejnou službu v roce 2016	230
B. Judikatura Soudu pro veřejnou službu v roce 2016	232
I. Procesní otázky	232
1. Postup před zahájením soudního řízení	232
2. Akt nepříznivě zasahující do právního postavení	232
3. Nedostatek pravomoci autora aktu nepříznivě zasahujícího do právního postavení	232
4. Lhůty pro podání opravných prostředků	233
5. Náklady řízení	233
6. Překážka věci pravomocně rozsouzené	233
II. Hmotněprávní otázky	234
Obecné podmínky platnosti aktů a základních práv	234
1. Působnost preambule	234
2. Formální odůvodnění	234
3. Časová působnost ustanovení nového služebního řádu	234
4. Přezkum administrativních aktů	235
5. Dovolávání se zásad uvedených v Listině základních práv Evropské unie	235
6. Povinnost loajální spolupráce s vnitrostátními soudy	235
7. Právo být vyslechnut	236
8. Právo na řádnou správu	236
9. Povinnost péče	237
10. Právo úředníka nebo zaměstnance na přístup ke spisu, který se jej týká	237
Příjmy a sociální zabezpečení úředníků	237
1. Sociální zabezpečení	237
2. Důchody	238
3. Odchodné	239
4. Postup do vyššího platového stupně	239
Služební postup úředníků a zaměstnanců	239
1. Povyšování zaměstnanců uvolněných odborovým nebo profesním organizacím	239
2. Disciplinární režim	240
3. Přeřazení dočasných a smluvních zaměstnanců při přemístění sídla agentury z jednoho členského státu do druhého	240
4. Přerušování profesní dráhy zaměstnance	240
Oznamovatel nesrovnalostí	241
C. Soudní statistiky soudu pro veřejnou službu	242
D. Složení Soudu pro veřejnou službu	254
1. Změny ve Složení Soudu pro veřejnou službu v roce 2016	255
2. protokolární pořádky	256
3. Bývalí členové Soudu pro veřejnou službu	258

Koen LENAERTS

předseda Soudního dvora Evropské unie

V roce 2016 zažila Evropská unie bolestné události.

Po Paříži roku 2015 se i Brusel, Nice a Berlín – stejně jako řada jiných míst ve světě – v posledních měsících otřásla krutostí rozsáhlých teroristických útoků, jež zbabělým způsobem podkopávají základní hodnoty míru, lidskosti, tolerance a vzájemného respektu, na kterých je založen evropský projekt, na němž nám záleží.

Dne 23. června 2016 se britský lid rozhodl opustit Evropskou unii. Tato demokratická a svrchovaná volba vystavuje Evropskou unii a její orgány velkým výzvám, které bude třeba co nejlépe zvládnout v atmosféře, jež je v současné době plná nejistoty.

Rok 2016 nám však poskytl i několik důvodů ke spokojenosti.

V září roku 2016 byl na základě systému rotace jmenován bulharský generální advokát, a tudíž může kolegium generálních advokátů na Soudním dvoře, jejichž počet vzrostl v červnu 2013 na jedenáct, konečně fungovat v kompletním složení, což mě těší vzhledem k rostoucímu počtu věcí, které zejména v oblastech spojených s hlavními výzvami, jimž musí Evropská unie v současné době čelit (boj proti terorismu, migrační krize, opatření spojená s bankovní a finanční krizí atd.), vyvolávají nové důležité právní otázky, k jejichž objasnění může stanovisko generálního advokáta přispět.

Je třeba také ocenit, že první dvě ze tří etap reformy unijní soudní struktury, jež byla v prosinci 2015 přijata evropskými legislativními orgány, byly v roce 2016 téměř zcela dovršeny. V průběhu tohoto roku bylo jmenováno jedenáct z dvanácti nových soudců Tribunálu Evropské unie v rámci první etapy této reformy. Druhá etapa konkrétně spočívala ve zrušení Soudu pro veřejnou službu Evropské unie v září 2016, jehož bývalým členům a jejich spolupracovníkům bych chtěl na tomto místě znovu poděkovat za jejich cenný přínos k vývoji judikatury v často citlivých sporech týkajících se evropské veřejné služby. Kromě toho se k nám v září tohoto roku připojilo pět ze sedmi nových soudců Tribunálu, jejichž nástup do funkce byl rovněž stanoven v této druhé etapě.

Konečně v roce 2016 se s výjimkou příchodu nového generálního advokáta složení Soudního dvora vůbec nezměnilo, naproti tomu z Tribunálu odešlo šest členů v rámci jeho částečné obměny a v důsledku odstoupení jednoho jeho člena.

Z hlediska statistik se uplynulý rok vyznačoval usilovnou činností. I když celkový počet věcí zahájených u všech tří soudů v roce 2016 (1 604 věcí) byl o něco nižší než v roce 2015 (1 711), počet věcí ukončených v roce 2016 zůstal naproti tomu na vysoké úrovni (1 628 věcí). To platí zejména pro Soudní dvůr, který ukončil 704 věcí, a tím v roce 2016 vyřídil více věcí, než mu bylo předloženo (692 věcí), a pro Soud pro veřejnou službu, pro který bylo otázkou cti vyřídít před svým zrušením a přenesením soudní agendy v oblasti veřejné služby na Tribunál co největší počet věcí. Od ledna do srpna 2016 tak tento soud dokázal vyřídít 169 věcí.

Pokud jde o spíše materiální hledisko, každý si mohl povšimnout zahájení stavby třetí věže, jejíž základní kámen byl symbolicky položen dne 27. června 2016. Již se těším na konečnou realizaci tohoto významného stavebního projektu, který po svém dokončení umožní seskupit veškerý personál orgánu do jednoho místa, což přispěje k posílení našich profesních a lidských vztahů.

Vedle toho bych rád připomněl, že druhé setkání „Budovatelé Evropy“ – po prvním konaném v listopadu 2014 – se konalo 11. listopadu 2016 u příležitosti výročí příměří znamenajícího konec první světové války. Toto setkání, které je obzvláště vítané v této bouřlivé době pro budování Evropy, se uskutečnilo z podnětu Soudního dvora a umožnilo přibližně 250 studentům z okolních středních škol debatovat zcela neformálně s předsedy Evropského parlamentu, Evropské komise a Soudního dvora o řadě aktuálních evropských témat.

Tato výroční zpráva poskytuje čtenáři úplnou prezentaci vývoje a činnosti orgánu za rok 2016. Stejně jako v předchozích letech je podstatná část věnována stručným, avšak vyčerpávajícím popisům vlastní soudní činnosti Soudního dvora, Tribunálu a Soudu pro veřejnou službu. Po krátkém úvodu analýzu doplňují a dokreslují statistické údaje každého z těchto soudů.

Využívám této příležitosti, abych vřele poděkoval kolegům i všem zaměstnancům orgánu za skvělou práci, kterou v průběhu tohoto roku odvedli.

KAPITOLA I

SOUDNÍ DVŮR

A | VÝVOJ A ČINNOST SOUDNÍHO DVORA V ROCE 2016

předseda Koen LENAERTS

V této první kapitole je stručnou formou prezentována činnost Soudního dvora za rok 2016. Tato část (A) obsahuje nejprve přehled vývoje soudu za uplynulý rok a jeho soudní činnosti. Ve druhé části (B) jsou jako každý rok prezentovány hlavní směry vývoje judikatury podle oblastí, ve třetí a čtvrté části jsou podrobně uvedeny činnosti soudní kanceláře za příslušné období (C) a statistiky za uplynulý soudní rok (D) a v páté části je popsáno složení Soudního dvora v témže roce (E).

1. 1. V roce 2016 se složení soudců Soudního dvora nijak nezměnilo, jelikož v tomto roce žádný soudce neodešel ani nenastoupil do funkce. Pokud jde o generální advokáty, nástup bulharského generálního advokáta Evgenije Tančeva do funkce dne 19. září 2016 umožnil kolegiu generálních advokátů, jejichž počet se zvýšil z osmi na jedenáct v důsledku rozhodnutí Rady ze dne 25. června 2013 zvýšit počet generálních advokátů Soudního dvora, fungovat v kompletním složení, což je vítané v kontextu rostoucího počtu věcí vyvolávajících nové a citlivé právní otázky.

1. 2. Z hlediska institucionálního fungování orgánu byly v roce 2016 téměř zcela dovršeny dvě první etapy reformy unijní soudní struktury plynoucí z nařízení Evropského parlamentu a Rady ((EU, Euratom) 2015/2422 ze dne 16. prosince 2015, kterým se mění Protokol č. 3 o statutu Soudního dvora Evropské unie (Úř. věst. 2015, L 341, s. 14).

V rámci první etapy této reformy, která stanoví navýšení počtu soudců Tribunálu Evropské unie o dvanáct, tedy na slavnostních zasedáních konaných dne 13. dubna, 8. června a 19. září 2016 nastoupilo do funkce jedenáct nových soudců tohoto soudu.

Druhá etapa reformy, kterou unijní legislativní orgány chtěly provést současně s částečnou obměnou Tribunálu Evropské unie v září 2016, vedla k zániku Soudu pro veřejnou službu Evropské unie a přenesení jeho pravomocí na Tribunál Evropské unie na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2016/1192 ze dne 6. července 2016 o přenesení pravomoci rozhodovat v prvním stupni spory mezi Evropskou unií a jejími zaměstnanci na Tribunál (Úř. věst. 2016, L 200, s. 137), které vstoupilo v platnost dne 1. září 2016.

Tato druhá fáze reformy současně stanoví jmenování sedmi nových soudců Tribunálu Evropské unie, což odpovídá počtu „bývalých“ soudců Soudu pro veřejnou službu Evropské unie. V tomto kontextu byl na slavnostním zasedání konaném dne 19. září 2016 uvítán nástup pěti nových soudců Tribunálu Evropské unie do funkce s nadějí, že jmenování posledních soudců, kterým mají být dovršeny první dvě etapy reformy, nastane v nejbližší době.

Třetí fáze reformy se uskuteční při částečné obměně Tribunálu Evropské unie v září 2019. Počet soudců tohoto soudu se zvýší o dalších devět, čímž jejich celkový počet vzroste na 56, což jsou dva soudci na každý členský stát.

2. Z hlediska statistik odkazují čtenáře na úvahy v úvodu části C této kapitoly Výroční zprávy, které jsou věnovány údajům za uplynulý rok, a na tomto místě pouze stručně shrnu hlavní trendy, které z těchto údajů vyplývají.

První význačný aspekt se týká celkového počtu věcí ukončených Soudním dvorem v roce 2016: Soudní dvůr ukončil 704 věcí (o 14 % více než v roce 2015), a tím v roce 2016 vyřídil větší počet věcí, než kolik jich bylo v témže roce zapsáno do rejstříku (692), což svědčí o znamenité produktivitě soudu v uplynulém roce a vedlo

k mírnému poklesu věcí projednávaných k 31. prosinci 2016 (872) ve srovnání s počtem věcí projednávaných na konci roku 2015 (884).

Pokud jde o věci zahájené v roce 2016, 470 z nich se týkalo žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce, což je v historii Soudního dvora rekordní počet a svědčí o významu řízení o předběžné otázce ve vývoji práva Evropské unie a zároveň o důvěře vnitrostátních soudů v tuto formu soudní spolupráce za účelem jednotného výkladu a jednotného uplatňování tohoto práva.

Jiný význačný trend uplynulého roku se týká průměrné délky řízení před Soudním dvorem. Pokud jde o řízení o předběžné otázce, v roce 2016 činila tato průměrná délka 15 měsíců, což je srovnatelné s rokem 2014, kdy byla průměrná délka řízení nejkratší za více než třicet let. Toto číslo je z velké části dáno tím, že o věcech týkajících se žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce, ve kterých je odpověď Soudního dvora zřejmá, je častěji rozhodováno usnesením a zároveň i v tomto roce mimořádně vysokým počtem žádostí o rozhodnutí o předběžné otázce, o kterých bylo rozhodováno v naléhavém řízení o předběžné otázce nebo ve zrychleném řízení. Pokud jde o kasační opravné prostředky, značné zkrácení průměrné délky jejich vyřizování, a sice 12,9 měsíce (oproti 14 měsícům v roce 2015), což je vůbec nejkratší délka od zřízení Tribunálu, je do značné míry dáno zjednodušeným způsobem vyřizování kasačních opravných prostředků podaných v oblastech přístupu k dokumentům, veřejných zakázek a duševního a průmyslového vlastnictví, který Soudní dvůr uplatnil v roce 2016.

B | JUDIKATURA SOUDNÍHO DVORA V ROCE 2016

I. ZÁKLADNÍ PRÁVA

V průběhu roku 2016 vydal Soudní dvůr několik rozhodnutí týkajících se problematiky základních práv v unijním právním řádu. Některá z těchto rozhodnutí jsou zmíněna v této zprávě¹.

Mezi těmito rozhodnutími si zvláštní pozornost zaslouží rozsudek **Paoletti a další** (C-218/15, [EU:C:2016:748](#)) ze dne 6. října 2016. Soudní dvůr v tomto rozsudku zkoumal *důsledky přistoupení třetího státu k Unii pro použití ustanovení trestního zákona členského státu, které se týká trestného činu napomáhání k nepovolenému přistěhovalectví a které provádí článek 3 směrnice 2002/90², z hlediska zásady retroaktivního použití mírnějšího ustanovení trestního zákona*. V projednávané věci bylo proti několika italským občanům vedeno trestní řízení pro napomáhání k protiprávnímu přistěhovalectví rumunských státních příslušníků na území italského státu před přistoupením Rumunska k Evropské unii. Vzhledem k tomu, že tito rumunští státní příslušníci se následně stali občany Unie, se předkládající soud tázal, zda mělo přistoupení za důsledek zánik uvedeného trestného činu napomáhání k protiprávnímu přistěhovalectví, k němuž došlo před přistoupením Rumunska k Evropské unii a zda se má na obžalované v původním řízení uplatnit zásada retroaktivního použití mírnějšího ustanovení trestního zákona.

Zaprvé Soudní dvůr připomněl, že zásada retroaktivního použití mírnějšího ustanovení trestního zákona, tak jak je zakotvena v čl. 49 odst. 1 Listiny základních práv Evropské unie, je součástí primárního unijního práva, a poté konstatoval, že použití mírnějšího ustanovení trestního zákona nutně předpokládá postupnou změnu zákonů v čase a spočívá na konstatování, že zákonodárce změnil názor na trestní kvalifikaci skutkového stavu nebo na trest, který se má na trestný čin uplatnit. V projednávaném případě přitom italské trestněprávní předpisy nebyly od spáchání trestných činů vytýkaných obžalovaným změněny.

Zadruhé Soudní dvůr rozhodl, že podle článku 6 SEU a článku 49 Listiny základních práv nebrání přistoupení státu k Unii tomu, aby mohl jiný členský stát uložit trestní sankci osobám, které se před tímto přistoupením dopustily trestného činu napomáhání k protiprávnímu přistěhovalectví státních příslušníků prvně uvedeného státu. Trestněprávní předpisy, které v souladu se směrnicí 2002/90 a rámcovým rozhodnutím 2002/946³ trestají takový trestný čin trestem odnětí svobody, se netýkají nelegálních přistěhovačů, ale osob, které napomáhají k nepovolenému vstupu a pobytu uvedených přistěhovačů na území daného státu. Pouhá

1) Zmíněny jsou následující rozsudky: rozsudek ze dne 6. září 2016, **Petruhin** (C-182/15, [EU:C:2016:630](#)), uvedený v rubrice II.1 „Práva občanů Unie“; rozsudek ze dne 5. července 2016, **Ognyanov** (C-614/14, [EU:C:2016:514](#)), uvedený v rubrice V „Unijní soudní řízení“; rozsudek ze dne 9. června 2016, **Pesce a další** (C-78/16 a C-79/16, [EU:C:2016:428](#)), uvedený v rubrice VI „Zemědělství“; rozsudek ze dne 21. prosince 2016, **AGET Iraklis** (C-201/15, [EU:C:2016:972](#)), uvedený v rubrice VII.3 „Svoboda usazování a volný pohyb služeb“; rozsudek ze dne 15. února 2016, **N.** (C-601/15 PPU, [EU:C:2016:84](#)), uvedený v rubrice VIII.1 „Azylová politika“; rozsudek ze dne 5. dubna 2016, **Aranyosi a Căldăraru** (C-404/15 a C-659/15 PPU, [EU:C:2016:198](#)), uvedený v rubrice X.1 „Evropský zatýkač rozkaz“; rozsudek ze dne 29. června 2016, **Kossowski** (C-486/14, [EU:C:2016:483](#)), uvedený v rubrice X.3 „Trestní řízení a rozhodnutí v jiném členském státě“; rozsudek ze dne 28. července 2016, **Ordre des barreaux francophones et germanophone a další** (C-543/14, [EU:C:2016:605](#)), uvedený v rubrice XII „Daňové předpisy“; rozsudek ze dne 21. prosince 2016, **Tele2 Sverige a Watson a další** (C-203/15 a C-698/15, [EU:C:2016:970](#)), uvedený v rubrice XIII.2 „Ochrana osobních údajů“; rozsudek ze dne 20. září 2016, **Ledra Advertising a další v. Komise a ECB** (C-8/15 P až C-10/15 P, [EU:C:2016:701](#)), uvedený v rubrice XV „Hospodářská a měnová politika“; rozsudek ze dne 8. listopadu 2016, **Lesoochránáre zoskupenie VLK** (C-243/15, [EU:C:2016:838](#)), uvedený v rubrice XVIII „Životní prostředí“.

2) Směrnice Rady 2002/90/ES ze dne 28. listopadu 2002, kterou se definuje napomáhání k nepovolenému vstupu, přechodu a pobytu (Úř. věst. L 328, s. 17; Zvl. vyd. 19/06, s. 64).

3) Rámcové rozhodnutí Rady 2002/946/SW ze dne 28. listopadu 2002 o posílení trestního rámce s cílem zabránit napomáhání k nepovolenému vstupu, tranzitu a pobytu (Úř. věst. L 328, s. 1; Zvl. vyd. 19/06, s. 61).

okolnost, že se tito přistěhovalci po svém protiprávním vstupu stali unijními občany, nemůže ovlivnit průběh trestních řízení zahájených proti osobám, které napomáhaly k nepovolenému přistěhovalectví.

Zatřetí Soudní dvůr konstatoval, že žádné ustanovení unijního práva neumožňuje mít za to, že by nabytí občanství Unie mělo vyvolat zánik trestného činu spáchaného osobami, které se podílely na obchodování s migranty. Rozhodnutí v opačném smyslu by znamenalo, že bude toto obchodování podpořeno v okamžiku, kdy by členský stát zahájil proces přistoupení k Unii. Bylo by tak dosaženo stavu, který by byl v rozporu s cílem sledovaným unijním normotvůrcem.

II. OBČANSTVÍ UNIE

Pokud jde o evropské občanství, pozornost zasluhuje šest rozsudků. Tři z nich se týkají práv, která mohou požívat občané členských států z titulu evropského občanství. Tři další se týkají odvozeného práva pobytu státního příslušníka třetího státu, který je rodinným příslušníkem občana Unie.

1. PRÁVA OBČANŮ UNIE

V rozsudku ze dne 2. června 2016, *Bogendorff von Wolffersdorff* (C-438/14, [EU:C:2016:401](#)), se Soudní dvůr vyslovil k *mezím povinnosti členského státu uznat příjmení, které občan získal během pobytu v jiném členském státě, jehož je rovněž státním příslušníkem*. Spor v původním řízení se týkal německého občana, který během pobytu ve Spojeném království získal britskou státní příslušnost a změnil svá jména a příjmení, takže jeho příjmení obsahovalo německé šlechtické tituly. Po návratu do Německa nebyla jeho nová jména a příjmení získaná podle britského práva uznána.

Soudní dvůr konstatoval, že odmítnutí orgánů členského státu uznat jména a příjmení státního příslušníka tohoto členského státu, jak byla určena a zapsána v jiném členském státě, jehož státní příslušnost má také, představuje v této věci omezení svobod přiznaných článkem 21 SFEU. Vzhledem k tomu, že žalobce je zapsán pod různými jmény a příjmeními v německé matrice a u britských orgánů, existuje nejen konkrétní riziko, že dotyčný bude nucen z důvodu více jmen rozptýlit pochybnosti ohledně své totožnosti, ale také riziko, že bude obtížně odůvodňovat, jakou má rodinnou vazbu ke své dceři.

V této věci německá vláda uvedla, že podle článku 123 základního zákona vykládaného ve spojení s čl. 109 třetím pododstavcem Výmarské ústavy jsou všechny výsady a znevýhodnění spojené s narozením nebo stavem v Německu zrušeny a i když je jejich užívání a předávání jakožto součástí jména povoleno, vytváření nových šlechtických titulů a jejich udělování je zakázáno. Tato ustanovení, která jsou součástí německého právního řádu, mají za cíl zaručit rovné zacházení se všemi německými občany.

Soudní dvůr v tomto ohledu připustil, že v kontextu německé ústavní volby může být článek 109 třetí pododstavec Výmarské ústavy jakožto prvek národní identity členského státu ve smyslu čl. 4 odst. 2 SEU zohledněn jako odůvodnění omezení práva volného pohybu osob přiznaného unijním právem. Konkrétně odůvodnění týkající se zásady rovnosti německých občanů před zákonem a ústavního rozhodnutí zrušit používání šlechtických titulů jako takových je třeba vykládat tak, že se vztahuje k důvodu veřejného pořádku. Podle Soudního dvora by bylo v rozporu se záměrem německého zákonodárce, kdyby němečtí státní příslušníci za pomoci práva jiného členského státu nově nabývali zrušené šlechtické tituly. Automatické uznávání takové změny jména, o jakou se jedná v původním řízení, by přitom mohlo vést k tomuto výsledku.

Soudní dvůr dospěl k závěru, že orgány členského státu mohou za takových okolností, jako jsou okolnosti projednávané věci, odmítnout uznat jméno státního příslušníka, které legálně získal v jiném členském

státě. Takové odmítnutí uznání totiž představuje omezení svobod přiznaných článkem 21 SFEU, avšak je ospravedlněno důvody souvisejícími s veřejným pořádkem, jelikož je vhodné a nezbytné k zajištění dodržování zásady rovnosti všech občanů prvního členského státu před zákonem. Posouzení přiměřenosti takové praxe vyžaduje analýzu a poměření různých právních a skutkových aspektů vlastních dotčenému členskému státu, které může provést předkládající soud lépe než Soudní dvůr. Mezi skutečnostmi, které musí být pro tyto účely zohledněny, Soudní dvůr zejména zdůraznil skutečnost, že žalobce v původním řízení využil práva volného pohybu a má dvojí, německou a britskou, státní příslušnost, skutečnost, že části jména získaného ve Spojeném království nepředstavují formálně šlechtické tituly ani v Německu, ani ve Spojeném království, ale vyvolávají zdání šlechtického původu, a skutečnost, že posuzovaná změna jména vychází z volby učiněné z čistě osobních důvodů, a odlišnost jmen, která je jejím důsledkem, není způsobena okolnostmi žalobcova narození ani jeho adopcí ani získáním britské státní příslušnosti.

Velký senát Soudního dvora v rozsudku **Petruhhin** (C-182/15, [EU:C:2016:630](#)) ze dne 6. září 2016 zkoumal, *zda pro účely použití dohody o vydávání uzavřené mezi členským státem a třetím státem se státní příslušníci jiného členského státu mohou s ohledem na zásadu zákazu diskriminace na základě státní příslušnosti a svobodu pohybu a pobytu občanů Unie dovolávat pravidla státu bydliště, které zakazuje vydání tuzemských státních příslušníků.* V projednávané věci se jednalo o žádost ruských orgánů směřovanou lotyšským orgánům o vydání estonského státního příslušníka v souvislosti s trestným činem nakládání s omamnými látkami.

Soudní dvůr nejprve připomněl, že zúčastněný využil jako občan Unie práva volného pohybu v Unii tím, že se přemístil do Lotyšska, takže jeho situace spadá do oblasti působnosti Smluv, a tedy do působnosti zásady zákazu diskriminace na základě státní příslušnosti. Právní úprava, která vede k nerovnému zacházení spočívajícímu v umožnění vydání pouze občanů Unie, kteří jsou státními příslušníky jiného členského státu, přitom představuje omezení svobody pohybu ve smyslu článku 21 SFEU. Soudní dvůr dále uvedl, že takové omezení může být odůvodněno pouze tehdy, když se zakládá na objektivních hlediscích a je přiměřené cíli legitimně sledovanému vnitrostátním právem. Ačkoli na cíl, kterého se dovolává dotýčný stát a kterým je zabránit nebezpečí beztrestnosti státních příslušníků jiného členského státu, kteří spáchali trestný čin ve třetím státě, musí být v projednávaném případě nahlíženo tak, že má legitimní charakter v unijním právu, Soudní dvůr měl za to, že je ovšem třeba ověřit, zda neexistuje alternativní opatření méně ohrožující výkon práv udělených článkem 21 SFEU, které by umožňovalo stejně účinné dosažení uvedeného cíle. Při neexistenci pravidel unijního práva upravujících vydávání mezi členskými státy a třetím státem je v tomto ohledu třeba použít všechny mechanismy spolupráce a vzájemné pomoci z trestní oblasti podle unijního práva. Prvořadá je zejména výměna informací s členským státem, jehož je dotýčná osoba státním příslušníkem. Z toho plyne, že pokud členský stát, do něhož se přemístil občan Unie, který je státním příslušníkem jiného členského státu, obdrží žádost o vydání od třetího státu, se kterým prvně uvedený členský stát uzavřel dohodu o vydávání, je povinen informovat členský stát, jehož je uvedený občan státním příslušníkem, a případně mu na jeho žádost předat tohoto občana v souladu s ustanoveními rámcového rozhodnutí 2002/584⁴, pokud je tento členský stát podle svých vnitrostátních právních předpisů příslušný ke stíhání této osoby za činy spáchané mimo jeho státní území.

Kromě toho v případě žádosti třetího státu o vydání státního příslušníka jiného členského státu než dožádaného členského státu musí posledně uvedený stát ověřit, že vydání nebude mít nepříznivý dopad na práva uvedená v článku 19 Listiny základních práv, podle kterého nesmí být nikdo vystěhován, vyhoštěn ani vydán do státu, v němž mu hrozí vážné nebezpečí, že by mohl být vystaven trestu smrti, mučení nebo jinému nelidskému či ponižujícímu zacházení anebo trestu. Soudní dvůr v tomto ohledu upřesnil, že existence prohlášení a přijetí mezinárodních smluv v zásadě zajišťujících dodržování základních práv není sama

4 | Rámcové rozhodnutí Rady 2002/584/SW ze dne 13. června 2002 o evropském zatýkáacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy (Úř. věst. L 190, s. 1; Zvl. vyd. 19/06, s. 34).

o sobě dostačující pro zajištění adekvátní ochrany před nebezpečím špatného zacházení, pokud spolehlivé zdroje uvádějí, že praxe orgánů je zjevně v rozporu se zásadami Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „EÚLP“).

Konečně v rozsudku *García-Nieto a další* (C-299/14, [EU:C:2016:114](#)) ze dne 25. února 2016 Soudní dvůr potvrdil svou nedávnou judikaturu⁵, podle níž platí, že *členský stát může z pobírání některých sociálních dávek vyloučit státní příslušníky jiných členských států po dobu prvních tří měsíců jejich pobytu*. V původním řízení se jednalo o spor mezi španělskou rodinou a německým úřadem práce, který v souladu s vnitrostátními právními předpisy odmítl dávky na zajištění živobytí pro uchazeče o zaměstnání a jejich děti přiznat otci a jeho synovi po dobu prvních tří měsíců jejich pobytu v Německu. Posledně uvedení přicestovali do tohoto státu na konci června 2012, tedy několik měsíců po matce a dceři. K tomuto datu již matka v Německu vykonávala pravidelnou činnost, v souvislosti s níž byla od července povinně přihlášena do systému sociálního zabezpečení.

Soudní dvůr připomněl, že podle směrnice 2004/38 mají občané Unie právo pobytu v jiném členském státě po dobu až tří měsíců bez dalších podmínek nebo formalit, než je požadavek být držitelem platného průkazu totožnosti nebo cestovního pasu. Vzhledem k tomu, že v tomto období nemohou členské státy od občanů Unie požadovat, aby měli dostatečné prostředky na zajištění živobytí a osobní zdravotní pojištění, směrnice jim za účelem zachování finanční rovnováhy jejich systému sociální pomoci umožňuje odmítnout přiznat jakoukoli sociální pomoc po dobu prvních tří měsíců jiné osobě, než jsou zaměstnané osoby, osoby samostatně výdělečně činné nebo osoby, které si zachovávají takové postavení. Podle Soudního dvora takové odmítnutí nepředpokládá přezkum individuálních poměrů dotyčné osoby.

2. ODVOZENÉ PRÁVO POBYTU STÁTNÍHO PŘÍSLUŠNÍKA TŘETÍHO STÁTU

Ve věcech, v nichž byly dne 13. září 2016 vydány rozsudek ***Rendón Marín*** (C-165/14, [EU:C:2016:675](#)) a rozsudek ***CS*** (C-304/14, [EU:C:2016:674](#)), se velký senát Soudního dvora zabýval otázkou, zda *unijní právo dovoluje členskému státu automaticky odmítnout udělit povolení k pobytu státnímu příslušníkovi třetího státu, jenž má ve výlučné péči dvě děti, které jsou nezletilými občany Unie a z nichž jedno má státní příslušnost jiného členského státu, než ve kterém má bydliště, a druhé má státní příslušnost členského státu, ve kterém vždy pobývalo, jen z toho důvodu, že tento státní příslušník třetího státu má záznam v rejstříku trestů*.

Zaprvé Soudní dvůr konstatoval, že odmítnutím umožnit rodiči, který je státním příslušníkem třetího státu a skutečně pečuje o nezletilé dítě pobývajícím v jiném členském státě, než jehož je státním příslušníkem, aby s ním pobýval v hostitelském členském státě, by bylo právo pobytu dítě zbaveno veškerého užitečného účinku. Soudní dvůr tak rozhodl, že článek 21 SFEU a směrnice 2004/38 umožňují tomuto rodiči, aby s tímto dítětem, které je občanem Unie, pobýval v hostitelském členském státě, splňuje-li podmínky uvedené v čl. 7 odst. 1 písm. b) této směrnice, tedy má-li dostatečné prostředky a zdravotní pojištění, kterým jsou kryta všechna rizika. Zadruhé, pokud jde o situaci nezletilé osoby, která vždy pobývala v členském státě, jehož má státní příslušnost, Soudní dvůr uvedl, že článek 20 SFEU přiznává každé osobě, která má státní příslušnost členského státu, status občana Unie, který zahrnuje právo volného pohybu a pobytu na území členských států. Tento článek brání vnitrostátním opatřením, jejichž účinkem je to, že občané Unie jsou připraveni o možnost skutečně využívat svých práv. K připravení o tuto možnost dojde tehdy, když v důsledku odmítnutí

[5] Rozsudky Soudního dvora ze dne 11. listopadu 2014, *Dano* (C-333/13, [EU:C:2014:2358](#)), a ze dne 15. září 2015, *Alimanovic* (C-67/14, [EU:C:2015:597](#)).

udělit povolení k pobytu státnímu příslušníkovi třetího státu nebo jeho vyhoštění bylo jeho dítě, které je občanem Unie a které má dotyčný ve výlučné péči, nuceno ho doprovázet, a tudíž opustit území Unie.

Pokud jde o dopad záznamu v rejstříku trestů na přiznání odvozeného práva pobytu rodinnému příslušníku občana Unie, Soudní dvůr měl za to, že unijní právo brání omezení práva pobytu založenému na důvodech obecné prevence, o kterém je rozhodnuto s cílem odradit ostatní cizince, obzvláště pokud bylo takové opatření přijato automaticky v důsledku odsouzení pro trestný čin. Případná omezující opatření přijatá členskými státy totiž musí být v souladu se zásadou proporcionality a musí být založena výlučně na skutečném, aktuálním a dostatečně závažném ohrožení veřejného pořádku či veřejné bezpečnosti, což předpokládá konkrétní posouzení zejména osobního chování dotyčné osoby.

Soudní dvůr tak zdůraznil, že v takovém případě, jakým je projednávaný případ, každá výjimka z práva pobytu občanů Unie či jejich rodinných příslušníků z titulu ochrany veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti musí být vykládána restriktivně. I když článek 20 SFEU nemá dopad na možnost členských států dovolávat se takové výjimky, její rozsah nemohou tyto státy určovat jednostranně bez kontroly ze strany unijních orgánů, jelikož při tomto posouzení je nutno zohlednit nejvlastnější zájem dítěte a právo na respektování soukromého a rodinného života stanovené v článku 7 Listiny.

Ve věci, v níž byl dne 30. června 2016 vydán rozsudek **NA** (C-115/15, [EU:C:2016:487](#)), se Soudní dvůr zabýval otázkou, zda *státní příslušník třetího státu rozvedený s občanem Unie a pečující o děti může mít na nárok na zachování práva pobytu v hostitelském členském státě, i když zahájení řízení o rozvodu následovalo po odjezdu manžela či manželky, který je občanem Unie, z tohoto členského státu*. Věc v původním řízení se týkala pákistánské státní příslušnice, která uzavřela manželství s německým státním příslušníkem. Pár pobýval ve Spojeném království, kde byl manžel zaměstnancem a osobou samostatně výdělečně činnou. Jelikož se jejich vztah zhoršil, manželka, která se několikrát stala obětí domácího násilí, podala v roce 2006, tedy po odjezdu svého manžela ze Spojeného království, v tomto členském státě návrh na rozvod a jejich dvě děti jí byly svěřeny do výlučné péče. Tyto děti mají sice německou státní příslušnost, ale narodily se ve Spojeném království, kde od roku 2009 a 2010 chodily do školy. Tato pákistánská státní příslušnice rovněž podala žádost o přiznání práva trvalého pobytu ve Spojeném království, avšak příslušný vnitrostátní orgán tuto žádost zamítl.

Pokud jde o právo pobytu manželky ve Spojeném království, Soudní dvůr nejprve připomněl, že podle čl. 13 odst. 2 prvního pododstavce písm. c) směrnice 2004/38⁶ nevede rozvod ke ztrátě práva pobytu rodinných příslušníků občana Unie, kteří nemají státní příslušnost členského státu, pokud je to opodstatněno obzvláště obtížnými okolnostmi, například u osob, které se staly obětí domácího násilí. Soudní dvůr však s odkazem na rozsudek *Singh a další*⁷ zopakoval, že v souladu s čl. 7 odst. 2 této směrnice musí manžel či manželka, který je občanem Unie, státního příslušníka třetího státu pobývat v hostitelském členském státě až do dne zahájení řízení o rozvodu, aby se tento státní příslušník třetího státu mohl dovolávat zachování svého práva pobytu. Tak tomu však ve věci v původním řízení nebylo.

Soudní dvůr naproti tomu shledal, že na základě práva na přístup ke vzdělání dětí migrujících pracovníků v hostitelském členském státě podle článku 12 nařízení č. 1612/68⁸ mají děti a rodič, který je státním

6] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, o změně nařízení (EHS) č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (Úř. věst. L 158, s. 77, oprava Úř. věst. 2011, L 327, s. 70; Zvl. vyd. 05/05, s. 46).

7] Rozsudek Soudního dvora ze dne 16. července 2015, *Singh a další* (C-218/14, [EU:C:2015:476](#)).

8] Nařízení Rady (EHS) č. 1612/68 ze dne 15. října 1968 o volném pohybu pracovníků uvnitř Společenství (Úř. věst. L 257, s. 2; Zvl. vyd. 05/01, s. 15).

příslušníkem třetího státu a do jehož výlučné péče jsou děti svěřeny, právo pobytu v hostitelském členském státě v situaci, jakou je situace v původním řízení, kdy druhý rodič je občanem Unie a pracoval v tomto členském státě, ale ukončil pobyt v tomto členském státě dříve, než tam děti zahájily školní docházku. Za okolností, kdy děti mají na základě tohoto ustanovení právo pokračovat ve školní docházce v hostitelském členském státě, zatímco rodiči, jemuž byly svěřeny do péče, hrozí ztráta jeho práva pobytu, by totiž odepření poskytnout uvedenému rodiči možnost nadále pobývat v hostitelském členském státě během školní docházky jeho dětí mohlo uvedené děti zbavit práva, které jim bylo přiznáno unijním zákonodárcem.

Soudní dvůr konečně připomněl, že podle článku 21 SFEU nezletilí občané Unie a rodič, který je skutečně vychovává, mají právo pobytu, pokud daní občané Unie splňují podmínky uvedené v čl. 7 odst. 1 směrnice 2004/38⁹, zejména podmínku disponování dostatečnými prostředky, které může poskytnout rovněž rodič, který je státním příslušníkem třetího státu.

III. INSTITUCIONÁLNÍ USTANOVENÍ

1. PRÁVNÍ ZÁKLAD UNIJNÍCH AKTŮ

V průběhu roku 2016 Soudní dvůr vydal tři důležité rozsudky ohledně právního základu unijních aktů. Týkají se společné zahraniční a bezpečnostní politiky (SZBP), zemědělství a justiční spolupráce v trestních věcech.

Zprvým velkým senát Soudního dvora rozsudkem **Parlament v. Rada** (C-263/14, [EU:C:2016:435](#)) ze dne 14. června 2016 zrušil rozhodnutí Rady 2014/198/SZBP ze dne 10. března 2014 o podpisu a uzavření Dohody mezi Evropskou unií a Sjednocenou republikou Tanzánií o podmínkách předávání osob podezřelých z pirátství a zabaveného majetku, který je s touto činností spojen, námořními silami pod vedením Evropské unie do Sjednocené republiky Tanzanie¹⁰.

Na podporu své žaloby na neplatnost Parlament uplatnil dva žalobní důvody. V prvním žalobním důvodu tvrdil, že napadené rozhodnutí bylo nesprávně přijato postupem specifickým pro dohody týkající se výlučně SZBP, který je zaveden v čl. 218 odst. 6 druhém pododstavci první části věty SFEU, který vylučuje jakoukoli účast Parlamentu. Ve druhém žalobním důvodu, jenž vychází z porušení čl. 218 odst. 10 SFEU, Parlament Radě vytýkal, že nebyl ve všech etapách sjednávání a uzavírání uvedené dohody okamžitě a plně informován.

Pokud jde o postup použitý pro přijetí napadeného rozhodnutí, Soudní dvůr nejprve připomněl, že jestliže přezkum unijního aktu ukáže, že sleduje dvojí účel nebo že má dvě složky a jeden z těchto účelů nebo jednu z těchto složek je možné označit za hlavní, kdežto druhý účel či druhá složka je pouze vedlejší, musí být akt v zásadě založen na jediném právním základu, a sice na tom, který je vyžadován hlavním nebo převažujícím účelem nebo složkou. Vzhledem k tomu, že přezkum dohody EU-Tanzanie ukázal, že tato dohoda spadá převažujícím způsobem pod SZBP, a nikoliv pod justiční spolupráci v trestních věcech nebo pod policejní spolupráci, Soudní dvůr konstatoval, že rozhodnutí týkající se jejího podpisu a uzavření bylo správně přijato postupem specifickým pro dohody týkající se SZBP.

9| Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, o změně nařízení (EHS) č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (Úř. věst. L 158, s. 77, oprava Úř. věst. L 327, s. 70; Zvl. vyd. 05/05, s. 46).

10| Úř. věst. L 108, s. 1.

Soudní dvůr připomněl, že Parlament se neúčastní jednání o dohodách spadajících do oblasti SZBP a jejich uzavírání, ale zároveň rozhodl, že požadavek informování Parlamentu podle čl. 218 odst. 10 SFEU se vztahuje rovněž na dílčí výsledky, k nimž jednání dospějí. Rada tak měla v projednávané věci oznámit znění návrhu dohody a znění návrhu rozhodnutí, pokud byla znění těchto návrhů poskytnuta orgánům Tanzanie za účelem uzavření dohody EU-Tanzanie. Vzhledem k tomu, že nedodržení tohoto požadavku informování zabránilo Parlamentu vykonávat kontrolní pravomoci v oblasti SZBP a případně uplatnit své stanovisko ke správnému právnímu základu rozhodnutí o podpisu a uzavření dohody, Soudní dvůr zrušil napadené rozhodnutí pro porušení podstatné formální náležitosti.

Zadruhé Soudní dvůr v rozsudku **Německo v. Parlament a Rada** (C-113/14, [EU:C:2016:635](#)) ze dne 7. září 2016 upřesnil *vztah dvou právních základů stanovených v čl. 43 odst. 2 a 3 SFEU*. Spolková republika Německo v žalobě na neplatnost tvrdila, že přijetím článku 7 nařízení č. 1308/2013¹¹ nikoliv na základě čl. 43 odst. 3 SFEU, ale čl. 43 odst. 2 SFEU, zvolily Parlament a Rada nesprávný právní základ. Článek 7 nařízení č. 1308/2013 stanoví referenční prahové hodnoty různých zemědělských produktů, které mohou být předmětem veřejných intervencí za účelem podpory trhu. Tyto prahové hodnoty odkazují na zemědělské produkty uvedené v článku 2 nařízení č. 1370/2013¹².

Soudní dvůr v tomto ohledu uvedl, že podle čl. 43 odst. 2 SFEU jsou Parlament a Rada povinny přijmout řádným legislativním postupem „ustanovení nezbytná pro sledování cílů společné zemědělské politiky a společné rybářské politiky“. Naproti tomu podle čl. 43 odst. 3 SFEU Rada přijímá na návrh Komise „opatření týkající se stanovení cen, dávek, podpor a množstevních omezení a stanovení a přidělení rybolovných práv“. Posledně uvedená opatření mají podle Soudního dvora převážně technickou povahu a mají být přijímána k provedení ustanovení přijatých na základě čl. 43 odst. 2 SFEU. V projednávaném případě stanovení i přezkum referenčních prahových hodnot uvedených v čl. 7 odst. 2 nařízení č. 1308/2013 nevyhnutelně předpokládají technické a vědecké posouzení. Vzhledem k tomu, že nařízení č. 1308/2013 neposkytuje prvky umožňující platné stanovení rozdílu mezi přezkumem prahových hodnot a jejich prvním stanovením, a s ohledem na skutečnost, podle které intervenční ceny vycházejí z referenčních prahových hodnot, Soudní dvůr dospěl k závěru, že stanovení těchto prahových hodnot představuje opatření týkající se stanovení cen. Z toho plyne, že článek 7 nařízení č. 1308/2013 měl být přijat na základě čl. 43 odst. 3 SFEU.

Soudní dvůr žalobě vyhověl a vzhledem k neoddělitelným vazbám, které je spojují, zrušil nejen článek 7 nařízení č. 1308/2013, ale i článek 2 nařízení č. 1370/2013. Avšak s ohledem na vážné důsledky, které by mohlo mít jejich zrušení s okamžitým účinkem, Soudní dvůr rozhodl zachovat jejich účinky do doby, než v přiměřené lhůtě, která nepřesáhne pět měsíců počínaje dnem vydání rozsudku, vstoupí v platnost nová právní úprava založená na náležitém právním základě.

Soudní dvůr konečně v rozsudku **Parlament v. Rada** (C-14/15 a C-116/15, [EU:C:2016:715](#)) ze dne 22. září 2016 vyhověl žalobě na neplatnost, kterou Parlament podal proti *prováděcím rozhodnutím 2014/731*¹³, *2014/743*¹⁴,

11 | Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 ze dne 17. prosince 2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty a zrušují nařízení Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007 (Úř. věst. L 347, s. 671).

12 | Nařízení Rady (EU) č. 1370/2013 ze dne 16. prosince 2013, kterým se určují opatření týkající se stanovení některých podpor a náhrad v souvislosti se společnou organizací trhů se zemědělskými produkty (Úř. věst. L 346, s. 12).

13 | Rozhodnutí Rady 2014/731/EU ze dne 9. října 2014 o zahájení automatizované výměny údajů o registraci vozidel na Maltě (Úř. věst. L 302, s. 56).

14 | Rozhodnutí Rady 2014/743/EU ze dne 21. října 2014 o zahájení automatizované výměny údajů o registraci vozidel na Kypru (Úř. věst. L 308, s. 100).

2014/744¹⁵ a 2014/911¹⁶, která čtyřem členským státům poskytují přístup k systému výměny informací o profilech DNA, otiscích prstů a některých údajích o registraci vozidel. Soudní dvůr měl totiž za to, že právní základ těchto rozhodnutí, a sice článek 25 rozhodnutí 2008/615¹⁷, stanovil přijetí prováděcích opatření k tomuto rozhodnutí podle jiných podmínek, než jaké jsou stanoveny Smlouvami.

V tomto ohledu Soudní dvůr nejprve připomněl, že jelikož jsou pravidla tvorby vůle unijních orgánů stanoveny Smlouvami a členské státy ani samotné orgány jimi nemohou disponovat, mohou ve zvláštních případech zmocnit některý orgán ke změně rozhodovacího postupu, který stanoví, pouze Smlouvy. Soudní dvůr dále uvedl, že legalita unijního aktu musí být posuzována podle skutkových a právních okolností existujících ke dni, kdy byl tento akt přijat. V době přijímání rozhodnutí 2008/615 čl. 34 odst. 2 písm. c) EU v tomto ohledu stanovoval dva rozdílné postupy pro přijímání legislativních aktů a prováděcích opatření, přičemž pouze legislativní akty musely být přijaty Radou rozhodující jednomyslně.

Soudní dvůr měl přitom při přezkumu čl. 25 odst. 2 rozhodnutí 2008/615 za to, že tento článek musí být vykládán tak, že stanoví přijetí prováděcích opatření k tomuto rozhodnutí Radou, která rozhoduje jednomyslně, pokud jde zejména o ochranu údajů. Soudní dvůr z toho dovodil, že čl. 25 odst. 2 rozhodnutí 2008/615 tím, že vyžaduje, aby opatření nezbytná k provedení tohoto rozhodnutí na úrovni Unie byla přijata Radou rozhodující jednomyslně, ačkoliv čl. 34 odst. 2 písm. c) EU stanovil, že taková opatření musí být přijata Radou rozhodující kvalifikovanou většinou, zavádí protiprávně přísnější podmínky přijetí než postup stanovený za tímto účelem Smlouvami. Napadená rozhodnutí byla proto zrušena.

2. PRÁVOMOCI ORGÁNŮ

Pokud jde o pravomoci unijních orgánů, je třeba uvést rozsudek **Rada v. Komise** (C-660/13, [EU:C:2016:616](#)) ze dne 28. července 2016. Velký senát Soudního dvora v tomto rozsudku zrušil rozhodnutí Komise, které schvaluje dodatek k *memorandu o porozumění mezi Unii a Švýcarskou konfederací o švýcarském finančním příspěvku v rozšířené Unii* a zmocňuje některé členy Komise k podpisu tohoto dodatku jménem Unie. Rada zpochybnila pravomoc Komise k podpisu dotčeného dodatku bez jejího přechodního schválení.

Soudní dvůr na základě zásad svěřené pravomoci a institucionální rovnováhy nejprve připomněl, že úkolem Rady je vytvářet vnější činnost Unie zejména v souladu s článkem 16 SEU, zatímco úkolem Komise je zajišťovat vnější zastupování Unie. Samotná pravomoc Komise k vnějšímu zastupování nepostačuje podle Soudního dvora k určení, zda předchozí schválení Rady bylo nezbytné k podpisu dotčeného dodatku. Soudní dvůr dále uvedl, že Komise sice byla zmocněna k zahájení příslušných jednání se Švýcarskem, avšak nebyla zmocněna k podpisu dodatku, který je výsledkem těchto jednání, jménem Unie. Nelze mít tedy za to, že Komise je oprávněna podepsat nezávaznou dohodu, která je výsledkem takových jednání. Vzhledem k tomu, že rozhodnutí o podpisu takové dohody je součástí vytváření vnější činnosti Unie ve smyslu čl. 16 odst. 1 druhé věty a odst. 6 třetího pododstavce SEU, tento podpis kromě toho vyžaduje, aby Unie posoudila, zda tato dohoda nadále odpovídá jejímu zájmu, jak jej vymezila Rada zejména v rozhodnutí o zahájení jednání. Toto posouzení vyžaduje ověření obsahu dohody, který nemůže být předem stanoven ani předvídan při přijetí rozhodnutí zahájit taková jednání. Samotná skutečnost, že obsah dohody odpovídá mandátu k jednání

15| Rozhodnutí Rady 2014/744/EU ze dne 21. října 2014 o zahájení automatizované výměny údajů o registraci vozidel v Estonsku (Úř. věst. L 308, s. 102).

16| Rozhodnutí Rady 2014/911/EU ze dne 4. prosince 2014 o zahájení automatizované výměny daktyloskopických údajů v Lotyšsku (Úř. věst. L 360, s. 28).

17| Rozhodnutí Rady 2008/615/SV ze dne 23. června 2008 o posílení přeshraniční spolupráce, zejména v boji proti terorismu a přeshraniční trestné činnosti (Úř. věst. L 210, s. 1).

danému Radou, nestačí k tomu, aby nadala Komisi pravomocí takový akt podepsat bez předchozího schválení Radou.

Žalobě Rady na neplatnost bylo vyhověno. Soudní dvůr nicméně zachoval účinky rozhodnutí Komise do doby, než v přiměřené lhůtě nabude účinnosti nové rozhodnutí, které jej má nahradit.

Soudní dvůr měl v rozsudku **Parlament v. Komise** (C-286/14, [EU:C:2016:183](#)) ze dne 17. března 2016 příležitost upřesnit rozsah pravomoci přenesené na Komisi doplnit legislativní akt ve smyslu čl. 290 odst. 1 SFEU.

Soudní dvůr, který rozhodoval o žalobě na neplatnost podané Evropským parlamentem proti nařízení v přenesené pravomoci č. 275/2014¹⁸, zkoumal jediný žalobní důvod vycházející z toho, že Komise překročila přenesenou pravomoc, kterou jí svěřilo nařízení č. 1316/2013¹⁹. Parlament v tomto ohledu Komisi konkrétně vytýkal, že do přílohy I uvedeného nařízení č. 1316/2013 připojila část VI namísto toho, aby přijala samostatný akt v přenesené pravomoci.

Pokud jde o režim přenášení pravomocí stanovený v článku 290 SFEU, Soudní dvůr připomněl, že legislativním aktem lze na Komisi přenést pravomoc přijímat nelegislativní akty s obecnou působností, kterými se „doplňují“ nebo „mění“ některé prvky legislativního aktu, které nejsou podstatné, a že tyto dvě kategorie přenesené pravomoci se značně liší. Vykonává-li Komise pravomoc doplnit legislativní akt, je její zmocnění omezeno na detailní rozvedení některých částí dotčené právní úpravy, které nejsou podstatné a které normotvůrce nedefinoval, při respektování celého legislativního aktu přijatého normotvůrcem. Naproti tomu účelem přenesení pravomoci měnit legislativní akt je zmocnit Komisi ke změně nebo zrušení nepodstatných prvků tohoto aktu stanovených normotvůrcem. Rozdíly mezi těmito dvěma kategoriemi přenesené pravomoci stanovenými v čl. 290 odst. 1 SFEU brání tomu, aby byla Komisi přiznána pravomoc samostatně určit povahu přenesené pravomoci, která jí byla svěřena.

V projednávané věci čl. 21 odst. 3 nařízení č. 1316/2013 tím, že zmocňuje Komisi k přijímání aktů v přenesené pravomoci „upřesňujících“ některé prvky, zmocnil Komisi k „doplnění“ tohoto nařízení ve smyslu článku 290 SFEU. Komise z důvodů jasnosti právních předpisů a transparentnosti legislativního procesu nemůže přidat určitý prvek do samotného textu tohoto aktu. Takové začlenění by totiž mohlo vést k nejasnostem v právním základu tohoto prvku vzhledem k tomu, že samotný text legislativního aktu obsahuje část vycházející z výkonu přenesené pravomoci Komisí, která Komisi neopravňuje měnit nebo rušit tento akt. Komise tedy byla povinna přijmout akt, který je odlišný od nařízení č. 1316/2013. Komise přitom tím, že do přílohy I tohoto nařízení doplnila část VI, nezohlednila rozdíl mezi těmito dvěma kategoriemi přenesené pravomoci, stanovenými v čl. 290 odst. 1 SFEU, a takové nezohlednění má za následek zrušení nařízení v přenesené pravomoci.

Soudní dvůr se však s odkazem na významné důvody právní jistoty rozhodl zachovat účinky nařízení v přenesené pravomoci č. 275/2014 do doby, než v přiměřené lhůtě, která nepřesáhne šest měsíců od data vyhlášení jeho rozsudku, nabude účinnosti nový akt určený k jeho nahrazení.

18| Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 275/2014 ze dne 7. ledna 2014, kterým se mění příloha I nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1316/2013, kterým se vytváří Nástroj pro propojení Evropy (Úř. věst. L 80, s. 1).

19| Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1316/2013 ze dne 11. prosince 2013, kterým se vytváří Nástroj pro propojení Evropy, mění nařízení (EU) č. 913/2010 a zrušují nařízení (ES) č. 680/2007 a (ES) č. 67/2010 (Úř. věst. L 348, s. 129).

IV. UNIJNÍ A VNITROSTÁTNÍ PRÁVO

Velký senát Soudního dvora se v rozsudku **Ullens de Schooten** (C-268/15, [EU:C:2016:874](#)) ze dne 15. listopadu 2016 zabýval možností uplatňovat *mimosmluvní odpovědnost členského státu za škodu způsobenou jednotlivcům porušením základních svobod stanovených v článcích 49, 56 a 63 SFEU v situaci, jejíž všechny prvky se nacházejí uvnitř jednoho členského státu*. Ve věci v původním řízení se žalobce – belgický státní příslušník, který v Belgii provozoval laboratoř klinické biologie – dovolával odpovědnosti tohoto státu za škodu, která mu byla z důvodu porušení článků 49, 56 a 63 SFEU údajně způsobena vnitrostátní právní úpravou, která na něj byla uplatněna.

Soudní dvůr na úvod připomněl, že ustanovení v oblasti svobody usazování, volného pohybu služeb a volného pohybu kapitálu se nepoužijí na situaci, jejíž všechny prvky se nacházejí pouze uvnitř jednoho členského státu.

Soudní dvůr nicméně upřesnil, že žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce týkající se uvedených ustanovení, jež byly předloženy ve věcech čistě vnitrostátní povahy, lze považovat za přípustné v následujících situacích: pokud nelze vyloučit, že státní příslušníci usazení na území jiných členských států mají zájem využívat těchto svobod za účelem výkonu činnosti na území členského státu, který přijal dotčenou vnitrostátní právní úpravu; pokud se předkládající soud obrátil na Soudní dvůr v rámci řízení o zrušení ustanovení, která se použijí nejen na státní příslušníky daného státu, nýbrž i na státní příslušníky ostatních členských států; pokud vnitrostátní právo předkládajícímu soudu ukládá, aby byla státnímu příslušníku státu tohoto soudu přiznána stejná práva, jaká by v téže situaci vyplývala státnímu příslušníkovi jiného členského státu z práva unijního; pokud se ustanovení unijního práva stala použitelnými v důsledku vnitrostátních právních předpisů, jež upravují řešení situací, jejichž všechny prvky se nacházejí pouze uvnitř jednoho členského státu, v souladu s řešením upravenými unijním právem. Soudní dvůr upřesnil, že je na předkládajícím soudu, aby Soudnímu dvoru v souladu s tím, co vyžaduje článek 94 jednacího řádu Soudního dvora, v předkládacím usnesení sdělil, jakou souvislost – kvůli níž je požadovaný výklad v rámci řízení o předběžné otázce nezbytný pro řešení sporu, který je před ním veden – má tento spor i přes svoji čistě vnitrostátní povahu s ustanoveními unijního práva týkajícími se základních svobod.

Soudní dvůr v projednávané věci dospěl k závěru, že v situaci, kdy se všechny prvky sporu v původním řízení nacházejí pouze uvnitř jednoho členského státu a kdy z předkládajícího rozhodnutí nevyplývá žádná souvislost mezi předmětem či okolnostmi uvedeného sporu a články 49, 56 nebo 63 SFEU, tato ustanovení, jejichž cílem je ochrana osob, které skutečně využívají základních svobod, nemohou jednotlivcům přiznat žádná práva, a unijní právo tedy mimosmluvní odpovědnost dotyčného členského státu nemůže založit.

Soudní dvůr v rozsudku **Association France Nature Environnement** (C-379/15, [EU:C:2016:603](#)) ze dne 28. července 2016 upřesnil *možnost vnitrostátního soudu zachovat výjimečně některé účinky vnitrostátního aktu, který je neslučitelný s unijním právem*. Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce byla předložena v rámci řízení o přezkumu legality, které se týkalo slučitelnosti vnitrostátního prováděcího práva se směrnicí 2001/42²⁰. Předkládající soud konstatoval, že nebyly správně provedeny požadavky této směrnice na autonomii orgánů, jež mají být konzultovány při posuzování vlivů plánů či programů na životní prostředí. Předkládající soud měl však za to, že zpětný účinek částečného zrušení vnitrostátního prováděcího aktu může mít nepříznivé dopady na životní prostředí, a položil proto Soudnímu dvoru otázku týkající se možnosti omezit časové účinky tohoto prohlášení protiprávnosti.

20] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/42/ES ze dne 27. června 2001 o posuzování vlivů některých plánů a programů na životní prostředí (Úř. věst. L 197, s. 30; Zvl. vyd. 15/06, s. 157).

V odpověď na tuto otázku Soudní dvůr připomněl svoji judikaturu vyplývající z rozsudku *Inter-Environnement Wallonie a Terre wallonne*²¹, podle níž vnitrostátní soud může výjimečně dočasně zachovat některé účinky vnitrostátního aktu, který byl shledán neslučitelným s unijním právem, pod podmínkou, že toto zachování je odůvodněno naléhavým zájmem, jenž se týká ochrany životního prostředí, a s přihlédnutím ke specifickým okolnostem věci jím projednávané. Vnitrostátní soud však musí prokázat, že všechny podmínky stanovené v uvedeném rozsudku jsou splněny. Musí tak nejprve prokázat, že napadený vnitrostátní akt, přestože byl přijat tak, že je v rozporu se závazky stanovenými ve směrnici 2001/42, směřuje k řádnému provedení unijního práva v oblasti ochrany životního prostředí. Dále musí přezkoumat, že přijetí a vstup v platnost nového ustanovení vnitrostátního práva neumožňují vyhnout se nepříznivým dopadům na životní prostředí v důsledku zrušení napadeného aktu. Vnitrostátní soud musí konečně konstatovat, že zrušením aktu vznikla právní mezera, která má nepříznivé dopady na životní prostředí, a že výjimečné zachování účinků napadeného ustanovení vnitrostátního práva pokrývá pouze dobu nezbytně nutnou k přijetí opatření umožňujících zhojit zjištěnou protiprávnost.

Na otázku, zda je vnitrostátní soud rozhodující v posledním stupni povinen položit Soudnímu dvoru předběžnou otázku před využitím této výjimečné možnosti, odpověděl Soudní dvůr kladně. Takový vnitrostátní soud však tuto povinnost nemá, pokud zevrubně prokáže, že neexistují žádné rozumné pochybnosti, pokud jde o výklad a použití podmínek stanovených v rozsudku *Inter-Environnement Wallonie a Terre wallonne*.

V. UNIJNÍ SOUDNÍ ŘÍZENÍ

V průběhu roku 2016 Soudní dvůr vydal tři důležité rozsudky týkající se žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce. První dva rozvíjí ustálenou judikaturu, podle níž unijní právo brání jakékoli vnitrostátní právní úpravě, která nedovoluje vnitrostátním soudům položit předběžnou otázku týkající se výkladu příslušných ustanovení unijního práva. Třetí rozsudek, *Ullens de Schooten* (C-268/15, [EU:C:2016:874](#)), upřesňuje podmínky přípustnosti žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce předložených ve věcech čistě vnitrostátní povahy. Tento rozsudek je prezentovaný v rubrice „Unijní a vnitrostátní právo“²².

Zaprvé rozsudek *PFE* (C-689/13, [EU:C:2016:199](#)) ze dne 5. dubna 2016 se týkal sporu, předloženého vnitrostátnímu soudu rozhodujícímu v posledním stupni, mezi uchazečem vyloučeným z veřejné zakázky a uchazečem, jemuž byla uvedena zakázka zadána. Vzhledem k tomu, že úspěšný uchazeč incidenční žalobou zpochybnil přípustnost žaloby podané neúspěšným uchazečem, byl soud, jemuž byl spor předložen, podle své vlastní judikatury přijaté plénem povinen zkoumat incidenční žalobu přednostně. Platná pravidla vnitrostátního práva stanovila, že vzhledem k tomu, že tato judikatura pléna je závazná pro ostatní senáty téhož soudu, senát, jemuž byl dotčený spor přidělen, se od ní nemůže odchýlit bez přednostního postoupení věci plénu, i když je řešení přijaté plénem v rozporu s judikaturou Soudního dvora. Z důvodu zjevného rozporu mezi tímto vnitrostátním procesním pravidlem a judikaturou Soudního dvora položil uvedený předkládající soud otázku, *zda článek 267 SFEU brání tomu, aby senát vnitrostátního soudu, který rozhoduje v posledním stupni, musel v případě, že nesdílí právní názor obsažený v rozhodnutí pléna téhož soudu, tuto otázku postoupit uvedenému plénu, a nemohl se tak obrátit s předběžnou otázkou na Soudní dvůr*.

V tomto ohledu velký senát Soudního dvora nejprve připomněl, že vnitrostátní soudy mají tu nejširší možnost obrátit se na Soudní dvůr s otázkou ohledně výkladu příslušného ustanovení unijního práva,

21 | Rozsudek Soudního dvora ze dne 28. února 2012, *Inter-Environnement Wallonie a Terre wallonne* (C-41/11, [EU:C:2012:103](#)).

22 | Je třeba poukázat rovněž na rozsudky *Mallis a další v. Komise a ECB* (C-105/15 P až C-109/15 P, [EU:C:2016:702](#)), a *Ledra Advertising a další v. Komise a ECB* (C-8/15 P až C-10/15 P, [EU:C:2016:701](#)), jež se týkají přípustnosti žaloby na neplatnost rozhodnutí v oblasti hospodářské a měnové politiky (viz rubrika XV „Hospodářská a měnová politika“).

přičemž tato možnost se u soudů rozhodujících v posledním stupni až na určité výjimky stává povinností. Tato možnost i povinnost jsou nedílnou součástí systému spolupráce mezi vnitrostátními soudy a Soudním dvorem zavedeného článkem 267 SFEU a patří k funkcím soudu pověřeného uplatňováním unijního práva, které toto ustanovení svěřuje vnitrostátním soudům. Soudní dvůr v důsledku toho potvrdil, že ustanovení vnitrostátního práva nemůže bránit tomu, aby senát soudu, který rozhoduje v posledním stupni, před kterým vyvstala otázka výkladu unijního práva, položil Soudnímu dvoru předběžnou otázku.

Pokud jde o povinnost vnitrostátních soudů uplatňovat unijní právo, jak jej vykládá Soudní dvůr, Soudní dvůr znovu potvrdil svoji ustálenou judikaturu v této oblasti, jež začíná již rozsudkem *Simmenthal*²³. Soudní dvůr z toho dovodil, že senát soudu, který rozhoduje v posledním stupni, musí v případě, že obdržel odpověď Soudního dvora na otázku týkající se výkladu unijního práva, kterou mu položil, nebo v případě, že judikatura Soudního dvora již na tuto otázku přináší jasnou odpověď, učinit vše nezbytné k tomu, aby se prosadil tento výklad unijního práva.

Na základě těchto zásad velký senát Soudního dvora v rozsudku *Ogňanov* (C-614/14, [EU:C:2016:514](#)) ze dne 5. července 2016 odpověděl na otázky týkající se použití bulharských ustanovení, jež mají zaručit nestrannost soudců v trestněprávních věcech, na žádost o rozhodnutí o předběžné otázce. Podle těchto ustanovení *se soudci, kteří v žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce vylíčí skutkové okolnosti a jejich právní kvalifikaci, musí vyloučit z rozhodování*. Předkládající soud rovněž poznamenal, že podle vnitrostátního etického kodexu je vylíčení skutkového a právního rámce věci v původním řízení v předkládacím rozhodnutí považováno za vyjádření předběžného stanoviska, které vede k zahájení řízení proti vnitrostátnímu soudci, a to z důvodu kárného provinění.

Soudní dvůr nejprve připomněl klíčové prvky postupu zavedeného článkem 267 SFEU a poté poznamenal, že pokud předkládající soud v žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce vylíčil skutkový a právní rámec věci v původním řízení, splnil tím pouze požadavky, jež stanoví článek 267 SFEU a článek 94 jednacího řádu Soudního dvora. Vylíčení uvedeného skutkového a právního rámce proto odpovídá požadavku spolupráce vážícímu se k mechanismu předběžných otázek a nemůže samo o sobě porušovat právo na přístup k nestrannému soudu, které je zakotveno v čl. 47 druhém pododstavci Listiny základních práv, ani právo na presumpci nevinny, které je zaručeno čl. 48 odst. 1 Listiny.

S ohledem na tyto úvahy Soudní dvůr konstatoval, že vnitrostátní trestní a etická ustanovení, která uvedl předkládající soud, mohou mít za následek, že vnitrostátní soudce raději Soudnímu dvoru předběžné otázky nepoloží, aby se vyhnul tomu, že bude vyloučen z rozhodování a budou mu hrozit disciplinární sankce, nebo že předloží nepřípustnou žádost o rozhodnutí o předběžné otázce. Taková ustanovení tedy zasahují do výsad přiznaných vnitrostátním soudům článkem 267 SFEU, a tudíž i do účinnosti spolupráce mezi Soudním dvorem a vnitrostátními soudy zavedené mechanismem předběžných otázek.

Pokud jde o možnost vnitrostátního soudu změnit počáteční posouzení skutkového a právního rámce v důsledku vydání rozsudku v řízení o předběžné otázce, Soudní dvůr uvedl, že vnitrostátní soud může změnit skutková a právní konstatování učiněná v rámci žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce, jestliže uvedený soud zajistí plný účinek výkladu unijního práva, který podal Soudní dvůr.

[23] Rozsudek Soudního dvora ze dne 9. března 1978, *Simmenthal* (C-106/77, [EU:C:1978:49](#)).

VI. ZEMĚDĚLSTVÍ

Soudní dvůr se v rozsudku **Pesce a další** (C-78/16 a C-79/16, [EU:C:2016:428](#)), který byl vydán dne 9. června 2016 v rámci zrychleného řízení, zabýval *platností čl. 6 odst. 2 písm. a) prováděcího rozhodnutí 2015/789²⁴, jež bylo přijato na základě směrnice 2000/29²⁵*. Cílem této směrnice je zaručit vysokou úroveň rostlinolékařské ochrany proti zavlékání škodlivých organismů do Unie v produktech a výrobcích dovážených ze třetích zemí. V souladu s tímto cílem čl. 6 odst. 2 písm. a) napadeného prováděcího rozhodnutí, který směřuje k eradikaci bakterie *Xylella fastidiosa*, ukládá dotyčným členským státům povinnost provést neprodlené odstranění hostitelských rostlin, které se nacházejí v okruhu 100 m okolo rostlin napadených uvedenou bakterií, bez ohledu na jejich zdravotní stav. Italské orgány v projednávané věci uplatnily toto pravidlo na několik zemědělských pozemků v regionu Apulie.

Pokud jde o otázku platnosti týkající se slučitelnosti uvedeného čl. 6 odst. 2 písm. a) prováděcího rozhodnutí 2015/789 s unijním právem, zejména se směrnicí 2000/29 vykládanou ve světle zásad obezřetnosti a proporcionality, Soudní dvůr měl za to, že s ohledem na vědecké poznatky dostupné v okamžiku přijetí tohoto rozhodnutí a na alternativní opatření, která bylo možné přijmout ke stejnému okamžiku, bylo uvedené opatření vhodné a nezbytné pro dosažení jeho cíle zamezit šíření bakterie. Soudní dvůr však rovněž zdůraznil, že pokud by se situace vyvinula tím směrem, že by eradikace bakterie *Xylella fastidiosa* na základě nových relevantních vědeckých údajů již nevyžadovala uvedené odstranění hostitelských rostlin, příslušelo by Komisi změnit prováděcí rozhodnutí 2015/789 nebo přijmout nové rozhodnutí a tento vývoj zohlednit.

Pokud jde o neexistenci režimu náhrady škody v prováděcím rozhodnutí, Soudní dvůr uznal, že povinnost stanovená v čl. 6 odst. 2 písm. a) tohoto rozhodnutí může být mimo jiné zásahem do práva na vlastnictví dotyčných zemědělských podniků. Jelikož však právo na náhradu škody plyne přímo z článku 17 Listiny základních práv, pouhá skutečnost, že samotná směrnice 2000/29 ani prováděcí rozhodnutí takový režim neobsahují nebo neukládají výslovnou povinnost takový režim zavést, nemůže znamenat, že je takové právo vyloučeno. Rozhodnutí 2015/789 tedy není z tohoto důvodu neplatné.

Věc, v níž byl dne 28. července 2016 vydán rozsudek **Masterrind** (C-469/14, [EU:C:2016:609](#)), vykazuje dva rozdílné aspekty. Týká se zaprvé *délky trvání cesty a doby odpočinku zvířat během jejich silniční přepravy a zadruhé účinků prohlášení vydaného úředním veterinárním lékařem členského státu výjezdu pro orgán jiného členského státu příslušný pro výplatu vývozních náhrad*. Spor v původním řízení se týkal přepravy skotu nákladním automobilem z Německa do Francie, kde byla zvířata následně naložena na loď do Maroka. Po kontrole, kterou ve Francii provedl úřední veterinární lékař v místě výjezdu podle článku 2 nařízení č. 817/2010²⁶, jenž měl za to, že přeprava nesplňuje požadavky podle nařízení č. 1/2005²⁷, požadovaly německé orgány vrácení vyplacené zálohy na vývozní náhradu a toto rozhodnutí bylo napadeno před německým soudem.

24| Prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2015/789 ze dne 18. května 2015 o opatřeních proti zavlékání organismu *Xylella fastidiosa* do Unie a proti jeho rozšiřování na území Unie (Úř. věst. L 125, s. 36).

25| Směrnice Rady 2000/29/ES ze dne 8. května 2000 o ochranných opatřeních proti zavlékání organismů škodlivých rostlinám nebo rostlinným produktům do Společenství a proti jejich rozšiřování na území Společenství (Úř. věst. L 169, s. 1; Zvl. vyd. 03/29, s. 258), ve znění směrnice Rady 2002/89/ES ze dne 28. listopadu 2002 (Úř. věst. L 355, s. 45).

26| Nařízení Komise (EU) č. 817/2010 ze dne 16. září 2010, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, pokud jde o požadavky na poskytování vývozních náhrad v souvislosti s řádným zacházením se živým skotem během přepravy (Úř. věst. L 245, s. 16).

27| Nařízení Rady (ES) č. 1/2005 ze dne 22. prosince 2004 o ochraně zvířat během přepravy a souvisejících činností a o změně směrnice 64/432/EHS a 93/119/ES a nařízení (ES) č. 1255/97 (Úř. věst. L 3, s. 1, oprava Úř. věst. 2007, L 3, s. 10, a oprava Úř. věst. 2007, L 9, s. 6).

Soudní dvůr zaprvé upřesnil pravidlo uvedené v nařízení č. 1/2005, které stanoví maximální dobu přepravy v délce 28 hodin, která je přerušena minimální dobou odpočinku v délce jedné hodiny po prvním úseku v délce 14 hodin. Pokud jde o dobu odpočinku mezi dvěma dobami přesunu, Soudní dvůr potvrdil, že může překročit jednu hodinu, a upřesnil, že tato doba nesmí v praxi představovat riziko, že přepravovaným zvířatům budou způsobena zranění nebo zbytečné utrpení. Kromě toho délky trvání cesty a dob odpočinku celkem nesmí přesáhnout 29 hodin, s výhradou možnosti jejich prodloužení o dvě hodiny v zájmu zvířat²⁸ nebo nepředvídatelných okolností²⁹. Konečně doby přesunu v délce 14 hodin mohou zahrnovat jednu či více fází přestávek, které musí být připočítány k fázím přesunu za účelem výpočtu celkové délky doby přesunu v maximálním rozsahu 14 hodin, jejíž součástí jsou tyto fáze přestávky.

Zadruhé měl Soudní dvůr za to, že podle nařízení č. 817/2010 není příslušný orgán pro výplatu vývozních náhrad za skot vázán posouzením úředního veterinárního lékaře v místě výjezdu, podle kterého v případě těchto zvířat nebyla během přepravy dodržena ustanovení nařízení č. 1/2005. Rozhodnutí ohledně splnění podmínek pro nárok na výplatu vývozních náhrad totiž náleží do pravomoci příslušného vnitrostátního orgánu pro výplatu těchto náhrad. Informace uvedené úředním veterinárním lékařem v místě výjezdu jsou sice v tomto kontextu důkazem, avšak důkazem vyvratitelným.

VII. SVOBODY POHYBU

1. VOLNÝ POHYB PRACOVNÍKŮ

V oblasti volného pohybu pracovníků si zvláštní pozornost zasluhují tři rozsudky. První z nich se týká nároků osoby, která se usadila v jiném členském státě, na starobní důchod a druhé dva rozsudky se týkají režimu podpory na vysokoškolské studium poskytované rezidentům jiného členského státu.

Soudní dvůr v rozsudku **Pöpperl** (C-187/15, [EU:C:2016:550](#)) ze dne 13. července 2016 poskytl důležité poznatky k výkladu článku 45 SFEU. Spor v původním řízení se týkal *nároku bývalého úředníka německé spolkové země, který odjel pracovat do jiného členského státu, na starobní důchod stanovený pro zaměstnance této spolkové země.*

Soudní dvůr v tomto ohledu rozhodl, že článek 45 SFEU musí být vykládán v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, podle níž osoba, která má v jednom členském státě postavení úředníka a která je – za účelem přijetí zaměstnání v jiném členském státě – ze služebního poměru na vlastní žádost uvolněna, ztrácí práva na starobní důchod ze svého zvláštního systému důchodového zabezpečení a je se zpětnou účinností pojištěna ve všeobecném systému důchodového pojištění, z něhož vzniká nárok na nižší starobní důchod, než který by plynul z uvedených práv. Taková právní úprava představuje omezení volného pohybu pracovníků, protože – navzdory tomu, že se vztahuje i na úředníky tohoto členského státu odstupující proto, aby mohli pracovat v soukromém sektoru v témže členském státě – může bránit těmto úředníkům ve výkonu jejich práva na volný pohyb na území Unie nebo je od něj odrazovat.

Soudní dvůr rovněž rozhodl, že vnitrostátní soud musí zajistit plnou účinnost článku 45 SFEU tím, že vyloží vnitrostátní právo v souladu s uvedeným článkem, respektive, není-li takový výklad možný, tím, že neuplatní žádné ustanovení vnitrostátního práva, které by bylo v rozporu s unijním právem. Pokud kromě toho vnitrostátní právo upravuje v rozporu s unijním právem rozdílné zacházení mezi několika skupinami osob,

28| Příloha I, kapitola V, bod 1.8 nařízení č. 1/2005.

29| Článek 22 nařízení č. 1/2005.

musí být s členy znevýhodněné skupiny zacházeno stejným způsobem jako s ostatními dotčenými osobami a musí podléhat i stejnému režimu. Režim použitelný na členy zvýhodněné skupiny proto zůstává v případě chybějícího správného uplatnění unijního práva jediným platným referenčním systémem.

Soudní dvůr v rozsudku *Bragança Linares Verruga a další* (C-238/15, [EU:C:2016:949](#)) ze dne 14. prosince 2016 a v rozsudku *Depesme a další* (C-401/15 à C-403/15, [EU:C:2016:955](#)) ze dne 15. prosince 2016 opět zkoumal lucemburskou právní úpravu týkající se finanční podpory státu na vysokoškolské studium a poskytl upřesnění v oblasti volného pohybu pracovníků a sociálního zabezpečení. Uvedená právní úprava původně vázala poskytnutí podpory na podmínku bydliště studenta. Tato podmínka byla zrušena za účelem zohlednění rozsudku *Giersch a další*³⁰. Avšak podle pozměněného znění této právní úpravy, platného v rozhodné době z hlediska skutkových okolností věci v původním řízení, mohl student-nerezident pobírat dotčenou finanční podporu pouze v případě, že byl dítětem pracovníka a ten v Lucemburku pracoval po nepřerušenu dobu alespoň pěti let ke dni podání žádosti o podporu.

Soudní dvůr v těchto dvou rozsudcích z tohoto roku na úvod připomněl, že čl. 7 odst. 2 nařízení č. 1612/68³¹, jehož znění bylo převzato do čl. 7 odst. 2 nařízení č. 492/2011³², je ve specifické oblasti poskytování sociálních výhod zvláštním výrazem pravidla rovného zacházení zakotveného v čl. 45 odst. 2 SFEU. Dále připomněl, že rodinní příslušníci migrujícího pracovníka jsou nepřímými adresáty rovného zacházení přiznávaného tomuto pracovníkovi ustanovením čl. 7 odst. 2 nařízení č. 1612/68, a tedy sociálních výhod uvedených v tomto článku, jako je financování studia poskytované členským státem dětem pracovníků, kteří v tomto státě vykonávají nebo vykonávali činnost.

Soudní dvůr tak v rozsudku *Bragança Linares Verruga a další* rozhodl, že čl. 7 odst. 2 nařízení č. 492/2011 brání dotčené právní úpravě. Tato právní úprava představuje nepřímou diskriminaci na základě státní příslušnosti, neboť rozlišování na základě bydliště může působit především v neprospěch státních příslušníků jiných členských států. Takovou právní úpravu lze připustit pouze tehdy, pokud je způsobila zaručit uskutečnění legitimního cíle a nepřekračuje meze toho, co je pro jeho dosažení nezbytné. V tomto ohledu Soudní dvůr zaprvé uvedl, že sledovaný sociální cíl, který směřuje k podpoře vysokoškolského studia a ke zvýšení podílu tuzemských obyvatel s vysokoškolským vzděláním, je cílem obecného zájmu, který byl uznán na úrovni Unie. Zadruhé poznamenal, že podmínka týkající se práce po dobu pěti let je přiměřená k dosažení tohoto cíle, jelikož se jeví jako legitimní, že se členský stát poskytující podporu snaží ujistit, že příhraniční pracovník má skutečnou integrační vazbu se společností, aby bylo zabráněno nebezpečí „stipendijní turistiky“, a jelikož tato podmínka umožňuje takovou vazbu doložit. Tato podmínka však obsahuje omezení, které překračuje meze toho, co je nezbytné pro dosažení sledovaného cíle. Neumožňuje totiž příslušným orgánům poskytnout podporu v případě, kdy rodiče přes několik krátkých přerušení pracovali v Lucembursku po značnou část doby předcházející podání této žádosti, přestože tato přerušlení nebyla takové povahy, aby zpřetrhala vazbu mezi žadatelem o finanční podporu a Lucemburskem.

V rozsudku *Depesme a další* se Soudní dvůr zabýval pojmem „dítě pracovníka“, který je obsažen v dotčené vnitrostátní právní úpravě, z hlediska článku 45 SFEU a čl. 7 odst. 2 nařízení č. 492/2011. Konkrétně zkoumal, zda tento pojem zahrnuje děti manžela či manželky nebo partnera či partnerky tohoto pracovníka, a na tuto otázku odpověděl kladně. Z rozsudku tak vyplývá, že tímto pojmem je třeba rozumět nejen dítě, které

30 | Viz rozsudek Soudního dvora ze dne 20. června 2013, *Giersch a další* (C-20/12, [EU:C:2013:411](#)), uvedený ve Výroční zprávě 2013, s. 23.

31 | Nařízení Rady (EHS) č. 1612/68 ze dne 15. října 1968 o volném pohybu pracovníků uvnitř Společenství (Úř. věst. L 257, s. 2; Zvl. vyd. 05/01, s. 15).

32 | Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 492/2011 ze dne 5. dubna 2011 o volném pohybu pracovníků uvnitř Unie (Úř. věst. L 141, s. 1).

má příbuzenský vztah s pracovníkem, ale rovněž dítě manžela či manželky nebo registrovaného partnera či partnerky uvedeného pracovníka, pokud tento pracovník zajišťuje výživu tohoto dítěte. Tato poslední podmínka se týká faktické situace, jejíž posouzení přísluší správě, a případně vnitrostátním soudům, a není potřeba určit důvody takového příspěvku či podrobně vyčíslit jeho rozsah. Postavení rodinného příslušníka příhraničního pracovníka, který je vyživován posledně uvedeným, však může vyplývat z objektivních skutečností, jako je existence společné domácnosti tohoto pracovníka a studenta. Jak vyplývá zejména z čl. 2 bodu 2 písm. c) směrnice 2004/38³³, unijní normotvůrce vychází z domněnky, že děti jsou vyživované až do 21 let.

2. VOLNÝ POHYB ZBOŽÍ

Velký senát Soudního dvora se v rozsudku **New Valmar** (C-15/15, [EU:C:2016:464](#)) ze dne 21. června 2016 zabýval otázkou, zda *právní úprava, která ukládá povinnost vyhotovovat faktury, včetně faktur souvisejících s přeshraničními transakcemi, výhradně v národním jazyce pod sankcí neplatnosti*, porušuje unijní právo. Ve věci v původním řízení šlo o spor mezi společností se sídlem v nizozemskojazyčném regionu Belgie a společností se sídlem v Itálii, který se týkal nezaplacených faktur. Posledně uvedená se domáhala neplatnosti těchto faktur z toho důvodu, že jsou v rozporu s pravidly pro používání jazyka, která podle uvedené společnosti vyplývají z kogentní belgické právní úpravy. Podle vlámské právní úpravy musí totiž podniky se sídlem v dotčeném regionu používat nizozemský jazyk zejména pro vyhotovování aktů a dokumentů stanovených zákonem. Na dotčených fakturách přitom byly veškeré obvyklé údaje a všeobecné obchodní podmínky napsány v italštině, a nikoli v nizozemštině.

Soudní dvůr ve svém rozsudku rozhodl, že dotčená právní úprava, která se týká používání jazyků, představuje omezení volného pohybu zboží v rámci EU. Tato právní úprava totiž tím, že zbavuje dotčené hospodářské subjekty možnosti zvolit si svobodně jazyk, který společně ovládají, pro vyhotovení faktur, a ukládá jim povinnost použít jazyk, který nutně neodpovídá jazyku, jehož používání si v rámci svých smluvních vztahů sjednaly, může zvýšit riziko zpochybňování či neuhrazení faktur. Adresáti faktur tak mohou být podněcováni k tomu, aby namítali skutečnost, že nejsou schopni (skutečně či domněle) chápat jejich obsah, za účelem rozporování jejich úhrady. Naopak adresát faktury vyhotovené v jiném než nizozemském jazyce by mohl být s ohledem na absolutní neplatnost, kterou je taková faktura stížena, podněcován k tomu, aby z tohoto jediného důvodu zpochybňoval její platnost.

Ačkoli cíle takové právní úpravy, a sice podpora a stimulace používání jednoho z úředních jazyků členského státu, mohou v zásadě odůvodnit takové omezení, v projednávané věci tomu tak není. Podle Soudního dvora totiž tato právní úprava, která se týká používání jazyků, překračuje meze toho, co je nezbytné k dosažení těchto cílů, a nelze ji tedy považovat za přiměřenou.

3. SVOBODA USAZOVÁNÍ A VOLNÝ POHYB SLUŽEB

V oblasti svobody usazování a volného pohybu služeb je třeba zmínit pět rozsudků. První dva se týkají odmítnutí úvěrových a platebních institucí poskytnout informace o svých klientech, třetí upřesňuje postup pro prodloužení koncesí na veřejný majetek, čtvrtý se týká uložení poplatků za licenci k provozování obchodní

33| Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, o změně nařízení (EHS) č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (Úř. věst. L 158, s. 77; Zvl. vyd. 05/05, s. 46, a oprava v Úř. věst. 2004, L 229, s. 35, a Úř. věst. 2005, L 197, s. 34).

činnosti a pátý se týká uplatnění vnitrostátních právních předpisů o hromadném propouštění na zahraniční podnik.

Soudní dvůr v rozsudku **Sparkasse Allgäu** (C-522/14, [EU:C:2016:253](#)) ze dne 14. dubna 2016 rozhodl, že článek 49 SFEU nebrání *právní úpravě členského státu, která ukládá úvěrovým institucím se sídlem v tomto státě, aby vnitrostátním orgánům oznámily informace o majetku, který je v úschově u jejich nesamostatných poboček usazených v jiném členském státě nebo v jejich správě*, v případě úmrtí vlastníka tohoto majetku, který měl bydliště v prvním členském státě, pokud druhý členský stát nestanoví srovnatelnou oznamovací povinnost a úvěrové instituce v tomto státě podléhají bankovnímu tajemství chráněnému pod hrozbou trestních sankcí. V původním řízení šlo o spor mezi Sparkasse Allgäu, úvěrovou institucí se sídlem v Německu, a německou daňovou správou ve věci odmítnutí této úvěrové instituce oznámit uvedené správě informace o účtech, které měly u její nesamostatné pobočky usazené v Rakousku osoby, jež byly v době svého úmrtí daňovými rezidenty v Německu. V tomto kontextu se předkládající soud tázal, zda z důvodu povinnosti stanovené německým právem mohou být německé úvěrové instituce odrazovány od toho, aby prostřednictvím pobočky vykonávaly obchodní činnost v Rakousku.

Soudní dvůr na tuto otázku odpověděl záporně. Uvedl, že nepříznivé důsledky, k nimž může vést taková oznamovací povinnost, vyplývají ze souběžného výkonu pravomocí dvěma členskými státy v oblasti dodržování obchodního tajemství a daňových kontrol vedoucího ke značným rozdílům mezi dotyčnými právními úpravami. Členský stát sídla úvěrové instituce totiž upřednostňuje účinnost daňových kontrol předáváním informací daňovým orgánům, kdežto v členském státě sídla pobočky musí být v zásadě dodržováno bankovní tajemství, a to vůči daňovým orgánům.

Při neexistenci jakéhokoli harmonizačního pravidla v oblasti výměny informací pro účely daňových kontrol mohou přitom členské státy uložit tuzemským úvěrovým institucím takovou oznamovací povinnost, která se vztahuje na jejich pobočky působící v zahraničí a jejímž cílem je zajistit účinnost takových kontrol, pokud není s transakcemi prováděnými u uvedených poboček zacházeno diskriminačně ve vztahu k transakcím prováděným tuzemskými pobočkami. Soudní dvůr dále zdůraznil, že svoboda usazování nemůže být chápána v tom smyslu, že členský stát je povinen upravit svá daňová pravidla, a zvláště oznamovací povinnost v závislosti na pravidlech jiného členského státu, aby bylo v každé situaci zaručeno, že jakákoli odlišnost vyplývající z vnitrostátních právních úprav bude odstraněna.

Soudní dvůr měl v rozsudku **Safe Interenvios** (C-235/14, [EU:C:2016:154](#)) ze dne 10. března 2016 příležitost rozhodovat o použití *opatření hloubkové kontroly finanční institucí ve vztahu k subjektu nebo osobě podléhajícím rovněž povinností stanoveným směrnicí 2005/60³⁴ v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu*. Věc v původním řízení se týkala skutečnosti, že španělská platební instituce, která převáděla peněžní prostředky do jiných států, odmítla poskytnout informace o svých klientech. Tyto žádosti o informace zaslaly tři banky poté, co zjistily nesrovnalosti týkající se zástupců, kteří převáděli peněžní prostředky prostřednictvím účtů, které si u nich uvedená platební instituce zřídila. V důsledku zjištění nesrovnalostí tedy banky na základě platného vnitrostátního práva tyto účty zrušily.

Soudní dvůr rozhodl, že směrnice 2005/60 nebrání vnitrostátní právní úpravě, která jednak povoluje uplatnění standardní hloubkové kontroly klientů, pokud jsou jimi finanční instituce, u nichž je dodržování opatření hloubkové kontroly předmětem dohledu, existuje-li podezření na praní peněz nebo financování terorismu, a jednak ukládá institucím a osobám, na které se uvedená směrnice vztahuje, aby na základě posouzení rizika

34| Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/60/ES ze dne 26. října 2005 o předcházení zneužití finančního systému k praní peněz a financování terorismu (Úř. věst. L 309, s. 15), ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/78/EU ze dne 24. listopadu 2010 (Úř. věst. L 331, s. 120).

uplatnily zesílenou hloubkovou kontrolu klientů v situacích, které svou povahou mohou představovat vyšší riziko praní peněz a financování terorismu, jako je převod peněžních prostředků. Kromě toho i v případech neexistence takového podezření nebo takového rizika uvedená směrnice umožňuje členským státům přijmout nebo ponechat v platnosti přísnější opatření, je-li účelem takových opatření posílení boje proti praní peněz a financování terorismu.

Podle Soudního dvora vnitrostátní právní úprava, jejímž cílem je boj proti praní peněz nebo financování terorismu, sleduje legitimní cíl, který může odůvodnit omezení základních svobod. Kromě toho skutečnost, že se předpokládá, že převody peněžních prostředků institucemi, na které se vztahuje směrnice 2005/60, do jiných států, než je stát, v němž jsou usazeny, představují vždy vyšší riziko praní peněz nebo financování terorismu, je způsobilá zaručit uskutečnění uvedeného cíle. Tato právní úprava nicméně překračuje meze toho, co je nezbytné k dosažení cíle, který sleduje, pokud se domněnka, kterou stanoví, uplatní na všechny převody peněžních prostředků, bez stanovení možnosti ji vyvrátit v případě převodů peněžních prostředků, které takové riziko objektivně nepředstavují.

Soudní dvůr rovněž upřesnil, že instituce a osoby, na které se vztahuje směrnice 2005/60, nemohou ohrozit posláním dohledu nad platebními institucemi, jímž jsou pověřeny příslušné orgány a tyto orgány nemohou nahradit. Ačkoli tedy finanční instituce může v rámci povinnosti dohledu, která jí přísluší ve vztahu ke klientům, zohlednit hloubkovou kontrolu uplatněnou platební institucí ve vztahu k vlastním klientům, musí všechna opatření hloubkové kontroly, která přijme, odpovídat riziku praní peněz a financování terorismu.

Soudní dvůr v rozsudku **Promoimpresa** (C-458/14 a C-67/15, [EU:C:2016:558](#)) ze dne 14. července 2016 rozhodoval o otázce, zda unijní právo brání tomu, aby *koncese na provozování turistických a rekreačních činností v přímořských a jezerních oblastech* byly automaticky prodloužovány při neexistenci jakéhokoli výběrového řízení použitého na potenciální uchazeče.

Soudní dvůr ve svém rozsudku zdůraznil, že za předpokladu, že by byla směrnice 2006/123 (dále jen „směrnice o službách“)³⁵ použitelná, povolení k hospodářskému využití veřejného majetku v přímořských a jezerních oblastech musí být uděleno na základě výběrového řízení použitého na potenciální uchazeče, které musí poskytovat veškeré záruky nestrannosti a průhlednosti. Automatické prodloužení povolení neumožňuje uspořádat takové výběrové řízení.

Je pravda, že článek 12 směrnice o službách umožňuje členským státům, aby při zavedení výběrového řízení zohlednily naléhavé důvody obecného zájmu, jako je zejména nutnost chránit legitimní očekávání držitelů povolení tak, aby se jim mohly vrátit uskutečněné investice. Tyto úvahy však nemohou odůvodnit automatické prodloužení v případě, že při prvním udělení povolení nebylo uspořádáno žádné výběrové řízení. Toto ustanovení tak brání vnitrostátnímu opatření, které bez provedení jakéhokoliv výběru z potenciálních uchazečů stanoví automatické prodloužení povolení k provozování turistických a rekreačních činností na veřejném majetku v přímořských a jezerních oblastech.

Pro případ, že by se směrnice o službách neuplatnila, Soudní dvůr doplnil, že mají-li takové koncese nepochybný přeshraniční význam, jejich automatické prodloužení ve prospěch podniku nacházejícího se v členském státě představuje rozdílné zacházení v neprospěch podniků nacházejících se v jiných členských státech, které by mohly mít o tuto koncesi zájem, přičemž toto rozdílné zacházení je v zásadě v rozporu se svobodou usazování.

Konečně zásady právní jistoty, jejímž cílem je umožnit koncesionářům, aby se jim vrátily jejich investice, se nelze dovolávat za účelem odůvodnění takového rozdílného zacházení, jelikož koncese byly uděleny, když

35| Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/123/ES ze dne 12. prosince 2006 o službách na vnitřním trhu (Úř. věst. L 376, s. 36).

již bylo určeno, že se na tento typ smlouvy, který má nepochybný přeshraniční význam, musí vztahovat povinnost transparentnosti.

Soudní dvůr se v rozsudku **Hemming a další** (C-316/15, [EU:C:2016:879](#)) ze dne 16. listopadu 2016 zabýval výkladem pojmu „poplatky, které mohou být spojeny s postupy pro povolení“ přístupu k činnosti poskytování služeb ve smyslu čl. 13 odst. 2 směrnice o službách. Tento rozsudek se týká sporu, ve kterém skupina držitelů licencí pro sex shopy zpochybnila soulad britské právní úpravy, která stanoví zaplacení poplatku za udělení nebo obnovení licence, s touto směrnicí. Tento poplatek se skládá ze dvou částí, z nichž jedna souvisí s administrativním zpracováním žádosti a je nevratná a druhá (podstatně vyšší) souvisí se správou a kontrolou dotyčného povolovacího režimu a je vratná v případě zamítnutí žádosti.

Soudní dvůr rozhodl, že čl. 13 odst. 2 směrnice o službách brání požadavku zaplacení poplatku, jehož část odpovídá uvedeným nákladům spojeným se správou a kontrolou, i když je tato část v případě zamítnutí této žádosti vratná. Skutečnost, že je třeba zaplatit poplatek, podle Soudního dvora představuje pro žadatele finanční závazek, a tedy náklad, který musí žadatel uhradit, a to bez ohledu na to, že tato částka může být později vrácena v případě zamítnutí jeho žádosti. Soudní dvůr dále konstatoval, že k dosažení souladu se směrnicí o službách musejí být poplatky přiměřené a úměrné nákladům na dané povolovací postupy a nesmějí tyto náklady překračovat. V tomto ohledu může členský stát zohlednit nejen náklady, materiál a mzdy, které jsou přímo spojené s uskutečněním plnění, za něž tyto nároky představují protiplnění, ale také tu část režijních nákladů příslušného orgánu, která připadá na tato plnění.

Zohledněné náklady nicméně nemohou zahrnovat výdaje spojené s obecnou činností dozoru dotčeného orgánu, jelikož uvedený čl. 13 odst. 2 se vztahuje pouze na náklady na postupy a jeho cílem je usnadnění přístupu k činnosti poskytování služeb. Tomuto cíli však neslouží požadavek předběžného financování nákladů na správu a kontrolu dotyčného povolovacího režimu, mezi které patří zejména náklady spojené s odhalováním a stíháním nepovolených činností.

Konečně v rozsudku **AGET Iraklis** (C-201/15, [EU:C:2016:972](#)) ze dne 21. prosince 2016 měl velký senát Soudního dvora příležitost rozhodnout o *slučitelnosti řecké právní úpravy týkající se hromadného propouštění se směrnicí 98/59³⁶ a základními svobodami zakotvenými ve Smlouvě o fungování Evropské unie (SFEU) a Listině základních práv*. V projednávané věci řecký ministr práce, sociálního zabezpečení a sociální solidarity rozhodl, že společnosti založené podle řeckého práva, jejímž vlastníkem je francouzská nadnárodní skupina, nepovolí hromadné propouštění. Tato společnost tedy napadla slučitelnost řecké právní úpravy, která správním orgánům svěřuje pravomoc nepovolit – po posouzení podmínek na trhu práce, situace podniku, jakož i zájmu národního hospodářství – hromadné propouštění, s unijním právem.

Soudní dvůr se ve svém rozsudku zabýval dotčenými vnitrostátními právními předpisy z hlediska směrnice 98/59 a článků 49 a 63 SFEU, jež se týkají svobody usazování a volného pohybu kapitálu, ve spojení s článkem 16 Listiny základních práv. Pokud jde o směrnici 98/59, Soudní dvůr poznamenal, že hmotněprávní podmínky, kterým případně podléhá možnost zaměstnavatele provést či neprovést hromadné propouštění, v zásadě nespádají do působnosti směrnice 98/59 a nadále zůstávají v pravomoci členských států. Tato směrnice proto v zásadě nebrání takové vnitrostátní právní úpravě, jaká je v této věci dotčena. Jinak by tomu ovšem bylo v případě, že by vyšlo najevo, že tato právní úprava vede k tomu, že ustanovení této směrnice jsou zbavena užitečného účinku. Tak by tomu bylo v případě, kdyby například v důsledku kritérií, podle kterých má příslušný orgán rozhodovat, nebo způsobu, jakým je konkrétně vykládá nebo uplatňuje, byla prakticky vyloučena jakákoli možnost, aby zaměstnavatel takové hromadné propouštění skutečně provedl.

36| Směrnice Rady 98/59/ES ze dne 20. července 1998 o sblížování právních předpisů členských států týkajících se hromadného propouštění (Úř. věst. L 225, s. 16; Zvl. vyd. 05/03, s. 327).

Soudní dvůr naproti tomu rozhodl, že článek 49 SFEU, jenž se týká svobody usazování, brání dotčené vnitrostátní právní úpravě, jelikož představuje podstatný zásah do některých svobod, kterých obecně požívají hospodářské subjekty. Mohlo by nicméně vyjít najevo, že dotčený mechanismus regulace hromadného propouštění je s to přispět ke zvýšení úrovně skutečné ochrany zaměstnanců a jejich zaměstnání, takže umožňuje zaručit uskutečnění cílů obecného zájmu. Konkrétní podmínky, kterými se vyznačuje mechanismus regulace stanovený v řecké právní úpravě, a obzvláště kritéria, k nimž musí příslušný orgán veřejné moci přihlídnout při rozhodování o povolení či zamítnutí plánovaného hromadného propouštění, jsou však podle Soudního dvora v projednávané věci příliš neurčité, takže dotčená vnitrostátní právní úprava jde nad rámec toho, co je nezbytné k dosažení uvedených cílů. Případná existence kontextu vyznačujícího se vážnou hospodářskou krizí a obzvláště vysokou mírou nezaměstnanosti v členském státě nemůže mít na tento výklad vliv.

VIII. KONTROLY NA HRANICÍCH, AZYL A PŘISTĚHOVALECTVÍ

1. AZYLOVÁ POLITIKA

V oblasti azylové politiky je zapotřebí poukázat na pět rozsudků. První rozsudek se týká možnosti zajistit žadatele o azyl z důvodů národní bezpečnosti nebo veřejného pořádku. Druhý se týká otázky, zda osoby požívající doplňkové ochrany mají právo zvolit si místo bydliště v rámci členského státu. Tři poslední rozsudky se týkají povinností členského státu, který je na základě nařízení č. 604/2013 (dále jen „nařízení Dublin III“)³⁷ příslušný k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu.

V rozsudku **N.** (C-601/15 PPU, [EU:C:2016:84](#)), vydaném dne 15. února 2016 v naléhavém řízení o předběžné otázce, velký senát Soudního dvora zkoumal *platnost čl. 8 odst. 3 prvního pododstavce písm. e) směrnice 2013/33*³⁸, *kteřý umožňuje zajistit žadatele o azyl, vyžaduje-li to ochrana národní bezpečnosti nebo veřejného pořádku, z hlediska Listiny základních práv*. V projednávané věci žalobce podal v letech 1995 až 2013 tři žádosti o azyl, které byly nizozemskými orgány zamítnuty. Při zamítnutí poslední z těchto žádostí příslušný orgán nařídil, aby žalobce opustil území Unie, a uložil mu zákaz vstupu. Rozhodnutí byla potvrzena pravomocným rozsudkem. V letech 1999 až 2015 byl dotyčný několikrát odsouzen pro různé trestné činy. V roce 2015, během výkonu trestu odnětí svobody, který mu byl uložen za spáchání krádeže a nedodržení zákazu vstupu, podal čtvrtou žádost o azyl a následně byl zajištěn. Byl přitom toho názoru, že jeho zajištění odporuje článku 5 odst. 1 písm. f) EÚLP, který stanoví, že zajištění cizince může být odůvodněno pouze tím, že probíhá řízení o vyhoštění nebo vydání.

Soudní dvůr, jemuž předkládací soud položil otázku týkající se platnosti čl. 8 odst. 3 prvního pododstavce písm. e) směrnice 2013/33 z hlediska základních práv dotyčného v projednávané věci, připomněl, že tento přezkum musí být proveden výlučně z hlediska práv zaručených Listinou, a nikoliv EÚLP, avšak v souladu s čl. 52 odst. 3 Listiny, který stanoví, že smysl a rozsah práv zaručených Listinou jsou stejné jako ty, které jim příkládá EÚLP.

37| Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (Úř. věst. L 180, s. 31).

38| Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/33/EU ze dne 26. června 2013, kterou se stanoví normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu (Úř. věst. L 180, s. 96).

Soudní dvůr dále poznamenal, že uvedené ustanovení směrnice 2013/33 stanovení omezení výkonu práva na svobodu zakotveného v článku 6 Listiny, a poté připomněl, že omezení výkonu práv uznaných Listinou mohou být zavedena pouze tehdy, jsou-li nezbytná a skutečně odpovídají cílům obecného zájmu, které uznává Unie. V tomto ohledu konstatoval, že ochrana národní bezpečnosti a veřejného pořádku takový cíl představuje. Zajištění žadatele o azyl, vyžaduje-li to ochrana národní bezpečnosti nebo veřejného pořádku, je tak omezením práva této osoby na svobodu, které je uvedeno v taxativním výčtu obsaženém v čl. 8 odst. 3 prvním pododstavci směrnice 2013/33. Toto opatření je z povahy věci vhodné k ochraně veřejnosti před nebezpečím, které může představovat chování takové osoby, a může zajistit dosažení uvedeného cíle obecného zájmu. Soudní dvůr měl tedy za to, že směrnice 2013/33 respektuje spravedlivou rovnováhu mezi právem žadatele na svobodu na jedné straně a požadavky nezbytně nutnými k ochraně národní bezpečnosti a veřejného pořádku na straně druhé. V tomto ohledu zdůraznil, že zajišťovací opatření nemohou být založena na uvedeném ustanovení směrnice, pokud příslušné vnitrostátní orgány předem neověří, v každém jednotlivém případě, zda nebezpečí, které předmětné osoby představují pro národní bezpečnost nebo veřejný pořádek, přinejmenším odpovídá závažnosti zásahu do práva těchto osob na svobodu, jež taková opatření představují. Soudní dvůr tedy dospěl k závěru, že přezkum čl. 8 odst. 3 prvního pododstavce písm. e) směrnice 2013/33 neodhaluje nic, čím by mohla být dotčena jeho platnost z hlediska úrovně ochrany stanovené v člancích 6 a 52 Listiny.

V rozsudku **Alo** (C-443/14 a C-444/14, [EU:C:2016:127](#)) ze dne 1. března 2016 se velký senát Soudního dvora zabýval výkladem článků 29 a 33 směrnice 2011/95³⁹, aby určil, v jakém rozsahu může členský stát stanovit povinnost mít bydliště na určitém místě v případě osob požívajících doplňkové ochrany. Spor v původním řízení se týkal dvou syrských státních příslušníků, kterým byl tento status přiznán v Německu, ale jejichž povolení k pobytu byla z důvodu pobírání určitých sociálních dávek vázána na povinnost mít bydliště na určitém místě.

Soudní dvůr prohlásil, že taková povinnost bydliště představuje omezení svobody pohybu zaručené článkem 33 směrnice 2011/95, a to i když toto opatření nezakazuje osobě požívající doplňkové ochrany volně se pohybovat na dotyčném území a dočasně na něm pobývat mimo místo závazně určeného bydliště.

Soudní dvůr měl nicméně za to, že je možné stanovit povinnost bydliště pouze v případě osob požívajících doplňkové ochrany, pokud se tyto osoby z pohledu cíle sledovaného dotčenou vnitrostátní právní úpravou nenacházejí v situaci objektivně srovnatelné se situací osob, které nejsou občany Unie a oprávněně pobývají v dotyčném členském státě, nebo se situací státních příslušníků tohoto státu.

Soudní dvůr dále uznal, že přesuny příjemců sociálních dávek nebo jejich nerovnoměrná koncentrace na území členského státu může vyvolat nepřiměřené rozložení finanční zátěže spojené s těmito dávkami mezi různé orgány příslušné pro danou oblast. Takové nerovnoměrné rozložení zátěže však konkrétně nesouvisí s tím, že příjemci sociálních dávek jsou případně osobami požívajícími doplňkovou ochranu. Za těchto podmínek směrnice 2011/95 brání tomu, aby byla povinnost bydliště stanovena pouze v případě osob, kterým byl přiznán status doplňkové ochrany, s cílem dosáhnout přiměřeného rozdělení zátěže spojené s dotčenými dávkami.

Soudní dvůr naproti tomu uvedl, že německému soudu bude příslušet, aby ověřil, zda jsou osoby, které požívají doplňkové ochrany a je jim poskytována sociální pomoc, vystaveny větším problémům při integraci než jiné osoby, které nejsou občany Unie, oprávněně pobývají v Německu a je jim poskytována sociální pomoc. V případě, že tyto dvě kategorie osob nejsou ve srovnatelné situaci z hlediska cíle usnadnění integrace

39 | Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (Úř. věst. L 337, s. 9).

osob, které nejsou občany Unie, v Německu, směrnice nebrání tomu, aby osobám, kterým byl přiznán status doplňkové ochrany, byla uložena povinnost bydliště s cílem podpořit jejich integraci, a to i když se tato povinnost nevztahuje na ostatní osoby, které nejsou občany Unie a oprávněně pobývají v Německu.

V rozsudku **Mirza** (C-695/15, [EU:C:2016:188](#)), vydaném dne 17. března 2016 v naléhavém řízení o předběžné otázce, se Soudní dvůr zabýval *podmínkami, za jakých může členský stát rozhodnout o vrácení žadatele o mezinárodní ochranu do bezpečné třetí země podle čl. 3 odst. 3 nařízení Dublin III, aniž jeho žádost meritorně posoudí*. V projednávané věci žalobce, který je pákistánským státním příslušníkem, protiprávně vstoupil ze Srbska na maďarské území. Dotyčný nato podal v Maďarsku první žádost o mezinárodní ochranu. V průběhu řízení opustil místo pobytu, které mu bylo určeno maďarskými orgány. Maďarské orgány proto ukončily posuzování dané žádosti z důvodu, že ji dotyčný vzal konkludentně zpět. Žalobce byl následně předveden na policii v České republice, když se pokoušel dostat do Rakouska. České orgány požádaly Maďarsko o přijetí dotyčného zpět, přičemž Maďarsko této žádosti vyhovělo. Dotyčný poté podal v Maďarsku druhou žádost o mezinárodní ochranu, kterou maďarské orgány pro nepřijatelnost odmítly, aniž ji posoudily ve věci samé. Měly totiž za to, že v případě žadatele má být Srbsko považováno za bezpečnou třetí zemi. Žalobce podal proti tomuto rozhodnutí žalobu.

Soudní dvůr nejprve uvedl, že práva vrátit žadatele o mezinárodní ochranu do bezpečné třetí země může rovněž využít členský stát, který se v rámci postupu přijetí zpět uznal příslušným k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané žadatelem, který tento členský stát opustil před tím, než bylo o jeho první žádosti o mezinárodní ochranu rozhodnuto ve věci samé.

Soudní dvůr dále konstatoval, že v rámci tohoto postupu neukládá nařízení Dublin III příslušnému členskému státu (v projednávané věci Maďarsko) povinnost informovat členský stát, který dotyčnou osobu přemísťuje (v projednávané věci Česká republika), o obsahu svých vnitrostátních předpisů v oblasti vrácení žadatelů do bezpečných třetích zemí nebo o své správní praxi v dané oblasti. Absence komunikace v tomto ohledu mezi oběma dotčenými státy totiž nezasahuje do práva žadatele na účinný opravný prostředek proti rozhodnutí o přemístění a rozhodnutí o žádosti o mezinárodní ochranu, které je zaručeno unijním právem.

Soudní dvůr měl konečně za to, že právo žadatele o mezinárodní ochranu, aby v takové situaci, o jakou jde v projednávané věci, bylo vydáno konečné rozhodnutí o jeho žádosti, neznamená, že by příslušnému členskému státu byla upřena možnost prohlásit danou žádost za nepřijatelnou, ani že by tento členský stát byl vázán k tomu, aby tuto žádost začal znovu posuzovat v určitém konkrétním procesním stadiu.

Ve věcech, v nichž velký senát Soudního dvora vydal dne 7. června 2016 rozsudky **Ghezelbash** (C-63/15, [EU:C:2016:409](#)) a **Karim** (C-155/15, [EU:C:2016:410](#)), se žadatelé o azyl snažili zpochybnit rozhodnutí příslušných orgánů členského státu přemístit je do jiného členského státu, který se s prvním členským státem dohodl na převzetí posouzení jejich žádosti o azyl. V těchto věcech vyvstala zejména otázka *argumentů, které mohou žadatelé o azyl uplatňovat v rámci opravných prostředků stanovených v čl. 27 odst. 1 nařízení Dublin III ke zpochybnění rozhodnutí o přemístění*.

V první věci íránský státní příslušník podal u nizozemských orgánů žádost o povolení k dočasnému pobytu. Vzhledem k tomu, že vyhledání ve vízovém informačním systému Evropské unie (VIS) ukázalo, že francouzské diplomatické zastoupení v Íránu udělilo dotyčnému vízum na určité období, nizozemský státní tajemník požádal na základě nařízení Dublin III francouzské orgány, aby dotyčnou osobu převzaly. Francouzské orgány této žádosti vyhověly. Avšak při druhém výsledku nizozemskými orgány dotyčný požádal, aby mohl předložit originály dokumentů, které prokazují, že se vrátil do Íránu poté, co navštívil Francii, což podle žadatele implikuje, že posledně uvedený členský stát není příslušný k posouzení jeho žádosti o azyl. Vyvstala tak otázka, zda je žadatel oprávněn zpochybnit příslušnost Francouzské republiky k posouzení jeho žádosti o azyl poté, co tento členský stát tuto příslušnost uznal.

V tomto kontextu měl Soudní dvůr za to, že čl. 27 odst. 1 nařízení Dublin III ve spojení s bodem 19 odůvodnění tohoto nařízení musí být vykládán v tom smyslu, že žadatel o azyl se může v rámci odvolání proti rozhodnutí o svém přemístění dovolávat nesprávného použití kritéria příslušnosti, které stanoví uvedené nařízení.

Ve druhé věci syrský státní příslušník požádal o mezinárodní ochranu ve Švédsku. Nahlédnutím do systému „Eurodac“ bylo zjištěno, že dotyčný již požádal o tuto ochranu ve Slovinsku, takže švédské úřady (švédský imigrační úřad) požádaly slovinské orgány, aby si dotyčného převzaly na základě čl. 18 odst. 1 písm. b) nařízení Dublin III. Slovinské orgány této žádosti vyhověly. Švédský imigrační úřad pak tyto orgány informoval o tom, že dotyčný údajně opustil území členských států na dobu nejméně tří měsíců po podání první žádosti o azyl a má v pasu vstupní vízum do Libanonu. Vzhledem k tomu, že slovinské orgány vzaly zpět souhlas s požadovaným převzetím, zamítl švédský úřad žádost dotyčného o mezinárodní ochranu. Dotyčný měl však za to, že Slovinsko není členským státem, který by měl zkoumat jeho žádost o azyl.

Soudní dvůr v rozsudku nejprve rozhodl, že se čl. 19 odst. 2 nařízení Dublin III, a zejména jeho druhý pododstavec použije na státního příslušníka třetí země, který podal první žádost o azyl v jednom členském státě a poté doložil, že opustil území členských států na dobu nejméně tří měsíců před tím, než podal novou žádost o azyl v jiném členském státě. Článek 19 odst. 2 první pododstavec nařízení Dublin III totiž stanoví, že povinnost převzít a povinnost přijmout zpět žadatele o azyl podle čl. 18 odst. 1 tohoto nařízení v zásadě zaniká, pokud členský stát příslušný k posouzení žádosti zjistí poté, co je požádán o přijetí žadatele o azyl zpět, že dotyčná osoba opustila území členských států na dobu nejméně tří měsíců. Článek 19 odst. 2 druhý pododstavec uvedeného nařízení však upřesňuje, že žádost podaná po takové době nepřítomnosti se považuje za novou žádost, na základě které je zahájeno nové řízení o určení příslušného členského státu. Z toho vyplývá, že v situaci, kdy státní příslušník třetí země podal první žádost o azyl v jednom členském státě a poté opustil území členských států na dobu nejméně tří měsíců před tím, než podal novou žádost o azyl v jiném členském státě, čl. 19 odst. 2 uvedeného nařízení ukládá členskému státu, v němž byla podána nová žádost o azyl, povinnost řádně určit, na základě pravidel stanovených v tomto nařízení, členský stát, který je příslušný k projednání této nové žádosti.

Stejně jako ve výše uvedeném rozsudku Ghezelbash měl Soudní dvůr dále za to, že čl. 27 odst. 1 nařízení Dublin III musí být vykládán v tom smyslu, že žadatel o azyl může v rámci odvolání proti rozhodnutí o jeho přemístění namítat, že bylo porušeno pravidlo stanovené v čl. 19 odst. 2 druhém pododstavci tohoto nařízení.

2. PŘÍSTĚHOVALECKÁ POLITIKA

Ve věci, v níž byl dne 7. června 2016 vydán rozsudek *Affum* (C-47/15, [EU:C:2016:408](#)), byla velkému senátu Soudního dvora položena otázka, zda *směrnice 2008/115*⁴⁰ *brání vnitrostátní právní úpravě, která státnímu příslušníkovi třetí země, který na vnitrostátní území neoprávněně vstoupil přes vnitřní hranici schengenského prostoru, ukládá trest odnětí svobody*. Jednalo se o ghanskou státní příslušnici, která bez splnění podmínek vstupu, pobytu či bydliště projížděla Francií jakožto cestující v autobuse jedoucím z Belgie do Spojeného království.

Soudní dvůr zaprvé prohlásil, že vzhledem k tomu, že taková státní příslušnice třetí země je přítomna na území členského státu, pobývá v něm neoprávněně ve smyslu čl. 3 bodu 2 směrnice 2008/115. Skutečnost, že se jedná pouze o dočasnou přítomnost nebo o průjezd, není relevantní.

40| Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES ze dne 16. prosince 2008 o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí (Úř. věst. L 348, s. 98).

Zadruhé Soudní dvůr připomněl zásady vytyčené v rozsudku *Achughbaban*⁴¹ a poté rozhodl, že směrnice 2008/115 brání právní úpravě členského státu, která umožňuje, aby státnímu příslušníkovi třetí země, s nímž dosud nebylo ukončeno řízení o navrácení upravené touto směrnicí, byl uložen trest odnětí svobody již pro samotný neoprávněný vstup přes vnitřní hranici, jehož důsledkem je neoprávněný pobyt. Soudní dvůr v tomto ohledu zejména zdůraznil, že takový trest odnětí svobody může zmařit použití uvedeného řízení a zpozdit navrácení, a narušit tak užitečný účinek směrnice 2008/115. Soudní dvůr dodal, že tento výklad platí rovněž tehdy, může-li být státní příslušník třetí země převzat na základě dohody nebo ujednání ve smyslu čl. 6 odst. 3 téže směrnice jiným členským státem, než ve kterém byl zadržen. Tento článek totiž nestanoví výjimku z působnosti směrnice 2008/115, která by se uplatnila vedle výjimek stanovených v jejím čl. 2 odst. 2 a v takovém případě by umožňovala členským státům vyloučit neoprávněně pobývající státní příslušníky třetích zemí z působnosti společných norem a postupů pro navrácení.

IX. JUSTIČNÍ SPOLUPRÁCE V OBČANSKÝCH VĚCECH

V oblasti justiční spolupráce v občanských věcech je třeba poukázat na čtyři rozsudky týkající se výkladu nařízení č. 44/2001⁴² (nařízení Brusel I), nařízení č. 593/2008⁴³ (nařízení Řím I) a nařízení č. 864/2007⁴⁴ (nařízení Řím II).

1. NAŘÍZENÍ BRUSEL I

V rozsudku ze dne 20. dubna 2016, *Profit Investment SIM* (C-366/13, [EU:C:2016:282](#)), se Soudní dvůr zabýval *doložkami o soudní příslušnosti vloženými do prospektu týkajícího se programu emise dluhopisů banky usazené v členském státě*. Ve sporu v původním řízení byl prospekt vyhotoven jednostranně emitentem dluhopisů a program byl proveden smlouvami o upsání těchto dluhopisů. Jeden z následných nabyvatelů dluhopisů, který byl usazen v Itálii a v jehož případě bylo rozhodnuto o soudní likvidaci z důvodu nezaplacení úroků dlužných podnikem vázaným na emitenta, žaloval tohoto emitenta a další společnosti u italských soudů, kde vůči němu byla uplatněna doložka o příslušnosti soudů jiného členského státu. V tomto kontextu položil italský kasační soud Soudnímu dvoru otázky týkající se platnosti uvedené doložky a možnosti jejího uplatnění vůči třetí osobě.

Pokud jde o požadavek písemné formy doložek o soudní příslušnosti, jenž je stanoven v čl. 23 odst. 1 písm. a) nařízení č. 44/2001, Soudní dvůr nejprve konstatoval, že za okolností projednávané věci z tohoto požadavku vyplývá, že smlouva podepsaná stranami při prvním nebo následném nabytí musí zmiňovat souhlas s touto doložkou nebo obsahovat výslovný odkaz na prospekt. Následný nabyvatel dluhopisů je nicméně i při neexistenci výslovného souhlasu takovou doložkou vázán, prokáže-li se, že na sebe převzal práva a povinnosti převodce dluhopisů pojící se ke sporným dluhopisům a měl možnost seznámit se s prospektem obsahujícím uvedenou doložku.

41 | Rozsudek Soudního dvora ze dne 6. prosince 2011, *Achughbaban* (C-329/11, [EU:C:2011:807](#)).

42 | Nařízení Rady (ES) č. 44/2001 ze dne 22. prosince 2000 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Úř. věst. L 12, s. 1; Zvl. vyd. 19/04, s. 42).

43 | Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 ze dne 17. června 2008 o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy (Řím I) (Úř. věst. L 177, s. 6).

44 | Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 864/2007 ze dne 11. července 2007 o právu rozhodném pro mimosmluvní závazkové vztahy (Řím II) (Úř. věst. L 199, s. 40).

Soudní dvůr se dále zabýval otázkou, zda lze na takovou doložku o příslušnosti, která nesplňuje požadavek písemné formy, přesto nahlížet tak, že ji připouští zvyklosti mezinárodního obchodu ve smyslu čl. 23 odst. 1 písm. c) nařízení č. 44/2001, a tedy tak, že je platná a lze ji uplatnit vůči třetí osobě. Soudní dvůr měl v tomto ohledu za to, že existence takové zvyklosti může být konstatována, je-li zejména prokázáno, že při uzavírání smluv tohoto typu postupují subjekty v daném odvětví obecně a pravidelně dotčeným způsobem a že dotčené strany tuto zvyklost znaly. Pokud jde o skutečnou nebo předpokládanou vědomost smluvních stran o této zvyklosti, lze ji doložit zejména tím, že se prokáže, že strany v dřívější době navázaly vzájemné obchodní vztahy nebo vztahy tohoto druhu s jinými subjekty působícími v dotčeném odvětví či že je dotčený postup natolik znám, že může být považován za ustálenou praxi.

Pokud jde konečně o otázku použití čl. 6 bodu 1 nařízení č. 44/2001, který v případě nebezpečí vzájemně si odporujících rozhodnutí umožňuje žalovat více osob společně u soudu místa, kde má bydliště nebo sídlo některý ze žalovaných, v projednávané věci, Soudní dvůr prohlásil, že v případě několika žalob, které mají odlišný předmět i základ a není mezi nimi vztah subsidiarity nebo neslučitelnosti, nepostačuje k existenci takového nebezpečí vzájemně si odporujících rozhodnutí, že se případné vyhovění jedné z nich potenciálně může promítnout do rozsahu práva jiné osoby.

V rozsudku ze dne 14. července 2016, **Granarolo** (C-196/15, [EU:C:2016:559](#)), se Soudní dvůr zabýval *určením soudu příslušného pro náhlé přerušování dlouhodobých obchodních vztahů*. Základem sporu v původním řízení je rozhodnutí italského výrobce ukončit distribuční vztah, který měl již přibližně dvacet pět let s podnikem se sídlem ve Francii. Tento distribuční vztah nebyl předmětem rámcové smlouvy ani ujednání o výhradním zastoupení. Podnik se sídlem ve Francii podal proti italskému podniku k francouzským soudům žalobu na náhradu škody. Soudnímu dvoru tak byla položena otázka týkající se deliktů či smluvní povahy této žaloby pro účely použití pravidel pro určení příslušnosti stanovených v článku 5 nařízení č. 44/2001.

Soudní dvůr v tomto ohledu rozhodl, že čl. 5 bod 3 tohoto nařízení musí být vykládán v tom smyslu, že žaloba na náhradu škody založená na náhlém přerušování zavedených dlouhodobých obchodních vztahů nespadá do oblasti deliktů nebo kvazideliktů odpovědnosti, pokud mezi stranami existoval tacitní smluvní vztah – což přísluší ověřit předkládajícímu soudu – nezávisle na jeho kvalifikaci podle vnitrostátního práva. Důkaz existence takového tacitního smluvního vztahu se musí zakládat na souboru shodujících se okolností, mezi které mohou patřit existence zavedených dlouhodobých obchodních vztahů, dobrá víra smluvních stran, pravidelnost operací a jejich vývoj v čase vyjádřený v množství a v hodnotě, případné dohody o vyfakturovaných cenách nebo o poskytnutých slevách, jakož i vzájemná korespondence. Pokud jde o použití čl. 5 bodu 1 nařízení č. 44/2001 na dané zavedené dlouhodobé obchodní vztahy, Soudní dvůr uvedl, že musejí být v závislosti na dotčeném charakteristickém závazku kvalifikovány jako „smlouva o prodeji zboží“ nebo jako „smlouva o poskytování služeb“. Smlouva, pro niž je charakteristický závazek dodání zboží, musí být kvalifikována jako „prodej zboží“. Taková kvalifikace se může použít na dlouhodobý obchodní vztah mezi dvěma hospodářskými subjekty v případě, že se tento vztah omezuje na po sobě jdoucí smlouvy, jejichž předmětem je dodání a odebrání zboží. Tato kvalifikace naproti tomu neodpovídá struktuře typické distribuční smlouvy, pro kterou je charakteristická rámcová dohoda, jejímž předmětem je závazek spočívající v dodání a zásobování sjednaný do budoucna dvěma hospodářskými subjekty. Co se týče kvalifikace poskytování služeb, pojem „služby“ ve smyslu uvedeného ustanovení implikuje přinejmenším to, že strana, která je poskytuje, vykonává určitou činnost za úplat. Tak je tomu v případě, že je distributor schopen nabízet zákazníkům služby a výhody, které nemůže poskytovat pouhý prodejce, a získat tak pro zboží dodavatele větší podíl na místním trhu. Kromě toho skutečnost, že distribuční smlouva vychází z výběru distributorů dodavatelem, může přiznat distributorům konkurenční výhodu, která spolu s pomocí, již by smlouva přiznávala těmto distributorům v oblasti přístupu k reklamním nosičům, školení nebo výhodnějších způsobů placení, splňuje kritérium úplaty, která je charakteristická pro smlouvu o poskytování služeb.

2. NAŘÍZENÍ ŘÍM I A ŘÍM II

V rozsudku ze dne 28. července 2016, **Verein für Konsumenteninformation** (C-191/15, [EU:C:2016:612](#)), se Soudní dvůr zabýval otázkami *týkajícími se vztahu mezi pravidly na ochranu spotřebitele a pravidly o právu rozhodném pro smlouvy*. Ve věci v původním řízení rakouské sdružení na ochranu zájmů spotřebitelů podalo žalobu na zdržení se jednání ve smyslu směrnice 2009/22⁴⁵ proti použití ujednání, která jsou považována za zneužívající a týkají se určení práva rozhodné pro smluvní a mimosmluvní závazkové vztahy. Ujednání byla obsažena ve všeobecných smluvních podmínkách podniku se sídlem v Lucembursku, který prodává zboží online spotřebitelům z různých členských států.

Podle Soudního dvora musí být nařízení Řím I a Řím II vykládána v tom smyslu, že aniž jsou dotčena ustanovení čl. 1 odst. 3 obou těchto nařízení, musí být právo rozhodné pro takovou žalobu na zdržení se jednání ve smyslu směrnice 2009/22 určeno v souladu s čl. 6 odst. 1 nařízení Řím II, jelikož porušení právního řádu vyplývající z používání zneužívajících ujednání a úkolem sdružení na ochranu spotřebitelů je takovým ujednáním bránit. Naproti tomu právo rozhodné pro posouzení dotčených smluvních ujednání musí být vždy určeno na základě nařízení Řím I, a to bez ohledu na to, zda k tomuto posouzení dochází v rámci individuální nebo kolektivní žaloby.

Z článku 6 odst. 2 nařízení Řím I dále vyplývá, že při posouzení zneužívající povahy daného smluvního ujednání v rámci žaloby na zdržení se jednání není volbou rozhodného práva dotčeno použití imperativních ustanovení stanovených právem země, ve které mají bydliště spotřebitelé, jejichž zájmy jsou hájeny prostřednictvím této žaloby. Tato ustanovení mohou zahrnovat ustanovení, kterými se provádí směrnice 93/13⁴⁶ o zneužívajících ujednáních ve spotřebitelských smlouvách, a to potud, pokud v souladu s jejím článkem 8 zajišťují nejvyšší úroveň ochrany spotřebitelů.

Ujednání obsažené ve všeobecných smluvních podmínkách obchodníka, které nebylo sjednáno individuálně a podle kterého se právem členského státu sídla tohoto obchodníka řídí smlouva uzavřená formou elektronického obchodního styku se spotřebitelem, je zneužívajícím ujednáním ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice 93/13 v rozsahu, v němž uvádí tohoto spotřebitele v omyl. Tak je tomu zejména v případě, kdy toto ujednání vyvolává u spotřebitele dojem, že se na smlouvu použije pouze právo tohoto členského státu, aniž spotřebitele informuje, že se na něj vztahuje rovněž ochrana imperativních ustanovení práva, které by bylo rozhodné v případě neexistence tohoto ujednání.

Soudní dvůr dále rozhodl, že zpracování osobních údajů ve smyslu čl. 4 odst. 1 písm. a) směrnice 95/46⁴⁷, prováděné podnikem elektronického obchodu, se řídí právem členského státu, na který tento podnik zaměřuje svou činnost, pokud se prokáže, že tento podnik zpracovává tyto údaje v rámci činností provozovny nacházející se v tomto členském státě.

Konečně v rozsudku ze dne 18. října 2016, **Nikiforidis** (C-135/15, [EU:C:2016:774](#)), velký senát Soudního dvora rozhodoval o *působnosti rationae temporis nařízení Řím I a o podmínkách použití jiných imperativních ustanovení členských států než imperativních ustanovení státu sídla soudu*. Žaloba v původním řízení se týkala snížení mzdy

45| Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/22/ES ze dne 23. dubna 2009 o žalobách na zdržení se jednání v oblasti ochrany zájmů spotřebitelů (Úř. věst. L 110, s. 30).

46| Směrnice Rady 93/13/EHS ze dne 5. dubna 1993 o zneužívajících ujednáních ve spotřebitelských smlouvách (Úř. věst. 1993, L 95, s. 29; Zvl. vyd. 15/02, s. 288, oprava Úř. věst. 2016, L 303, s. 26).

47| Směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů (Úř. věst. L 281, s. 31; Zvl. vyd. 13/15, s. 355).

učitele, který s řeckým státem uzavřel soukromoprávní smlouvu a od roku 1996 byl zaměstnán v Německu, k němuž v letech 2010 až 2012 došlo v důsledku opatření přijatých za účelem ozdravení řeckých veřejných financí. V této věci se jednalo o právo rozhodné pro smlouvy a o povinnost německého soudu použít řecká imperativní ustanovení.

Soudní dvůr nejprve uvedl, že podle článku 28 nařízení Řím I se toto nařízení použije na všechny typy smluv, včetně pracovní smlouvy, uzavřených ode dne 17. prosince 2009. Z jeho působnosti jsou naproti tomu vyloučeny budoucí účinky smluv uzavřených před tímto datem. Z toho plyne, že ne každá dohoda smluvních stran učiněná po 16. prosinci 2009 o pokračování v plnění dříve uzavřené smlouvy může vést k použitelnosti uvedeného nařízení na stávající smluvní vztah. Přístup zvolený normotvůrcem by rovněž byl zpochybněn, kdyby každá, byť drobná změna učiněná počínaje 17. prosincem 2009 ve smlouvě, která byla původně uzavřena před tímto datem, stačila k zahrnutí této smlouvy do působnosti tohoto nařízení na úkor právní jistoty. Naproti tomu, pokud byl pracovněprávní vztah se souhlasem stran změněn po vstupu nařízení Řím I v platnost v takovém rozsahu, že je třeba mít za to, že byla od tohoto data uzavřena nová smlouva, je třeba mít za to, že nová pracovní smlouva nahrazuje původní smlouvu.

Pokud jde o možnost zohlednit jiná imperativní ustanovení než imperativní ustanovení – uvedená v čl. 9 odst. 2 a 3 nařízení Řím I – státu sídla soudu nebo státu, ve kterém jsou plněny povinnosti vyplývající ze smlouvy, Soudní dvůr měl za to, že výčet imperativních ustanovení v těchto ustanoveních nařízení Řím I, která mohou být použita soudem, jemuž je věc předložena, je výčtem taxativním. Soudní dvůr totiž uvedl, že pokud by tato výjimka byla rozšířena na zásadu svobodné volby rozhodného práva smluvními stranami, aby tak soud, kterému je věc předložena, mohl zohlednit imperativní ustanovení jiných států, než které jsou uvedeny v čl. 9 odst. 2 a 3 nařízení Řím I, mohlo by to ohrozit zajištění právní jistoty v evropském prostoru práva a cíl ochrany zaměstnance, jenž je stanoven právem země, ve které vykonává svou činnost. Tato ustanovení však nebrání tomu, aby byla jiná imperativní ustanovení než imperativní ustanovení státu sídla soudu nebo státu, ve kterém jsou plněny povinnosti vyplývající ze smlouvy, zohledněna jakožto skutkové okolnosti, pokud toto zohlednění stanoví hmotněprávní normy práva rozhodného pro smlouvy, které nebyly nařízením Řím I harmonizovány.

X. JUSTIČNÍ SPOLUPRÁCE V TRESTNÍCH VĚCECH

1. EVROPSKÝ ZATÝKACÍ ROZKAZ

Pokud jde o rozsudky týkající se evropského zatýkacího rozkazu zavedeného rámcovým rozhodnutím 2002/584⁴⁸, lze jich za rok 2016 uvést sedm.

Zprv v rozsudku ze dne 5. dubna 2016, **Aranyosi a Căldăraru** (C-404/15 a C-659/15 PPU, [EU:C:2016:198](#)), velký senát Soudního dvora v naléhavém řízení o předběžné otázce rozhodoval o *možnosti odložit výkon evropského zatýkacího rozkazu v případě skutečného nebezpečí nelidského či ponižujícího zacházení v důsledku vězeňských podmínek v členském státě, který vydal tento zatýkací rozkaz*. Německý vykonávající orgán, jemuž byly předloženy žádosti o výkon evropských zatýkacích rozkazů vydaných soudy Maďarska a Rumunska, měl za to, že vězeňské podmínky, jimž by dotyčné osoby mohly být podrobeny ve věznicích těchto států, porušují jejich základní práva, a konkrétně článek 4 Listiny základních práv, který zakazuje mučení a nelidské či ponižující zacházení anebo trest. Uvedený vykonávací orgán v tomto ohledu odkázal na několik rozsudků Evropského

48 | Rámcové rozhodnutí Rady 2002/584/SW ze dne 13. června 2002 o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy (Úř. věst. L 190, s. 1; Zvl. vyd. 19/06, s. 34).

soudu pro lidská práva, v nichž uvedený soud konstatoval, že Rumunsko a Maďarsko svými přeplněnými vězeňskými zařízeními porušují základní práva.

Soudní dvůr v tomto ohledu nejprve připomněl, že absolutní zákaz nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu zakotvený v článku 4 Listiny má absolutní povahu, neboť je těsně spjat s respektováním lidské důstojnosti podle článku 1 Listiny. Disponuje-li tedy orgán příslušný k výkonu zatýkacího rozkazu poznatky, které svědčí o skutečném nebezpečí takového zacházení s osobami vězněnými ve vystavujícím členském státě, musí toto nebezpečí posoudit před rozhodnutím o předání dotyčné osoby.

Pokud takové nebezpečí plyne z celkových vězeňských podmínek v dotyčném členském státě, nemůže však toto konstatování samo o sobě vést k odmítnutí výkonu zatýkacího rozkazu. Vykonávající orgán totiž musí konkrétním a přesným způsobem posoudit, zda jsou dány vážné a prokazatelné důvody se domnívat, že dotyčná osoba bude v důsledku podmínek, v jakých má být ve vystavujícím členském státě vězněna, takovému nebezpečí skutečně vystavena. Za tím účelem musí uvedený orgán požádat vystavující orgán o neprodlené poskytnutí veškerých potřebných informací o vězeňských podmínkách ve vystavujícím členském státě. Pokud vykonávající orgán ve světle poskytnutých informací nebo jakékoli jiné informace, kterou má k dispozici, zjistí, že je v případě osoby, na niž byl vydán zatýkací rozkaz, dáno skutečné nebezpečí nelidského či ponižujícího zacházení, výkon zatýkacího rozkazu musí být odložen až do získání doplňujících informací umožňujících existenci takového nebezpečí vyloučit. Nelze-li existenci tohoto nebezpečí vyloučit v přiměřené lhůtě, musí tento orgán rozhodnout, zda je namíste postup předání ukončit.

Zadruhé v rozsudku *Dworzecki* (C-108/16 PPU, [EU:C:2016:346](#)), vydaném dne 24. května 2016 v naléhavém řízení o předběžné otázce, se Soudní dvůr zabýval *výkladem čl. 4a odst. 1 písm. a) bodu i) rámcového rozhodnutí 2002/584, ve znění rámcového rozhodnutí 2009/299⁴⁹, který stanoví důvod, pro který je možné odmítnout výkon evropského zatýkacího rozkazu*. Spor v původním řízení se týkal řízení o výkonu evropského zatýkacího rozkazu v Nizozemsku, který vůči polskému státnímu příslušníkovi vydal polský soud za účelem výkonu tří trestů odnětí svobody v Polsku. Pokud jde o jeden z těchto trestů, v zatýkacím rozkazu bylo upřesněno, že se dotyčný nezúčastnil osobně soudního jednání, ve kterém byl vydán rozsudek, jímž byl daný trest uložen, a že předvolání bylo zasláno na adresu, kterou dotyčný uvedl pro doručování úředních písemností, a bylo převzato jeho dědečkem. Vzhledem k tomu, že zatýkací rozkaz neumožňoval určit, zda bylo předvolání skutečně předáno dotyčné osobě, nizozemský soud se tázal, zda byly splněny podmínky pro neuznání evropského zatýkacího rozkazu.

Soudní dvůr v tomto ohledu nejprve připomněl, že vykonávající justiční orgán v zásadě musí – bez ohledu na nepřítomnost dotyčné osoby na jednání soudu, které vedlo k přijetí rozhodnutí o vydání evropského zatýkacího rozkazu – zatýkací rozkaz vykonat. Tuto povinnost má zejména tehdy, když dotyčná osoba byla osobně předvolána, a tudíž informována o plánovaném datu a místě konání jednání soudu, nebo když jiným způsobem skutečně převzala úřední informaci o tomto datu a místě konání tak, aby bylo možné jednoznačně určit, že o plánovaném jednání soudu věděla. Dodržení těchto podmínek předvolání může dotyčné osobě zajistit včasné převzetí informace o datu a místě jednání soudu a vykonávajícímu orgánu umožnit dospět k závěru, že právo na obhajobu bylo dodrženo. Za těchto podmínek sice nelze v zásadě vyloučit, že předání předvolání třetí osobě naplní uvedené požadavky, je ovšem třeba jednoznačně určit, že tato třetí osoba předvolání dotyčné osobě skutečně předala.

49| Rámcové rozhodnutí Rady 2009/299/SVV ze dne 26. února 2009, kterým se mění rámcová rozhodnutí 2002/584/SVV, 2005/214/SVV, 2006/783/SVV, 2008/909/SVV a 2008/947/SVV a kterým se posilují procesní práva osob a podporuje uplatňování zásady vzájemného uznávání rozhodnutí na rozhodnutí vydaná v soudním jednání, kterého se dotyčná osoba nezúčastnila osobně (Úř. věst. L 81, s. 24).

Soudní dvůr proto rozhodl, že předvolání, které bylo na adrese bydliště dotyčné osoby předáno osobě, která je členem téže domácnosti a zavázala se jej dotyčné osobě předat, ač na základě evropského zatýkacího rozkazu nelze prověřit, zda a případně kdy tato osoba toto předvolání dotyčné osobě skutečně předala, nesplňuje podmínky stanovené v uvedeném čl. 4a odst. 1 písm. a) bodu i) rámcového rozhodnutí. Soudní dvůr však rovněž zdůraznil, že vzhledem k tomu, že případy uvedené v daném článku byly koncipovány jako výjimky z důvodu, pro který je možné odmítnout uznání, může vykonávající justiční orgán v každém případě zohlednit i jiné okolnosti, na jejichž základě bude moci prověřit, že při předání dotyčné osoby nedojde k porušení jejího práva na obhajobu.

Zatřetí v rozsudku **Bob-Dogi** (C-241/15, [EU:C:2016:385](#)) ze dne 1. června 2016 měl Soudní dvůr příležitost vyslovit se k čl. 8 odst. 1 písm. c) rámcového rozhodnutí 2002/584, a zejména k *důsledkům neexistence předchozího vnitrostátního zatýkacího rozkazu, který je odlišný od evropského zatýkacího rozkazu, v případě žádosti o předání založené na posledně uvedeném*. V projednávané věci maďarský orgán předložil rumunskému vykonávajícímu orgánu žádost o předání pouze na základě evropského zatýkacího rozkazu, který nebyl založen na předchozím vnitrostátním zatýkacím rozkazu, jenž je od něj odlišný.

Soudní dvůr uvedl, že neobsahuje-li evropský zatýkací rozkaz za účelem trestního stíhání údaj o vnitrostátním zatýkacím rozkazu, nemůže mu vykonávající justiční orgán vyhovět, pokud poté, co požádal vystavující orgán o neprodlené poskytnutí všech doplňujících informací, uvedený vykonávající justiční orgán dospěje k závěru, že zatýkací rozkaz byl vydán, aniž byl skutečně vydán vnitrostátní zatýkací rozkaz. V tomto ohledu upřesnil, že dodržení požadavku vnitrostátního zatýkacího rozkazu, který je odlišný od evropského zatýkacího rozkazu, má zvláštní význam, neboť z něj vyplývá, že pokud je evropský zatýkací rozkaz vydán za účelem trestního stíhání, mohla dotyčná osoba již v první fázi řízení využít procesní záruky a základní práva, jejichž ochrana musí být zajištěna vystavujícím orgánem podle použitelného vnitrostátního práva. Soudní dvůr uvedl, že mechanismus evropského zatýkacího rozkazu zahrnuje dvoufázovou ochranu práv, kterých požívá vyžádaná osoba, jelikož k soudní ochraně při přijetí vnitrostátního soudního rozhodnutí se připojuje ochrana, jež musí být zajištěna při vydání evropského zatýkacího rozkazu. Tato soudní ochrana přitom v zásadě chybí, pokud vydání evropského zatýkacího rozkazu nepředcházelo rozhodnutí přijaté vnitrostátním justičním orgánem.

Začtvrté v rozsudku **JZ** (C-294/16 PPU, [EU:C:2016:610](#)), vydaném dně 28. července 2016 v naléhavém řízení o předběžné otázce, se Soudní dvůr zabýval výkladem článku 26 rámcového rozhodnutí 2002/584, který se týká *započtení doby vazby nebo výkonu trestu odnětí svobody ve vykonávajícím členském státě*. V projednávané věci polský soud uložil polskému státnímu příslušníku trest odnětí svobody v délce tří let a dvou měsíců. Vzhledem k tomu, že odsouzený před výkonem trestu z Polska uprchl, byl vůči němu vydán evropský zatýkací rozkaz. Poté, co byl na základě tohoto zatýkacího rozkazu zadržen orgány Spojeného království, bylo zúčastněnému uloženo domácí vězení po dobu devíti hodin v noci spojené se sledováním prostřednictvím elektronického náramku, povinností hlásit se nejprve denně a poté několikrát týdně ve stanovených hodinách na policejním komisařství, jakož i zákazem žádat o vydání dokladů umožňujících vycestování do zahraničí. Zúčastněný po svém předání polským orgánům požádal, aby doba, po kterou byl ve Spojeném království v domácím vězení a bylo vůči němu uplatňováno elektronické sledování, byla započtena do délky trestu odnětí svobody, který mu byl uložen v Polsku.

Soudní dvůr rozhodl, že pojem „vazba nebo výkon trestu odnětí svobody ve vykonávajícím členském státě“ ve smyslu čl. 26 odst. 1 rámcového rozhodnutí označuje nikoliv omezující opatření, nýbrž opatření zbavující osobní svobody a vedle uvěznění se vztahuje na všechna opatření nebo soubory opatření uložených dotyčné osobě, která z důvodu svého druhu, délky, účinku a podmínek výkonu zbavují uvedenou osobu její osobní svobody způsobem, který je srovnatelný s uvězněním. Justiční orgán členského státu vystavujícího evropský zatýkací rozkaz je tudíž povinen zkoumat, zda opatření přijatá vůči dotyčné osobě ve vykonávajícím členském státě musí být postavena na roveň zbavení osobní svobody. Pokud v rámci tohoto zkoumání tento justiční orgán k takovému závěru dospěje, rámcové rozhodnutí ukládá, aby do doby trestu odnětí svobody

ve vystavujícím členském státě byla započtena celá doba, po kterou byla tato opatření uplatňována ve vykonávajícím členském státě.

Soudní dvůr měl v projednávané věci za to, že taková opatření, jaká byla vůči zúčastněnému uplatněna ve Spojeném království, nejsou v zásadě natolik omezující, aby jejich účinkem bylo zbavení osobní svobody srovnatelné s takovým účinkem, jaký vyplývá z uvěznění, a mohla tedy být kvalifikována jako „vazba“ ve smyslu čl. 26 odst. 1 rámcového rozhodnutí. Nicméně vzhledem k tomu, že se toto ustanovení omezuje na stanovení minimální úrovně ochrany základních práv osoby, vůči které byl vydán evropský zatýkácí rozkaz, rámcové rozhodnutí nebrání tomu, aby justiční orgán vystavujícího členského státu mohl pouze na základě vnitrostátního práva započíst do celé doby odnětí svobody celou dobu, po kterou byla vůči této osobě uplatňována taková opatření, nebo její část.

Zapáté v rozsudcích **Poltorak** (C-452/16 PPU, [EU:C:2016:858](#)), **Özçelik** (C-453/16 PPU, [EU:C:2016:860](#)) a **Kovalkovas** (C-477/16 PPU, [EU:C:2016:861](#)) ze dne 10. listopadu 2016, které byly vydány v naléhavém řízení o předběžné otázce, měl Soudní dvůr příležitost vyložit články 6 a 8 rámcového rozhodnutí 2002/584, podle kterých *evropský zatýkácí rozkaz musí obsahovat mimo jiné údaj o tom, zda existuje zatýkácí rozkaz nebo soudní rozhodnutí vydané orgánem členského státu*. Jednalo se o žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce podané týmě nizozemským soudem, kterému byly jakožto vykonávajícímu justičnímu orgánu předloženy tři evropské zatýkácí rozkazy. Ve věci *Poltorak* vydalo evropský zatýkácí rozkaz švédské policejní prezidium. Zatýkácí rozkaz dotčený ve věci *Özçelik* vydal rovněž maďarský policejní orgán, avšak tento byl později potvrzen rozhodnutím státního zástupce. Naproti tomu ve věci *Kovalkovas* vydalo evropský zatýkácí rozkaz litevské ministerstvo spravedlnosti.

Předkládající soud tak Soudní dvůr požádal, aby upřesnil, zda lze mít za to, že policejní orgán (věc *Poltorak*) a orgán výkonné moci, jako je litevské ministerstvo spravedlnosti (věc *Kovalkovas*), spadají pod pojem „vystavující justiční orgán“ ve smyslu čl. 6 odst. 1 písm. c) rámcového rozhodnutí. Kromě toho položil Soudnímu dvoru otázku, zda lze mít za to, že potvrzení zatýkácího rozkazu, který byl předtím vystaven policejním orgánem pro účely trestního stíhání, státním zástupcem spadá pod pojem „soudní rozhodnutí“ ve smyslu čl. 8 odst. 1 písm. c) rámcového rozhodnutí (věc *Özçelik*).

Soudní dvůr rozhodl, že výraz „justiční orgán“ nacházející se v čl. 6 odst. 1 rámcového rozhodnutí se neomezuje na označení pouze soudců či soudů členského státu, ale umožňuje širě zahrnout orgány povolání k účasti na soudnictví v dotyčném právním řádu. Soudní dvůr nicméně upřesnil, že zásada vzájemného uznávání zakotvená v čl. 1 odst. 2 rámcového rozhodnutí, na jehož základě je vykonávací justiční orgán povinen vykonat zatýkácí rozkaz vystavený vystavujícím justičním orgánem, spočívá na předpokladu, podle kterého před výkonem evropského zatýkácího rozkazu zasáhl justiční orgán, za účelem výkonu soudního přezkumu. Vystavení zatýkácího rozkazu nejjustičním orgánem, jako je policejní orgán, nebo orgánem výkonné moci, jako je litevské ministerstvo spravedlnosti, přitom nemůže vykonávajícímu justičnímu orgánu dát jistotu, že vystavení tohoto evropského zatýkácího rozkazu prošlo takovým soudním přezkumem, a nemůže tedy dostačovat k odůvodnění vysokého stupně důvěry mezi členskými státy, který představuje samotný základ rámcového rozhodnutí.

Soudní dvůr, který pojem „justiční orgán“ uvedený v čl. 6 odst. 1 rámcového rozhodnutí 2002/584 označil za autonomní pojem unijního práva, měl dále za to, že tento pojem zahrnuje vnitrostátní orgány, které se účastní výkonu trestního soudnictví, avšak nikoli policejní orgány (věc *Poltorak*). Soudní dvůr z toho dovodil, že potvrzení vnitrostátního zatýkácího rozkazu, který byl vystaven vnitrostátním policejním orgánem pro účely trestního stíhání, státním zástupcem je právní úkon, kterým tento státní zástupce kontroluje a potvrzuje zatýkácí rozkaz, a je tedy „soudním rozhodnutím“ ve smyslu čl. 8 odst. 1 písm. c) rámcového rozhodnutí (věc *Özçelik*). Naopak měl za to, že pod tento pojem „justiční orgán“ nespadá orgán výkonné moci, jako je litevské ministerstvo spravedlnosti (věc *Kovalkovas*).

2. PRÁVO NA TLUMOČENÍ A PŘEKLAD V TRESTNÍM ŘÍZENÍ

V rozsudku **Balogh** (C-25/15, [EU:C:2016:423](#)) ze dne 9. června 2016 se Soudní dvůr vyslovil k *rozsahu práva na tlumočení a překlad v trestním řízení, jak jej stanoví směrnice 2010/64*⁵⁰, a k *použití rámcového rozhodnutí 2009/315*⁵¹ a *rozhodnutí 2009/316*⁵² v oblasti výměny informací o rejstřících trestů. V projednávané věci rakouský soud uložil maďarskému státnímu příslušníkovi trest odnětí svobody. Rakouské orgány informovaly maďarské orgány o obsahu rozsudku prostřednictvím Evropského informačního systému rejstříků trestů (ECRIS). Maďarské orgány poté předaly tento rozsudek maďarskému soudu v souladu s vnitrostátním zvláštním řízením, jehož jediným cílem je uznat, že rozsudek zahraničního soudu má stejnou hodnotu, jako by jej vydal vnitrostátní soud. Toto řízení zahrnovalo nutnost zajistit překlad rozsudku do maďarského jazyka. Položená otázka se týkala náhrady nákladů souvisejících s překladem.

Soudní dvůr v této souvislosti rozhodl, že podle čl. 1 odst. 2 směrnice 2010/64 se právo na tlumočení a překlad vztahuje na podezřelou nebo obviněnou osobu až „do ukončení trestního řízení“, přičemž tímto pojmem se rozumí pravomocné rozhodnutí o tom, zda tato osoba uvedený trestný čin spáchala, včetně případného odsuzujícího rozsudku a rozhodnutí o opravném prostředku. V důsledku toho se nevztahuje na vnitrostátní zvláštní řízení o uznání konečného soudního rozhodnutí vydaného soudem jiného členského státu, jelikož k tomuto řízení již pojmově dochází po konečném rozhodnutí o otázce, zda podezřelá nebo obviněná osoba spáchala trestný čin, a případně po jejím odsouzení.

Soudní dvůr dále rozhodl, že rámcové rozhodnutí 2009/315 a rozhodnutí 2009/316 brání uplatňování vnitrostátní právní úpravy, která zavádí takové zvláštní řízení o uznání, jaké stanoví maďarské právo. K zápisu odsouzení vydaných soudy odsuzujícího členského státu do rejstříku trestů ústředním orgánem členského státu, jehož je dotyčná osoba státním příslušníkem, musí totiž dojít přímo na základě toho, že ústřední orgán odsuzujícího členského státu předá prostřednictvím ECRIS informace týkající se těchto odsouzení. Tento zápis tedy nemůže záviset na předcházejícím konání řízení o soudním uznání uvedených odsouzení, ani *a fortiori* na tom, zda je členskému státu, jehož je dotyčná osoba státním příslušníkem, předáno rozhodnutí o odsouzení pro účely takového uznání. Takové řízení je mimoto v rozporu se zásadou vzájemného uznávání rozsudků a soudních rozhodnutí v trestních věcech stanovenou v čl. 82 odst. 1 SFEU.

50 | Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/64/EU ze dne 20. října 2010 o právu na tlumočení a překlad v trestním řízení (Úř. věst. L 280, s. 1).

51 | Rámcové rozhodnutí Rady 2009/315/SVV ze dne 26. února 2009 o organizaci a obsahu výměny informací z rejstříku trestů mezi členskými státy (Úř. věst. L 93, s. 23).

52 | Rozhodnutí Rady 2009/316/SVV ze dne 6. dubna 2009 o zřízení Evropského informačního systému rejstříků trestů (ECRIS) podle článku 11 rámcového rozhodnutí 2009/315/SVV (Úř. věst. L 93, s. 33).

3. TRESTNÍ ŘÍZENÍ A ROZHODNUTÍ V JINÉM ČLENSKÉM STÁTĚ

V rozsudku **Kossowski** (C-486/14, [EU:C:2016:483](#)) ze dne 29. června 2016 měl Soudní dvůr upřesnit *rozsah zásady ne bis in idem v schengenském prostoru*. V projednávaném případě bylo v Německu vedeno trestní řízení proti polskému státnímu příslušníkovi obviněnému z toho, že se v tomto členském státě dopustil zvláště závažného loupežného vydírání. Německý soud, jemuž byla věc předložena, však odmítl zahájit soudní řízení s tím, že tomu brání zásada *ne bis in idem*, jak je uplatňována v schengenském prostoru. Polské státní zastupitelství totiž také zahájilo vyšetřování pro tentýž čin a pravomocně jej ukončilo, jelikož obviněný odmítl vypovídat a poškozený a svědek mající bydliště v Německu nemohli být vyslechnuti. Předkládající soud, na něž se obrátilo německé státní zastupitelství, požádal Soudní dvůr o upřesnění, zda s ohledem na skutečnost, že rozhodnutí polského státního zastupitelství bylo přijato bez důkladného vyšetřování, musí být obviněný považován za „pravomocně odsouzeného“ ve smyslu článku 54 Úmluvy k provedení Schengenské dohody⁵³, nebo za „osvobozeného [...] konečným trestním rozsudkem“ ve smyslu článku 50 Listiny základních práv, takže zásada *ne bis in idem* by bránila novému stíhání pro tentýž čin.

Velký senát Soudního dvora připomněl, že zásada *ne bis in idem* má zaručit osobě, která byla odsouzena a vykonala trest nebo byla ve státě schengenského prostoru pravomocně zproštěna viny, pohyb uvnitř schengenského prostoru, aniž by se musela obávat stíhání za tentýž čin v jiném státě schengenského prostoru. Cílem této zásady však není chránit podezřelého před možností, že bude pro tentýž čin postupně vyšetřován v několika státech schengenského prostoru. Soudní dvůr tedy rozhodl, že rozhodnutí státního zastupitelství o zastavení trestního stíhání, kterým bylo pravomocně ukončeno přípravné řízení vedené vůči určité osobě, nelze kvalifikovat jako pravomocné rozhodnutí pro účely uplatnění zásady *ne bis in idem*, pokud z odůvodnění tohoto rozhodnutí vyplývá, že k ukončení řízení došlo bez důkladného vyšetřování. Nevyslechnutí poškozeného a případného svědka v tomto ohledu dokládá, že k důkladnému vyšetřování nedošlo.

V rozsudku **Ogňanov** (C-554/14, [EU:C:2016:835](#)), vydaném dne 8. listopadu 2016, se velký senát Soudního dvora vyslovil k *rozsahu zásady vzájemného uznávání, stanovené mimo jiné v rámcovém rozhodnutí 2008/909*⁵⁴, *za účelem určení práva použitelného na výkon trestu*. Tato věc se týkala bulharského státního příslušníka, kterému dánský soud uložil úhrnný trest odnětí svobody v délce patnácti let. Dotyčný část trestu odnětí svobody vykonal v Dánsku před tím, než byl předán bulharským orgánům. Během svého pobytu v dánské věznici více než rok a půl pracoval. V tomto ohledu bulharské právo, jak je vykládáno vnitrostátní judikaturou, stanoví, že práce konaná uvězněnou osobou, byť v jiném členském státě, je zohledněna za účelem zkrácení délky trestu tak, že dva odpracované dny odpovídají třem dnům zbavení osobní svobody. Nicméně při předání dotyčného bulharským orgánům dánské orgány výslovně uvedly, že dánské právo neumožňuje zkrácení uloženého trestu odnětí svobody na základě doby odpracované během jeho výkonu.

Za účelem určení zbývající doby trestu, který má dotyčný vykonat v Bulharsku, se bulharský předkládající soud dotázal Soudního dvora mimo jiné na to, zda rámcové rozhodnutí brání vnitrostátnímu pravidlu, které umožňuje vykonávajícímu státu přiznat odsouzenému snížení trestu z důvodu pracovní činnosti, kterou

53| Úmluva k provedení Schengenské dohody ze dne 14. června 1985 mezi vládami států Hospodářské unie Beneluxu, Spolkové republiky Německo a Francouzské republiky o postupném odstraňování kontrol na společných hranicích, podepsaná dne 19. června 1990 v Schengenu (Úř. věst., L 239, s. 19).

54| Rámcové rozhodnutí Rady 2008/909/SVV ze dne 27. listopadu 2008 o uplatňování zásady vzájemného uznávání rozsudků v trestních věcech, které ukládají trest odnětí svobody nebo opatření spojená se zbavením osobní svobody, za účelem jejich výkonu v Evropské unii (Úř. věst., L 327, s. 27).

odsouzený vykonával během svého pobytu ve věznicí v jiném členském státě, když příslušné orgány posledně uvedeného státu na základě svého vnitrostátního práva takové snížení trestu nepřiznaly.

Podle Soudního dvora musí být článek 17 rámcového rozhodnutí 2008/909 vykládán v tom smyslu, že se na část trestu vykonávanou dotčným na území vydávajícího státu až do jeho předání do vykonávajícího státu použije pouze právo prvně uvedeného státu, a to i na případné snížení trestu. Co se týče práva vykonávajícího státu, to se uplatní až na část trestu, kterou má po tomto předání odsouzený vykonat na území vykonávajícího státu. Orgán vykonávajícího státu příslušný pro otázky související s výkonem trestu tudíž nemůže zpětně nahradit právo vydávajícího státu, pokud jde o část trestu, kterou již odsouzený vykonal na území posledně uvedeného státu, svým právem upravujícím výkon trestů, a zejména svou právní úpravou snižování trestů.

XI. HOSPODÁŘSKÁ SOUTĚŽ

1. KARTELOVÉ DOHODY

V oblasti kartelových dohod si zaslouhuje pozornost šest rozsudků. V prvním z nich měl Soudní dvůr příležitost, aby se vyslovil k pasivní účasti na protiprávním jednání v oblasti práva hospodářské soutěže. Ve druhém rozsudku se Soudní dvůr zabýval určitými prvky vztahu mezi článkem 101 SFEU a patentovým právem. Následující čtyři rozsudky se týkaly použití nařízení č. 1/2003⁵⁵ ve správním řízení v souvislosti s kartelovou dohodou.

V rozsudku ze dne 21. ledna 2016, *Eturas a další* (C-74/14, [EU:C:2016:42](#)), se Soudní dvůr zabýval upřesněním *pasivních forem účasti na protiprávním jednání v oblasti práva hospodářské soutěže*. Předkládající soud položil předběžné otázky v souvislosti se sporem, v němž na jedné straně stálo 30 cestovních kanceláří a na straně druhé litevská rada pro hospodářskou soutěž, přičemž uvedený spor se týkal zejména toho, zda se uvedené cestovní kanceláře účastnily na protiprávním jednání v oblasti práva hospodářské soutěže formou tichého souhlasu. Všechny uvedené cestovní kanceláře byly zapojeny do společného počítačového rezervačního systému, který jim umožňoval, aby na svých internetových stránkách prodávaly zájezdy v rámci jednotného rezervačního systému. Správce uvedeného informačního systému zaslal v roce 2009 cestovním kancelářím, které s ním uzavřely licenční smlouvu, prostřednictvím systému osobní elektronické pošty zprávu, v níž jim oznámil, že výše slev na produkty prodávané prostřednictvím uvedeného systému bude omezena. Po rozeslání této zprávy bylo toto opatření zavedeno do uživatelského nastavení rezervačního systému. Za těchto okolností předkládající soud položil otázku, zda lze mít za to, že cestovní kanceláře, které tento systém využívaly na základě licenční smlouvy, věděly nebo nezbytně musely vědět o uvedené zprávě, a pokud proti takovému jednání nic nenamítaly, že se účastnily jednání ve vzájemné shodě ve smyslu čl. 101 odst. 1 SFEU.

Stran případné účasti na jednání ve vzájemné shodě Soudní dvůr konstatoval, že od okamžiku, kdy se cestovní kanceláře dozvěděly o zprávě zasláné správcem systému, lze mít za to, že se účastnily jednání ve vzájemné shodě ve smyslu čl. 101 odst. 1 SFEU, pokud se veřejně nedistancovaly od uvedeného jednání nebo jej neoznámily správním orgánům, nebo nepředložily jiné důkazy pro účely vyvrácení této domněnky.

Pokud jde o důkazy, které v této souvislosti mají předložit jednotliví účastníci původního řízení, Soudní dvůr uvedl, že i když článek 2 nařízení č. 1/2003 výslovně upravuje rozložení důkazního břemene stran porušení čl. 101 odst. 1 SFEU, toto nařízení naopak neobsahuje zvláštní ustanovení o procedurálních aspektech. Při

55| Nařízení Rady (ES) č. 1/2003 ze dne 16. prosince 2002 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v člancích [101] a [102] Smlouvy o FEU (Úř. věst. L 1, s. 1; Zvl. vyd. 08/02, s. 205).

neexistenci unijních pravidel v dané oblasti tedy přísluší vnitrostátnímu soudu, aby na základě vnitrostátní právní úpravy upravující posuzování důkazů a požadovanou důkazní úroveň přezkoumal, zda s ohledem na všechny okolnosti, které mu byly předloženy, může rozeslání zprávy správcem společného informačního systému představovat dostačující důkaz k prokázání, že její příjemci znali její obsah. V této souvislosti Soudní dvůr ovšem upřesnil, že presumpce nevinu brání tomu, aby měl vnitrostátní soud za to, že pouhé rozeslání uvedené zprávy může představovat důkaz dostačující k prokázání, že její příjemci museli nezbytně znát její obsah.

V rozsudku ze dne 7. července 2016, **Genentech** (C-567/14, [EU:C:2016:526](#)), se Soudní dvůr vyslovil ke *slučitelnosti povinnosti uložené nabyvateli licence platit poplatek za využívání patentové technologie, a to i přesto, že nedošlo k porušení práv vyplývajících z patentů, které jsou předmětem licence, nebo že tyto patenty byly zrušeny, s čl. 101 odst. 1 SFEU*. Žalobkyní v původním řízení byla společnost působící ve farmaceutickém odvětví, která byla držitelkou nevýhradní celosvětové licence na používání patentovaného aktivátoru. Jelikož tento aktivátor využívala tak, že tím nebyly porušeny patenty, které jsou předmětem licence, odmítla zaplatit část poplatku, který byl sjednán podle licenční smlouvy uzavřené s majitelem patentu. Rozhodčím nálezem bylo ovšem této farmaceutické společnosti uloženo, aby smluvní poplatek zaplatila. Vnitrostátní soud, který projednával spor vzniklý na základě tohoto rozhodčího nálezu, předložil Soudnímu dvoru otázku, zda farmaceutické společnosti nevznikají z důvodu uhrazení poplatku neodůvodněné výdaje s ohledem na unijní právo hospodářské soutěže.

Soudní dvůr, který při této příležitosti doplnil judikaturu vyplývající z rozsudku *Ottung*⁵⁶, konstatoval, že právo hospodářské soutěže nezakazuje uložení povinnosti zaplatit poplatek za využívání dotčeného patentovaného aktivátoru, a to ani tehdy, když tento aktivátor neporušuje patentová práva, nebo lze-li v jeho případě mít za to, že z důvodu zrušení patentu se zpětným účinkem nikdy nepožíval patentové ochrany. Tento závěr lze podle Soudního dvora vysvětlit skutečností, že poplatek představuje cenu, kterou je třeba zaplatit za obchodní využití patentované technologie se zárukou, že poskytovatel licence nebude uplatňovat svá práva duševního vlastnictví. Skutečnost, že nabyvatel licence může smlouvu svobodně ukončit, totiž umožňuje vyloučit, aby hrazení poplatku narušovalo hospodářskou soutěž tím, že omezuje svobodu jednání nabyvatele licence nebo vede k uzavření trhu.

Soudní dvůr měl v rozsudcích ze dne 10. března 2016, **HeidelbergCement v. Komise** (C-247/14 P, [EU:C:2016:149](#)), **Schwenk Zement v. Komise** (C-248/14 P, [EU:C:2016:150](#)), **Buzzi Unicem v. Komise** (C-267/14 P, [EU:C:2016:151](#)) a **Italmobiliare v. Komise** (C-268/14 P, [EU:C:2016:152](#)), příležitost, aby zásadním způsobem upřesnil *rozsah povinnosti uvést odůvodnění, již má Komise při vypracovávání žádosti o informace podle čl. 18 odst. 3 nařízení č. 1/2003*. Spor se týkal zejména rozhodnutí, v nichž si Komise vyžádala informace od několika podniků v souvislosti s jejich údajnou účastí na kartelové dohodě na trhu s cementem a na trzích příbuzných výrobků⁵⁷.

Stran rozsahu povinnosti uvést odůvodnění v souvislosti s takovou žádostí Soudní dvůr nejprve připomněl základní náležitosti odůvodnění, které jsou vyžadovány podle čl. 18 odst. 3 nařízení č. 1/2003. Podle tohoto ustanovení musí Komise zejména uvést právní základ a účel své žádosti, dále musí upřesnit, jaké informace požaduje, a rovněž musí stanovit lhůtu, v níž mají být informace poskytnuty. Tato zvláštní povinnost uvést odůvodnění představuje základní požadavek nejen za účelem vyjádření odůvodněnosti žádosti o informace, ale i proto, aby měly dotčené podniky možnost uvědomit si rozsah své povinnosti spolupráce, při zachování svého práva na obhajobu.

56| Rozsudek Soudního dvora ze dne 12. května 1989, *Ottung v. Klee & Weilbach a další* (320/87, [EU:C:1989:195](#)).

57| Rozhodnutí Komise C(2011) 2356 final, C(2011) 2361 final, C(2011) 2364 final a C(2011) 2367 final ze dne 30. března 2011 v řízení podle čl. 18 odst. 3 nařízení Rady č. 1/2003 (věc COMP/39520 – Cement a příbuzné výrobky).

Komise, žádá-li o informace podle čl. 18 odst. 3 nařízení č. 1/2003, proto ve své žádosti musí uvést předmět šetření a označit údajné porušení pravidel hospodářské soutěže. V této souvislosti Soudní dvůr upřesnil, že jelikož nezbytnost informací musí být posouzena ve vztahu k účelu uvedenému v žádosti o informace, musí být tento účel uveden s dostatečnou přesností, jinak by nebylo možné určit, zda je informace nezbytná, a soud by nemohl vykonat svůj přezkum.

S odkazem na skutkové okolnosti dotčených věcí Soudní dvůr rovněž uvedl, že ačkoli žádost o informace představuje vyšetřovací opatření obecně používané v rámci fáze předběžného šetření, Komise se nemůže omezit na příliš stručné, neurčité a všeobecné odůvodnění, pokud již má k dispozici informace, které jí umožňují dostatečně přesně formulovat podezření na protiprávní jednání ve vztahu k dotčeným podnikům. Soudní dvůr proto poté, co konstatoval, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení, když měl za to, že rozhodnutí Komise bylo dostatečně odůvodněno, zrušil rozsudky Tribunálu a rozhodnutí Komise.

2. STÁTNÍ PODPORY

V oblasti státních podpor je třeba upozornit na čtyři rozsudky: první dva z nich se týkají sdělení, která přijala Komise stran státních podpor, které lze poskytnout v kontextu finanční a hospodářské krize. Ve dvou zbývajících rozsudcích byl upřesněn výklad podmínky selektivnosti.

Velký senát Soudního dvora v rozsudku ze dne 8. března 2016, **Řecko v. Komise** (C-431/14 P, [EU:C:2016:145](#)), potvrdil v řízení o kasačním opravném prostředku *rozsudek Tribunálu*⁵⁸, *kterým byla zamítnuta žaloba, v níž se Řecko domáhalo zrušení rozhodnutí Komise o vyrovnávacích platbách uhrazených řeckým subjektem pro zemědělská pojištění* (dále jen „ELGA“)⁵⁹. V tomto rozhodnutí Komise kvalifikovala určité vyrovnávací platby, které ELGA vyplatil řeckým zemědělcům jakožto náhradu škod z důvodu špatných klimatických podmínek, jako protiprávní státní podpory. Komise v této souvislosti odkázala mimo jiné na pravidla chování, která byla obsažena v dočasném rámci Společenství pro opatření státní podpory zlepšující přístup k financování za současné finanční a hospodářské krize (dále jen „DRS“)⁶⁰.

Soudní dvůr ve svém rozsudku nejprve zdůraznil, že plnění poskytovaná subjektem ELGA pochází ze státních prostředků. Jelikož platby zaplacené subjektem ELGA nezávisely na pojistném, které zemědělci hradili v podobě poplatků zvláštního pojistného, skýtaly tyto platby příjemcům výhodu, kterou by za normálních podmínek na trhu nemohli získat, a narušovaly tedy hospodářskou soutěž.

Soudní dvůr následně odmítl argument Řecka, podle kterého se Tribunál měl dopustit nesprávného právního posouzení tím, že konstatoval, že se Komise nemohla odchýlit od pravidel chování obsažených v DRS, ale naopak měla povinnost tato pravidla použít. V této souvislosti Soudní dvůr připomněl, že Komise se přijetím takových pravidel chování, jaká jsou obsažena v DRS, sama omezuje ve výkonu široké posuzovací pravomoci stran slučitelnosti podpor podle čl. 107 odst. 3 písm. b) SFEU, které mají napravit vážnou poruchu v hospodářství některého členského státu, s vnitřním trhem. Je jistě pravda, že Komise může mít povinnost odchýlit se od pravidel chování, zejména pokud se členský stát dovolává výjimečných okolností, které panují v daném odvětví členského státu a s nimiž uvedený právní rámec nepočítal. Nicméně, jak uvedl Soudní dvůr,

58| Rozsudek Tribunálu ze dne 16. července 2014, *Řecko v. Komise* (T-52/12, [EU:T:2014:677](#)).

59| Rozhodnutí Komise 2012/157/EU ze dne 7. prosince 2011 o vyrovnávacích platbách uhrazených řeckým subjektem pro zemědělská pojištění (ELGA) během let 2008 a 2009 (Úř. věst. 2012, L 78, s. 21).

60| Dočasný rámec Společenství pro opatření státní podpory zlepšující přístup k financování za současné finanční a hospodářské krize, ve znění sdělení Evropské komise ze dne 17. prosince 2008 (Úř. věst. 2009, C 16, s. 1) a sdělení Komise ze dne 31. října 2009 (Úř. věst. 2009, C 261, s. 2).

Řecko před Tribunálem neuvedlo, že v řeckém odvětví zemědělství nastaly takové okolnosti, na jejichž základě by Komise mohla být povinna odchýlit se od DRS.

Ve věci, ve které byl vydán rozsudek ze dne 19. července 2016 **Kotnik a další** (C-526/14, [EU:C:2016:570](#)), dostal velký senát Soudního dvora příležitost, aby rozhodl o *platnosti a výkladu sdělení Komise o bankovníctví*⁶¹, zejména o požadavku, aby akcionáři a podřízení věřitelé sdíleli náklady na restrukturalizaci bank v obtížích, jehož splněním byla podmíněna slučitelnost podpor v tomto odvětví. V původním řízení projednával slovinský ústavní soud několik návrhů, které se týkaly přezkumu ústavnosti vnitrostátního zákona o bankovním odvětví. Slovinská centrální banka přijala na základě tohoto zákona v návaznosti na celosvětovou finanční krizi rozhodnutí, kterým se zaváděla mimořádná opatření týkající se pěti slovinských bank, jejichž účelem byla v závislosti na stavu příslušných bank jejich rekapitalizace, záchrana či likvidace. Podle sdělení o bankovníctví se rozhodnutím centrální banky stanovila likvidace vlastního kapitálu akcionářů bank a nástrojů podřízeného dluhu. Předkládající soud předložil otázku ohledně souladu s podmínkou týkající se „sdílení nákladů“ stanovenou uvedeným sdělením v unijním právu.

Soudní dvůr nejprve připomněl, že jediným účinkem přijetí takových pravidel chování, která jsou obsažena ve sdělení o bankách, je stanovení rámce, kterým se Komise sama omezila ve výkonu posuzovací pravomoci, takže pokud některý členský stát oznámí Komisi záměr státní podpory, jenž je v souladu s těmito pravidly, Komise v zásadě musí tento záměr schválit. Členské státy si kromě toho zachovávají možnost oznamovat Komisi záměry státních podpor, které nesplňují kritéria stanovená tímto sdělením, a Komise může za mimořádných okolností takové záměry schválit. Z uvedeného vyplývá, že sdělením o bankovníctví nelze členským státům uložit samostatné povinnosti, ale jeho účelem je pouze stanovit podmínky, které mají zajistit, aby státní podpory, které byly přiznány bankám v souvislosti s finanční krizí, byly slučitelné s vnitřním trhem.

Pokud jde o podmínku, aby akcionáři a podřízení věřitelé sdíleli náklady, kterou je třeba splnit k tomu, aby Komise schválila státní podporu, Soudní dvůr zdůraznil, že sdělení bylo přijato na základě ustanovení Smlouvy o FEU, podle kterého může Komise považovat podpory, které mají napravit vážnou poruchu v hospodářství některého členského státu, za slučitelné s vnitřním trhem. V této souvislosti mají opatření ke sdílení nákladů zajistit, aby banky, které vykazují nedostatek svého kapitálu, pracovaly na snížení tohoto nedostatku s investory ještě před přiznáním jakékoli státní podpory, a to zejména prostřednictvím navýšení vlastního kapitálu a příspěvků podřízených věřitelů, neboť taková opatření mohou snížit objem přiznané státní podpory. Opačné řešení by mohlo vyvolat narušení hospodářské soutěže, jelikož banky, jejichž akcionáři a podřízení věřitelé by nepřispěli ke snížení nedostatku kapitálu, by získali vyšší státní podporu, než která by stačila k vyřešení zbytkového nedostatku kapitálu. Komise kromě toho přijetím tohoto sdělení nezasáhla do pravomocí, které jsou svěřeny Radě Evropské unie.

Soudní dvůr měl dále za to, že skutečnost, že podřízení věřitelé nebyli v prvních fázích mezinárodní finanční krize vyzváni k tomu, aby se podíleli na záchraně úvěrových institucí, neumožňuje věřitelům, aby se dovolávali zásady ochrany legitimního očekávání. Vzhledem k tomu, že akcionáři odpovídají za dluhy banky do výše jejího základního kapitálu, nelze skutečnost, že podle sdělení se vyžaduje, aby se tito akcionáři v zájmu překonání nedostatku kapitálu banky podíleli před přiznáním státní podpory na absorpci ztrát banky ve stejném rozsahu jako v případě, že by taková státní podpora nebyla poskytnuta, považovat za zásah do jejich

61 | Sdělení Komise o použití pravidel pro poskytování státní podpory ve prospěch bank v souvislosti s finanční krizí od 1. srpna 2013 (dále jen „Sdělení o bankách“) (Úř. věst C 216, s. 1).

práva na vlastnictví. Soudní dvůr stran otázky platnosti sdělení ve vztahu k pravidlům směrnice 2012/30⁶² uvedl, že tato směrnice v podstatě stanoví, že jakékoli snížení či navýšení základního kapitálu akciových společností musí podléhat rozhodnutí valné hromady akcionářů společnosti. Sdělení o bankovnictví přitom neobsahuje žádné zvláštní ustanovení o tom, jakým způsobem je z právního hlediska třeba při provádění opatření ke sdílení nákladů postupovat. Proto i navzdory tomu, že členské státy mohou v určité zvláštní situaci případně považovat za nezbytné přijmout taková opatření ke sdílení nákladů bez souhlasu valné hromady dané společnosti, nemůže taková okolnost zpochybnit platnost sdělení o bankovnictví vzhledem k ustanovením směrnice 2012/30.

Pokud jde o opatření přeměny nebo odpisu podřízených cenných papírů, Soudní dvůr uvedl, že sdělení o bankách od členských států nevyžaduje, aby bankám v obtížích uložily před přiznáním jakékoli státní podpory povinnost přeměnit podřízené cenné papíry na základní kapitál nebo tyto cenné papíry odepsat ani povinnost zcela využít tyto cenné papíry k absorpci ztrát. V takovém případě ovšem nebude možné považovat zamýšlenou státní podporu za omezenou na nezbytné minimum. Z toho vyplývá, že členský stát i banky, které by byly příjemci této podpory, podstupují riziko, že Komise vůči nim přijme rozhodnutí prohlašující takovou podporu za neslučitelnou s vnitřním trhem.

V rozsudku ze dne 21. prosince 2016, **Komise v. Hansestadt Lübeck** (C-524/14 P, [EU:C:2016:971](#)), kterým byl potvrzen napadený rozsudek Tribunálu, velký senát Soudního dvora upřesnil nejen judikaturu vztahující se k požadavku právního zájmu na podání žaloby na neplatnost rozhodnutí v oblasti státní podpory, ale i judikaturu, která se týká kritéria selektivnosti podpory. Základem této věci byl spor, který se týkal rozhodnutí Komise o zahájení formálního vyšetřovacího řízení podle čl. 108 odst. 2 SFEU⁶³ zejména ohledně letištního ceníku letiště Lübeck, jenž se vztahoval na všechny letecké společnosti, které toto letiště užívají, s výjimkou těch, které se správcem letiště Lübeck uzavřely dohodu. Tento ceník přijala společnost vlastněná městem Lübeck, která toto letiště využívala a která byla následně prodána soukromé společnosti. Komise ve sporném rozhodnutí zahájila formální vyšetřovací řízení, neboť měla za to, že tento letištní ceník může představovat státní podporu. Město Lübeck podalo žalobu na neplatnost tohoto rozhodnutí k Tribunálu, který toto rozhodnutí následně zrušil rozsudkem, jenž byl napaden v řízení o kasačním opravném prostředku⁶⁴.

Pokud jde o právní zájem města Lübeck na řízení, Soudní dvůr potvrdil, že toto město si každopádně zachovalo právní zájem na podání žaloby na neplatnost rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení i po prodeji letiště soukromému investorovi. V této souvislosti byl Soudní dvůr toho názoru, že uvedené město zůstalo po privatizaci letiště přinejmenším vystaveno nebezpečí, že vnitrostátní soud nařídí navrácení případných podpor poskytnutých v době, kdy bylo vlastníkem podniku, který vlastnil letiště, jehož se dotýkalo opatření, které bylo předmětem vyšetřování. Při neexistenci konečného rozhodnutí Komise o ukončení formálního vyšetřovacího řízení proto účinky rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení přetrvávají, takže město si zachovává právní zájem na řízení za účelem zrušení uvedeného rozhodnutí.

Stran selektivní povahy letištního ceníku zpochybňovaného Komisí Soudní dvůr zdůraznil, že státní opatření, které se vztahuje jen na jedno odvětví činnosti nebo část podniků tohoto odvětví, není nutně selektivní. Skutečnost, že v projednávané věci je letiště Lübeck přímým konkurentem letiště v Hamburku nebo jiných

62] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/30/EU ze dne 25. října 2012 o koordinaci ochranných opatření, která jsou na ochranu zájmů společníků a třetích osob vyžadována v členských státech od společností ve smyslu čl. 54 druhého pododstavce Smlouvy o fungování Evropské unie při zakládání akciových společností a při udržování a změně jejich základního kapitálu, za účelem dosažení rovnocennosti těchto opatření (Úř. věst. L 315, s. 74).

63] Rozhodnutí Komise C (2012) 1012 final ze dne 22. února 2012 o státních podporách SA.27585 a SA.31149 (2012/C) (ex NN/2012, ex CP 31/2009 a CP 162/2010) – Německo.

64] Rozsudek Tribunálu ze dne 9. září 2014, **Hansestadt Lübeck v. Komise** (T-461/12, [EU:T:2014:758](#)).

německých letišť a pouze letecké společnosti užívající letiště Lübeck mají prospěch z výhod případně poskytnutých dotčeným letištním ceníkem, tedy nepostačuje k prokázání selektivní povahy tohoto letištního ceníku. V této souvislosti Soudní dvůr zdůraznil, že jelikož správce letiště přijal uvedený letištní ceník při výkonu své příslušné pravomoci, je relevantním referenčním rámcem pro posouzení selektivní povahy dotčeného letištního ceníku pouze tento letištní ceník, a nikoli obecnější právní úprava vztahující se na všechna německá letiště. Přitom vzhledem k tomu, že se dotčený letištní ceník vztahuje bez rozdílu na veškeré letecké společnosti, které využívají letiště Lübeck, Tribunál právem rozhodl, že Komise nesprávně považovala tento letištní ceník za selektivní opatření.

Velký senát Soudního dvora se v rozsudku ze dne 21. prosince 2016, **Komise v. World Duty Free Group** (C-20/15 a C-21/15, [EU:C:2016:981](#)), kterým zrušil napadené rozsudky Tribunálu, vyslovil rovněž ke kritériu selektivnosti zvýhodnění za účelem kvalifikace opatření jako státní podpory ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU. Tribunál dvěma rozsudky⁶⁵ částečně zrušil rozhodnutí Komise 2011/566 a 2011/28267, v nichž Komise prohlásila za neslučitelné se společným trhem daňové zvýhodnění, které umožňuje podnikům podléhajícím daňové povinnosti ve Španělsku odepisovat goodwill vzniklý z nabytí podílu v zahraničních podnicích, a nařídila Španělskému království získat zpět podpory poskytnuté na základě tohoto režimu.

Soudní dvůr konstatoval, že se Tribunál v napadených rozsudcích dopustil nesprávného právního posouzení při výkladu podmínky selektivnosti tím, že částečně zrušil sporná rozhodnutí Komise z toho důvodu, že v případech opatření, které je **a priori** přístupné jakémukoli podniku – nezávisle na povaze jeho hospodářské činnosti – jenž hodlá nabýt účast v zahraničním podniku, Komise v těchto rozhodnutích neurčila konkrétní kategorii podniků zvýhodněných předmětným daňovým opatřením, a tím, že následně neověřil, zda Komise skutečně přezkoumala a doložila diskriminační povahu tohoto opatření. Soudní dvůr upřesnil, že za účelem konstatování selektivnosti dotčeného opatření nelze vyžadovat, aby Komise zjistila určité specifické charakteristiky, které jsou podnikům, jež mají z daňového zvýhodnění prospěch, vlastní a společné a na jejichž základě lze tyto podniky odlišit od těch, které jsou z poskytnutí tohoto zvýhodnění vyloučeny. V tomto směru je totiž relevantní pouze skutečnost, že opatření vede bez ohledu na svoji formu či použitou legislativní techniku k tomu, že staví podniky, které z něj mají prospěch, do výhodnějšího postavení oproti ostatním podnikům, ačkoliv se všechny tyto podniky nacházejí s ohledem na cíl dotčeného daňového režimu ve srovnatelné skutkové a právní situaci, a že toto rozlišování není odůvodněno povahou ani systematikou tohoto režimu.

Dále měl Soudní dvůr za to, že se Tribunál dopustil dalšího nesprávného právního posouzení tím, že rozhodl, že kategorii podniků-příjemců, ve vztahu k níž musí být posuzována selektivnost dotčeného daňového opatření, tvoří kategorie vyvážejících podniků. Při uplatnění výše uvedených zásad, které se na daňové podpory vývozu uplatní v plném rozsahu, lze takové opatření, jako je dotčené opatření, jehož cílem je zvýhodnit vývoz, považovat za selektivní, pokud z něj mají prospěch podniky, které provádějí přeshraniční operace, konkrétně investiční operace, na úkor ostatních podniků, které provádějí operace stejné povahy v tuzemsku a s ohledem na cíl dotčeného daňového režimu se přitom nacházejí ve srovnatelné skutkové a právní situaci.

65| Rozsudky Tribunálu ze dne 7. listopadu 2014, **Autogrill España v. Komise** (T-219/10, [EU:T:2014:939](#)), a **Banco Santander a Santusa v. Komise** (T-399/11, [EU:T:2014:938](#)).

66| Rozhodnutí Komise 2011/5/ES ze dne 28. října 2009 o daňových odpisech finančního goodwillu vzniklého nabytím podílu v zahraničních podnicích C 45/07 (ex NN 51/07, ex CP 9/07) zavedených Španělskem (Úř. věst. L 7, s. 48).

67| Rozhodnutí Komise 2011/282/EU ze dne 12. ledna 2011 o daňových odpisech finančního goodwillu vzniklého nabytím podílu v zahraničních podnicích C 45/07 (ex NN 51/07, ex CP 9/07) zavedených Španělskem (Úř. věst. L 135, s. 1).

XII. DAŇOVÉ PŘEDPISY

V rozsudku ze dne 28. července 2016, *Ordre des barreaux francophones et germanophone a další* (C-543/14, [EU:C:2016:605](#)), se Soudní dvůr zabýval *platností a výkladem směrnice 2006/112⁶⁸ v souvislosti s uplatněním daně z přidané hodnoty (DPH) na služby advokátů*. Předmětem původního řízení byl belgický zákon, na jehož základě přestaly být tyto služby osvobozeny od DPH. Předkládající soud položil Soudnímu dvoru otázku, zda je uložení DPH na služby advokátů, které je stanoveno v uvedené směrnici, a zvýšení ceny těchto služeb, jež z toho plyne pro procesní subjekty, které nejsou plátcí DPH a příjemci právní pomoci, v souladu s právem na přístup ke spravedlnosti, které je zakotveno v článku 47 Listiny základních práv.

Soudní dvůr nejprve stran práva na účinnou právní ochranu a zásady rovnosti zbraní zaručených článkem 47 Listiny základních práv konstatoval, že přezkum čl. 1 odst. 2 a čl. 2 odst. 1 písm. c) směrnice 2006/112 neodhalil nic, čím by mohla být dotčena jejich platnost v rozsahu, v němž tato ustanovení ukládají DPH na služby poskytované advokáty procesním subjektům, které nemají nárok na právní pomoc. Stran těchto procesních subjektů, v jejichž případě lze předpokládat, že mají dostatečné prostředky k zajištění přístupu ke spravedlnosti prostřednictvím advokáta, předně platí, že právo na účinnou právní ochranu v zásadě nezaručuje, aby byly uvedené služby osvobozeny od DPH. Zdanění nákladů souvisejících s uplatněním DPH lze napadnout z pohledu uvedeného práva pouze v případě, že jsou tyto náklady nepřekonatelné nebo v praxi znemožňují či nadměrně ztěžují výkon práv přiznaných unijním právním řádem.

Dále platí, že zásada rovnosti zbraní neznamená, že musí být s účastníky zacházeno stejně, pokud jde o finanční náklady vynaložené v rámci soudního řízení. Soudní dvůr přitom konstatoval, že povinnost zaplatit DPH a uplatnění práva na odpočet sice může v případě stejné odměny zvýhodnit procesní subjekt, který je plátcem DPH, oproti procesnímu subjektu, který plátcem DPH není, avšak tato peněžní výhoda není s to ovlivnit procesní rovnost účastníků řízení ani nevytváří u některého z nich jasně nevýhodnější situaci.

Soudní dvůr následně uvedl, že čl. 9 odst. 4 a 5 Úmluvy o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí (Aarhuská úmluva) se nelze dovolávat za účelem posouzení platnosti výše uvedených článků směrnice 2006/112. Ustanovení čl. 9 odst. 4 a 5 Aarhuské úmluvy, jejíž stranou je Unie, totiž neobsahují žádnou bezpodmínečnou a dostatečně přesnou povinnost, která by byla s to přímo upravit právní postavení jednotlivců, a proto se jich nelze dovolávat na podporu námitek vycházejících z údajné protiprávnosti unijní směrnice.

Pokud jde konečně o otázku případného osvobození služeb, které jsou poskytovány advokáty procesním subjektům, které mají nárok na právní pomoc, Soudní dvůr konstatoval, že čl. 132 odst. 1 písm. g) směrnice 2006/112 musí být vykládán v tom smyslu, že uvedené služby nejsou osvobozeny od DPH. Uplatnění osvobození, které je stanoveno v tomto ustanovení, je totiž podmíněno sociální povahou dotčených služeb, z čehož vyplývá, že je třeba zohlednit cíle sledované dotčenými poskytovateli služeb jako celek a stálost jejich sociálních činností. Soudní dvůr upřesnil, že dotčené služby proto musí úzce souviset se sociální péčí nebo sociálním zabezpečením a že osvobození je kromě toho omezeno na služby poskytované subjekty považovanými za dobročinné. Přitom mimo jiné vzhledem ke skutečnosti, že případná sociální činnost profesní kategorie advokátů postrádá stálost, nelze ji obecně považovat pro účely čl. 132 odst. 1 písm. g) směrnice 2006/112 za kategorii, která má sociální povahu. Soudní dvůr dále upřesnil, že v rámci dotčeného vnitrostátního režimu právní pomoci, kdy tyto služby neposkytují všichni advokáti, nýbrž pouze ti, kteří se dobrovolně přihlásí k tomu, že budou tyto služby poskytovat jako hlavní či vedlejší činnost, a tito advokáti jsou za tímto účelem zapsáni na seznam, který se každý rok obnovuje, je poskytování těchto služeb pouze jedním z cílů advokátní profese. Toto poskytování služeb proto nemůže být osvobozeno od DPH na základě čl. 132 odst. 1 písm. g) směrnice 2006/112.

68 | Směrnice Rady 2006/112/ES ze dne 28. listopadu 2006 o společném systému daně z přidané hodnoty (Úř. věst. L 347, s. 1).

XIII. SBLIŽOVÁNÍ PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ

1. DUŠEVNÍ A PRŮMYSLOVÉ VLASTNICTVÍ

V oblasti duševního a průmyslového vlastnictví si zasluhuje pozornost pět rozsudků: první čtyři z nich se týkají otázek autorského práva souvisejících zejména s elektronickou komunikací. Pátý rozsudek se týká náhrady nákladů řízení stranou, která neuspěla ve sporu týkajícím se porušení práva duševního vlastnictví.

V prvním z rozsudků, vyhlášeném dne 9. června 2016, **EGEDA a další** (C-470/14, [EU:C:2016:418](#)), se Soudní dvůr zabýval *systemem financování spravedlivé odměny, která je stanovena v čl. 5 odst. 2 písm. b) směrnice 2001/29⁶⁹ a je určena autorům v případě rozmnožování jejich děl fyzickou osobou pro soukromé užití*. Ve věci v původním řízení byly dotčeny španělské právní předpisy, jimiž byl zaveden systém spravedlivé odměny za soukromé rozmnožování financovaný ze státního rozpočtu. V tomto kontextu bylo třeba mít za to, že rozpočtová položka určená k placení spravedlivé odměny je plněna všemi příjmy rozpočtu, a tudíž rovněž všemi daňovými poplatníky, včetně právnických osob.

V této souvislosti Soudní dvůr konstatoval, že vzhledem k širokému prostoru pro uvážení, které mají členské státy pro vymezení jednotlivých parametrů systému spravedlivé odměny ve svém vnitrostátním právu, čl. 5 odst. 2 písm. b) směrnice 2001/29 v zásadě nebrání tomu, aby si členské státy, které se rozhodly zavést výjimku z platby za práva na rozmnožování pro soukromé rozmnožování, zvolily zavést v tomto rámci financování odměny nikoliv prostřednictvím takového poplatku, nýbrž ze svého státního rozpočtu. Soudní dvůr ovšem připomněl, že výjimka pro soukromé rozmnožování je koncipována výlučně ve prospěch fyzických osob, které pořizují nebo jsou způsobilé pořizovat kopie děl a jiných objektů ochrany pro soukromé užití a pro účely, které nejsou přímo ani nepřímo komerční. Proto jsou to právě tyto osoby způsobující újmu nositelům autorských práv, které v zásadě mají povinnost hradit spravedlivou odměnu v podobě protiplnění. Právnické osoby jsou z této výjimky vyloučeny. V této souvislosti platí, že i když jsou členské státy oprávněny zavést systém spravedlivé odměny, který je financován poplatkem, který jsou povinny platit za určitých podmínek právnické osoby, nemohou takové právnické osoby zůstat nakonec skutečnými dlužníky tohoto poplatku. Podle Soudního dvora tato zásada platí ve všech případech, kdy členský stát zavedl výjimku pro soukromé rozmnožování, nezávisle na uplatňovaném systému financování spravedlivé odměny. Soudní dvůr proto rozhodl, že čl. 5 odst. 2 písm. b) směrnice 2001/29 brání systému spravedlivé odměny za soukromé rozmnožování, který je financován ze státního rozpočtu takovým způsobem, že nelze zajistit, aby náklady na tuto spravedlivou odměnu nesli uživatelé soukromých rozmnoženin.

Ve druhém z uvedených rozsudků, vyhlášeném dne 8. září 2016, **GS Media** (C-160/15, [EU:C:2016:644](#)), se Soudní dvůr zabýval otázkou, *zda a případně za jakých podmínek představuje skutečnost, že je na internetové stránce umístěn hypertextový odkaz na chráněná díla volně přístupná na jiné internetové stránce bez svolení nositele autorského práva, „sdělování veřejnosti“* ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29. Tento rozsudek byl vydán v souvislosti se sporem mezi společností provozující internetovou stránku se zprávami a vydavatelkou měsíčníku, která byla nositelkou autorských práv k určitým fotografiím. Uvedená společnost zveřejnila na uvedené internetové stránce článek a hypertextový odkaz, který umožnil čtenářům navštívit jinou internetovou stránku, na níž byly dotčené fotografie zpřístupněny veřejnosti bez souhlasu autora.

69 | Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti (Úř. věst. L 167, s. 10; Zvl. vyd. 17/01, s. 230).

Soudní dvůr, který připomněl, že pojem „sdělování veřejnosti“ vyžaduje individuální posouzení, uvedl, že pokud je umístění hypertextového odkazu na dílo volně dostupné na jiné internetové stránce uskutečněno osobou, která tak činí bez úmyslu dosažení zisku, je třeba zohlednit okolnost, že tato osoba neví ani rozumně nemůže vědět o tom, že toto dílo bylo zveřejněno na internetu bez svolení nositele autorského práva. Naproti tomu, pokud taková osoba věděla nebo vědět mohla, že hypertextový odkaz zpřístupňuje protiprávně zveřejněné dílo na internetu, například na základě skutečnosti, že na to byla upozorněna nositeli autorského práva, je třeba mít za to, že poskytnutí takového odkazu představuje „sdělování veřejnosti“. Totéž platí i v případech, že tento hypertextový odkaz umožňuje uživatelům internetové stránky, na které se tento odkaz nachází, obejít omezující opatření, která byla na stránce, na které se nachází chráněné dílo, přijata za účelem omezení přístupu veřejnosti k tomuto dílu pouze na předplatitele této stránky.

Soudní dvůr měl mimoto za to, že pokud je umístění hypertextových odkazů uskutečněno za účelem dosažení zisku, jak tomu bylo v projednávané věci, lze od autora takového umístění očekávat, že provede nezbytná ověření, aby se ujistil, že dotčené dílo není protiprávně zveřejněno na stránce, na kterou vedou uvedené hypertextové odkazy. Je tedy třeba předpokládat, že takové umístění je provedeno s plnou znalostí povahy ochrany uvedeného díla a případné absence souhlasu nositele autorského práva se zveřejněním na internetu. Za takových okolností a za předpokladu, že tato vyvratitelná domněnka není vyvrácena, představuje jednání spočívající v umístění hypertextového odkazu na protiprávně zveřejněné dílo na internetu „sdělování veřejnosti“. Naproti tomu o sdělování „veřejnosti“ se nebude jednat za předpokladu, že díla, k nimž uvedené hypertextové odkazy umožňují přístup, byla volně zpřístupněna na jiné internetové stránce se souhlasem nositele autorských práv.

Ve třetím z uvedených rozsudků, vyhlášeném dne 10. listopadu 2016, **Vereniging Openbare Bibliotheken** (C-174/15, [EU:C:2016:856](#)), se Soudní dvůr zabýval otázkou, *zda lze půjčování knih v digitální podobě veřejnou knihovnou s ohledem na ustanovení směrnice 2006/115⁷⁰ přirovnat k půjčování tradičních knih*. Spor v původním řízení probíhal mezi sdružením zastupujícím veřejné knihovny v Nizozemsku a nadací pověřenou výběrem odměn za půjčování, které náležejí autorům, ve věci porušení výlučného práva na pronájem a půjčování autorských děl.

Soudní dvůr nejprve konstatoval, že není dán žádný rozhodný důvod k tomu, aby půjčování digitálních rozmnoženin a nehmotných předmětů bylo v každém případě vyňato z působnosti směrnice 2006/115. *Dále Soudní dvůr ověřil, zda se na veřejné půjčování rozmnoženiny knihy v digitální podobě, k němuž dochází za podmínek „one copy, one user“ (jedna rozmnoženina, jeden uživatel), může vztahovat ustanovení čl. 6 odst. 1 uvedené směrnice, který umožňuje stanovit výjimku z výlučného práva na půjčování v případě veřejného půjčování za spravedlivou odměnu*. V této souvislosti Soudní dvůr konstatoval, že vzhledem k důležitosti veřejného půjčování elektronických knih a za účelem zachování jak užitečného účinku této výjimky pro veřejné půjčování, tak jejího přispívání k podpoře kultury nelze vyloučit, že se tato výjimka vztahuje na případ, kdy operace uskutečněná veřejně přístupnou knihovnou vykazuje znaky, jež jsou v zásadě srovnatelné se znaky půjčování tištěných děl. Soudní dvůr měl proto za to, že se pojem „půjčování“ ve smyslu směrnice 2006/115 vztahuje rovněž na půjčování rozmnoženiny knihy v digitální podobě za podmínek „one copy, one user“.

Členské státy mohou stanovit dodatečné podmínky ke zlepšení ochrany práv autorů nad rámec toho, co je výslovně stanoveno ve směrnici 2006/115. V projednávané věci nizozemské právní předpisy vyžadují, aby rozmnoženina knihy v digitální podobě zpřístupněná veřejnou knihovnou byla uvedena do oběhu prvním prodejem nebo jiným převodem vlastnictví takovéto rozmnoženiny v Unii nositelem práva na rozšiřování nebo

70| Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/115/ES ze dne 12. prosince 2006 o právu na pronájem a půjčování a o některých právech v oblasti duševního vlastnictví souvisejících s autorským právem (Úř. věst. L 376, s. 28).

s jeho souhlasem. Podle Soudního dvora je třeba považovat takovou dodatečnou podmínku za slučitelnou s uvedenou směrnicí.

Pokud jde o případ, kdy byla rozmnoženina knihy v digitální podobě pořízena z neoprávněného zdroje, Soudní dvůr dále připomněl, že jedním z cílů směrnice 2006/115 je potírání výroby nedovolených napodobenin, a uvedl, že připuštěním půjčování takové rozmnoženiny by mohla být nositelům autorských práv způsobena nepřiměřená újma. Podle Soudního dvora se proto výjimka pro veřejné půjčování nevztahuje na zpřístupnění rozmnoženiny knihy v digitální podobě veřejnou knihovnou, byla-li tato rozmnoženina pořízena z neoprávněného zdroje.

Ve čtvrtém z rozsudků, vyhlášeném dne 16. listopadu 2016, **Soulier a Doke** (C-301/15, [EU:C:2016:878](#)), se Soudní dvůr vyjádřil k *právu autorů na podání námítky proti pořizování rozmnoženin a veřejnému sdělování v případě digitálních knih, které nejsou dostupné pro komerční účely* s ohledem na ustanovení směrnice 2001/29⁷¹. Spor v původním řízení mezi dvěma francouzskými autory na straně jedné a Francouzskou republikou na straně druhé se týkal legality nařízení o digitálním využívání knih, které byly zveřejněny před rokem 2001 a již nejsou šířeny ani uveřejňovány.

V této souvislosti Soudní dvůr rozhodl, že čl. 2 písm. a) a čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29 brání tomu, aby vnitrostátní právní úprava pověřila autorizovanou organizaci pro výběr a rozúčtování autorských odměn výkonem práva udělit svolení k digitálnímu rozmnožování a veřejnému sdělování tzv. „komerčně nedostupných knih“, přestože rovněž umožňuje autorům těchto knih nebo jejich právním nástupcům podat námítky proti výkonu tohoto práva nebo ukončit jeho výkon, a to ve lhůtě šesti měsíců od zápisu uvedených knih do databáze vytvořené k tomuto účelu. Autoři totiž mají, s výhradou výjimek a omezení, které jsou výslovně stanoveny v uvedené směrnici, výlučné právo udělit svolení k rozmnožování nebo sdělování svých děl veřejnosti nebo je zakázat. Za těchto podmínek je k tomu, aby bylo možné předběžné implicitní svolení autora s užitím některého z jeho děl považovat za přípustné, nezbytné, aby byl každý autor zejména skutečně informován o budoucím užití jeho díla třetí osobou a o prostředcích, které má k dispozici pro případ, že si toto užití přeje zakázat.

V projednávané věci měl Soudní dvůr stran formálních a materiálních podmínek stanovených francouzskou právní úpravou k podání námítek proti dotčenému právu autorizované organizace nebo k ukončení výkonu práva z její strany za to, že tato právní úprava nezajišťuje skutečné a individuální informování autorů, neboť nejenže pouhou neexistencí námítek z jejich strany nelze považovat za vyjádření jejich implicitního svolení k tomuto užití, ale ani nelze důvodně předpokládat, že nepodají-li námítky, jsou všichni autoři „zapomenutých“ knih příznivě nakloněni „oživení“ svých děl v digitální podobě. Kromě toho právo autora ukončit užívání svého díla v digitální podobě v budoucnu musí být možné vykonat, aniž bude v určitých případech záviset na shodné vůli jiných osob, než kterým tento autor k takovému digitálnímu využití udělil svolení. Autor díla musí mít zejména možnost ukončit toto užívání, aniž se musí předem podrobit formalitě spočívající v prokázání toho, že jiné osoby nejsou nositeli jiných práv k uvedenému dílu, jako jsou práva týkající se jeho užití v tištěné podobě.

V pátém z uvedených rozsudků, vyhlášeném dne 28. července 2016, **United Video Properties** (C-57/15, [EU:C:2016:611](#)), měl Soudní dvůr příležitost podat výklad *pojmu „rozumné a přiměřené náklady řízení“ a „další náklady“* ve smyslu článku 14 směrnice 2004/48⁷². Podle tohoto článku se stanoví, že takové náklady strany

71 | Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti (Úř. věst. L 167, s. 10; Zvl. vyd. 17/01, s. 230).

72 | Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/48/ES ze dne 29. dubna 2004 o dodržování práv duševního vlastnictví (Úř. věst. L 157, s. 45, a oprava Úř. věst. L 195, s. 16; Zvl. vyd. 17/02, s. 32).

úspěšné ve sporu zpravidla hradí strana, která ve sporu neuspěla, jestliže tomu nebrání spravedlnost. Spor v původním řízení, jehož původním základem bylo porušení patentového práva, se týkal pouze náhrady nákladů řízení vynaložených stranou, která měla ve věci úspěch. Tato strana zpochybnila slučitelnost s uvedeným článkem v případě vnitrostátní právní úpravy, která sice umožňuje soudu, aby zohlednil zvláštní okolnosti věci, ale ve vztahu k nákladům na pomoc advokáta je jednak její součástí systém paušálních sazeb stanovující absolutní horní limit náhrady a jednak stanoví náhradu nákladů za technické poradenství pouze v případě pochybení strany, která ve sporu neuspěla.

Pokud jde o paušální sazby úhrady odměny advokátů, měl Soudní dvůr za to, že právní úprava, která stanoví takové sazby, může být v zásadě ospravedlněna, zajišťuje-li hrazení pouze rozumných nákladů s ohledem na takové okolnosti, jako je například předmět sporu, jeho hodnota či činnost, kterou je nutno vykonat v zájmu obrany dotčeného práva. Naproti tomu nelze zdůvodnit právní úpravu, která by stanovila paušální sazby podstatně nižší, než jsou průměrné sazby, které jsou skutečně placeny za služby advokátů v dotčeném členském státě. Kromě toho v rozsahu, v němž článek 14 směrnice 2004/48 stanoví, že náklady řízení musí být „přiměřené“, tento článek brání vnitrostátní právní úpravě, která stanoví paušální sazby, které z důvodu nedostatečné výše maximálních částek, které jsou součástí těchto sazeb, nezajišťují přinejmenším to, aby strana, která ve sporu neuspěla, uhradila podstatnou a přiměřenou část rozumných nákladů vynaložených stranou, která měla ve sporu úspěch.

Pokud jde o náhradu nákladů za technické poradenství, Soudní dvůr rozhodl, že článek 14 směrnice 2004/48 brání vnitrostátním předpisům, které stanovují náhradu nákladů za technické poradenství pouze v případě pochybení strany, která ve sporu neuspěla, pokud jsou tyto služby bez ohledu na jejich povahu nezbytné k soudnímu řízení, jehož cílem je zajistit dodržování práva duševního vlastnictví. Tyto náklady totiž spadají pod kategorii „další náklady“, jež přímo a úzce souvisí s takovým soudním řízením a mají být podle ustanovení uvedeného článku hrazeny stranou, jež ve sporu neuspěla.

2. OCHRANA OSOBNÍCH ÚDAJŮ

Ve věci, v níž byl vydán rozsudek **Breyer** (C-582/14, [EU:C:2016:779](#)), ze dne 19. října 2016, měl Soudní dvůr příležitost, aby podal upřesňující vysvětlení pojmu „osobní údaje“ ve smyslu čl. 2 písm. a) směrnice 95/46/ES⁷³ a pojmu „uskutečnění oprávněných zájmů správce“ ve smyslu čl. 7 písm. f) uvedené směrnice, a to v souvislosti s uchováváním adres internetového protokolu poskytovatelem online mediálních služeb. Žalobce v původním řízení se domáhal toho, aby bylo Spolkové republice Německo zakázáno uchovávat nebo nechat uchovávat třetími osobami počítačové údaje, které byly předávány po ukončení každého připojení k internetovým stránkám německých spolkových orgánů. Poskytovatel online mediálních služeb německých spolkových orgánů totiž zaznamenával údaje o dynamické IP adrese⁷⁴, jakož i o datu a hodině připojení k internetové stránce. Tyto údaje samy o sobě nedávaly tomuto poskytovateli možnost identifikovat uživatele, pokud by poskytovatel internetového připojení neměl sám k dispozici další informace, které by mu v případě spojení s touto IP adresou umožňovaly určit totožnost uvedeného uživatele.

Soudní dvůr měl zaprvé za to, že dynamická IP adresa, kterou poskytovatel online mediálních služeb uchovává v souvislosti s přístupem osoby na internetovou stránku, kterou tento poskytovatel zpřístupnil veřejnosti, pro uvedeného poskytovatele představuje osobní údaj ve smyslu čl. 2 písm. a) směrnice 95/46, pokud má

73| Směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů (Úř. věst. L 281, s. 31; Zvl. vyd. 13/15, s. 355).

74| Dynamické IP adresy jsou dočasnými adresami, jež jsou přidělovány při každém internetovém připojení a nahrazovány při dalších připojeních.

k dispozici právní prostředky, které mu umožňují nechat identifikovat subjekt údajů díky dalším informacím o tomto subjektu, kterými disponuje poskytovatel internetového připojení.

Zadruhé Soudní dvůr přezkoumal dotčenou vnitrostátní právní úpravu, podle níž může poskytovatel online mediálních služeb shromažďovat a používat osobní údaje týkající se uživatele těchto služeb bez jeho svolení pouze tehdy, je-li toto shromažďování či používání nezbytné k tomu, aby bylo umožněno a vyúčtováno konkrétní využití uvedených služeb tímto uživatelem, aniž by cíl spočívající v zajištění obecné funkčnosti těchto služeb mohl odůvodnit použití uvedených údajů poté, co uživatel ukončil využívání těchto služeb. Soudní dvůr měl za to, že čl. 7 písm. f) směrnice 95/46 takové právní úpravě brání. Podle tohoto ustanovení směrnice totiž platí, že zpracování osobních údajů ve smyslu tohoto ustanovení je zákonné, pokud je nezbytné pro uskutečnění oprávněných zájmů správce nebo třetí osoby či osob, kterým jsou údaje sdělovány, za podmínky, že nepřevyšují zájem nebo základní práva a svobody subjektu údajů. V projednávané věci ovšem německá právní úprava vyloučila kategorickým a obecným způsobem možnost zpracování určitých kategorií osobních údajů a neumožnila vyvážení proti sobě stojících práv a zájmů v konkrétním případě. Uvedená právní úprava tímto způsobem protiprávně omezila dosah této zásady stanovené v čl. 7 písm. f) směrnice 95/46, neboť vyloučila, že by cíl spočívající v zajištění obecné funkčnosti uvedených online služeb mohl být předmětem vážení se zájmem nebo základními právy a svobodami těchto uživatelů.

Velký senát Soudního dvora se v rámci zrychleného řízení v rozsudku ze dne 21. prosince 2016, **Tele2 Sverige a Watson a další** (C-203/15 a C-698/15, [EU:C:2016:970](#)), zabýval *výkladem* čl. 15 odst. 1 směrnice 2002/58⁷⁵, který členským státům umožňuje zavést určité výjimky z povinnosti zajistit důvěrný charakter elektronických komunikací a s nimi souvisejících provozních údajů, která je stanovena v této směrnici. Žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce byly předloženy v rámci dvou sporů, které se týkaly vnitrostátních právních úprav přístupu veřejných orgánů k údajům uživatelů, které uchovávají poskytovatelé služeb elektronických komunikací, přičemž v prvním případě se jednalo o švédskou a ve druhém o britskou právní úpravu.

Soudní dvůr v tomto rozsudku nejprve připomněl judikaturu, podle níž ochrana práva na soukromí na unijní úrovni vyžaduje, aby výjimky z ochrany osobních údajů a její omezení byly v souladu se zásadou proporcionality činěny v mezích toho, co je naprosto nezbytné. Soudní dvůr následně konstatoval, že čl. 15 odst. 1 směrnice 2002/58 ve spojení s články 7, 8, 11 a čl. 52 odst. 1 Listiny základních práv brání takové vnitrostátní právní úpravě, o kterou se jedná v případě Švédska, která za účelem boje proti trestné činnosti stanoví plošné a nerozlišující uchovávání veškerých provozních a lokalizačních údajů všech účastníků a registrovaných a uživatelů, jež se vztahuje na veškeré prostředky elektronické komunikace. Podle Soudního dvora taková právní úprava překračuje meze toho, co je naprosto nezbytné, a nelze ji v demokratické společnosti považovat za odůvodněnou, jak vyžaduje uvedený čl. 15 odst. 1 ve spojení s výše uvedenými články Listiny. Naproti tomu toto ustanovení nebrání právní úpravě, která preventivně umožňuje cílené uchovávání údajů této povahy za účelem boje proti závažné trestné činnosti za podmínky, že toto uchovávání je omezeno na to, co je nezbytně nutné, pokud jde o dotčené kategorie údajů, komunikační prostředky, osoby a dobu trvání uchovávání.

Podle Soudního dvora je se čl. 15 odst. 1 směrnice 2002/58 v rozporu rovněž taková vnitrostátní právní úprava, o kterou se jedná v případě Spojeného království, která umožňuje příslušným vnitrostátním orgánům přístup k provozním a lokalizačním údajům a tento přístup neomezuje účelem boje proti závažné trestné činnosti, který má jako jediný takovou povahu, na jejímž základě lze takový přístup odůvodnit. Je na vnitrostátním právu, aby stanovilo jasná a přesná pravidla, která uvádějí podmínky, za nichž poskytovatelé služeb elektronických komunikací musí poskytnout k těmto údajům přístup. Kromě toho musí být tento

75| Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/58/ES ze dne 12. července 2002 o zpracování osobních údajů a ochraně soukromí v odvětví elektronických komunikací (Směrnice o soukromí a elektronických komunikacích) (Úř. věst. L 337, s. 11; Zvl. vyd. 13/29, s. 514), ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/136/ES ze dne 25. listopadu 2009 (Úř. věst. L 337, s. 11).

přístup, s výjimkou naléhavých případů, řádně odůvodněn, musí podléhat předchozímu přezkumu ze strany soudu nebo nezávislého správního orgánu a tento soud nebo orgán musí rozhodovat na základě odůvodněné žádosti příslušných vnitrostátních orgánů, zejména v rámci postupů pro předcházení, odhalování nebo stíhání trestných činů. Soudní dvůr závěrem zdůraznil, že k tomu, aby taková právní úprava dodržela úroveň ochrany, kterou zaručuje Listina v oblasti zpracování osobních údajů, musí tato vnitrostátní právní úprava stanovit, že dotčené údaje musí být uchovávány na území Unie a že po uplynutí lhůty pro jejich uchovávání musí dojít k jejich nevratné likvidaci.

3. ELEKTRONICKÝ OBCHOD

V rozsudku ze dne 15. září 2016, **Mc Fadden** (C-484/14, [EU:C:2016:689](#)), Soudní dvůr podal upřesnění ohledně *použití čl. 12 odst. 1 směrnice 2000/31* na elektronický obchod⁷⁶. Původní řízení se týkalo sporu mezi výrobcem hudebního díla a provozovatelem obchodu, v němž posledně uvedený provozovatel poskytoval veřejnou a bezplatnou síť Wi-Fi, která veřejnosti umožňovala stahování hudebního díla bez souhlasu uvedeného výrobce. Soudní dvůr byl vyzván, aby rozhodl o tom, *zda vyloučení odpovědnosti zprostředkujících poskytovatelů v případě prostého přenosu informací, které je v uvedeném článku stanoveno, brání vzniku nepřímé odpovědnosti poskytovatele sítě z důvodu porušení autorského práva, kterého se dopustil jeden z uživatelů jeho sítě.*

Soudní dvůr v úvodu zdůraznil, že bezplatné zpřístupnění komunikační sítě veřejnosti je „službou informační společnosti“ ve smyslu čl. 12 odst. 1 směrnice 2000/31, jestliže tak dotčený poskytovatel činí nikoli za úplatu, ale s cílem upozornit na jím prodávané zboží nebo poskytované služby. Toto ustanovení vylučuje, aby poskytovatelé takové služby byli odpovědní za informace, které jim byly předány příjemci této služby, splňující tři podmínky, a sice že tito poskytovatelé nejsou původci takového přenosu informací, nevolí příjemce této přenášené informace ani nevolí nezmění obsah této přenášené informace. Z toho vyplývá, že pokud jsou tyto podmínky splněny, je vyloučeno, že by se mohl nositel autorského práva domáhat vůči tomuto poskytovateli náhrady škody na základě toho, že připojení k této síti bylo třetími osobami použito k porušení jeho práv. Jelikož takové žalobě na náhradu škody nelze vyhovět, je tedy rovněž vyloučeno, aby se mohl nositel autorského práva domáhat náhrady výdajů spojených s výzvou nebo náhradou nákladů řízení vynaložených v souvislosti s uvedenou žalobou na náhradu škody. Tímto ustanovením však není dotčena možnost nositele autorského práva domáhat se na vnitrostátním správním nebo soudním orgánu, aby uložil poskytovateli povinnost ukončit nebo předejít porušování autorských práv uživateli jeho sítě.

Soudní dvůr dále konstatoval, že opatřením spočívajícím v uložení povinnosti poskytovateli zabezpečit internetové připojení, například heslem, lze zajistit spravedlivou rovnováhu mezi základním právem na ochranu duševního vlastnictví na jedné straně a právem na svobodu podnikání poskytovatele služby spočívající v přístupu ke komunikační síti, jakož i právem na svobodu informací na straně uživatelů této sítě. Takovým opatřením lze odradit uživatele sítě od porušování práv duševního vlastnictví, pokud jsou povinni uvést svou totožnost k získání hesla. Naproti tomu opatření spočívající v úplném přerušení internetového připojení, aniž by bylo zváženo přijetí opatření méně zasahujících do svobody podnikání poskytovatele tohoto připojení, neumožňuje, aby byla dotčená protichůdná práva uvedena do souladu.

76| Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES ze dne 8. června 2000 o některých právních aspektech služeb informační společnosti, zejména elektronického obchodu, na vnitřním trhu (Úř. věst. L 178, s. 1; Zvl. vyd. 13/25, s. 399).

4. TELEKOMUNIKACE

V rozsudku ze dne 19. října 2016, **Ormaetxea Garai a Lorenzo Almedros** (C-424/15, [EU:C:2016:780](#)), se Soudnímu dvoru naskytla příležitost, aby podal výklad směrnice 2002/21⁷⁷ *upřesněním požadavků, které se týkají nestrannosti a nezávislosti vnitrostátních regulačních orgánů (dále jen „VRO“) v oblasti sítí a služeb elektronických komunikací*. V projednávané věci uskutečnila španělská vláda reformu, kterou sdružila jednotlivé regulační orgány v jediný meziodvětvový orgán. Jejím přímým důsledkem bylo ukončení funkčního období předsedy VRO dotčeného v původním řízení, a jednoho člena jeho rady před uplynutím jejich mandátů a bez zákonného důvodu pro odvolání, jak jsou stanoveny vnitrostátními právními předpisy, které se vztahují na tento orgán.

V této souvislosti nejprve Soudní dvůr stran legality reformy VRO uvedl, že směrnice 2002/21 v zásadě nebrání vnitrostátním právním předpisům, podle nichž je VRO ve smyslu této směrnice sloučen s dalšími VRO, jako jsou orgány příslušné pro hospodářskou soutěž, odvětví pošt a energetiky, za účelem vytvoření jediného víceodvětvového regulačního subjektu. To ovšem platí pouze tehdy, pokud tento subjekt při plnění svých úkolů splňuje podmínky odborných znalostí, nezávislosti, nestrannosti a transparentnosti stanovené touto směrnicí, a lze-li proti jeho rozhodnutím podat účinný opravný prostředek k subjektu, který je nezávislý na zúčastněných stranách, což musí ověřit předkládající soud.

Soudní dvůr dále konstatoval, že za takových okolností, o které se jednalo v projednávané věci, je na členském státu, aby za účelem splnění povinností vymezených v čl. 3 odst. 3a směrnice 2002/21 stanovil pravidla, která zajišťují, aby odvoláním členů kolektivního orgánu, jenž řídí VRO, před uplynutím jejich mandátu, nebyla ohrožena nezávislost a nestrannost dotčených osob. Soudní dvůr měl za to, že riziko okamžitého odvolání na základě jiných důvodů, než byly předem stanoveny zákonem, které by mohlo postihnout být jediného z členů takového kolektivního orgánu, by mohlo zakládat důvodné obavy ohledně neutrality dotčeného VRO a jeho neovlivnitelnosti vnějšími faktory a ohrožovat jeho nezávislost, nestrannost a autoritu. Soudní dvůr tudíž rozhodl, že čl. 3 odst. 3a směrnice 2002/21 brání v tom, aby členové VRO byli předčasně odvoláni pouze z důvodu institucionální reformy, jež spočívá ve sloučení určitých VRO, neexistují-li pravidla, která zajišťují, že takovým odvoláním nebude ohrožena jejich nezávislost a nestrannost.

5. TABÁKOVÉ VÝROBKY

Ve třech rozsudcích⁷⁸ vyhlášených dne 4. května 2016 se Soudní dvůr vyslovil k platnosti určitých ustanovení směrnice 2014/40⁷⁹ týkající se výroby, obchodní úpravy a prodeje tabákových výrobků.

Z těchto rozhodnutí je třeba upozornit na rozsudek **Polsko v. Parlament a Rada** (C-358/14, [EU:C:2016:323](#)). Tímto rozsudkem Soudní dvůr zamítl žalobu na neplatnost, která zpochybňovala *platnost určitých ustanovení směrnice 2014/40, mimo jiné ustanovení jejího čl. 7 odst. 1, v němž se stanoví zákaz uvádění tabákových výrobků s charakteristickou příchutí, jako je mentol, na trh*. Na podporu této žaloby Polská republika uplatnila tři žalobní

77| Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES ze dne 7. března 2002 o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací (rámcová směrnice) (Úř. věst. L 108, s. 33; Zvl. vyd. 13/29, s. 349), ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/140/ES ze dne 25. listopadu 2009 (Úř. věst. L 337, s. 37 a oprava Úř. věst. 2013, L 241, s. 8).

78| Rozsudky Soudního dvora ze dne 4. května 2016, **Polsko v. Parlament a Rada**, (C-358/14, [EU:C:2016:323](#)), **Pillbox38** (C-477/14, [EU:C:2016:324](#)) a **Philip Morris Brands a další** (C-547/14, [EU:C:2016:325](#)).

79| Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/40/EU ze dne 3. dubna 2014 o sblížení právních a správních předpisů členských států týkajících se výroby, obchodní úpravy a prodeje tabákových a souvisejících výrobků a o zrušení směrnice 2001/37/ES (Úř. věst. L 127, s. 1).

důvody, přičemž první vycházel z porušení článku 114 SFEU, druhý z porušení zásady proporcionality a třetí z porušení zásady subsidiarity.

Zprvė Soudní dvůr stran žalobního důvodu, který vycházel z toho, že článek 114 SFEU není náležitým právním základem pro přijetí napadených ustanovení, úvodem připomněl, že výrazem „opatření ke sblížení“ ve smyslu tohoto článku 114 autoři Smlouvy poskytli unijnímu normotvůrci určitý prostor pro uvážení, pokud jde o techniku sblížení, která je nevhodnější pro dosažení požadovaného výsledku, zejména v oblastech, které se vyznačují složitými technickými znaky. Tato opatření mohou spočívat v uložení povinnosti všem členským státům, aby povolily uvádění dotyčného výrobku nebo výrobků na trh, v určení některých podmínek pro tuto povolovací povinnost nebo i v dočasném či definitivním zákazu uvádění některého výrobku nebo výrobků na trh. Soudní dvůr následně konstatoval, že odstranění rozdílů mezi vnitrostátními právními úpravami, mimo jiné prostřednictvím zákazu některých přísad na unijní úrovni, má za cíl usnadnit hladké fungování vnitřního trhu s těmito výrobky. Nic proto nenasvědčuje tomu, že by unijní normotvůrce zavedením dynamických mechanismů, na jejichž základě se Komise zmocňuje k tomu, aby vymezila tabákové výrobky s charakteristickou příchutí, překročil prostor pro uvážení, který je mu svěřen článkem 114 SFEU.

Zadruhé měl Soudní dvůr za to, že dotčený zákaz je rovněž vhodný k zajištění dvojího cíle, který spočívá v usnadnění hladkého fungování vnitřního trhu s tabákovými výrobky, přičemž základem je zabezpečení vysoké úrovně ochrany lidského zdraví zejména v případě mladých lidí. Některé příchuti jsou totiž přitažlivé zvláště pro mladé lidi a usnadňují jim zahájení užívání tabáku. Pokud jde o nezbytnost zákazu veškerých charakteristických příchutí, Soudní dvůr konstatoval, že unijní normotvůrce mohl v rámci uplatnění své široké posuzovací pravomoci oprávněně tento zákaz stanovit, jelikož mírnější opatření navrhovaná Polskou republikou se nejevila jako stejně vhodná k dosažení sledovaného cíle. Uvedený normotvůrce tím, že vážil mezi hospodářskými dopady uvedeného zákazu na všechny členské státy na jedné straně, a povinností zajistit vysokou úroveň ochrany lidského zdraví na straně druhé, zajistil, aby byly zmírněny negativní dopady zákazu používání mentolu jakožto charakteristické příchuti. Soudní dvůr měl proto za to, že toto opatření není v rozporu se zásadou proporcionality.

Soudní dvůr konečně stran žalobního důvodu, který vycházel z porušení zásady subsidiarity, konstatoval, že vzhledem ke vzájemné závislosti mezi oběma cíli sledovanými směrnici 2014/40 jich mohlo být lépe dosaženo na unijní úrovni než na úrovni členských států. Před Soudním dvorem totiž nebylo prokázáno, že by spotřeba mentolových tabákových výrobků byla zásadním způsobem omezena na určité členské státy.

6. KOSMETICKÉ PŘÍPRAVKY

V rozsudku ze dne 21. září 2016 *European Federation for Cosmetic Ingredients* (C-592/14, [EU:C:2016:703](#)), Soudní dvůr upřesnil rozsah zákazu, ve smyslu čl. 18 odst. 1 písm. b) nařízení č. 1223/2009⁸⁰, uvádět na trh kosmetické přípravky obsahující přísady, které byly za účelem splnění požadavků podle uvedeného nařízení podrobeny zkouškám na zvířatech. Spor v původním řízení se týkal profesního sdružení, které zastupuje výrobce přísad používaných v kosmetických přípravcích v rámci Unie, kdy několik jeho členů provedlo zkoušky na zvířatech mimo území Unie za účelem prodeje svých kosmetických přípravků ve třetích zemích.

Soudní dvůr, který zohlednil kontext nařízení č. 1223/2009 a cíle, které uvedené nařízení sleduje, nejprve uvedl, že cílem uvedeného nařízení je stanovit podmínky přístupu kosmetických přípravků na trh Unie a zajistit vysokou úroveň ochrany lidského zdraví s tím, že se zákazem zkoušek na zvířatech zajišťují jejich dobré životní podmínky. Za výsledky související se zkouškami provedenými za účelem splnění požadavků

80 | Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1223/2009 ze dne 30. listopadu 2009 o kosmetických přípravcích (Úř. věst. L 342, s. 59).

nařízení lze považovat pouze výsledky zkoušek na zvířatech uvedené ve zprávě o bezpečnosti kosmetického přípravku. V této souvislosti není relevantní, že zkoušky na zvířatech byly vyžadovány k prodeji kosmetických přípravků ve třetích zemích.

Soudní dvůr dále upřesnil, že unijní právo nijak nerozlišuje podle místa, kde byly zkoušky na zvířatech provedeny. Nařízení č. 1223/2009 se snaží aktivně podporovat používání alternativních metod, které nevyužívají pokusů na zvířatech k zajištění bezpečnosti kosmetických přípravků. Dosahování tohoto cíle by bylo podstatně ztíženo, bylo-li by možné obejít zákazy stanovené unijním právem provedením zkoušek na zvířatech ve třetích zemích. Soudní dvůr měl proto za to, že uvedení kosmetických přípravků na trh Unie, jestliže některé z jejich přísad byly podrobeny zkouškám na zvířatech mimo území Unie za účelem prodeje kosmetických přípravků ve třetích zemích, může být zakázáno, pokud údaje, které z těchto zkoušek vyplývají, byly rovněž použity k prokázání bezpečnosti dotčených přípravků za účelem jejich uvedení na unijní trh.

XIV. VEŘEJNÉ ZAKÁZKY

Soudní dvůr vydal v roce 2016 několik významných rozhodnutí, která se mimo jiné týkají pojmu veřejné zakázky, technické nebo odborné způsobilosti hospodářských subjektů a některých procesních požadavků, jež vyplývají ze směrnice 89/665⁸¹.

V rozsudku ze dne 2. června 2016, **Falk Pharma** (C-410/14, [EU:C:2016:399](#)), Soudní dvůr upřesnil pojem „veřejná zakázka“ ve smyslu čl. 1 odst. 2 písm. a) směrnice 2004/18⁸². V původním řízení se jednalo o spor mezi podnikem, který se zabýval distribucí léčiv, a zdravotní pojišťovnou ve věci řízení, které posledně uvedená pojišťovna zahájila s cílem uzavřít několik dohod s totožným obsahem s podniky uvádějícími na trh určitý léčivý přípravek. Žalobce v původním řízení měl za to, že se na toto řízení má vztahovat právo veřejných zakázek.

V této souvislosti Soudní dvůr rozhodl, že systém dohod, prostřednictvím kterého veřejný subjekt hodlá na trhu nakupovat zboží tak, že po celou dobu platnosti tohoto systému bude uzavírat smlouvy s každým hospodářským subjektem, jenž se zaváže dodávat dotčené zboží za předem stanovených podmínek, aniž dotyčný veřejný subjekt provede výběr mezi hospodářskými subjekty, které projeví zájem, nýbrž po celou dobu platnosti takového systému jim umožní k tomuto systému přistoupit, nepředstavuje veřejnou zakázku ve smyslu tohoto ustanovení. Skutečnost, že není označen žádný hospodářský subjekt, kterému by svědčila exkluzivita na zakázku, totiž vede k tomu, že neexistuje nutnost ohraničit postup tohoto veřejného zadavatele přesnými pravidly směrnice 2004/18, aby nemohl zadat zakázku tak, že zvýhodní tuzemské subjekty. Nicméně takové přípouštěcí řízení, má-li nepochybný přeshraniční význam, musí být koncipováno a vedeno v souladu se základními pravidly Smlouvy o FEU, zejména se zásadou zákazu diskriminace a zásadou rovného zacházení s hospodářskými subjekty. V této souvislosti platí, že jakkoli členské státy mají v takové situaci určitý prostor pro uvážení, z požadavku transparentnosti plyne, že musí dojít ke zveřejnění takových informací, na jejichž základě se hospodářské subjekty, které by případně mohly mít o účast v takovém přípouštěcím řízení zájem, budou moci řádně seznámit s jeho průběhem a základními rysy.

V rozsudku ze dne 7. dubna 2016, **Partner Apelski Dariusz** (C-324/14, [EU:C:2016:214](#)), a v rozsudku ze dne 14. července 2016, **Wrocław – Miasto na prawach powiatu** (C-406/14, [EU:C:2016:562](#)), Soudní dvůr vyložil

81 | Směrnice Rady 89/665/EHS ze dne 21. prosince 1989 o koordinaci právních a správních předpisů týkajících se přezkumného řízení při zadávání veřejných zakázek na dodávky a stavební práce (Úř. věst. L 395, s. 33; Zvl. vyd. 06/01, s. 246), ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/66/ES ze dne 11. prosince 2007.

82 | Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/18/ES ze dne 31. března 2004 o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek na stavební práce, dodávky a služby (Úř. věst. L 134, s. 114; Zvl. vyd. 06/07, s. 132).

pojem „*technická nebo odborná způsobilost hospodářských subjektů*“ ve smyslu směrnice 2004/18. V první z uvedených věcí se Soudní dvůr kromě toho rovněž zabýval *zásadami rovného zacházení a zákazem diskriminace hospodářských subjektů*.

Ve věci *Partner Apelski Dariusz* se v původním řízení jednalo o spor mezi společnostmi, která byla uchazečem o veřejnou zakázku, a Úklidovou správou města Varšavy, který se týkal vyloučení uvedené společnosti ze zadávacího řízení na veřejnou zakázku na čištění vozovek tohoto města z toho důvodu, že uvedená úklidová správa, která byla veřejným zadavatelem, nebyla přesvědčena o tom, že by dodavatelská společnost řádně prováděla zakázku, neboť část její nabídky zahrnovala služby, které měly být poskytovány třetí osobou nacházející se v jiném polském městě, které bylo od Varšavy relativně daleko. Soudní dvůr nejdříve připomněl, že čl. 47 odst. 2 a čl. 48 odst. 3 směrnice 2004/18 ve spojení s čl. 44 odst. 2 uvedené směrnice přiznávají každému hospodářskému subjektu právo, aby pro určitou zakázku využil schopností jiných subjektů, a to bez ohledu na povahu vztahů mezi nimi, pokud je veřejnému zadavateli prokázáno, že zájemce nebo uchazeč bude disponovat prostředky uvedených subjektů, které jsou nezbytné k plnění této zakázky. Výkon takového práva však může být za zvláštních okolností omezen. Nelze totiž vyloučit, že jednak existují práce, které se vyznačují zvláštnostmi vyžadujícími určitou schopnost, již nelze získat shromážděním schopností několika subjektů, a jednak za zvláštních okolností nelze na uchazeče s přihlédnutím k povaze a cílům určité zakázky přenést schopnosti, které má třetí subjekt a jsou nezbytné k plnění určité zakázky. Z toho důvodu může uchazeč za takových okolností uplatňovat výše uvedené schopnosti pouze tehdy, pokud se tento třetí subjekt přímo a osobně zúčastní plnění dotčené zakázky.

Kromě toho podle čl. 48 odst. 2 a 3 směrnice 2004/18 může veřejný zadavatel za určitých okolností pro účely řádného plnění určité zakázky v oznámení o zakázce nebo v zadávací dokumentaci výslovně uvést přesná pravidla, podle nichž hospodářský subjekt může využít schopností jiných subjektů, pokud jsou tato pravidla svázána s předmětem a účelem této zakázky a jsou ve vztahu k nim přiměřená.

Ve věci *Wrocław – Miasto na prawach powiatu* se v původním řízení jednalo o spor mezi městem Vratislav (Polsko) a ministrem pro infrastrukturu a rozvoj, jehož předmětem bylo rozhodnutí, jímž byla městu Vratislav uložena finanční oprava z důvodu porušení směrnice 2004/18. Rozhodnutí se týkalo povinnosti, jež byla uvedena v dotčené zadávací dokumentaci a souvisela se zadávacím řízením na veřejnou zakázku na stavební práce spolufinancované z unijních fondů, podle níž byl uchazeč povinen realizovat alespoň 25 % dotčených prací vlastními prostředky. V této souvislosti Soudní dvůr rozhodl, že veřejný zadavatel není oprávněn na základě ustanovení v zadávací dokumentaci veřejné zakázky požadovat, aby budoucí dodavatel realizoval určitou procentní část stavebních prací, které jsou předmětem uvedené zakázky, vlastními prostředky. Zaprvé totiž platí, že v článku 48 odst. 3 směrnice 2004/18 je zakotveno právo využít subdodavatelů k plnění veřejné zakázky, aniž je toto právo jakkoli omezeno. Zadruhé, pokud zadávací dokumentace ukládá uchazečům, aby ve svých nabídkách uvedli část zakázky, kterou případně zamýšlí zadat subdodavatelům, má veřejný zadavatel zajisté pro účely plnění zásadních částí veřejné zakázky právo zakázat využití subdodavatelů, jejichž způsobilost nemohl ověřit při přezkumu nabídek a při výběru dodavatele. Takový dosah však nemá ujednání, jež ukládá omezení využití subdodavatelů pro abstraktně vymezenou procentuální část této zakázky, a to nezávisle na možnosti ověřit způsobilost případných subdodavatelů a bez jakékoli zmínky o zásadní povaze úkolů, jež by byly dotčeny.

V poslední z uvedených věcí, v rozsudku **PFE** (C-689/13, [EU:C:2016:199](#))⁸³, měl Soudní dvůr příležitost upřesnit *procesní požadavky, které vyplývají ze směrnice 89/665, za okolností, kdy po proběhlém zadávacím řízení na veřejnou zakázku uchazeč, jehož nabídka nebyla vybrána, a úspěšný uchazeč proti sobě podali žaloby, kterými se domáhali vyloučení toho druhého z tohoto řízení*. Soudní dvůr nejprve připomněl, že každá ze stran původního

83 | Část tohoto rozsudku, která se týká soudního řízení, je prezentována v rubrice V „Unijní soudní řízení“.

řízení má oprávněný zájem na vyloučení nabídek ostatních uchazečů. Incidenční žaloba úspěšného uchazeče zadávacího řízení přitom nemůže vést k odmítnutí žaloby na neplatnost podané proti rozhodnutí o zadání zakázky vyloučeným uchazečem, když řádnost nabídky obou subjektů je napadena v rámci stejného řízení. Dále Soudní dvůr konstatoval, že počet účastníků dotyčného řízení na veřejnou zakázku ani počet účastníků, kteří podali žalobu, ani rozdílné důvody, které uvedli, nejsou relevantní pro uplatnění této zásady vyplývající z judikatury.

XV. HOSPODÁŘSKÁ A MĚNOVÁ POLITIKA

V oblasti hospodářské a měnové politiky si zaslouží pozornost tři rozsudky, které Soudní dvůr vydal v průběhu roku 2016, přičemž první dva rozsudky se týkají programu na podporu bankovního sektoru na Kypru a třetí z nich souvisí se zvýšením základního kapitálu irské banky za stavu vážného narušení hospodářství a finančního systému.

Velký senát Soudního dvora vydal dne 20. září 2016 rozsudek *Mallis a další v. Komise a ECB* (C-105/15 P až C-109/15 P, [EU:C:2016:702](#)) a rozsudek *Ledra Advertising a další v. Komise a ECB* (C-8/15 P až C-10/15 P, [EU:C:2016:701](#)).

V prvním z rozsudků Soudní dvůr zamítl kasační opravné prostředky, které byly podány proti pěti usnesením Tribunálu⁸⁴, v nichž Tribunál odmítl pro nepřipustnost žaloby na neplatnost podané proti prohlášení Euroskupiny ze dne 25. března 2013 týkajícímu se restrukturalizace bankovního sektoru na Kypru. Soudní dvůr potvrdil rozsudek Tribunálu v tom smyslu, že dotčené prohlášení Euroskupiny nelze považovat za společné rozhodnutí Komise a Evropské centrální banky (dále jen „ECB“), které by mělo právně závazné účinky. Funkce svěřené Komisi a ECB v rámci Smlouvy o zřízení Evropského mechanismu stability (Smlouva o EMS) v sobě nezahrnují žádnou vlastní rozhodovací pravomoc a činnosti vykonávané oběma těmito orgány v rámci této smlouvy zavazují pouze EMS. Skutečnost, že se Komise a ECB účastní zasedání Euroskupiny, nemění povahu prohlášení Euroskupiny. Kromě toho prohlášení Euroskupiny neobsahuje žádný poznatek, který by vyjadřoval rozhodnutí Komise a ECB uložit Kypru zákonnou povinnost provést opatření, která jsou v něm uvedena, ale má čistě informativní povahu a jeho cílem je informovat veřejnost o existenci politické dohody mezi Euroskupinou a kyperskými orgány, jež vyjadřuje společnou vůli pokračovat v jednáních za podmínek uvedených v daném prohlášení.

Soudní dvůr naproti tomu ve druhém z uvedených rozsudků vyhověl kasačním opravným prostředkům podaným proti třem usnesením Tribunálu⁸⁵, v nichž Tribunál v části, v níž jsou nepřipustné, odmítl a v části, v níž jsou neopodstatněné, zamítl žaloby na neplatnost a žaloby na náhradu škody, které se týkaly přijetí memoranda o porozumění o politice zvláštní hospodářské podmíněnosti uzavřeného mezi Kyprem a Evropským mechanismem stability. Soudní dvůr měl za to, že skutečnost, že činnosti svěřené Komisi a ECB v rámci Smlouvy o EMS v sobě nezahrnují žádnou vlastní rozhodovací pravomoc, a že tyto činnosti zavazují pouze EMS, nebrání v podání žaloby na náhradu škody proti těmto dvěma orgánům z důvodu jejich údajně protiprávního chování v rámci přijímání memoranda o porozumění jménem EMS. Úkoly svěřené Komisi a ECB v rámci Smlouvy o EMS totiž nezasahují do působnosti, kterou Smlouva o EU a Smlouva o FEU svěřují těmto orgánům. Komise si přitom v rámci Smlouvy o EMS zachovává roli strážkyně smluv, takže by byla povinna zdržet se podpisu memoranda o porozumění, o jehož slučitelnosti s unijním právem by měla pochybnosti. Podle Soudního dvora se proto

84| Usnesení Tribunálu ze dne 16. října 2014, *Mallis a Malli v. Komise a ECB* (T-327/13, [EU:T:2014:909](#)), *Tameio Pronoias Prosopikou Trapezis Kyprou v. Komise a ECB* (T-328/13, [EU:T:2014:906](#)), *Chatzithoma v. Komise a ECB* (T-329/13, [EU:T:2014:908](#)), *Chatziioannou v. Komise a ECB* (T-330/13, [EU:T:2014:904](#)) a *Nikolaou v. Komise a ECB* (T-331/13, [EU:T:2014:905](#)).

85| Usnesení Tribunálu ze dne 10. listopadu 2014, *Ledra Advertising v. Komise a ECB* (T-289/13, [EU:T:2014:981](#)), *Eleftheriou a další v. Komise a ECB* (T-291/13, [EU:T:2014:978](#)) a *Theophilou v. Komise a ECB* (T-293/13, [EU:T:2014:979](#)).

Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení, měl-li za to, že nemá pravomoc zkoumat žalobu na náhradu škody z důvodu protiprávnosti určitých dotčených bodů memoranda o porozumění, což odůvodnil pouze na základě konstatování, že přijetí těchto bodů nelze formálně přičítat ani Komisi, ani ECB.

Kromě toho Soudní dvůr rozhodl, jelikož to v této věci soudní řízení dovolovalo, že sám vydá konečné rozhodnutí o žalobách na náhradu škody. V této souvislosti Soudní dvůr připomněl, že vznik mimosmluvní odpovědnosti Unie je vázán na splnění souboru podmínek, mezi něž patří protiprávnost jednání vytýkaného unijním orgánům, přičemž pro zjištění protiprávnosti je zapotřebí prokázat, že došlo k dostatečně závažnému porušení právní normy, jejímž účelem je založit práva jednotlivcům. Stran této podmínky Soudní dvůr uvedl, že příslušnou právní normou, jejímž účelem je založit práva jednotlivcům, je v projednávané věci čl. 17 odst. 1 Listiny základních práv, v němž se stanoví, že každý má právo vlastnit zákonně nabytý majetek. Přitom platí, že byť Listina nezavazuje členské státy, neprovádějí-li unijní právo, zavazuje naproti tomu bez omezení orgány Unie, a to i tehdy, když jednájí mimo právní rámec Unie, jako je tomu v případě jednání v rámci EMS. Komise má tudíž povinnost zajistit, aby takové memorandum, jako je napadené memorandum, bylo slučitelné se základními právy zaručenými Listinou. V projednávané věci měl Soudní dvůr dále za to, že tato podmínka vzniku mimosmluvní odpovědnosti Unie nebyla splněna. Přijetí uvedeného memoranda totiž odpovídá cíli obecného zájmu sledovanému Unií, kterým je zajistit stabilitu bankovního systému eurozóny. S ohledem na tento cíl a s přihlédnutím k bezprostřednímu riziku finančních ztrát, jimž by byli vystaveni vkladatelé, kdyby došlo k úpadku obou dotčených bank, nejsou tato opatření nepřiměřeným a neúnosným zásahem, jímž by byla dotčena samotná podstata práva na vlastnictví vkladatelů, a nelze je proto považovat za neodůvodněná omezení.

Velký senát Soudního dvora se dále v rozsudku ze dne 8. listopadu 2016, **Dowling a další** (C-41/15, [EU:C:2016:836](#)), zabýval *slučitelností zvýšení základního kapitálu banky, které bylo nařizováno veřejnými irskými orgány bez souhlasu valné hromady této banky za stavu vážného narušení hospodářství a finančního systému, s unijním právem*. Spor v původním řízení mezi společníky a akcionáři společnosti, která vlastnila úvěrovou instituci, a irským ministrem financí se týkal žaloby na neplatnost podané prvně uvedenými, jež směřovala proti soudnímu příkazu, který vydal na návrh uvedeného ministra High Court, kterým bylo této společnosti uloženo, aby zvýšila svůj základní kapitál a vydala ve prospěch ministra nové akcie za nižší hodnotu, než byla jejich jmenovitá hodnota. Toto opatření, jehož cílem byla rekapitalizace uvedené úvěrové instituce, bylo přijato v rámci rekapitalizace vnitrostátních bank v souladu se závazky vyplývajícími z prováděcího rozhodnutí 2011/77 o poskytnutí finanční pomoci Unie Irsku⁸⁶.

V této souvislosti Soudní dvůr uvedl, že cílem směrnice 77/91⁸⁷ je zajistit minimální míru rovnocennosti ochrany akcionářů a věřitelů akciových společností. Opatření stanovená touto směrnicí, která souvisí se zakládáním a udržováním společností a zvyšováním a snižováním jejich základního kapitálu, zajišťují takovou ochranu před akty orgánů těchto společností, a týkají se tedy jejich běžného fungování.

Ovšem soudní příkaz, kterého se týká věc v původním řízení, představuje výjimečné opatření, které bylo přijato ve stavu vážného narušení hospodářství a finančního systému členského státu a jehož cílem je náprava systémového ohrožení finanční stability Unie. Směrnice 77/91 proto nebrání takovému výjimečnému opatření, které za takové tíživé hospodářské situace, o jakou se jedná v projednávané věci, přijaly vnitrostátní orgány bez schválení valné hromady za účelem prevence vzniku systémového rizika pro Unii. Soudní dvůr

86 | Prováděcí rozhodnutí Rady 2011/77/EU ze dne 7. prosince 2010 o poskytnutí finanční pomoci Unie Irsku (Úř. věst. 2011, L 30, s. 34).

87 | Druhá směrnice Rady 77/91/EHS ze dne 13. prosince 1976 o koordinaci ochranných opatření, která jsou na ochranu zájmů společníků a třetích osob vyžadována v členských státech od společností ve smyslu čl. 58 druhého pododstavce Smlouvy při zakládání akciových společností a při udržování a změně jejich základního kapitálu, za účelem dosažení rovnocennosti těchto opatření (Úř. věst. 1977, L 26, s. 1; Zvl. vyd. 17/01, s. 8).

měl za to, že ačkoli existuje jasný veřejný zájem na tom, aby v celé Unii byla zajištěna silná a důsledná ochrana akcionářů a věřitelů, tento zájem nemůže vždy převažovat nad veřejným zájmem spočívajícím v zajištění stability finančního systému zřízeného unijními smlouvami.

XVI. SOCIÁLNÍ POLITIKA

V oblasti sociální politiky lze zmínit dva rozsudky, které se týkají zákazu diskriminace na základě věku.

Velký senát Soudního dvora v prvním z nich, vyhlášeném dne 19. dubna 2016, **DI** (C-441/14, [EU:C:2016:278](#)), připustil možnost *dovolávat se obecné zásady zákazu diskriminace na základě věku konkretizované směrnici 2000/78⁸⁸, a to i včetně sporů mezi soukromými osobami, a upřesnil povinnosti vnitrostátního soudu v případě neslučitelnosti vnitrostátní judikatury s unijním právem*. Předmětem sporu v původním řízení byla vnitrostátní právní úprava, která nepřiznávala zaměstnanci nárok na zvláštní odstupné v případě propuštění, pokud posledně uvedený zaměstnanec měl nárok na starobní důchod v rámci důchodového systému, jehož účastníkem se tento zaměstnanec stal před dovršením 50 let věku, a to bez ohledu na to, zda se rozhodl zůstat na trhu práce nebo odejít do důchodu.

Soudní dvůr úvodem upřesnil, že směrnice 2000/78 pouze konkretizuje obecnou zásadu zákazu diskriminace na základě věku v oblasti zaměstnání a povolání, a proto tato zásada i ve sporu mezi jednotlivci brání takové vnitrostátní právní úpravě, o jakou se jedná v projednávané věci.

Soudní dvůr následně připomněl, že povinnost členských států dosáhnout výsledku sledovaného směrnici při jejich uplatňování se vztahuje i na soudní orgány. V tomto kontextu Soudní dvůr upřesnil, že požadavek, aby vnitrostátní soud podal konformní výklad, zahrnuje povinnost vnitrostátních soudů pozměnit ustálenou judikaturu, pokud je založena na výkladu vnitrostátního práva, který je neslučitelný s cíli směrnice. Na této povinnosti nemění nic zásada právní jistoty ani zásada ochrany legitimního očekávání ani to, že se jednotlivec může dovolávat odpovědnosti dotčeného členského státu za porušení unijního práva.

Velký senát Soudního dvora se ve druhém z uvedených rozsudků, vyhlášeném dne 15. listopadu 2016, **Salaberria Sorondo** (C-258/15, [EU:C:2016:873](#)), vyjádřil k existenci *diskriminace na základě věku v souvislosti s náborem příslušníků policie, který byl omezen určitou věkovou hranicí*. V projednávané věci se jednalo o výběrové řízení za účelem náborem příslušníků policie Autonómniho společenství Baskicko, v rámci něhož se vyžadovalo, aby uchazeči byli mladší 35 let. Dotyčný zájemce, kterému bylo více než 35 let, tvrdil, že tento požadavek je mimo jiné v rozporu se směrnici 2000/78⁸⁹.

Soudní dvůr konstatoval, že čl. 2 odst. 2 směrnice 2000/78 ve spojení s čl. 4 odst. 1 této směrnice nebrání vnitrostátní právní úpravě, která stanoví, že uchazeči o pracovní místa příslušníků policejního sboru, kteří plní veškeré operační a výkonné úkoly tohoto sboru, musí být mladší 35 let. Požadavek disponovat zvláštními fyzickými schopnostmi za účelem plnění tří základních úkolů policie Autonómniho společenství, kterými je zajišťování ochrany osob a majetku, garantování svobodného výkonu práv a svobod každého jednotlivce a zajišťování bezpečnosti občanů, může být považován za podstatný a určující profesní požadavek ve smyslu čl. 4 odst. 1 směrnice 2000/78 pro výkon tohoto povolání. Taková právní úprava, jako je právní úprava dotčená v původním řízení, proto může být považována za právní úpravu, která je přiměřená cíli spočívajícímu v zajištění

88 | Směrnice Rady 2000/78/ES ze dne 27. listopadu 2000, kterou se stanoví obecný rámec pro rovné zacházení v zaměstnání a povolání (Úř. věst. L 303, s. 16; Zvl. vyd. 05/04, s. 79).

89 | Směrnice Rady 2000/78/ES ze dne 27. listopadu 2000, kterou se stanoví obecný rámec pro rovné zacházení v zaměstnání a povolání (Úř. věst. L 303, s. 16; Zvl. vyd. 05/04, s. 79).

operační schopnosti a řádného fungování dotyčné policejní složky a nepřekračuje meze toho, co je nezbytné k dosažení tohoto cíle. Tento cíl totiž ke znovuvybudování uspokojivé věkové pyramidy vyžaduje, aby nebylo disponování zvláštními fyzickými schopnostmi chápáno staticky v době výběrového řízení, ale bylo chápáno dynamicky s tím, že se rovněž zohlední léta služby, která budou následovat poté, co bude příslušník přijat.

XVII. OCHRANA SPOTŘEBITELE

V oblasti ochrany spotřebitele si zasluhuje zvláštní pozornost pět rozsudků. První z nich se týká smluv o spotřebitelském úvěru, další tři zneužívajících ujednání, a zejména přezkumné pravomoci vnitrostátních soudů a poslední z nich souvisí s výživovými a zdravotními tvrzeními při označování potravin.

Velký senát Soudního dvora se v prvním případě ve spojených věcech, které vedly k vydání rozsudku ze dne 21. prosince 2016, **Gutiérrez Naranjo a další** (C-154/15, C-307/15 a C-308/15, [EU:C:2016:980](#)), zabýval vnitrostátní judikaturou, která omezovala časové účinky nároku spotřebitelů na vrácení bezdůvodně uhrazených částek na základě zneužívajícího ujednání ve smyslu směrnice 93/13 o zneužívajících ujednáních⁹⁰. Spory v původním řízení se týkaly ujednání obsažených ve smlouvách o hypotéčním úvěru, která stanovila minimální sazbu, pod kterou nemůže klesnout pohyblivá úroková sazba. Přestože vnitrostátní nejvyšší soud dříve vydaným rozsudkem určil na základě judikatury Soudního dvora, která se týká výkladu směrnice 93/13, že tato ujednání o „minimální úrokové sazbě“ jsou zneužívající, omezil s obecnou platností zpětný účinek určení neplatnosti těchto ujednání v zásadě na částky, které byly bezdůvodně uhrazeny až po vyhlášení uvedeného rozsudku. Za těchto podmínek předkládající soudy projednávající žalobní návrhy spotřebitelů, kteří byli uvedenými ujednáními o „minimální úrokové sazbě“ dotčeni, položily otázku, zda je takové časové omezení účinků určení neplatnosti slučitelné se směrnicí 93/13.

Soudní dvůr ve svém rozsudku zdůraznil, že důsledkem určení zneužívající povahy ujednání ve smyslu směrnice 93/13 musí být obnovení právní a faktické situace spotřebitele, ve které by se nacházel, kdyby uvedené ujednání nebylo sjednáno. Proto v projednávané věci musí určení zneužívající povahy ujednání o „minimální úrokové sazbě“ umožňovat vrácení prospěchu, který byl bezdůvodně získán k tíži spotřebitelů. V této souvislosti Soudní dvůr upřesnil, že i když vnitrostátní soud může rozhodnout v tom smyslu, že jeho rozsudek nemůže mít v zájmu právní jistoty vliv na situace, o nichž bylo rozhodnuto v soudních rozhodnutích zakládajících překážku věci pravomocně rozsouzené, je naproti tomu jen na Soudním dvoru, aby rozhodl o časovém omezení svého výkladu unijního pravidla. Pokud takové omezení časových účinků neplatnosti ujednání o „minimální úrokové sazbě“, o jakém rozhodl vnitrostátní nejvyšší soud, zbavuje spotřebitele práva na navrácení veškerých bezdůvodně uhrazených částek, pak takové omezení spotřebitelům nezajišťuje úplnou a dostatečnou ochranu. Za těchto podmínek není takové omezení odpovídajícím ani účinným prostředkem zabraňujícím dalšímu používání tohoto druhu ujednání, což je v rozporu s ustanoveními směrnice. Soudní dvůr měl za to, že unijní právo brání tomuto omezení časových restitučních účinků spojených s neplatností zneužívajícího ujednání.

Soudní dvůr ve druhém z uvedených rozsudků, **Radlinger a Radlingerová** (C-377/14, [EU:C:2016:283](#)), ze dne 21. dubna 2016, upřesnil v souvislosti s insolvenčním řízením pravomoc vnitrostátního soudu přezkoumat z moci úřední skutečnost, zda prodávající nebo poskytovatel dodržel unijní právní úpravu na ochranu spotřebitele. Spor v původním řízení se týkal českých právních předpisů, které takovou pravomoc vnitrostátním soudům v souvislosti se smluvními ujednáními obsaženými ve spotřebitelských úvěrových smlouvách nepřiznávaly.

90| Směrnice Rady 93/13/EHS ze dne 5. dubna 1993 o zneužívajících ujednáních ve spotřebitelských smlouvách (Úř. věst. 1993, L 95, s. 29; Zvl. vyd. 15/2, s. 288, oprava Úř. věst. 2016, L 303, s. 26)

Soudní dvůr nejprve uvedl, že čl. 7 odst. 1 směrnice o zneužívajících ujednáních⁹¹ brání takové vnitrostátní právní úpravě, která neumožňuje v případě uvedených smluv tento přezkum, ačkoli má soud za tímto účelem k dispozici nezbytné informace o právním a skutkovém stavu, a která dále uvedenému soudu umožňuje zkoumat pouze určité pohledávky, a to navíc pouze na základě omezených důvodů. Soudní dvůr dále zdůraznil, že v souladu se čl. 10 odst. 2 směrnice 2008/48 o smlouvách o spotřebitelském úvěru⁹² má vnitrostátní soud, který se zabývá sporem ohledně pohledávek z takové úvěrové smlouvy, povinnost zkoumat z moci úřední, zda byly jasně a výstižně uvedeny informace, které se týkají úvěru (jako je roční procentní sazba nákladů) a které musí být v takové smlouvě uvedeny. Vnitrostátní soud má proto povinnost vyvodit veškeré důsledky, které podle vnitrostátního práva vyplývají z případného porušení této povinnosti. Sankce, jež jsou v tomto rámci ukládány, musí být každopádně účinné, přiměřené a odrazující ve smyslu článku 23 směrnice 2008/48.

Soudní dvůr dále upřesnil, že podle této směrnice pojem „celková výše úvěru“, který musí být uveden v úvěrové smlouvě, nemůže zahrnovat žádnou z částek uváděných v „celkových nákladech úvěru“, jako jsou administrativní poplatky, úroky, provize a veškeré další poplatky, které spotřebitel musí zaplatit. Neoprávněné zahrnutí těchto částek do celkové výše úvěru vede k podhodnocení roční procentní sazby nákladů, a ovlivňuje tedy i správnost informací, které měl věřitel uvést v úvěrové smlouvě. Soudní dvůr dále stran přezkumu zneužívající povahy sankcí uložených spotřebiteli, který neplní svůj závazek, uvedl, že vnitrostátní soud musí hodnotit kumulativní účinek všech smluvních ujednání, a pokud zjistí, že některá ujednání takové smlouvy jsou zneužívající, musí vyloučit všechna tato zneužívající ujednání, a nikoli jen některá z nich.

Ve třetím z uvedených rozsudků, ve věci, která vedla k vydání rozsudku *Finanmadrid EFC* (C-49/14, [EU:C:2016:98](#)), vyhlášeného dne 18. února 2016, Soudní dvůr upřesnil *rozsah pravomoci vnitrostátního soudu určit v rámci výkonu platebního rozkazu neplatnost zneužívajícího ujednání obsaženého ve smlouvě uzavřené se spotřebitelem*. Tato věc se týkala španělské právní úpravy, která s určitými výjimkami neumožňovala vnitrostátnímu soudu, aby v řízení o platebním rozkazu přijal příslušné opatření, a která vnitrostátnímu soudu ani neumožňovala, aby v rámci řízení o výkonu uvedeného platebního rozkazu přezkoumal i bez návrhu případnou existenci zneužívajících ujednání.

V této souvislosti Soudní dvůr konstatoval, že spotřebitel by mohl být vystaven exekučnímu titulu, aniž by měl v jakémkoli stadiu řízení jistotu, že bude provedeno posouzení zneužívající povahy dotčeného ujednání, jelikož průběh a zvláštnosti řízení o platebním rozkazu jsou takové, že při neexistenci určitých okolností vyžadujících zásah soudce, je toto řízení ukončeno bez možnosti vykonat přezkum existence zneužívajících ujednání ve smlouvě uzavřené mezi prodávajícím nebo poskytovatelem a spotřebitelem, jelikož soud rozhodující o výkonu platebního rozkazu nemá pravomoc posoudit existenci takových ujednání i bez návrhu. Takový procesní režim může narušovat účinnost ochrany práv vyplývajících ze směrnice 93/13. Efektivní ochrana těchto práv může být totiž zajištěna pouze za podmínky, že uvedený procesní systém umožňuje v rámci řízení o platebním rozkazu nebo v řízení o výkonu takového platebního rozkazu přezkoumat i bez návrhu případnou zneužívající povahu ujednání obsažených v dotčené smlouvě.

Soudní dvůr měl za to, že tento závěr nemůže být zpochybněn, pokud vnitrostátní procesní právo stanoví, že rozhodnutí vydané orgánem, který rozhodoval o vydání platebního rozkazu, zakládá překážku věci pravomocně rozsouzené a přiznává mu účinky obdobné účinkům soudního rozhodnutí. Taková právní úprava

91 | Směrnice Rady 93/13/EHS ze dne 5. dubna 1993 o zneužívajících ujednáních ve spotřebitelských smlouvách (Úř. věst. L 95, s. 29; Zvl. vyd. 15/02, s. 288; oprava Úř. věst., 2016, L 303, s. 26).

92 | Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/48/ES ze dne 23. dubna 2008 o smlouvách o spotřebitelském úvěru a o zrušení směrnice Rady 87/102/EHS (Úř. věst. L 133, s. 66, a opravy Úř. věst. 2009, L 207, s. 14, Úř. věst. 2010, L 199, s. 40, Úř. věst. 2011, L 234, s. 46, a Úř. věst. 2015, L 36, s. 15).

se totiž nejeví být v souladu se zásadou efektivity, jelikož v řízeních zahájených prodávajícími či poskytovateli vůči spotřebitelům, kteří stojí na straně žalovaných, znemožňuje ochranu, kterou spotřebitelé mají podle směrnice 93/13, nebo její uplatnění nadměrně ztěžuje.

Čtvrtá z uvedených věcí poskytla Soudnímu dvoru příležitost, aby v rozsudku ze dne 8. prosince 2016, **Verein für Konsumenteninformation**, (C-127/15, [EU:C:2016:934](#)), upřesnil jednak *oblast působnosti směrnice 2008/48⁹³ a jednak výjimky z povinnosti poskytnout spotřebiteli předmluvní informace, která je stanovena touto směrnicí. Spor v původním řízení probíhal mezi sdružením pro informování spotřebitelů a společností zabývajících se vymáháním pohledávek ve věci postupu poslední uvedené společnosti, který spočíval v tom, že se spotřebiteli uzavírala ujednání o splátkách dluhů týkající se poskytnutí odložení platby, aniž jim sdělila předmluvní informace.*

Vzhledem k tomu, že se směrnice 2008/48 nevztahuje na úvěrové smlouvy, je-li úvěr poskytnut bez úroků a jakýchkoli jiných poplatků, Soudní dvůr nejprve upřesnil, že ujednání o splátkách úvěru, které je uzavřeno v návaznosti na prodlení spotřebitele mezi spotřebitelem a věřitelem prostřednictvím společnosti zabývajících se vymáháním pohledávek, není „bezplatné“, pokud se v něm spotřebitel zaváže nejen k zaplacení celé částky tohoto úvěru, ale i k placení úroků nebo nákladů, které nebyly stanoveny v původní smlouvě, podle níž byl uvedený úvěr poskytnut. Toto konstatování nelze zpochybnit skutečností, že kumulované částky úroků a nákladů stanovených v takovém ujednání nepřesahují částky, které by byly vymahatelné v případě neexistence takového ujednání podle vnitrostátní právní úpravy.

Soudní dvůr dále konstatoval, že společnost zabývajících se vymáháním pohledávek, která jménem věřitele uzavírá ujednání o splátkách nesplaceného úvěru, avšak jako zprostředkovatel úvěru jedná pouze ve vedlejší činnosti, je třeba považovat za zprostředkovatele úvěru ve smyslu směrnice 2008/48, a proto nepodléhá povinnosti poskytnout spotřebiteli předmluvní informace, která je stanovena v člácích 5 a 6 této směrnice. Soudní dvůr ovšem zdůraznil, že touto výjimkou z povinnosti poskytnout předmluvní informace není dotčena povinnost věřitele zajistit, aby spotřebitel obdržel předmluvní informace uvedené v člácích 5 a 6 této směrnice.

V pátém a posledním z uvedených rozsudků, vyhlášeném dne 14. července 2016, **Verband Sozialer Wettbewerb** (C-19/15, [EU:C:2016:563](#)), Soudní dvůr rozhodoval o otázce, *zda výživová nebo zdravotní tvrzení uvedená v obchodním sdělení, které bylo určeno výhradně zdravotnickým odborníkům, spadají do oblasti působnosti nařízení č. 1924/2006⁹⁴. Spor v původním řízení mezi sdružením na ochranu hospodářské soutěže a společností, která se zabývala prodejem výživových doplňků, se týkal reklamní zásilky, kterou poslední uvedená společnost zasílala pouze lékařům. V této souvislosti sdružení zejména tvrdilo, že tato zásilka obsahuje zdravotní tvrzení, která jsou zakázána nařízením č. 1924/2006.*

Soudní dvůr měl ve svém rozsudku za to, že tato výživová nebo zdravotní tvrzení představují obchodní sdělení, které spadá do oblasti působnosti nařízení č. 1924/2006, i když toto sdělení není určeno konečnému spotřebiteli, ale výhradně zdravotnickým odborníkům. Pojem „obchodní sdělení“ ve smyslu tohoto nařízení se totiž týká zejména sdělení prováděných formou reklamy na potraviny určené k přímé nebo nepřímé propagaci těchto potravin. Přitom takové sdělení může mít i formu reklamní zásilky, kterou provozovatelé potravinářských podniků zasílají zdravotnickým odborníkům ve smyslu tohoto nařízení, aby tito odborníci případně doporučili svým pacientům koupi nebo spotřebu uvedených potravin.

93| Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/48/ES ze dne 23. dubna 2008 o smlouvách o spotřebitelském úvěru a o zrušení směrnice Rady 87/102/EHS (Úř. věst. L 133, s. 66).

94| Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1924/2006 ze dne 20. prosince 2006 o výživových a zdravotních tvrzeních při označování potravin (Úř. věst. L 404, s. 9).

Nelze ani vyloučit, že zdravotničtí odborníci budou sami uvedeni v omyl nepravdivými, dvojsmyslnými nebo klamavými výživovými či zdravotními tvrzeními, a že jim proto hrozí, že v dobré víře podají konečným spotřebitelům nesprávné informace. Použití nařízení č. 1924/2006 na výživová nebo zdravotní tvrzení uvedená v obchodním sdělení určeném zdravotním odborníkům proto podle Soudního dvora přispívá v rámci vnitřního trhu ke zvýšenému stupni ochrany spotřebitele.

XVIII. ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Velký senát Soudního dvora se v rozsudku ze dne 8. listopadu 2016, *Lesoochranárske zoskupenie VLK* (C-243/15, [EU:C:2016:838](#)), zabýval tím, zda *článek 47 Listiny základních práv ve spojení s článkem 9 Aarhuské úmluvy*⁹⁵ brání určitým vnitrostátním procesním pravidlům, která se týkají podání žaloby sdružením na ochranu přírody, směřující proti rozhodnutí o vydání souhlasu s projektem. Základem sporu v původním řízení bylo odmítnutí přiznat sdružení na ochranu přírody postavení účastníka správního řízení ve věci vydání souhlasu podle čl. 6 odst. 3 směrnice 92/43⁹⁶ s projektem, který měl být uskutečněn v chráněné lokalitě. Vzhledem k tomu, že žaloba sdružení proti tomuto odmítnutí byla zamítnuta z důvodu pravomocného ukončení správního řízení o vydání souhlasu před přijetím a nabytím právní moci soudního rozhodnutí o „postavení účastníka“, položil předkládající soud otázku, zda unijní právo brání takovému výkladu procesních pravidel, přičemž zároveň poukázal na skutečnost, že existuje další typ žaloby, kterou sdružení mohlo podat ve věci samé po přijetí správního rozhodnutí o vydání souhlasu v uvedeném správním řízení.

V této souvislosti Soudní dvůr připomněl, že organizace na ochranu životního prostředí, která splňuje požadavky stanovené v čl. 2 odst. 5 Aarhuské úmluvy, má podle jejího článku 6 právo účastnit se řízení, ve kterém se přijímá rozhodnutí týkající se žádosti o vydání souhlasu s projektem, který může mít významný vliv na životní prostředí, jestliže v rámci tohoto řízení musí být přijato jedno z rozhodnutí uvedených v čl. 6 odst. 3 směrnice 92/43. Stran práva na účinnou právní ochranu zakotveného v článku 47 Listiny Soudní dvůr dále uvedl, že rozhodnutí přijatá příslušnými vnitrostátními orgány v rámci uvedeného čl. 6 odst. 3 směrnice 92/43 spadají do oblasti působnosti čl. 9 odst. 2 Aarhuské úmluvy. Toto ustanovení omezuje prostor pro uvážení, kterým disponují členské státy při určení podmínek pro podávání opravných prostředků s cílem zajistit „dotčené veřejnosti široký přístup k právní ochraně.“

Soudní dvůr měl proto za to, že *článek 47 Listiny, ve spojení s čl. 9 odst. 2 a 4 Aarhuské úmluvy, zakotvuje právo na účinnou soudní ochranu za podmínek, které zajišťují široký přístup k právní ochraně práv, a proto brání odmítnutí návrhu, v němž se sdružení na ochranu přírody domáhá přiznání postavení účastníka v řízení, z důvodu ukončení dotčeného správního řízení. V této souvislosti Soudní dvůr zdůraznil, že kdyby bylo uvedenému sdružení přiznáno postavení účastníka správního řízení, uvedené sdružení by se mohlo aktivněji účastnit na rozhodování větším a relevantnějším rozvinutím svých argumentů týkajících se rizik nepříznivých účinků zamýšleného projektu na celistvost chráněné lokality, která vnitrostátní orgány měly zohlednit před vydáním souhlasu a realizací tohoto projektu. Soudní dvůr kromě toho uvedl, že vzhledem k tomu, že přiznání „postavení účastníka řízení“ bylo nezbytné k podání žaloby na neplatnost správního rozhodnutí, kterým se vydává souhlas s realizací projektu v chráněné lokalitě, je skutečnost, že správní řízení bylo ukončeno dříve,*

95| Úmluva o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí, podepsaná v Aarhuu dne 25. června 1998 a přijatá jménem Evropského společenství rozhodnutím Rady 2005/370/ES ze dne 17. února 2005 (Úř. věst. L 124, s. 1).

96| Směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (Úř. věst. L 206, s. 7; Zvl. vyd. 15/02, s. 102), naposledy pozměněná směrnicí Rady 2013/17/EU ze dne 13. května 2013, kterou se v důsledku přistoupení Chorvatské republiky upravují některé směrnice v oblasti životního prostředí (Úř. věst. L 158, s. 193).

než bylo rozhodnuto o návrhu na přistoupení účastníka do řízení, v rozporu s výše uvedenými ustanoveními Listiny a Aarhuské úmluvy.

Soudní dvůr se v rozsudku ze dne 28. dubna 2016, **Borealis Polyolefine a další** (C-191/14, C-192/14, C-295/14, C-389/14 a C-391/14 až C-393/14, [EU:C:2016:311](#)), zabýval *platností čl. 15 odst. 3 rozhodnutí 2011/278⁹⁷ a článku 4 a přílohy II rozhodnutí 2013/448⁹⁸*. Ve věci v původním řízení několik podniků zpochybňovalo platnost vnitrostátních rozhodnutí o přidělení emisních povolenek na emise skleníkových plynů na období od roku 2013 do roku 2020. Tato vnitrostátní rozhodnutí uplatňovala opravný koeficient jednotný pro všechna odvětví, který je stanoven v čl. 10a odst. 5 směrnice 2003/87⁹⁹, tj. opravný koeficient, který se použije v případě, že je předběžně vypočítané množství bezplatně přidělovaných povolenek členskými státy vyšší než maximální roční počet bezplatně přidělovaných povolenek stanovený Komisí. Žalobci na podporu svých žalob mimo jiné tvrdili, že rozhodnutí 2011/278 a 2013/448, která obsahují prováděcí opatření týkající se směrnice 2003/87, jsou zčásti neplatná.

Soudní dvůr stran prvního rozhodnutí konstatoval, že rozhodnutí 2011/278, které vylučuje, aby byly zohledněny emise výrobců elektřiny při určování maximálního ročního počtu bezplatně přidělovaných povolenek, je platné. Ze směrnice 2003/87 totiž vyplývá, že na rozdíl od emisí vyprodukovaných průmyslovými zařízeními nejsou emise, které vyprodukují výrobci elektřiny, za tímto účelem nikdy zohledňovány. Podle Soudního dvora je asymetrické zacházení s dotčenými emisemi, které omezuje počet povolenek, jež jsou k dispozici, v souladu s hlavním cílem směrnice 2003/87, kterým je ochrana životního prostředí snížením emisí skleníkových plynů.

Stran platnosti ustanovení rozhodnutí 2013/448, kterými se určuje opravný koeficient jednotný pro všechna odvětví v období 2013–2020, Soudní dvůr z kontextu a cíle sledovaného směrnice 2003/87 dovodil, že Komise musí při určování maximálního ročního počtu povolenek zohlednit pouze emise ze zařízení zařazených do unijního systému od roku 2013. Avšak vzhledem k tomu, že Komise zohlednila údaje některých členských států, které se týkaly emisí ze zařízení zařazených do systému obchodování s povolenkami již před rokem 2013, Soudní dvůr konstatoval, že jejich zařazení do výpočtu maximálního ročního počtu povolenek nebylo v souladu s požadavky, které vyplývají z článku 10a směrnice 2003/87, a že v rozporu s uvedenou směrnicí je i opravný koeficient určený podle článku 4 a přílohy II rozhodnutí 2013/448. Soudní dvůr proto rozhodl, že se článek 4 a příloha II rozhodnutí 2013/448 zrušují.

Soudní dvůr nicméně omezil časové účinky prohlášení neplatnosti, aby zohlednil možný závažný dopad na velký počet právních vztahů založených v dobré víře a cíle sledované směrnicí 2003/87.

97| Rozhodnutí Komise 2011/278/EU ze dne 27. dubna 2011, kterým se stanoví přechodná pravidla harmonizovaného přidělování bezplatných povolenek na emise platná v celé Unii podle článku 10a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES (Úř. věst. L 130, s. 1).

98| Rozhodnutí Komise 2013/448/EU ze dne 5. září 2013 o vnitrostátních prováděcích opatřeních pro přechodné bezplatné přidělování povolenek na emise skleníkových plynů v souladu s čl. 11 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES (Úř. věst. L 240, s. 27).

99| Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES ze dne 13. října 2003 o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů ve Společenství a o změně směrnice Rady 96/61/ES (Úř. věst. L 275, s. 32; Zvl. vyd. 15/07, s. 631), ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/29/ES ze dne 23. dubna 2009 (Úř. věst. L 140, s. 63).

XIX. MEZINÁRODNÍ DOHODY

Pokud jde o mezinárodní dohody, lze zmínit tři rozsudky, které se týkaly různých dohod o přidružení.

Velký senát Soudního dvora se v rozsudku ze dne 12. dubna 2016, **Genc** (C-561/14, [EU:C:2016:247](#)), zabýval výkladem *stabilizační doložky, která je uvedena v článku 13 rozhodnutí č. 1/80 Rady přidružení EHS-Turecko¹⁰⁰ a kterou se zakazuje členským státům a Turecku přijímat nová omezení týkající se podmínek přístupu k zaměstnání pracovníků a jejich rodinných příslušníků, kteří se nacházejí na jejich příslušném území v legálním postavení. Ve věci v původním řízení požádal nezletilý turecký státní příslušník s trvalým pobytem v Turecku, jehož otec je rovněž tureckým státním příslušníkem, má povolení k trvalému pobytu na území Dánska a v této zemi trvale pobývá z důvodu svého postavení zaměstnance, o povolení k pobytu. Tuto žádost dánské orgány zamítly na základě vnitrostátního ustanovení, které bylo zavedeno až poté, co v Dánsku nabylo účinku rozhodnutí č. 1/80¹⁰¹. Vnitrostátní ustanovení podmiňovalo sloučení rodiny tím, že nezletilé dítě musí mít dostatečné vazby v členském státě, přičemž o tento případ se nejedná, je-li žádost podána po uplynutí dvou let od okamžiku, kdy rodič získal povolení k pobytu.*

Soudní dvůr, který odkázal na výklad uvedený v rozsudku *Dogan*¹⁰², měl za to, že vnitrostátní právní úprava členského státu, která ztěžuje sloučení rodiny tím, že zpříšňuje podmínky prvního vstupu nezletilých dětí tureckých státních příslušníků, kteří pobývají v dotčeném členském státě v postavení pracovníků, na území tohoto členského státu oproti podmínkám, které byly uplatnitelné při vstupu rozhodnutí č. 1/80 v platnost, a tudíž může ovlivnit výkon hospodářské činnosti těmito tureckými státními příslušníky v uvedeném členském státě, je novým omezením výkonu volného pohybu pracovníků těmito státními příslušníky.

Soudní dvůr měl za to, že je pravda, že dosažení úspěšné integrace může představovat naléhavý důvod obecného zájmu, který lze ospravedlnit přijetím takového opatření. Avšak skutečnost, že se podmínka dostatečné vazby na hostitelskou zemi neposuzuje podle osobní situace dětí, ale podle kritéria, které nikterak nesouvisí se šancemi na dosažení integrace v dotčeném členském státě, jako je časový odstup mezi okamžikem, kdy dotčený rodič získal konečné povolení k pobytu, a okamžikem podání žádosti o sloučení rodiny, může vést k diskriminaci, která je ve vztahu k unijnímu právu neodůvodněná.

Soudní dvůr se v rozsudku ze dne 24. listopadu 2016, *SECIL* (C-464/14, [EU:C:2016:896](#)), zabýval *souběžnou použitelností ustanovení Smlouvy o FEU a evropsko-středomořských dohod o přidružení, a sice dohody mezi ES a Tuniskem¹⁰³ a dohody mezi ES a Libanonom¹⁰⁴, které mimo jiné směřují k vytvoření podmínek pro postupnou liberalizaci kapitálových převodů. V rámci sporu mezi společnostmi se sídlem v Portugalsku a portugalskými daňovými orgány byla Soudnímu dvoru předložena otázka, zda je daňová úprava, podle níž může taková společnost za určitých podmínek odečíst ze svého daňového základu dividendy, které obdržela od společnosti*

100| Rozhodnutí Rady o přidružení č. 1/80 ze dne 19. září 1980 o vývoji přidružení, které je připojeno k Dohodě zakládající přidružení mezi Evropským hospodářským společenstvím a Tureckem, která byla podepsána dne 12. září 1963 v Ankaře Tureckou republikou na jedné straně a členskými státy EHS a Společenstvím na straně druhé a která byla uzavřena, schválena a potvrzena jménem Společenství rozhodnutím Rady 64/732/EHS ze dne 23. prosince 1963 (Úř. věst. 1964, 217, s. 3685; Zvl. vyd. 11/11, s. 10).

101| Odstavec 13 čl. 9 dánského zákona o cizincích, který byl do tohoto zákona vložen zákonem č. 427 ze dne 9. června 2004.

102| Rozsudek Soudního dvora ze dne 10. července 2014, *Dogan* (C-138/13, [EU:C:2014:2066](#)).

103| Evropsko-středomořská dohoda zakládající přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na jedné straně a Tuniskou republikou na straně druhé, podepsaná v Bruselu dne 17. července 1995 a schválená jménem Evropského společenství a Evropského společenství uhlí a oceli rozhodnutím Rady a Komise 98/238/ES, ESUO ze dne 26. ledna 1998 (Úř. věst. L 97, s. 1; Zvl. vyd. 11/28, s. 187).

104| Evropsko-středomořská dohoda zakládající přidružení mezi Evropským společenstvím a jeho členskými státy na jedné straně a Libanonskou republikou na straně druhé, podepsaná v Lucemburku dne 17. června 2002 a schválená jménem Evropského společenství rozhodnutím Rady 2006/356/ES ze dne 14. února 2006 (Úř. věst. L 143, s. 1).

sídlící v tomto členském státě, ale nemůže odečíst dividendy vyplacené společnostmi sídlící v Tunisku nebo Libanonu, v rozporu se dvěma výše uvedenými dohodami a s články 63 až 65 SFEU.

Soudní dvůr, který nejprve přezkoumal cíl a účel uvedených dohod, dospěl k závěru, že článek 34 dohody mezi ES a Tuniskem a článek 31 dohody mezi ES a Libanonom, které se týkají volného pohybu kapitálu, mají přímý účinek. Soudní dvůr poté konstatoval, že dotčená vnitrostátní úprava může odrazovat společnosti sídlící v Portugalsku od přímého investování ve společnostech sídlících ve třetích zemích, jako je Tuniská republika a Libanonská republika, a představuje proto v zásadě zakázané omezení volného pohybu kapitálu, a to nejen podle článku 63 SFEU, ale i podle ustanovení výše uvedených dohod.

Soudní dvůr nicméně uvedl, že takové omezení lze odůvodnit naléhavými důvody obecného zájmu vycházejícími z nezbytnosti zajistit účinnost daňových kontrol. O takový případ se může jednat, jestliže se pro daňové orgány dotčeného členského státu ukáže nemožným získat informace z třetího státu umožňující ověřit, že jsou splněny veškeré podmínky pro odpočet dividend vyplacených společnostmi, která je rezidentem tohoto členského státu. Soudní dvůr ovšem upřesnil, že odmítnutí přiznat částečný odpis, který se v zásadě použije, pocházejí-li příjmy ze zisku, jenž nebyl skutečně zdaněn, nelze odůvodnit nezbytností zajistit účinnost daňových kontrol, lze-li tento částečný odpis použít v situacích, kdy nemůže být ověřeno podřízení společnosti, která vyplácí dividendy, dani ve státě, v němž sídlí.

Pokud jde o možnost zakotvenou v čl. 64 odst. 1 SFEU, aby členský stát pokračoval ve vztazích s třetími státy v používání určitých omezení pohybu kapitálu, i když jsou v rozporu s článkem 63 SFEU, za podmínky, že existovala již ke dni 31. prosince 1993, Soudní dvůr upřesnil, že toto časové omezení vyžaduje, aby právní rámec, do kterého dotčené omezení spadá, byl součástí právního řádu dotčeného členského státu nepřetržitě od tohoto data. Bylo-li by tomu jinak, členský stát by mohl kdykoliv znovu zavést omezení pohybu kapitálu do nebo ze třetích zemí, která ve vnitrostátním právním řádu existovala ke dni 31. prosince 1993, ale která nebyla zachována. V této souvislosti Soudní dvůr konstatoval, že se členský stát vzdává možnosti stanovené v čl. 64 odst. 1 SFEU, jestliže bez formálního zrušení nebo změny existující právní úpravy uzavře mezinárodní dohodu, jakou je dohoda zakládající přidružení, která v ustanovení majícím přímý účinek stanoví liberalizaci kategorie kapitálu stanovené v uvedeném čl. 64 odst. 1. Na takovou změnu právního rámce musí být proto v jejích účincích na možnost uplatnit čl. 64 odst. 1 SFEU nahlíženo jako na zavedení nových právních předpisů, založených na logice odlišné od logiky existujících právních předpisů.

Velký senát Soudního dvora v rozsudku ze dne 21. prosince 2016, **Rada v. Front Polisario** (C-104/16 P, [EU:C:2016:973](#)), vyhověl kasačnímu opravnému prostředku, který Rada podala proti rozsudku Tribunálu¹⁰⁵, v němž Tribunál částečně zrušil *rozhodnutí 2012/497*¹⁰⁶ o *uzavření dohody o liberalizačních opatřeních mezi EU a Marokem, kterou se mění dřívější dohoda o přidružení*¹⁰⁷ a *konkrétně ustanovení v oblasti liberalizačních opatření pro zemědělské produkty a produkty rybolovu*. Žalobkyní v řízení před Tribunálem byla Front Polisario, což je organizace usilující o nezávislost Západní Sahary, která kontroluje její menší, řídké osídlenou oblast, kdežto podstatně větší část uvedeného území v současné době ovládá Maroko.

105| Rozsudek Tribunálu ze dne 10. prosince 2015, **Front Polisario v. Rada** (T-512/12, [EU:T:2015:953](#)).

106| Rozhodnutí Rady 2012/497/EU ze dne 8. března 2012 o uzavření Dohody ve formě výměny dopisů mezi Evropskou unií a Marockým královstvím o vzájemných liberalizačních opatřeních pro zemědělské produkty, zpracované zemědělské produkty, ryby a produkty rybolovu, o změně Evropsko-středomošské dohody zakládající přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na jedné straně a Marockým královstvím na straně druhé a o nahrazení jejich protokolů č. 1, 2 a 3 včetně příloh (Úř. věst. L 241, s. 2).

107| Evropsko-středomošská dohoda zakládající přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na jedné straně a Marockým královstvím na straně druhé, která byla podepsána v Bruselu dne 26. února 1996 a schválena jménem uvedených Společenství rozhodnutím Rady a Komise 2000/204/ES, ESUO ze dne 24. ledna 2000 (Úř. věst. L 70, s. 1; Zvl. vyd. 11/33, s. 175).

Stran přípustnosti žaloby na neplatnost měl Soudní dvůr za to, že Tribunál neprávem rozhodl, že dohoda o liberalizaci se použije na území Západní Sahary, a že Front Polisario nemá aktivní legitimaci k podání žaloby. Proto musí být žaloba Front Polisario odmítnuta jako nepřipustná.

Soudní dvůr měl zaprvé stran výkladu dohody o přidružení za to, že Tribunál byl povinen zohlednit nejen pravidlo výkladu v dobré víře, které je uvedeno v čl. 31 odst. 1 Vídeňské úmluvy¹⁰⁸, ale v projednávané věci rovněž zásadu sebeurčení, které je obyčejovým pravidlem kodifikovaným v článku 29 Vídeňské úmluvy, podle kterého platí, že pokud není výslovně vyjádřen jiný úmysl, zavazuje dohoda každou smluvní stranu pro „její území“, a zásadu relativního účinku smluv. Podle Soudního dvora přitom tato pravidla a zásady brání tomu, aby se na Západní Saharu vztahovala územní působnost dohody o přidružení, neboť s jejím prováděním na tomto území musí vyjádřit souhlas lid Západní Sahary, jakožto „třetí strana“ dotčená dohodou. Z napadeného rozsudku přitom nevyplývá, že by byl takový souhlas vyjádřen.

Zadruhé Soudní dvůr uvedl, že dohoda o přidružení a dohoda o liberalizaci jsou po sobě uzavřenými dohodami a že druhou z nich je třeba považovat podle čl. 30 odst. 2 Vídeňské úmluvy za podřízenou prvně uvedené dohodě. S ohledem na tento vztah musí mít ustanovení dohody o přidružení, která nebyla výslovně změněna dohodou o liberalizaci, při použití dohody o liberalizaci přednost, aby se předešlo jakékoli neslučitelnosti těchto dohod. Dohoda o liberalizaci proto nemohla být v okamžiku svého uzavření chápána v tom smyslu, že do její oblasti územní působnosti spadá území Západní Sahary. Tento závěr nezpochybňuje ani existence praxe z doby po uzavření dohody o přidružení, která spočívá v tom, že marocké orgány fakticky již řadu let používají ustanovení dohody o přidružení na Západní Saharu.

XX. SPOLEČNÁ ZAHRANIČNÍ A BEZPEČNOSTNÍ POLITIKA

Velký senát Soudního dvora v rozsudku ze dne 1. března 2016, *National Iranian Oil Company v. Rada* (C-440/14, [EU:C:2016:128](#)), v řízení o kasačním opravném prostředku potvrdil rozsudek Tribunálu¹⁰⁹, kterým Tribunál zamítl žalobu na neplatnost podanou íránským státním podnikem působícím v odvětví ropy a zemního plynu, která směřovala proti *několika rozhodnutím Rady o omezujících opatřeních, jež spočívala ve zmrazení finančních prostředků a byla uložena z toho důvodu, že Írán vlastnil a řídil dotčený podnik, který vládě tohoto státu poskytoval finanční podporu*. Íránský podnik vytýkal ve svém kasačním opravném prostředku Tribunálu, že se dopustil nesprávného právního posouzení, když souhlasil s tím, že Rada si mohla legitimně ve svém nařízení, které se týká přijetí omezujících opatření vůči Íránu, vyhradit pravomoc k tomu, aby sama přijímala prováděcí akty, kterými se ukládá dotčené zmrazení finančních prostředků. Navrhovatel kasačního opravného prostředku rovněž zpochybňoval rozsudek Tribunálu z toho důvodu, že Tribunál potvrdil, že Rada mohla oprávněně uložit zmrazení finančních prostředků na základě použití právního kritéria, které vycházelo z poskytování podpory íránské vládě.

Soudní dvůr, který zamítl kasační opravný prostředek navrhovatele, uvedl, že ačkoli v zásadě Komisi přísluší, aby prováděla nařízení Rady, může si posledně uvedený orgán ve zvláštních řádně odůvodněných případech tuto pravomoc vyhradit sám pro sebe. V projednávaném případě si Rada vyhradila pravomoc pro přijetí nejcitlivějších omezujících opatření, a sice pro přijetí seznamů fyzických nebo právnických osob, jejichž finanční prostředky se zmrazují. Vzhledem k tomu, že taková opatření spočívající ve zmrazení finančních

108 | Vídeňská úmluva o smluvním právu ze dne 23. května 1969 (Sbírka úmluv Organizace spojených národů, svazek 1155, s. 331).

| 109 | Rozsudek Tribunálu ze dne 16. července 2014, *National Iranian Oil Company v. Rada* (T-578/12, [EU:T:2014:678](#)).

prostředků mají závažný dopad na život a hospodářskou činnost dotčených osob a musí být přijata v krátké lhůtě a v souladu s postupy, u nichž může Rada sama nejlépe zajistit soudržnost a koordinaci, Soudní dvůr konstatoval, že Rada mohla mít důvodně za to, že dotčená omezující opatření mají zvláštní povahu, která ospravedlňuje, aby si Rada vyhradila prováděcí pravomoc.

Stran kritéria pro určení osob, jimž se ukládá opatření v podobě zmrazení finančních prostředků, Soudní dvůr rozhodl, že Tribunál správně vyložil vývojové změny tohoto kritéria. V této souvislosti Soudní dvůr zdůraznil, že Rada měla pravomoc rozšířit od roku 2012 uvedené kritérium pro určení osob zahrnutím fyzických nebo právnických osob, které sice nemají přímou nebo nepřímou souvislost s šířením jaderných zbraní, avšak mohou podporovat toto šíření poskytováním zdrojů nebo nástrojů íránské vládě, které jí umožňují šířit jaderné zbraně, jak správně konstatoval i Tribunál.

Soudní dvůr v rozsudku ze dne 19. července 2016, **H v. Rada a Komise** (C-455/14, [EU:C:2016:569](#)), zrušil usnesení Tribunálu¹¹⁰, v němž Tribunál prohlásil, že *nemá pravomoc rozhodnout o žalobě, která byla podána italskou soudkyní, která byla vyslána k Policejní misi Evropské unie (EUPM) v Sarajevu, a v níž se uvedená soudkyně domáhala zrušení dvou rozhodnutí EUPM o jejím přeřazení na regionální pracoviště této mise*. Na podporu svého kasačního opravného prostředku navrhovatelka mimo jiné tvrdila, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení, když rozhodl, že nemá pravomoc rozhodnout o její žalobě.

Soudní dvůr, který připomněl, že v zásadě nemá pravomoc ve vztahu k ustanovením SZBP, na úvod konstatoval, že sporná rozhodnutí byla přijata v kontextu operativní akce Unie vedené v rámci SZBP. Taková okolnost však nutně nevede k vyloučení pravomoci unijního soudu v projednávané věci. Unijní soudy totiž mají podle článku 270 SFEU pravomoc rozhodovat o žalobách podaných zaměstnanci Unie, kteří byli vysláni k EUPM. Z rozhodnutí 2009/906¹¹¹ dále vyplývá, že pro personál vyslaný členskými státy a personál vyslaný unijními orgány platí tatáž pravidla, co se týče plnění jejich úkolů v „místě působení“. Proto výjimka z pravomoci Soudního dvora týkající se ustanovení souvisejících s SZBP nevyklučuje jeho pravomoc přezkoumávat akty, jimiž je řízen personál vyslaný členskými státy a které reagují na potřeby mise v místě působení. Tribunál, a v případě kasačního opravného prostředku i Soudní dvůr, mají tudíž pravomoc přezkoumat tyto akty.

110 | Usnesení Tribunálu ze dne 10. července 2014, **H v. Rada a další** (T-271/10, [EU:T:2014:702](#)).

111 | Rozhodnutí Rady 2009/906/SZBP ze dne 8. prosince 2009 o policejní misi Evropské unie (EUPM) [v Bosně a Hercegovině] (Úř. věst. L 322, s. 22)

C | ČINNOST KANCELÁŘE SOUDNÍHO DVORA V ROCE 2016

Timothy MILLETT, náměstek vedoucího soudní kanceláře

Hlavní činností kanceláře Soudního dvora je plnění tří základních úkolů, kterými ji pověřují příslušné předpisy.

Soudní kancelář, která je na základě jednacího řádu odpovědná za přijímání, předávání a úschovu všech písemností, dbá především na řádný průběh řízení a vedení soudních spisů ve věcech předložených Soudnímu dvoru, a to od zápisu návrhu na zahájení řízení do rejstříku soudní kanceláře až po doručení rozhodnutí, jímž se končí řízení, dotyčným účastníkům řízení.

Při plnění tohoto prvního úkolu – a při navazujících činnostech – udržuje soudní kancelář nezbytné kontakty se zástupci účastníků řízení i s třetími osobami stran projednávaných nebo ukončených věcí, a to ve všech úředních jazycích Evropské unie.

Soudní kancelář je rovněž nápomocna členům soudu při provádění veškerých úředních úkonů. Tato pomoc samozřejmě zahrnuje řešení četných procesních otázek, které vyvstávají během vyřizování věci, a aktivní účast členů soudní kanceláře na jednáních soudu a na správních zasedáních jeho senátů, ale i zapojení vedoucích pracovníků soudní kanceláře do činnosti jednotlivých výborů, a zejména výboru odpovědného za posuzování změn statutu Soudního dvora a jeho jednacího řádu.

Na následujících řádcích je uveden stručný statistický přehled soudní činnosti během uplynulého roku, a čtenáři je tudíž objasněna i činnost soudní kanceláře z hlediska tří výše uvedených úkolů.

I. STRUČNÝ STATISTICKÝ PŘEHLED SOUDNÍ ČINNOSTI V ROCE 2016

Jak vyplývá z výše uvedeného, činnost soudní kanceláře je bezprostředně ovlivněna počtem věcí předložených Soudnímu dvoru, na který nemá soudní kancelář žádný vliv, a v menší míře počtem věcí ukončených soudem. Stejně jako rok 2015 se přitom i uplynulý rok vyznačoval usilovnou činností, která svědčí o životaschopnosti práva Evropské unie i o důležitosti, kterou Soudní dvůr přikládá rychlému vyřešení sporů, jež mu byly předloženy.

Zahájené věci

V roce 2016 bylo Soudnímu dvoru předloženo 692 věcí. Počet nových věcí je tedy mírně nižší než v předchozím roce, kdy bylo předloženo rekordních 713 věcí, avšak při pohledu na níže uvedené tabulky je překvapivé především rozdělení těchto věcí podle povahy návrhu. Z 692 věcí zahájených v roce 2016 se totiž 470 věcí týkalo žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce, což představuje téměř 70 % všech věcí předložených Soudnímu dvoru v tomto roce. Počet žádostí o rozhodnutí o předběžné otázce nebyl v historii Soudního dvora nikdy tak vysoký. Počet přímých žalob (na neplatnost, pro nečinnost či pro nesplnění povinnosti), kterých bylo 35, byl naproti tomu historicky nízký, kdežto počet kasačních opravných prostředků (všech kategorií dohromady), kterých bylo 175, zaznamenal mírný pokles, který lze částečně přičítat snížení počtu věcí ukončených Tribunálem v důsledku zvláštního kontextu, ve kterém se tento soud v roce 2016 nacházel (odchod a příchod řady členů související zejména s přeměnou soudní struktury Evropské unie).

Vedle mimořádně vysokého počtu žádostí o rozhodnutí o předběžné otázce předložených Soudnímu dvoru v roce 2016 není bez zajímavosti uvést jejich původ. Až na jednu výjimku totiž soudy všech členských států předložily v roce 2016 Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu nebo platnosti unijního práva. Tato tendence odráží rostoucí význam tohoto řízení nejen ve státech, které jsou již dlouhou dobu členy Evropské unie (velký počet žádostí podaných v roce 2016 vskutku pocházel z Německa, Itálie a Španělska), ale i ve státech, které k Evropské unii přistoupily nedávno, tedy v roce 2004, 2007 nebo 2013. Ne méně než 18 žádostí podaly v roce 2016 bulharské soudy, kdežto 19 žádostí o rozhodnutí o předběžné otázce předložily Soudnímu dvoru polské soudy, což představuje nejvyšší roční počet žádostí podaných Polskem od přistoupení této země k Evropské unii v roce 2004. Dále je zajímavé, že navzdory řadě nejistot spojených s výsledky referenda konaného dne 23. června 2016 předložily britské soudy Soudnímu dvoru v průběhu uplynulého roku 23 žádostí, což představuje nejvyšší počet žádostí o rozhodnutí o předběžné otázce podaných Spojeným královstvím od roku 2011.

Konečně je třeba ještě jednou zmínit velkou rozmanitost věcí, které byly v roce 2016 předloženy Soudnímu dvoru k posouzení. Stejně jako v roce 2015 jsou na prvních třech místech prostor svobody, bezpečnosti a práva, daně a duševní a průmyslové vlastnictví, avšak počet věcí spadajících do první kategorie zřetelně narostl (76 věcí týkajících se prostoru svobody, bezpečnosti a práva oproti 52 v předchozím roce), což je jistě důsledkem migrační krize a opatření přijatých vnitrostátními orgány, aby jí čelily. Státní podpory, jichž se týkalo 39 nových věcí zahájených v roce 2016, představují rovněž významnou část práce Soudního dvora, stejně jako právo hospodářské soutěže, sociální politika, životní prostředí nebo doprava.

Ukončené věci

Počet věcí zahájených v roce 2016 sice mírně poklesl, avšak počet ukončených věcí naopak výrazně vzrostl, neboť v roce 2016 Soudní dvůr vyřídil 704 věci, což představuje nárůst o více než 14 % oproti roku 2015 (během kterého bylo ukončeno 616 věcí). Většina těchto věcí se týká žádostí o rozhodnutí o předběžné otázce a kasačních opravných prostředků, které společně tvoří více než 90 % věcí vyřízených Soudním dvorem v roce 2016.

Pokud jde o způsob ukončení věcí, zvláštní pozornost zasluhují dva aspekty. Jedná se zaprvé o počet věcí, o kterých bylo rozhodnuto po přednesení stanoviska, a zadruhé o výrazný nárůst usnesení judikující povahy.

V průběhu roku 2016 totiž Soudní dvůr vydal 412 rozsudků, z nichž 271 (tedy 66 % z celkového počtu rozsudků) předcházelo stanovisko generálního advokáta. Pro srovnání, počet věcí, o kterých bylo rozhodnuto po přednesení stanoviska, dosahoval v roce 2015 „pouze“ 57 % z počtu rozsudků vydaných v daném roce.

Co se týče usnesení, jejich počet také výrazně narůstá, neboť Soudní dvůr v roce 2016 přijal 4 usnesení o předběžných opatřeních a 232 usnesení, jimiž bylo ukončeno řízení. Pro srovnání, v roce 2015 bylo těchto usnesení přijato 171. Toto zvýšení lze v podstatě vysvětlit častějším využíváním nástrojů stanovených v jednacím řádu pro zrychlení vyřizování věcí, a zejména možností – stanovenou v článku 99 jednacního řádu – rozhodnout o položených předběžných otázkách usnesením s odůvodněním, pokud se tyto otázky shodují s otázkami, o nichž již Soudní dvůr rozhodl, odpověď na tyto otázky lze jasně vyvodit z judikatury nebo o této odpovědi nelze rozumně pochybovat. V roce 2016 bylo na základě tohoto ustanovení ukončeno celkově 55 věcí (oproti 37 v roce 2015).

Stejně tak bylo o 89 kasačních opravných prostředcích – tedy téměř o polovině z celkového počtu 189 řízení o kasačních opravných prostředcích, která byla v roce 2016 ukončena – rozhodnuto na základě článku 181 jednacního řádu, který opravňuje Soudní dvůr rozhodnout usnesením s odůvodněním, je-li hlavní nebo vedlejší kasační opravný prostředek, který k němu byl podán, zcela nebo zčásti zjevně nepřipustný nebo zjevně neopodstatněný. V roce 2015 se jednalo pouze o 57 věcí.

Délka řízení

Kombinace výše uvedených faktorů částečně vysvětluje velmi dobré výsledky, kterých bylo v uplynulém roce dosaženo stran délky řízení. Průměrná délka vyřízení žádostí o rozhodnutí o předběžné otázce totiž činila 15 měsíců; této délky bylo dosaženo již v roce 2014 a představuje nejkratší délku zaznamenanou za posledních více než třicet let. Délka řízení mírně vzrostla u rozhodování o přímých žalobách (19,3 měsíce), avšak poklesla u rozhodování o kasačních opravných prostředcích. V roce 2016 totiž průměrná délka řízení o kasačních opravných prostředcích činila 12,9 měsíce, což také v tomto případě představuje nejkratší délku řízení zaznamenanou od zřízení Tribunálu.

Toto zkrácení délky řízení o kasačních opravných prostředcích lze z velké části vysvětlit novým přístupem, který Soudní dvůr zaujal v roce 2016 při rozhodování o kasačních opravných prostředcích podaných v oblastech přístupu k dokumentům, veřejných zakázek, jakož i duševního a průmyslového vlastnictví. Má-li totiž Soudní dvůr za to, že kasační opravný prostředek podaný v jedné z těchto tří oblastí musí být odmítnut nebo zamítnut na základě článku 181 jednacího řádu, zahrne nyní do svého usnesení analýzu vypracovanou generálním advokátem, který se věcí zabývá, a důvodům a argumentům vzneseným účastníky řízení se již znovu nevěnuje, což přispívá k výraznému zkrácení délky řízení.

Pro úplnost je třeba konečně poznamenat, že Soudnímu dvoru byl v roce 2016 předložen vysoký počet žádostí o projednání věci ve zrychleném řízení nebo v naléhavém řízení o předběžné otázce a že Soudní dvůr těmto žádostem v celé řadě věcí vyhověl. Určený senát tak v případě 12 žádostí o projednání věci v naléhavém řízení o předběžné otázce, které mu byly v roce 2016 předloženy, vyhověl 8 z nich, kdežto zrychlené řízení bylo použito čtyřikrát (u tří žádostí o rozhodnutí o předběžné otázce a jednoho kasačního opravného prostředku). Doba potřebná k vyřízení těchto věcí zůstala velmi uspokojivá zejména z hlediska skutečnosti, že v této kategorii věcí lze nyní rovněž přednést stanovisko: průměrně 2,7 měsíce k vyřízení věcí rozhodovaných v naléhavém řízení o předběžné otázce a 4 měsíce k vyřízení věcí týkajících se předběžné otázky a rozhodovaných ve zrychleném řízení. Stejně jako v roce 2015 Soudní dvůr rozhodl u 7 věcí o tom, že budou předmětem přednostního vyřízení.

Projednávané věci

K 31. prosinci 2016 projednával Soudní dvůr 872 věcí (po spojení 824), tedy o něco méně než projednával na konci roku 2015 (884 věcí).

II. KOMUNIKACE S ÚČASTNÍKY ŘÍZENÍ A S TŘETÍMI OSOBAMI

Jako věrný odraz intenzivní soudní činnosti v uplynulém roce byly i kontakty soudní kanceláře se zástupci účastníků řízení, a případně s třetími osobami v souvislosti s projednávanými či ukončenými věcmi v roce 2016 ještě intenzivnější a odrážel se zejména v rostoucím počtu podání zapsaných v rejstříku soudní kanceláře a v počtu jednání. Počet jednání tak z 256 v roce 2015 vzrostl na 270 v roce 2016, kdežto počet jednání, na kterých bylo předneseno stanovisko, vzrostl v roce 2016 na 319, což představuje navýšení o 33 % oproti předchozímu roku.

Organizace každého z těchto jednání představuje nezanedbatelnou pracovní zátěž pro soudní kancelář i tlumočnický útvar orgánu, která je naštěstí kompenzována čím dál rozsáhlejším využíváním počítačových aplikací.

V tomto ohledu je třeba uvést mimořádně pozitivní bilanci pátého celého roku fungování aplikace e-Curia, která je společná pro oba soudy, jež tvoří orgán, a umožňuje předkládat a doručovat podání elektronickou cestou. Vedle unijních orgánů a rostoucího počtu zmocněnců a advokátů mají v současné době k této aplikaci přístupový účet všechny členské státy Evropské unie a jejím prostřednictvím bylo v roce 2016 učiněno více než 75 % podání k Soudnímu dvoru. V kontextu neustálého nárůstu pracovní zátěže je tudíž tato aplikace významným prvkem při zvyšování produktivity soudů a současně přispívá ke zkrácení délky řízení (a snižování poštovního), jakož i k ochraně životního prostředí.

V oblasti informačních technologií se rok 2016 vyznačoval rovněž zrychlením zveřejňování judikatury a zlepšením možností nabízených uživatelům. Elektronická Sběrka soudních rozhodnutí byla dříve vydávána měsíčně ve svazcích, které obsahovaly veškerá rozhodnutí přijatá unijními soudy během daného měsíce, avšak nyní je neustále doplňována a zveřejňována ihned po přijetí rozhodnutí Soudním dvorem a Tribunálem. Tato změna rytmu zveřejňování, která započala dne 1. listopadu 2016 a vyžadovala značné organizační a koordinační úsilí ze strany všech subjektů zapojených do zveřejňování judikatury, a to uvnitř i vně orgánu, vykazuje značné výhody pro všechny jednotlivce, neboť nejen umožňuje velmi rychlé zpřístupňování judikatury ve všech dostupných jazycích, ale i poskytuje lepší možnosti vyhledávání, neboť rozhodnutí zveřejňovaná ve Sbírce rozhodnutí obsahují hypertextové odkazy, které vedou přímo k relevantním bodům rozhodnutí či legislativních aktů uvedených v těchto rozhodnutích.

Konečně je třeba uvést, že stejně jako v minulosti přijala soudní kancelář i v roce 2016 řadu žádostí a návrhů všeho druhu, které nesouvisely se soudním řízením a které bylo potřeba vyřídit přímo nebo ve spolupráci s Ředitelstvím pro komunikaci. Pracovní zátěž spojenou s vyřizováním těchto žádostí a návrhů, které po tisících přicházejí do kanceláře Soudního dvora ve všech úředních jazycích Evropské unie a v nejrůznějších formách (dopis, e-mail nebo telefonické hovory), nelze podceňovat. Zahrnuje totiž podrobnou analýzu každého návrhu předloženého Soudnímu dvoru, za kterým se někdy skrývá skutečný spor.

III. POMOC ČLENŮM SOUDU

Jak bylo uvedeno v úvodu tohoto příspěvku, soudní kancelář konečně napomáhá členům soudu při provádění veškerých úředních úkonů.

Tato pomoc spočívá v první řadě v konkrétním předání všech podání a jejich překladů soudcům a generálním advokátům, kteří se zabývají věcmi předloženými Soudnímu dvoru, a v řešení četných procesních otázek, které mohou vyvstat při projednávání těchto věcí. Tento úkol zajisté představoval značnou část práce soudní kanceláře uskutečněné v roce 2016, avšak také v průběhu uplynulého roku zaznamenal důležitý vývoj, neboť Soudní dvůr na podnět svého předsedy zobecnil digitální interní předávání procesních dokumentů. „Elektronické předávací listiny“ totiž tím, že papírový oběh nahradily plně elektronickým oběhem založeným na stávajících aplikacích, umožnily modernizaci fungování soudu a zároveň zkrátily dobu nezbytnou k přijetí rozhodnutí procesní povahy.

Pomoc soudní kanceláře dále zahrnuje aktivní účast na přípravě a výkonu rozhodnutí přijatých na všeobecné schůzi Soudního dvora, jakož i na jednáních konaných soudem, přičemž soudní kancelář je mimo jiné odpovědná za vyhotovení zápisů z těchto jednání, které jsou součástí původního spisu ve věci.

Soudní kancelář má konečně napomáhat jednotlivým výborům a zejména Výboru pro statut a jednací řád Soudního dvora. Tento výbor se v uplynulém roce sešel několikrát a jeho činnost vyústila v přijetí několika důležitých textů v roce 2016.

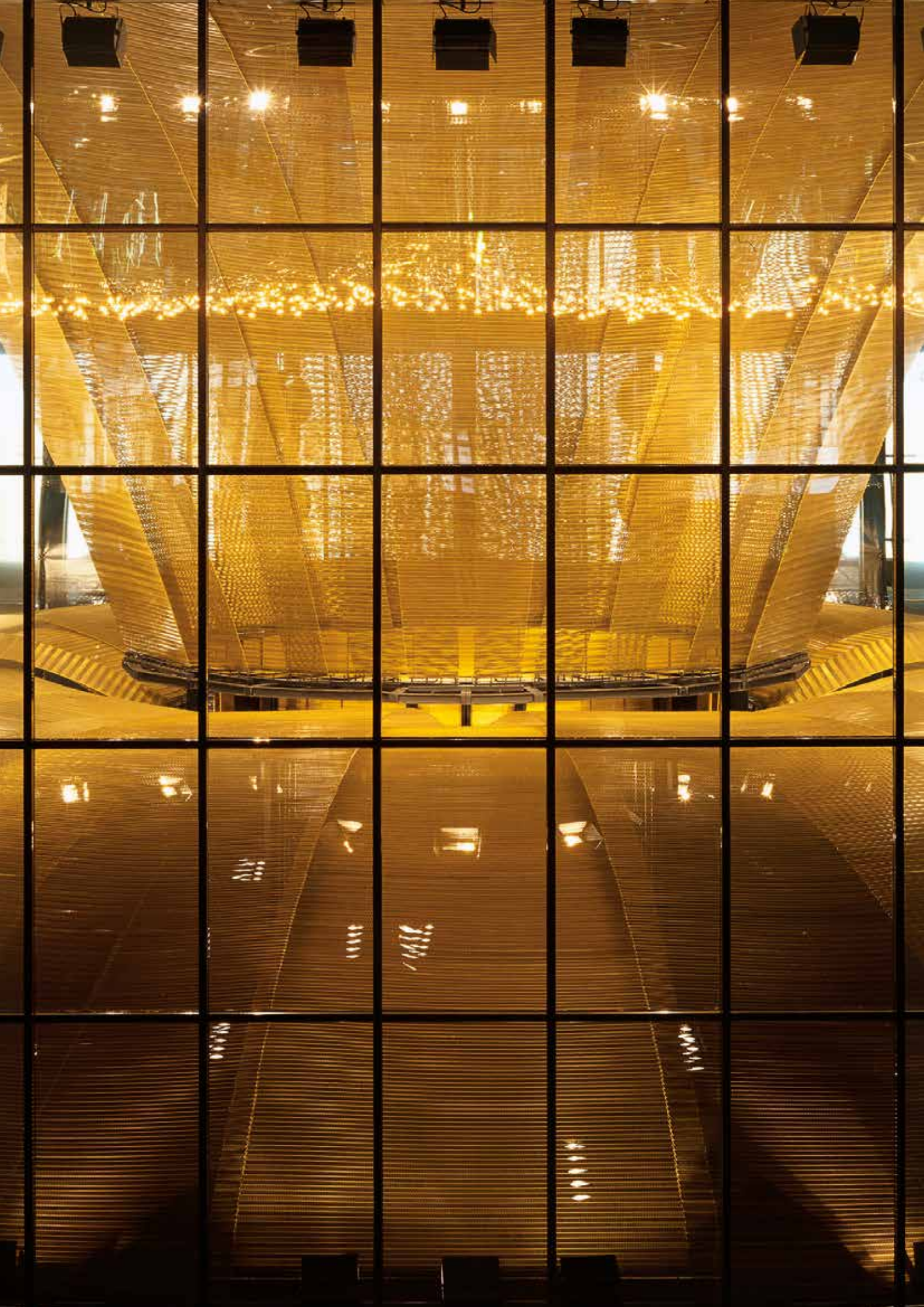
Zprv je třeba připomenout debaty spojené s reformou soudní struktury Evropské unie, které vyústily dne 6. července 2016 v přijetí nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2016/1192 o přenesení pravomoci rozhodovat v prvním stupni spory mezi Evropskou unií a jejími zaměstnanci na Tribunál¹.

V oblasti bezpečnosti je třeba dále uvést práce na doplnění mechanismu zavedeného Tribunálem k zajištění vhodné ochrany údajů či podkladů, které byly předány Tribunálu a týkají se bezpečnosti nebo zahraniční politiky Unie nebo jejích členských států. Současně se změnou článku 105 jednacího řádu Tribunálu tak byl do jednacího řádu Soudního dvora vložen nový článek 190a, aby byla v případě kasačního opravného prostředku podaného proti rozhodnutí Tribunálu zajištěna úroveň ochrany odpovídající úrovni ochrany zaručené Tribunálem. Tato ustanovení byla doplněna přijetím rozhodnutí Soudního dvora i Tribunálu o uplatnění článků 105 a 190a, která upřesnila povahu a rozsah opatření plánovaných k dosažení tohoto výsledku². Tato dvě rozhodnutí vstoupila podle jejich znění v platnost den po zveřejnění v *Úředním věstníku Evropské unie*, tedy dne 25. prosince 2016.

Na závěr je třeba zmínit, že Soudní dvůr přijal novou verzi svého Doporučení pro vnitrostátní soudy o zahajování řízení o předběžné otázce. Toto doporučení, které bylo ve všech úředních jazycích zveřejněno v *Úředním věstníku Evropské unie* C 439 ze dne 25. listopadu 2016, je důležitým nástrojem dialogu mezi Soudním dvorem a soudy členských států. Toto doporučení totiž připomíná základní znaky řízení o předběžné otázce a obsahuje cenné údaje o předmětu a dosahu žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce, jakož i o její formě a obsahu. Poprvé v historii Soudního dvora shrnuje mimoto velmi praktická příloha pro vnitrostátní soudy veškeré náležitosti, které je třeba vzít v úvahu při podávání žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce Soudnímu dvoru.

1 | Toto nařízení bylo zveřejněno v *Úředním věstníku Evropské unie* L 200, 26. 7. 2016, s. 137.

2 | Tyto články byly zveřejněny v *Úředním věstníku Evropské unie* L 217, 12. 8. 2016, s. 69 a 72, a tato rozhodnutí v *Úředním věstníku Evropské unie* L 355, 24. 12. 2016, s. 5 a 18.

D | SOUDNÍ STATISTIKY SOUDNÍHO DVORA

I. OBECNÁ ČINNOST SOUDNÍHO DVORA

1. Zahájené, ukončené, projednávané věci (2012-2016)

II. ZAHÁJENÉ VĚCI

2. Povaha řízení (2012-2016)
3. Předmět řízení (2016)
4. Žaloby pro nesplnění povinnosti státem (2012-2016)

III. UKONČENÉ VĚCI

5. Povaha řízení (2012-2016)
6. Rozsudky, usnesení, posudky (2016)
7. Soudní kolegia (2012-2016)
8. Věci ukončené rozsudkem, posudkem nebo judikujícím usnesením – Předmět řízení (2012-2016)
9. Věci ukončené rozsudkem, posudkem nebo judikujícím usnesením – Předmět řízení (2012-2016)
10. Věci ukončené rozsudkem, posudkem nebo judikujícím usnesením – Předmět řízení (2016)
11. Rozsudky pro nesplnění povinnosti: směr rozhodnutí (2012-2016)
12. Délka trvání řízení v měsících (2012-2016)

IV. VĚCI PROJEDNÁVANÉ K 31. PROSINCI

13. Povaha řízení (2012-2016)
14. Soudní kolegia (2012-2016)

V. RŮZNÉ

15. Zrychlená řízení (2012-2016)
16. Řízení o naléhavé předběžné otázce (2012-2016)
17. Předběžná opatření (2016)

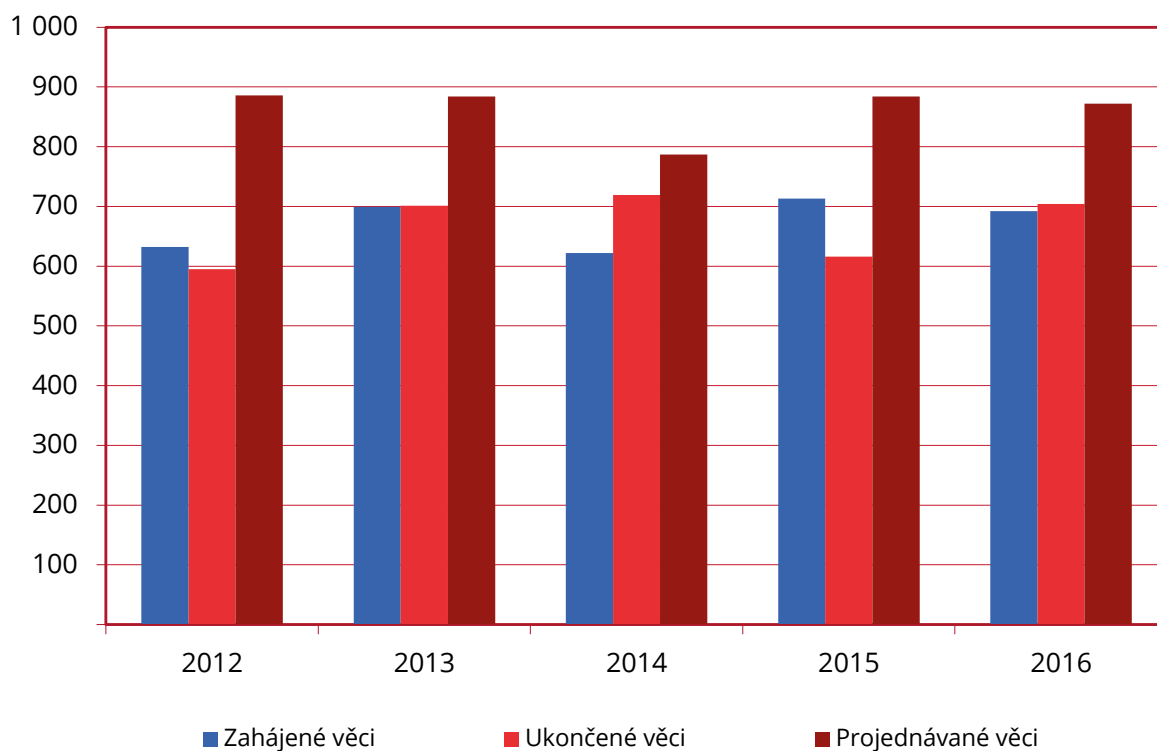
VI. OBECNÝ VÝVOJ SOUDNÍ ČINNOSTI (1952-2016)

18. Zahájené věci a rozsudky
19. Zahájená řízení o předběžných otázkách (podle členského státu a za rok)
20. Zahájená řízení o předběžných otázkách (podle členského státu a soudu)
21. Žaloby pro nesplnění povinnosti státem podané proti členským státům

VII. ČINNOST KANCELÁŘE SOUDNÍHO DVORA (2015–2016)

I. OBECNÁ ČINNOST SOUDNÍHO DVORA

1. ZAHÁJENÉ, UKONČENÉ, PROJEDNÁVANÉ VĚCI (2012-2016) ¹

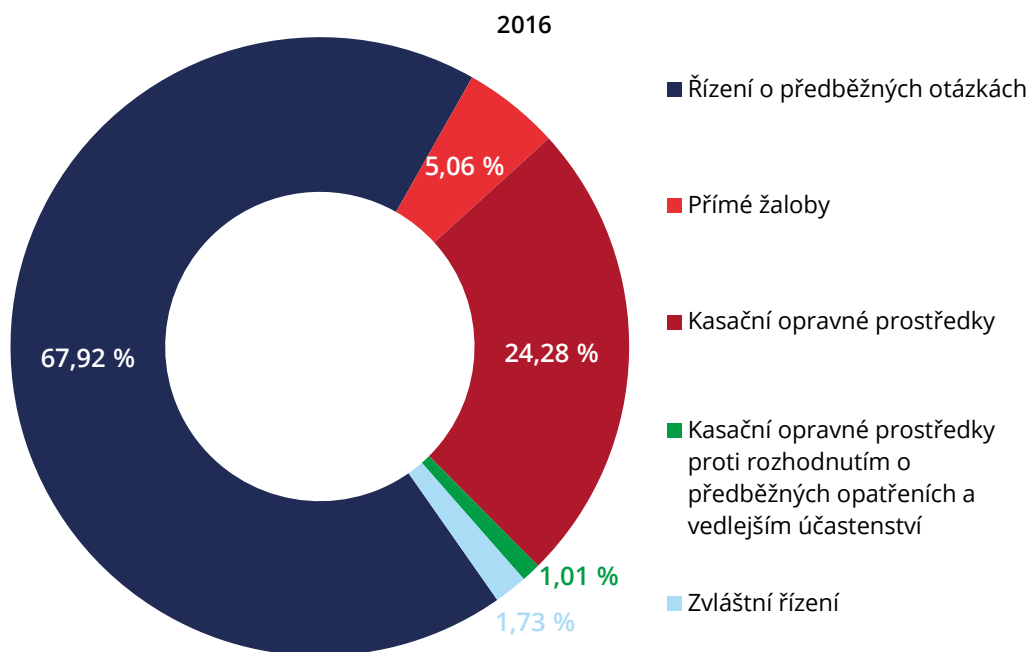
	2012	2013	2014	2015	2016
Zahájené věci	632	699	622	713	692
Ukončené věci	595	701	719	616	704
Projednávané věci	886	884	787	884	872

¹

Zmíněná čísla (hrubá čísla) uvádějí celkový počet věcí nezávisle na spojení věcí z důvodu, že spolu souvisejí (jedno číslo věci = jedna věc).

II. ZAHÁJENÉ VĚCI

2. POVAHA ŘÍZENÍ (2012-2016)¹

	2012	2013	2014	2015	2016
Řízení o předběžných otázkách	404	450	428	436	470
Přímé žaloby	73	72	74	48	35
Kasační opravné prostředky	136	161	111	206	168
Kasační opravné prostředky proti rozhodnutím o předběžných opatřeních a vedlejším účastenství	3	5		9	7
Žádosti o posudek	1	2	1	3	
Zvláštní řízení ²	15	9	8	11	12
Celkem	632	699	622	713	692
Návrhy na předběžná opatření		1	3	2	3

1| Zmíněná čísla (hrubá čísla) uvádějí celkový počet věcí nezávisle na spojení věcí z důvodu, že spolu souvisejí (jedno číslo věci = jedna věc).

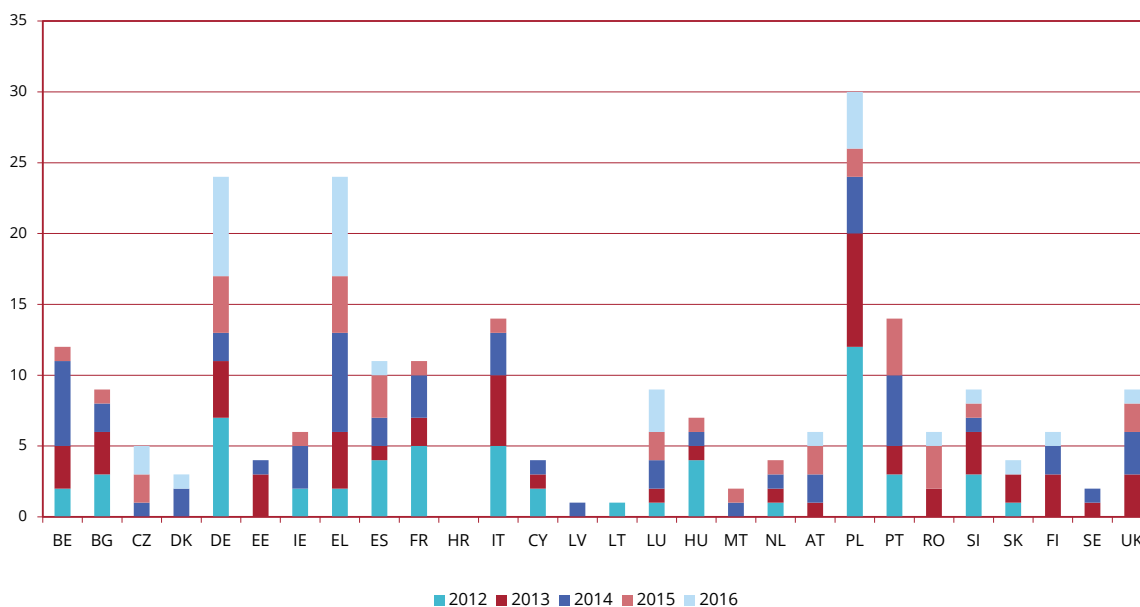
2| Za „zvláštní řízení“ jsou považována: právní pomoc, určení nákladů řízení, odpor proti rozsudku pro zmeškání, námitka třetí osoby, obnova řízení, výklad rozsudku, přezkum návrhu prvního generálního advokáta, aby Soudní dvůr přezkoumal rozhodnutí Tribunálu, řízení o zabavení pohledávky; věci v oblasti imunit.

3. PŘEDMĚT ŘÍZENÍ (2016)¹

	Řízení o předběžných otázkách	Přímé žaloby	Kasační opravné prostředky	Kasační opravné prostředky proti rozhodnutím o předběžných opatřeních a vedlejším účastenství	Celkem	Zvláštní řízení
Celní unie a společný celní tarif	13				13	
Daně	68	3			71	
Doprava	23	9			32	
Duševní a průmyslové vlastnictví	18		48		66	
Energie	2		1		3	
Evropské občanství	6				6	
Finanční předpisy (rozpočet, finanční rámec, vlastní zdroje, boj proti podvodům...)	2		1		3	
Hospodářská a měnová politika			1		1	
Hospodářská soutěž	12		23		35	
Institucionální právo	2	3	15	1	21	1
Obchodní politika	6		14		20	
Ochrana spotřebitele	21		2		23	
Politika rybolovu	2		1		3	
Právní zásady Unie	9	1	1		11	
Právo podniků	7				7	
Přístup k dokumentům			3	3	6	
Prostor svobody, bezpečnosti a práva	76				76	
Průmyslová politika	3				3	
Registrace, hodnocení, povolování a omezování chemických látek (nařízení REACH)			2		2	
Sbližování právních předpisů	32	2			34	
Sociální politika	33				33	
Sociální zabezpečení migrujících pracovníků	10				10	
Společná zahraniční a bezpečnostní politika			7		7	
Státní podpory	10	2	26	1	39	
Svoboda usazování	15	1			16	
Veřejné zakázky	15	1	3		19	
Veřejné zdraví			1		1	
Vnější činnost Evropské unie	3		1		4	
Volný pohyb kapitálu	4				4	
Volný pohyb osob	27	1			28	
Volný pohyb služeb	15				15	
Volný pohyb zboží	3				3	
Výzkum, technologický rozvoj a vesmír			3		3	
Zemědělství	14		12	1	27	
Životní prostředí	18	11		1	30	
Smlouva o ES/SFEU	469	34	165	7	675	1
Řízení			3		3	10
Služební řád		1			1	
Výsady a imunity	1				1	1
Různé	1	1	3		5	11
CELKEM	470	35	168	7	680	12

>>>

1 | Zmíněná čísla (hrubá čísla) uvádějí celkový počet věcí nezávisle na spojení věcí z důvodu, že spolu souvisejí (jedno číslo věci = jedna věc).

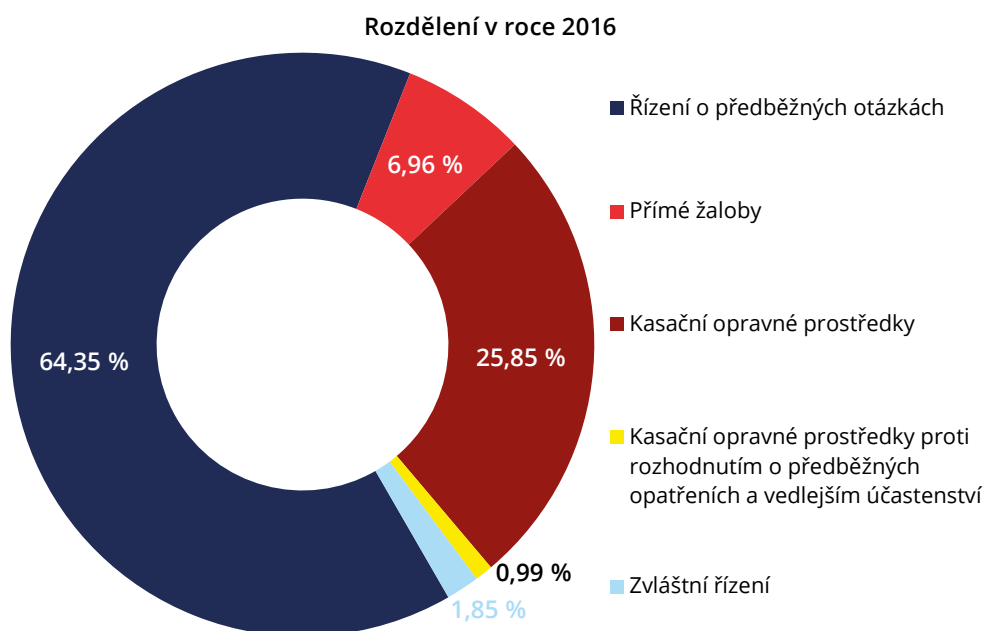
4. ŽALOBY PRO NESPLNĚNÍ POVINNOSTI STÁTEM (2012-2016)¹

	2012	2013	2014	2015	2016
Belgie	2	3	6	1	
Bulharsko	3	3	2	1	
Česká republika			1	2	2
Dánsko			2		1
Německo	7	4	2	4	7
Estonsko		3	1		
Irsko	2		3	1	
Řecko	2	4	7	4	7
Španělsko	4	1	2	3	1
Francie	5	2	3	1	
Chorvatsko					
Itálie	5	5	3	1	
Kypr	2	1	1		
Lotyšsko			1		
Litva	1				
Lucembursko	1	1	2	2	3
Maďarsko	4	1	1	1	
Malta			1	1	
Nizozemsko	1	1	1	1	
Rakousko		1	2	2	1
Polsko	12	8	4	2	4
Portugalsko	3	2	5	4	
Rumunsko		2		3	1
Slovinsko	3	3	1	1	1
Slovensko	1	2			1
Finsko		3	2		1
Švédsko		1	1		
Spojené království		3	3	2	1
Celkem	58	54	57	37	31

1| Zmíněná čísla (hrubá čísla) uvádějí celkový počet věcí nezávisle na spojení věcí z důvodu, že spolu souvisejí (jedno číslo věci = jedna věc).

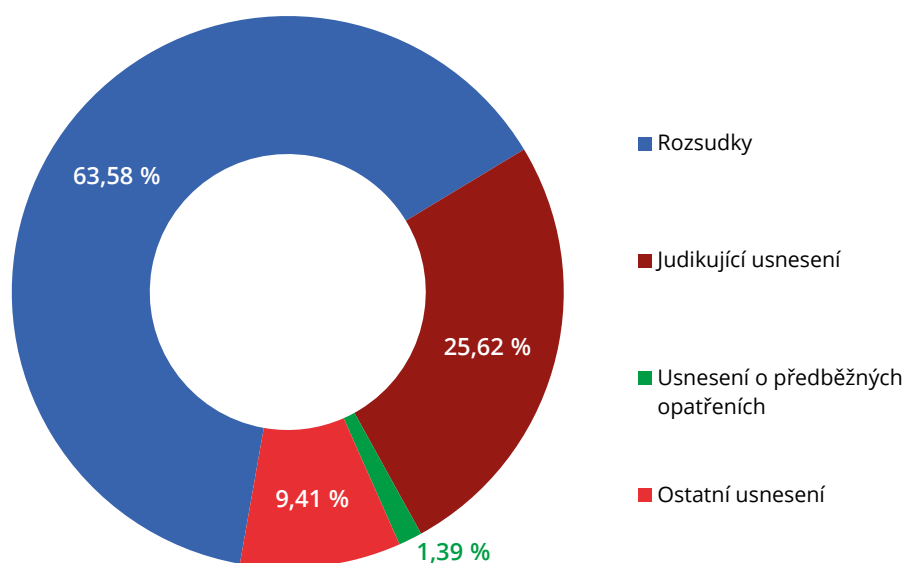
III. UKONČENÉ VĚCI

5. POVAHA ŘÍZENÍ (2012-2016) ¹

	2012	2013	2014	2015	2016
Řízení o předběžných otázkách	386	413	476	404	453
Přímé žaloby	70	110	76	70	49
Kasační opravné prostředky	117	155	157	127	182
Kasační opravné prostředky proti rozhodnutím o předběžných opatřeních a vedlejším účastenství	12	5	1	7	7
Žádosti o posudek		1	2	1	
Zvláštní řízení	10	17	7	7	13
Celkem	595	701	719	616	704

1 | Zmíněná čísla (hrubá čísla) uvádějí celkový počet věcí nezávisle na spojení věcí z důvodu, že spolu souvisejí (jedno číslo věci = jedna věc).

6. ROZSUDKY, USNESENÍ, POSUDKY (2016) ¹

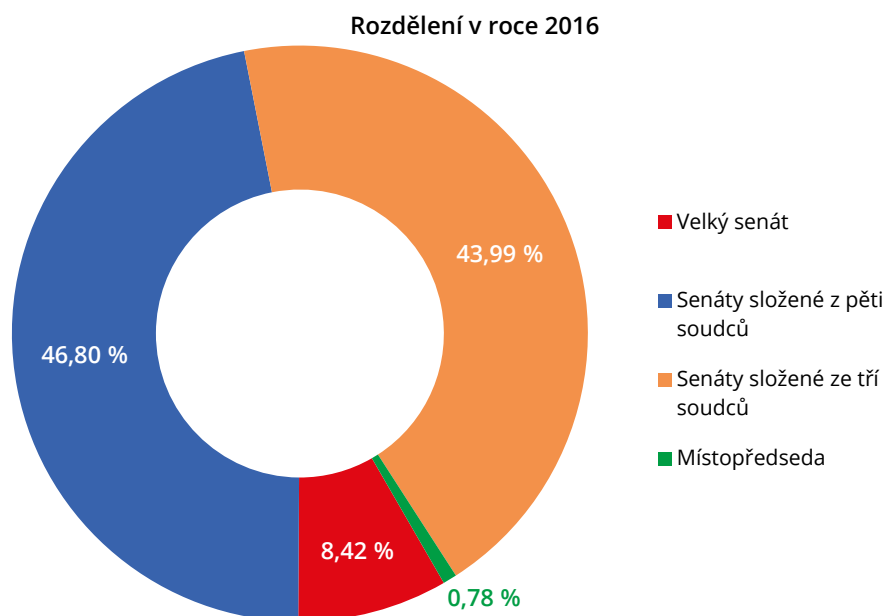
	Rozsudky	Judikující usnesení ²	Usnesení o předběžných opatřeních ³	Ostatní usnesení ⁴	Žádosti o posudek	Celkem
Řízení o předběžných otázkách	302	67		39		408
Přímé žaloby	37	1		10		48
Kasační opravné prostředky	73	87	4	9		173
Kasační opravné prostředky proti rozhodnutím o předběžných opatřeních a vedlejším účastenství			5	2		7
Žádosti o posudek						
Zvláštní řízení		11		1		12
Celkem	412	166	9	61		648

1| Uvedená čísla (čistá čísla) uvádějí celkový počet věcí s ohledem na spojení věcí z důvodu, že spolu souvisejí (řada spojených věcí = jedna věc).

2| Usnesení ukončující řízení jiná než usnesení o vyškrtnutí, nevydání rozhodnutí ve věci nebo postoupení Tribunálu.

3| Usnesení vydaná k návrhu na základě článků 278 SFEU nebo 279 SFEU (dříve článků 242 ES a 243 ES) nebo na základě článku 280 SFEU (dříve článku 244 ES) nebo na základě odpovídajících ustanovení SESAE nebo na základě kasačního opravného prostředku proti usnesení o předběžném opatření nebo vedlejším účastenství.

4| Usnesení ukončující řízení vyškrtnutím, nevydáním rozhodnutí ve věci nebo postoupením Tribunálu.

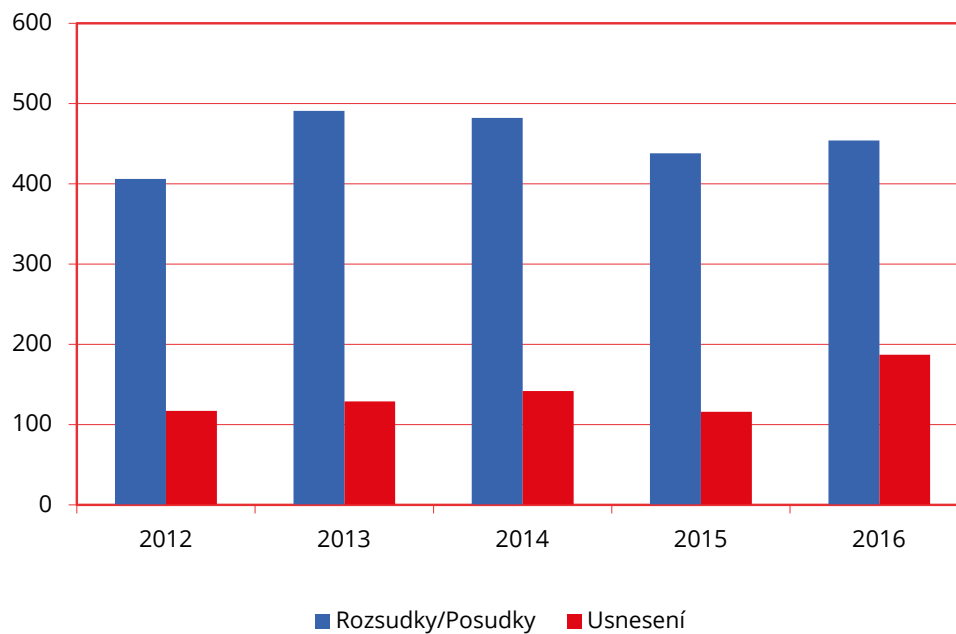
7. SOUDNÍ KOLEGIA (2012-2016) ¹

	2012			2013			2014			2015			2016		
	Rozsudky/ Posudky	Usnesení ²	Celkem	Rozsudky/ Posudky	Usnesení ²	Celkem	Rozsudky/ Posudky	Usnesení ²	Celkem	Rozsudky/ Posudky	Usnesení ²	Celkem	Rozsudky/ Posudky	Usnesení ²	Celkem
Plénium	1		1				1		1						
Velký senát	47		47	52		52	51	3	54	47		47	54		54
Senáty složené z pěti soudců	275	8	283	348	18	366	320	20	340	298	20	318	280	20	300
Senáty složené ze tří soudců	83	97	180	91	106	197	110	118	228	93	89	182	120	162	282
Předseda		12	12												
Místopředseda					5	5		1	1		7	7		5	5
Celkem	406	117	523	491	129	620	482	142	624	438	116	554	454	187	641

1 | Zmíněná čísla (hrubá čísla) uvádějí celkový počet věcí nezávisle na spojení věcí z důvodu, že spolu souvisejí (jedno číslo věci = jedna věc).

2 | Usnesení ukončující řízení jiná než usnesení o vyškrtnutí, nevydání rozhodnutí ve věci nebo postoupení Tribunálu.

8. VĚCI UKONČENÉ ROZSUDKEM, POSUDKEM NEBO JUDIKUJÍCÍM USNESENÍM – PŘEDMĚT ŘÍZENÍ (2012-2016) ^{1 2}

	2012	2013	2014	2015	2016
Rozsudky/Posudky	406	491	482	438	454
Usnesení	117	129	142	116	187
Celkem	523	620	624	554	641

1) Zmíněná čísla (hrubá čísla) uvádějí celkový počet věcí nezávisle na spojení věcí z důvodu, že spolu souvisejí (jedno číslo věci = jedna věc).

2) Usnesení ukončující řízení jiná než usnesení o vyškrtnutí, nevydání rozhodnutí ve věci nebo postoupení Tribunálu.

9. VĚCI UKONČENÉ ROZSUDKEM, POSUDKEM NEBO JUDIKUJÍCÍM USNESENÍM – PŘEDMĚT ŘÍZENÍ (2012-2016) ¹

	2012	2013	2014	2015	2016
Celní unie a společný celní tarif ⁴	19	11	21	20	27
Cestovní ruch					
Daně	64	74	52	55	41
Doprava	14	17	18	9	20
Duševní a průmyslové vlastnictví	46	43	69	51	80
Energie		1	3	2	
Evropské občanství	8	12	9	4	8
Finanční předpisy (rozpočet, finanční rámec, vlastní zdroje, boj proti podvodům...) ²	3	2	5	1	2
Hospodářská a měnová politika	3		1	3	10
Hospodářská soutěž	30	42	28	23	30
Hospodářská, sociální a teritoriální soudržnost	3	6	8	4	2
Institucionální právo	27	31	18	27	20
Obchodní politika	8	6	7	4	14
Ochrana spotřebitele ³	9	19	20	29	33
Politika rybolovu			5	3	1
Právní zásady Unie	7	17	23	12	13
Právo podniků	1	4	3	1	1
Přistoupení nových států					1
Přístup k dokumentům	5	6	4	3	4
Prostor svobody, bezpečnosti a práva	37	46	51	49	51
Průmyslová politika	8	15	3	9	10
Registrace, hodnocení, povolování a omezování chemických látek (nařízení REACH)			5	1	1
Sbližování právních předpisů	12	24	25	24	16
Sociální politika	28	27	51	30	23
Sociální zabezpečení migrujících pracovníků	8	12	6	14	5

>>>

- 1| Zmíněná čísla (hrubá čísla) uvádějí celkový počet věcí nezávisle na spojení věcí z důvodu, že spolu souvisejí (jedno číslo věci = jedna věc).
- 2| Oddíly „Rozpočet Společenství“ a „Vlastní zdroje Společenství“ byly v případě věcí zahájených po 1. prosinci 2009 spojeny do oddílu „Finanční předpisy“.
- 3| Položka „Životní prostředí a spotřebitelé“ byla pro věci zahájené po 1. prosinci 2009 rozdělena do dvou částí.
- 4| Položky „Společný celní tarif“ a „Celní unie“ byly pro věci zahájené po 1. prosinci 2009 spojeny.

Soudní spolupráce v občanských věcech	1				1
Společná zahraniční a bezpečnostní politika	9	12	3	6	11
Státní podpory	10	34	41	26	26
Svoboda usazování	6	13	9	17	27
Transevropské sítě					1
Veřejné zakázky	12	12	13	14	31
Veřejné zdraví	1	2	3	5	4
Vnější činnost Evropské unie	5	4	6	1	5
Volný pohyb kapitálu	21	8	6	8	7
Volný pohyb osob	18	15	20	13	12
Volný pohyb služeb	29	16	11	17	14
Volný pohyb zboží	7	1	10	9	5
Výzkum, technologický rozvoj a vesmír	1	1		1	3
Vzdělávání, odborné vzdělávání, mládež a sport	1		1	1	
Zaměstnanost	2			1	
Zemědělství	22	33	29	20	13
Životní prostředí ³	27	35	30	27	53
Životní prostředí a spotřebitelé ³	1				
Smlouva o ES/SFEU	513	601	617	544	626
Smlouva o AE				1	
Výsady a imunity	3			2	1
Řízení	7	14	6	4	14
Služební řád		5	1	3	
Různé	10	19	7	9	15
CELKEM	523	620	624	554	641

1| Zmíněná čísla (hrubá čísla) uvádějí celkový počet věcí nezávisle na spojení věcí z důvodu, že spolu souvisejí (jedno číslo věci = jedna věc).

2| Oddíly „Rozpočet Společenství“ a „Vlastní zdroje Společenství“ byly v případě věcí zahájených po 1. prosinci 2009 spojeny do oddílu „Finanční předpisy“.

3| Položka „Životní prostředí a spotřebitelé“ byla pro věci zahájené po 1. prosinci 2009 rozdělena do dvou částí.

4| Položky „Společný celní tarif“ a „Celní unie“ byly pro věci zahájené po 1. prosinci 2009 spojeny.

10. VĚCI UKONČENÉ ROZSUDKEM, POSUDKEM NEBO JUDIKUJÍCÍM USNESENÍM – PŘEDMĚT ŘÍZENÍ (2016) ¹

	Rozsudky/ Posudky	Usnesení ²	Celkem
Přístup k dokumentům	2	2	4
Vnější činnost Evropské unie	5		5
Přistoupení nových států	1		1
Zemědělství	11	2	13
Státní podpory	19	7	26
Evropské občanství	7	1	8
Hospodářská, sociální a teritoriální soudržnost	2		2
Hospodářská soutěž	23	7	30
Soudní spolupráce v občanských věcech	1		1
Finanční předpisy (rozpočet, finanční rámec, vlastní zdroje, boj proti podvodům...) ³	2		2
Právo podniků	1		1
Institucionální právo	11	9	20
Registrace, hodnocení, povolování a omezování chemických látek (nařízení REACH)	1		1
Životní prostředí ⁴	42	11	53
Prostor svobody, bezpečnosti a práva	45	6	51
Daně	37	4	41
Svoboda usazování	5	22	27
Volný pohyb kapitálu	6	1	7
Volný pohyb zboží	5		5
Volný pohyb osob	11	1	12
Volný pohyb služeb	11	3	14
Veřejné zakázky	20	11	31
Obchodní politika	10	4	14

>>>

- 1| Zmíněná čísla (hrubá čísla) uvádějí celkový počet věcí nezávisle na spojení věcí z důvodu, že spolu souvisejí (jedno číslo věci = jedna věc).
- 2| Usnesení ukončující řízení jiná než usnesení o vyškrtnutí, nevydání rozhodnutí ve věci nebo postoupení Tribunálu.
- 3| Oddíly „Rozpočet Společenství“ a „Vlastní zdroje Společenství“ byly v případě věcí zahájených po 1. prosinci 2009 spojeny do oddílu „Finanční předpisy“.
- 4| Položka „Životní prostředí a spotřebitelé“ byla pro věci zahájené po 1. prosinci 2009 rozdělena do dvou částí.
- 5| Položky „Společný celní tarif“ a „Celní unie“ byly pro věci zahájené po 1. prosinci 2009 spojeny.

Politika rybolovu	1		1
Hospodářská a měnová politika	10		10
Společná zahraniční a bezpečnostní politika	11		11
Průmyslová politika	10		10
Sociální politika	19	4	23
Právní zásady Unie	10	3	13
Duševní a průmyslové vlastnictví	29	51	80
Ochrana spotřebitele ⁴	22	11	33
Sbližování právních předpisů	15	1	16
Výzkum, technologický rozvoj a vesmír	1	2	3
Transevropské sítě	1		1
Veřejné zdraví	2	2	4
Sociální zabezpečení migrujících pracovníků	5		5
Doprava	14	6	20
Celní unie a společný celní tarif ⁵	25	2	27
Smlouva o ES/SFEU	453	173	626
Výsady a imunity	1		1
Řízení		14	14
Různé	1	14	15
CELKEM	454	187	641

1| Zmíněná čísla (hrubá čísla) uvádějí celkový počet věcí nezávisle na spojení věcí z důvodu, že spolu souvisejí (jedno číslo věci = jedna věc).

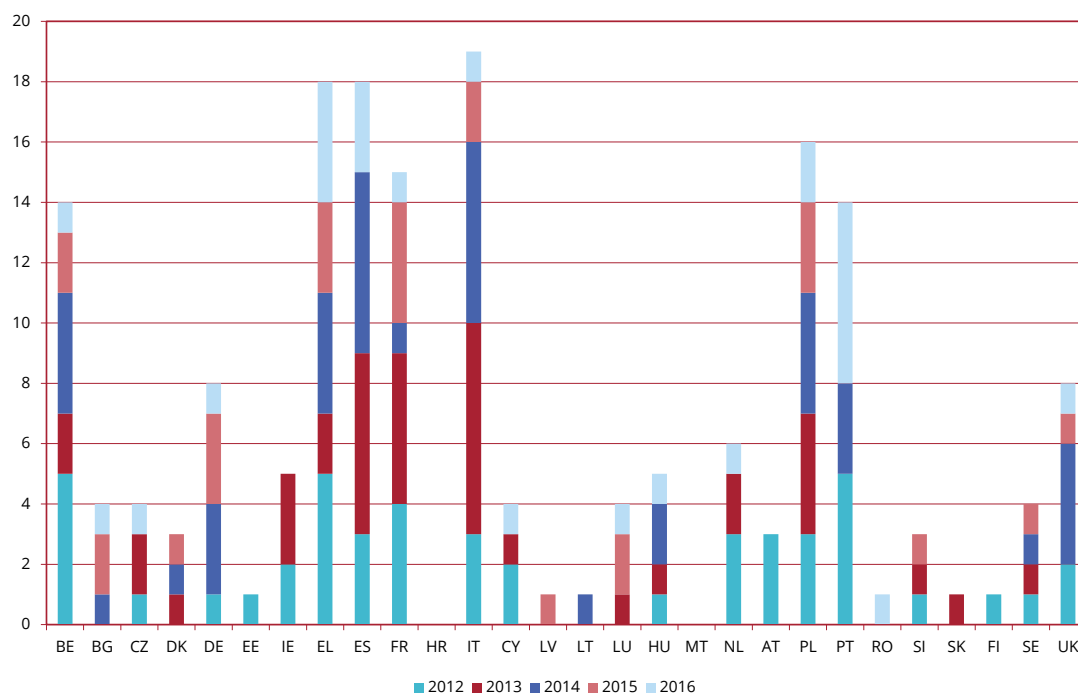
2| Usnesení ukončující řízení jiná než usnesení o vyškrtnutí, nevydání rozhodnutí ve věci nebo postoupení Tribunálu.

3| Oddíly „Rozpočet Společenství“ a „Vlastní zdroje Společenství“ byly v případě věcí zahájených po 1. prosinci 2009 spojeny do oddílu „Finanční předpisy“.

4| Položka „Životní prostředí a spotřebitelé“ byla pro věci zahájené po 1. prosinci 2009 rozdělena do dvou částí.

5| Položky „Společný celní tarif“ a „Celní unie“ byly pro věci zahájené po 1. prosinci 2009 spojeny.

11. ROZSUDKY PRO NESPLNĚNÍ POVINNOSTI: SMĚR ROZHODNUTÍ (2012-2016)¹

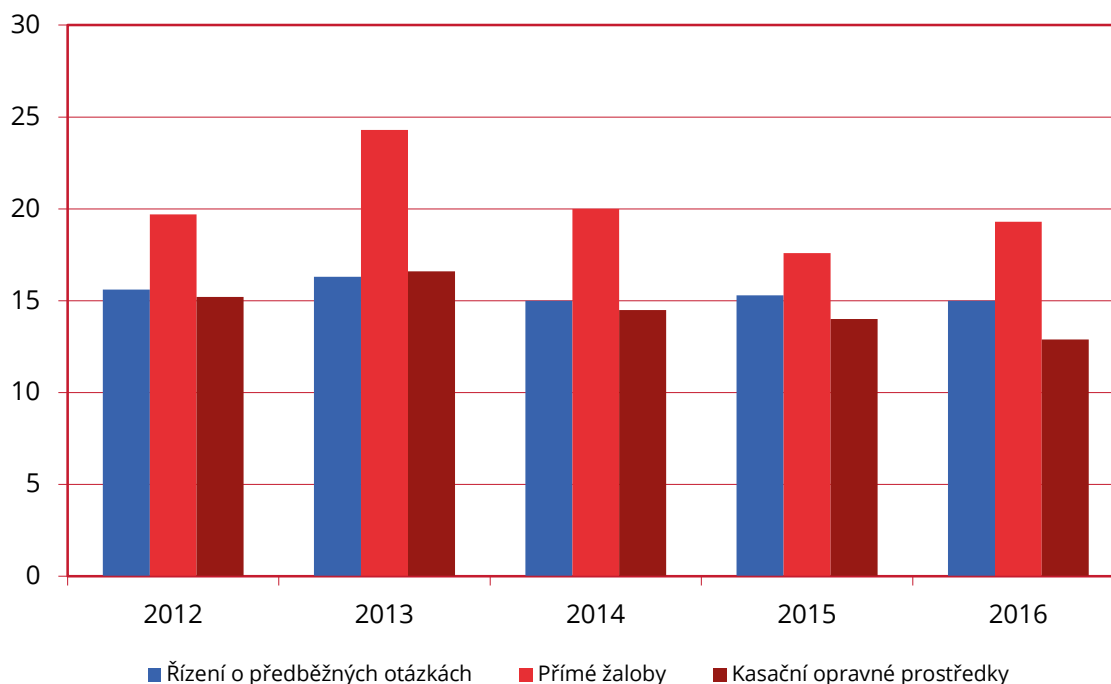

	2012		2013		2014		2015		2016	
	Úspěšné	Zamítnuté	Úspěšné	Zamítnuté	Úspěšné	Zamítnuté	Úspěšné	Zamítnuté	Úspěšné	Zamítnuté
Belgie	5	1	2	1	4		2		1	
Bulharsko					1	1	2		1	
Česká republika	1		2	2					1	
Dánsko			1	1	1		1			
Německo	1	2		2	3	1	3		1	
Estonsko	1									
Irsko	2		3	1				1		
Řecko	5		2	1	4		3		4	
Španělsko	3		6		6				3	
Francie	4		5	3	1		4		1	
Chorvatsko										
Itálie	3		7	1	6		2		1	
Kypr	2		1						1	
Lotyšsko							1			
Litva					1					
Lucembursko			1	1			2		1	
Maďarsko	1		1		2				1	
Malta										1
Nizozemsko	3	1	2	2		1			1	1
Rakousko	3			1						1
Polsko	3		4	2	4		3	1	2	
Portugalsko	5			1	3				6	
Rumunsko									1	
Slovinsko	1		1				1			
Slovensko		1	1					2		
Finsko	1			2						
Švédsko	1		1	1	1		1			
Spojené království	2			1	4		1	1	1	1
Celkem	47	5	40	23	41	3	26	5	27	4

1 | Uvedená čísla (čistá čísla) uvádějí celkový počet věcí s ohledem na spojené věci z důvodu, že spolu souvisejí (řada spojených věcí = jedna věc).

12. DÉLKA TRVÁNÍ ŘÍZENÍ V MĚSÍCÍCH (2012-2016) ¹

(JUDIKUJÍCÍ ROZSUDKY A USNESENÍ)

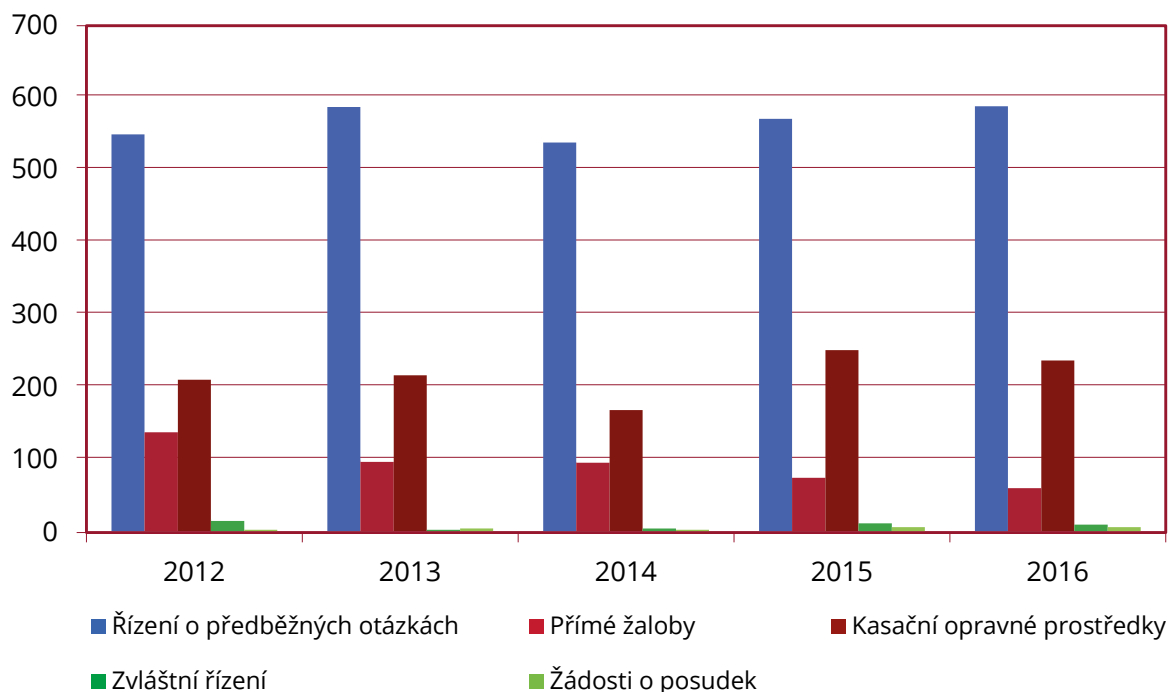

	2012	2013	2014	2015	2016
Řízení o předběžných otázkách	15,6	16,3	15,0	15,3	15,0
Řízení o naléhavé předběžné otázce	1,9	2,2	2,2	1,9	2,7
Přímé žaloby	19,7	24,3	20,0	17,6	19,3
Kasační opravné prostředky	15,2	16,6	14,5	14,0	12,9

1] Délka trvání je vyjádřena v měsících a desetínách měsíce. Z výpočtu délky trvání řízení jsou vyloučeny: věci zahrnující mezitímní rozsudek nebo dokazování; posudky; zvláštní řízení (a sice právní pomoc, určení nákladů řízení, oprava rozsudku, odpor proti rozsudku, námítky třetí osoby, výklad rozsudku, obnova řízení, přezkum návrhu prvního generálního advokáta, aby Soudní dvůr přezkoumal rozhodnutí Tribunálu, řízení o soudním zabavení pohledávky); věci ukončené usnesením o vyškrtnutí, nevydáním rozhodnutí ve věci, postoupením Tribunálu, řízení o předběžných opatřeních, jakož i kasační opravné prostředky proti rozhodnutím o předběžných opatřeních a vedlejším účastenství.

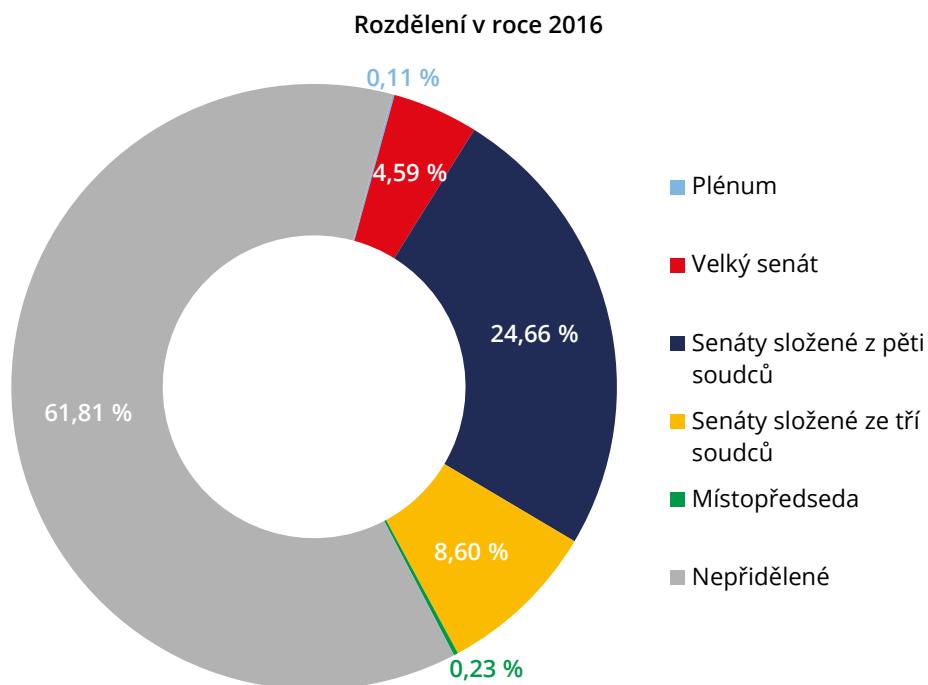
IV. VĚCI PROJEDNÁVANÉ K 31. PROSINCI

13. POVAHA ŘÍZENÍ (2012-2016) ¹

	2012	2013	2014	2015	2016
Řízení o předběžných otázkách	537	574	526	558	575
Příímé žaloby	134	96	94	72	58
Kasační opravné prostředky	205	211	164	245	231
Zvláštní řízení	9	1	2	6	5
Žádosti o posudek	1	2	1	3	3
Celkem	886	884	787	884	872

1| Zmíněná čísla (hrubá čísla) uvádějí celkový počet věcí nezávisle na spojení věcí z důvodu, že spolu souvisejí (jedno číslo věci = jedna věc).

14. SOUDNÍ KOLEGIA (2012-2016) ¹

	2012	2013	2014	2015	2016
Plénium					1
Velký senát	44	37	33	38	40
Senáty složené z pěti soudců	239	190	176	203	215
Senáty složené ze tří soudců	42	51	44	54	75
Místopředseda	1	1		2	2
Nepřidělené	560	605	534	587	539
Celkem	886	884	787	884	872

1| Zmíněná čísla (hrubá čísla) uvádějí celkový počet věcí nezávisle na spojení věcí z důvodu, že spolu souvisejí (jedno číslo věci = jedna věc).

V. RŮZNÉ

15. ZRYCHLENÁ ŘÍZENÍ (2012-2016) ¹

	2012		2013		2014		2015		2016	
	Povolení	Zamítnutí	Povolení	Zamítnutí	Povolení	Zamítnutí	Povolení	Zamítnutí	Povolení	Zamítnutí
Přímé žaloby	1			1						
Řízení o předběžných otázkách	1	5		16	2	10	1	14	2	13
Kasační opravné prostředky		1							1	
Celkem	2	6	0	17	2	10	1	14	3	13

1| Věci, v nichž bylo během daného roku přijato rozhodnutí nebo usnesení o vyhovění nebo zamítnutí žádosti o použití zrychleného řízení.

16. ŘÍZENÍ O NALÉHAVÉ PŘEDBĚŽNÉ OTÁZCE (2012-2016) ¹

	2012		2013		2014		2015		2016	
	Povolení	Zamítnutí	Povolení	Zamítnutí	Povolení	Zamítnutí	Povolení	Zamítnutí	Povolení	Zamítnutí
Prostor svobody, bezpečnosti a práva	4	1	2	3	4	1	5	5	8	4
Sbližování právních předpisů						1				
Celkem	4	1	2	3	4	2	5	5	8	4

1| Věci, v nichž bylo během daného roku rozhodnuto o vyhovění či zamítnutí žádosti o použití naléhavého řízení.

17. PŘEDBĚŽNÁ OPATŘENÍ (2016) ¹

	Zahájená řízení o předběžných opatřeních	Kasační opravné prostředky proti rozhodnutím o předběžných opatřeních a vedlejších účastenství	Směr rozhodnutí		
			Zamítnutí	Povolení	Vyškrtnutí nebo nevydání rozhodnutí ve věci
Přístup k dokumentům		3	1	1	
Zemědělství	1	1	2		
Státní podpory		1	1		
Hospodářská soutěž			2	1	
Institucionální právo		1			1
Životní prostředí	1	1	2		
Výzkum, technologický rozvoj a vesmír	1				1
CELKEM	3	7	8	2	2

1|

Uvedená čísla (čistá čísla) uvádějí celkový počet věcí s ohledem na spojení věcí z důvodu, že spolu souvisejí (řada spojených věcí = jedna věc).

VI. OBECNÝ VÝVOJ SOUDNÍ ČINNOSTI (1952-2016)

18. ZAHÁJENÉ VĚCI A ROZSUDKY

Roky	Zahájené věci ¹							Rozsudky/ posudky ²
	Řízení o předběžných otázkách	Přímé žaloby	Kasační opravné prostředky	Kasační opravné prostředky proti rozhodnutím o předběžných opatřeních a vedlejším účastenství	Žádosti o posudek	Celkem	Návrhy na předběžná opatření	
1953		4				4		
1954		10				10		2
1955		9				9	2	4
1956		11				11	2	6
1957		19				19	2	4
1958		43				43		10
1959		46			1	47	5	13
1960		22			1	23	2	18
1961	1	24			1	26	1	11
1962	5	30				35	2	20
1963	6	99				105	7	17
1964	6	49				55	4	31
1965	7	55				62	4	52
1966	1	30				31	2	24
1967	23	14				37		24
1968	9	24				33	1	27
1969	17	60				77	2	30
1970	32	47				79		64
1971	37	59				96	1	60
1972	40	42				82	2	61
1973	61	131				192	6	80
1974	39	63				102	8	63
1975	69	61			1	131	5	78
1976	75	51			1	127	6	88
1977	84	74				158	6	100
1978	123	146			1	270	7	97
1979	106	1 218				1 324	6	138
1980	99	180				279	14	132
1981	108	214				322	17	128
1982	129	217				346	16	185
1983	98	199				297	11	151
1984	129	183				312	17	165
1985	139	294				433	23	211
1986	91	238				329	23	174
								>>>

1| Hrubá čísla; s vyloučením zvláštních řízení.

2| Čistá čísla.

Roky	Zahájené věci ¹							Rozsudky/posudky ²
	Řízení o předběžných otázkách	Přímé žaloby	Kasační opravné prostředky	Kasační opravné prostředky proti rozhodnutím o předběžných opatřeních a vedlejším účastenství	Žádosti o posudek	Celkem	Návrhy na předběžná opatření	
1987	144	251				395	21	208
1988	179	193				372	17	238
1989	139	244				383	19	188
1990	141	221	15	1		378	12	193
1991	186	140	13	1	2	342	9	204
1992	162	251	24	1	2	440	5	210
1993	204	265	17			486	13	203
1994	203	125	12	1	3	344	4	188
1995	251	109	46	2		408	3	172
1996	256	132	25	3		416	4	193
1997	239	169	30	5		443	1	242
1998	264	147	66	4		481	2	254
1999	255	214	68	4		541	4	235
2000	224	197	66	13	2	502	4	273
2001	237	187	72	7		503	6	244
2002	216	204	46	4		470	1	269
2003	210	277	63	5	1	556	7	308
2004	249	219	52	6	1	527	3	375
2005	221	179	66	1		467	2	362
2006	251	201	80	3		535	1	351
2007	265	221	79	8		573	3	379
2008	288	210	77	8	1	584	3	333
2009	302	143	105	2	1	553	1	376
2010	385	136	97	6		624	3	370
2011	423	81	162	13		679	3	370
2012	404	73	136	3	1	617		357
2013	450	72	161	5	2	690	1	434
2014	428	74	111		1	614	3	416
2015	436	48	206	9	3	702	2	399
2016	470	35	168	7		680	3	412
Celkem	9 616	8 984	2 063	122	26	20 811	364	11 024

1| Hrubá čísla; s vyloučením zvláštních řízení.

2| Čistá čísla.

19. ZAHÁJENÁ ŘÍZENÍ O PŘEDBĚŽNÝCH OTÁZKÁCH (PODLE ČLENSKÉHO STÁTU A ZA ROK)

	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	UK	Další ¹⁾	Celkem
1961																			1										1	
1962																			5										5	
1963																1			5										6	
1964												2						4											6	
1965					4					2								1											7	
1966																		1											1	
1967	5				11					3						1		3											23	
1968	1				4					1		1						2											9	
1969	4				11					1						1													17	
1970	4				21					2		2						3											32	
1971	1				18					6		5				1		6											37	
1972	5				20					1		4						10											40	
1973	8				37					4		5				1		6											61	
1974	5				15					6		5						7									1		39	
1975	7				1	26				15		14				1		4									1		69	
1976	11					28				8		12						14									1		75	
1977	16				1	30				14		7						9									5		84	
1978	7				3	46				12		11						38									5		123	
1979	13				1	33				18		19				1		11									8		106	
1980	14				2	24				14		19						17									6		99	
1981	12				1	41				17		11				4		17									5		108	
1982	10				1	36				39		18						21									4		129	
1983	9				4	36				15		7						19									6		98	
1984	13				2	38				34		10						22									9		129	
1985	13					40				45		11				6		14									8		139	
1986	13				4	18				1	19	5				1		16									8		91	
																														>>>

1 | Věc C-265/00, *Campina Melkunie* (Cour de justice Benelux / Benelux Gerichtshof), věc C-196/09, *Miles* a další (Rada pro stížnosti evropských škol), věc C-169/15 *Montis Design* (Cour de justice Benelux/Benelux Gerichtshof).

	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	UK	Další ¹⁾	Celkem	
1987	15			5	32		2	17	1	36		5				3			19								9		144		
1988	30			4	34				1	38		28				2			26								16		179		
1989	13			2	47		1	2	2	28		10				1			18			1					14		139		
1990	17			5	34		4	2	6	21		25				4			9			2					12		141		
1991	19			2	54		2	3	5	29		36				2			17			3					14		186		
1992	16			3	62			1	5	15		22				1			18			1					18		162		
1993	22			7	57		1	5	7	22		24				1			43			3					12		204		
1994	19			4	44		2		13	36		46				1			13			1					24		203		
1995	14			8	51		3	10	10	43		58				2			19	2		5				6	20		251		
1996	30			4	66			4	6	24		70				2			10	6		6			3	4	21		256		
1997	19			7	46		1	2	9	10		50				3			24	35		2			6	7	18		239		
1998	12			7	49		3	5	55	16		39				2			21	16		7			2	6	24		264		
1999	13			3	49		2	3	4	17		43				4			23	56		7			4	5	22		255		
2000	15			3	47		2	3	5	12		50							12	31		8			5	4	26	1	224		
2001	10			5	53		1	4	4	15		40				2			14	57		4			3	4	21		237		
2002	18			8	59			7	3	8		37				4			12	31		3			7	5	14		216		
2003	18			3	43		2	4	8	9		45				4			28	15		1			4	4	22		210		
2004	24			4	50		1	18	8	21		48				1	2		28	12		1			4	5	22		249		
2005	21			1	4	51		2	11	10		18				2	3		36	15		1			4	11	12		221		
2006	17			3	3	77		1	14	17		34				1	4		20	12		2			1	5	2	10		251	
2007	22	1		2	5	59		2	8	14		43				1	2		19	20		7	1		1	5	6	16		265	
2008	24			1	6	71		2	1	17		39	1			3	4		34	25		4			4	7	14		288		
2009	35	8		5	3	59		2	11	11		29	1			4	3		24	15		10	3	1	2	1	2	5	28	1	302
2010	37	9		3	10	71		4	6	22		49				3	2		24	15		8	10	17	1	5	6	29		385	
2011	34	22	5	6	83		1	7	9	27		44				2	13		22	24		11	14	1	3	12	4	26		423	
2012	28	15	7	8	68		5	6	1	16		65				5	2		44	23		6	14	13	9	3	8	16		404	
2013	26	10	7	6	97		3	4	5	26		62	3			5	10		46	19		11	14	17	1	4	4	12	14		450
2014	23	13	6	10	87			5	4	41		52	2			7	6		30	18		14	8	28	4	3	8	3	12		428
2015	32	5	8	7	79		2	8	2	36		47				9	8		40	23		15	8	18	5	4	7	16	1		436
2016	26	18	5	12	84		1	6	6	47		62				9	8		26	20		19	21	14	3	6	7	5	23		470
Celkem	820	101	53	184	2300	18	91	178	437	954	8	1388	7	55	45	91	136	3	975	490	108	153	123	17	38	102	126	612	3	9616	

1 | Věc C-265/00, *Campina Melkunie* (Cour de justice Benelux / Benelux Gerechtshof), věc C-196/09, *Miles* a další (Rada pro stížnosti evropských škol), věc C-169/15 *Montis Design* (Cour de justice Benelux/Benelux Gerechtshof).

20. ZAHÁJENÁ ŘÍZENÍ O PŘEDBĚŽNÝCH OTÁZKÁCH (PODLE ČLENSKÉHO STÁTU A SOUDU)

			Celkem
Belgie	Cour constitutionnelle	32	
	Cour de cassation	94	
	Conseil d'État	80	
	Ostatní soudy	614	820
Bulharsko	Върховен касационен съд	2	
	Върховен административен съд	17	
	Ostatní soudy	82	101
Česká republika	Ústavní soud		
	Nejvyšší soud	8	
	Nejvyšší správní soud	26	
	Ostatní soudy	19	53
Dánsko	Højesteret	36	
	Ostatní soudy	148	184
Německo	Bundesverfassungsgericht	1	
	Bundesgerichtshof	213	
	Bundesverwaltungsgericht	120	
	Bundesfinanzhof	313	
	Bundesarbeitsgericht	37	
	Bundessozialgericht	76	
	Ostatní soudy	1 540	2 300
Estonsko	Riigikohus	7	
	Ostatní soudy	11	18
Irsko	Supreme Court	30	
	High Court	28	
	Ostatní soudy	33	91
Řecko	Άρειος Πάγος	11	
	Συμβούλιο της Επικρατείας	57	
	Ostatní soudy	110	178
Španělsko	Tribunal Constitucional	1	
	Tribunal Supremo	71	
	Ostatní soudy	365	437
Francie	Conseil constitutionnel	1	
	Cour de cassation	122	
	Conseil d'État	110	
	Ostatní soudy	721	954

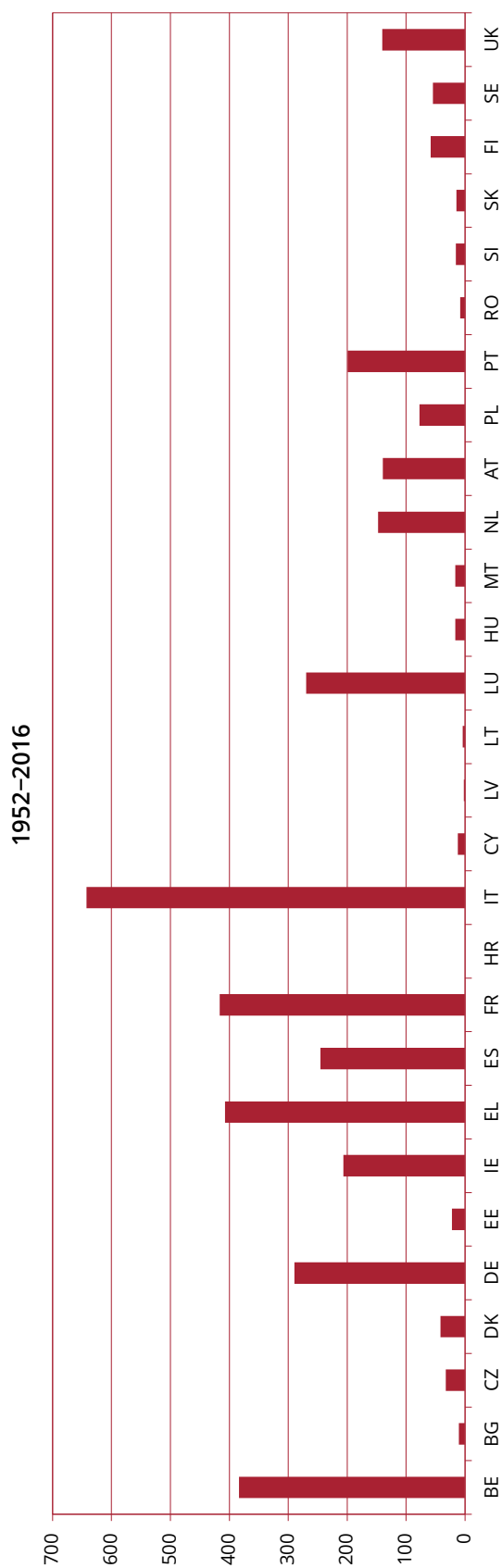
Chorvatsko	Ustavni sud		
	Vrhovni sud		
	Visoki upravni sud		
	Visoki prekršajni sud		
	Ostatní soudy	8	8
Itálie	Corte Costituzionale	2	
	Corte suprema di Cassazione	141	
	Consiglio di Stato	134	
	Ostatní soudy	1 111	1 388
Kypr	Ανώτατο Δικαστήριο	4	
	Ostatní soudy	3	7
Lotyšsko	Augstākā tiesa	21	
	Satversmes tiesa		
	Ostatní soudy	34	55
Litva	Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas	1	
	Lietuvos Aukščiausiasis Teismas	16	
	Lietuvos vyriausiasis administracinis Teismas	17	
	Ostatní soudy	11	45
Lucembursko	Cour constitutionnelle	1	
	Cour de cassation	27	
	Cour administrative	28	
	Ostatní soudy	35	91
Maďarsko	Kúria	23	
	Fővárosi Ítéltábla	6	
	Szegedi Ítéltábla	2	
	Ostatní soudy	105	136
Malta	Qorti Kostituzzjonali		
	Qorti ta' l- Appel		
	Ostatní soudy	3	3
Nizozemsko	Hoge Raad	278	
	Raad van State	109	
	Centrale Raad van Beroep	63	
	College van Beroep voor het Bedrijfsleven	156	
	Tariefcommissie	35	
	Ostatní soudy	334	975
Rakousko	Verfassungsgerichtshof	5	
	Oberster Gerichtshof	115	
	Verwaltungsgerichtshof	96	
	Ostatní soudy	274	490

Polsko	Trybunał Konstytucyjny	1	
	Sąd Najwyższy	15	
	Naczelny Sąd Administracyjny	40	
	Ostatní soudy	52	108
Portugalsko	Supremo Tribunal de Justiça	8	
	Supremo Tribunal Administrativo	59	
	Ostatní soudy	86	153
Rumunsko	Înalta Curte de Casație și Justiție	11	
	Curtea de Apel	64	
	Ostatní soudy	48	123
Slovinsko	Ustavno sodišče	1	
	Vrhovno sodišče	11	
	Ostatní soudy	5	17
Slovensko	Ústavný súd		
	Najvyšší súd	15	
	Ostatní soudy	23	38
Finsko	Korkein oikeus	19	
	Korkein hallinto-oikeus	50	
	Työtuomioistuin	3	
	Ostatní soudy	30	102
Švédsko	Högsta Domstolen	21	
	Högsta förvaltningsdomstolen	8	
	Marknadsdomstolen	5	
	Arbetsdomstolen	4	
	Ostatní soudy	88	126
Spojené království	House of Lords	40	
	Supreme Court	10	
	Court of Appeal	83	
	Ostatní soudy	479	612
Jiné	Cour de justice Benelux/Benelux Gerichtshof ¹	2	
	Rada pro stížnosti evropských škol ²	1	3
Celkem			9 616

1| Věc C-265/00, *Campina Melkunie*, věc C-169/15, *Montis Design*.

2| Věc C-196/09, *Miles a další*

21. ŽALOBY PRO NESPLNĚNÍ POVINNOSTI STÁTEM PODANÉ PROTI ČLENSKÝM STÁTŮM

BE	BG	CZ	DK	DE	EE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	UK	Celkem
383	9	32	41	289	22	407	245	416	0	642	12	1	3	269	16	16	147	139	77	199	7	15	14	58	54	140	3 859

VII. ČINNOST KANCELÁŘE SOUDNÍHO DVORA (2015–2016)

Druh činnosti	2015	2016
Počet podání nebo podkladů zapsaných do rejstříku soudní kanceláře	89 328	93 215
Procentní poměr procesních písemností předložených prostřednictvím aplikace e-Curia	69 %	75 %
Počet svolaných a uspořádaných jednání k přednesu řečí	256	270
Počet svolaných a uspořádaných jednání k přednesu stanoviska	239	319
Počet rozsudků, posudků a usnesení, jimiž se končí řízení doručených účastníkům	570	645
Počet protokolů z jednání (přednes řečí, stanoviska, vyhlášení rozsudku)	894	1001
Počet sdělení v Úředním věstníku týkajících se zahájených věcí	639	660
Počet sdělení v Úředním věstníku týkajících se ukončených věcí	546	522

E | SLOŽENÍ SOUDNÍHO DVORA

(Protokolární pořádek k 31. prosinci 2016)

První řada zleva doprava:

První generální advokát M. Wathelet, předsedové senátů T. von Danwitz a M. Ilešič, místopředseda Soudního dvora A. Tizzano, předseda Soudního dvora K. Lenaerts, předsedkyně senátu R. Silva de Lapuerta, předsedové senátů L. Bay Larsen a J. L. da Cruz Vilaça

Druhá řada zleva doprava:

Soudci A. Borg Bartha a A. Rosas, předseda senátu M. Vilaras, předsedkyně senátu M. Berger, předseda senátu E. Juhász, předsedkyně senátu A. Prechal, předseda senátu E. Regan, generální advokátka J. Kokott

Třetí řada zleva doprava:

Soudkyně C. Toader, soudce J.-C. Bonichot, generální advokát P. Mengozzi, soudci E. Levits a J. Malenovský, generální advokátka E. Sharpston, generální advokát Y. Bot, soudce A. Arabadžev

Čtvrtá řada zleva doprava:

Soudce F. Biltgen, generální advokát N. Wahl, soudci C. G. Fernlund, D. Šváby, M. Safjan, E. Jarašiūnas, C. Vajda a S. Rodin

Pátá řada zleva doprava:

Generální advokáti M. Bobek, M. Campos Sánchez-Bordona a M. Szpunar, soudkyně K. Jürimäe, soudce C. Lycourgos, generální advokáti H. Saugmandsgaard Øe a E. Tančev, vedoucí soudní kanceláře A. Calot Escobar

1. ZMĚNY VE SLOŽENÍ SOUDNÍHO DVORA V ROCE 2016

Rozhodnutím ze dne 7. září 2016 jmenovali zástupci vlád členských států Evropské unie Evgenije Tančeva¹ generálním advokátem Soudního dvora na období od 16. září 2016 do 6. října 2021.

1 | V souladu s principem rotace vystřídal E. Tančev, bulharské státní příslušnosti, N. Jääskinen, finské státní příslušnosti, jehož mandát skončil dne 7. října 2015.

2. PROTOKOLÁRNÍ POŘÁDKY

OD 1. LEDNA 2016 DO 6. ŘÍJNA 2016

Pan K. LENAERTS, předseda
Pan A. TIZZANO, místopředseda
Paní R. SILVA DE LAPUERTA, předsedkyně prvního senátu
Pan M. ILEŠIČ, předseda druhého senátu
Pan L. BAY LARSEN, předseda třetího senátu
Pan T. von DANWITZ, předseda čtvrtého senátu
Pan J. L. da CRUZ VILAÇA, předseda pátého senátu
Pan M. WATHELET, první generální advokát
Pan A. ARABADŽEV, předseda šestého senátu
Paní C. TOADER, předsedkyně sedmého senátu
Pan D. ŠVÁBY, předseda osmého senátu
Pan F. BILTGEN, předseda desátého senátu
Pan C. LYCOURGOS, předseda devátého senátu
Pan A. ROSAS, soudce
Paní J. KOKOTT, generální advokátka
Pan E. JUHÁSZ, soudce
Pan A. BORG BARTHET, soudce
Pan J. MALENOVSKÝ, soudce
Pan E. LEVITS, soudce
Paní E. SHARPSTON, generální advokátka
Pan P. MENGGOZZI, generální advokát
Pan Y. BOT, generální advokát
Pan J.-C. BONICHOT, soudce
Pan M. SAFJAN, soudce
Paní M. BERGER, soudce
Paní A. PRECHAL, soudce
Pan E. JARAŠIŪNAS, soudce
Pan C. G. FERNLUND, soudce
Pan C. VAJDA, soudce
Pan N. WAHL, generální advokát
Pan S. RODIN, soudce
Paní K. JÜRIMÄE, soudkyně
Pan M. SZPUNAR, generální advokát
Pan M. CAMPOS SÁNCHEZ-BORDONA, generální advokát
Pan M. VILARAS, soudce
Pan E. REGAN, soudce
Pan H. Saugmandsgaard ØE, generální advokát
Pan M. BOBEK, generální advokát
Pan E. TANČEV, generální advokát

Pan A. CALOT ESCOBAR, vedoucí soudní kanceláře

OD 7. ŘÍJNA 2016 DO 31. PROSINCE 2016

Pan K. LENAERTS, předseda
Pan A. TIZZANO, místopředseda
Paní R. SILVA de LAPUERTA, předsedkyně prvního senátu
Pan M. ILEŠIČ, předseda druhého senátu
Pan L. BAY LARSEN, předseda třetího senátu
Pan T. von DANWITZ, předseda čtvrtého senátu
Pan J. L. da CRUZ VILAÇA, předseda pátého senátu
Pan M. WATHELET, první generální advokát
Pan E. JUHÁSZ, předseda devátého senátu
Paní M. BERGER, předsedkyně desátého senátu
Paní A. PRECHAL, předsedkyně sedmého senátu
Pan M. VILARAS, předseda osmého senátu
Pan E. REGAN, předseda šestého senátu
Pan A. ROSAS, soudce
Paní J. KOKOTT, generální advokátka
Pan A. BORG BARTHET, soudce
Pan J. MALENOVSKÝ, soudce
Pan E. LEVITS, soudce
Paní E. SHARPSTON, generální advokátka
Pan P. MENGGOZZI, generální advokát
Pan Y. BOT, generální advokát
Pan J.-C. BONICHOT, soudce
Pan A. ARABADŽEV, soudce
Paní C. TOADER, soudkyně
Pan M. SAFJAN, soudce
Pan D. ŠVÁBY, soudce
Pan E. JARAŠIŪNAS, soudce
Pan C. G. FERNLUND, soudce
Pan C. VAJDA, soudce
Pan N. WAHL, generální advokát
Pan S. RODIN, soudce
Pan F. BILTGEN, soudce
Paní K. JÜRIMÄE, soudkyně
Pan M. SZPUNAR, generální advokát
Pan C. LYCOURGOS, soudce
Pan M. CAMPOS SÁNCHEZ-BORDONA, generální advokát
Pan H. Saugmandsgaard ØE, generální advokát
Pan M. BOBEK, generální advokát
Pan E. TANČEV, generální advokát

Pan A. CALOT ESCOBAR, vedoucí soudní kanceláře

3. BÝVALÍ ČLENOVÉ SOUDNÍHO DVŮRA

(v pořadí podle data nástupu do funkce)

SOUDCI

Pan Massimo PILOTTI, soudce (1952–1958), předseda od roku 1952 do roku 1958
Pan Petrus SERRARENS, soudce (1952–1958)
Pan Otto RIESE, soudce (1952–1963)
Pan Louis DELVAUX, soudce (1952–1967)
Pan Jacques RUEFF, soudce (1952–1959 a 1960–1962)
Pan Charles Léon HAMMES, soudce (1952–1967), předseda od roku 1964 do 1967
Pan Adrianus VAN KLEFFENS, soudce (1952–1958)
Pan Maurice LAGRANGE, generální advokát (1952–1964)
Pan Karl ROEMER, generální advokát (1953–1973)
Pan Rino ROSSI, soudce (1958–1964)
Pan Nicola CATALANO, soudce (1958–1962)
Pan Andreas Matthias DONNER, soudce (1958–1979), předseda od roku 1958 do roku 1964
Pan Alberto TRABUCCHI, soudce (1962–1972), poté generální advokát (1973–1976)
Pan Robert LECOURT, soudce (1962–1976), předseda od roku 1967 do roku 1976
Pan Walter STRAUSS, soudce (1963–1970)
Pan Riccardo MONACO, soudce (1964–1976)
Pan Joseph GAND, generální advokát (1964–1970)
Pan Josse J. MERTENS de WILMARS, soudce (1967–1984), předseda od roku 1980 do roku 1984
Pan Pierre PESCATORE, soudce (1967–1985)
Pan Hans KUTSCHER, soudce (1970–1980), předseda od roku 1976 do roku 1980
Pan Alain Louis DUTHEILLA DE LAMOTHE, generální advokát (1970–1972)
Pan Henri MAYRAS, generální advokát (1972–1981)
Pan Cearbhall O'DALAIGH, soudce (1973–1974)
Pan Max SØRENSEN, soudce (1973–1979)
Pan Jean-Pierre WARNER, generální advokát (1973–1981)
Pan Alexander J. MACKENZIE STUART, soudce (1973–1988), předseda od roku 1984 do roku 1988
Pan Gerhard REISCHL, generální advokát (1973–1981)
Pan Aindrias O'KEEFFE, soudce (1974–1985)
Pan Francesco CAPOTORTI, soudce (1976), poté generální advokát (1976–1982)
Pan Giacinto BOSCO, soudce (1976–1988)
Pan Adolphe TOUFFAIT, soudce (1976–1982)
Pan Thijmen KOOPMANS, soudce (1979–1990)
Pan Ole DUE, soudce (1979–1994), předseda od roku 1988 do roku 1994
Pan Ulrich EVERLING, soudce (1980–1988)
Pan Alexandros CHLOROS, soudce (1981–1982)
Sir Gordon SLYNN, generální advokát (1981–1988), poté soudce (1988–1992)
Pan Pieter VERLOREN van THEMAAT, generální advokát (1981–1986)
Paní Simone ROŽÈS, generální advokátka (1981–1984)
Pan Fernand GRÉVISSE, soudce (1981–1982 a 1988–1994)
Pan Kai BAHLMANN, soudce (1982–1988)
Pan G. Federico MANCINI, generální advokát (1982–1988), poté soudce (1988–1999)
Pan Yves GALMOT, soudce (1982–1988)
Pan Constantinos KAKOURIS, soudce (1983–1997)

Pan Carl Otto LENZ, generální advokát (1984–1997)
Pan Marco DARMON, generální advokát (1984–1994)
Pan René JOLIET, soudce (1984–1995)
Pan Thomas Francis O'HIGGINS, soudce (1985–1991)
Pan Fernand SCHOCKWEILER, soudce (1985–1996)
Pan Jean MISCHO, generální advokát (1986–1991 a 1997–2003)
Pan José Carlos de CARVALHO MOITINHO de ALMEIDA, soudce (1986–2000)
Pan José Luís da CRUZ VILAÇA, generální advokát (1986–1988)
Pan Gil Carlos RODRÍGUEZ IGLÉSIAS, soudce (1986–2003), předseda od roku 1994 do roku 2003
Pan Manuel DIEZ de VELASCO, soudce (1988–1994)
Pan Manfred ZULEEG, soudce (1988–1994)
Pan Walter VAN GERVEN, generální advokát (1988–1994)
Pan Francis Geoffrey JACOBS, generální advokát (1988–2006)
Pan Giuseppe TESAURO, generální advokát (1988–1998)
Pan Paul Joan George KAPTEYN, soudce (1990–2000)
Pan Claus Christian GULMANN, generální advokát (1991–1994), poté soudce (1994–2006)
Pan John L. MURRAY, soudce (1991–1999)
Pan David Alexander Ogilvy EDWARD, soudce (1992–2004)
Pan Antonio Mario LA PERGOLA, soudce (1994 a 1999–2006), generální advokát (1995–1999)
Pan Georges COSMAS, generální advokát (1994–2000)
Pan Jean-Pierre PUISSOCHET, soudce (1994–2006)
Pan Philippe LÉGER, generální advokát (1994–2006)
Pan Günter HIRSCH, soudce (1994–2000)
Pan Michael Bendík ELMER, generální advokát (1994–1997)
Pan Peter JANN, soudce (1995–2009)
Pan Hans RAGNEMALM, soudce (1995–2000)
Pan Leif SEVÓN, soudce (1995–2002)
Pan Nial FENNELLY, generální advokát (1995–2000)
Pan Melchior WATHELET, soudce (1995–2003)
Pan Dámaso RUIZ-JARABO COLOMER, generální advokát (1995–2009)
Pan Romain SCHINTGEN, soudce (1996–2008)
Pan Krateros IOANNOU, soudce (1997–1999)
Pan Siegbert ALBER, generální advokát (1997–2003)
Pan Antonio SAGGIO, generální advokát (1998–2000)
Pan Vassilios SKOURIS, soudce (1999–2015), předseda od roku 2003 do roku 2015
Paní Fidelma O'KELLY MACKEN, soudkyně (1999–2004)
Paní Ninon COLNERIC, soudce (2000–2006)
Pan Stig von BAHR, soudce (2000–2006)
Pan José Narciso da CUNHA RODRIGUES, soudce (2000–2012)
Pan Christiaan Willem Anton TIMMERMANS, soudce (2000–2010)
Pan Leendert A. GEELHOED, generální advokát (2000–2006)
Paní Christine STIX-HACKL, generální advokátka (2000–2006)
Pan Luís Miguel POIARES PESSOA MADURO, generální advokát (2003–2009)
Pan Konrad Hermann Theodor SCHIEMANN, soudce (2004–2012)
Pan Jerzy MAKARCZYK, soudce (2004–2009)
Pan Pranas KÜRIS, soudce (2004–2010)
Pan Georges ARESTIS, soudce (2004–2014)
Pan Ján KLUČKA, soudce (2004–2009)
Pan Uno LÖHMUS, soudce (2004–2013)

Pan Aindrias Ó CAOIMH, soudce (2004–2015)
Paní Pernilla LINDH, soudkyně (2006–2011)
Pan Ján MAZÁK, generální advokát (2006–2012)
Paní Verica TRSTENJAK, generální advokátka (2006–2012)
Pan Jean-Jacques KASEL, soudce (2008–2013)
Pan Niilo JÄÄSKINEN, generální advokát (2009–2015)
Pan Pedro CRUZ VILLALÓN, generální advokát (2009–2015)

PŘESEDOVÉ

Pan Massimo PILOTTI (1952–1958)
Pan Andreas Matthias DONNER (1958–1964)
Pan Charles Léon HAMMES (1964–1967)
Pan Robert LECOURT (1967–1976)
Pan Hans KUTSCHER (1976–1980)
Pan Josse J. MERTENS de WILMARS (1980–1984)
Pan Alexander John MACKENZIE STUART (1984–1988)
Pan Ole DUE (1988–1994)
Pan Gil Carlos RODRÍGUEZ IGLÉSÍAS (1994–2003)
Pan Vassilios SKOURIS (2003–2015)

VEDOUcí SOUDNÍ KANCELÁŘE

Pan Albert VAN HOUTTE (1953–1982)
Pan Paul HEIM (1982–1988)
Pan Jean-Guy GIRAUD (1988–1994)
Pan Roger GRASS (1994–2010)

KAPITOLA II

TRIBUNÁL

A | ČINNOST TRIBUNÁLU V ROCE 2016

předseda Tribunálu **Marc JAEGER**

Rok 2016 byl pro Tribunál rokem celé řady hlubokých změn. Kromě pravidelné tříleté obměny jeho členů totiž byla provedena reforma struktury tohoto orgánu, a to konkrétně první dvě fáze zvyšování počtu soudců Tribunálu¹, byl zrušen Soud pro veřejnou službu a na Tribunál byla přenesena pravomoc rozhodovat v prvním stupni spory mezi Evropskou unií a jejími zaměstnanci². Základním cílem komplexních úvah, které vedlo kolegium soudců v úzké spolupráci s kanceláří Tribunálu a odděleními tohoto orgánu, bylo přizpůsobit organizaci potřebám rozšířeného soudu a zároveň zachovat stávající efektivnost a kvalitu, které byly důsledkem vnitřních reforem prováděných v průběhu minulých téměř deseti let. Posílen o nové zdroje Tribunál položil nové základy své činnosti s cílem úspěšně naplňovat ambice, které si stanovil v souvislosti se zvýšením počtu svých soudců a kterými jsou rychlost, kvalita, konzistentnost a autorita jeho judikatury.

1. ORGANIZACE

Co se předně týče složení Tribunálu, tento soud přijal 22 nových členů (tedy přesně polovinu počtu členů, kteří jsou aktuálně ve funkci), a za účelem zajištění harmonické a rychlé integrace nových kabinetů proto musela být provedena řada úkonů (nábor nových zaměstnanců, materiální vybavení, vytvoření nových agend věcí, školení zaměstnanců, aktualizace informačních systémů, atd.).

V prvních dvou fázích reformy Tribunálu bylo z těchto soudců podle harmonogramu odpovídajícího omezením souvisejícím s rozhodovacím procesem jmenování soudců jmenováno šestnáct soudců. Funkce se ujali:

- dne 13. dubna 2016 C. Iliopoulos, L. Calvo-Sotelo Ibáñez-Martín, D. Spielmann, V. Valančius a Z. Csehi, jakož i N. Pótorak a A. Marcoulli, v rámci první fáze reformy;
- dne 8. června 2016 P. G. Xuereb, F. Schalin a I. Reine, v rámci první fáze reformy;
- dne 19. září 2016:
 - J. Passer v rámci první fáze reformy;
 - E. Perillo, R. Barents, J. Svenningsen, M. J. Costeira a M. A. Kornezov v rámci druhé fáze reformy.

Soud kromě toho přijal dalších šest soudců v rámci pravidelné tříleté obměny: R. da Silva Passos, P. Nihoul, B. Berke a U. Öberg, jakož i O. Spineanu-Matei a K. Kowalik-Bańczyk byli jmenováni, aby v tomto pořadí nahradili M. E. Martins Ribeiro, F. Dehousse, O. Czúcze, C. Wettera, A. Popescua a I. Wiszniewskou-Białeckou.

1] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2015/2422 ze dne 16. prosince 2015, kterým se mění Protokol č. 3 o statutu Soudního dvora Evropské unie (Úř. věst. 2015, L 341, s. 14). Podle nařízení 2015/2422 má zvýšení počtu soudců Tribunálu proběhnout ve třech fázích. V první fázi mělo být od 25. prosince 2015 jmenováno dvanáct dalších soudců. V druhé fázi mělo být od 1. září 2016 jmenováno sedm dalších soudců, a to v souvislosti se zrušením Soudu pro veřejnou službu. Konečně ve třetí fázi od 1. září 2019 má být jmenováno posledních devět dalších soudců, čímž se počet soudců zvýší na 56.

2] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2016/1192 ze dne 6. července 2016 o přenesení pravomoci rozhodovat v prvním stupni spory mezi Evropskou unií a jejími zaměstnanci na Tribunál (Úř. věst. 2016, L 200, s. 137). Kvůli specifikům sporů v oblasti unijní veřejné služby bylo rovněž nutné změnit jednací řád Tribunálu (Úř. věst. 2016, L 217, s. 73).

Tribunál, který se v současné době skládá ze 44 soudců³, bude muset přijmout ještě tři další soudce (jednoho v rámci první fáze a další dva v rámci druhé fáze), aby bylo dosaženo počtu 47 soudců stanoveného v článku 48 statutu Soudního dvora Evropské unie na období 2016–2019, přičemž v roce 2019 bude provedena třetí a poslední fáze reformy, a to jmenováním dalších devíti soudců.

Co se dále týče jeho struktury, Tribunál změnil systém vnitřní organizace, kterou měl od září 2007 do září 2016. Tribunál se v současné době skládá z devíti senátů složených z pěti soudců, které mohou zasedat buď o třech soudcích ve dvou podkolegiích v čele s předsedou senátu, nebo o pěti soudcích⁴.

Co se konečně týče jeho fungování, Tribunál vytvořil podmínky pro zabezpečení rovnováhy mezi efektivitou a koordinací. Ačkoliv je běžným soudním kolegiem i nadále senát zasedající o třech soudcích, nová struktura má usnadnit přidělování věcí kolegiím zasedajícím o pěti soudcích, usnadnit nahrazování soudců, kteří nemohou rozhodovat, v rámci téhož senátu a svěřit místopředsedovi a předsedům senátů výraznější roli při koordinaci judikatury a zajišťování její konzistentnosti.

Při příležitosti pravidelné tříleté obměny Tribunál zvolil na období od září 2016 do srpna 2019 svého předsedu, místopředsedu a předsedy senátů. Předsedou Tribunálu byl zvolen M. Jaeger, místopředsedou M. van der Woude a předsedy senátů byli zvoleni I. Pelikánová, M. Prek, S. Frimodt Nielsen, H. Kanninen, D. Gratsias, G. Berardis, V. Tomljenović, A. M. Collins a S. Gervasoni.

2. SOUDNÍ STATISTIKY

Z analýzy soudních statistik za rok 2016 jsou patrné zejména dvě skutečnosti, a to zvýšení počtu zahájených věcí a počtu projednávaných věcí a značné zkrácení délky řízení.

Počet zahájených věcí se zvýšil o 17 %, a to z 831 věcí v roce 2015 na 974 věcí v roce 2016, což bylo do značné míry způsobeno přenesením pravomoci rozhodovat v prvním stupni spory v oblasti unijní veřejné služby (těchto věcí bylo 163)⁵. V obdobném rozsahu se zvýšil počet projednávaných věcí, a to z 1 267 věcí v roce 2015 na 1 486 věcí v roce 2016. Produktivita soudu odpovídá výsledkům dosahovaným od roku 2013 s tím, že počet vyřízených věcí (755) je jedním ze tří nejlepších výsledků soudu od jeho zřízení. Mírný pokles zaznamenaný oproti rokům 2015 a 2014 lze vysvětlit předchozím ozdravením situace, co se týče počtu nevyřízených věcí (zejména v roce 2015), pravidelnou tříletou obměnou soudců a vnitřní reorganizací soudu, jež byla nezbytná kvůli přijetí nových soudců, kteří během prvních měsíců svého funkčního období nemohou přispět k produktivitě soudu viditelným a podstatným způsobem.

Pozitivně se nadále vyvíjí i významný ukazatel výkonnosti soudu, kterým je délka řízení. Opět byla potvrzena tendence zkracování délky řízení, kterou lze sledovat od roku 2013, a to dosažením celkové průměrné délky řízení (věci ukončené rozsudkem či usnesením ve všech oblastech) 18,7 měsíce, což oproti roku 2015 představuje zkrácení o 1,9 měsíce a oproti roku 2013 o 8,2 měsíce.

3| Ke dni 31. prosince 2016.

4| Do doby příchodu posledních tří soudců, kteří mají být v této fázi ještě jmenováni, jsou tři z devíti senátů dočasně složeny ze čtyř soudců a mohou zasedat buď o třech soudcích ve třech podkolegiích, nebo o pěti soudcích, přičemž soudní kolegium doplňuje další soudce z jiného senátu.

5| Soud pro veřejnou službu fungoval do 31. srpna 2016. Shrnutí jeho činnosti lze nalézt v kapitole III „Soud pro veřejnou službu“.

Kromě toho je třeba uvést, že zejména z důvodu reorganizace Tribunálu a nových možností, které přineslo provedení jeho reformy, se v roce 2016 zvýšil počet věcí přidělených senátům zasedajícím o pěti soudcích na 29, kdežto průměrný počet takto přidělených věcí v letech 2010 až 2015 byl nižší než 9 za rok.

Na vývoj soudní agendy měl konečně vliv nárůst počtu věcí týkajících se duševního vlastnictví (+ 11 %), přenesení pravomoci rozhodovat v prvním stupni o věcech týkajících se unijní veřejné služby (ze Soudu pro veřejnou službu bylo k 1. září postoupeno 123 věcí a do 31. prosince 2016 bylo podáno 40 nových návrhů, tedy celkově 163 věcí, což je téměř 17 % zahájených věcí), relativní pokles počtu věcí v oblasti omezujících opatření (28 věcí zahájených v roce 2016), stále vysoký počet věcí v oblasti státních podpor (76 věcí), zejména co se týče daňových režimů členských států, a vznik nové soudní agendy, která se týká uplatňování pravidel obezřetnostního dohledu nad úvěrovými institucemi.

Následující část, kterou vypracoval místopředseda Tribunálu, se věnuje nejvýznamnější judikatuře roku 2016. Ilustruje značnou rozmanitost a někdy také složitost otázek, které byly našemu soudu předloženy k posouzení, jakož i základní úlohu, která mu je svěřena coby garantovi práva na účinnou soudní ochranu, a tím i garantovi Unie ctící zásady právního státu.

B | JUDIKATURA TRIBUNÁLU V ROCE 2016

I. SOUDNÍ ŘÍZENÍ

PŘÍPUSTNOST ŽALOB PODÁVANÝCH NA ZÁKLADĚ ČLÁNKU 263 SFEU

Judikatura z roku 2016 umožnila Tribunálu mimo jiné vyjádřit se k dodržování formálních požadavků a požadavků týkajících se lhůt, pokud jde o žaloby, a k pojmům „akt, který lze napadnout žalobou“, „aktivní legitimace k podání žaloby“ a „nařizovací akt, který nevyžaduje přijetí prováděcích opatření“.

1. POJEM „AKT, KTERÝ LZE NAPADNOUT ŽALOBOU“

V rozsudku ze dne 15. září 2016, *Itálie v. Komise* (T-353/14 a T-17/15, napadený kasačním opravným prostředkem¹, [EU:T:2016:495](#)), měl Tribunál příležitost podat upřesňující vysvětlení k pojmu „akt, který lze napadnout žalobou na neplatnost“ ve smyslu článku 263 SFEU. Ve spojených věcech, v nichž byl vydán tento rozsudek, se jednalo o dva návrhy na zrušení dvou oznámení o výběrovém řízení zveřejněných Evropským úřadem pro výběr personálu (EPSO)². Evropská komise vnesla námitku nepřipustnosti, jelikož se v podstatě domnívala, že napadená oznámení jsou potvrzujícími akty, nebo čistě prováděcími akty obecných pravidel platných pro otevřená výběrová řízení³ a obecných pokynů vedoucích správních útvarů k používání jazyků ve výběrových řízeních pořádaných úřadem EPSO, které jsou uvedeny v příloze 2 zmíněných obecných pravidel.

Tribunál zaprvé uvedl, že za účelem odpovědi na argumentaci Komise je nezbytné zkoumat povahu a právní význam obecných pravidel a obecných pokynů. Sporná oznámení o výběrovém řízení totiž mohou být toliko potvrzujícími akty nebo čistě prováděcími akty pouze za předpokladu, že uvedená pravidla či pokyny mají za cíl stanovení závazných právních norem a z tohoto důvodu představují akty, které mohou mít závazné právní účinky. Ze samotného znění těchto textů přitom vyplývá, že jejich zveřejněním nestanovil úřad EPSO s konečnou platností jazykový režim všech výběrových řízení, jejichž pořádáním je pověřen. Kromě toho je třeba v každém případě podotknout, že i když tyto texty zahrnují řadu posouzení, která omezují volbu druhého jazyka výběrových řízení pořádaných úřadem EPSO, jakož i jazyka pro komunikaci mezi ním a uchazeči, nelze je vykládat tak, že stanovují jazykový režim použitelný na všechna výběrová řízení pořádaná úřadem EPSO vzhledem k tomu, že žádné ustanovení uvedenému úřadu nebo sboru vedoucích administrativních útvarů nepřiznává pravomoc takový obecně použitelný režim stanovit či v tomto ohledu přijmout obecné zásady, od nichž by se oznámení o výběrovém řízení mohlo pouze výjimečně odchýlit. Úřadu EPSO není bráněno, v zájmu rovného zacházení a právní jistoty, v přijetí a zveřejnění takových aktů, jako jsou obecná pravidla a obecné pokyny, jejichž cílem je oznámit, jak v konkrétních situacích zamýšlí užívat posuzovací pravomoc, kterou mu tato ustanovení přiznávají, jestliže se tyto texty neodchylují od pravidel s obecnou působností upravujících jeho úkoly, a za podmínky, že se jejich přijetím nezřídí výkonu pravomocí, které mu náleží při vyhodnocování potřeb orgánů a subjektů Evropské unie včetně jejich jazykových potřeb v rámci pořádání různých výběrových řízení. Z toho vyplývá, že obecná pravidla a obecné pokyny musí být vykládány tak, že

1| Věc C-621/16, *Komise v. Itálie*.

2| Oznámení o otevřeném výběrovém řízení – EPSO/AD/276/14 – Administrátoři (AD 5) (Úř. věst. 2014, C 74 A, s. 4) a oznámení o otevřeném výběrovém řízení – EPSO/AD/294/14 – Administrátoři (AD 6) v oblasti ochrany údajů (Úř. věst. 2014, C 391 A, s. 1).

3| Obecná pravidla platná pro otevřená výběrová řízení (Úř. věst. 2014, C 60 A, s. 1).

představují nanejvýše sdělení, která uvádí kritéria, podle nichž má úřad EPSO v úmyslu postupovat při volbě jazykového režimu výběrových řízení, jejichž pořádáním je pověřen.

Tribunál zadruhé uvedl, že každé oznámení o výběrovém řízení je přijato za účelem stanovení pravidel upravujících postup průběhu jednoho či více konkrétních výběrových řízení, jež oznamuje, a normativního rámce v závislosti na cíli vytyčeném orgánem oprávněným ke jmenování. Právě tento normativní rámec stanovený případně v souladu s pravidly s obecnou působností použitelnými na pořádání výběrových řízení upravuje postup dotčeného výběrového řízení od okamžiku zveřejnění předmětného oznámení do zveřejnění rezervního seznamu obsahujícího jména úspěšných uchazečů dotčeného výběrového řízení. Je nutno konstatovat, že takové oznámení o výběrovém řízení, jako jsou napadená oznámení, které vzhledem ke konkrétním potřebám dotčených orgánů nebo subjektů Unie stanoví normativní rámec konkrétního výběrového řízení včetně jeho jazykového režimu, a vyvolává tudíž samostatné právní účinky, nelze zásadně považovat za akt potvrzující nebo čistě prováděcí dřívejší akt. Napadená oznámení tudíž představují akty, jež mají právně závazné účinky, pokud jde o jazykový režim dotčených výběrových řízení, a představují napadnutelné akty, přičemž skutečnost, že při jejich přijímání zohlednil úřad EPSO kritéria uvedená v obecných pravidlech a obecných pokynech, na něž napadená oznámení výslovně odkazovala, nemůže tento závěr zpochybnit.

2. AKTIVNÍ LEGITIMACE K PODÁNÍ ŽALOBY

BEZPROSTŘEDNÍ DOTČENÍ

V usnesení ze dne 28. září 2016, *PAN Europe a další v. Komise* (T-600/15, [EU:T:2016:601](#)), podal Tribunál upřesňující vysvětlení ke kritériu bezprostředního dotčení, a to za účelem posouzení aktivní legitimace žalobců – sdružení včelařů a organizací na ochranu životního prostředí – domáhat se zrušení prováděcího nařízení (EU) 2015/1295⁴, jelikož jeho účelem bylo mimo jiné schválení, pokud jsou splněny určité podmínky, účinné látky sulfoxaflor jako složky přípravků na ochranu rostlin podle nařízení (ES) č. 1107/2009⁵ a zařazení této látky do přílohy prováděcího nařízení (EU) č. 540/2011⁶.

Tribunál v tomto ohledu nejprve uvedl, že právním důsledkem schválení sulfoxafloru a jeho zařazení na seznam schválených účinných látek, jak jsou uvedeny v napadeném aktu, je umožnění členským státům, je-li splněna řada dodatečných podmínek, povolit uvedení přípravků na ochranu rostlin obsahujících sulfoxaflor na trh, jestliže je v tomto smyslu podána žádost. Napadený akt tedy bezprostředně vytváří účinky na právní postavení členských států, jakož i na právní postavení případných žadatelů o povolení k uvedení přípravků na ochranu rostlin obsahujících sulfoxaflor na trh. Schválení účinné látky sulfoxaflor napadeným aktem podle Tribunálu nepředstavuje hrozbu pro výrobní činnost vykonávanou členy sdružení, které podalo žalobu, a nemá tedy právní účinky na jejich právo na vlastnictví a právo na podnikání. I kdyby totiž použití přípravků na ochranu rostlin obsahujících sulfoxaflor mohlo skutečně ohrozit obchodní činnosti členů sdružení, které podalo žalobu, tyto hospodářské důsledky se netýkají jejich právního postavení, ale pouze faktického postavení. Tato

4) Prováděcí nařízení Komise (EU) 2015/1295 ze dne 27. července 2015, kterým se v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 o uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh schvaluje účinná látka sulfoxaflor a mění příloha prováděcího nařízení Komise (EU) č. 540/2011 (Úř. věst. 2015, L 199, s. 8).

5) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 ze dne 21. října 2009 o uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh a o zrušení směrnice Rady 79/117/EHS a 91/414/EHS (Úř. věst. 2009, L 309, s. 1).

6) Prováděcí nařízení Komise (EU) č. 540/2011 ze dne 25. května 2011, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009, pokud jde o seznam schválených účinných látek (Úř. věst. 2011, L 153, s. 1).

tvrzená hrozba dále předpokládá povolení přípravku na ochranu rostlin obsahujícího sulfoxaflor členským státem. Dotčení práva na vlastnictví a obchodních činností členů sdružení, které podalo žalobu, napadeným aktem, i kdyby mohlo být kvalifikováno jako právní, tedy nemůže být v žádném případě kvalifikováno jako bezprostřední.

Tribunál nadto uvedl, že články 37 a 47 Listiny základních práv Evropské unie nezpochybňují výklad čl. 263 čtvrtého pododstavce SFEU, a zejména kritéria bezprostředního dotčení. Pokud jde o článek 37 Listiny základních práv, tento obsahuje pouze zásadu, která stanoví obecnou povinnost Unie ve vztahu k cílům, které musí být sledovány v rámci jejích politik, a nikoli právo podat žaloby ve věci životního prostředí k unijnímu soudu. Pokud jde o článek 47 Listiny základních práv, cílem tohoto ustanovení není změnit systém soudního přezkumu stanovený Smlouvami, a zejména pravidla přípustnosti přímých žalob k unijnímu soudu. Tribunál nakonec připomněl, že mezinárodní dohody uzavřené Unií, mezi něž patří Aarhuská úmluva⁷, nemají přednost před primárním právem Unie, takže nelze připustit odchylku od čl. 263 čtvrtého pododstavce SFEU na základě uvedené úmluvy. Kromě toho podotkl, že jelikož čl. 9 odst. 3 Aarhuské úmluvy neobsahuje žádnou bezpodmínečnou a dostatečně přesnou povinnost, která by byla způsobilá přímo upravovat právní situaci jednotlivců, právní subjekty se tohoto ustanovení u unijního soudu nemohou přímo dovolávat. Tribunál nadto poznamenal, že sama Aarhuská úmluva tím, že používá výraz „osoby z řad veřejnosti splňující kritéria, pokud jsou nějaká stanovena ve vnitrostátním právu“, podmiňuje práva, která její čl. 9 odst. 3 přiznává osobám z řad veřejnosti, splněním kritérií přípustnosti vyplývajících z čl. 263 čtvrtého pododstavce SFEU. Nebylo tedy prokázáno, že čl. 263 čtvrtý pododstavec SFEU, jak je vykládán unijními soudy, je neslučitelný s čl. 9 odst. 3 Aarhuské úmluvy.

a. OSOBNÍ DOTČENÍ

V rozsudku ze dne 13. prosince 2016, *IPSO v. ECB* (T-713/14, [EU:T:2016:727](#)), měl Tribunál příležitost vyjádřit se k aktivní legitimaci odborové organizace v rámci řízení o žalobě znějící mimo jiné na zrušení rozhodnutí Výkonné rady Evropské centrální banky (ECB), kterým byla stanovena maximální doba výkonu činnosti zaměstnance agentury práce pověřeného sekretářskými a administrativními úkoly u ECB na dva roky. Tuto žalobu podala Organizace zaměstnanců pracujících u evropských a mezinárodních orgánů ve Spolkové republice Německo (IPSO).

Tribunál připomněl, že žaloby podané odborovými organizacemi jsou přípustné ve třech situacích, a to zastupují-li zájmy osob, které jsou samy aktivně legitimovány, nebo jsou-li individualizovány z důvodu dotčení vlastních zájmů jakožto sdružení zejména proto, že jejich postavení vyjednavče bylo dotčeno aktem, jehož zrušení se domáhají, nebo také přiznává-li jim právní předpis výslovně řadu oprávnění procesního charakteru. V daném případě se žalobkyně dovolávala aktivní legitimace zejména s ohledem na své vlastní zájmy jako sociálního partnera a partnera v jednáních týkajících se situace zaměstnanců agentur práce v ECB.

Tribunál zdůraznil, že pouhé postavení vyjednavče odborové organizace nepostačuje k individualizaci způsobem obdobným tomu, jakým by byl individualizován adresát aktu. Žaloba takové organizace však může být prohlášena za přípustnou, pokud byla napadeným aktem dotčena její pozice vyjednavče, a to ve zvláštních situacích, kdy organizace zaujímal jasné vymezené postavení vyjednavče úzce spjaté se samotným předmětem napadeného aktu. Tribunál však měl v projednávaném případě za to, že její pozice partnera ECB v sociálním dialogu v rámci předmětných jednání postačuje k prokázání, že je napadeným

7) Úmluva o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí, podepsaná dne 25. června 1998 v Aarhusu a schválená jménem Evropského společenství rozhodnutím Rady 2005/370/ES ze dne 17. února 2005 (Úř. věst. 2005, L 124, s. 1).

aktem osobně dotčena ve smyslu článku 263 SFEU. Toto postavení ji totiž individualizuje ve vztahu ke všem ostatním odborovým organizacím zastupujícím zájmy osob zaměstnaných v ECB nebo pro ni pracujících, jelikož mezi jednotlivými odborovými organizacemi případně činnými v oblasti ochrany zájmů těchto osob, pouze ona zahájila jednání s ECB týkající se právě otázek, jichž se týká napadený akt.

3. POJEM „NAŘIZOVACÍ AKT, KTERÝ NEVYŽADUJE PŘIJETÍ PROVÁDĚCÍCH OPATŘENÍ“

V roce 2016 měl Tribunál několikrát příležitost znovu se zabývat pojmem „nařizovací akt, který nevyžaduje přijetí prováděcích opatření“ ve smyslu třetí hypotézy uvedené v čl. 263 čtvrtém pododstavci SFEU. Zaprvé ve věcech, v nichž byly vydány rozsudky ze dne 14. ledna 2016, *Tilly-Sabco v. Komise* (T-397/13, napadený kasačním opravným prostředkem⁸, [EU:T:2016:8](#)), a ze dne 14. ledna 2016, *Doux v. Komise* (T-434/13, nezveřejněný, [EU:T:2016:7](#)), byly Tribunálu předloženy žaloby dvou společnostmi působících mimo jiné v oblasti vývozu celých zmražených kuřat do zemí Blízkého východu. Tyto žaloby zněly na zrušení prováděcího nařízení (EU) č. 689/2013⁹, kterým Komise stanovila vývozní náhrady ve výši 0 eur pro drůbeží maso pro tři kategorie celých zmražených kuřat.

Žalobkyně namítaly, že jejich žaloby jsou přípustné podle čl. 263 čtvrtého pododstavce SFEU, jelikož napadené prováděcí nařízení představuje nařizovací akt, který nevyžaduje přijetí prováděcích opatření. Tribunál v tomto ohledu předně uvedl, že z judikatury jistě vyplývá, že pojem „nařizovací akt, který nevyžaduje přijetí prováděcích opatření“ je nutno vykládat ve světle cíle tohoto ustanovení, kterým je zajistit účinnou právní ochranu. To však neznamená, že tento pojem musí být posuzován pouze ve světle tohoto cíle. S ohledem na znění třetí hypotézy uvedené v čl. 263 čtvrtém pododstavci SFEU mohou prováděcí opatření ve smyslu tohoto ustanovení představovat pouze opatření, která unijní orgány nebo subjekty, anebo vnitrostátní orgány přijmou za obvyklých okolností. Pokud unijní orgány nebo subjekty a vnitrostátní orgány nepřijmou za obvyklých okolností žádné opatření za účelem provedení nařizovacího aktu a za účelem konkretizování jeho následků pro každý dotčený subjekt, tento nařizovací akt nevyžaduje přijetí prováděcích opatření. Musí rovněž jít o opatření, která jsou přirozeně přijímána v návaznosti na nařizovací akt. Nestačí, že subjekt má vykonstruovanou možnost přičítat správním orgánům povinnost přijmout opatření, které lze napadnout žalobou, jelikož takové opatření nepředstavuje opatření, jehož přijetí nařizovací akt „vyžaduje“.

Vzhledem k tomu, že vývozní náhrady byly napadeným prováděcím nařízením stanoveny v nulové výši, a že za účelem vývozu dotčených produktů neexistuje povinnost předkládat vývozní licenci, za obvyklých okolností nebudou vnitrostátním orgánům předkládány žádosti o udělení vývozních licencí, které obsahují stanovení vývozních náhrad předem. Nebudou-li předkládány žádné takové žádosti, vnitrostátní orgány nepřijmou za obvyklých okolností žádné opatření k provedení napadeného prováděcího nařízení. Neexistuje tedy žádné opatření, které by upřesňovalo následky, které má napadené prováděcí nařízení vůči různým dotýčným hospodářským subjektům.

Skutečnost, že žádost o vydání vývozní licence by měla být podána k vnitrostátnímu orgánu pouze za účelem získání přístupu k soudní ochraně, v tomto ohledu naznačuje, že taková žádost nebude za normálních okolností podána. Vzhledem k tomu, že vnitrostátní orgán nemá žádnou jinou možnost než stanovit náhrady v nulové výši, nemůže mít vývozce žádný zájem na stanovení náhrad vnitrostátním orgánem za těchto

8| Věc C-183/16 P, *Tilly-Sabco v. Komise*.

9| Prováděcí nařízení Komise (EU) č. 689/2013 ze dne 18. července 2013, kterým se stanoví vývozní náhrady pro drůbeží maso (Úř. věst. 2013, L 196, s. 13).

podmínek, s výjimkou dosažení – byť vykonstruovaným způsobem – přijetí aktu, který může být napaden žalobou. Z toho vyplývá, že napadené prováděcí nařízení nevyžaduje přijetí prováděcích opatření ve smyslu třetí hypotézy uvedené v čl. 263 čtvrtém pododstavci SFEU.

Zadruhé ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 15. září 2016, **Ferracci v. Komise** (T-219/13, napadený kasačním opravným prostředkem¹⁰, [EU:T:2016:485](#)), byla Tribunálu předložena žaloba majitele hotelového zařízení nacházejícího se nedaleko Říma (Itálie) proti rozhodnutí Komise týkajícímu se daňového režimu, který osvobozuje nekomerční subjekty od obecní daně z nemovitosti. Ačkoliv Komise v tomto rozhodnutí konstatovala, že je dotčený režim částečně neslučitelný s vnitřním trhem, nenařídila, aby byl vymáhán, jelikož se domnívala, že navrácení podpor je nemožné.

Co se v první řadě týče otázky, zda mělo být napadené rozhodnutí kvalifikováno jako nařizovací akt, Tribunál shledal, že rozhodnutí Komise v oblasti státních podpor, které se uplatní v objektivně vymezených situacích a vyplývají z něj právní následky pro určitou kategorii subjektů vymezených obecně a abstraktně, má obecnou působnost. Předmětem rozhodnutí týkajícího se daňového režimu členského státu je konkrétně přezkoumat – s ohledem na článek 107 SFEU – zda vnitrostátní právní úprava uplatněná na neurčitý počet osob vymezených obecně a abstraktně má prvky státní podpory, a případně, zda je dotčená podpora slučitelná s vnitřním trhem a vymahatelná. S ohledem na povahu pravomoci, kterou má Komise na základě ustanovení Smlouvy o FEU týkajících se státních podpor, takové rozhodnutí odráží, i když má jediného adresáta, působnost vnitrostátních nástrojů, které jsou předmětem přezkumu prováděného uvedeným orgánem, ať ohledně vydání povolení nezbytného k tomu, aby opatření podpory mohlo být uplatňováno, nebo ohledně určení důsledků plynoucích z jeho případné protiprávní povahy či neslučitelnosti s vnitřním trhem. Subjekty spadající do oblasti působnosti dotčených nástrojů jsou přitom určeny obecně a abstraktně. Tyto nástroje tedy mají obecnou působnost.

Co se ve druhé řadě týče prováděcích opatření napadeného rozhodnutí, Tribunál konstatoval, že v rozsahu, v němž měla Komise za to, že je zcela nemožné vymáhat podpory protiprávně poskytnuté členským státem, a rozhodla se tedy tomuto členskému státu neuložit povinnost přistoupit k vymáhání, od jednotlivých příjemců, částek alokovaných na základě uvedeného režimu, vnitrostátní orgány nemusí přijmout žádné opatření, zejména s ohledem na žalobce, aby napadené rozhodnutí vykonaly. Tribunál kromě toho uvedl, že pokud má Komise za to, že vnitrostátní ustanovení nepředstavuje podporu ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU, napadené rozhodnutí nevyžaduje přijetí žádného prováděcího opatření a vnitrostátní orgány se v tomto ohledu omezí na uplatňování vnitrostátní právní úpravy jako takové. Na vnitrostátní úrovni tedy nebude přijato pro účely výkonu uvedeného rozhodnutí, konkrétně vůči žalobci, žádné opatření.

4. DODRŽOVÁNÍ FORMÁLNÍCH POŽADAVKŮ A POŽADAVKŮ TÝKAJÍCÍCH SE LHŮT, POKUD JDE O ŽALOBY

Ve věci, v níž bylo vydáno usnesení ze dne 22. června 2016, **1&1 Telecom v. Komise** (T-43/16, [EU:T:2016:402](#)), byla Tribunálu předložena žaloba znějící na zrušení rozhodnutí Komise týkajícího se provádění nápravných opatření uvedených v konečných závazcích, které jsou přiloženy k rozhodnutí o podmíněném povolení spojení podniků. Komise tvrdila, že žaloba je nepřipustná, jelikož nebyla podepsána advokátem zastupujícím žalobkyni.

Tribunál v tomto ohledu předně připomněl, že chybějící podpis žaloby advokátem oprávněným činit procesní úkony před Tribunálem nenáleží k formálním vadám, které mohou být napraveny po uplynutí lhůty k podání

10| Věc C-624/16 P, *Komise v. Ferracci*.

žaloby podle článku 19 statutu Soudního dvora Evropské unie, jakož i čl. 51 odst. 4 a čl. 78 odst. 5 jednacího řádu Tribunálu. Požadavek na vlastnoruční podpis na žalobě zástupcem žalobce, jehož cílem je v zájmu právní jistoty zajistit pravost žaloby a vyloučit riziko, že by žaloba ve skutečnosti nebyla dílem autora k tomu oprávněného, musí být totiž považován za podstatnou formální náležitost a uplatňován striktně, a jeho nesplnění tedy vede k nepřipustnosti žaloby.

V projednávaném případě Tribunál konstatoval, že žaloba byla podepsána advokátem oprávněným činit procesní úkony před Tribunálem. První stránka žaloby uvádí, že žalobkyně je zastoupena advokátem se sídlem v Bruselu (Belgie), podání žaloby prostřednictvím e-Curia však provedl solicitor zapsaný v Law Society Anglie a Walesu a partner uvedeného advokáta v téže advokátní kanceláři. Je však nesporné, že tento solicitor je členem evropské advokátní komory a je z tohoto titulu oprávněn činit procesní úkony před Tribunálem.

Pouhá okolnost, že jméno solicitora není uvedeno na první stránce žaloby, nepostačuje ke zpochybnění jeho postavení jakožto zástupce žalobkyně. Toto postavení je totiž potvrzeno skutečností, že žalobkyně předložila plnou moc přiznávající posledně uvedenému oprávnění k zastupování. Skutečnost, že tato plná moc nebyla předložena společně se žalobou, nemůže změnit tento závěr ani vést k nepřipustnosti žaloby, jelikož takové opomenutí při podání žaloby lze napravit a bylo žalobkyni napraveno podle čl. 78 odst. 5 jednacího řádu ve stanovené lhůtě.

Použití účtu e-Curia nadto představuje nejen podpis podle článku 3 rozhodnutí e-Curia¹¹, nýbrž na rozdíl od jednoduchého vlastnoručního podpisu poskytuje rovněž automaticky informace o totožnosti, postavení a adrese podepisující osoby, která zastupuje žalobkyni. Je tedy třeba mít za to, že žaloba splnila rovněž povinnost uvést údaj o postavení a adrese zástupce žalobkyně, která je uvedena v čl. 76 písm. b) jednacího řádu. V každém případě, pouhé neuvedení adresy dotčeného advokáta nebo skutečnosti, že je zástupcem žalobkyně, v textu žaloby, nemůže jako takové vést k nepřipustnosti žaloby, která byla řádně podepsána unijním advokátem zmocněným žalobkyní bez ohledu na to, zda je tento podpis vlastnoruční nebo elektronický, a byla podána ve lhůtě stanovené v čl. 263 šestém pododstavci SFEU.

V rozsudku ze dne 18. října 2016, *Sina Bank v. Rada* (T-418/14, [EU:T:2016:619](#)), měl Tribunál posoudit žalobu podanou íránskou bankou, která zpochybňovala omezující opatření, jež vůči ní byla přijata. Rada Evropské unie v řízení před Tribunálem namítala nepřipustnost třetího důvodu návrhových žádání uplatněného na podporu žaloby, která zněla na zrušení rozhodnutí (SZBP) 2015/100812 a prováděcího nařízení (EU) 2015/100113, v rozsahu, v němž tyto akty ponechaly název žalobkyně zapsaný na sporném seznamu. Rada byla toho názoru, že oznámením těchto aktů advokátům žalobkyně dne 26. června 2015 začala běžet lhůta pro podání žaloby proti uvedeným aktům, která uplynula dne 5. září 2015.

Tribunál zdůraznil, že předkládání návrhů na úpravu návrhových žádání podléhá požadavku dodržení lhůty pro podání žaloby upravené v čl. 263 šestém pododstavci SFEU. K tomu, aby tato lhůta pro podání žaloby začala vůči žalobkyni běžet, měla Rada povinnost jí individuálně oznámit rozhodnutí 2015/1008 a prováděcí nařízení 2015/1001, jelikož znala její adresu. Tribunál poznamenal, že v projednávaném případě oznámila Rada žalobkyni tyto akty prostřednictvím jejích advokátů dopisem a elektronickou zprávou ze dne 26. června 2015.

11 | Rozhodnutí Tribunálu ze dne 14. září 2011 o podávání a doručování procesních písemností prostřednictvím aplikace e-Curia (Úř. věst. 2011, C 289, s. 9).

12 | Rozhodnutí Rady (SZBP) 2015/1008 ze dne 25. června 2015, kterým se mění rozhodnutí 2010/413 o omezujících opatřeních vůči Íránu (Úř. věst. 2015, L 161, s. 19).

13 | Prováděcí nařízení Rady (EU) 2015/1001 ze dne 25. června 2015, kterým se provádí nařízení (EU) č. 267/2012 o omezujících opatřeních vůči Íránu (Úř. věst. 2015, L 161, s. 1).

Článek 263 šestý pododstavec SFEU se ovšem vztahuje na „oznámení [aktu] žalobci“, a nikoli na oznámení aktu jeho zástupci. Z toho plyne, že musí-li být akt oznámen, aby mohla začít běžet lhůta pro podání žaloby, musí být takový akt v zásadě zaslán jeho adresátovi, a nikoli advokátům, kteří ho zastupují. V projednávaném případě přítom použitelná právní úprava, tedy čl. 24 odst. 3 rozhodnutí 2010/41314 a čl. 46 odst. 3 nařízení (EU) č. 267/201215, výslovně neodkazuje na možnost oznámit omezující opatření přijatá vůči určité osobě či určitému subjektu jejich zástupci, ale výslovně uvádí, že je-li adresa dotyčné osoby či dotyčného subjektu známa, musí jim být rozhodnutí o použití omezujících opatření sděleno přímo. Rozhodnutí 2015/1008 a prováděcí nařízení 2015/1001 měla být tedy oznámena přímo žalobkyni, jejíž adresu Rada znala. Vzhledem k tomu, že na základě žádné skutečnosti kromě toho nelze konstatovat, že žalobkyně uzavřela s Radou dohodu o tom, aby jí byly dotčené akty oznamovány na adresu jejich advokátů, a tedy jejich prostřednictvím, Tribunál shledal, že vlastní předání těchto aktů advokátům žalobkyně nepředstavovalo sdělení, a tedy jejich oznámení samotné žalobkyni.

ZNEUŽITÍ ŘÍZENÍ

Ve věci, v níž bylo vydáno usnesení ze dne 16. března 2016, **One of Us a další v. Komise** (T-561/14, [EU:T:2016:173](#)), Tribunál podal upřesňující vysvětlení k pojmu „zneužití řízení“ v návaznosti na to, že žalobci zveřejnili na internetové stránce návrhy na vstup do řízení v této věci spolu s negativními komentáři týkajícími se organizací, které podaly tyto návrhy.

Tribunál připomněl, že podle pravidel, která upravují projednávání věcí před tímto soudem, jsou účastníci řízení chráněni před zneužitím procesních písemností. Tato ochrana odráží obecnou zásadu řádného výkonu spravedlnosti, podle které mají účastníci řízení právo hájit svoje zájmy nezávisle na všech vnějších vlivech, zejména na vlivu veřejnosti. Z toho plyne, že za účelem zaručení nerušeného průběhu diskuse mezi účastníky řízení a porad příslušného soudního orgánu může účastník řízení, kterému je poskytnut přístup k podáním ostatních účastníků řízení, využít tohoto práva pouze za účelem obhajoby své věci s vyloučením jakéhokoli jiného účelu, jako například účelu vyvolání veřejné kritiky argumentace ostatních účastníků řízení v dané věci. Jednání v rozporu s tímto aspektem obecné zásady řádného výkonu spravedlnosti zakládá zneužití řízení, k němuž lze přihlídnout při rozdělení nákladů řízení. Tato ochrana poskytnutá stranám soudního řízení se musí vztahovat i na navrhovatele vedlejšího účastenství, který se podílí na soudní činnosti a z tohoto důvodu musí mít nárok na stejnou úroveň ochrany jako účastníci řízení, pokud jde o možnost hájit své zájmy nezávisle na jakémkoli vnějším vlivu.

Na základě těchto úvah Tribunál rozhodl, že žalobci se tím, že na internetových stránkách vyrazili návrhy na vstup do řízení v postavení vedlejších účastnic, přičemž přímo zmínili řízení před Tribunálem a prezentovali negativním způsobem v očích veřejnosti organizace, které podaly tyto návrhy, dopustili zneužití řízení, k němuž lze přihlídnout při rozdělení nákladů řízení podle čl. 135 odst. 2 jednacího řádu.

PRÁVNÍ POMOC

V usnesení ze dne 17. února 2016, **KK v. EASME** (T-376/15 AJ, [EU:T:2016:89](#)), Tribunál podal upřesňující vysvětlení k podmínkám poskytnutí právní pomoci podle článků 146 až 150 jednacího řádu.

14| Rozhodnutí Rady 2010/413/SZBP ze dne 26. července 2010 o omezujících opatřeních vůči Íránu a o zrušení společného postoje 2007/140/SZBP (Úř. věst. 2010, L 195, s. 39).

15| Nařízení Rady (EU) č. 267/2012 ze dne 23. března 2012, o omezujících opatřeních vůči Íránu a o zrušení nařízení (EU) č. 961/2010 (Úř. věst. 2012, L 88, s. 1).

Tribunál v tomto ohledu předně uvedl, že posouzení hospodářské situace právnické osoby pro účely rozhodnutí, zda jí má být poskytnuta právní pomoc, nemůže být provedeno pouze s ohledem na její izolované posuzované prostředky bez ohledu na situaci přímých nebo nepřímých vlastníků jejího kapitálu. Poznamenal, že podmínky poskytnutí právní pomoci uvedené v člancích 146 až 150 jednacího řádu totiž musí být vykládány ve světle zásady zakotvené v čl. 47 třetím pododstavci Listiny základních práv, podle něhož se právní pomoc poskytuje všem, kdo nemají dostatečné prostředky, pokud je to nezbytné k zajištění účinného přístupu ke spravedlnosti. Na právnickou osobu přitom nelze nahlížet tak, že byla zbavena přístupu k účinné právní ochraně ve smyslu článku 47 Listiny základních práv, pouze z toho důvodu, že přímí nebo nepřímí vlastníci jejího kapitálu odmítají využít prostředků, jimiž disponují, k tomu, aby tato právnická osoba mohla zahájit soudní řízení. Za takových okolností není úlohou unijního rozpočtu, aby prostředky poskytnutými Tribunálu nahrazoval nečinnost osob, které ovládají dotčenou právnickou osobu a mají v konečném důsledku největší zájem na obraně jejich práv.

Tribunál tudíž dospěl k závěru, že při posuzování hospodářské situace právnické osoby, která žádá o poskytnutí právní pomoci, musí být přihlédnuto nejen k vlastním finančním zdrojům, ale i k prostředkům, jimiž celkově disponuje skupina podniků, k níž tato právnická osoba přímo nebo nepřímo náleží, a finančním možnostem jejich akcionářů a společníků, fyzických či právnických osob.

UPLATNĚNÍ NOVÉHO JEDNACÍHO ŘÁDU

Ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 25. května 2016, **Komise v. McCarron.Poultry** (T-226/14, [EU:T:2016:313](#)), se Tribunál vyjádřil k časové působnosti článku 123 jednacího řádu, kterým byl pozměněn režim stanovený jednacím řádem ze dne 2. května 1991 platným dříve a který se týká řízení bez účasti žalovaného. V dané věci se jednalo o žalobu, kterou se Komise domáhala, aby byla určité soukromé společnosti uložena povinnost vrátit část zálohy, kterou Komise vyplatila v souvislosti se smlouvou spadající do páteho rámcového programu Evropského společenství pro výzkum, technologický rozvoj a demonstrace (1998–2002). Vzhledem k tomu, že Komise v projednávaném případě dne 10. března 2015 podala návrh opírající se o čl. 122 odst. 1 jednacího řádu ze dne 2. května 1991, kterým se domáhala, aby Tribunál vydal rozsudek pro zmeškání, ale 1. července 2015 vstoupil v platnost jednací řád, který v článku 123 obsahuje nová ustanovení týkající se řízení bez účasti žalovaného, Tribunál měl určit, jaké ustanovení je na daný spor použitelné.

Tribunál poznamenal, že jelikož se článku 123 jednacího řádu výslovně netýká žádné přechodné ustanovení, toto ustanovení je třeba jakožto procesní ustanovení považovat za okamžitě použitelné ode dne vstupu jednacího řádu v platnost dne 1. července 2015, a tudíž za použitelné na tento spor projednávaný v době jeho vstupu v platnost. Tribunál v tomto ohledu zdůraznil, že i kdyby na pravidla použitelná na vydání rozsudku pro zmeškání na návrh žalobce v rámci řízení bez účasti žalovaného mohlo být nahlíženo tak, že mohou zčásti spadat do oblasti hmotného práva, neboť se bezprostředně dotýkají zájmů účastníků sporu, tato okolnost nemá vliv na časovou působnost pravidel. Platí totiž, že jelikož situace vzniklá z nepředložení žalobní odpovědi a z podání návrhu žalobce, aby byl vydán rozsudek pro zmeškání, se považuje za definitivní až v okamžiku, kdy Tribunál o uvedeném návrhu rozhodne, použijí se uvedená pravidla okamžitě.

V souladu s čl. 123 odst. 3 jednacího řádu tedy vyhoví Tribunál v rozsudku pro zmeškání žalobcovu návrhovému žádání, ledaže zjevně nemá pravomoc nebo je zjevně nepřislušný k rozhodnutí o žalobě nebo je žaloba zjevně nepřípustná nebo po právní stránce zjevně zcela neopodstatněná. Tribunál konstatoval, že má pravomoc k rozhodnutí o žalobě na základě rozhodčí doložky ve smyslu článku 272 SFEU obsažené v čl. 5 odst. 2 sporné smlouvy. Kromě toho shledal, že je zcela nepochybné, že žaloba je přípustná a s ohledem na ustanovení uvedené smlouvy a na popis skutkových okolností Komisí v rámci žaloby, který potvrzují písemnosti ve spisu, není po právní stránce zjevně zcela neopodstatněná.

II. INSTITUCIONÁLNÍ PRÁVO – EVROPSKÁ OBČANSKÁ INICIATIVA – SOCIÁLNÍ POLITIKA

Ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 19. dubna 2016, *Costantini a další v. Komise* (T-44/14, [EU:T:2016:223](#)), byla Tribunálu předložena žaloba znějící na zrušení rozhodnutí Komise, kterým byla zamítnuta žádost o registraci evropské občanské iniciativy (dále jen „EOI“), jejímž předmětem je vyzvat Unii, aby „navrhla právní předpis, který tím, že zaručí odpovídající sociální ochranu a přístup k udržitelné kvalitní dlouhodobé péči nad rámec zdravotní péče, bude chránit základní právo na lidskou důstojnost“. Cílem sporné EOI v podstatě bylo to, aby byla dlouhodobá péče na základě článku 14 SFEU vyňata z působnosti pravidel vnitřního trhu a považována za službu obecného hospodářského zájmu (dále jen „SOHZ“). Komise žádost zamítla na základě čl. 4 odst. 2 písm. b) nařízení (EU) č. 211/2011¹⁶, jelikož se domnívala, že uvedený návrh zjevně nespadá do pravomocí, které jí umožňují předložit návrh právního aktu Unie pro účely provedení Smluv. Zejména měla za to, že článek 14 SFEU nepředstavuje platný právní základ navrhované EOI, neboť unijní normotvůrce nemůže členskými státy uložit poskytování SOHZ.

Tribunál zaprvé uvedl, že Komise mohla s ohledem na rozdělení pravomocí mezi členské státy a Unii v oblasti SOHZ oprávněně dospět k závěru, že nemůže předložit návrh aktu založeného na článku 14 SFEU, jehož cílem by bylo kvalifikovat dlouhodobou péči jako SOHZ. Členské státy totiž mohou při dodržení práva Unie určit rozsah a organizaci svých SOHZ. Při vymezení toho, co považují za SOHZ, mají široký prostor pro uvážení, přičemž Komise může zpochybnit vymezení těchto služeb členskými státy pouze v případě zjevného pochybení. Toto oprávnění členského státu, které se týká vymezení SOHZ, je potvrzeno tím, že v právu Unie chybí jak zvláštní pravomoc svěřená Unii, tak přesná a úplná definice pojmu „SOHZ“.

Tribunál zadruhé shledal, že Komise mohla rovněž oprávněně dospět v napadeném rozhodnutí k závěru, že zjevně nemůže předložit návrh aktu založeného na článku 14 SFEU, jehož cílem by bylo vynětí dlouhodobé péče z pravidel vnitřního trhu. Z článku 14 SFEU totiž vyplývá, že specifická pravidla, která stanovuje, se vztahují na SOHZ, aniž je tím dotčen článek 106 SFEU. Podle čl. 106 odst. 2 SFEU přitom právě podniky pověřené poskytováním takových služeb podléhají pravidlům obsaženým ve Smlouvách, zejména pravidlům týkajícím se vnitřního trhu a hospodářské soutěže, což je zásada, od které se lze odchýlit pouze za přísně stanovených podmínek, jejichž existence závisí na právních a skutkových okolnostech v každém členském státě a musí být prokázána v každém jednotlivém případě členskými státy nebo podnikem, který se na ně odvolává. Z toho podle Tribunálu vyplývá, že Komise nemůže obecně navrhnout vynětí služeb, jejichž kvalifikace jako SOHZ závisí na vnitrostátní politice každého členského státu, z použití pravidel vnitřního trhu.

III. PRAVIDLA HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE PLATNÁ PRO PODNIKY

OBECNÉ OTÁZKY

V roce 2016 byla v oblasti hospodářské soutěže vydána celá řada rozhodnutí týkajících se mimo jiné práva na obhajobu, podmínek stanovených pro poskytnutí ochrany, možnosti Komise zvolit dohodu o narovnání, povinnosti uvést odůvodnění a pravomoci unijního soudu k soudnímu přezkumu v plné jurisdikci.

16| Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 211/2011 ze dne 16. února 2011 o občanské iniciativě (Úř. věst. 2011, L 65, s. 1).

1. PRÁVO NA OBHAJOBU

a. OZNÁMENÍ NÁMITEK

Ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 19. ledna 2016, *Toshiba v. Komise* (T-404/12, napadený kasačním opravným prostředkem¹⁷, [EU:T:2016:18](#)), Tribunál posuzoval legalitu rozhodnutí, kterým Komise znovu uložila pokuty dvěma účastnicím kartelové dohody, a to v návaznosti na částečné zrušení předchozího rozhodnutí Tribunálem, který odhalil metodologickou chybu v souvislosti s výběrem referenčního roku pro výpočet výše pokuty¹⁸. Ačkoliv Komise zaslala dotčeným stranám před přijetím napadeného rozhodnutí dopis popisující skutkové okolnosti a shrnující způsob nového výpočtu výše pokuty, žalobkyně tvrdila, že jí Komise spíše než pouhý dopis popisující skutkové okolnosti měla zaslat nové oznámení námitek.

Tribunál uvedl, že obsah oznámení námitek vyhotoveného před přijetím předchozího rozhodnutí lze zohlednit v rozsahu, v němž není zpochybněn rozsudkem, kterým bylo částečně zrušeno uvedené rozhodnutí. Nadto uvedl, že rozsudek, kterým bylo částečně zrušeno první rozhodnutí, nezpochybnil pravdivost, relevanci nebo opodstatněnost skutkových a právních okolností týkajících se výpočtu výše pokuty uvedených v oznámení námitek formulovaném v rámci přijetí uvedeného rozhodnutí. Kromě toho Tribunál odmítl argumenty žalobkyně vycházející zejména z rozsudku *Cimenteries CBR a další v. Komise*¹⁹, údajné rozhodovací praxe Komise a oznámení o osvědčených postupech²⁰ a dospěl k závěru, že zásada respektování práva na obhajobu Komisi neukládá, aby zaslala nové oznámení námitek.

b. PRÁVO BÝT VYSLECHNUT

Rozsudek ze dne 19. ledna 2016, *Toshiba v. Komise* (T-404/12, napadený kasačním opravným prostředkem²¹, [EU:T:2016:18](#)), Tribunálu rovněž umožnil podat upřesňující vysvětlení k rozsahu práva být vyslechnut²².

Tribunál v tomto ohledu připomněl, že dodržování práva na obhajobu vyžaduje, aby dotyčná osoba mohla v průběhu správního řízení účelně vyjádřit stanovisko k pravdivosti a relevanci tvrzených skutkových zjištění a okolností a k dokumentům použitým Komisí na podporu jejího tvrzení o existenci porušení Smlouvy o FEU. Pokud tedy Komise – jak tomu bylo i v dané věci – v návaznosti na částečné zrušení rozhodnutí, kterým byla uložena pokuta, přijme rozhodnutí, kterým se mění její výše, je povinna poskytnout dotyčnému podniku dodatečné informace o způsobu uplatnění jejího úmyslu zajistit odrazující účinek pokuty, aby mohl účelně vyjádřit stanovisko, a to i pokud jde o uložení dodatečné částky. Pokud však před přijetím pozměňujícího rozhodnutí Komise zašle uvedenému podniku dopis popisující skutkové okolnosti, není nutné, aby byly dané skutečnosti podrobně vysvětleny v tomto dokumentu, který nemá zvláštní procesní postavení. Je spíše

17| Věc C-180/16 P, *Toshiba v. Komise*.

18| Viz rovněž dále úvahy týkající se tohoto rozsudku v částech „b) Právo na obhajobu“ a „Příspěvky v oblasti působnosti článku 101 SFEU – 3. Výpočet výše pokuty“.

19| Rozsudek ze dne 15. března 2000 (T-25/95, T-26/95, T-30/95 až T-32/95, T-34/95 až T-39/95, T-42/95 až T-46/95, T-48/95, T-50/95 až T-65/95, T-68/95 až T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 a T-104/95, [EU:T:2000:77](#)).

20| Oznámení Komise o osvědčených postupech pro vedení řízení týkajících se článků 101 a 102 [SFEU] (Úř. věst. 2011, C 308, s. 6).

21| Věc C-180/16 P, *Toshiba v. Komise*.

22| Viz rovněž výše uvedené úvahy týkající se tohoto rozsudku v částech „a) Oznámení námitek“ a dále v části „Příspěvky v oblasti působnosti článku 101 SFEU – 3. Výpočet výše pokuty“.

třeba ověřit, zda bylo dotčenému podniku z hlediska průběhu celého řízení vedoucího k přijetí napadeného rozhodnutí odpovídajícím způsobem umožněno pochopit tento záměr a vyjádřit se k němu.

Na základě těchto úvah Tribunál poznamenal, že od původního oznámení námitek dotčený podnik v projednávaném případě věděl, že Komise hodlá zajistit odrazující účinek uložené pokuty. Kromě toho uvedl, že přinejmenším od přijetí původního rozhodnutí mohl rozpoznat, že z tohoto úmyslu vyplývá uložení dodatečné částky za určité období činnosti a že tento úmysl nebyl zpochybněn rozsudkem, kterým bylo částečně zrušeno původní rozhodnutí, a byl potvrzen jak dopisem popisujícím skutkové okolnosti, tak na setkání Komise a tohoto podniku. Tribunál tedy dospěl k závěru, že porušení práva na obhajobu tohoto podniku, pokud jde o úmysl Komise uložit mu dodatečnou částku, není prokázáno.

c. POUŽITÍ TAJNÝCH NAHRÁVEK TELEFONNÍCH ROZHOVORŮ JAKO DŮKAZU

V rozsudku ze dne 8. září 2016, *Goldfish a další v. Komise* (T-54/14, [EU:T:2016:455](#)), "měl Tribunál příležitost vyjádřit se k použití tajných nahrávek telefonních rozhovorů jako důkazu v rámci vyšetřování porušení práva hospodářské soutěže. Konkrétně v projednávaném případě vyvstala otázka, zda Komise může použít důkazy, které řádně získala, v projednávaném případě tajné nahrávky telefonních rozhovorů, i když byly původně získané třetí osobou, případně protiprávně, například za porušení práva na respektování soukromého života osoby, které se sporné nahrávky týkají.

Tribunál v tomto ohledu uvedl, že z judikatury Evropského soudu pro lidská práva vyplývá, že použití protiprávní nahrávky jako důkazu není samo o sobě v rozporu se zásadami spravedlnosti zakotvenými čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, včetně případu, kdy byl tento důkaz získán za porušení požadavků článku 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, podepsané v Římě dne 4. listopadu 1950, jestliže zaprvé dotčený žalobce nebyl zbaven práva na spravedlivý proces a práva na obhajobu a zadruhé tento důkaz nepředstavuje jediný důkazní prostředek použitý pro odůvodnění odsouzení. V projednávaném případě přitom Tribunál uvedl, že Komise v průběhu správního řízení umožnila všem stranám přístup ke všem audio nahrávkám a písemným záznamům provázejícím tyto nahrávky, které byly ve spisu. Sporné nahrávky kromě toho nepředstavovaly jediný důkaz použitý Komisí, jelikož konstatování porušení článku 101 SFEU, kterého se dopustily žalobkyně, v napadeném rozhodnutí spočívalo na souhrnu důkazů, které Komise získala v průběhu správního řízení. Za těchto podmínek Tribunál konstatoval, že i kdyby bylo třeba mít za to, že dotčené nahrávky byly provedeny protiprávně jedním z podniků konkurujících žalobkyním, Komise je použila jako důkazy v napadeném rozhodnutí právem, aby konstatovala porušení článku 101 SFEU.

2. PODMÍNKY STANOVENÉ PRO POSKYTNUTÍ OCHRANY PŘED POKUTAMI

V rozsudku ze dne 29. února 2016, *Schenker v. Komise* (T-265/12, napadený kasačním opravným prostředkem²³, [EU:T:2016:111](#)), se Tribunál vyjádřil k podmínkám, za nichž Komise může poskytnout podniku, který přízná účast na údajné kartelové dohodě, ochranu před pokutou²⁴. Tribunálu byl předložen návrh na zrušení rozhodnutí Komise, kterým bylo konstatováno, že se určité společnosti působící v odvětví mezinárodních leteckých spedičních služeb účastnily různých dohod a jednání ve vzájemné shodě v tomto odvětví. Komise

23| Věc C-263/16 P, *Schenker v. Komise*.

24| Viz rovněž dále úvahy týkající se tohoto rozsudku v části „3. Možnost Komise zvolit dohodu o narovnání“.

zahájila šetření v návaznosti na žádost o poskytnutí ochrany podanou společností Deutsche Post AG podle oznámení o spolupráci z roku 2006²⁵ a požadovanou ochranu pak posledně uvedené poskytla. Žalobkyně rozhodnutí Komise o poskytnutí ochrany společnosti Deutsche Post zpochybnila a namítla, že Komise tuto společnost zvýhodnila ve vztahu k ostatním podnikům, které předložily žádosti o poskytnutí ochrany a o snížení pokuty. Přestože Komise konstatovala existenci čtyř protiprávních jednání, poskytla společnosti Deutsche Post obecnou podmíněnou ochranu zahrnující odvětví leteckých spedičních služeb, aniž zkoumala, zda důkazy, které tento podnik předložil, zahrnovaly všechna dotčená jednání. Žalobkyně tvrdí, že kdyby byly všechny žádosti o poskytnutí ochrany a o snížení pokuty posuzovány při zohlednění odvětví spedičních služeb jako celku, měla by nárok na příznivější zacházení.

V této souvislosti Tribunál uvedl, že v době, kdy Komise obdrží žádost o poskytnutí ochrany před pokutou ve smyslu bodu 8 písm. a) oznámení o spolupráci z roku 2006, o dotčené kartelové dohodě ještě neví. Jak je tudíž upřesněno v poznámce pod čarou č. 1 k bodu 8 písm. a) oznámení o spolupráci z roku 2006, Komise musí provést posouzení žádosti o poskytnutí ochrany ex ante, které se zakládá výlučně na druhu a kvalitě informací poskytnutých podnikem. Oznámení o spolupráci z roku 2006 tudíž nebrání tomu, aby Komise poskytla podniku podmíněnou ochranu, třebaže informace předložené tímto podnikem jí ještě neumožňují vytvořit si podrobnou a přesnou představu o povaze a rozsahu údajné kartelové dohody. Tribunál tedy dospěl k závěru, že bod 8 písm. a), body 9 a 18 oznámení o spolupráci z roku 2006 nevyžadují, aby poznatky předložené podnikem představovaly informace a důkazy, které se konkrétně týkají protiprávních jednání, která Komise konstatuje na konci správního řízení, ale stačí, aby jí tyto poznatky umožnily provést cílené šetření ve vztahu k údajnému protiprávnímu jednání, které zahrnuje jedno či více protiprávních jednání, která konstatuje na konci tohoto řízení.

3. MOŽNOST KOMISE ZVOLIT DOHODU O NAROVNÁNÍ

V rozsudku ze dne 29. února 2016, *Schenker v. Komise* (T-265/12, napadený kasačním opravným prostředkem²⁶, EU:T:2016:111), měl Tribunál rovněž příležitost vyjádřit se k prostoru pro uvážení, který má Komise při rozhodnutí zvolit v rámci uplatnění článků 101 a 102 SFEU dohodu o narovnání²⁷. Žalobkyně tvrdila, že se Komise dopustila nesprávného posouzení tím, že přijala rozhodnutí nezahájit jednání za účelem dosažení dohody o narovnání předtím, než kontaktovala osoby, kterým je napadené rozhodnutí určeno. Podle žalobkyně totiž Komise nebyla před tím, než kontaktovala dotyčné strany a zjistila jejich zájem na dosažení dohody o narovnání, s to plně posoudit účelnost postupu při narovnání.

Tribunál uvedl, že podle čl. 10a odst. 1 nařízení (ES) č. 773/2004²⁸, ve znění nařízení č. 622/2008²⁹, Komise může stanovit lhůtu, ve které mohou strany řízení písemně prohlásit, že jsou připraveny vstoupit do jednání o narovnání za účelem možného předložení návrhu na narovnání. Ze znění tohoto ustanovení tudíž jasně vyplývá, že Komise není povinna kontaktovat strany, nýbrž že v tomto ohledu disponuje prostorem pro uvážení. V tomto kontextu Tribunál poukázal na to, že praxe Komise je v souladu s tímto přístupem. Podle

25 | Oznámení Komise o ochraně před pokutami a snížení pokut v případech kartelů (Úř. věst. 2006, C 298, s. 17).

26 | Věc C-263/16 P, *Schenker v. Komise*.

27 | Viz rovněž výše úvahy týkající se tohoto rozsudku v části „2. Podmínky stanovené pro poskytnutí ochrany“.

28 | Nařízení Komise (ES) č. 773/2004 ze dne 7. dubna 2004 o vedení řízení Komise podle článků [101] a [102 SFEU] (Úř. věst. 2004, L 123, s. 18; Zvl. vyd. 08/03, s. 81).

29 | Nařízení Komise (ES) č. 622/2008 ze dne 30. června 2008, kterým se mění nařízení (ES) č. 773/2004, pokud jde o postup při narovnání v případech kartelů (Úř. věst. 2008, L 171, s. 3).

bodů 6 jejího oznámení o postupu při narovnání³⁰ totiž platí, že má-li Komise za to, že případ je v zásadě vhodný pro narovnání, prozkoumá zájem na narovnání všech stran zúčastněných na řízení, kdežto strany řízení nemají na narovnání nárok. Z uvedeného bodu jasně vyplývá, že pouze v případě, že má Komise za to, že je věc vhodná pro narovnání, prozkoumá zájem dotyčných podniků. Uvedený bod tudíž rovněž stanoví, že Komise může mít za to, že případ není vhodný pro narovnání, ač předtím nekontaktovala dotyčné strany a nezjišťovala jejich zájem na dosažení narovnání. Pouhá skutečnost, že Komise nezjišťovala zájem žalobkyně a zájem ostatních dotyčných podniků na dosažení narovnání, v dané věci nemůže sama o sobě prokázat, že napadené rozhodnutí je chybné.

4. POVINNOST UVÉST ODŮVODNĚNÍ

V rozsudku ze dne 13. prosince 2016, *Printeos a další v. Komise* (T-95/15, [EU:T:2016:722](#)), měl Soudní dvůr příležitost upřesnit rozsah povinnosti odůvodnit rozhodnutí Komise, kterými se ukládají pokuty v právu hospodářské soutěže a která jsou přijata v rámci postupu při narovnání podle článku 10a nařízení č. 773/2004 a oznámení o postupu při narovnání.

Tribunál v tomto ohledu nejprve připomněl zásady plnění povinnosti uvést odůvodnění podle čl. 296 druhého podstavce SFEU a dále konstatoval, že s ohledem na požadavky vyplývající z článku 47 Listiny základních práv ve spojení jednak s článkem 263 SFEU a jednak článkem 261 SFEU a článkem 31 nařízení (ES) č. 1/2003³¹, jak byly připomenuty v bodě 41 oznámení o narovnání, se tyto zásady použijí obdobně na povinnost Komise odůvodnit rozhodnutí ukládající pokuty, která přijímá na základě postupu při narovnání, v rámci kterého má dotyčný podnik souhlasit pouze s maximální částkou navržené pokuty.

Dodržení záruk poskytnutých unijním právním řádem ve správních řízeních, včetně povinnosti uvést odůvodnění, Komisi má o to zásadnější význam, pokud se Komise ve fázi stanovení výše ukládaných pokut rozhodne odchýlit se od obecné metodiky uvedené v pokynech pro výpočet pokut³² na základě bodu 37 těchto pokynů, tak jako v projednávaném případě. Pokyny z roku 2006 totiž představují orientační pravidlo chování, podle něhož má být v praxi postupováno a od něhož se Komise může v konkrétním případě odchýlit, pouze uvede-li důvody, které jsou slučitelné zejména se zásadou rovného zacházení. Toto odůvodnění musí být o to přesnější, že se bod 37 pokynů z roku 2006 omezuje na vágní odkaz na konkrétní okolnosti dané věci, a ponechává tak Komisi široký prostor pro uvážení k tomu, aby provedla výjimečnou úpravu základních částek pokut. Z toho vyplývá, že v projednávané věci byla Komise povinna vysvětlit dostatečně jasně a přesně způsob, jakým hodlala využít svůj prostor pro uvážení, včetně různých skutkových a právních okolností, které v tomto ohledu zohlednila. Konkrétně vzhledem ke své povinnosti dodržet zásadu rovného zacházení při stanovení výše pokut, zahrnuje tato povinnost odůvodnění všechny relevantní skutečnosti vyžadované k tomu, aby se mohlo posoudit, zda se dotčené podniky, jejichž základní částky pokut jsou upraveny, nacházejí ve srovnatelných situacích, zda s těmito situacemi bylo, či nebylo zacházeno stejně a zda případně rovné nebo nerovné zacházení s uvedenými situacemi je objektivně odůvodněno. V dané věci přitom Tribunál konstatoval, že Komise v napadeném rozhodnutí neuváděla důvody, ze kterých na dotčené podniky použila zřetelně rozdílné sazby snížení. Z toho dovodil, že napadené rozhodnutí je stíženo nedostatkem odůvodnění.

30| Oznámení Komise o postupu při narovnání s cílem přijmout rozhodnutí podle článků 7 a 23 nařízení Rady (ES) č. 1/2003 v případech kartelů (Úř. věst. 2008, C 167, s. 1).

31| Nařízení Rady (ES) č. 1/2003 ze dne 16. prosince 2002 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v člácích [101] a [102] SFEUJ (Úř. věst. 2003, L 1, s. 1; Zvl. vyd. 08/02, s. 205).

32| Pokyny pro výpočet pokut uložených podle čl. 23 odst. 2 písm. a) nařízení č. 1/2003 (Úř. věst. 2006, C 210, s. 2).

5. PRAVOMOC SOUDNÍHO PŘEZKUMU V PLNÉ JURISDIKCI

V rozsudcích ze dne 28. června 2016, *Portugal Telecom v. Komise* (T-208/13, [EU:T:2016:368](#)), a ze dne 28. června 2016, *Telefónica v. Komise* (T-216/13, napadený kasačním opravným prostředkem³³, [EU:T:2016:369](#)), měl Tribunál příležitost upřesnit rozsah soudního přezkumu vykonávaného unijním soudem ve vztahu k rozhodnutím Komise podle článků 101 a 102 SFEU a konkrétně určení výše pokut uložených v tomto rámci³⁴. Tribunál měl posoudit legalitu rozhodnutí, ve kterém Komise konstatovala, že společnost Portugal Telecom SGPS, SA (první telekomunikační operátor v Portugalsku) a společnost Telefónica, SA (první telekomunikační operátor ve Španělsku) porušily článek 101 SFEU účastí na dohodě o zákazu soutěžit. Jednalo se o doložku o nesoutěžení na iberském trhu začleněnou do smlouvy, na jejímž základě společnost Telefónica nabývá podíl společnosti Portugal Telecom v brazilském mobilním telefonním operátorovi Vivo.

Tribunál v tomto ohledu připomněl, že systém soudního přezkumu rozhodnutí Komise přijatých v řízení podle článků 101 a 102 SFEU spočívá v přezkumu legality aktů unijních orgánů stanoveném v článku 263 SFEU, který může být na základě článku 261 SFEU a na základě návrhu žalobkyně, doplněn přezkumem Tribunálu v plné jurisdikci, pokud jde o sankce uložené Komisí v této oblasti. Tribunál nicméně konstatoval, že v daných věcech nemá k dispozici dostatečné poznatky pro stanovení konečné částky pokuty uložené žalobkyním. Zdůraznil totiž, že je sice skutečností, že pravomoc soudního přezkumu v plné jurisdikci, kterou Tribunál má na základě článku 31 nařízení č. 1/2003, soud opravňuje nad rámec pouhého přezkumu legality sankce, nahradit posouzení Komise vlastním posouzením. Nicméně v projednávané věci Komise neprovedla analýzu skutečností předložených žalobkyněmi k prokázání neexistence potenciální hospodářské soutěže mezi stranami ve vztahu k určitým službám za účelem stanovení hodnoty tržeb zohledněné při výpočtu výše pokuty. Určení hodnoty těchto tržeb Tribunálem by tedy znamenalo, že by Tribunál musel zaplnit mezeru ve vyšetřování spisu. Výkon pravomoci soudního přezkumu v plné jurisdikci však nemůže jít až tak daleko, že by Tribunál provedl takové vyšetřování.

PŘÍSPĚVKY V OBLASTI PŮSOBNOSTI ČLÁNKU 101 SFEU

1. POJEM „POTENCIÁLNÍ HOSPODÁŘSKÁ SOUTĚŽ“

V rozsudku ze dne 8. září 2016, *Lundbeck v. Komise* (T-472/13, napadený kasačním opravným prostředkem³⁵, [EU:T:2016:449](#)), který byl vyhlášen ve stejný den jako pět dalších rozsudků (rozsudky ze dne 8. září 2016, *Arrow Group a Arrow Generics v. Komise*, T-467/13, nezveřejněný, [EU:T:2016:450](#); ze dne 8. září 2016, *Merck v. Komise*, T-470/13, nezveřejněný, [EU:T:2016:452](#); ze dne 8. září 2016, *Sun Pharmaceutical Industries a Ranbaxy (UK) v. Komise*, T-460/13, nezveřejněný, [EU:T:2016:453](#); ze dne 8. září 2016, *Generics (UK) v. Komise*, T-469/13, nezveřejněný, [EU:T:2016:454](#), a ze dne 8. září 2016, *Xellia Pharmaceuticals a Alpharma v. Komise*, T-471/13, nezveřejněný, [EU:T:2016:460](#)) v rámci série řízení o žalobách podaných proti rozhodnutí Komise, kterým byla zjištěna kartelová dohoda na trhu s léčivými přípravky proti depresím, které obsahují účinnou léčivou

33| Věc C-487/16 P, *Telefónica v. Komise*.

34| Viz rovněž dále úvahy týkající se těchto rozsudků v části „Příspěvky v oblasti působnosti článku 101 SFEU – 2. Omezení z hlediska účelu a 3. Výpočet výše pokuty“.

35| Věc C-591/16 P, *Lundbeck v. Komise*.

látku citalopram, měl Tribunál příležitost vyjádřit se k pojmu „potenciální hospodářská soutěž“³⁶. Jednalo se o dohodu uzavřenou mezi společnostmi H. Lundbeck A/S (dále jen „Lundbeck“) založenou podle dánského práva, která ovládá skupinu společností působících v oblasti výzkumu nových léčivých přípravků a jejich uvádění na trh a je majitelkou patentů k předmětným léčivým přípravkům, a podniky působícími v oblasti produkce nebo prodeje generických léčivých přípravků. Tyto dohody měly zavést omezení pozdějšího vstupu dotčených výrobků na trh za značné finanční částky vyplacené společností Lundbeck. Komise konstatovala, že Lundbeck a podniky s generiky jsou přinejmenším potenciálními konkurenty a sporné dohody představují omezení hospodářské soutěže „z hlediska účelu“.

Tribunál v tomto ohledu připomněl, že se podmínky hospodářské soutěže na daném trhu zkoumají nejen s ohledem na skutečnou hospodářskou soutěž, ale i s ohledem na potenciální hospodářskou soutěž, aby se zjistilo, zda vzhledem ke struktuře trhu a hospodářskému a právnímu kontextu, jímž se řídí jeho fungování, existují skutečné a konkrétní možnosti, že si dotyčné podniky budou konkurovat, anebo zda na relevantní trh bude moci vstoupit nový konkurent a konkurovat podnikům, které jsou na trhu již usazeny. Za účelem posouzení, zda podnik představuje potenciálního konkurenta, musí Komise ověřit, zda by v případě neuzavření dohody, kterou přezkoumává, existovaly skutečné a konkrétní možnosti, že tento podnik v rámci životaschopné hospodářské strategie vstoupí na uvedený trh a bude konkurovat podnikům, které jsou tam již usazeny. Takové prokázání musí být podloženo skutkovým stavem nebo analýzou struktur relevantního trhu.

Tribunál, který v těchto souvislostech konkrétně posuzoval argument Lundbeck, že napadené rozhodnutí je stíženo vadou spočívající v nesprávném právním posouzení, jelikož v něm bylo uvedeno, že uvedení léčivých přípravků porušujících práva duševního vlastnictví třetí osoby na trh je výrazem potenciální hospodářské soutěže podle článku 101 SFEU, poznamenal, že ačkoliv je pravda, že se má za to, že patenty jsou platné, než je orgán nebo soud příslušný pro tento účel výslovně nezruší nebo prohlásí za neplatné, nemůže se taková domněnka platnosti rovnat domněnce protiprávnosti generických přípravků platně uvedených na trh, o nichž se majitel patentu domnívá, že tento patent porušují. V projednávaném případě tak bylo věcí Lundbeck, aby prokázala před vnitrostátními soudy v případě vstupu generik na trh, že tato generika porušují některý z jejich patentů na postupy, přičemž rizikový vstup není sám o sobě protiprávní. V případě žaloby pro porušování práv podané společností Lundbeck proti podnikům s generiky měly tyto podniky možnost zpochybnit platnost patentu, které se dovolávala Lundbeck, prostřednictvím vzájemné žaloby. V okamžiku uzavření sporných dohod tedy obecně existovalo několik možností, které byly konkrétními a skutečnými možnostmi vstupu na trh pro podniky s generiky, a to zejména „rizikové“ uvedení generického přípravku na trh s možností, že bude třeba čelit případným sporům v rámci žalob společnosti Lundbeck. Taková možnost představuje skutečně výraz potenciální hospodářské soutěže v takové situaci, jako je situace v projednávané věci, kdy uplynula doba platnosti originálních patentů společnosti Lundbeck a kdy existovaly jiné postupy, které umožňovaly vyrobit generický citalopram, u kterých nebylo prokázáno, že porušovaly jiné patenty této společnosti. Mimoto kroky a investice uskutečněné podniky s generiky za účelem vstupu na trh s citalopramem před uzavřením sporných dohod, prokazují, že byly připraveny vstoupit na trh a nést rizika, která takový vstup zahrnoval. Tribunál kromě toho uvedl, že i když jiná prohlášení pocházející z doby, kdy byly uzavřeny sporné dohody, mohla činit dojem, že podniky s generiky měly pochybnost ohledně toho, zda jejich přípravky porušují patenty, nebo že Lundbeck byla přesvědčena o platnosti svých patentů, tato prohlášení nestačí ke zpochybnění závěru, že podniky s generiky byly vnímány jako potenciální hrozba pro Lundbeck a mohly již vzhledem ke své existenci vykonávat konkurenční tlak na tuto společnost a na podniky, které působily na stejném trhu.

36 | Dále viz rovněž úvahy týkající se tohoto rozsudku v části „2. Omezení z hlediska účelu – b) Nepřiměřené zpětné platby vedoucí k vyloučení konkurentů z trhu“.

Tribunál kromě toho připomněl, že proto, aby byla prokázána existence potenciální hospodářské soutěže, se vyžaduje pouze to, aby ke vstupu na trh došlo v přiměřené lhůtě, aniž by byla stanovena v tomto ohledu přesná mez. Není tudíž nutné, aby Komise prokázala, že by ke vstupu podniků s generiky na trh došlo s jistotou před uplynutím doby platnosti sporných dohod, proto, aby mohla prokázat existenci potenciální hospodářské soutěže v projednávané věci, a to tím spíše, že zejména ve farmaceutickém odvětví může potenciální hospodářská soutěž existovat již před uplynutím doby platnosti patentu a že kroky uskutečněné před tímto uplynutím doby jsou relevantní za účelem posouzení, zda byla tato soutěž omezena. Tribunál nakonec uvedl, že potenciální hospodářská soutěž zahrnuje zejména činnosti podniků s generiky, které směřují k získání nutných registrací léčivého přípravku, jakož i ke splnění všech administrativních a obchodních kroků nutných k přípravě vstupu na trh. Tato potenciální hospodářská soutěž je chráněna článkem 101 SFEU. Pokud by totiž bylo možné bez porušení práva hospodářské soutěže zaplatit podnikům, které právě uskutečňují kroky nutné pro přípravu uvedení generického léčivého přípravku na trh a které vynaložily značné investice za tímto účelem proto, aby zastavily nebo jednoduše tento proces zpomalily, skutečná hospodářská soutěž by nikdy neexistovala nebo by byla značně zpomalená, a to na náklady spotřebitelů.

2. OMEZENÍ Z HLEDISKA ÚČELU

a. DOLOŽKA O ZÁKAZU SOUTĚŽIT

V rozsudcích ze dne 28. června 2016, *Portugal Telecom v. Komise* (T-208/13, [EU:T:2016:368](#)), a ze dne 28. června 2016, *Telefónica v. Komise* (T-216/13, napadený kasačním opravným prostředkem³⁷, [EU:T:2016:369](#)), se Tribunál vyjádřil i ke kvalifikaci sporné doložky o zákazu soutěžit jako omezení hospodářské soutěže z hlediska účelu³⁸. Žalobkyně tuto kvalifikaci zpochybnily s odůvodněním, že Komise neprokázala, že jsou potenciálními konkurentkami a že doložka tak může omezit hospodářskou soutěž.

Co se zprvé týče kvalifikace sporné doložky jako „vedlejšího omezení“, Tribunál shledal, že společnost Portugal Telecom neprokázala, že omezení zavedené spornou doložkou souvisí s možností odkupu jejích akcií držených společnostmi Telefónica (možnost, která byla původně stanovena a později byla z dohody odstraněna) a s odstoupením členů jejího představenstva jmenovaných španělskou společností (odstoupení stanovené v konečné verzi dohody). Pokud jde o povinnost vlastního posouzení obsaženou ve sporné doložce, nic nenasvědčuje tomu, že uvedená doložka obsahovala tuto povinnost, na které by závisela účinnost závazku zákazu konkurence. Společnost Telefónica kromě toho tvrdila, že sporná doložka byla uložena portugalskou vládou nebo že je každopádně nezbytná pro to, aby nezablokovala dohodu týkající se „operace Vivo“, Tribunál však konstatoval, že společnost Telefónica nepředložila na podporu těchto tvrzení dostatečné důkazy. Kromě toho uvedl, že společnost Telefónica nepředložila žádnou skutečnost, která by mohla vysvětlovat, z jakého důvodu mohla být doložka o zákazu soutěžit na portugalském a španělském trhu považována za objektivně nezbytnou pro transakci, která se vztahovala k převzetí podílů v brazilském operátorovi.

Co se zadruhé týče způsobilosti sporné doložky omezení hospodářskou soutěž mezi společnostmi Portugal Telecom a Telefónica, žalobkyně tvrdily, že Komise pochybila, když nepřezkoumala podmínky potenciální hospodářské soutěže, aby ověřila, zda existovaly skutečné a konkrétní možnosti konkurence mezi těmito společnostmi na relevantních trzích údajně podléhající doložce o zákazu soutěžit. Tribunál v tomto ohledu uvedl, že při posuzování, zda dohoda mezi podniky nebo rozhodnutí sdružení podniků vykazuje dostatečný

37| Věc C-487/16 P, Telefónica v. Komise.

38| Viz rovněž výše úvahy týkající se těchto rozsudků v části „Obecné otázky – 5. Pravomoc soudního přezkumu v plné jurisdikci“ a dále v části „3. Výpočet výše pokuty“.

stupeň škodlivosti, aby byla považována za omezení hospodářské soutěže z hlediska účelu ve smyslu čl. 101 odst. 1 SFEU, je třeba se soustředit zejména na obsah jejich ustanovení, na cíle, kterých má dosáhnout, jakož i na hospodářský a právní kontext, do kterého spadá. Komise nicméně není vždy povinna provést přesné vymezení relevantního trhu nebo trhů. V rámci čl. 101 odst. 1 SFEU předchází vymezení relevantního trhu není nutné v případě, že samotná sporná dohoda má protisoutěžní účel. Jelikož tedy Komise v projednávaných věcech konstatovala, že účelem doložky potrestané napadeným rozhodnutím bylo rozdělení trhů, nemohou žalobkyně tvrdit, že k určení zda, doložka představuje omezení hospodářské soutěže z hlediska účelu, byla nutná podrobná analýza dotčených trhů. Podniky, které uzavírají dohodu za účelem omezit hospodářskou soutěž, se nemohou v zásadě vyhnout použití čl. 101 odst. 1 SFEU na základě tvrzení, že jejich dohoda neměla mít na hospodářskou soutěž zřetelný dopad. Argumentace žalobkyň, že existence údajné dohody o zákazu soutěžit nemůže představovat důkaz o existenci potenciální hospodářské soutěže mezi stranami, je tudíž irelevantní.

b. NEPŘIMĚŘENÉ ZPĚTNÉ PLATBY VEDOUcí K VYLOUČENÍ KONKURENTŮ Z TRHU

Ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 8. září 2016, *Lundbeck v. Komise* (T-472/13, napadený kasačním opravným prostředkem³⁹, [EU:T:2016:449](#)), měl Tribunál mimo jiné přezkoumat, zda dohody uzavřené mezi skupinou společností ovládanou společností Lundbeck, která je majitelkou patentů k léčivým přípravkům proti depresím, které obsahují účinnou léčivou látku citalopram, a podniky s generickými léčivými přípravky, podle nichž byly tyto podniky vyloučeny z trhu uvedených léčivých přípravků za značné platby ze strany společnosti Lundbeck, spadají do působnosti zákazu podle čl. 101 odst. 1 SFEU⁴⁰.

Tribunál předně uvedl, že to, že omezení hospodářské soutěže byla získána prostřednictvím značné zpětné platby, představuje rozhodující skutečnost pro právní posouzení těchto dohod. Z toho vyplývá, že pokud je zpětná platba kombinovaná s vyloučením konkurentů z trhu nebo s omezením faktorů, které vybízejí k tomu, aby k takovému vstupu došlo, takové omezení nevyplývá výlučně z posouzení síly patentů stranami, ale bylo získáno prostřednictvím takové platby, která se podobá „odkupu“ hospodářské soutěže. V projednávaném případě tedy nepřiměřená povaha takových plateb, kombinovaná s několika dalšími faktory, jako je skutečnost, že se zdá, že výše těchto plateb odpovídá alespoň zisku očekávanému podniky s generiky v případě vstupu na trh, nebo neexistence ustanovení, která by umožňovala podnikům s generiky uvést jejich přípravky na trh po uplynutí doby platnosti dohod, aniž by se musely obávat žalob pro porušení práv, umožňuje dospět k závěru, že sporné dohody měly za účel omezení hospodářské soutěže z hlediska účelu ve smyslu čl. 101 odst. 1 SFEU.

Tribunál dále poznamenal, že je zajisté pravda, že asymetrie rizik podstupovaných podniky s generiky a společností Lundbeck, kdy předmětný patentovaný lékářský přípravek odpovídá zásadní části jejího obratu, umožňuje zčásti vysvětlit důvody, proč může být tato společnost vedena k platbě značných zpětných částek proto, aby zabránila jakémukoliv riziku, byť minimálnímu, že generika budou moci vstoupit na trh. Tato okolnost však nijak nevyklučuje použití článku 101 SFEU. I když je možné, že by společnost Lundbeck mohla vzniknout nenahraditelná škoda v případě protiprávního vstupu podniků s generiky na trh z důvodu nezvratných snížení cen, ke kterému by takový vstup vedl, je snížení cen upravených v právních předpisech po uplynutí doby platnosti patentu k účinné léčivé látce charakteristickým rysem farmaceutických trhů známých společností Lundbeck, a představuje tedy běžné obchodní riziko, které nemůže odůvodnit uzavření protisoutěžních dohod. Přijmout tezi žalobkyň týkající se asymetrie rizik by tedy znamenalo v konečném

39| Věc C-591/16 P, *Lundbeck v. Komise*.

40| Viz rovněž výše úvahy týkající se tohoto rozsudku v části „1. Pojem ‚potenciální hospodářská soutěž‘“.

výsledku mít za to, že se společnost Lundbeck mohla uzavřením takových dohod, jako byly sporné dohody s podniky s generiky, ochránit před nevratným snížením cen, kterému nemohlo být zabráněno, i když měly úspěch v rámci žaloby pro porušení práv před vnitrostátními soudy. Takový výsledek by byl zjevně v rozporu s cíli ustanovení Smlouvy o FEU o hospodářské soutěži, která mají zejména chránit spotřebitele před neodůvodněnými zvýšeními cen vyplývajícími z koluze mezi soutěžiteli. Není tedy žádný důvod připustit, že je taková koluze v projednávané věci legální pod záminkou, že byly dotčeny patenty na postupy, i když obrana těchto patentů před vnitrostátními soudy by nemohla ani při nejpříznivějším scénáři pro společnost Lundbeck vést ke stejným výsledkům nepříznivým pro hospodářskou soutěž a zejména pro spotřebitele. Tribunál v každém případě zdůraznil, že i když omezení obsažená ve sporných dohodách spadala potenciálně do působnosti patentů společnosti Lundbeck, v tom smyslu, že by mohla být rovněž dosažena v rámci žalob, jednalo se pouze o možnost v okamžiku, kdy byly sporné dohody uzavřeny. Nahrazení této nejistoty týkající se porušující či neporušující povahy přípravků podniků s generiky a platnosti patentů společnosti Lundbeck jistotou, že podniky s generiky nevstoupí na trh během doby platnosti sporných dohod, však představuje jako takové omezení hospodářské soutěže „z hlediska účelu“ v projednávané věci, neboť takového výsledku bylo dosaženo prostřednictvím zpětné platby.

Tribunál nakonec konstatoval, že podniky s generiky vynaložily značné úsilí pro přípravu svého vstupu na trh a neměly v úmyslu vzdát se tohoto úsilí z důvodu patentů společnosti Lundbeck. Je zajisté pravda, že existovala nejistota ohledně toho, zda bude případně prohlášeno příslušným soudem, že jejich přípravy porušují práva. Napadené rozhodnutí však prokazuje, že podniky s generiky měly skutečnou šanci mít v případě sporu úspěch. Uzavřením sporných dohod tedy strany této dohody změnily tuto nejistotu v jistotu, že podniky s generiky nevstoupí na trh za značné zpětné platby, čímž vyloučily jakoukoliv hospodářskou soutěž, byť potenciální, na trhu během doby jejich platnosti.

3. VÝPOČET VÝŠE POKUTY

V rozsudcích ze dne 28. června 2016, *Portugal Telecom v. Komise* (T-208/13, [EU:T:2016:368](#)), a ze dne 28. června 2016, *Telefónica v. Komise* (T-216/13, napadený kasačním opravným prostředkem⁴¹, [EU:T:2016:369](#)), se Tribunál kromě toho vyjádřil k určení hodnoty tržeb, která má být zohledněna při výpočtu výše pokuty⁴². Žalobkyně tvrdily, že z výpočtu je třeba vyloučit objem tržeb dosažených na trzích nebo se službami, které nepodléhají potenciální hospodářské soutěži a nespádají do působnosti sporné doložky o zákazu soutěžit.

Ačkoliv Komise v tomto ohledu tvrdila, že s přihlédnutím k velmi široké působnosti doložky o zákazu soutěžit nemusela pro účely určení hodnoty tržeb zohledněné při výpočtu výše pokuty zanalyzovat potenciální hospodářskou soutěž mezi stranami u každé ze služeb dovolávaných žalobkyněmi, Tribunál rozhodl, že tato argumentace nemůže obstát. Uvedená doložka se totiž v souladu se svým zněním vztahovala na „projekty v oblasti telekomunikací, jež lze považovat za konkurenci pro druhou stranu v rámci iberského trhu“. Tribunál kromě toho poznamenal, že Komise použila pro účely výpočtu pokuty hodnotu tržeb z činností, které podle ní spadaly do působnosti doložky, a vyloučila tržby, které odpovídaly probíhajícím činnostem, vyloučeným v souladu se zněním doložky z její působnosti. Tržby odpovídající činnostem, které nebyly způsobilé k tomu, aby u nich konkurovala druhá strana během doby použití doložky, rovněž vyloučeným z působnosti doložky na základě jejího znění, tudíž musely být rovněž pro účely výpočtu výše pokuty vyloučeny. Z toho vyplývá, že i když Komise nemusela posoudit potenciální hospodářskou soutěž u každé ze služeb dovolávaných žalobkyněmi pro účely zjištění protiprávního jednání, měla přezkoumat, zda mohly žalobkyně důvodně tvrdit,

41 | Věc C-487/16 P, *Telefónica v. Komise*.

42 | Viz rovněž výše úvahy týkající se těchto rozsudků v částech „Obecné otázky – 5. Pravomoc soudního přezkumu v plné jurisdikci“ a „Příspěvky v oblasti působnosti článku 101 SFEU – 2. Omezení z hlediska účelu – a) Doložka o zákazu soutěžit“.

že hodnota tržeb za dotčené služby musela být z výpočtu pokuty vyloučena z důvodu neexistence potenciální hospodářské soutěže mezi stranami ve vztahu k těmto službám.

Tribunál v tomto ohledu připomněl, že Komise musí posoudit sledovaný dopad na dotčený podnik, a to zejména s přihlédnutím k obratu, který odráží skutečnou hospodářskou situaci tohoto podniku během období, kdy bylo protiprávní jednání spácháno. Za účelem stanovení výše pokuty je možné přihlídnout jak k celkovému obratu podniku, tak k části tohoto obratu, jehož bylo dosaženo zbožím, které je předmětem protiprávního jednání, a který tedy může poskytnout údaj o jeho rozsahu. Tribunál v této souvislosti poznamenal, že bod 13 pokynů z roku 2006 pro výpočet pokut má za cíl použít jako výchozí bod pro výpočet pokuty uložené podniku částku, která odráží hospodářský význam protiprávního jednání a relativní váhu tohoto podniku v protiprávním jednání. Z toho důvodu pojem „hodnota tržeb“ uvedený v bodě 13 zmíněných pokynů zahrnuje tržby uskutečněné na trhu dotčeném protiprávním jednáním spáchaným v Evropském hospodářském prostoru (EHP), aniž by bylo třeba určit, zda byly tyto tržby protiprávním jednáním skutečně dotčeny. Tento pojem však nemůže být rozšířen tak, aby zahrnoval prodeje uskutečněné dotčeným podnikem, které přímo či nepřímo nespádají do působnosti uvedené kartelové dohody.

Podle Tribunálu nemůže být po Komisi požadováno, aby v případě omezení z hlediska účelu provedla z úřední povinnosti přezkum potenciální hospodářské soutěže pro všechny trhy a služby, které spadají do působnosti protiprávního jednání. Zvolené řešení nespočívá v rámci stanovování výše pokuty v uložení povinnosti Komisi, ke které není Komise povinna pro účely použití článku 101 SFEU, pokud jde o protiprávní jednání, které má protisoutěžní účel, ale ve vyvození důsledků ze skutečnosti, že hodnota tržeb musí přímo nebo nepřímo souviset s protiprávním jednáním ve smyslu bodu 13 pokynů a nemůže zahrnovat tržby, které přímo či nepřímo nespádají do působnosti potrestaného protiprávního jednání. V projednávané věci s přihlédnutím ke znění sporné doložky, a ke skutečnosti, že žalobkyně předložily skutkové poznatky za účelem prokázání, že hodnota tržeb za určité uvedené služby musela být vyloučena pro účely výpočtu pokuty z důvodu neexistence jakékoliv hospodářské soutěže mezi stranami, měla Komise provést přezkum těchto skutečností. Komise tak měla určit služby, u kterých neexistovala mezi stranami potenciální hospodářská soutěž na iberském trhu. Pouze na základě takové skutkové a právní analýzy bylo možné určit tržby, které přímo nebo nepřímo souvisely s protiprávním jednáním, jejichž hodnota měla sloužit jako výchozí částka při výpočtu základní částky pokuty.

V rozsudcích ze dne 19. ledna 2016, *Toshiba v. Komise* (T-404/12, napadený kasačním opravným prostředkem⁴³, [EU:T:2016:18](#))⁴⁴, a ze dne 19. ledna 2016, *Mitsubishi Electric v. Komise* (T-409/12, [EU:T:2016:17](#)), Tribunál mimo jiné podal upřesňující vysvětlení ke stanovení základní částky pokuty v případě účasti podniku na kartelové dohodě prostřednictvím společného podniku. Žalobkyně se v průběhu referenčního roku účastnily sporné kartelové dohody prostřednictvím společného podniku vlastněného rovným podílem s dalším účastníkem. Za účelem nápravy protiprávnosti, která vedla ke zrušení rozhodnutí, jež Komise k této kartelové dohodě původně přijala, se Komise rozhodla vypočítat předpokládanou výchozí částku pro společný podnik na základě jeho obratu za referenční rok a rozdělit ji mezi dva akcionáře poměrně k jejich jednotlivým prodejům dotčených výrobků za poslední celý rok předcházející založení společného podniku.

Tribunál shledal, že se Komise správně rozhodla stanovit předpokládanou výchozí částku pokuty pro společný podnik a rozdělit ji mezi jeho akcionáře, jelikož uvedený podnik byl v plném rozsahu společným podnikem, který představoval subjekt oddělený od svých akcionářů, ačkoli jimi byl společně kontrolován. Za těchto okolností skutečnost, že v napadeném rozhodnutí byly pokuty uloženy jen akcionářům, vzhledem k zániku společného podniku, nemůže mít za následek, že Komise bude mít povinnost uměle rozdělit obrat posledně

43| Věc C-180/16 P, *Toshiba v. Komise*.

44| Viz rovněž výše úvahy týkající se tohoto rozsudku v části „Obecné otázky – 1. Právo na obhajobu“.

uvedeného podniku. Co se týče argumentu, že rozdělení obratu mezi dva akcionáře mělo být provedeno v závislosti na jejich podílu na základním kapitálu společného podniku, a nikoliv v závislosti na jejich tržbách za poslední rok předcházející založení společného podniku, Tribunál konstatoval, že nemůže obstát. Tribunál v tomto ohledu potvrdil i rozhodnutí Komise rozdělit výchozí částku pokuty mezi akcionáře v závislosti na jejich tržbách za poslední rok předcházející založení společného podniku, jelikož tyto údaje svědčí o skutečném nerovném postavení dvou akcionářů na trhu v okamžiku založení společného podniku, zatímco výše podílu na základním kapitálu může být odůvodněna nebo ovlivněna okolnostmi, které nesouvisí s trhem. Tribunál shledal, že za okolností projednávané věci toto rozhodnutí nepředstavuje nerovné zacházení s ostatními účastníky kartelové dohody.

Tribunál kromě toho posuzoval argument žalobkyň, že Komise porušila zásadu proporcionality, pokud vypočítala výši pokuty, která jim byla uložena, stejným způsobem jako vypočítala výši pokut evropských výrobců, a v tomto ohledu připomněl, že jestliže se protiprávního jednání dopustilo více podniků, je třeba přezkoumat závažnost účasti každého z nich na protiprávním jednání. Skutečnost, že se určitý podnik nepodílel na všech skutečnostech zakládajících kartelovou dohodu nebo že hrál malou roli v těch aspektech, jichž se účastnil, musí být zohledněna při posouzení závažnosti protiprávního jednání a určení výše pokuty. Na základě těchto úvah Tribunál uvedl, že nekonání japonských podniků, včetně žalobkyň, bylo v projednávaném případě předběžnou podmínkou toho, aby mohli evropští výrobci přidělovat projekty plynem izolovaných spínacích přístrojů v EHP podle pravidel za tímto účelem dohodnutých. Japonské podniky dodržováním svých závazků nutně přispívaly k fungování protiprávního jednání jako celku. Z toho důvodu Tribunál dospěl k závěru, že přispění žalobkyň k protiprávnímu jednání je srovnatelné s přispěním evropských podniků.

IV. STÁTNÍ PODPORY

PŘÍPUSTNOST

1. NAPADNUTELNÝ AKT

V usnesení ze dne 9. března 2016, *Port autonome du Centre et de l'Ouest a další v. Komise* (T-438/15, [EU:T:2016:142](#)), měl Tribunál příležitost připomenout podmínky, za nichž dopis Komise představuje akt, který lze napadnout žalobou ve smyslu článku 263 SFEU v rámci řízení týkajícího se existujících podpor. Sporný dopis byl zaslán v rámci fáze spolupráce mezi dotčeným členským státem a Komisí upravené čl. 17 odst. 1 nařízení (ES) č. 659/1999⁴⁵. Podle žalobců dopis obsahoval rozhodnutí, jímž byla konstatována neslučitelnost existující podpory, která vyplývala z osvobození belgických přístavů od daně z příjmu právnických osob, s vnitřním trhem.

Tribunál byl toho názoru, že jestliže návrh vhodných opatření není napadnutelným aktem, platí *a fortiori*, že akty se závaznými právními účinky nejsou ani takové akty předcházející těmto návrhům na vhodná opatření, jako je sporný dopis. V tomto ohledu připomněl, že podle ustálené judikatury platí, že jedná-li se o akty nebo rozhodnutí, jež jsou přijímány v několika fázích, zejména po proběhlém interním řízení, jsou za napadnutelné akty v zásadě považována jen ta opatření, která obsahují konečné stanovisko orgánu na konci tohoto řízení, přičemž jsou vyloučena mezitímní opatření, jejichž cílem je příprava konečného rozhodnutí. Tak tomu zjevně není v projednávané věci, pokud jde o sporný dopis, neboť z obsahu tohoto dopisu jednoznačně vyplývá, že

45 | Nařízení Rady (ES) č. 659/1999 ze dne 22. března 1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku [108 SFEU] (Úř. věst. 1999, L 83, s. 1; Zvl. vyd. 08/01, s. 339).

se jedná o „předběžný názor“ Komise, a že Komise by tedy mohla být nucena pokročit do další fáze postupu a předložit dotčenému členskému státu formální návrhy vhodných opatření, která by měl přijmout. Vzhledem k těmto úvahám Tribunál dospěl k závěru, že sporný dopis není aktem se závaznými právními účinky, který by mohl být napaden žalobou na neplatnost na základě článku 263 SFEU.

2. OSOBNÍ DOTČENÍ

Ve věcech, v nichž byly vydány rozsudky ze dne 4. února 2016, *Heitkamp BauHolding v. Komise* (T-287/11, napadený kasačním opravným prostředkem⁴⁶, [EU:T:2016:60](#)), a ze dne 4. února 2016, *GFKL Financial Services v. Komise* (T-620/11, napadený kasačním opravným prostředkem⁴⁷, [EU:T:2016:59](#)), Tribunál mimo jiné podal upřesňující vysvětlení k pojmu „osobní dotčení“ ve smyslu čl. 263 čtvrtého pododstavce SFEU⁴⁸. Jednalo se o rozhodnutí Komise, kterým byla za neslučitelnou s vnitřním trhem prohlášena státní podpora poskytnutá Spolkovou republikou Německo ve formě systému převodu daňových ztrát podle zákona o dani z příjmu právnických osob. Tento systém umožňoval podnikům v obtížích, v jejichž vlastnické struktuře došlo ke změně, převádět ztráty do budoucích zdaňovacích období.

Tribunál v tomto ohledu konstatoval, že podnikem podaná žaloba na neplatnost rozhodnutí Komise, jímž je zakázán režim podpor v určitém odvětví, v zásadě nemůže být přípustná, jestliže je tímto rozhodnutím podnik dotčen pouze z důvodu své příslušnosti k dotčenému odvětví a svého postavení potenciálního příjemce uvedeného režimu. Naopak pokud se toto rozhodnutí Komise dotýká skupiny osob, jež byly nebo mohly být známy v okamžiku přijetí tohoto aktu na základě kritérií, která jsou členům této skupiny vlastní, mohou být tyto osoby tímto aktem osobně dotčeny coby osoby patřící k omezenému okruhu hospodářských subjektů. Podnik, jako jsou žalobkyně, který na základě vnitrostátní právní úpravy nabyl právo na daňovou úsporu kvalifikovanou rozhodnutím, jímž je zakázán režim podpor v určitém odvětví, jako státní podporu, tudíž musí být považován za součást uzavřeného kruhu hospodářských subjektů, jež byly nebo alespoň mohly být známy v okamžiku přijetí tohoto rozhodnutí, ve smyslu rozsudku *Plaumann v. Komise*⁴⁹. Tento závěr není vyvrácen tím, že v návaznosti na rozhodnutí Komise o zahájení formálního vyšetřovacího řízení a poté rozhodnutí, jímž byl zakázán režim podpor v určitém odvětví, přijaly vnitrostátní orgány opatření směřující k tomu, aby dotčená vnitrostátní právní úprava nebyla uplatňována.

SPRÁVNÍ ŘÍZENÍ

Ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 1. března 2016, *Secop v. Komise* (T-79/14, [EU:T:2016:118](#)), byla Tribunálu předložena žaloba proti rozhodnutí Komise, kterým byla konstatována slučitelnost podpory poskytnuté Italskou republikou ve formě veřejné záruky společnosti ACC Compressors SpA s vnitřním trhem⁵⁰. Komise nejprve v rámci řízení o kontrole spojování podniků rozhodla, že proti nabytí aktiv společnosti ACC Austria GmbH, jedné z dceřiných společností ACC Compressors, dceřinou společností žalobkyně nevznáší žádné námitky. Žalobkyně v řízení před Tribunálem zejména namítla, že v rámci řízení ve věci státní podpory, které bylo zahájeno ve prospěch společnosti ACC Compressors, neměla možnost se vyjádřit, kdežto tato společnost

46| Věci C-203/16 P, *Andres (faillite Heitkamp BauHolding) v. Komise a C-208/16 P*, Německo v. Komise.

47| Věci C-209/16 P, Německo v. Komise a C-219/16 P, *GFKL Financial Services v. Komise*.

48| Dále viz rovněž úvahy týkající se těchto rozsudků v části „Selektivita – Daňové podpory“.

49| Rozsudek ze dne 15. července 1963 (25/62, [EU:C:1963:17](#)).

50| Dále viz rovněž úvahy týkající se tohoto rozsudku v části „Státní podpora slučitelná s vnitřním trhem“.

měla příležitost vznést námitky proti odkupu aktiv společnosti ACC Austria žalobkyní v rámci řízení o kontrole spojování podniků. Podle jejího tvrzení byla také porušena zásada rovného zacházení.

Tribunál v tomto ohledu poznamenal, že konkurenti dotčených podniků nemají ani v rámci řízení ve věci státní podpory ani v rámci řízení o kontrole spojování podniků právo se řízení automaticky účastnit, a to zejména v rámci první fáze, během níž Komise provádí předběžné posouzení dotčené podpory nebo oznámeného spojení. Postavení společnosti ACC Compressors v rámci řízení ve věci spojení naproti tomu nebylo jen postavením konkurenčního podniku společnosti Secop Austria, ale také postavením „jiné zúčastněné strany“ ve smyslu čl. 11 písm. b) nařízení (ES) č. 802/2004⁵¹. Jakožto mateřskou společnost společnosti ACC Austria, jejíž veškerá aktiva se měla prodat, ji totiž bylo nutné považovat za prodávajícího uvedených aktiv, a tato společnost tedy byla v postavení účastníka navrhovaného spojení. Na rozdíl od konkurentů účastníků navrhovaného spojení přitom mají zúčastněné strany právo vyjádřit své stanovisko v každém stadiu řízení včetně předběžné fáze. Je tedy nutno konstatovat, že situace žalobkyně v rámci řízení ve věci státní podpory, které vedlo k přijetí napadeného rozhodnutí, se liší od situace společnosti ACC Compressors v rámci řízení o kontrole spojování podniků, jelikož společnost ACC Compressors měla právo být před přijetím rozhodnutí vyslechnuta. Skutečnost, že Komise před přijetím napadeného rozhodnutí nedala žalobkyni příležitost se vyjádřit, tudíž nepředstavuje porušení zásady rovného zacházení.

Tribunál kromě toho posuzoval možnost Komise použít informace získané v řízení o kontrole spojování podniků k jiným účelům a v tomto ohledu předně zdůraznil, že podle čl. 17 odst. 1 nařízení (ES) č. 139/2004⁵² platí, že informace získané na základě uvedeného nařízení smějí být použity pouze pro účely žádosti o informace, kontroly nebo slyšení. Tyto informace nicméně představují nepřímé důkazy, které lze případně zohlednit při odůvodnění zahájení řízení na jiném právním základě. Tribunál poznamenal, že v projednávaném případě žalobkyně Komisi nevytýkala, že nezahájila řízení ve věci státní podpory na základě informací získaných v rámci řízení ve věci spojení, ale vytýkala jí, že tyto informace nezohlednila v rámci řízení ve věci podpory, které již probíhalo. Tribunál tedy dospěl k závěru, že Komise byla přinejmenším oprávněna požádat v rámci řízení ve věci státní podpory o předložení informací nebo dokumentů, o kterých se dozvěděla v rámci řízení ve věci spojení, pokud byly tyto informace nebo dokumenty relevantní pro posouzení dotčené podpory. Tribunál kromě toho uvedl, že Komise v zásadě musí předcházet nesoudržnému uplatňování různých ustanovení unijního práva. Z toho vyplývá, že při přijímání rozhodnutí o slučitelnosti státní podpory Komise musí zohlednit důsledky spojení, které posuzuje v rámci jiného řízení. Komise pak případně může mít povinnost se dotčeného členského státu na dané informace dotázat, aby pak tyto informace mohly být využity v rámci řízení ve věci státní podpory. Vzhledem k tomu, že dotčené informace nebyly pro posouzení slučitelnosti sporné podpory s vnitřním trhem relevantní, však v projednávaném případě taková povinnost nebyla dána.

POJEM „VÝHODA“

1. DŮKAZNÍ BŘEMENO

V rozsudku ze dne 26. května 2016, *France a IFP Énergies nouvelles v. Komise* (T-479/11 a T-157/12, napadený kasačním opravným prostředkem⁵³, [EU:T:2016:320](#)), se Tribunál vyjádřil k legalitě rozhodnutí, kterým Komise kvalifikovala jako státní podporu implicitní neomezenou záruku, kterou poskytla Francouzská republika Institut

51 | Nařízení Komise (ES) č. 802/2004 ze dne 21. dubna 2004, kterým se provádí nařízení Rady (ES) č. 139/2004 o kontrole spojování podniků (Úř. věst. 2004, L 133, s. 1; Zvl. vyd. 08/03, s. 88).

52 | Nařízení Rady (ES) č. 139/2004 ze dne 20. ledna 2004 o kontrole spojování podniků (Úř. věst. 2004, L 24, s. 1; Zvl. vyd. 08/03, s. 40).

53 | Věci C-438/16 P, *Komise v. Francie*.

français du pétrole (IFP) udělením postavení veřejnoprávní instituce průmyslové a obchodní povahy (EPIC). Tribunál zejména posuzoval otázku, zda Komise správně dovodila, že tato záruka dala vzniknout selektivní výhodě ve prospěch IFP Énergies nouvelles (IFPEN), která je jedním z prvků, které tvoří státní podporu ve smyslu článku 107 odst. 1 SFEU.

Tribunál v tomto ohledu nejprve poznamenal, že metoda, kterou Komise zvolila za účelem prokázání existence hospodářské výhody ve prospěch IFPEN, které požívala díky svému postavení EPIC, spočívala v posouzení výhody, která vznikla ve vztazích mezi IFPEN a jejími věřiteli. Podle Tribunálu tato metoda není právně chybná. Na jedné straně je totiž záruka akcesorický závazek, který nemůže být zkoumán bez ohledu na závazek, ke kterému se váže. Na druhé straně zvláštnost záruky, která je předmětem napadeného rozhodnutí, spočívá v tom, že je spjata s právním postavením podniku, který je jejím příjemcem. Kvůli této zvláštnosti může tato záruka ovlivnit vnímání podniku, který je jejím příjemcem, jeho věřiteli. Výhoda, která vyplývá ze státní záruky spjaté s právním postavením podniku, který je jejím příjemcem, se projeví ve vztahu, který spojuje tento podnik s jeho věřiteli. Spočívá v příznivějším zacházení, které tito věřitelé poskytují podniku-příjemci.

Uplatnění této metody však v projednávané věci vykazuje závažné vady. Napadené rozhodnutí totiž zaprvé nezmiňuje žádný prvek prokazující existenci fenoménu nižší ceny poskytnuté dodavateli podnikům, které požívají státní záruky, takže Komise ve skutečnosti pouze předpokládala existenci nižších cen. Komise se kromě toho pokusila odhadnout rozsah tohoto snížení cen prostřednictvím ukazatele, který neumožňoval změřit vlastní snížení cen, ale pouze hodnotu záruky, kterou považovala za srovnatelnou s tou, kterou využívala IFPEN. Zadruhé, co se týče vztahů mezi IFPEN a jejími zákazníky, z napadeného rozhodnutí vyplývá, že Komise definovala výhodu, kterou mohla IFPEN získat ze státní záruky spjaté s jejím postavením EPIC, jako neplacení prémie odpovídající záruce za řádné provedení smlouvy. Neposkytla však žádný důkaz, který by mohl prokázat opodstatněnost, nikoli jen pravděpodobnost, předpokladů, které tvoří její odůvodnění. Je tak nutno konstatovat, že Komise opomněla definovat výhodu, kterou mohla IFPEN získat z dotčené záruky ve vztazích se svými zákazníky. Tribunál kromě toho zdůraznil, že odůvodnění předložené v napadeném rozhodnutí je v tomto ohledu nejasné a nesoudržné a neodpovídá standardu požadovanému článkem 296 SFEU.

Tribunál měl v této věci rovněž příležitost upřesnit význam rozsudku Francie v. Komise⁵⁴, v němž Soudní dvůr rozhodl, že existuje vyvratitelná domněnka, podle níž poskytnutí implicitní a neomezené státní záruky podniku, který nepodléhá běžným postupům vyrovnání a likvidace, má za následek zlepšení jeho finanční situace snížením zátěže, kterou by za obvyklých okolností musel nést jeho rozpočet. Nic to nemění na tom, že možnost použít domněnku jako důkazní prostředek závisí na věrohodnosti předpokladů, na kterých je založena. Komise však nemůže uvedenou domněnku využít pro prokázání existence výhody ve vztazích mezi veřejnoprávní výzkumnou institucí, jíž byla poskytnuta implicitní a neomezená státní záruka, a jejími dodavateli a zákazníky, jelikož použití této domněnky je omezeno na vztahy, které se týkají financování, půjčky nebo šířeji úvěru ze strany věřitele takové veřejnoprávní instituce.

2. KRITÉRIUM SOUKROMÉHO VĚŘITELE

Ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 16. března 2016, **Frucona Košice v. Komise** (T-103/14, napadený kasačním opravným prostředkem⁵⁵, [EU:T:2016:152](#)), byla Tribunálu předložena žaloba znějící na zrušení rozhodnutí, kterým Komise prohlásila za neslučitelnou s vnitřním trhem státní podporu poskytnutou Slovenskou republikou ve prospěch žalobkyně ve formě částečného prominutí daňového dluhu v rámci

54| Rozsudek ze dne 3. dubna 2014 (C-559/12 P, [EU:C:2014:217](#)).

55| Věc C-300/16 P, *Komise v. Frucona Košice*.

vyrovnání. Tribunál se v tomto rozsudku mohl znovu zabývat mimo jiné posuzováním pojmu státní podpory podle kritéria soukromého věřitele a v této souvislosti důkazním břemenem.

Tribunál nejprve uvedl, že pokud veřejnoprávní věřitel poskytne podniku úlevy vztahující se ke splacení částky dlužné tímto podnikem, jedná se o státní podporu ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU, pokud by vzhledem k rozsahu poskytnuté hospodářské výhody podnik, jenž je příjemcem těchto úlev, zjevně nezískal srovnatelné úlevy od soukromého věřitele, který se nachází v situaci, jež se co možná nejvíce podobá situaci veřejnoprávního věřitele, a který usiluje o splacení částky dlužné dlužníkem ve finančních obtížích. Pro účely tohoto posouzení se v zásadě uplatňuje kritérium soukromého věřitele, které – pakliže se uplatní – patří mezi skutečnosti, které je Komise povinna zohlednit při prokazování existence takové podpory. Je na Komisi, aby učinila celkové posouzení a zohlednila veškeré relevantní skutečnosti daného případu, které jí umožňují určit, zda by podnik, který je příjemcem podpory, zjevně nezískal srovnatelné úlevy od takového soukromého věřitele. Pokud se běžně opatrný a pečlivý soukromý věřitel, který se nachází v situaci, jež se co možná nejvíce podobá situaci místního daňového orgánu, může za účelem dosažení splacení dlužných částek rozhodnout mezi několika řízeními, musí s cílem zjistit nejvýhodnější řešení zhodnotit výhody a nevýhody každého z těchto řízení. Rozhodovací proces soukromého věřitele, který je ovlivněn řadou faktorů, jako je jeho postavení jako zajištěného, přednostního či běžného věřitele, povaha a rozsah případného zajištění v jeho prospěch, zhodnocení jeho šancí na nápravu situace podniku a výše částky získané z případné likvidace, jakož i riziko, že se jeho ztráty dále zvýší, může být rovněž nezanedbatelným způsobem ovlivněn délkou řízení oddalující vymožení dlužných částek a ovlivňující zejména jejich hodnotu v případě dlouhotrvajících řízení.

Co se dále týče důkazního břemene, Tribunál rozhodl obdobně s judikaturou Soudního dvora týkající se použitelnosti kritéria soukromého investora, že je třeba konstatovat, že pokud členský stát uplatní v průběhu správního řízení kritérium soukromého věřitele, musí v případě pochybností prokázat jednoznačným způsobem a na základě objektivních a ověřitelných důkazů, že provedené opatření vyplývá z jeho postavení jako soukromého hospodářského subjektu. Z této judikatury však nevyplývá, že pokud se dotýčný členský stát nedovolává kritéria soukromého věřitele a domnívá se, že dotčené opatření představuje státní podporu, Komise se může pouze z tohoto důvodu vyhnout jakémukoli zkoumání uvedeného kritéria nebo jej může považovat za nepoužitelné. Naproti tomu kritérium soukromého věřitele může být uplatněno příjemcem podpory s tím, že v případě pochybností mu přísluší prokázat jednoznačným způsobem a na základě objektivních a ověřitelných důkazů, že provedené opatření je spojeno s postavením dotčeného členského státu jako hospodářského subjektu.

Tribunál nakonec připomněl, že již bylo rozhodnuto, že uplatnitelnost kritéria soukromého věřitele nezávisí na formě poskytnuté výhody, ale na kvalifikaci opatření, přičemž rozhodující je v tomto ohledu otázka, zda dotčené opatření odpovídá kritériu hospodářské racionality. Kromě toho shledal, že pouhá okolnost, že jiné řízení, než ve kterém bylo přijato sporné opatření, není přístupné soukromému věřiteli, totiž daňové exekuční řízení, nemůže v projednávané věci bránit analýze kritéria věřitele. Tato okolnost totiž nebrání ověření hospodářské racionality rozhodnutí přijatého místním daňovým orgánem zvolit si vyrovnací řízení.

V rozsudku ze dne 15. září 2016, *FIH Holding a FIH Erhvervsbank v. Komise* (T-386/14, napadený kasačním opravným prostředkem⁵⁶ [EU:T:2016:474](#)), se Tribunál vyjádřil k žalobě podané proti rozhodnutí Komise, kterým byla za slučitelnou s vnitřním trhem prohlášena podpora poskytnutá Dánským královstvím společnosti FIH Erhvervsbank A/S ve formě převodu jejích znehodnocených aktiv na novou dceřinou společnost a jejich pozdějšího nabytí dánskou entitou pověřenou zajištěním finanční stability. Podle napadeného rozhodnutí představovala opatření ve prospěch společnosti FIH Erhvervsbank státní podporu ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU, jelikož Komise měla za to, že dotčená opatření nejsou v souladu se zásadou soukromého subjektu

56 | Věc C-579/16 P, Komise v. FIH Holding a FIH Erhvervsbank.

v tržním hospodářství. Žalobkyně s tímto závěrem nesouhlasily. Komise měla podle nich nesprávně za to, že žádný subjekt v tržním hospodářství by neinvestoval za stejných podmínek.

Tribunál v tomto ohledu předně zdůraznil, že pro posouzení, zda je státní opatření podporou ve smyslu článku 107 SFEU, je třeba určit, zda přijímající podnik získá hospodářskou výhodu, kterou by za běžných tržních podmínek nezískal. K určení, zda je zásah orgánů veřejné moci do kapitálu určitého podniku státní podporou, je třeba posoudit, zda by za podobných okolností soukromý investor, jehož velikost je srovnatelná s velikostí subjektů spravujících veřejný sektor, mohl být nucen přijmout předmětné opatření. Tribunál nicméně uvedl, že pokud jde o vymáhání veřejných pohledávek, není třeba zkoumat, zda dotčené veřejnoprávní orgány jednaly jako veřejnoprávní investoři, jejichž zásah musí být srovnáván s jednáním soukromého investora uplatňujícího strukturální, globální nebo sektorovou politiku a musí být určován perspektivami výnosnosti v delším období. Tyto orgány musí být ve skutečnosti srovnány se soukromým věřitelem usilujícím o to, aby mu byly zaplacený částky, které mu dluží dlužník ve finančních obtížích. V této souvislosti může být rozumné, aby hospodářský subjekt, který má účast na kapitálu společnosti, které rovněž poskytl záruku, přijal opatření, jež s sebou nesou určité náklady, pokud tato opatření umožňují významně snížit, nebo dokonce vyloučit riziko ztráty jeho kapitálu a plnění záruky. Konkrétně může být rozumné, aby členský stát přijal taková opatření, jako je převod znehodnocených aktiv, pokud jsou náklady na ně omezené a nesou s sebou menší rizika a pokud by v případě jejich nepřijetí bylo velice pravděpodobné, že bude muset nést vyšší ztráty, než je výše uvedených nákladů. Tribunál tak dospěl k závěru, že se Komise dopustila nesprávného právního posouzení, pokud sporná opatření posoudila ve světle kritéria soukromého investora v tržním hospodářství, a nikoliv ve světle kritéria soukromého věřitele v tržním hospodářství, bez ohledu na výsledek, k němuž by tato analýza vedla.

POJEM „STÁTNÍ PROSTŘEDKY“

Ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 10. května 2016, Německo v. Komise (T-47/15, napadený kasačním opravným prostředkem⁵⁷, [EU:T:2016:281](#)), byl Tribunálu předložen návrh na zrušení rozhodnutí, kterým Komise prohlásila za zčásti neslučitelné s vnitřním trhem státní podpory poskytnuté určitými ustanoveními německého zákona o obnovitelných zdrojích energie. Spolková republika Německo v řízení před Tribunálem tvrdila, že předmětné rozhodnutí je stiženo porušením čl. 107 odst. 1 SFEU, jelikož Komise měla chybně za to, že fungování mechanismu zavedeného spornou právní úpravou zahrnuje státní prostředky. Rozsudek umožnil Tribunálu podat upřesňující vysvětlení k významu rozsudku ve věci *PreussenElektra*⁵⁸.

Tribunál nejprve připomněl, že sporná právní úprava stanoví režim podpory podniků vyrábějících elektřinu z obnovitelných zdrojů energie (dále jen „elektřina EEG“). Za účelem financování tohoto podpůrného opatření ukládá dodavatelům, aby hradily „příplatek EEG“. Tento příplatek platí provozovatelé meziregionální přenosové soustavy vysokého a velmi vysokého napětí (dále jen „PPS“), kteří jsou povinni obchodovat s elektřinou EEG. Tribunál uvedl, že PPS jsou pověřeni spravovat systém podpory výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů a jsou ústředním bodem ve fungování systému stanoveného spornou právní úpravou. Úkoly správy a řízení tohoto systému jsou podle Tribunálu z hlediska jejich účinků srovnatelné se státní koncesí. Prostředky zapojené do fungování uvedeného systému, které spočívají v dodatečných nákladech přenesených na konečné spotřebitele a placené dodavateli elektřiny ve prospěch PPS, totiž nepřecházejí přímo od konečných spotřebitelů na výrobce

57| Věc C-405/16 P, Německo v. Komise. Je třeba uvést, že až do vydání rozsudku v řízení o kasačním opravném prostředku je v současné době přerušeno několik souvisejících věcí. Jedná se o věci T-103/15, *Flabeg Deutschland v. Komise*, T-108/15, *Bundesverband Glasindustrie a další v. Komise*, T-109/15, *Saint-Gobain Isover G+H a další v. Komise*, T-294/15, *ArcelorMittal Ruhrort v. Komise*, T-319/15, *Deutsche Edelstahlwerke v. Komise*, T-576/15, *VIK v. Komise*, T-605/15, *Wirtschaftsvereinigung Stahl a další v. Komise*, T-737/15, *Hydro Aluminium Rolled Products v. Komise*, T-738/15, *Aurubis a další v. Komise*, a T-743/15, *Vinnolit v. Komise*.

58| Rozsudek ze dne 13. března 2001, C-379/98, [EU:C:2001:160](#).

elektřiny EEG, tedy mezi autonomními hospodářskými subjekty, nýbrž potřebují zásah zprostředkovatelů. Konkrétně jsou předmětem odděleného účetnictví a jsou výlučně určeny k financování režimů podpory a vyrovnání, s vyloučením jakéhokoli jiného účelu. Je tudíž třeba konstatovat, že tyto prostředky zůstávají pod dominantním vlivem veřejné moci.

Tribunál dále poznamenal, že prostředky dotčené v projednávané věci, získané příplatkem EEG, jsou získány díky zátěži uložené v konečném důsledku soukromým subjektům prostřednictvím sporné právní úpravy, a je nesporné, že dodavatelé elektřiny v praxi přenášejí finanční zátěž vyplývající z příplatku EEG na konečné zákazníky. Vzhledem k šíři této zátěže, která představuje 20 % až 25 % celkové částky faktury průměrného konečného spotřebitele, musí být její přenos na konečné spotřebitele považován za důsledek předpokládaný a organizovaný německým zákonodárcem. Jedná se o zátěž jednostranně uloženou státem v rámci politiky podpory výrobců elektřiny EEG, která je ukládána veřejným orgánem za účelem veřejného zájmu a podle objektivního kritéria. Tribunál tedy shledal, že dotčené částky získané příplatkem EEG je třeba označit za prostředky zahrnující státní prostředky, srovnatelné s daní.

Tribunál kromě toho uvedl, že i když jsou PPS subjekty vystupujícími většinou ve formě akciových společností soukromého práva, jsou pověřeni nad rámec přidělení inherentních jejich hlavní činnosti, spravovat systém podpory výroby elektřiny EEG a v tomto úkolu jsou ostatně kontrolováni. Jednání těchto subjektů tedy v této souvislosti není jednáním hospodářského subjektu jednajících volně na trhu za účelem dosažení zisku, nýbrž jednáním vymezeným zákonodárcem. PPS je nadto uložena povinnost spravovat finanční částky, získané na základě sporné právní úpravy na zvláštním účtu, který podléhá kontrole státních orgánů. To představuje další důkaz toho, že se nejedná o prostředky odpovídající běžným prostředkům ze soukromého odvětví. Co se konkrétně týče kontroly PPS státními orgány, která je vykonávána na několika úrovních, Tribunál zdůraznil, že existence takové přísné kontroly je součástí obecné logiky celkové struktury stanovené spornou právní úpravou a podporuje závěr, že PPS nejednají na svůj vlastní účet a svobodně, ale jako správci podpory poskytované ze státních prostředků srovnatelní se subjektem vykonávajícím státní koncesi.

SELEKTIVITA – DAŇOVÉ PODPORY

Rozsudky ze dne 4. února 2016, **GFKL Financial Services v. Komise** (T-620/11, napadený kasačním opravným prostředkem⁵⁹, [EU:T:2016:59](#)), a ze dne 4. února 2016, **Heitkamp BauHolding v. Komise** (T-287/11, napadený kasačním opravným prostředkem⁶⁰, [EU:T:2016:60](#)), umožnily Tribunálu připomenout tři etapy analýzy kritéria selektivity, kterou je třeba provést v případech daňových podpor⁶¹.

Tribunál připomněl, že kvalifikace vnitrostátního daňového opatření jako „selektivního“ zaprvé předpokládá, že bude identifikován a přezkoumán obecný nebo „obvyklý“ daňový režim, který se v dotčeném členském státě používá. Zadruhé je třeba ve srovnání s tímto obecným nebo „obvyklým“ daňovým režimem posoudit a prokázat případnou selektivní povahu výhody poskytnuté dotčeným daňovým opatřením, spočívající v tom, že se toto opatření odchyluje od uvedeného obecného režimu. Po skončení těchto prvních dvou etap přezkumu může být opatření kvalifikováno jako prima facie selektivní. Tribunál však upřesnil, že zatřetí je třeba ověřit, zda je selektivita zmíněné výhody odůvodněna obecnou povahou nebo strukturou systému, do něhož spadá, což musí prokázat dotyčný členský stát. Pokud ano, podmínka selektivity není splněna.

59 | Věci C-209/16 P, **Německo v. Komise**, a C-219/16 P, **GFKL Financial Services v. Komise**.

60 | Věci C-203/16 P, **Andres (faillite Heitkamp BauHolding) v. Komise** a C-208/16 P, **Německo v. Komise**.

61 | Dále viz rovněž úvahy týkající se těchto rozsudků v části „IV. Státní podpory – Přípustnost – 2. Osobní dotčení“.

K prokázání toho, že dotčené opatření se vztahuje selektivně na určité podniky nebo na určitá výrobní odvětví, musí Komise prokázat, že toto opatření zavádí rozlišování mezi podniky, které se s ohledem na cíl dotčeného systému nacházejí ve srovnatelné skutkové a právní situaci, zatímco členskému státu, který zavedl takové rozlišování mezi podniky v oblasti nákladů, přísluší, aby prokázal, že toto rozlišování je skutečně odůvodněno povahou a strukturou dotčeného systému.

Co se v projednávaném případě týče první etapy analýzy, Tribunál nejprve uvedl, že Komise se nedopustila pochybení, když s přihlédnutím k existenci obecnějšího pravidla, tj. pravidla převodu ztrát, stanovila, že referenční legislativní rámec použitý za účelem posouzení selektivní povahy sporného opatření představuje pravidlo zániku ztrát. Posledně uvedené pravidlo se vztahovalo na všechny případy změny vlastnické struktury týkající se nejméně 25 % kapitálu a není rozlišováno podle povahy nebo charakteristik dotčených podniků.

Co se týče druhé etapy analýzy, Tribunál shledal, že opatření spočívající v daňových úlevách, které jako výjimka z pravidla omezujícího možnost převodu ztrát v případě nabytí nejméně 25% podílu ve společnosti umožňují za určitých podmínek převod ztrát, pokud je účelem nabytí podniku v obtížích jeho restrukturalizace, je prima facie selektivní, jelikož se nevztahuje na všechny podniky, v jejichž vlastnické struktuře došlo k podstatné změně, nýbrž vztahuje se na jasně stanovenou kategorii podniků, a sice podniky, které jsou v okamžiku nabytí podílů v platební neschopnosti nebo jsou nadměrně zadlužené, nebo jsou těmito jevy ohroženy. Toto opatření, jehož některé podmínky nesouvisí s cílem zabránit zneužití a které nepokrývá všechny podniky, jež se nacházejí ve srovnatelné skutkové a právní situaci s ohledem na cíl dotčeného daňového režimu, tudíž podle Tribunálu zvýhodňuje podniky v obtížích. Tribunál z toho dovodil, že Komise se tedy nedopustila pochybení, když měla za to, že uvedené opatření zavádí rozlišování mezi subjekty nacházejícími se s ohledem na cíl daňové soustavy ve srovnatelné skutkové a právní situaci.

Co se týče třetí etapy analýzy, Tribunál připomněl, že vnitrostátní opatření může být odůvodněno povahou a obecnou strukturou dotčené daňové soustavy pouze tehdy, pokud je na jedné straně soudržné nejen s charakteristikami vlastními dotčené daňové soustavě, nýbrž i s prováděním této soustavy, a pokud je na druhé straně v souladu se zásadou proporcionality a nepřekračuje meze toho, co je nezbytné v tom smyslu, že sledovaného legitimního cíle nelze dosáhnout opatřeními menšího rozsahu. Tribunál v projednávaném případě konstatoval, že dotčené daňové opatření není odůvodněno povahou a obecnou strukturou dotčené daňové soustavy vzhledem k tomu, že jeho hlavní cíl spočívající v usnadnění restrukturalizace podniků v obtížích nespadá pod základní nebo řídicí principy daňové soustavy, a není jí tedy vlastní, nýbrž leží mimo ni, aniž je třeba ověřovat, zda je sporné opatření přiměřené sledovanému cíli.

STÁTNÍ PODPORA SLUČITELNÁ S VNITŘNÍM TRHEM

V rozsudku ze dne 1. března 2016, *Secop v. Komise* (T-79/14, [EU:T:2016:118](#)), měl Tribunál rovněž příležitost upřesnit podmínky, za kterých lze podporu na záchranu podniku v obtížích považovat za slučitelnou s vnitřním trhem, a zejména zda je Komise v této souvislosti povinna zohledňovat kumulativní účinek této podpory s údajnými dřívějšími podporami⁶².

Tribunál připomněl, že bod 23 pokynů z roku 2004 pro státní podporu na záchranu a restrukturalizaci podniků v obtížích⁶³ výslovně stanoví, že kumulativní účinek předchozích podpor a nové podpory na záchranu nebo na restrukturalizaci má být zohledněn pouze v případě protiprávních podpor. Co se týče otázky, zda k takovému zohlednění má dojít, pokud v tomto smyslu nebyla v pokynech z roku 2004 výslovně

62 | Viz rovněž výše úvahy týkající se tohoto rozsudku v části „IV. Státní podpory – Správní řízení“.

63 | Pokyny Společenství pro státní podporu na záchranu a restrukturalizaci podniků v obtížích (Úř. věst. 2004, C 244, s. 2).

stanovena žádná povinnost, Tribunál konstatoval, že zvláštní povaha podpor na záchranu brání tomu, aby byl zohledněn kumulativní účinek dřívějších podpor, které nejsou uvedeny v bodě 23 pokynů z roku 2004. Z definice pojmu podpor na záchranu uvedené v bodu 15 pokynů z roku 2004 totiž plyne, že jak na základě omezení způsobilých forem podpory, tak na základě své dočasné a vratné povahy a omezení výlučně na opatření nezbytná pro dočasné přežití dotčeného podniku mají na vnitřním trhu velmi omezené účinky. Právě tyto omezené účinky spolu s naléhavostí podpory na záchranu jsou důvodem k tomu, aby ji Komise běžně posoudila na základě zjednodušeného postupu. Zohlednění kumulativního účinku všech případných dřívějších údajně protiprávních podpor by však vedlo k tomu, že lhůtu jednoho měsíce, kterou se Komise snaží dodržet v rámci zjednodušeného postupu, by nebylo možné dodržet, a nebylo by tedy slučitelné s naléhavostí tohoto posouzení a omezenými dopady této podpory na hospodářskou soutěž.

Zohlednění jiných dřívějších podpor než těch, které jsou vymezeny v bodě 23 pokynů z roku 2004 – o nichž již Komise vydala konečné záporné rozhodnutí – by nadto mohlo porušit požadavky vyplývající ze zásady právní jistoty. Takový přístup by totiž Komisi zavazoval, aby v rámci vedlejšího přezkumu posoudila i dřívější podpory, jejichž kvalifikace jakožto podpor nebo protiprávních podpor může být mezi Komisí a dotčeným členským státem sporná a které případně mají být předmětem jiného řízení a rozhodnutí. To by přitom v konečném důsledku mohlo vést buď k odmítnutí podpory na záchranu na základě povrchního posouzení předchozích podpor, přičemž později by se mohlo ukázat, že tyto podpory jsou v souladu s právními předpisy anebo že nepředstavují podpory, nebo k neopodstatněnému oddálení rozhodnutí o podpoře na záchranu. Tribunál tedy dospěl k závěru, že Komise nemůže být povinna zohledňovat kumulativní účinek údajných dřívějších podpor a podpory na záchranu nad rámec případů uvedených v bodě 23 pokynů.

NAVRÁCENÍ PODPOR

V rozsudcích ze dne 22. dubna 2016, *Irlande a Aughinish Alumina v. Komise* (T-50/06 RENV II a T-69/06 RENV II, napadený kasačním opravným prostředkem⁶⁴, [EU:T:2016:227](#)), a ze dne 22. dubna 2016, *Francie v. Komise* (T-56/06 RENV II, [EU:T:2016:228](#))⁶⁵, měl Tribunál příležitost vyjádřit se k uplatnění pravidel týkajících se vrácení státních podpor z hlediska zásady respektování přiměřené lhůty, ochrany legitimního očekávání a právní jistoty. K vydání těchto rozsudků vedlo rozhodnutí 2006/323/ES⁶⁶, kterým Komise kvalifikovala jako státní podpory a nařídila navrácení opatření spočívajících v osvobození minerálních olejů používaných při výrobě oxidu hlinitého (aluminy) od spotřební daně, která přijaly tři členské státy. Tribunál o těchto věcech rozhodoval potřeť, a to v návaznosti na zrušení rozsudků, které vydal v této věci dříve⁶⁷, které byly předmětem řízení o kasačním opravném prostředku před Soudním dvorem⁶⁸.

V prvním rozsudku Tribunál uvedl, že zásada estoppel je institut anglosaského práva, který jako takový v unijním právu neexistuje, což neznamená, že na některé v něm zahrnuté zásady, například zásadu právní jistoty a zásadu ochrany legitimního očekávání, a na některá pravidla, například pravidla *nemo potest venire*

64] Věci C-373/16 P, *Aughinish Alumina v. Komise*, a C-369/16 P, Irsko v. Komise.

65] Viz rovněž rozsudek ze dne 22. dubna 2016, *Itálie a Eurallumina v. Komise*, T-60/06 RENV II, [EU:T:2016:233](#).

66] Rozhodnutí Komise 2006/323/ES ze dne 7. prosince 2005 o osvobození minerálních olejů používaných jako palivo při výrobě oxidu hlinitého (aluminy) od spotřební daně v regionu Gardanne, v regionu Shannon a na Sardinii, které zavedly Francie, Irsko a Itálie (Úf. věst. 2006, L 119, s. 12).

67] Rozsudky ze dne 12. prosince 2007, *Irsko a další v. Komise*, T-50/06, T-56/06, T-60/06, T-62/06 a T-69/06, nezveřejněný, [EU:T:2007:383](#), a ze dne 21. března 2012, *Irsko v. Komise*, T-50/06 RENV, T-56/06 RENV, T-60/06 RENV, T-62/06 RENV a T-69/06 RENV, [EU:T:2012:134](#).

68] *Rozsudky ze dne 2. prosince 2009, Komise v. Irsko a další*, C-89/08 P, [EU:C:2009:742](#), a ze dne 10. prosince 2013, *Komise v. Irsko a další*, C-272/12 P, [EU:C:2013:812](#).

contra factum proprium, nelze nahlížet jako na zásady či pravidla s touto zásadou spojené či související. Ačkoliv je tudíž výtku vycházející z porušení této zásady nutno zamítnout jako z právního hlediska neopodstatněnou, není tím dotčena možnost posuzovat argumenty žalobce, lze-li je považovat za vznesené na podporu žalobního důvodu vycházejícího v podstatě ze zásady právní jistoty nebo zásady ochrany legitimního očekávání.

Tribunál kromě toho poznamenal, že v rozsudku **Komise v. Irsko a další**⁶⁹ Soudní dvůr rozhodl, že rozhodnutí Rady, kterým se členskému státu povoluje v souladu s čl. 8 odst. 4 směrnice 92/81/EHS⁷⁰ zavést osvobození od spotřebních daní, nemohlo ve svém důsledku bránit Komisi ve výkonu pravomocí, které jí svěřuje Smlouva, potažmo v zahájení řízení upraveného v článku 108 SFEU pro účely posouzení, zda toto osvobození od daně představuje státní podporu, a – na závěr uvedeného řízení – v případném přijetí takového rozhodnutí, jako je napadené rozhodnutí. Z toho vyplývá, že Komise tím, že zahájila řízení upravené v článku 108 SFEU pro účely posouzení, zda sporné osvobození představuje státní podporu, a na závěr uvedeného řízení přijala rozhodnutí, kterým bylo nařízeno částečné vrácení podpory, pouze využila pravomocí, které jí v oblasti státních podpor svěřovala Smlouva. Nemohla tedy zasáhnout do pravomocí, které Smlouva přiznává Radě v oblasti harmonizace právních předpisů týkajících se spotřebních daní, nebo do aktů, které Rada přijala při výkonu těchto pravomocí. Tribunál totiž upřesnil, že rozhodnutí Rady o povolení, přijatá na návrh Komise, mohla vyvolat účinky jen v oblasti, na kterou se vztahují pravidla z oblasti harmonizace právních předpisů týkajících se spotřebních daní, a nepředjíkala účinky případného rozhodnutí, jako je napadené rozhodnutí, které Komise může přijmout při výkonu svých pravomocí v oblasti státních podpor. Dospěl tedy k závěru, že výtky vycházející z porušení zásady právní jistoty a zásady užitečného účinku aktů orgánů, z porušení čl. 8 odst. 5 směrnice 92/81 či z překročení pravomocí je třeba zamítnout.

Tribunál kromě toho uvedl, že pojem „státní podpora“ odpovídá objektivní situaci a nemůže záviset na jednání nebo prohlášení orgánů. Skutečnost, že Komise při přijímání rozhodnutí Rady podle čl. 8 odst. 4 směrnice 92/81/EHS měla za to, že osvobození od spotřební daně z minerálních olejů používaných jako palivo při výrobě oxidu hlinitého (aluminy) nezpůsobují narušení hospodářské soutěže ani nemají vliv na řádné fungování vnitřního trhu, tudíž nemůže bránit tomu, aby byla uvedená osvobození kvalifikována jako státní podpory, jsou-li splněny podmínky stanovené v článku 107 SFEU. Z toho *a fortiori* plyne, že Komise není pro účely kvalifikování osvobození od spotřební daně jako státních podpor vázána úvahami Rady v jejích rozhodnutích v oblasti harmonizace právních předpisů týkajících se spotřebních daní, podle kterých uvedená osvobození nezpůsobují narušení hospodářské soutěže ani nemají vliv na řádné fungování společného trhu.

Ve druhém rozsudku Tribunál zaprvé připomněl judikaturu týkající se zásad právní jistoty a ochrany legitimního očekávání zejména v oblasti státních podpor a konstatoval, že doba o něco delší než 49 měsíců, která uplynula od přijetí rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení do přijetí konečného rozhodnutí, je v projednávaném případě nepřiměřená, jelikož ji nemohou odůvodnit okolnosti týkající se rozsahu a složitosti posuzované věci, vývoje použitelné právní úpravy a praktických a jazykových obtíží.

Tribunál zadruhé posoudil, zda na základě průtahů způsobených Komisí mohl příjemce podpory důvodně věřit, že Komise již nemá pochybnosti a vůči spornému osvobození nemá námitky, a zda toto překročení lhůty mohlo Komisi bránit v tom, aby požadovala navrácení přiznané podpory. V tomto ohledu je třeba zajisté dbát na dodržování požadavků právní jistoty chránící soukromé zájmy. Je však důležité poměřit tyto požadavky s požadavky ochrany veřejných zájmů, mezi které v oblasti státních podpor náleží požadavek zabránit tomu, aby fungování trhu bylo narušováno státními podporami škodlivými pro hospodářskou soutěž, což vyžaduje vrácení protiprávních podpor, aby byl obnoven předchozí stav. Pouze za předpokladu, že nastanou mimořádné

69 | Rozsudek ze dne 10. prosince 2013, C-272/12 P, [EU:C:2013:812](#).

70 | Směrnice Rady 92/81/EHS ze dne 19. října 1992 o harmonizaci struktury spotřebních daní z minerálních olejů (Úř. věst. 1992, L 316, s. 12).

okolnosti, jako ve věci, v níž byl vydán rozsudek **RSV v. Komise**⁷¹, lze tudíž nerespektování přiměřené lhůty k přijetí konečného rozhodnutí v oblasti státních podpor zohlednit za účelem konstatování legitimního očekávání u příjemce podpory, které mohlo Komisi bránit v tom, aby přikázala dotyčným vnitrostátním orgánům, aby nařídily navrácení této podpory. Soubor mimořádných okolností věci přitom v projednávaném případě chybí. Konkrétně byla v projednávané věci sporná podpora poskytována poté, co Komise zahájila formální vyšetřovací řízení týkající se sporného osvobození.

Soudní dvůr v tomto ohledu rovněž rozhodl, že v oblasti státních podpor nemohlo z nečinnosti Komise vyplývat žádné legitimní očekávání, pokud jí nebyl dotčený režim podpory oznámen⁷². - 'Zdánlivá nečinnost Komise – ačkoli je v rozporu se zásadou respektování přiměřené lhůty –v projednávané věci nestačí ke konstatování, že nastaly mimořádné okolnosti, které by u příjemce podpory mohly znovu vyvolat legitimní očekávání, že podpora je v souladu s právními předpisy v oblasti státních podpor. Pouhé porušení zásady respektování přiměřené lhůty k přijetí konečného rozhodnutí tedy za okolností projednávané věci nebránilo tomu, aby Komise nařídila navrácení sporné podpory.

V. DUŠEVNÍ VLASTNICTVÍ – OCHRANNÁ ZNÁMKA EVROPSKÉ UNIE

AUTONOMIE SYSTÉMU OCHRANNÉ ZNÁMKY EVROPSKÉ UNIE

V rozsudku ze dne 18. března 2016, **Karl-May-Verlag v. OHIM – Constantin Film Produktion (WINNETOU)** (T-501/13, [EU:T:2016:161](#)), připomněl Tribunál zásady autonomie a nezávislosti systému ochranných známek Evropské unie. Žalobkyně na podporu žaloby vytýkala prvnímu odvolacímu senátu Úřadu Evropské unie pro duševní vlastnictví (EUIPO) zejména to, že uvedené zásady porušil tím, že své rozhodnutí založil výlučně na rozhodnutích německých soudů, aniž provedl autonomní posouzení na základě kritérií stanovených za tímto účelem v právu ochranných známek Evropské unie.

Tribunál v této souvislosti rozhodl, že s výjimkou případu uvedeného v čl. 8 odst. 4 nařízení (ES) č. 207/2009⁷³, v rámci něhož je EUIPO povinen použít vnitrostátní právo, včetně vnitrostátní judikatury, nemohou rozhodnutí vnitrostátních orgánů nebo soudů EUIPO ani Tribunál zavazovat. Režim ochranných známek Evropské unie je totiž autonomním systémem, který je tvořen souborem pravidel a sleduje cíle, které jsou pro něj specifické, přičemž jeho uplatnění je nezávislé na jakémkoli vnitrostátním systému. Žádné ustanovení nařízení č. 207/2009 neukládá EUIPO nebo, na základě žaloby, Tribunálu povinnost, aby dospěly ke stejným výsledkům, ke kterým dospěly vnitrostátní správní orgány nebo soudy v podobné situaci. Ačkoli EUIPO není vázán rozhodnutími vydanými vnitrostátními orgány, poslédně uvedená rozhodnutí, aniž by byla závazná nebo dokonce určující, však může EUIPO zohlednit jakožto indicie v rámci posouzení skutkového stavu dané věci.

V projednávaném případě však Tribunál konstatoval, že odvolací senát převzal úvahy uvedené v německé judikatuře o způsobilosti označení dotčeného v dané věci k zápisu, vnímání tohoto označení a popisného charakteru zpochybněné ochranné známky s ohledem na dotčené výrobky a služby, aniž provedl autonomní posouzení s ohledem na argumenty a skutečnosti předložené účastníky řízení. Dospěl k závěru, že jelikož

71 | Rozsudek ze dne 24. listopadu 1987, 223/85, [EU:C:1987:502](#).

72 | Rozsudek ze dne 11. listopadu 2004, **Demasa a Territorio Histórico de Álava v. Komise**, C-183/02 P a C-187/02 P, [EU:C:2004:701](#), bod 52.

73 | Nařízení Rady (ES) č. 207/2009 ze dne 26. února 2009 o ochranné známce Evropské unie (Úř. věst. 2009, L 78, s. 1).

uvedený senát přiznal rozhodnutím německých soudů nikoli informativní hodnotu jakožto indicie v rámci posouzení skutkového stavu dané věci, ale imperativní hodnotu, pokud jde o způsobilost zpochybněné ochranné známky k zápisu, dopustil se nesprávného právního posouzení.

ABSOLUTNÍ DŮVODY PRO ZAMÍTNUTÍ ZÁPISU

V tomto roce stojí za zmínku pět rozsudků týkajících se absolutních důvodů pro zamítnutí zápisu uvedených v čl. 7 odst. 1 nařízení č. 207/2009.

1. ZKOUMÁNÍ SKUTEČNOSTÍ ODVOLACÍM SENÁTEM Z MOCI ÚŘEDNÍ

V rozsudku ze dne 28. září 2016, *European Food v. EUIPO – Société des produits Nestlé (FITNESS)* (T-476/15, napadený kasačním opravným prostředkem⁷⁴, [EU:T:2016:568](#))⁷⁵, měl Tribunál rozhodnout o tom, zda je EUIPO v řízeních o prohlášení neplatnosti zahájených na základě absolutních důvodů povinen zkoumat relevantní skutečnosti z moci úřední, a o tom, zda odvolací senáty mohou v tomto rámci nepřihlédnout k důkazům, jež byly předloženy opožděně.

Tribunál nejprve připomněl rozdíly mezi průzkumem absolutních důvodů pro zamítnutí přihlášky k zápisu a námitkovým řízením na základě relativních důvodů pro zamítnutí zápisu, a poté zdůraznil, že z čl. 76 odst. 1 nařízení č. 207/2009 vyplývá, že při zkoumání absolutních důvodů pro zamítnutí musí odvolací senáty EUIPO zkoumat skutečnosti z moci úřední za účelem určení, zda ochranná známka, jejíž zápis je požadován, spadá pod některý z důvodů pro zamítnutí zápisu uvedených v článku 7 tohoto nařízení či nikoliv. Nicméně upřesnil, že v rámci řízení o prohlášení neplatnosti zahájeného na návrh jednoho z účastníků nemůže být EUIPO vázán k tomu, aby znovu provedl z moci úřední přezkum relevantních skutečností, které by jej mohly vést k uplatnění absolutních důvodů pro zamítnutí, provedený průzkumovým referentem. Z ustanovení článků 52 a 55 uvedeného nařízení totiž vyplývá, že se ochranná známka Evropské unie až do okamžiku, kdy ji EUIPO prohlásí za neplatnou, považuje za platnou, což omezuje povinnost EUIPO obsaženou v čl. 76 odst. 1 nařízení č. 207/2009 zkoumat relevantní skutečnosti z moci úřední. Jelikož se v rámci řízení o prohlášení neplatnosti má za to, že zapsaná ochranná známka Evropské unie je platná, přísluší osobě, která podala návrh na prohlášení neplatnosti, aby u EUIPO uplatnila konkrétní skutečnosti, které by její platnost zpochybnily.

2. POVINNOST POSKYTNOUT ODŮVODNĚNÍ

V rozsudku ze dne 15. prosince 2016, *Intesa Sanpaolo v. EUIPO (START UP INITIATIVE)* (T-529/15, [EU:T:2016:747](#)), měl Tribunál příležitost upřesnit rozsah povinnosti EUIPO odůvodnit rozhodnutí zamítající zápis ochranné známky Evropské unie.

Tribunál v této souvislosti uvedl, že se přezkum důvodů pro zamítnutí zápisu namítaných vůči dané přihlášce ochranné známky musí týkat každého z výrobků nebo služeb, pro něž je zápis ochranné známky požadován. Pokud je pro určitou kategorii nebo skupinu výrobků nebo služeb namítán týž důvod pro zamítnutí, může být odůvodnění souhrnné pro všechny dotčené výrobky nebo služby. Nicméně taková možnost se vztahuje pouze na výrobky a služby, které mezi sebou mají dostatečně přímou a konkrétní spojitost tak, aby tvořily dostatečně stejnorodou kategorii nebo skupinu výrobků či služeb. Pouhá skutečnost, že dotčené výrobky

74| Věc C-634/16 P, *EUIPO v. European Food*.

75| Viz též níže úvahy věnované tomuto rozsudku v části „6. Zpřístupnění důkazů“.

nebo služby spadají do stejné třídy ve smyslu Niceské dohody⁷⁶, není pro závěr o takové stejnorodosti dostatečná, neboť tyto třídy často obsahují velkou škálu výrobků nebo služeb, které mezi sebou nutně nemají takovou dostatečně přímou a konkrétní spojitost.

Tribunál upřesnil, že se stejnorodost výrobků nebo služeb posuzuje z hlediska konkrétního důvodu pro zamítnutí namítaného vůči dotčené přihlášce ochranné známky. Je možné provést souhrnné odůvodnění pro výrobky a služby, které mezi sebou mají dostatečně přímou a konkrétní vazbu, takže tvoří dostatečně stejnorodou kategorii, což umožní, že všechny skutkové a právní úvahy, které tvoří odůvodnění dotčeného rozhodnutí, právně dostačujícím způsobem objasní úvahy sledované odvolacím senátem pro každý z výrobků a služeb náležející do této kategorie a mohou být použity bez rozdílu na každý z těchto výrobků a služeb.

3. ZLÁ VÍRA

Ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 7. července 2016, **Copernicus-Trademarks v. EUIPO – Maquet (LUCEO)** (T-82/14, [EU:T:2016:396](#)), měl Tribunál rozhodnout o žalobě směřující proti rozhodnutí čtvrtého odvolacího senátu EUIPO, kterým byl potvrzen závěr zrušovacího oddělení, podle něhož nebyla žalobkyně v době podání přihlášky sporné ochranné známky k zápisu v dobré víře. Podle odvolacího senátu požádala majitelka o tento zápis pouze z důvodu, aby mohla podat námitky proti přihlášce ochranné známky Evropské unie, kterou podala jiná osoba, a získat z toho hospodářské výhody.

Tribunál připomněl, že se pojem „nebyl v dobré víře“ uvedený v čl. 52 odst. 1 písm. b) nařízení č. 207/2009 vztahuje k subjektivní motivaci osoby, která podává přihlášku ochranné známky, a sice nepoctivému úmyslu nebo jinému nečestnému motivu. Dobrá víra neexistuje zejména tehdy, když původní účel přihlášky k zápisu není správně naplňován a tato přihláška je podána spekulativně nebo výlučně za účelem získání finančních náhrad.

Tribunál mimoto uvedl, že žalobkyně nepředložila žádné argumenty, které by vyvrátily zjištění odvolacího senátu, že za účelem posouzení, zda nejednala v dobré víře, bylo třeba zohlednit nejen její chování, nýbrž i chování jejího zástupce, jakož i chování společností s ním spojených. V projednávané věci prováděl zástupce žalobkyně strategii podání spočívající v tom, že každých šest měsíců podával přihlášky národních ochranných známek ve dvou různých členských státech, aniž uhradil přihlašovací poplatek, a usiloval tak o dosažení jejího blokážního postavení. Když třetí strana podala přihlášku totožné nebo podobné ochranné známky Evropské unie, zástupce žalobkyně zase podal přihlášku ochranné známky Evropské unie a uplatnil pro ni právo přednosti, přičemž se opíral o poslední článek řetězce přihlášek národních ochranných známek. Podle Tribunálu není takovéto počínání v souladu s cíli nařízení č. 207/2009, jelikož jeho účelem je obejít šestiměsíční lhůtu na rozmyšlenou stanovenou v článku 29 nařízení č. 207/2009 a pětiletou dodatečnou lhůtu stanovenou v čl. 51 odst. 1 písm. a) tohoto nařízení. Za těchto okolností mohl odvolací senát právem shledat, že cílem této strategie podávání přihlášek bylo pouze podat námitky proti přihláškám k zápisu podaným třetími stranami a získat z těchto námitek hospodářské výhody.

4. ZEMĚPISNÉ OZNAČENÍ

V rozsudku ze dne 20. července 2016, **Internet Consulting v. EUIPO – Provincia Autonoma di Bolzano-Alto Adige (SUEDTIROL)** (T-11/15, [EU:T:2016:422](#)) se Tribunál vyjádřil k uplatnění absolutního důvodu pro zamítnutí zápisu týkajícího se popisné povahy ochranné známky ve smyslu čl. 7 odst. 1 písm. c) nařízení č. 207/2009

76| Niceská dohoda o mezinárodním třídění výrobků a služeb pro účely zápisu známek ze dne 15. června 1957, ve znění změn a doplňků.

na ochranné známky tvořené zeměpisnými označeními původu. Ve věci, v níž byl vydán tento rozsudek, měl Tribunál posoudit legalitu rozhodnutí, kterým rozšířený odvolací senát EUIPO vyhověl odvolání vedlejší účastnice tím, že prohlásil spornou ochrannou známku za neplatnou.

Tribunál nejprve zamítl žalobní důvod, podle kterého vedlejší účastnice nebyla jakožto veřejnoprávní subjekt způsobilá podat návrh na prohlášení neplatnosti sporné ochranné známky. V této souvislosti podotkl, že důvody zrušení a neplatnosti, a konkrétně absolutní důvody neplatnosti ve smyslu článku 52 nařízení č. 207/2009, může uplatnit každá osoba, nezávisle na jejím statutu soukromé či veřejné osoby, pokud má uvedená osoba „procesní způsobilost“ ve smyslu čl. 56 odst. 1 písm. a) in fine uvedeného nařízení.

Dále v odpověď na argument žalobkyně, že odvolací senát, který měl za to, že sporná ochranná známka představuje zeměpisné označení původu místa, jež relevantní veřejnost zná, které informuje o zeměpisném původu dotčených služeb, a nikoli o jejich obchodním původu, porušil ustanovení nařízení č. 207/2009, Tribunál poznamenal, že cílem čl. 7 odst. 1 písm. c) uvedeného nařízení je zabránit tomu, aby si určitý hospodářský subjekt monopolizoval que l'indication géographique de provenance en cause puisse influencer sur les rapports concurrentiels zeměpisné označení původu na úkor svých konkurentů. V této souvislosti uvedl, že ačkoli je pravda, že odvolací senát je v zásadě povinen přezkoumat relevanci zeměpisného označení původu pro konkurenční vztahy, tím, že přezkoumá souvislost mezi tímto původem a výrobky a službami, pro které je ochranná známka přihlášena, před tím, než může zamítnout její zápis na základě čl. 7 odst. 1 písm. c) nařízení č. 207/2009, nic to nemění na tom, že se intenzita této povinnosti může měnit v závislosti na několika faktorech, jako je rozsah, dobré jméno nebo povaha dotčeného zeměpisného označení původu. V projednávané věci je nesporné, že je pravděpodobnost, že předmětné zeměpisné označení původu může mít vliv na konkurenční vztahy, třeba s ohledem na pozitivní pocity, které může vyvolat odkaz na Jižní Tyrolsko (Itálie) v rámci poskytování dotčených služeb na trhu, považovat za velkou. Tribunál mimoto zdůraznil, že čl. 7 odst. 1 písm. c) nařízení č. 207/2009 nebrání zápisu zeměpisných názvů, které nejsou zúčastněným kruhům známy. V dané věci přitom služby, na které se vztahuje sporná ochranná známka, nemají žádnou zvláštní vlastnost, která by mohla přimět relevantní veřejnost k tomu, aby zeměpisné označení nespojila se zeměpisným původem uvedených služeb. Z toho vyplývá, že čl. 7 odst. 1 písm. c) nařízení č. 207/2009 brání zápisu dotčeného zeměpisného označení, které zúčastněné kruhy znají jako označení zeměpisné oblasti.

Konečně Tribunál připomněl, že podle čl. 12 písm. b) nařízení č. 207/2009 neopravňuje ochranná známka Evropské unie majitele k tomu, aby zakázal třetí straně používat v obchodním styku údaje týkající se zeměpisného původu. Cílem tohoto ustanovení je sice umožnit zejména to, aby používání údaje týkajícího se zeměpisného původu, který mimoto tvoří prvek kombinované ochranné známky, nespadlo pod zákaz stanovený v článku 9 tohoto nařízení. Článek 12 písm. b) nařízení č. 207/2009 však nepřiznává třetím stranám možnost užívat zeměpisný název jako ochrannou známku, ale omezuje se na zajištění, že jej mohou používat popisným způsobem, a sice jako údaj týkající se zeměpisného původu za podmínky, že je toto užívání v souladu s poctivými zvyky v průmyslu a obchodě.

5. ZVUKOVÉ OCHRANNÉ ZNÁMKY

Ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 13. září 2016, *Globo Comunicação e Participações v. EUIPO (zvuková ochranná známka)* (T-408/15, [EU:T:2016:468](#)), projednával Tribunál žalobu znějící na zrušení rozhodnutí, kterým pátý odvolací senát EUIPO zamítl přihlášku zvukové ochranné známky k zápisu jako ochranná známka Evropské unie zejména pro nosiče pro přenos informací elektronickou formou, ústní formou nebo prostřednictvím televizního vysílání z důvodu, že postrádala rozlišovací způsobilost.

Tribunál, který se opíral o rozsudek *Shield Mark*⁷⁷, nejprve poznamenal, že článek 4 nařízení č. 207/2009 musí být vykládán v tom smyslu, že zvuky mohou tvořit ochrannou známku za podmínky, že mohou být mimoto předmětem grafického ztvárnění, a je nesporné, že označení hudebních not na notové osnově, doprovázené klíčem, pomlčkami a alteracemi, o jaké jde v uvedené věci, představuje takovéto grafické ztvárnění.

Pokud jde o rozlišovací způsobilost přihlášené ochranné známky, Tribunál podotkl, že ačkoli je veřejnost zvyklá vnímat slovní nebo obrazové ochranné známky jako označení identifikující obchodní původ výrobků nebo služeb, nezbytně to neplatí i v případě, že je označení tvořeno pouze zvukovým prvkem. Pokud však jde o některé výrobky nebo služby, konkrétně jednak v odvětví televizního vysílání, rozhlasového vysílání a telekomunikací a jednak v odvětví nosičů informací, softwaru či obecně v oblasti médií, nejenže není neobvyklé, ale je dokonce běžné, že spotřebitel identifikuje výrobek nebo službu spadající do uvedených odvětví díky zvukovému prvku (znělky nebo melodie), jenž umožňuje jejich odlišení jako pocházející od určitého podniku. Podle Tribunálu je však nezbytné, aby zvukové označení, jehož zápis je požadován, mělo určitou rezonanci umožňující cílovému spotřebiteli jej vnímat a považovat jej za ochrannou známku, a nikoli pouze za prvek funkční povahy či za indikátor bez inherentních vlastností. Zvukové označení, které by nemělo uvedenou způsobilost znamenat více než prostá všední kombinace not, které jej tvoří, by tak cílovému spotřebiteli neumožňovalo jej vnímat v jeho funkci identifikace dotčených výrobků a služeb, jelikož by bylo omezeno na pouhý „zrcadlový efekt“ v tom smyslu, že by odkazovalo pouze samo na sebe a na nic jiného. S ohledem na tyto úvahy dospěl Tribunál k závěru, že jelikož ochranná známka, o jejíž zápis bylo v dané věci žádáno, představuje pouze zvonění budíku, které nevykazuje žádnou inherentní vlastnost, která by byla odlišná od opakování noty, jež jej tvoří (dvě noty gis), a jež by umožnila rozlišit něco jiného než toto zvonění budíku nebo telefonu, uvedená ochranná známka obecně projde bez povšimnutí a spotřebitel si ji nezapamatuje. Za těchto podmínek Tribunál rozhodl, že se EUIPO nedopustil nesprávného posouzení tím, že zápis přihlášené ochranné známky zamítl z důvodu, že postrádá rozlišovací způsobilost.

6. ZPŘÍSTUPNĚNÍ DŮKAZŮ

V rozsudku ze dne 28. září 2016, *FITNESS* (T-476/15, napadený kasačním opravným prostředkem⁷⁸, [EU:T:2016:568](#))⁷⁹, Tribunál shledal, že podle čl. 76 odst. 2 nařízení č. 207/2009 nemusí EUIPO přihlížet ke skutečnostem, které účastníci včas neuvedli, ani k důkazům, které včas nepředložili. Z pravidla 37 písm. b) bodu iv) nařízení (ES) č. 2868/95⁸⁰ však nikterak nevyplývá, že je odvolací senát povinen považovat za opožděné důkazy, které nebyly předloženy před zrušovací oddělením. Uvedené pravidlo se totiž omezuje na upřesnění, že návrh na prohlášení neplatnosti musí obsahovat důkazy, z nichž návrh vychází. Tribunál mimoto poznamenal, že nařízení č. 207/2009 a č. 2868/95 neobsahují žádné ustanovení, které by stanovilo lhůtu pro předložení důkazů v rámci návrhu na prohlášení neplatnosti v souvislosti s absolutním důvodem pro zamítnutí, na rozdíl od některých ustanovení upravujících lhůty, jakož i důsledky jejich nedodržení použitelné na námitková řízení, řízení o zrušení a řízení o prohlášení neplatnosti na základě relativních důvodů pro zamítnutí zápisu. Podle Tribunálu je tudíž třeba dovodit, že článek 76 nařízení č. 207/2009 vykládaný ve spojení s pravidlem 37 písm. b) bodem iv) nařízení č. 2868/95 neznamena, že důkazy, které byly předloženy poprvé před odvolacím senátem, musí odvolací senát v rámci řízení o prohlášení neplatnosti v souvislosti s absolutním důvodem pro zamítnutí zápisu považovat za opožděné.

77| Rozsudek ze dne 27. listopadu 2003, C-283/01, [EU:C:2003:641](#).

78| Věc C-634/16 P, *EUIPO v. European Food*.

79| Viz též výše úvahy věnované tomuto rozsudku v části „1. Zkoumání skutečností odvolacím senátem z moci úřední“.

80| Nařízení Komise (ES) č. 2868/95 ze dne 13. prosince 1995, kterým se provádí nařízení Rady (ES) č. 40/94 o ochranné známce Společenství (Úř. věst. 1995, L 303, s. 1).

Konečně Tribunál uvedl, že řízení o prohlášení neplatnosti v souvislosti s absolutními důvody pro zamítnutí zápisu je sice zahájeno na základě návrhu účastníka podle čl. 52 odst. 1 nařízení č. 207/2009, toto ustanovení však odkazuje přímo na absolutní důvody pro zamítnutí zápisu stanovené v článku 7 tohoto nařízení, které sledují cíle obecného zájmu. Kromě toho je předmětem řízení o prohlášení neplatnosti v souvislosti s absolutními důvody pro zamítnutí zápisu zejména umožnit EUIPO, aby přezkoumal platnost zápisu ochranné známky a přijal stanovisko, které měl případně přijmout z úřední moci na základě článku 37 uvedeného nařízení. V důsledku toho by použití pravidla 50 odst. 1 třetího pododstavce nařízení č. 2868/95 per analogiam na řízení o prohlášení neplatnosti v souvislosti s absolutními důvody bylo podle Tribunálu v rozporu s obecným zájmem sledovaným ustanoveními článku 7 nařízení č. 207/2009.

RELATIVNÍ DŮVODY PRO ZAMÍTNUTÍ ZÁPISU

V rámci sporné agendy týkající se relativních důvodů pro zamítnutí zápisu vydal Tribunál několik rozhodnutí, jež si zasluhují zvláštní pozornost.

1. ZKOUMÁNÍ SKUTEČNOSTÍ ODVOLACÍM SENÁTEM Z MOCI ÚŘEDNÍ

V rozsudku ze dne 13. prosince 2016, *Sovena Portugal – Consumer Goods v. EUIPO – Mueloliva (FONTOLIVA)* (T-24/16, [EU:T:2016:726](#)), měl Tribunál příležitost se vyjádřit k existenci povinnosti odvolacích senátů vznést otázku uplynutí platnosti zápisu ochranné známky z moci úřední. Tribunál projednával žalobu proti rozhodnutí, kterým druhý odvolací senát EUIPO potvrdil rozhodnutí námitkového oddělení, v němž bylo shledáno nebezpečí záměny mezi slovní ochrannou známkou, o jejíž zápis žádala žalobkyně, a starší národní slovní ochrannou známkou. Žalobkyně zejména tvrdila, že v okamžiku, kdy odvolací senát potvrdil opodstatněnost námitek, nebyl zápis starší národní ochranné známky obnoven, a platnost jejího zápisu tudíž uplynula.

Podle Tribunálu z čl. 41 odst. 3 a článku 76 nařízení č. 207/2009, ani z pravidla 19 odst. 1 a odst. 2 písm. a) bodu ii) a pravidla 50 odst. 1 prvního a třetího podstavce nařízení č. 2868/95, ani z jiných použitelných procesních ustanovení nevyplývá, že by odvolací senát, jenž má posoudit legalitu rozhodnutí námitkového oddělení, které rozhodlo o relativním důvodu pro zamítnutí zápisu, byl sám povinen vznést z moci úřední otázku ukončení platnosti zápisu starší ochranné známky po uplynutí lhůty, kterou námitkové oddělení stanovilo pro osobu, která podala námitky, aby předložila důkaz o této platnosti. Mimoto žádné z těchto ustanovení nelze vykládat ani tak, že by zavazovalo osobu, která podala námitky, k tomu, aby i bez návrhu předložila důkaz o tom, že zápis starší ochranné známky je platný až do okamžiku, kdy odvolací senát rozhodne. Těmito konstatováními však není dotčena možnost, aby přihlašovatel ochranné známky, proti které byly podány námitky, u odvolacího senátu uvedl, že osoba, která podala námitky, nepředložila důkaz o zachování platnosti zápisu starší ochranné známky pro přiměřené období s ohledem na řízení u odvolacího senátu, aby osobu, která podala námitky, vybídl k odpovědi v tomto ohledu a odvolací senát k tomu, aby tuto situaci zohlednil. V projednávané věci však přihlašovatelka ochranné známky u odvolacího senátu nevznesla otázku zachování platnosti zápisu starší národní ochranné známky, třebaže se rok, v jehož průběhu uplynula platnost uvedeného zápisu a případně měl být obnoven, přiblížil, případně již započal. Žalobkyně to v tomto okamžiku mohla ještě učinit na základě ustanovení čl. 76 odst. 2 nařízení č. 207/2009, podle nichž „[EUIPO] nemusí přihlížet ke skutečnostem, které účastníci včas neuvedli, ani k důkazům, které včas nepředložili“. Tribunál tudíž dovodil, že odvolacímu senátu nelze vytýkat, že nezohlednil možné neprovedení obnovy zápisu starší národní ochranné známky, na níž byly námitky založeny, když přijal napadené rozhodnutí, bez ohledu na to, jaký byl v konečném výsledku den, kdy uplynula platnost tohoto zápisu podle vnitrostátního práva.

DŮKAZY

V rozsudku ze dne 5. února 2016, *Kicktipp v. OHIM – Società Italiana Calzature (kicktipp)* (T-135/14, [EU:T:2016:69](#)), se Tribunál vyjádřil k výkladu pravidla 19 odst. 2 nařízení č. 2868/95 s ohledem na otázku, jaké důkazy musí předložit osoba, která podala námitky, k prokázání existence, platnosti a rozsahu ochrany své starší ochranné známky.

Tribunál v této souvislosti připomněl, že podle znění první části pravidla 19 odst. 2 písm. a) bodu ii) nařízení č. 2868/95 ve francouzském znění je osoba, která podala námitky, povinna předložit osvědčení o zápisu „et“ (a) případně nejnovější osvědčení o obnově zápisu zapsané starší ochranné známky, která není ochrannou známkou Evropské unie. Osoba, která podala námitky, musí tedy v zásadě předložit osvědčení o zápisu, i když předloží osvědčení o obnově zápisu. Podle pravidla 19 odst. 2 písm. a) bodu ii) in fine nařízení č. 2868/95 má osoba, která podala námitky, možnost předložit rovněž „rovnocenné dokumenty vystavené orgánem, u něhož byla přihláška ochranné známky zapsána“. Tribunál shledal, že toto ustanovení je třeba vykládat v tom smyslu, že se možnost předložit rovnocenný dokument netýká pouze osvědčení o obnově zápisu, ale i osvědčení o zápisu. Je rovněž možné, že osvědčení o obnově zápisu současně představuje „rovnocenný dokument“ k osvědčení o zápisu. Předložení osvědčení o obnově zápisu je tedy dostačující k prokázání existence, platnosti a rozsahu ochrany ochranné známky, na níž jsou založeny námitky, pokud k tomuto účelu obsahuje všechny nezbytné informace.

Tribunál mimoto upřesnil, že je-li včas požádáno o obnovu zápisu starší ochranné známky, ale příslušný orgán o této žádosti ještě nerozhodl, stačí předložit osvědčení prokazující tuto žádost, pokud pochází od uvedeného orgánu a obsahuje všechny nezbytné informace týkající se zápisu ochranné známky, jak by vyplývaly z osvědčení o zápisu. Je-li naproti tomu ochranná známka, na níž jsou založeny námitky, zapsána, pak podle pravidla 19 odst. 2 písm. a) bodu ii) nařízení č. 2868/95 již nestačí předložit osvědčení o podání přihlášky. V takovém případě je nezbytné předložit osvědčení o zápisu nebo rovnocenný dokument. Obdobně nestačí předložit osvědčení prokazující podání žádosti o obnovu zápisu, byla-li obnova zápisu provedena.

V rozsudku ze dne 9. září 2016, *Puma v. EUIPO – Gemma Group (Znázornění kočkovité šelmy ve skoku)* (T-159/15, napadený kasačním opravným prostředkem⁸¹, [EU:T:2016:457](#)), měl Tribunál příležitost podat upřesňující vysvětlení k judikatuře týkající se povinnosti EUIPO, s ohledem na zásady rovného zacházení a řádné správy, přihlídnout ke své dřívější rozhodovací praxi.

Žalobkyně se na podporu žaloby dovolávala nesprávného právního posouzení, kterého se pátý odvolací senát dopustil tím, že se zejména odchýlil od rozhodovací praxe EUIPO týkající se dobrého jména starších ochranných známek, jež bylo uplatněno na podporu námitek.

Tribunál nejprve zdůraznil, že podle čl. 41 odst. 2 Listiny základních práv zahrnuje právo na řádnou správu zejména povinnost správních orgánů odůvodňovat svá rozhodnutí, a poté připomněl, že podle rozsudku *Agencja Wydawnicza Technopol v. OHIM*⁸² ze zásad rovného zacházení a řádné správy vyplývá, že EUIPO musí v rámci průzkumu přihlášky ochranné známky Evropské unie zohlednit již přijatá rozhodnutí ve věci podobných přihlášek a se zvláštní pozorností se zabývat otázkou, zda je třeba rozhodnout v tomtéž smyslu. Zásady rovného zacházení a řádné správy však musí být v souladu s dodržováním legality. Ostatně z důvodů právní jistoty a řádné správy musí být průzkum každé přihlášky k zápisu striktní a úplný a musí být proveden v každém konkrétním případě.

81 | Věc C-564/16 P, *EUIPO v. Puma*.

82 | Rozsudek ze dne 10. března 2011, C-51/10 P, [EU:C:2011:139](#), zejména body 74 až 77.

V projednávané věci Tribunál na jedné straně uvedl, že EUIPO konstatoval dobré jméno starších ochranných známek ve třech nedávných rozhodnutích, jež byla podepřena několika vnitrostátními rozhodnutími, a že se tato rozhodnutí týkala týčž starších ochranných známek, výrobků totožných s dotčenými výrobky nebo jim podobných a některých členských států dotčených v projednávané věci. Na druhé straně Tribunál zdůraznil, že zjištění o dobrém jménu starších ochranných známek je zjištěním skutkovým, jež nezávisí na přihlášené ochranné známce. Z rozsudku *Budziewska v. OHIM – Puma (Kočkovitá šelma ve skoku)*⁸³, na který se odvolávala žalobkyně, navíc vyplývá, že starší (průmyslový) vzor má dobré jméno. Za těchto okolností Tribunál shledal, že s ohledem na rozsudek *Agencja Wydawnicza Technopo v. OHIM*⁸⁴ a na povinnost odvolacího senátu uvést odůvodnění se posledně zmíněný nemohl odchýlit od rozhodovací praxe EUIPO a nepodat sebemenší vysvětlení důvodů, jež jej vedly k závěru, že skutková zjištění o dobrém jménu starších ochranných známek, jež učinil v uvedených rozhodnutích, nejsou nebo již nejsou relevantní. Tribunál v tomto ohledu odmítl tvrzení EUIPO, že rozhodnutí, na která se odvolávala žalobkyně, neměla být zohledněna z důvodu, že žádné z nich nebylo doprovázeno důkazy dobrého jména starších ochranných známek, jež byly předloženy v rámci těchto řízení. Odvolací senát měl totiž posuzovací pravomoc k rozhodnutí, zda bylo třeba zohlednit další nebo doplňkové skutečnosti a důkazy, které nebyly předloženy ve lhůtách stanovených nebo určených námitkovým oddělením. Za těchto okolností měl odvolací senát v souladu se zásadou řádné správy požádat žalobkyni, aby předložila doplňkové důkazy dobrého jména starších ochranných známek, nebo uvést důvody, proč měl za to, že zjištění učiněná v uvedených dřívějších rozhodnutích o zmíněném dobrém jménu neměla být zohledněna. Vzhledem k tomu, že odvolací senát těmito požadavkům nevyhověl, je třeba shledat, že byla porušena zásada řádné správy, zejména povinnost EUIPO odůvodnit svá rozhodnutí.

2. ZÁNİK PRÁVA V DŮSLEDKU STRPĚNÍ

V rozsudku ze dne 20. dubna 2016, *Tronios Group International v. EUIPO – Sky (SkyTec)* (T-77/15, [EU:T:2016:226](#)), mohl Tribunál objasnit otázku určení počátku běhu lhůty pro zánik práva v důsledku strpění v případě užívání pozdější ochranné známky totožné nebo zaměnitelně podobné se starší ochrannou známkou ve smyslu čl. 54 odst. 2 nařízení č. 207/2009.

Tribunál v této souvislosti nejprve připomněl, že pro počátek běhu lhůty pro zánik práva v důsledku strpění v takovémto případě musí být splněny čtyři podmínky. Zaprvé pozdější ochranná známka musí být zapsána, zadruhé její přihláška musí být podána jejím majitelem v dobré víře, zatřetí musí být užívána v členském státě, ve kterém je starší ochranná známka chráněna, a konečně začtvrté si majitel starší ochranné známky musí být vědom užívání této ochranné známky po jejím zápisu. Tribunál dále uvedl, že účelem čl. 54 odst. 2 nařízení č. 207/2009 je postihnout majitele starších ochranných známek, kteří strpěli užívání pozdější ochranné známky Evropské unie po dobu pěti po sobě jdoucích let a byli si tohoto užívání vědomi, pozbytím možnosti podat návrh na prohlášení neplatnosti a námitky proti uvedené ochranné známce. Účelem tohoto ustanovení je tedy vyvážit zájmy majitele ochranné známky na ochranu základní funkce této ochranné známky a zájmy ostatních hospodářských subjektů mít k dispozici označení způsobilá označovat jejich výrobky a služby. Tento cíl předpokládá, že majitel starší ochranné známky musí být za účelem zachování této základní funkce schopen bránit užívání pozdější ochranné známky totožné s jeho ochrannou známkou nebo jí podobné.

Z teleologického výkladu čl. 54 odst. 2 nařízení č. 207/2009 v tomto ohledu vyplývá, že relevantním datem pro výpočet počátku běhu lhůty pro zánik práva je datum získání znalosti o užívání pozdější ochranné známky. Tento výklad vyžaduje, aby majitel pozdější ochranné známky předložil důkaz o tom, že majitel

83| Rozsudek ze dne 7. listopadu 2013, T-666/11, nezveřejněný, [EU:T:2013:584](#).

84| Rozsudek ze dne 10. března 2011, C-51/10 P, [EU:C:2011:139](#).

starší ochranné známky skutečně věděl o užívání pozdější ochranné známky, přičemž v případě, že by o něm majitel starší ochranné známky nevěděl, by se tento majitel užívání pozdější ochranné známky nemohl bránit. Podle Tribunálu je totiž třeba v tomto ohledu zohlednit obdobné pravidlo pro zánik práva v důsledku strpění uvedené v čl. 9 odst. 1 směrnice 89/104/EHS⁸⁵, nahrazeném čl. 9 odst. 1 směrnice 2008/95/ES⁸⁶.

PROCEDURÁLNÍ OTÁZKY

V rozsudku ze dne 4. února 2016, *Meica v. OHIM – Salumificio Fratelli Beretta (STICK MiniMINI Beretta)* (T-247/14, napadený kasačním opravným prostředkem⁸⁷, [EU:T:2016:64](#)), podal Tribunál upřesňující vysvětlení k podmínkám přípustnosti návrhových žádání, kterými se strana obhajoby v řízení inter partes před odvolacím senátem domáhá změny rozhodnutí námitkového oddělení napadeného vedlejší účastníci. V projednávané věci prohlásil odvolací senát takováto návrhová žádání za nepřipustná, a to zejména z důvodu, že nesplňovala podmínky týkající se lhůty pro podání odvolání a zaplacení poplatku za odvolání, jež jsou stanoveny v článku 60 nařízení č. 207/2009, a rozšiřovala rozsah odvolání v tom smyslu, že se týkala bodu napadeného rozhodnutí neuvedeného v odvolání podaném vedlejší účastníci.

Tribunál v této souvislosti uvedl, že ze znění čl. 8 odst. 3 nařízení (ES) č. 216/96⁸⁸ vyplývá, že strana obhajoby v řízení inter partes může předložit u odvolacího senátu návrhová žádání znějící na zrušení nebo změnu napadeného rozhodnutí v bodě neuvedeném v odvolání. Tato návrhová žádání, která musí strana obhajoby předložit ve svém vyjádření, se stanou bezpředmětnými v případě, kdy odvolatel v řízení před odvolacím senátem nepokračuje. Pro účely napadení rozhodnutí námitkového oddělení je tedy samostatné odvolání podle článku 60 nařízení č. 207/2009 jediným opravným prostředkem, který umožňuje účastníkovi řízení s jistotou uplatnit důvody odvolání. Z toho plyne, že návrhová žádání znějící na zrušení nebo změnu napadeného rozhodnutí v bodě neuvedeném v odvolání ve smyslu čl. 8 odst. 3 nařízení č. 216/96 se liší od odvolání podle článku 60 nařízení č. 207/2009. Podmínky týkající se lhůty pro podání odvolání a poplatku za odvolání stanovené v článku 60 nařízení č. 207/2009 se tedy nevztahují na návrhová žádání, jež se opírají o čl. 8 odst. 3 nařízení č. 216/96. V projednávané věci žalobkyně v souladu s posledně zmíněným ustanovením vnesla v rámci odpovědi a ve stanovené lhůtě návrhová žádání znějící na změnu rozhodnutí námitkového oddělení v bodě, který vedlejší účastníci neuvedla. Žalobkyně přitom nebyla povinna dodržet podmínky stanovené v článku 60 nařízení č. 207/2009. Odvolací senát tedy nesprávně odmítl uvedená návrhová žádání jako nepřipustná.

Ve věci, ve které byl vydán rozsudek ze dne 8. června 2016, *Monster Energy v. EUIPO (Vyobrazení symbolu míru)* (T-583/15, [EU:T:2016:338](#)), měl Tribunál příležitost upřesnit, že otázka dodržení lhůty k podání žaloby k Tribunálu je otázkou, jejíž posouzení spadá do výlučné pravomoci unijního soudu, a nedodržení této lhůty nemůže být předmětem žádosti o navrácení do původního stavu na základě článku 81 nařízení č. 207/2009. Žalobkyně podala takovouto žádost k EUIPO z důvodu, že nemohla napadnout u Tribunálu rozhodnutí jednoho z odvolacích senátů EUIPO ve lhůtě plynoucí od doručení tohoto rozhodnutí faxem, neboť tento fax jí nebyl doručen. Druhý odvolací senát EUIPO však tím, že potvrdil stanovisko přijaté kanceláří odvolacích senátů, shledal, že uvedené žádosti nelze vyhovět, zejména s ohledem na to, že se článek 81 nařízení č. 207/2009

85 | První směrnice Rady 89/104/EHS ze dne 21. prosince 1988, kterou se sblíží právní předpisy členských států o ochranných známkách (Úř. věst. 1989, L 40, s. 1).

86 | Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/95/ES ze dne 22. října 2008, kterou se sblíží právní předpisy členských států o ochranných známkách (Úř. věst. 2008, L 299, s. 25).

87 | Věc C-182/16 P, *Meica v. EUIPO*.

88 | Nařízení Komise (ES) č. 216/96 ze dne 5. února 1996, kterým se stanoví jednacím řád odvolacích senátů Úřadu pro harmonizaci ve vnitřním trhu (ochranné známky a vzory) (Úř. věst. 1996, L 28, s. 11).

týká pouze lhůt použitelných ve vztahu k EUIPO, nikoli lhůt použitelných ve vztahu k Tribunálu. V rámci žaloby podané k Tribunálu žalobkyně naopak tvrdila, že normotvůrce, který použil v uvedeném ustanovení výraz „vůči úřadu lhůtu“, měl na mysli lhůty „týkající se“ EUIPO nebo „vztahující se na“ EUIPO. Podle ní se tedy lhůta k podání žaloby u Tribunálu týká EUIPO z různých důvodů, a nedodržení této lhůty tedy může být předmětem žádosti o navrácení do původního stavu.

K tomuto Tribunál poznamenal, že bod 12 odůvodnění nařízení č. 207/2009 uvádí, že vytvoření EUIPO nesmí zasahovat do pravomocí orgánů Unie, a pokud by jednomu z oddělení EUIPO byla přiznána možnost, aby vyhověl žádosti o navrácení do původního stavu, pokud jde o lhůtu k podání žaloby u Tribunálu, vedlo by to k tomu, že by bylo zasaženo do pravomocí Tribunálu, který je jediným soudem, jenž může, s výhradou přezkumu Soudního dvora, posoudit přípustnost žaloby, která u něj byla podána v souladu s články 256 a 263 SFEU. Přípustnost je totiž jedním z prvků pro posouzení žaloby, jež náleží do pravomoci soudu, a to tím spíše, že ji musí přezkoumat z úřední povinnosti. Pokud může být žaloba proti rozhodnutí odvolacího senátu EUIPO podaná u Tribunálu shledána jako opožděná, nepoužije se tedy článek 81 nařízení č. 207/2009 o navrácení do původního stavu, ale použijí se ustanovení použitelná na soudy, to znamená kromě článku 263 SFEU i čl. 45 druhý pododstavec statutu Soudního dvora Evropské unie, podle něhož „[z]ánik nároku pro zmeškání lhůty nelze namítat, jestliže dotyčná strana prokáže působení náhody nebo vyšší moci“.

VI. SPOLEČNÁ ZAHRANIČNÍ A BEZPEČNOSTNÍ POLITIKA – OMEZUJÍCÍ OPATŘENÍ

Sporná agenda týkající se omezujících opatření v oblasti společné zahraniční a bezpečnostní politiky (SZBP) se v roce 2016 stejně jako v předchozích letech rozrostla. Zvláštní pozornost si vyžaduje několik rozhodnutí.

ÍRÁNSKÁ ISLÁMSKÁ REPUBLIKA

Zprv v rozsudku ze dne 28. dubna 2016, *Sharif University of Technology v. Rada* (T-52/15, napadený kasačním opravným prostředkem⁸⁹, [EU:T:2016:254](#)), měl Tribunál příležitost poskytnout doplňující upřesnění k právnímu kritériu poskytování podpory íránské vládě ve smyslu čl. 23 odst. 2 písm. d) nařízení č. 267/2012 a čl. 20 odst. 1 písm. c) rozhodnutí 2010/413.

Podle Tribunálu toto kritérium nevyžaduje, aby byla prokázána existence příčinné souvislosti mezi chováním zakládajícím podporu íránské vládě a vyvíjením činností spočívajících v šíření jaderných zbraní. Podle judikatury se zajisté sporné kritérium netýká žádné formy podpory íránské vládě, ale týká se forem podpory, které přispívají k vyvíjení íránských jaderných činností, a tím objektivně definuje vymezenou kategorii osob a subjektů, jejichž finanční prostředky mohou být zmrazeny. Nicméně z judikatury nevyplývá, že pojem „podpora íránské vládě“ vyžaduje důkaz o souvislosti mezi touto podporou a jadernými činnostmi Íránské islámské republiky. Tribunál v této souvislosti shledal, že Rada měla právem za to, že žalobkyně zaměnila kritérium týkající se poskytování podpory íránské vládě, které bylo v daném případě jediné relevantní, a kritérium týkající se poskytování „podpory jaderným činnostem Íránu, jež by mohly ohrozit nešíření, nebo vývoji nosičů jaderných zbraní“. Uplatnění prvního kritéria přitom nezahrnuje existenci určitého stupně vazby na jaderné činnosti Íránské islámské republiky, a to ani nepřímé. Existence souvislosti mezi poskytováním podpory íránské vládě a prováděním činností spočívajících v šíření jaderných zbraní je totiž v použitelné právní úpravě výslovně stanovena. V tomto kontextu musí být sporné kritérium chápáno v tom smyslu, že se týká

89| Věc C-385/16 P, *Sharif University of Technology v. Rada*.

každé podpory, která i přesto, že nemá žádnou přímou či nepřímou souvislost s rozvojem šíření jaderných zbraní, může napomáhat takovému rozvoji poskytováním íránské vládě zdrojů nebo nástrojů zejména materiálního, finančního nebo logistického charakteru. Uvedené kritérium navíc nelze vykládat v tom smyslu, že jeho cílem je pouze připravit íránskou vládu o zdroje příjmů a donutit ji, aby ukončila činnosti spočívající v šíření jaderných zbraní.

Tribunál měl za to, že je tedy třeba ověřit, zda v kontextu použitelné právní úpravy mohou činnosti, které neodpovídají žádné ze tří forem podpory – materiální, finanční či logistické – jež jsou v této právní úpravě zmíněny příkladmo, spadat pod sporné kritérium. K tomuto Tribunál podotkl, že z uvedené právní úpravy vyplývá, že omezující opatření mohou být přijata vůči osobám nebo subjektům, které přispívají k pořízování zakázaného zboží a technologií Íránskou islámskou republikou nebo poskytují technickou pomoc související s tímto zbožím a těmito technologiemi. Konkrétně čl. 1 odst. 1 písm. c) rozhodnutí 2010/413 zakazuje dodávku, prodej nebo převod do Íránské islámské republiky zbraní a souvisejícího materiálu. Kromě toho je podle čl. 5 odst. 1 písm. a) nařízení č. 267/2012 zakázáno přímo či nepřímou poskytovat technickou pomoc související se zbožím a technologiemi uvedenými na Společném vojenském seznamu Evropské unie⁹⁰, nebo s poskytováním, výrobou, údržbou nebo používáním zboží uvedeného na tomto seznamu jakékoli íránské osobě, subjektu či orgánu nebo pro použití v Íránu. Normotvůrce tím, že stanovil takový zákaz, předvídal souvislost mezi pořízováním tohoto druhu vybavení Íránskou islámskou republikou a vyvíjením jaderných činností íránskou vládou představujících riziko šíření jaderných zbraní nebo vývoje nosičů jaderných zbraní. Tento výklad je potvrzen rezolucemi Rady bezpečnosti OSN 1737(2006)⁹¹ a 1929 (2010)⁹². Poskytování podpory íránské vládě v oblasti výzkumu a vývoje technologie ve vojenské oblasti nebo v oblastech souvisejících tedy splňuje sporné kritérium, pokud souvisí s vybavením nebo technologiemi, jejichž výčet je uveden na Společném vojenském seznamu Evropské unie a jejichž pořízování Íránskou islámskou republikou je zakázáno.

Zadruhé v rozsudku ze dne 2. června 2016, **Bank Mellat v. Rada** (T-160/13, napadený kasačním opravným prostředkem⁹³, [EU:T:2016:331](#)), projednával Tribunál žalobu na neplatnost čl. 1 bodu 15 nařízení (EU) č. 1263/2012⁹⁴, kterým byl do nařízení č. 267/2012 vložen zákaz převodů finančních prostředků do nebo z úvěrových a finančních institucí se sídlem v Íránu. V rámci této žaloby vznesla žalobkyně námitku protiprávnosti čl. 1 bodu 6 rozhodnutí 2012/635/SZBP⁹⁵.

Tribunál v této souvislosti nejprve posoudil otázku, zda má pravomoc rozhodovat o námitce protiprávnosti vznesené žalobkyní. Uvedl, že opatření přijatá v čl. 1 bodu 6 rozhodnutí 2012/635 jsou opatření obecná, neboť jejich působnost je určena pomocí objektivních kritérií, a nikoli ve vztahu k určitým fyzickým nebo právnickým osobám. Článek 1 bod 6 rozhodnutí 2012/635 tedy není sám rozhodnutím, jímž se stanoví omezující opatření vůči fyzickým nebo právnickým osobám ve smyslu čl. 275 druhého pododstavce SFEU. Vzhledem k tomu, že ani čl. 1 bod 15 napadeného nařízení nespĺňuje tento požadavek, námitka protiprávnosti článku 1 bodu 6 rozhodnutí 2012/635 nebyla vznesena na podporu žaloby na neplatnost podané proti rozhodnutí, jímž se stanoví omezující opatření vůči fyzickým nebo právnickým osobám ve smyslu čl. 275 druhého pododstavce

90| Společný vojenský seznam Evropské unie, přijatý Radou dne 17. března 2014 (Úř. věst. 2014, C 107, s. 1).

91| Rezoluce Rady bezpečnosti 1737 (2006) ze dne 23. prosince 2006.

92| Rezoluce Rady bezpečnosti 1929 (2010) ze dne 9. června 2010.

93| Věc C-430/16 P, **Bank Mellat v. Rada**.

94| Nařízení Rady (EU) č. 1263/2012 ze dne 21. prosince 2012, kterým se mění nařízení (EU) č. 267/2012 o omezujících opatřeních vůči Íránu (Úř. věst. 2012, L 356, s. 34).

95| Rozhodnutí Rady 2012/635/SZBP ze dne 15. října 2012, kterým se mění rozhodnutí 2010/413/SZBP o omezujících opatřeních vůči Íránu (Úř. věst. 2012, L 282, s. 58).

SFEU. Tribunál tudíž nemá pravomoc podle tohoto ustanovení rozhodovat o uvedené námitce protiprávnosti. Výjimku z pravomoci unijního soudu podle článku 275 SFEU nelze však vykládat natolik široce, že by z této pravomoci vylučovala přezkum legality takového aktu přijatého na základě článku 215 SFEU, jako je článek 1 bod 15 napadeného nařízení, který nespadá do SZBP, a to pouze z toho důvodu, že podmínkou platného přijetí uvedeného aktu je předchozí přijetí rozhodnutí, které do oblasti SZBP spadá.

Stran přípustnosti návrhu na zrušení čl. 1 bodu 15 napadeného nařízení Tribunál uvedl, že toto ustanovení má obecnou působnost a není legislativním aktem, nýbrž nařizovacím aktem ve smyslu čl. 263 čtvrtého pododstavce SFEU. Po zdůraznění, že se toto ustanovení bezprostředně týká žalobkyně a nevyžaduje přijetí prováděcích opatření v rozsahu, v němž mění některá ustanovení nařízení č. 267/2012, s ohledem zejména na neexistenci posuzovací pravomoci příslušných vnitrostátních orgánů k použití těchto ustanovení, a tudíž že žalobkyně byla v tomto ohledu nadána aktivní legitimací, Tribunál v souvislosti s právním zájmem žalobkyně na podání žaloby uvedl, že přijetí sporného režimu nemělo na žalobkyni skutečný okamžitý dopad, jelikož individuální omezující opatření, která se na ni předtím vztahovala, stanovovala přísnější omezení. Nic to však nemění na tom, že v důsledku zrušení individuálních omezujících opatření vztahujících se na ni byla žalobkyně skutečně podrobena uvedenému režimu. Pokud by za těchto okolností bylo konstatováno, že žalobkyně nemá právní zájem na podání žaloby proti článku 1 bodu 15 napadeného nařízení, došlo by k porušení jejího práva na účinnou soudní ochranu, a tento právní zájem na podání žaloby je tudíž třeba jí přiznat.

Tribunál po meritorní stránce upřesnil, že se pojem nezbytnosti uvedený v čl. 215 odst. 1 SFEU netýká vztahu mezi aktem přijatým na základě článku 215 SFEU a sledovaným cílem SZBP, ale vztahu mezi uvedeným aktem a rozhodnutím v oblasti SZBP, na kterém je tento akt založen. Poukaz na „nezbytná opatření“ má tedy zajistit, aby Rada podle článku 215 SFEU nepřijala omezující opatření, která by překračovala rámec opatření přijatých v odpovídajícím rozhodnutí v oblasti SZBP. Pokud jde o rozsah soudního přezkumu vykonávaného Tribunálem, je třeba zohlednit zvláštní povahu sporného režimu, neboť čl. 1 bod 15 napadeného nařízení má obecnou působnost, a nepředstavuje tudíž individuální akt, a dále že některá ustanovení nařízení č. 267/2012, která byla pozměněna nebo zavedena článkem 1 bodem 15 napadeného nařízení, se žalobkyně bezprostředně dotýkají a nevyžadují přijetí prováděcích opatření. Za těchto okolností je ve vztahu k účelnosti přijetí omezujících opatření jako takovému a stanovení obecných omezujících opatření přijatých za účelem dosažení sledovaného cíle třeba přiznat Radě posuzovací pravomoc. Vzhledem k tomu, že sporný režim není individuálním omezujícím opatřením, judikatura týkající se těchto opatření není pro projednávaný případ relevantní, takže od Rady zejména nelze vyžadovat, aby doložila, že subjekty dotčené uvedeným režimem jsou skutečně zapojeny do šíření jaderných zbraní.

Pokud jde o proporcionalitu sporného režimu, Tribunál uvedl, že cíl spočívající v zabránění převodům finančních prostředků, jež by mohly přispívat k šíření jaderných zbraní sledovanému iránským režimem, jednoznačně spadá do rámce legitimního cíle, kterým je zabránit zmíněnému šíření jaderných zbraní jako takovému a jeho financování. Je zajisté pravda, že povinnost oznámení a povinnost podat žádost o předchozí povolení se vztahují jak na převody, které by mohly přispívat k šíření jaderných zbraní, tak na převody, které k této činnosti přispívat nemohou, této skutečnosti se však s ohledem na účel předmětných povinností nelze vyhnout, a tudíž neznamená, že uvedené povinnosti nejsou nezbytné. Rozhodnutí Rady, že se sporný režim bude vztahovat na převody, na kterých se podílejí iránské finanční instituce, zatímco na ostatní převody se vztahuje omezující režim, který se v určitých ohledech odlišuje, spadá do pravomoci, kterou je třeba Radě v tomto ohledu přiznat. Sporný režim navíc není všeobecným a nediferencovaným embargem, které by nebylo cílené.

Kromě toho, pokud jde o povinnost odůvodnění použitelnou při přijímání aktu s obecnou působností, jako je sporný režim, Tribunál poznamenal, že u této kategorie aktů nezahrnují právní záruky vyžadované článkem 215 odst. 3 SFEU povinnost Rady uvést u každé dotčené osoby či subjektu konkrétní a specifické důvody, povinnost povolit přístup do spisu, ani to, že by dotčené osoby a subjekty měly možnost předložit vyjádření,

a povinnost Rady taková vyjádření zohlednit. Základní procesní právní záruku představuje účinný soudní přezkum legality předmětného aktu. Konečně vzhledem k tomu, že bylo třeba zamítnout i výtky vycházející z porušení zásad právní jistoty, zákazu svévole a údajné diskriminace na základě státní příslušnosti, Tribunál zamítl žalobu v plném rozsahu.

Zatřetí a v poslední řadě v rozsudku ze dne 24. května 2016, **Good Luck Shipping v. Rada** (T-423/13 a T-64/14, [EU:T:2016:308](#)), se Tribunál vyjádřil zejména k důsledkům, které je třeba vyvodit ze zrušení omezujících opatření vztahujících se na dotýčný subjekt v rámci přezkumu platnosti omezujících opatření vztahujících se na subjekty vlastněné nebo ovládané tímto subjektem nebo jednající na jeho účet.

Tribunál zdůraznil, že platnost zařazení jména subjektu na seznam osob a subjektů, na které se vztahují omezující opatření z důvodu jejich vazeb s jiným subjektem, jehož jméno je zařazeno na uvedený seznam, podléhá podmínce, že k datu zařazení bylo jméno tohoto druhého subjektu platně zařazeno na tento seznam. Zařazení určitého subjektu na seznam osob nebo subjektů, na které se vztahují omezující opatření, jež se zakládá na kritériu spočívajícím v existenci vazby s jiným subjektem, který byl rovněž zařazen na uvedený seznam, se tedy stává právně neopodstatněným, pokud zařazení posledně zmíněného subjektu bylo po vynesení zrušujícího rozsudku, který se týká daného subjektu, z právního řádu odstraněno. Tribunál v této souvislosti podotkl, že účinky omezujících opatření zrušených rozsudkem sice mohou být zachovány až do uplynutí lhůty stanovené v čl. 60 druhém pododstavci statutu Soudního dvora Evropské unie, toto odložení účinků zrušení aktu však není v rozporu se zásadou, podle které jakmile uplyne doba odkladu, má zrušení dotýčných aktů zpětný účinek umožňující pohlížet na akty dotčené zrušením tak, jako by nikdy neexistovaly.

Tribunál mimoto připomněl pravidlo, podle kterého může být legalita napadených aktů v zásadě posouzena pouze na základě skutkových a právních okolností, na jejichž základě byly tyto akty přijaty, a nikoliv na základě skutkových a právních okolností, které nastaly po přijetí uvedených aktů. Tribunál tedy může v případě, že zruší omezující opatření, stanovit dobu, po kterou jsou odloženy účinky zrušení aktu, aby Radě umožnil zhojit zjištěná porušení tím, že případně stanoví nová obecná kritéria zařazení na seznam osob nebo subjektů, na které se vztahují omezující opatření, a nová omezující opatření, přičemž jak uvedená nová obecná kritéria zařazení, tak uvedená nová omezující opatření neumožňují dodatečně legalizovat opatření, o jejichž protiprávnosti rozhodl Tribunál. V tomto ohledu změna obecných kritérií pro zařazení, přijatá Radou k odůvodnění zařazení, ke kterým došlo na základě předchozích obecných kritérií a následně byla zrušena rozsudkem Tribunálu, též nevyvrací zásadu, podle které jsou zrušená zařazení odstraněna se zpětnými účinky z právního řádu, jako kdyby nikdy neexistovala. Uvedená změna obecných kritérií totiž neumožňuje zhojit protiprávnost, kterou konstatoval Tribunál ve zrušujícím rozsudku, ani nemůže od doby, kdy k uvedené změně došlo, vést k platnosti zařazení, ke kterým došlo na základě předchozích obecných kritérií zařazení, jež neumožnila odůvodnit zrušená zařazení.

TUNISKÁ REPUBLIKA

Ve věcech, v nichž byly vydány rozsudky ze dne 30. června 2016, **CW v. Rada** (T-224/14, nezveřejněný, [EU:T:2016:375](#)), ze dne 30. června 2016, **Al Matri v. Rada** (T-545/13, nezveřejněný, [EU:T:2016:376](#)), a ze dne 30. června 2016, **CW v. Rada** (T-516/13, nezveřejněný, [EU:T:2016:377](#)), měl Tribunál rozhodnout o žalobách podaných osobami, jejichž finanční prostředky byly zmrazeny z důvodu, že byly soudně vyšetřovány v Tunisku v souvislosti se zneužitím státních prostředků. Tyto rozsudky umožnily Tribunálu zejména podat upřesňující vysvětlení k pojmu zneužití státních prostředků uvedenému v čl. 1 odst. 1 rozhodnutí 2011/72/SZBP⁹⁶.

96 | Rozhodnutí Rady 2011/72/SZBP ze dne 31. ledna 2011 o omezujících opatřeních vůči některým osobám a subjektům vzhledem k situaci v Tunisku (Úř. věst. 2011, L 28, s. 62).

K tomuto Tribunál nejprve konstatoval, že předpokladem jednotného uplatnění unijního práva je, že v případě neexistence výslovného odkazu na právo dotyčných třetích států, mezinárodní právo nebo právo členských států musí být pojem zneužití státních prostředků vykládán autonomně a nezávisle na jakémkoli vnitrostátním systému. Přijetím opatření ochranné povahy vůči osobám odpovědným za zneužití tuniských státních prostředků, tj. opatření, jejichž jediným účelem je zachovat možnost tuniských orgánů vymáhat zneužití státní prostředky, jež mohou mít tyto osoby v držení, má Rada za cíl usnadnit zjištění činů poškozujících tunické orgány a navrácení výnosů z nich. S ohledem na tyto cíle a celkový kontext, v němž bylo rozhodnutí 2011/72 přijato, jakož i na jeho právní základ je třeba shledat, že pojem zneužití státních prostředků zahrnuje jakýkoli čin spočívající v protiprávním užití zdrojů, které náležejí tuniským veřejnoprávním korporacím nebo které jsou jimi ovládané, k účelům odporujícím těm, k nimž byly tyto zdroje určeny, zejména k soukromým účelům. Toto užití tedy muselo vést k poškození finančních zájmů těchto veřejnoprávních korporací, a tudíž ke vzniku finančně vyčíslitelné škody. Podle Tribunálu nelze proto vyloučit, že skutky, jež nebyly tuniskými soudními orgány kvalifikovány jako trestný čin zneužití státních prostředků, přesto vedly k tomu, že tunické veřejnoprávní korporace byly neoprávněně připraveny o finanční prostředky, které jim náležely, takže bylo nutné zmrazit majetek osob odpovědných za tyto skutky a osob s nimi spojených, aby bylo zajištěno případné vymáhání výše uvedených finančních prostředků tuniskými orgány a všemi možnými prostředky.

Tribunál mimoto upřesnil, že s ohledem na cíle rozhodnutí 2011/72 je třeba jeho čl. 1 odst. 1 vykládat v tom smyslu, že se toto rozhodnutí vztahuje nejen na osoby, jež byly shledány odpovědnými za „zneužití tuniských státních prostředků“, ale i na osoby stíhané v probíhajícím soudním řízení za účelem shledání jejich odpovědnosti v souvislosti se spácháním konkrétních skutků naplňujících znaky tohoto zneužití. Přesné stádium tohoto řízení totiž nemůže být skutečností, jež by odůvodňovala jejich vyloučení z kategorie dotčených osob. Obdobně se pojem „osoby odpovědné za zneužití tuniských státních prostředků“ a „osoby s nimi spojené“ ve smyslu uvedeného rozhodnutí nemůže omezovat pouze na konečné příjemce výnosu z takovýchto činů, neboť by to ohrožovalo též užitečný účinek tohoto rozhodnutí. Kromě toho osoby, které jsou trestně stíhány pro spoluúčast na těchto činech, spadají přinejmenším do kategorie „osob spojených s odpovědnými osobami“. Podle Tribunálu se tento výraz vztahuje na obzvláště širokou kategorii, do které může spadat každá osoba, subjekt nebo orgán, jež mají s osobou odpovědnou za zneužití státních prostředků dostatečně úzké vazby, takže jejich majetek by mohl mít prospěch z výnosu pocházejícího z uvedeného zneužití. Striktnější výklad by ohrožoval užitečný účinek předmětného ustanovení.

Konečně Tribunál podotkl, že Rada zajisté nemůže za všech okolností potvrdit zjištění tuniských soudních orgánů, v zásadě jí však nepřísluší, aby sama zkoumala a posoudila správnost a relevanci podkladů, na jejichž základě tyto orgány vedou předmětné trestní řízení. V dotčených věcech tak bylo na Radě, aby na základě konkrétních okolností posoudila nutnost provést další ověřování, a zejména vyžádat si od tuniských orgánů doplňující důkazy, pokud se důkazy již předložené ukázaly býti nedostatečnými. Vzhledem k tomu, že Rada podala důkazy o existenci trestních řízení vedených proti žalobcům, bylo na nich, aby uvedli konkrétní skutečnosti a důkazy, na jejichž základě zamýšleli zpochybnit opodstatněnost uvedených řízení.

UKRAJINA

Třemi rozsudky ze dne 15. září 2016, *Ključev v. Rada* (T-340/14, [EU:T:2016:496](#)), ze dne 15. září 2016, *Janukovyč v. Rada* (T-346/14, napadený kasačním opravným prostředkem⁹⁷, [EU:T:2016:497](#)), a ze dne 15. září 2016, *Janukovyč v. Rada* (T-348/14, napadený kasačním opravným prostředkem⁹⁸, [EU:T:2016:508](#)), rozhodl

97| Věc C-598/16 P, *Janukovyč v. Rada*.

98| Věc C-599/16 P, *Janukovyč v. Rada*.

Tribunál o omezujících opatřeních přijatých vzhledem k situaci na Ukrajině, která se vztahovala na osoby odpovědné za zneužití státních prostředků. Jednalo se o zařazení jmen žalobců na seznam osob, na které se vztahovala omezující opatření přijatá vzhledem k situaci na Ukrajině. Zařazení žalobců na seznam, které se původně zakládalo na tom, že dotyční byli ukrajinskými orgány vyšetřováni z důvodu účasti na trestných činech v souvislosti se zneužitím ukrajinských státních prostředků a jejich nezákonným převodem do zahraničí, bylo v návaznosti na změnu použitelných právních předpisů zachováno z důvodu, že proti nim vedly ukrajinské orgány trestní řízení z důvodu zneužití veřejných prostředků nebo majetku. Žalobci zpochybňovali jak opodstatněnost jejich původního zařazení na seznam, tak opodstatněnost jejich ponechání na tomto seznamu.

Pokud jde zaprvé o původní zařazení jmen žalobců na seznam, Tribunál připomněl, že Rada má sice širokou posuzovací pravomoc, pokud jde o obecná kritéria, která je třeba vzít v úvahu při přijímání omezujících opatření, avšak účinnost soudního přezkumu zaručeného v článku 47 Listiny základních práv vyžaduje, aby se soud Evropské unie při přezkumu legality důvodů, o které se opírá rozhodnutí o zařazení jména určité osoby na seznam osob, vůči nimž jsou namířena omezující opatření, nebo o jeho ponechání na tomto seznamu, ujistil o tom, zda se toto rozhodnutí, které má ve vztahu k této osobě charakter individuálního rozhodnutí, opírá o dostatečně pevný skutkový základ. Je proto třeba ověřit skutečnosti uváděné ve shrnutí důvodů, ze kterých uvedené rozhodnutí vychází, tak, aby se soudní přezkum neomezil na posouzení abstraktní věrohodnosti uváděných důvodů, ale aby se zaměřil na otázku, zda jsou tyto důvody podloženy dostatečně přesným a konkrétním způsobem.

Při zaměření se na dopis nejvyššího státního zastupitelství Ukrajiny zasláný vysoké představitelce Evropské unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, který Rada uvedla na podporu zařazení jmen žalobců na sporný seznam, Tribunál podotkl, že byť uvedený dopis pochází od vysokého justičního orgánu třetí země, obsahuje pouze obecná a generická tvrzení, jež jména žalobců – vedle jmen dalších bývalých vysoce postavených představitelů – spojovala s vyšetřováním, kterým byly prokázány skutky spočívající ve zneužití státních prostředků. Uvedený dopis neobsahoval žádné upřesnění ke skutkům ověřovaným vyšetřováním vedeným ukrajinskými orgány, natož k individuální – byť jen presumované – odpovědnosti žalobců v souvislosti s těmito skutky. Tribunál z tohoto dovodil, že předmětný dopis nemohl představovat dostatečně pevný skutkový základ pro zařazení jmen žalobců na sporný seznam z důvodu, že byli osobami odpovědnými za zneužití státních prostředků. Tribunál proto napadené akty zrušil v rozsahu, v němž se týkaly žalobců.

Pokud jde zadruhé o ponechání jmen žalobců na seznamu, Tribunál v první řadě shledal, že obecné kritérium zařazení na seznam týkající se „osob odpovědných za zneužití ukrajinských státních prostředků“ musí být vykládáno v tom smyslu, že se nevztahuje abstraktně na jakékoliv zneužití státních prostředků, ale dopadá spíše na zneužití státních prostředků či majetku, které s ohledem na hodnotu zneužitých prostředků či majetku nebo jejich druh nebo okolnosti, za kterých k tomuto zneužití došlo, přinejmenším může vést k ohrožení institucionálních a právních základů Ukrajiny. Tribunál měl v druhé řadě za to, že ponechání jmen žalobců na sporném seznamu umožňovalo za předpokladu, že bude soudní stíhání odůvodněné, aby byly soudní cestou potrestány trestné činy korupce, jichž se údajně dopustili příslušníci bývalého režimu, čímž se přispěje k podpoře právního státu na Ukrajině. Tribunál tudíž zamítl žaloby v rozsahu, v němž směřovaly ke zrušení ponechání jmen žalobců na sporném seznamu.

SYRSKÁ ARABSKÁ REPUBLIKA

Ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 26. října 2016, *Hamcho a Hamcho International v. Rada* (T-153/15, [EU:T:2016:630](#)), měl Tribunál rozhodnout o žalobě podané podnikatelem syrské státní příslušnosti a holdingovou společností vlastněnou tímto podnikatelem, týkající se omezujících opatření přijatých vůči nim na základě právní úpravy zavádějící omezující opatření vůči některým osobám a subjektům odpovědným

za násilné represe proti civilnímu obyvatelstvu v Sýrii⁹⁹. Žalobci vytýkali Radě zejména neurčitý, abstraktní a důkazní sílu postrádající charakter dokumentů, konkrétně novinových článků, předložených na podporu opětovného zařazení jejich jmen na napadené seznamy, neboť tyto dokumenty podle žalobců neoznačovaly primární zdroj informací, které obsahovaly. Kromě toho jí vytýkali nesprávné posouzení opodstatněnosti tohoto opětovného zařazení.

Pokud jde zaprvé o chybějící identifikaci primárních zdrojů informací obsažených v novinových článcích předložených Radou, Tribunál připomněl, že se činnost Tribunálu řídí stejně jako činnost Soudního dvora zásadou volného hodnocení důkazů a jediné kritérium pro posouzení hodnoty předložených důkazů spočívá v jejich věrohodnosti. Kromě toho je pro posouzení důkazní hodnoty určitého dokumentu třeba ověřit důvěryhodnost informací, které jsou v něm obsaženy, a vzít v úvahu zejména původ dokumentu, okolnosti jeho vyhotovení, komu je dokument určen, a klást si otázku, zda se dokument vzhledem ke svému obsahu jeví jako rozumný a důvěryhodný. Tribunál v této souvislosti uvedl, že jelikož důkazy pocházejí z různých digitálních zdrojů informací a akademických studií, které mají rozmanitý geografický původ, byly uveřejněny v různých dnech a přináší různé informace, lze je považovat za důvěryhodné, i když výslovně neuvádějí primární zdroj informací. Válečná situace v Sýrii totiž v praxi ztěžuje, či dokonce znemožňuje opatřování svědeckých výpovědí od osob, které souhlasí se svou identifikací. Z toho vyplývající obtíže s vyšetřováním a nebezpečí, jemuž se vystavují ti, kdo poskytují informace, znemožňují přesnou identifikaci zdrojů popisujících osobní jednání spočívající v podpoře režimu.

Zadruhé s připomenutím judikatury Soudního dvora, podle které vzhledem k situaci v Sýrii Rada důkazní břemeno unese, uvede-li před unijním soudem soubor dostatečně konkrétních, přesných a shodujících se nepřímých důkazů umožňující prokázat existenci dostatečné vazby mezi osobou, vůči níž je namířeno opatření, kterým se zmrazují finanční prostředky, a režimem, proti kterému je veden boj¹⁰⁰, Tribunál shledal, že důvody pro opětovné zařazení jmen žalobců do napadených aktů jsou podloženy. Podle Tribunálu totiž funkce žalobce v hospodářských radách, jako jsou syrské bilaterální obchodní rady pro Čínu, které mají za cíl propagovat syrské hospodářství a rozvoj jeho podniků, obchodních a investičních aktivit, nemůže být vysvětlena jinak než určitou blízkostí se stávajícím režimem a představuje faktický prvek, který nebyl zpochybněn a svědčí o určité vazbě žalobce s režimem Bašára al-Asada. Tato vazba byla potvrzena tím, že ministr hospodářství Syrské arabské republiky jej v prosinci 2014 jmenoval generálním tajemníkem obchodní komory v Damašku (Sýrie).

BOJ PROTI TERORISMU

V rozsudku ze dne 13. prosince 2016, *Al-Ghabra v. Komise* (T-248/13, [EU:T:2016:721](#)), měl Tribunál příležitost uplatnit zásady vytyčené Soudním dvorem v rozsudku *Komise a další v. Kadi* (dále jen „rozsudek Kadi II“)¹⁰¹ ohledně přezkumu legality rozhodnutí o zmrazení finančních prostředků osoby označené za spojenou se sítí

99| Viz zejména nařízení Rady (EU) č. 36/2012 ze dne 18. ledna 2012 o omezujících opatřeních vzhledem k situaci v Sýrii a o zrušení nařízení (EU) č. 442/2011 (Úř. věst. 2012, L 16, s. 1); prováděcí nařízení Rady (EU) č. 2015/108 ze dne 26. ledna 2015, kterým se provádí nařízení (EU) č. 36/2012 (Úř. věst. 2015, L 20, s. 2); rozhodnutí Rady 2013/255/SZBP ze dne 31. května 2013 o omezujících opatřeních vůči Sýrii (Úř. věst. 2013, L 147, s. 14); prováděcí rozhodnutí Rady (SZBP) 2015/117 ze dne 26. ledna 2015, kterým se provádí rozhodnutí 2013/255 (Úř. věst. 2015, L 20, s. 85).

100| Rozsudek ze dne 21. dubna 2015, *Anboubá v. Rada*, C-630/13 P, [EU:C:2015:247](#), bod 53.

101| Rozsudek ze dne 18. července 2013, C-584/10 P, C-593/10 P a C-595/10 P, [EU:C:2013:518](#).

Al-Kajdá. Tribunál projednával žalobu znějící zejména na zrušení nařízení (ES) č. 14/2007¹⁰² v rozsahu, v němž jméno žalobce bylo zařazeno na seznam v příloze I nařízení (ES) č. 881/2002¹⁰³. Žalobce tvrdil, že napadené rozhodnutí bylo stiženo protiprávností zejména z důvodu porušení zásady respektování přiměřené lhůty.

Tribunál v této souvislosti nejprve připomněl, že „přiměřenost“ lhůty k přijetí předmětného aktu dotčným orgánem musí být posuzována v závislosti na všech okolnostech vlastních každé věci, a zejména na významu sporu pro dotčenou osobu, složitosti věci, jakož i jednání dotčených účastníků řízení. Tribunál poznamenal, že konkrétní okolnosti v projednávaném případě, na které poukázala Komise, částečně vysvětlují relativně dlouhou dobu řízení o přezkumu rozhodnutí týkajících se zařazení jmen dotčených osob na sporný seznam, jež probíhala v návaznosti na vyhlášení rozsudku **Kadi a Al Barakaat International Foundation v. Rada a Komise**¹⁰⁴. Skutečností však zůstává, že v projednávaném případě více než čtyřletá lhůta, která uběhla mezi podáním žádosti o přezkum a přijetím napadeného rozhodnutí, značně překračuje lhůtu, kterou by bylo možné i při zohlednění veškerých tvrzených konkrétních okolností považovat za „obvyklou“ pro řádné rozhodnutí v rámci takového řízení o přezkumu. Za těchto okolností je sice třeba konstatovat porušení zásady přiměřené lhůty, avšak toto porušení odůvodňuje zrušení rozhodnutí přijatého na konci správního řízení jen tehdy, pokud byla rovněž porušena práva obhajoby dotčené osoby. V projednávaném případě přitom nebylo prokázáno, a dokonce ani vážně poukazováno na to, že z důvodu nepřiměřeně dlouhé délky přezkumného řízení bylo žalobci konkrétně znemožněno, aby se mohl účinně bránit. Žalobce se tedy nemůže dovolávat předmětného opoždění k tomu, aby dosáhl zrušení napadeného rozhodnutí.

Tribunál dále uvedl, že Soudní dvůr v bodech 114 a 115 rozsudku Kadi II upřesnil, že Komisi přísluší na základě její povinnosti důsledně a nestranně přezkoumat opodstatněnost uváděných důvodů, aby vyhodnotila, zejména s přihlédnutím k obsahu připomínek uváděných dotčenou osobou, potřebu požádat Výbor pro sankce o spolupráci za účelem získání dalších informací nebo důkazů. Komisi však v projednávané věci nelze pouze na tomto základě vytýkat, že od Výboru pro sankce nebo od označujícího státu nezískala během správního řízení, které vedlo k přijetí napadeného rozhodnutí, informace nebo důkazy na podporu tvrzení použitých proti žalobci, ani skutečnost, že v důsledku toho provedla „pouze formální a zdánlivý“ přezkum opodstatněnosti uváděných důvodů ve světle připomínek dotčené osoby ke shrnutí odůvodnění poskytnutého uvedeným výborem.

Tribunál mimoto uvedl, že se „právní test“, jenž se má použít ve správní fázi přezkumu rozhodnutí o zařazení na sporný seznam, odlišuje od právního testu, jenž se použije ve fázi soudního přezkumu. I když důkazní břemeno nesporně spočívá na Komisi, Komise jej nenese ve fázi řízení o přezkumu, ale pouze v pozdější fázi soudního přezkumu jejího rozhodnutí o ponechání jména na seznamu po přezkoumání. Otázka vyžadovaného důkazního standardu tudíž vyvstává pouze ve stádiu soudního přezkumu. V této souvislosti přísluší pouze Tribunálu, aby se přesvědčil o tom, že se napadené rozhodnutí „opírá o dostatečně pevný skutkový základ“ tím, že ověří, zda jsou skutečnosti uváděné ve shrnutí odůvodnění „podložené“, a tudíž zda byla „prokázána“ jejich věcná správnost. Případné nesprávné právní posouzení Komise při vymezení požadovaného důkazního standardu nebo při jeho uplatnění tedy nemůže samo o sobě odůvodnit zrušení napadeného rozhodnutí, pokud uvedené rozhodnutí jinak splňuje tyto podmínky týkající se dokazování. Komise

102 | Nařízení Komise (ES) č. 14/2007 ze dne 10. ledna 2007, kterým se po sedmdesáté čtvrté mění nařízení Rady (ES) č. 881/2002 o zavedení některých zvláštních omezujících opatření namířených proti některým osobám a subjektům spojeným s Usámou bin Ládinem, sítí Al-Kajdá a Talibanem a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 467/2001 (Úř. věst. 2007, L 6, s. 6).

103 | Nařízení Rady (ES) č. 881/2002 ze dne 27. května 2002 o zavedení některých zvláštních omezujících opatření namířených proti některým osobám a subjektům spojeným s Usámou bin Ládinem, sítí Al-Kajdá a Talibanem a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 467/2001, kterým se zakazuje vývoz určitého zboží a služeb do Afghánistánu, zesiluje zákaz letů a rozšiřuje zmrazení prostředků a jiných finančních zdrojů afghánského Talibanu (Úř. věst. 2002, L 139, s. 9; Zvl. vyd. 18/01, s. 294).

104 | Rozsudek ze dne 3. září 2008, C 402/05 P a C 415/05 P, [EU:C:2008:461](#).

každopádně nepochybila, když měla za to, že zařazení jména osoby na sporný seznam a následné zmrazení jejích prostředků musí být odůvodněno „na základě důvodného podezření nebo důvodné domněnky, na jejichž základě lze mít za to, že tyto prostředky nebo jiný majetek by mohly být použity pro účely financování teroristických činností“. Tribunál konečně uvedl, že je sice pravda, že k datu přijetí napadeného rozhodnutí nebyly předloženy žádné informace ani důkazy, o které by se opíraly důvody uplatňované v tomto rozhodnutí vůči žalobci, avšak zohlednění nových informací a důkazů předložených v příloze žalobní odpovědi za účelem přezkumu legality, jehož provedení přísluší Tribunálu, je v souladu se zásadami, které Soudní dvůr uvedl v rozsudku Kadi II. Je totiž třeba rozlišovat mezi procesním požadavkem na shrnutí odůvodnění, které musí být dostatečně konkrétní, a jeho sdělením dotčené osobě v rámci správního řízení na straně jedné a na straně druhé ověření, které provádí unijní soud a jež se týká toho, zda se shrnutí odůvodnění opírá o pevný skutkový základ, poté co případně vyzval příslušný orgán, aby mu předložil informace či důkazy, které jsou pro takový přezkum relevantní. Nové informace předložené v příloze žalobní odpovědi slouží právě k tomuto účelu.

VII. REGISTRACE CHEMICKÝCH LÁTEK

Judikatura v roce 2016 Tribunálu mimo jiné umožnila, aby se prostřednictvím dvou rozsudků vynesenech téhož dne vyjádřil k poplatku za registraci látek u Evropské agentury pro chemické látky (ECHA) a konkrétně k pravomoci ECHA přiznat snížení tohoto poplatku pro mikropodniky, malé a střední podniky.

Zprv ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 15. září 2016, *La Ferla v. Komise a ECHA* (T-392/13, [EU:T:2016:478](#)), žalobkyně zejména tvrdila, že ECHA nemá pravomoc nutnou k hodnocení velikosti podniků žádajících o registraci při stanovování použitelného poplatku. Tribunál v této souvislosti zdůraznil, že jedním z cílů sledovaných nařízením (ES) č. 1907/2006¹⁰⁵ je zajistit, aby ECHA mohla účinně řídit technické, vědecké a správní aspekty tohoto nařízení a hrát hlavní roli při jeho provádění, a to zejména přiznáním vysokých regulačních kapacit. Mimoto nařízení (ES) č. 340/2008¹⁰⁶ zejména stanoví, že ECHA může vždy požadovat doklad prokazující, že jsou splněny podmínky pro snížení poplatku nebo platby nebo pro prominutí poplatku. Tribunál z toho dovedl, že ECHA má pravomoc nutnou k ověřování, zda jsou splněny podmínky požadované k tomu, aby mohlo být podniku žádajícímu o registraci přiznáno snížení poplatků nebo plateb nebo prominutí poplatku.

Žalobkyně dále namítala, že se ECHA dopustila překročení nebo dokonce zneužití pravomoci, když se měla v podstatě omezit na uplatnění definice kategorií podniků převzaté do článku 2 přílohy doporučení 2003/361/ES¹⁰⁷. Tribunál k tomuto podotkl, že pro účely definování toho, co se rozumí zejména malými a středními podniky (MSP), nařízení č. 1907/2006 i nařízení č. 340/2008 výslovně odkazují na doporučení 2003/361, tj. doporučení směřující k zajištění toho, aby na úrovni Unie byla v rámci politik Unie dodržována stejná definice MSP. Nelze však v zásadě vyloučit, že se mohou ustanovení doporučení uplatňovat prostřednictvím výslovného odkazu na ustanovení tohoto doporučení obsaženého v nařízení s výhradou dodržování obecných právních zásad a zejména zásady právní jistoty. Tribunál mimoto shledal, že při absenci údajů v tomto smyslu nic neumožňuje

105| Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 ze dne 18. prosince 2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek, o zřízení Evropské agentury pro chemické látky, o změně směrnice 1999/45/ES a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 793/93, nařízení Komise (ES) č. 1488/94, směrnice Rady 76/769/EHS a směrnic Komise 91/155/EHS, 93/67/EHS, 93/105/ES a 2000/21/ES (Úř. věst. 2006, L 396, s. 1).

106| Nařízení Komise (ES) č. 340/2008 ze dne 16. dubna 2008 o poplatcích a platbách Evropské agentury pro chemické látky podle nařízení č. 1907/2006 (Úř. věst. 2008, L 107, s. 6).

107| Doporučení Komise 2003/361/ES ze dne 6. května 2003 o definici mikropodniků, malých a středních podniků (Úř. věst. 2003, L 124, s. 36).

mít za to, že by se uvedený odkaz týkal jen části definice MSP převzaté do doporučení 2003/361 a vylučoval některá kritéria zmíněná v příloze uvedeného doporučení. Z toho dovedl, že nic neumožňuje mít za to, že by se ECHA dopustila překročení, nebo dokonce zneužití pravomoci, když uplatnila veškerá kritéria převzatá do přílohy doporučení 2003/361.

Zadruhé v rozsudku ze dne 15. září 2016, *K Chimica v. ECHA* (T-675/13, [EU:T:2016:480](#)), se měl Tribunál vyjádřit ke kritériím uplatňovaným ECHA pro výpočet velikosti podniku zejména pro účely stanovení výše poplatku, který měl být uhrazen.

Tribunál v této souvislosti nejprve připomněl, že nařízení č. 1907/2006 a č. 340/2008 odkazují pro účely definice MSP na doporučení 2003/361, poté uvedl, že v případě nezávislého podniku, tj. podniku, který není označen za „partnerský podnik“ nebo „propojený podnik“ ve smyslu čl. 3 odst. 2 a 3 přílohy doporučení 2003/361, se údaje včetně počtu zaměstnanců v souladu s čl. 6 odst. 1 uvedené přílohy sestavují výlučně na základě účtů tohoto podniku.

Dále uvedl, že v případě podniku, který má partnerské nebo propojené podniky, se údaje včetně údajů o počtech zaměstnanců sestavují na základě účtů a dalších údajů podniku nebo na základě konsolidované účetní závěrky podniku, je-li sestavována, nebo konsolidované účetní závěrky, do které je podnik zahrnut v rámci konsolidace, a to v souladu s čl. 6 odst. 2 prvním pododstavcem přílohy doporučení 2003/361. Podle čl. 6 odst. 2 druhého a třetího pododstavce přílohy doporučení 2003/361 je třeba k těmto údajům poměrně k procentuálnímu podílu na základním kapitálu či na hlasovacích právech připočítat údaje o partnerských podnicích (které na daný podnik bezprostředně navazují) podle toho, která z těchto hodnot je vyšší, a současně 100 % údajů o podnicích, které jsou s daným podnikem přímo či nepřímo propojeny, pokud tyto hodnoty nejsou již zahrnuty do konsolidované účetní závěrky.

Tribunál konečně upřesnil, že pro účely použití čl. 6 odst. 2 přílohy doporučení 2003/361 se údaje o partnerských podnicích daného podniku získávají z účetních záznamů těchto partnerských podniků a z jejich ostatních údajů, případně konsolidovaných, pokud existují, k nimž se připočte 100 % údajů o podnicích, které jsou s těmito partnerskými podniky propojeny, ledaže jejich účetní údaje již byly zahrnuty do konsolidované účetní závěrky, a to na základě čl. 6 odst. 3 prvního pododstavce přílohy doporučení 2003/361. Pokud jde o údaje o podnicích, které jsou s daným podnikem propojeny, ty vyplývají z účetních záznamů a ostatních údajů, případně konsolidovaných, pokud existují. S těmito údaji jsou poměrným způsobem agregovány údaje o všech případných partnerských podnicích propojených podniků, které na ně bezprostředně navazují, ledaže jejich účetní údaje již byly zahrnuty do konsolidované účetní závěrky v podílu odpovídajícím alespoň procentuálnímu podílu na základním kapitálu či na hlasovacích právech podle toho, která z těchto hodnot je vyšší, a to na základě čl. 6 odst. 3 druhého pododstavce přílohy doporučení 2003/361.

VIII. DUMPING

Ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 9. června 2016, **Growth Energy a Renewable Fuels Association v. Rada** (T-276/13, napadený kasačním opravným prostředkem¹⁰⁸ [EU:T:2016:340](#)), projednával Tribunál návrh na částečné zrušení prováděcího nařízení (EU) č. 157/2013¹⁰⁹ v rozsahu, v němž se tento akt týkal žalobců a jejich členů. Tribunál se měl zejména vyjádřit k otázce, zda se žalobci mohli jakožto sdružení zastupující zájmy amerického výrobního odvětví bioetanolu dovolávat práva podat žalobu v dané věci.

Tribunál v této souvislosti připomněl, že pokud nařízení ukládající antidumpingové clo ukládá různá cla řadě společností, má daná společnost právo podat žalobu pouze proti těm ustanovením, která jí ukládají konkrétní antidumpingové clo a stanoví jeho výši, a nikoli proti těm ustanovením, která ukládají antidumpingová cla ostatním společnostem, takže žaloba podaná touto společností je přípustná pouze v rozsahu, v němž směřuje ke zrušení těch ustanovení nařízení, která se dotýkají výhradně jí. Účinky zrušení mohou ostatně nastat pouze vůči těm členům sdružení, jejichž žaloby byly přípustné. Pokud by tomu tak nebylo, mohlo by profesní sdružení namítat aktivní legitimaci určitých svých členů za účelem zrušení nařízení ve prospěch všech svých členů, včetně členů, kteří individuálně nesplňují podmínky stanovené v čl. 263 čtvrtém pododstavci SFEU. V projednávaném případě tedy mohou žalobci žádat o zrušení napadeného nařízení ve prospěch svých členů pouze v rozsahu, v němž se toto nařízení týká jejich členů, kteří mají sami aktivní legitimaci k podání žaloby na neplatnost napadeného nařízení podle čl. 263 čtvrtého pododstavce SFEU.

Při posuzování aktivní legitimace žalobců individuálně Tribunál shledal, že ačkoli skutečnost, že žalobci byli účastníky antidumpingového řízení, nemá vliv na konstatování, že uložení dumpingového cla na výrobky jejich členů jim nepřiznává žádné právo a neukládá žádnou povinnost, musí být žalobcům jakožto zúčastněným stranám antidumpingového řízení přiznána aktivní legitimace z důvodu, že jsou bezprostředně a osobně dotčeni. Mohou však právoplatně namítat pouze jediný žalobní důvod týkající se ochrany procesních práv.

Tribunál navíc upřesnil, že jestliže žalobci zpochybňují jménem čtyř výrobců zařazených do vzorku opodstatněnost rozhodnutí ukládajícího antidumpingové clo jako takového, musí prokázat, že mají zvláštní postavení ve smyslu rozsudku ze dne 15. července 1963, **Plaumann v. Komise** (C-25/62). Konstatoval, že i za předpokladu, že by se jednalo o výrobce výrobku dotčeného antidumpingovým clem, kteří však nejsou zapojeni do vývozu tohoto výrobku, bylo by tomu tak zajisté v případě, že by mohli prokázat, že zaprvé byli identifikováni v aktech Komise nebo Rady nebo dotčení přípravnými šetřeními a zadruhé by jejich postavení na trhu bylo podstatně dotčeno antidumpingovým clem, které je předmětem napadeného nařízení. Vzhledem k tomu, že čtyři výrobci zařazení do vzorku byli dotčeni přípravnými šetřeními z toho důvodu, že se jich intenzivně účastnili a byli podstatně dotčeni antidumpingovým clem, které je předmětem napadeného nařízení, Tribunál měl za to, že jsou tímto nařízením osobně dotčeni.

Tribunál mimoto uvedl, že ze samotného přijetí nařízení (EU) č. 765/2012¹¹⁰, kterým se mění základní nařízení o ochraně před dumpingovým dovozem ze zemí, které nejsou členy Evropského společenství¹¹¹, vyplývá, že normotvůrce Unie má za to, že Unie prostřednictvím čl. 9 odst. 5 základního nařízení zamýšlela provést

108 | Věc C-465/16 P, Rada v. **Growth Energy a Renewable Fuels Association**.

109 | Prováděcí nařízení Rady (EU) č. 157/2013 ze dne 18. února 2013 o uložení konečného antidumpingového cla na dovoz bioethanolu pocházejícího ze Spojených států amerických (Úř. věst. 2013, L 49, s. 10).

110 | Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 765/2012 ze dne 13. června 2012, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 1225/2009 o ochraně před dumpingovým dovozem ze zemí, které nejsou členy Evropského společenství (Úř. věst. L 237, s. 1).

111 | Nařízení Rady (ES) č. 1225/2009 ze dne 30. listopadu 2009 o ochraně před dumpingovým dovozem ze zemí, které nejsou členy Evropského společenství. (Úř. věst. 2009, L 343, s. 51).

zvláštní povinnosti, které na sebe vzala v rámci Světové obchodní organizace (WTO), obsažené v tomto případě v článcích 6.10 a 9.2 antidumpingové dohody WTO¹¹². Z toho vyplývá, že čl. 9 odst. 5 tohoto základního nařízení v původním znění musí být vykládán v souladu s těmito ustanoveními uvedené antidumpingové dohody WTO. Každý vývozce nebo výrobce, který byl zařazen do vzorku dodavatelů dumpingového výrobku, a tedy spolupracoval s orgány během celého šetření, splňuje podmínky pro to, aby byl považován za „dodavatele“ ve smyslu čl. 9 odst. 5 uvedeného nařízení. Tribunál v této souvislosti poznamenal, že cílem výběru vzorku výrobců/vývozců je zjistit během omezeného šetření co nejpřesněji tlak na ceny vyvíjený na výrobní odvětví Unie. Komise má proto pravomoc kdykoli měnit složení vzorku v závislosti na potřebách šetření. Tribunál konečně uvedl, že pokud orgány přistoupily k výběru vzorku, jak tomu bylo v projednávaném případě, je výjimka ze stanovení individuálního dumpingového rozpětí, jakož i z uložení individuálního antidumpingového cla v podstatě možná pouze pro podniky, které nebyly zařazeny do vzorku a jinak nemají nárok na individuální antidumpingové clo. Konkrétně čl. 9 odst. 5 základního nařízení neumožňuje výjimku z povinnosti uložit individuální antidumpingové clo výrobcí zařazenému do vzorku, který spolupracuje na šetření, jestliže mají orgány za to, že pro něj nemohou určit individuální vývozní cenu.

IX. DOHLED NAD FINANČNÍM ODVĚTVÍM

V usnesení ze dne 24. června 2016, *Onix Asigurări v. EIOPA* (T-590/15, [EU:T:2016:374](#)), podal Tribunál upřesňující vysvětlení k mechanismu upravenému v článku 17 nařízení (EU) č. 1094/2010¹¹³, jenž Evropskému orgánu pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění (EIOPA) umožňuje zabývat se případy porušení unijního práva vnitrostátními orgány při jejich postupech dohledu. Žalobkyně se domáhala zejména zrušení rozhodnutí EIOPA, kterým byla zamítnuta žádost o zahájení šetření podaná na základě článku 17 uvedeného nařízení.

Zprvce Tribunál zdůraznil, že z článku 17 nařízení č. 1094/2010 vyplývá, že EIOPA má diskreční pravomoc v oblasti šetření, jak pokud je mu předložena žádost jednou z entit výslovně uvedených v čl. 17 odst. 2 nařízení č. 1094/2010, tak co se týče jeho vlastní iniciativy. Z toho vyplývá, že EIOPA nemá žádnou povinnost jednat na základě článku 17 nařízení č. 1094/2010. Tento výklad je mimoto v souladu s cíli a úkoly EIOPA, jakož i se systematickou mechanismu zavedeného článkem 17 nařízení č. 1094/2010. Podle čl. 1 odst. 6 tohoto nařízení je totiž cílem EIOPA chránit veřejné zájmy přispíváním ke krátkodobé, střednědobé a dlouhodobé stabilitě a účinnosti finančního systému v zájmu hospodářství Unie, jejích občanů a podniků. Z bodu 26 odůvodnění uvedeného nařízení navíc vyplývá, že mechanismus zavedený článkem 17 tohoto nařízení nemá za cíl poskytnout individuální ochranu nebo náhradu ve sporech mezi fyzickou nebo právnickou osobou a příslušným orgánem na vnitrostátní úrovni.

Zadruhé Tribunál podotkl, že podání žádosti, jak byla v projednávané věci formulována žalobkyní, nevytváří žádný zvláštní právní vztah mezi žalobkyní a EIOPA a nemůže pro něj znamenat povinnost vést šetření na základě čl. 17 odst. 2 nařízení č. 1094/2010. Za těchto podmínek nevyvolává zamítavé rozhodnutí v projednávané věci právně závazné účinky. Konkrétně vzhledem k tomu, že žalobkyně nemůže požadovat, aby EIOPA zahájil šetření na základě čl. 17 odst. 2 nařízení č. 1094/2010, odmítnutí EIOPA zahájit takové řízení i bez návrhu se nemůže dotknout jejích zájmů tak, že podstatným způsobem mění její právní postavení. Uvedené rozhodnutí proto nemůže být označeno za napadnutelný akt.

112| Dohoda o provádění článku VI Všeobecné dohody o clech a obchodu z roku 1994 (GATT) (Úř. věst. 1994, L 336, s. 103).

113| Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1094/2010 ze dne 24. listopadu 2010 o zřízení Evropského orgánu dohledu (Evropského orgánu pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění), o změně rozhodnutí č. 716/2009/ES a o zrušení rozhodnutí Komise 2009/79/ES (Úř. věst. 2010, L 331, s. 48).

X. ZADÁVÁNÍ VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK ORGÁNŮ UNIE

Zprv v rozsudku ze dne 27. dubna 2016, **Österreichische Post v. Komise** (T-463/14, [EU:T:2016:243](#)), rozhodl Tribunál o žalobě na neplatnost podané rakouským poskytovatelem všeobecných poštovních služeb proti rozhodnutí Komise¹¹⁴ podle článku 30 směrnice 2004/17/ES¹¹⁵, která z použití evropských předpisů o postupech při zadávání zakázek v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb vyjímá činnosti „přímo vystavené hospodářské soutěži“.

Tribunál v této souvislosti shledal, že Komise nepochybila, když měla za to, že kritéria a metody používané k posouzení přímého vystavení hospodářské soutěži podle článku 30 směrnice 2004/17 nejsou nutně totožné s těmi, které jsou používány k provedení posouzení podle článků 101 a 102 SFEU nebo nařízení (ES) č. 139/2004¹¹⁶. Článek 30 odst. 2 směrnice 2004/17 sice stanoví, že se otázka, zda je činnost přímo vystavena hospodářské soutěži, rozhoduje na základě kritérií, která jsou v souladu s ustanoveními Smlouvy o FEU v oblasti hospodářské soutěže. Znění tohoto ustanovení však nevyžaduje, aby tato kritéria byla stejná, jako jsou kritéria uvedená v unijních ustanoveních v oblasti hospodářské soutěže. Obdobně z bodů 2 a 40 odůvodnění směrnice 2004/17 vyplývá, že Komise není při posuzování žádosti podle článku 30 této směrnice povinna uplatnit kritéria a metody stanovené ve Smlouvě o FEU v oblasti hospodářské soutěže jako takové. Pokud jde konečně o sdělení o definici trhu¹¹⁷ a dokument Komise nazvaný „Osvědčené postupy pro předkládání hospodářských důkazů a shromažďování údajů ve věcech týkajících se uplatňování článků 101 a 102 SFEU a spojování podniků“, na které se odvolávala žalobkyně, Tribunál konstatoval, že tyto dokumenty souvisí výlučně s unijním právem hospodářské soutěže. Z těchto dokumentů nevyplývá, že Komise je povinna uplatňovat uvedená kritéria a metody v rámci postupu týkajícího se práva veřejných zakázek.

Zadruhé v rozsudku ze dne 27. dubna 2016, **European Dynamics Luxembourg a další v. EUIPO** (T-556/11, napadený kasačním opravným prostředkem¹¹⁸, [EU:T:2016:248](#)), se Tribunál vyjádřil k pojmu „střet zájmů“¹¹⁹. Připomněl, že existence strukturálních vazeb mezi dvěma společnostmi, z nichž se jedna podílela na vypracování zadávací dokumentace a druhá se účastnila řízení o zadání dotčené veřejné zakázky, může v zásadě vést k takovému střetu zájmů. Naproti tomu riziko střetu zájmů je menší, jestliže – tak jako v projednávaném případě – jedna nebo více společností pověřené přípravou zadávací dokumentace nejsou samy o sobě součástí konsorcia uchazeče, ale jsou toliko členy téže skupiny podniků, ke které je rovněž připojena společnost uvedeného konsorcia. V této souvislosti nepostačuje pouhé zjištění o ovládacím vztahu mezi mateřskou společností a jejími jednotlivými dceřinými společnostmi k tomu, aby některou z těchto společností mohl zadavatel automaticky vyloučit ze zadávacího řízení, aniž by ověřil, zda měl takovýto vztah konkrétní dopad na její jednání v rámci tohoto řízení. Existence střetu zájmů musí však vést veřejného zadavatele k vyloučení dotčeného uchazeče, pokud je tento postup jediným možným opatřením zabraňujícím

114| Prováděcí rozhodnutí Komise 2014/184/EU ze dne 2. dubna 2014 o vynětí některých služeb v poštovním odvětví v Rakousku z použití směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/17/ES o koordinaci postupů při zadávání zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb (Úř. věst. 2014, L 101, s. 4).

115| Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/17/ES ze dne 31. března 2004 o koordinaci postupů při zadávání zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb (Úř. věst. 2004, L 134, s. 1).

116| Nařízení Rady (ES) č. 139/2004 ze dne 20. ledna 2004 o kontrole spojování podniků („nařízení ES o spojování“) (Úř. věst. 2004, L 24, s. 1).

117| Sdělení Komise o definici relevantního trhu pro účely [unijního] práva hospodářské soutěže (Úř. věst. 1997, C 372, s. 5).

118| Věc C-376/16 P, **EUIPO v. European Dynamics Luxembourg a další, a usnesení ze dne 24. listopadu 2016, European Dynamics Luxembourg a další v. EUIPO**, C-379/16 P, nezveřejněné, [EU:C:2016:905](#).

119| Viz též níže úvahy v části „XII. Soudní agenda v oblasti náhrady škody – Ztráta příležitosti“.

porušení zásad rovného zacházení a transparentnosti, kterými se řídí všechna zadávací řízení, tedy pokud neexistuje méně omezující opatření k zajištění dodržování uvedených zásad.

XI. PŘÍSTUP K DOKUMENTŮM ORGÁNŮ

V roce 2016 měl Tribunál příležitost vydat několik důležitých rozsudků v oblasti přístupu k dokumentům. Tato judikatura mu umožnila zejména podat nová upřesňující vysvětlení k žádostem o přístup k dříve zpřístupněným dokumentům a k výjimkám vycházejícím z ochrany rozhodovacího procesu, právního poradenství a soudního řízení.

ŽÁDOST O PŘÍSTUP K DŘÍVE ZPŘÍSTUPNĚNÝM DOKUMENTŮM

Ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 26. dubna 2016, **Strack v. Komise** (T-221/08, [EU:T:2016:242](#)), se měl Tribunál vyjádřit k legalitě odmítnutí Komise poskytnout žalobci přístup k řadě dokumentů týkajících se vyšetřování vedeného Evropským úřadem pro boj proti podvodům (OLAF)¹²⁰. Žalobce zpochybňoval zejména zamítnutí jeho žádosti o přístup k některým dokumentům, které mu byly dříve předány v plném rozsahu a byly opatřeny poznámkou „PD“ [précédemment divulgués (dříve zpřístupněné)] na jiném základě než na základě nařízení (ES) č. 1049/2001¹²¹. Uvedené odepření přístupu bylo odůvodněno tím, že dotyčná osoba měla již tyto dokumenty dříve v držení.

Tribunál v této souvislosti uvedl, že dokumenty zpřístupněné na základě nařízení č. 1049/2001 vstupují do veřejné sféry. Odmítnutí poskytnout žalobci přístup k dokumentům opatřeným poznámkou „PD“ na základě uvedeného nařízení případně brání možnosti považovat uvedené dokumenty za veřejné, což je právě to, o co usiluje žalobce a co odpovídá cíli sledovanému nařízením č. 1049/2001. Okolnost, že žadatel již měl v držení dokumenty, na které se vztahovala jeho žádost o přístup, a že cílem uvedené žádosti tedy nebylo umožnit mu seznámit se s jejich obsahem, nýbrž je zpřístupnit třetím osobám, je tudíž bezvýznamná. Tribunál z toho dovodil, že se orgán nemůže opřít o pouhou okolnost, že žadatel o přístup již má nebo měl mít požadované dokumenty, třebaže z jiného důvodu, aby odmítl posoudit žádost o přístup k týmž dokumentům na základě nařízení č. 1049/2001.

VÝJIMKA TÝKAJÍCÍ SE OCHRANY ROZHODOVACÍHO PROCESU

Rozsudek ze dne 26. dubna 2016, **Strack v. Komise** (T-221/08, [EU:T:2016:242](#)), poskytl Tribunálu mimo jiné příležitost upřesnit dosah výjimky týkající se ochrany rozhodovacího procesu stanovené v čl. 4 odst. 3 druhém pododstavci nařízení č. 1049/2001 týkající se přístupu k dokumentům souvisejícím s vyšetřováním OLAF¹²².

Tribunál uvedl, že by přístup veřejnosti k dokumentům souvisejícím s vyšetřováním OLAF obzvláště škodil schopnosti Komise, a zejména OLAF, plnit úkol spočívající v boji proti podvodům ve veřejném zájmu. Zpřístupnění dotčených dokumentů by citelně narušilo rozhodovací proces Komise a OLAF, protože by vážně ohrozilo naprostou nezávislost budoucích vyšetřování OLAF a jejich cíle prostřednictvím odhalení

120 | Viz též níže úvahy věnované tomuto rozsudku v části „Výjimka týkající se ochrany rozhodovacího procesu“.

121 | Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 ze dne 30. května 2001 o přístupu veřejnosti k dokumentům Evropského parlamentu, Rady a Komise (Úř. věst. 2001, L 145, s. 43).

122 | Viz též výše úvahy věnované tomuto rozsudku v části „Žádost o přístup k dříve zpřístupněným dokumentům“.

strategie a způsobů práce OLAF a omezení možnosti OLAF získat od svých spolupracovníků nezávislá vyjádření a konzultovat útvary Komise ve věci velmi citlivých témat. Rovněž by hrozilo odrazení jednotlivců od poskytování informací týkajících se případných podvodů, a tím by OLAF a Komise přišly o informace užitečné pro vedení vyšetřování majících za cíl ochranu finančních zájmů Unie. Tento závěr platí tím spíše, že pokud se dotčené dokumenty týkají – jako v projednávané věci – zvláštní oblasti unijního práva, nemohou být výjimky z práva na přístup k dokumentům, které jsou uvedeny zejména v článku 4 nařízení č. 1049/2001, vykládány bez zohlednění zvláštních pravidel, která upravují přístup k těmto dokumentům, tedy pravidel stanovených v rozhodnutí 1999/352/ES¹²³ a nařízení (ES) č. 1073/1999¹²⁴.

Podle Tribunálu je zvláštní důvěrnost, které se těší uvedené dokumenty spojené s vyšetřováním, odůvodněna nejen tím, že OLAF v rámci takového vyšetřování sbírá citlivá obchodní tajemství a vysoce citlivé informace o osobách, jejichž zpřístupnění by mohlo závažně poškodit jejich dobré jméno, ale rovněž tím, že by přístup k dokumentům týkajícím se vnitřního vyšetřování OLAF i po skončení předmětného řízení mohl vážně narušit práci uvedeného orgánu, odhalit metodologii a vyšetřovací strategii OLAF, narušit vůli osob vystupujících v řízení k budoucí spolupráci, a tudíž ohrozit správné fungování předmětných řízení a dosažení sledovaných cílů. Za uvedených podmínek Komise pro účely uplatnění výjimek stanovených v čl. 4 odst. 2 a 3 nařízení č. 1049/2001 mohla právem předpokládat, aniž konkrétně a individuálně posoudila každý z dotčených dokumentů, že by přístup veřejnosti k uvedeným dokumentům na základě nařízení č. 1049/2001 v zásadě ohrozil ochranu zájmů v něm uvedených.

VÝJIMKA TÝKAJÍCÍ SE OCHRANY PRÁVNÍHO PORADENSTVÍ

V rozsudcích ze dne 15. září 2016, **Herbert Smith Freehills v. Rada** (T-710/14, [EU:T:2016:494](#)), a ze dne 15. září 2016, **Philip Morris v. Komise** (T-796/14, [EU:T:2016:483](#))¹²⁵, které se týkaly žádosti o zpřístupnění dokumentů souvisejících s diskusemi, které předcházely přijetí směrnice 2014/40/EU¹²⁶, se Tribunál vyjádřil k výjimce z práva na přístup k dokumentům týkající se ochrany právního poradenství, stanovené v čl. 4 odst. 2 druhé odrážce nařízení č. 1049/2001.

V prvně zmíněné věci měl Tribunál příležitost se vyjádřit zejména k výkladu pojmu „právní poradenství“. Tribunál v tomto ohledu zaprvé uvedl, že pojem „právní poradenství“ není v nařízení č. 1049/2001 definován. Tento pojem se váže k obsahu dokumentu, a nikoliv k jeho autorovi nebo adresátům. Jak plyne z doslovného výkladu výrazu „právní poradenství“, jedná se o rady týkající se právních otázek, nezávisle na způsobu, jakým byly takové rady poskytnuty. Jinými slovy, aby se výjimka týkající se ochrany právního poradenství uplatnila, nezáleží na tom, zda byl dokument obsahující takové poradenství poskytnut v rané, pozdější nebo konečné fázi rozhodovacího procesu. Stejně tak skutečnost, že poradenství bylo poskytnuto ve formálním, nebo naopak neformálním kontextu, nemá dopad na výklad uvedeného pojmu.

Tribunál zadruhé upřesnil, že znění čl. 4 odst. 2 druhé odrážky nařízení č. 1049/2001 neumožňuje dojít k závěru, že se týká pouze poradenství, které je orgánu poskytováno interně. Výjimku týkající se právního

123 | Rozhodnutí Komise 1999/352/ES, ESUO, Euratom ze dne 28. dubna 1999 o zřízení Evropského úřadu pro boj proti podvodům (OLAF) (Úř. věst. 1999, L 136, s. 20).

124 | Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1073/1999 ze dne 25. května 1999 o vyšetřování prováděném Evropským úřadem pro boj proti podvodům (OLAF) (Úř. věst. 1999, L 136, s. 1; Zvl. vyd. 01/03, s. 91)

125 | Viz též níže úvahy věnované poslední zmíněnému rozsudku v části „Výjimka týkající se ochrany soudního řízení“.

126 | Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/40/EU ze dne 3. dubna 2014 o sblížení právních a správních předpisů členských států týkajících se výroby, obchodní úpravy a prodeje tabákových a souvisejících výrobků a o zrušení směrnice 2001/37/ES (Úř. věst. 2014, L 127, s. 1).

poradenství je třeba vykládat tak, že jejím účelem je chránit zájem orgánu žádat o právní poradenství a obdržet nezávislá, objektivní a úplná stanoviska. Přestože se orgány v zásadě obracejí na své vlastní právní služby, nic nebrání tomu, aby se s žádostí o takové stanovisko obrátily na externí subjekt. Tak je tomu například tehdy, jestliže dotčený orgán požádá o stanovisko advokátní kancelář. Pro orgán, který chce uplatnit výjimku týkající se ochrany právního poradenství, tedy nehraje roli, zda je právní poradenství poskytováno interně, nebo externě. A konečně nic nebrání ani tomu, aby se orgán, který uplatnil výjimku týkající se ochrany právního poradenství, podělil o stanoviska se „třetí osobou“. Skutečnost, že nějaký dokument obsahující právní stanovisko vyjádřené některým z orgánů byl zaslán právním službám ostatních orgánů nebo některému členskému státu, přitom jako taková nemění povahu tohoto dokumentu. Z článku 4 odst. 2 druhé odrážky nařízení č. 1049/2001 tudíž neplyne, že by právní stanovisko muselo být orgánem vydáno pouze pro vnitřní použití. Tribunál v projednávané věci shledal, že výměna právních stanovisek v rámci dialogu mezi právními službami tří orgánů za účelem nalezení kompromisu ohledně legislativního textu v rámci řádného legislativního procesu podle článku 294 SFEU může být případně považována za právní poradenství, a může tedy spadat pod výjimku týkající se právního poradenství. Právní služby totiž jednají na základě pověření a za účelem nalezení shody. Jednají tedy jako vyjednávači a současně jako právní poradci.

Ve druhé zmíněné věci Tribunál upřesnil podmínky, za kterých mohou orgány odmítnout zpřístupnit právní stanovisko. Tribunál v této souvislosti nejprve připomněl, že i když z rozsudku **Švédsko a Turco v. Rada**¹²⁷ vyplývá, že právní poradenství musí být v zásadě zpřístupněno, uvedený rozsudek nevyklučuje, aby v konkrétních případech zpřístupněno nebylo. Tribunál dále zdůraznil, že je zajisté pravda, že Soudní dvůr odmítl argument, podle kterého by zpřístupnění právního stanoviska mohlo narušit schopnost orgánu následně hájit platnost legislativního aktu před soudem, jako natolik obecný argument, že nemůže odůvodnit výjimku z transparentnosti stanovenou nařízením č. 1049/2001. Jinak je tomu však v případě, kdy stejně jako v projednávané věci byla na jedné straně v době přijetí rozhodnutí odmítajícího zpřístupnit konkrétní právní stanovisko, jež bylo vydáno v rámci legislativního procesu, projednávána před soudy některého členského státu žaloba zpochybňující platnost daného právního aktu a s velkou pravděpodobností vedoucí k podání žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce, a na druhé straně některý členský stát podal k unijnímu soudu žalobu, kterou zpochybňoval právoplatnost mnoha ustanovení uvedeného aktu, která podle jeho názoru porušovala článek 114 SFEU, zásadu proporcionality a zásadu subsidiarity.

Tribunál měl tedy za to, že argument Komise vycházející z narušení její schopnosti hájit svůj postoj během soudního řízení a porušení zásady rovnosti zbrání není neopodstatněný. Ze zpřístupněných částí předmětného dokumentu totiž vyplývá, že právní služba byla toho názoru, že některá politická rozhodnutí, z nichž některá byla skryta, jež byla obsažena v návrhu hodnocení dopadů a souvisela s tabákovými výrobky, neměla Unie pravomoc přijmout a že toto politické rozhodnutí nebylo ve světle článku 114 SFEU přiměřené. Zpřístupnění skrytých částí tohoto dokumentu by přitom mohlo narušit ochranu právního poradenství, tj. ochranu zájmu orgánu žádat o právní poradenství a obdržet nezávislá, objektivní a úplná stanoviska, jakož i postoj právní služby Komise při obhajobě platnosti směrnice 2014/40 před Soudním dvorem Evropské unie za stejných podmínek jako ostatní strany, jelikož by Komise zveřejnila postoj své právní služby k citlivým a sporným otázkám dříve, než by měla možnost jej prezentovat v průběhu soudního řízení, zatímco druhá strana by žádnou podobnou povinnost neměla. Konečně podle Tribunálu z napadeného rozhodnutí vyplývá, že Komise uvedla důvody vztahující se k jejímu právu na obranu, které odůvodňovaly, proč podřídila veřejný zájem na transparen-

tnosti důvodům, na nichž je založena výjimka, kterou uplatnila, a uvedla, že zájem žalobkyně získat co nejširší přístup k dokumentům nebyl veřejným zájmem, ale zcela očividně zájmem soukromým. Nelze tudíž konstatovat, že Komise neprovedla konkrétní analýzu nebo že neuvedla důvody svého rozhodnutí.

127 | Rozsudek ze dne 1. července 2008, C-39/05 P a C-52/05 P, [EU:C:2008:374](#).

VÝJIMKA TÝKAJÍCÍ SE OCHRANY SOUDNÍHO ŘÍZENÍ

V rozsudku ze dne 15. září 2016, *Philip Morris v. Komise* (T-796/14, [EU:T:2016:483](#)), měl Tribunál mimo jiné příležitost se znovu vyjádřit k dosahu výjimky z práva na přístup k dokumentům týkající se soudních řízení, která je též zakotvena v čl. 4 odst. 2 druhé odrážce nařízení č. 1049/2001¹²⁸.

Tribunál nejprve konstatoval, že z rozsudku *Švédsko a další v. API a Komise*¹²⁹ nevyplývá, že jiné dokumenty než spisy účastníků řízení jsou případně vyloučeny z působnosti výjimky týkající se ochrany soudního řízení. Z této judikatury totiž vyplývá, že ústředním bodem této výjimky jsou zásada rovnosti zbraní a řádný výkon spravedlnosti. Potřeba zajistit rovnost zbraní před soudem přitom odůvodňuje ochranu nejen dokumentů vyhotovených pouze pro účely konkrétního sporu, jako jsou spisy účastníka řízení, ale i dokumentů, jejichž zpřístupnění by mohlo v rámci konkrétního sporu narušit dotčenou rovnost, která je důsledkem samotného konceptu spravedlivého procesu. Pro uplatnění této výjimky je však třeba, aby požadované dokumenty zpřístupňovaly postoj dotčeného orgánu ke sporným otázkám vzneseným v soudním řízení, jímž je argumentováno. Podle Tribunálu se výše uvedené úvahy mohou vztahovat i na řízení probíhající před vnitrostátním soudem v době přijetí rozhodnutí o odepření přístupu k požadovaným dokumentům za podmínky, že tato řízení pozdvihují otázku výkladu nebo platnosti aktu unijního práva takovým způsobem, že se s ohledem na kontext věci jeví žádost o rozhodnutí o předběžné otázce jako zvláště pravděpodobná. V obou případech, přestože uvedené dokumenty nebyly vyhotoveny v rámci konkrétního soudního řízení, by integrita dotčeného soudního řízení i rovnost zbraní mezi oběma stranami mohly být vážně narušeny, pokud by strany měly privilegovaný přístup k interním informacím druhé strany, jež úzce souvisí s právními aspekty probíhajícího nebo potenciálně, avšak bezprostředně hrozícího sporu. Tribunál s ohledem na tyto skutečnosti shledal, že v projednávané věci se Komise vzhledem k historii legislativního procesu přijímání směrnice 2014/40 mohla právem domnívat, že v blízké budoucnosti bude s velkou pravděpodobností podána žádost o rozhodnutí o předběžné otázce, a z tohoto důvodu by zveřejnění dotčených dokumentů mohlo porušit zásadu rovnosti zbraní v očekávaném řízení o předběžné otázce.

Tribunál mimoto podotkl, že zásada rovnosti zbraní vyžaduje, aby orgán, který přijal dotčený akt, mohl účinně před soudem hájit legalitu svého jednání. Tato možnost by přitom byla vážně ohrožena, pokud by byl dotčený orgán nucen se hájit nejen proti žalobním důvodům a argumentům vzneseným žalobcem nebo, jako v projednávaném případě, v rámci nadcházejícího řízení o předběžné otázce, ale také stran interně přijatých postojů k legalitě jednotlivých rozhodnutí plánovaných v rámci vypracovávání daného aktu. Konkrétně zpřístupnění dokumentů obsahujících takovéto postoje může fakticky vyžadovat, aby se dotčený orgán hájil proti hodnocením svých zaměstnanců, která nakonec nebyla přijata. Tato okolnost může narušit rovnováhu mezi stranami v soudním řízení, jelikož žalobce nemůže být nucen zpřístupnit interní hodnocení tohoto typu. Zpřístupnění takových dokumentů veřejnosti v případě, že by probíhalo soudní řízení týkající se výkladu a legality dotčeného aktu, by tedy mohlo ohrozit obranu Komise, jakož i porušovat zásadu rovnosti zbraní, jelikož by předem sdělila interní právní postoje svých služeb ke sporným otázkám, kdežto druhá strana by žádnou podobnou povinnost neměla.

128 | Viz též výše úvahy věnované tomuto rozsudku v části „Výjimka týkající se ochrany právního poradenství“.

129 | Rozsudek ze dne 21. září 2010, C-514/07 P, C-528/07 P a C-532/07 P, [EU:C:2010:541](#).

XII. SOUDNÍ AGENDA V OBLASTI NÁHRADY ŠKODY

PŘISTOUPENÍ CHORVATSKÉ REPUBLIKY K EVROPSKÉ UNII

V rozsudku ze dne 26. února 2016, *Šumelj a další v. Komise* (T-546/13, T-108/14 a T-109/14, napadený kasačním opravným prostředkem¹³⁰, [EU:T:2016:107](#)), měl Tribunál rozhodnout o žalobě znějící na náhradu tvrzené škody, kterou utrpěli žalobci z důvodu údajného pochybení Komise při jejím monitorování plnění závazků souvisejících s přistoupením Chorvatskou republikou. Tyto věci Tribunálu umožnily poskytnout dosud nepodaná upřesňující vysvětlení jak k povinnostem Komise při monitorování plnění závazků přijatých kandidátskou zemí na členství v Unii, tak v daném případě povinností chorvatských orgánů na základě závazků plynoucích z článku 36 aktu o přistoupení Chorvatské republiky k Unii¹³¹, a zejména přílohy VII tohoto aktu týkající se závazků přijatých Chorvatskou republikou v oblasti soudnictví a základních práv.

Tribunál uvedl, že údajné protiprávní jednání, které je vytýkáno Komisi, spočívá pouze v zaviněném opomenutí tím, že nepřijala opatření, která by umožnila zabránit zrušení zákona o soudních exekutorech, přičemž nejprve zdůraznil, že co se týče závazku č. 1 obsaženého v příloze VII výše uvedeného aktu o přistoupení, z jeho znění vyplývá, že se netýká určité strategie soudní reformy a akčního plánu. Tento závazek totiž obecně odkazuje bez dalšího upřesnění na „strategii soudní reformy“ a „akční plán“ chorvatských orgánů, ačkoli dotčená strategie a plán mohly být definovány uvedením těch, které byly v platnosti ke dni podpisu smlouvy o přistoupení. Takovéto obecné formulace lze vysvětlit skutečností, že se období mezi dnem podpisu aktu o přistoupení a dnem skutečného přistoupení vyznačuje pravidelnou komunikací mezi unijními orgány a orgány přistupujícího státu, která se nezbytně vyznačuje různými úpravami jedné či druhé strany. Z toho vyplývá, že strategie reformy a akční plán citované v příloze VII aktu o přistoupení neodkazovaly pouze na strategii soudní reformy a akční plán, které byly v platnosti ke dni aktu o přistoupení, takže ze závazku č. 1 nevyplývá žádná povinnost chorvatských orgánů vytvořit funkci soudního exekutora. Z toho však nelze dovodit, že chorvatské orgány měly plnou pravomoc změnit strategii soudní reformy a akční plán, které byly v platnosti v době přistoupení. Vzhledem k ustanovením aktu o přistoupení, zejména článku 36 a jeho přílohy VII, měly tyto orgány povinnost splnit nejen závazek č. 1, ale i všechny další závazky obsažené v uvedené příloze.

Co se dále týče závazku č. 3 obsaženého v příloze VII aktu o přistoupení, ke zlepšení účinnosti soudního systému, Tribunál podotkl, že se týká pouze účinnosti soudního systému a nepřiznává v žádném případě pravomoc k výkonu soudních rozhodnutí konkrétnímu orgánu podle postupů, které by byly rovněž předem definovány. Z uvedeného závazku tedy nelze vyvodit povinnost svěřit řízení o výkonu rozhodnutí soudním exekutorům.

Pokud jde konečně o údajné porušení zásady ochrany legitimního očekávání ze strany Komise, Tribunál poznamenal, že žalobci neuvedli žádnou skutečnost, která by prokázala nebo umožnila předpokládat, že unijní orgány, zejména Komise, u nich vzbudily podloženou naději, kterou vložili do zachování povolání

130 | Věc C239/16 P, *Šumelj a další v. Komise*.

131 | Akt o podmínkách přistoupení Chorvatské republiky a o úpravách Smlouvy o Evropské unii, Smlouvy o fungování Evropské unie a Smlouvy o založení Evropského společenství pro atomovou energii (Úř. věst. 2012, L 112, s. 21), připojený ke Smlouvě mezi Belgickým královstvím, Bulharskou republikou, Českou republikou, Dánským královstvím, Spolkovou republikou Německo, Estonskou republikou, Irskem, Řeckou republikou, Španělským královstvím, Francouzskou republikou, Italskou republikou, Kyprskou republikou, Lotyšskou republikou, Litevskou republikou, Lucemburským velkovévodstvím, Maďarskou republikou, Republikou Malta, Nizozemským královstvím, Rakouskou republikou, Polskou republikou, Portugalskou republikou, Rumunskem, Republikou Slovinsko, Slovenskou republikou, Finskou republikou, Švédským královstvím, Spojeným královstvím Velké Británie a Severního Irska (členskými státy Evropské unie) a Chorvatskou republikou o přistoupení Chorvatské republiky k Evropské unii (Úř. věst. 2012, L 112, s. 10).

soudních exekutorů. Okolnost, ostatně nepodložená, že se Komise zúčastnila vypracování zákona o soudních exekutorech, financovala jej, či dokonce stála u jeho vzniku, nemůže sama o sobě představovat konkrétní ujištění poskytnuté Komisí, že zavedení soudních exekutorů považuje za jediný způsob, jak splnit závazky související s přistoupením. Aby byla taková ujištění prokázána, musely by tyto akty původně přijaté na podporu zákona o soudních exekutorech, vzhledem k chybějící povinnosti Chorvatské republiky vytvořit povolání soudního exekutora, být doplněny následnými, v tomto směru se shodujícími výslovnými akty.

ZPRACOVÁNÍ OSOBNÍCH ÚDAJŮ

Důvodem vydání rozsudku ze dne 20. července 2016, *Oikonomopoulos v. Komise* (T-483/13, [EU:T:2016:421](#)), byly smlouvy uzavřené mezi nejmenovanou společností a Komisí v rámci šestého rámcového programu pro výzkum, technický rozvoj a demonstrace přispívajícího k vytvoření Evropského výzkumného prostoru a k inovacím (2002-2006). Zpráva auditora poukázala na určité anomálie, a v důsledku toho OLAF zahájil vyšetřování s cílem určit, zda byly spáchány trestné činy dotýkající se finančních zájmů Unie. Ředitel vyšetřované společnosti podal k Tribunálu žalobu směřující jednak k přiznání náhrady škody způsobené Komisí a OLAF a jednak k tomu, aby akty OLAF byly prohlášeny za právně nicotné a nepřipustné pro účely dokazování před vnitrostátními orgány¹³². Tribunál měl rozhodnout zejména o otázce, zda opožděné oznámení o zpracování osobních údajů, k němuž došlo během vyšetřování týkajícího se žalobce, inspektorovi ochrany údajů představuje dostatečně závažné porušení právní normy, která přiznává práva jednotlivcům, jež může založit mimosmluvní odpovědnost Unie.

Tribunál v této souvislosti konstatoval, že byl-li v oblasti mimosmluvní odpovědnosti Unie porušen čl. 25 odst. 1 nařízení (ES) č. 45/2001¹³³, tím, že k oznámení údajů inspektorovi ochrany údajů došlo až po jejich zpracování, dotyčný orgán porušuje právní normu, jejímž účelem je přiznat práva osobám, kterých se osobní údaje držené orgány a institucemi Unie týkají. K otázce, zda takovéto porušení může být považováno za dostatečně závažné, Tribunál nejprve uvedl, že podle nařízení č. 45/2001 je funkcí inspektora ochrany údajů dohlížet na to, aby se zpracovávání osobních údajů nedotklo práv a svobod osob, které jsou takovým zpracováním dotčeny. V tomto kontextu má zejména za poslání upozornit Evropského inspektora ochrany údajů (EIOÚ) na zpracování údajů, které by mohlo zakládat riziko ve smyslu článku 27 nařízení č. 45/2001. Z toho plyne, že není-li informován o zpracování údajů, nemůže o něm on sám informovat EIOÚ, a tedy nemůže účinně plnit zásadní poslání dohledu, které mu uložil evropský normotvůrce. Dále Tribunál poznamenal, že jak uvádí bod 14 odůvodnění nařízení č. 45/2001, ustanovení nařízení se vztahují na všechna zpracování osobních údajů prováděná všemi orgány. Orgány a instituce Unie tedy nemají, jde-li o uplatňování nařízení č. 45/2001, žádný prostor k uvážení. S ohledem na tyto okolnosti – zásadní povahu poslání dohledu inspektora ochrany údajů a neexistenci jakéhokoli prostoru k uvážení orgánů a institucí Unie – Tribunál shledal, že k tomu, aby byla konstatována existence dostatečně závažného porušení právní normy, jejímž účelem je přiznat práva jednotlivcům, postačuje prosté porušení čl. 25 odst. 1 nařízení č. 45/2001. V projednávané věci Komise učinila oznámení o zpracování osobních údajů inspektorovi ochrany údajů opožděně. Komise se sice toto zpoždění pokoušela odůvodnit skutečností, že praxi požadovanou článkem 25 odst. 1 nařízení č. 45/2001 bylo možné zavést jen postupně a že EIOÚ vyjádřil v jednom rozhodnutí o opožděném oznámení názor, že závěr o porušení výše uvedeného nařízení není namístě, došlo-li ke zhojení porušení, podle Tribunálu však nelze připustit, že by náprava situace umožňovala závěr o tom, že k porušení nedošlo. Článek 25 odst. 1 nařízení č. 45/2001 byl tedy porušen tím, že k oznámení údajů došlo až po jejich zpracování.

132 | Viz zejména níže úvahy věnované tomuto rozsudku v části „XII. Soudní agenda v oblasti náhrady škody – Pravomoci OLAF“.

133 | Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 45/2001 ze dne 18. prosince 2000 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů orgány a institucemi Společenství a o volném pohybu těchto údajů (Úř. věst. 2001, L 8, s. 1; Zvl. vyd. 13/026 s. 102).

PRAVOMOCI OLAF

Ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 20. července 2016, *Oikonomopoulos v. Komise* (T-483/13, [EU:T:2016:421](#)), se měl Tribunál vyjádřit zejména k pravomoci OLAF vyšetřovat plnění smlouvy uzavřené k provádění rámcového programu¹³⁴.

Tribunál zaprvé uvedl, že aby byla ochrana finančních zájmů Unie zakotvena v článku 325 SFEU účinná, je kategoricky nutné, aby k odrazování a boji proti podvodům a dalším nesrovnalostem docházelo na všech úrovních a ve vztahu ke každému jednání, v jehož rámci mohou být uvedené zájmy takovými jevy dotčeny. Za účelem co nejuplněnějšího dosažení tohoto cíle Komise zakotvila, že OLAF vykonává její pravomoci, pokud jde o provádění vnějších správních vyšetřování. Existence smluvního vztahu mezi Uníí a právníky nebo fyzickými osobami podezřelými z protiprávních činností tedy nemá vliv na vyšetřovací pravomoc OLAF. Ten může provádět vyšetřování ve vztahu k těmto osobám, dopadají-li na ně podezření z podvodů nebo protiprávních činností, a to bez ohledu na existenci smlouvy mezi výše uvedenými stranami. Tribunál dále upřesnil, že neexistenci zvláštního ustanovení v tomto ohledu v nařízení č. 1073/1999 nelze vykládat v tom smyslu, že OLAF je v rámci vnějších vyšetřování zakázáno pořádat pohovory. Pravomoc provádět kontroly a inspekce na místě s sebou totiž nesporně nese i pravomoc pořádat pohovory s osobami, kterých se kontroly a inspekce týkají. Mimoto žádné ustanovení nařízení (Euratom, ES) č. 2185/96¹³⁵ a ostatně ani jiného nařízení nebrání Komisi, a zjevně ani OLAF, aby přistoupily ke kontrole a inspekci na místě u subdodavatele, aniž by dříve provedly kontrolu a inspekci na místě u hospodářského subjektu podezřelého z podvodu.

Tribunál měl zadruhé při posuzování dosahu práva na obhajobu v rámci vnějšího vyšetřování za to, že dodržování uvedeného práva je dostatečně zaručeno, pokud je dotyčná osoba urychleně informována o možném osobním zapojení do případu podvodu, korupce nebo jiných protiprávních činností poškozujících zájmy Unie, pokud to nenarušuje vyšetřování. OLAF není však povinen umožnit osobě, které se vnější vyšetřování týká, přístup k dokumentům, které jsou předmětem takového vyšetřování, ani k těm, které sám při takové příležitosti vyhotoví, neboť by mohly být dotčeny účinnost a důvěrnost úkolu, který je OLAF svěřen, jakož i jeho nezávislost. Pokud jde konkrétně o přístup k závěrečné zprávě o vnějším vyšetřování, žádné ustanovení nezakotvuje, že by OLAF byl takovou povinností vázán.

V poslední řadě zatřetí měl Tribunál při posuzování existence příčinné souvislosti mezi porušením čl. 25 odst. 1 nařízení č. 45/2001 z důvodu opožděného oznámení informujícího inspektora ochrany údajů o zpracování osobních údajů týkajících se žalobce a škodami tvrzenými žalobcem za to, že žalobce tuto příčinnou souvislost neprokázal. Nepředložil totiž žádný argument, na jehož základě by bylo možno pochopit, jak se v projednávané věci dotklo opožděné oznámení jeho pověsti a přimělo jej ukončit profesní činnost a přerušit akademickou činnost, a nevysvětlil ani to, v čem mu toto opožděné oznámení způsobilo jakoukoli morální újmu.

134| Viz též výše úvahy věnované tomuto rozsudku v části „Zpracování osobních údajů“.

135| Nařízení Rady (Euratom, ES) č. 2185/96 ze dne 11. prosince 1996 o kontrolách a inspekcích na místě prováděných Komisí za účelem ochrany finančních zájmů Evropských společenství proti podvodům a jiným nesrovnalostem (Úř. věst. 1996, L 292, s. 2; Zvl. vyd. 09/01, s. 303)

ZTRÁTA PŘÍLEŽITOSTI

V rozsudku ze dne 27. dubna 2016, *European Dynamics Luxembourg a další v. EUIPO* (T-556/11, napadený kasačním opravným prostředkem¹³⁶, [EU:T:2016:248](#)), měl Tribunál příležitost podat upřesňující vysvětlení k pojmu „ztráta příležitosti“ v rámci sporné agendy týkající se veřejných zakázek orgánů Unie¹³⁷. V projednávané věci měl Tribunál rozhodnout o žalobě, jejímž předmětem byl zaprvé návrh na zrušení rozhodnutí, kterým EUIPO v rámci zadávacího řízení odmítl nabídku žalobkyně, a dalších souvisejících rozhodnutí EUIPO přijatých v rámci téhož řízení, včetně rozhodnutí, jimiž byla předmětná zakázka zadána jiným uchazečům, a zadruhé návrh na náhradu škody údajně vzniklé v důsledku ztráty příležitosti k získání této zakázky.

V rámci přezkumu návrhu na náhradu škody Tribunál připomněl, že ke vzniku mimosmluvní odpovědnosti Unie ve smyslu čl. 340 druhého pododstavce SFEU za protiprávní jednání jejích orgánů musí být splněny tři podmínky, a to protiprávnost vytykávaného jednání, existence skutečné škody a existence příčinné souvislosti mezi tvrzeným jednáním a uplatňovanou škodou. Tyto zásady se mutatis mutandis uplatní i na mimosmluvní odpovědnost Unie ve smyslu téhož ustanovení za protiprávní jednání a škodu způsobenou jednou z jejích institucí, jakou je EUIPO, již je posledně uvedený na základě čl. 118 odst. 3 nařízení č. 207/2009 povinen nahradit. Tribunál v této souvislosti zdůraznil, že návrh na náhradu škody je v projednávané věci založen na týchž protiprávních jednáních, jako jsou protiprávní jednání uplatněná na podporu návrhu na zrušení rozhodnutí o odmítnutí nabídky, a že toto rozhodnutí je z meritorního hlediska v řadě ohledů protiprávní, a to z důvodu porušení zásady rovného zacházení mezi uchazeči a zjevně nesprávných posouzení, jakož i několika nedostatků v odůvodnění. Pokud však jde o existenci příčinné souvislosti mezi uvedeným protiprávním jednáním a údajně vzniklou škodou, Tribunál upřesnil, že na základě nedostatečného odůvodnění nelze prokázat, že pokud by k němu nedošlo, zakázka mohla být, či dokonce měla být zadána žalobkyni. Pokud jde naproti tomu o příčinnou souvislost mezi ostatními protiprávnostmi, kterými jsou stížena napadená rozhodnutí, a ztrátou příležitosti, nemůže se EUIPO omezit na tvrzení, že s ohledem na svou širokou posuzovací pravomoc jakožto zadavatel nebyl povinen podepsat rámcovou smlouvu s žalobkyní. Tyto vady totiž nutně ovlivnily příležitost žalobkyně k lepšímu umístění v předmětném řízení. Z toho vyplývá, že i s ohledem na široký prostor pro uvážení zadavatele týkající se zadání dotčené zakázky představuje ztráta příležitosti žalobkyně v projednávané věci skutečnou a určitou škodu.

Kromě toho v takové situaci jako v projednávané věci, kdy na konci sporného řízení u Tribunálu existuje významné nebezpečí, že dotčená zakázka již byla v plném rozsahu realizována, by samotné neuznání ztráty takové příležitosti a nezbytnosti přiznat náhradu škody unijním soudem bylo v tomto ohledu v rozporu se zásadou účinné soudní ochrany zakotvenou v článku 47 Listiny základních práv. Tribunál poznamenal, že navíc je třeba zohlednit to, že z důvodu podmínek upravujících řízení o předběžných opatřeních u předsedy Tribunálu je uchazeč, jehož nabídka byla ohodnocena a protiprávně odmítnuta, v praxi jen zřídkakdy s to dosáhnout odkladu vykonatelnosti takového rozhodnutí. Proto je nezbytné odškodnit žalobkyni z titulu ztráty příležitosti v rozsahu, v němž rozhodnutí o odmítnutí nabídky – i v případě zrušení se zpětným účinkem – v praxi s konečnou platností zamezilo možnosti, že by jí byla dotčená zakázka zadána.

136 | Věc C-376/16 P, *EUIPO v. European Dynamics Luxembourg a další*, a usnesení ze dne 24. listopadu 2016, *European Dynamics Luxembourg a další v. EUIPO*, C-379/16 P, nezveřejněné, [EU:C:2016:905](#)

137 | Viz též výše úvahy věnované tomuto rozsudku v části „X. Zadávání veřejných zakázek orgánů Unie“.

XIII. KASAČNÍ OPRAVNÉ PROSTŘEDKY

Z 39 rozhodnutí vydaných kasačním senátem Tribunálu během roku 2016 stojí za zvláštní zmínku rozsudek ze dne 27. října 2016, **ECB v. Cerafogli** (T-787/14 P, [EU:T:2016:633](#)), neboť představuje další posun týkající se právního režimu přípustnosti námitek protiprávnosti v oblasti veřejné služby.

V tomto rozsudku, který vydal rozšířený senát, dospěl totiž Tribunál k závěru, že struktura právního režimu námítka protiprávnosti, a zejména důvody související s tím, že pouze soud je oprávněn konstatovat nepoužitelnost aktu s obecnou působností, jej nutně vedou k tomu, aby neuplatnil pravidlo shody mezi žalobou a stížností, jež k tomu, aby námitka protiprávnosti byla přípustná ve stadiu soudního řízení, vyžaduje, aby tato námitka byla vznesena již ve stadiu stížnosti, jež předchází soudnímu řízení. Tribunál v tomto ohledu rozhodl, že i když incidenční povaha námítka protiprávnosti neznemožňuje vznést takovou námitku ve fázi stížnosti, neznamená to, že je nepřipustná, pokud je poprvé vznesena před unijním soudem.

XIV. NÁVRHY NA PŘEDBĚŽNÁ OPATŘENÍ

V roce 2016 rozhodl Tribunál s konečnou platností ve 23 věcech¹³⁸, vydal devět usnesení o přerušení řízení podle čl. 157 odst. 2 jednacího řádu a vyhověl dvěma návrhům na odklad vykonatelnosti v usneseních ze dne 20. července 2016, **PTC Therapeutics International v. EMA** (T-718/15 R, nezveřejněné, napadené kasačním opravným prostředkem¹³⁹, [EU:T:2016:425](#)), a ze dne 20. července 2016, **MSD Animal Health Innovation a Intervet international v. EMA** (T-729/15 R, nezveřejněné, napadené kasačním opravným prostředkem¹⁴⁰, [EU:T:2016:435](#)).

V těchto dvou usneseních týkajících se problematiky související se zveřejněním údajně důvěrných informací Evropskou agenturou pro léčivé přípravky (EMA) podle nařízení č. 1049/2001, zaujal předseda Tribunálu stejný postoj jako v odpovídajících usneseních vydaných v letech 2014 a 2015¹⁴¹.

Předseda Tribunálu nejprve uznal existenci *fumus boni juris*, když připomněl, že pokud jde o spory týkající se prozatímní ochrany údajně důvěrných údajů, může soudce příslušný pro rozhodování o předběžných opatřeních v zásadě dospět k závěru, že není dán *fumus boni juris*, pouze v případě, že by dotčené informace zjevně neměly důvěrnou povahu, aby nepopřel čistě akcesorickou a předběžnou povahu řízení o předběžných opatřeních. Konstatoval, že v projednávané věci přitom jde o posouzení důvěrnosti zpráv popisujících inovační podnikovou strategii zavedenou žalobkyněmi za účelem provedení klinických zkoušek,

138 | Dvě rozhodnutí byla přijata v souladu s ustanoveními čl. 157 odst. 4 ve spojení s článkem 12 jednacího řádu Tribunálu, a sice usnesení ze dne 16. prosince 2016, **Casasnovas Bernad v. Komise** (T-826/16 R, nezveřejněné, [EU:T:2016:752](#)), a ze dne 11. listopadu 2016, **Solelec a další v. Parlament** (T-281/16 R, nezveřejněné, [EU:T:2016:659](#)).

139 | Věc C-513/16 P(R), **EMA v. PTC Therapeutics International**.

140 | Věc C-512/16 P(R), **EMA v. MSD Animal Health Innovation a Intervet International**.

141 | Jedná se o usnesení ze dne 13. února 2014, **Luxembourg Pamol (Cyprus) a Luxembourg Industries v. Komise** (T-578/13 R, nezveřejněné, [EU:T:2014:103](#)), a ze dne 25. července 2014, **Deza v. ECHA** (T-189/14 R, nezveřejněné, [EU:T:2014:686](#)), která nebyla napadena kasačním opravným prostředkem (viz výroční zpráva 2014, s. 161 a 162), a usnesení ze dne 1. září 2015, **Pari Pharmav. EMA** (T-235/15 R, [EU:T:2015:587](#)). Posledně zmíněné usnesení bylo napadeno kasačním opravným prostředkem, k němuž Soudní dvůr vydal usnesení o nevydání rozhodnutí ve věci samé [usnesení ze dne 17. března 2016, **EMA v. Pari Pharma**, C-550/15 P(R), nezveřejněné, [EU:C:2016:196](#)]. Předseda Tribunálu, na kterého se EMA obrátila v návaznosti na uvedené usnesení o nevydání rozhodnutí ve věci samé, zamítl návrh směřující k tomu, aby bylo zrušeno usnesení o přerušení ze dne 1. září 2015 (usnesení ze dne 23. května 2016, **Pari Pharmav. EMA**, T-235/15 R, nezveřejněné, [EU:T:2016:309](#)). V rámci řízení o kasačním opravném prostředku místopředseda Soudního dvora zrušil usnesení ze dne 23. května 2016 a zrušil usnesení ze dne 1. září 2016 [usnesení ze dne 18. října 2016, **EMA v. Pari Pharma**, C-406/16 P(R), nezveřejněné, [EU:C:2016:775](#)].

jež jsou nezbytné k získání registrace léčivého přípravku, nebo toxikologických zkoušek vyžadovaných v rámci zkoušek bezpečnosti léčivého přípravku. Předseda Tribunálu v tomto ohledu uvedl, že jelikož neexistuje judikatura v oblasti léčivých přípravků, která by umožňovala snadno zodpovědět otázky týkající se důvěrné povahy, které mají být v projednávané věci vyřešeny pozdějším rozsudkem ve věci samé, jde o dosud neřešené zásadní otázky, jež nemohou být poprvé zodpovězeny soudcem příslušným pro rozhodování o předběžných opatřeních, nýbrž vyžadují důkladný přezkum v rámci hlavního řízení.

Předseda Tribunálu měl následně za to, že při zvážení zájmů převažují zájmy navrhovatelek. Ve věcech, v nichž byla vydána tato dvě usnesení, bude soud rozhodující ve věci samé muset rozhodnout o platnosti rozhodnutí EMA zpřístupnit sporné zprávy třetí osobě. K zachování užitečného účinku rozsudku, který toto rozhodnutí zruší, musí mít přitom navrhovatelky možnost zamezit tomuto zpřístupnění před skončením hlavního řízení. Pokud by však byl návrh na předběžné opatření zamítnut, byl by takovýto rozsudek zbaven užitečného účinku, neboť EMA bude moci uvedené zprávy zveřejnit, což by předjímalo budoucí rozhodnutí ve věci samé. Kromě toho v odpověď na námitku vznesenou EMA, podle které by tento přístup vedl k možným obstrukcím, předseda Tribunálu dospěl k závěru, že takovéto riziko neexistuje, neboť shledal existenci *fumus boni juris*, a považuje-li EMA za nezbytné rychleji se dovolávat zásady transparentnosti, má stále možnost podat žádost o projednání věci ve zrychleném řízení.

Pokud jde o naléhavost, předseda Tribunálu nejprve uznal vážnost tvrzené škody, když s ohledem na relevantní judikaturu připomněl, že pro účely řízení o předběžném opatření je třeba vycházet z domněnky důvěrnosti informací obsažených ve sporných zprávách. Vzhledem k tomu, že se tyto informace týkaly výrobní a obchodní činnosti navrhovatelek, představovaly nehmotný majetek, který mohl být použit ke konkurenčním účelům, jehož hodnota by výrazně klesla, kdyby tyto informace ztratily svoji důvěrnou povahu. Předseda Tribunálu zadruhé dospěl k závěru o nenapravitelnosti škody, která by mohla vzniknout zpřístupněním sporných zpráv třetím osobám, jež podaly žádost o přístup na základě nařízení č. 1049/2001. Jak již bylo zdůrazněno v usneseních vydaných v letech 2014 a 2015, z mechanismu přístupu k dokumentům zavedeného uvedeným nařízením totiž vyplývá, že tyto třetí osoby by se s uvedenými informacemi okamžitě seznámily a mohly by jich ihned využít ke konkurenčním účelům, a tím by došlo k oslabení konkurenčního postavení navrhovatelek. Vzhledem k tomu, že zpřístupnění dokumentu na tomto právním základě má účinek *erga omnes*, tvrzená škoda se nejeví jako vyčíslitelná, neboť neurčitý a neomezený počet současných nebo potenciálních konkurentů na celém světě může získat tyto informace s cílem jejich čteného krátkodobého, střednědobého nebo dlouhodobého využití.

Předseda Tribunálu mimoto upřesnil, že i když škodu tvrzenou navrhovatelkami nelze kvalifikovat jako nenapravitelnou, musí každopádně chránit sporné zprávy v plném rozsahu před zpřístupněním zamýšleným EMA. Připomněl, že nelze přezkoumat důvěrnost každého jednotlivého údaje obsaženého ve sporných zprávách za účelem částečného zpřístupnění předmětných zpráv, neboť nelze ve stadiu posouzení návrhu na předběžné opatření vyloučit, že soud rozhodující ve věci samé uzná zásadu obecné presumpce důvěrnosti sporných zpráv. Pakliže by byl přijat tento přístup, žádné zpřístupnění – byť částečné – uvedených zpráv by nebylo dovoleno. Za takovýchto okolností musí soudce příslušný pro rozhodování o předběžných opatřeních přihlídnout k akcesorické povaze svých pravomocí a odepřít částečný přístup, aby rozhodnutí soudce rozhodujícího ve věci samé nebylo zbaveno užitečného účinku. V opačném případě by zpřístupnění údajů, které by soudce rozhodující ve věci samé následně považoval za důvěrné, vedlo k tomu, že by si soudce příslušný pro rozhodování o předběžných opatřeních přisvojil pravomoci těchto soudců, kteří jsou jako jediní oprávněni vyjádřit se v rozhodnutí, kterým se končí hlavní řízení, k důvěrnosti uvedených údajů, a v důsledku toho ke konečnému povolení zpřístupnění. Hrozilo by nebezpečí, že by takovýto zásah do pravomocí soudce rozhodujícího ve věci samé, k němuž dochází úmyslně a se znalostí věci, mohl porušit právo na „zákonného soudce“ plynoucí z čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

Z věcí, v nichž bylo vydáno usnesení zamítající návrh na odklad vykonatelnosti, usnesení ze dne 19. července 2016, **Belgie v. Komise** (T-131/16 R, nezveřejněné, [EU:T:2016:427](#)), poskytlo předsedovi Tribunálu zejména možnost posoudit v kontextu vrácení podpory prohlášené za neslučitelnou s vnitřním trhem relevanci zmírnění podmínek týkajících se naléhavosti v případě, že prokázaný fumus boni juris je obzvláště závažný. Soudce příslušný pro rozhodování o předběžných opatřeních v této souvislosti připomněl, že takovéto zmírnění podmínek bylo připuštěno pouze ve třech sporech (spory týkající se omezujících opatření, zadávání veřejných zakázek a přístupu k dokumentům), ve kterých se ze systémových důvodů jevílo jako nepřiměřeně obtížné, či dokonce nemožné, aby byla splněna tato podmínka, která je stanovena v jednacím řádu a tradičně vykládána v judikatuře. Vzhledem k tomu, že projednávanou věc není možné podřadit pod žádný z důvodů pro zmírnění podmínek provedené v rámci uvedených sporů, je třeba podmínky týkající se fumus boni juris a naléhavosti uplatnit tak, jak jsou tradičně vykládány v judikatuře, takže Belgické království mělo prokázat bezprostřednost vážné a nenapravitelné újmy, přičemž fumus boni juris, ať je jakkoliv silný, nemůže zhojit nedostatek naléhavosti.

C | ČINNOST KANCELÁŘE TRIBUNÁLU V ROCE 2016

Emmanuel COULON, vedoucí kanceláře Tribunálu

Následující příspěvek představuje úplnou novinku. Vedoucí kanceláře Tribunálu jej totiž do zprávy o soudní činnosti Soudního dvora předkládá vůbec poprvé.

Zároveň je to příležitost popsat tři charakteristické rysy kanceláře Tribunálu.

Zprvce kancelář Tribunálu je jediným organizačním útvarem tohoto soudu. V rámci Soudního dvora Evropské unie se tedy liší od útvarů, které jsou společné Soudnímu dvoru a Tribunálu (a které byly do 1. září 2016 společné i Soudu pro veřejnou službu). Tato skutečnost vyplývá z relevantních předpisů, které odrážejí funkční požadavky.

Zadruhé kancelář představuje administrativní centrum soudní agendy. S vědomím toho, že kvalitní administrativa přispívá ke kvalitnímu rozhodování, kancelář pracuje tak, aby mohl Tribunál přijímat kvalitní rozhodnutí v předvídatelných a optimálních lhůtách. Každodenním cílem kanceláře je tudíž přispívat k řádnému fungování soudu a obecně ke kvalitě soudních rozhodnutí. Přispívání k řádnému chodu soudu je zajišťováno z prostředků, které má soud k dispozici, za současného dodržování procesních pravidel. V tomto ohledu je třeba mít na paměti, že kancelář nemá žádný vliv na počet zahájených věcí, na počet ukončených věcí, ani na počet procesních písemností předložených v rámci projednávaných věcí, a že tudíž musí zpracovat všechny procesní písemnosti, přičemž tuto úlohu spočívající v podpoře činnosti soudu nelze externalizovat. Rovněž je třeba připomenout, že kancelář zpracovává procesní písemnosti podané v kterémkoliv z 24 jazyků uvedených v jednacím řádu Tribunálu a písemně komunikuje se zástupci účastníků řízení v jednacím jazyce dané věci.

Zatřetí činnost kanceláře má jak externí povahu, jelikož kancelář po celou dobu soudního řízení, s výjimkou jednání, vystupuje jako zprostředkovatel mezi účastníky řízení, tak interní povahu, jelikož je přímo k dispozici členům soudu, kterým poskytuje podporu při všech činnostech souvisejících s jejich mandátem.

Rok 2016, během něhož byla provedena první¹ a druhá² fáze reformy soudní struktury orgánu, jejímž cílem je do roku 2019 zdvojnásobit počet soudců Tribunálu, byl začátkem nové éry. Kvůli nástupu dalších soudců do funkce, přenesení pravomocí rozhodovat v prvním stupni spory mezi úředníky a ostatními zaměstnanci na jedné straně a orgány Evropské unie na straně druhé a odchodu a příchodu soudců v rámci částečné obměny soudního kolegia bylo třeba přijmout různá opatření, která musela být předem připravena a následně provedena. Detailně promyšlená organizace a fungování soudu byly přizpůsobeny tak, aby bylo dosaženo cíle reformy soudní struktury Soudního dvora Evropské unie, který spočívá zejména ve snížení počtu projednávaných věcí a zkrácení délky řízení před Tribunálem. Soudu a jeho kanceláři na to byly poskytnuty prostředky. Počet rozpočtem stanovených služebních míst kanceláře byl tudíž s účinností od 1. ledna 2016 zvýšen z 55 na 72.

Kancelář hrála při provádění této reformy hlavní roli. Schopnost přizpůsobit se, zorganizovat se, reagovat, předvídat, pozorovat, naslouchat, činit návrhy atd. – to jsou výrazy, které nemohou chybět při hodnocení

1] Návrh Soudního dvora předložený v březnu 2011 se konkretizoval přijetím nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2015/2422 ze dne 16. prosince 2015, kterým se mění Protokol č. 3 o statutu Soudního dvora Evropské unie (Úř. věst. 2015, L 341, s. 14).

2] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2016/1192 ze dne 6. července 2016 o přenesení pravomocí rozhodovat v prvním stupni spory mezi Evropskou unií a jejími zaměstnanci na Tribunál (Úř. věst. 2016, L 200, s. 137).

činnosti, kterou kancelář vyvíjela za účelem zajištění svého optimálního fungování a toho, aby mohla v období provádění této reformy pokračovat v pečlivé práci. Soud se mohl opět spolehnout na pracovní nasazení kvalifikovaných a motivovaných zaměstnanců kanceláře a plně využil přínosů nové procesní úpravy (jednačního řádu a prováděcích předpisů k jednacímu řádu) přizpůsobené povaze věcí zahájených před soudem, která vstoupila v platnost dne 1. července 2015.

Na konci roku 2016 bylo možno s uspokojením konstatovat, že kancelář v souladu s požadavky spravedlivého procesu splnila úlohy, které jí svěřují právní předpisy a soud, a to navzdory okolnostem vyznačujícím se celou řadou velkých a hlubokých změn.

Kancelář totiž poskytovala Tribunálu podporu jeho soudní činnosti a administrativní podporu tím, že:

- zabezpečovala řádný průběh řízení a řádné vedení spisů;
- zabezpečovala komunikaci mezi zástupci účastníků řízení a soudci;
- aktivně asistovala soudcům a jejich spolupracovníkům;
- vyřizovala administrativní záležitosti Tribunálu pod vedením jeho předsedy a s pomocí útvarů Soudního dvora Evropské unie.

Provádění reformy však mělo celou řadu důsledků.

I. ORGANIZAČNÍ DŮSLEDKY SOUVISEJÍCÍ S NÁSTUPEM NOVÝCH SOUDCŮ DO FUNKCE

V průběhu roku 2016 došlo v několika po sobě následujících fázích ke jmenování 22 nových soudců Tribunálu a jejich nástupu do funkce.

Co se týče první fáze reformy soudní struktury orgánu, jejímž cílem bylo jmenování dvanácti dalších soudců Tribunálu, dne 13. dubna 2016 složilo před Soudním dvorem přísahu sedm soudců jmenovaných dne 23. března 2016, dne 8. června 2016 složili přísahu tři soudci jmenovaní dne 24. května 2016 a dne 19. září 2016 složil přísahu jeden soudce jmenovaný dne 7. září 2016.

V rámci druhé fáze reformy, jejímž cílem bylo jmenování sedmi dalších soudců Tribunálu, bylo dne 7. září 2016 jmenováno pět soudců, kteří složili přísahu dne 19. září 2016³.

Dne 19. září 2016 složilo přísahu před Soudním dvorem také pět nových soudců jmenovaných namísto soudců Tribunálu, jejichž mandát nebyl obnoven, a jeden nový soudce jmenovaný namísto soudce Tribunálu, který odstoupil z funkce.

Dne 20. září 2016 Tribunál zvolil svého předsedu a místopředsedu a dne 21. září 2016 soudci zvolili devět předsedů senátů složených z pěti soudců.

3| K 31. prosinci 2016 měl být jmenován ještě jeden z dvanácti dalších soudců, s jejichž jmenováním se počítalo v rámci první fáze reformy, a dva ze sedmi dalších soudců, s jejichž jmenováním se počítalo v rámci druhé fáze reformy.

Po nástupu jednotlivých soudců do funkce Tribunál přidělil soudce k senátům, sestavil nové agendy věcí a soudcům nově přidělil věci. Kancelář v souladu s jednacím řádem informovala účastníky řízení v dotčených věcech a zveřejnila v Úředním věstníku Evropské unie všechna rozhodnutí, která Tribunál přijal⁴. Při každém novém přidělení kancelář aktualizovala všechny interní databáze.

Nástup soudců a zaměstnanců jejich kabinetů do funkce a zařízení kanceláří za tímto účelem vyžadovaly ze strany soudní kanceláře značnou administrativní podporu spočívající v důsledné přípravné práci se společnými útvary orgánu, ve vhodném přijetí a provázení při výkonu funkce, jakož i v pečlivém dohledu při přidělování zaměstnanců.

Ukončení funkce šesti soudců bylo dále příležitostí k tomu, aby bylo na slavnostním shromáždění, které Tribunál zorganizoval v souvislosti s odchodem soudců poprvé dne 19. září 2016, vyjádřeno poděkování za jejich činnost, která přispěla k výkonu spravedlnosti.

K 31. prosinci 2016 představovali soudci, kteří se ujali funkce v průběhu tohoto roku, polovinu kolegia skládajícího se ze 44 soudců. Taková situace nemá v historii našeho soudu obdoby, a pokud jde o administrativní dopady na kancelář Tribunálu, nelze ji srovnat ani s příchodem deseti soudců z členských států, které přistoupily k Unii v roce 2004.

II. PROCESNÍ DŮSLEDKY REFORMY

Postoupení věcí týkajících se veřejné služby na úrovni prvního stupně

Nařízení 2015/2422 stanovilo, že zvýšení počtu soudců Tribunálu o sedm k 1. září 2016 bude spojeno s přenesením pravomoci rozhodovat v prvním stupni o věcech týkajících se veřejné služby na Tribunál.

Přenesení pravomoci rozhodovat v prvním stupni spory mezi Uníí a jejími zaměstnanci bylo provedeno nařízením 2016/1192, podle něhož má Tribunál pravomoc rozhodovat v prvním stupni spory mezi Uníí a jejími zaměstnanci podle článku 270 SFEU, včetně sporů mezi orgány, institucemi nebo subjekty na jedné straně a jejich zaměstnanci na straně druhé, které spadají do pravomoci Soudního dvora Evropské unie.

Nařízení 2016/1192 bylo přijato dne 6. července 2016. Přijetí tohoto právního předpisu přitom bylo podmínkou schválení změn jednacích řádů Radou Evropské unie, jejichž cílem bylo poskytnout Tribunálu vhodný a trvalý procesní rámec, v němž bude od 1. září 2016 rozhodovat o věcech týkajících se veřejné služby.

Poté, co obdržel stanovisko Soudního dvora, Tribunál proto v časovém předstihu předložil Radě změny svého jednacích řádů již v březnu 2016.

Změny jednacích řádů, které Rada schválila dne 6. července 2016 a soud přijal dne 13. července 2016, byly zveřejněny v Úředním věstníku Evropské unie dne 12. srpna 2016⁵ a vstoupily v platnost dne 1. září 2016.

4| Zejména rozhodnutí Tribunálu o způsobu určování soudců, kteří nahradí soudce, na jejichž straně nastala překážka (Úř. věst. 2016, C 296, s. 2), o složení velkého senátu (Úř. věst. 2016, C 296, s. 2), o kritériích přidělování věcí senátům (Úř. věst. 2016, C 296, s. 2) a o zřízení senátů a přidělení soudců k senátům (Úř. věst. 2016, C 392, s. 2).

5| Úř. věst. 2016, L 217, s. 73.

Když Tribunál dne 13. července 2016 rozhodl o změně prováděcích předpisů k jednacímu řádu, vzal do úvahy i zvláštnosti sporů v oblasti veřejné služby a důsledky změny procesních pravidel⁶.

Přímým důsledkem přijetí nařízení 2016/1192 bylo zrušení Soudu pro veřejnou službu Evropské unie k 31. srpnu 2016 a postoupení věcí týkajících se veřejné služby, které byly tímto soudem projednávány k uvedenému datu, Tribunálu. Kancelář Soudu pro veřejnou službu a kancelář Tribunálu spolupracovaly tím nejlepším možným způsobem, aby toto postoupení připravily a zajistily, že se odehraje za optimálních podmínek.

Fyzické a elektronické postoupení spisů proběhlo bez problémů, za účelem zohlednění zvláštností předpisů upravujících řízení ve věcech veřejné služby byly aktualizovány informační systémy, ihned byly aktualizovány databáze a kancelář Tribunálu začala okamžitě pracovat s novými spisy. Účastníkům řízení a dotčené veřejnosti byly poskytnuty potřebné informace, a to díky informování ze strany kanceláře Soudu pro veřejnou službu, které postoupení předcházelo, následnému oznámení, které učinila kancelář Tribunálu prostřednictvím dopisů zaslaných zástupcům účastníků řízení ve všech 139 postoupených věcech, a zveřejnění tabulky, která znázorňovala, jaké spisové značky věcí projednávaných před Soudem pro veřejnou službu (F-...) odpovídají spisovým značkám, které věcem po postoupení přidělil Tribunál (T-...), v Úředním věstníku Evropské unie⁷.

Další změny procesních pravidel

I když bylo velké množství energie v roce 2016 vynaloženo na provádění strukturální reformy, pokud to odůvodňovaly nebo vyžadovaly nastalé okolnosti, byly navrženy úpravy procesních předpisů.

Zprv musel Tribunál, aby dodržel požadavek plynoucí ze vstupu nařízení (EU) 2015/2424 v platnost⁸, změnit svůj jednací řád a zohlednit změnu názvu Úřadu pro harmonizaci na vnitřním trhu (ochranné známky a vzory) (OHIM), který se od 23. března 2016 nazývá Úřad Evropské unie pro duševní vlastnictví (EUIPO). Změnu jednacího řádu schválenou Radou dne 6. července 2016 přijal Tribunál dne 13. července 2016⁹.

I když taková terminologická změna nebyla nikterak podstatná, pro Tribunál a Soudní dvůr z ní vyplynula nutnost úprav, které nelze přehlížet. Za účelem jejího zohlednění totiž musely být upraveny všechny informační systémy orgánu, což bylo spojeno s mobilizací zdrojů kanceláře a několika dalších útvarů.

Zadruhé byl pozměněn článek 105 jednacího řádu, který se týká nakládání s údaji či podklady týkajícími se bezpečnosti nebo zahraniční politiky Unie nebo jednoho či více jejích členských států. Ačkoliv ještě nebyla dokončena práce na ustanoveních podmiňujících uplatnitelnost tohoto článku, který nebyl jako jediný článek jednacího řádu od 1. července 2015 použitelný, dne 13. července 2016 byl novelizován čl. 105 odst. 10¹⁰ a do jednacího řádu Soudního dvora byl doplněn jeden článek. Byl tak upraven procesní rámec, který má zabezpečit, aby údaje či podklady týkající se bezpečnosti nebo zahraniční politiky Unie nebo jednoho či více jejích členských států byly tomu, kdo je předložil, vydány zpět až po skončení soudního řízení, tzn. až

6| Úř. věst. 2016, L 217, s. 78.

7| Úř. věst. 2016, C 364, p. 2.

8| Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2424 ze dne 16. prosince 2015, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 207/2009 o ochranné známce Společenství a nařízení Komise (ES) č. 2868/95, kterým se provádí nařízení Rady (ES) č. 40/94 o ochranné známce Společenství, a zrušuje nařízení Komise (ES) č. 2869/95 o poplatcích placených Úřadu pro harmonizaci ve vnitřním trhu (ochranné známky a vzory) (Úř. věst. 2015, L 341, s. 21).

9| Úř. věst. 2016, L 217, s. 71.

10| Úř. věst. 2016, L 217, s. 72.

po uplynutí lhůty k podání kasačního opravného prostředku proti rozhodnutí Tribunálu nebo byl-li kasační opravný prostředek podán, až po ukončení řízení před Soudním dvorem.

Tento procesní režim by nebyl úplný, kdyby nebyl doplněn vhodným bezpečnostním opatřením na ochranu údajů či podkladů týkajících se bezpečnosti nebo zahraniční politiky Unie nebo jejích členských států v jednotlivých fázích dokazování před Tribunálem. Článek 105 odst. 11 jednacního řádu tedy obsahuje ustanovení, které opravňuje Tribunál stanovit pravidla, jež umožní zavést komplexní bezpečnostní systém na ochranu takových informací. Tribunál přijal tato pravidla rozhodnutím (EU) 2016/2387¹¹, které bylo vypracováno v úzké spolupráci se Soudním dvorem a útvarem, který je v rámci orgánu pověřen zajišťováním bezpečnosti. V důsledku zveřejnění uvedeného rozhodnutí v Úředním věstníku Evropské unie dne 24. prosince 2016, kdy Soudní dvůr zveřejnil také své rozhodnutí (EU) 2016/2386¹², se stal článek 105 jednacního řádu použitelným ode dne 25. prosince 2016.

Kancelář Tribunálu se coby útvar, který administrativně spravuje věci, v nichž jsou předkládány citlivé dokumenty, ve značné míře podílela na vypracování úpravy, která má zajistit, aby se s takovými dokumenty zacházelo obdobným způsobem jako s dokumenty klasifikovanými jako „SECRET EU“, což mimo jiné zahrnuje používání postupů, jejichž cílem je udělení prověrek úředníkům a ostatním zaměstnancům orgánu.

III. PODPORA ČINNOSTI SOUDU

Nehledě na velké změny popsané výše kancelář plnila svoji úlohu spočívající v podpoře činnosti soudu: zpracovala 835 návrhů na zahájení řízení, 139 věcí týkajících se veřejné služby, které Tribunálu dne 1. září 2016 postoupil Soud pro veřejnou službu, a dalších 3 879 podání předložených v rámci projednávaných věcí, zapsala do rejstříku 49 773 procesních písemností, vykonala rozhodnutí přijatá soudními kolegiemi ve formě organizačních procesních opatření nebo v rámci provádění důkazů a vypracovala 1 412 soudních oznámení do Úředního věstníku Evropské unie.

Kancelář kromě toho asistovala soudcům a jejich kabinetům při jejich každodenní práci v rámci 321 zasedání senátů a 244 věcí, v nichž se konalo jednání.

Logistická podpora, kterou kancelář poskytuje v různých formách (pomoc při koordinaci, dokumentace, správa informačních systémů, vypracování statistik), má soudu umožnit práci v co nejlepších podmínkách, a to zejména tím, že přispívá ke kvalitě rozhodnutí předsedy a devíti soudních kolegií a místopředsedovi napomáhá plnit úlohu spočívající v zajišťování konzistentnosti judikatury, kterou mu soud svěřil v září 2016.

Při plnění úlohy spočívající v podpoře činnosti soudu mohla kancelář využívat přínosů elektronizace téměř všech fází soudního řízení, a to včetně interní komunikace s kabinety soudců a externí komunikace se zástupci účastníků řízení.

Elektronizace řízení nesporně odpomohla kanceláři – v zájmu všech – od opakujících se úkolů, což jí umožnilo ještě více individualizovat odpovědi, které se od tohoto útvaru očekávají, a soustředit své zdroje na oblasti, které si to skutečně zasluhují.

11 | Rozhodnutí Tribunálu (EU) 2016/2387 ze dne 14. září 2016 o bezpečnostních pravidlech týkajících se údajů či podkladů předložených na základě čl. 105 odst. 1 nebo 2 jednacního řádu (Úř. věst. 2016, L 355, s. 18).

12 | Rozhodnutí Soudního dvora (EU) 2016/2386 ze dne 20. září 2016 o bezpečnostních pravidlech týkajících se údajů či podkladů předložených Tribunálu na základě článku 105 jeho jednacního řádu (Úř. věst. 2016, L 355, s. 5).

Co se týče interní komunikace mezi kanceláři a kabinety soudců Tribunálu, je třeba poukázat na elektronické komunikační zprávy¹³, které se s úspěchem využívají již celé dva roky. Díky okamžité komunikaci mezi kanceláři a kabinety soudců došlo ke zjednodušení interních postupů, racionalizaci metod práce a úspoře zdrojů a času, což přispívá k optimalizaci využívání času pracovníků soudu. Digitalizace kromě toho zajišťuje úplnou dohledatelnost komunikace a umožňuje kvantifikovat danou činnost. V roce 2016 zaslala kancelář kabinetům v rámci projednávaných věcí 10 822 zpráv.

Externí komunikace se zástupci účastníků řízení nyní probíhá ve značné míře prostřednictvím aplikace e-Curia¹⁴, která je společná pro Tribunál i Soudní dvůr. Úspěch této aplikace je nepopiratelný a svědčí o něm její stále častější využívání. Procentuální podíl podání učiněných prostřednictvím této aplikace od jejího zprovoznění v listopadu 2011 stále roste, stejně tak jako počet advokátů a zmocněnců, kteří mají přístupový účet¹⁵. V roce 2016 bylo touto elektronickou formou učiněno k Tribunálu 76 % podání (oproti 72 % v roce 2015), což odpovídá 396 072 stranám (466 875 stran v roce 2015), a přístupový účet na e-Curia mají v současnosti všechny členské státy a 3 014 advokátů a zmocněnců. Budou přijata opatření nezbytná k dosažení toho, aby se prostřednictvím e-Curia podávalo k Tribunálu 100 % procesních písemností, čímž by bylo možné využít všech praktických výhod této aplikace, a to zejména zamezením souběžnému zpracovávání podání v papírové i elektronické podobě.

Rok 2016 byl prvním celým rokem, kdy se uplatňovala procesní pravidla, jež vstoupila v platnost dne 1. července 2015. Ačkoliv ještě nelze vyzdvihnout všechna pozitiva plynoucí z tohoto nového právního rámce, je třeba s uspokojením konstatovat, že objektivně lze mít za to, že již bylo dosaženo sledovaných cílů spočívajících ve zjednodušení a racionalizaci, a to vzhledem k podstatnému snížení počtu usnesení připravených kanceláři (241 oproti 521 v roce 2015)¹⁶, k vyřízení prvních přímých žalob rozsudkem bez jednání¹⁷, k výraznému snížení počtu vyjádření k jednacím jazyku předložených ve věcech týkajících se duševního vlastnictví (33 oproti 279 v roce 2015) a k okolnosti, že v této kategorii věcí neprobíhá druhá výměna spisů účastníků řízení. Snížila se také míra odstraňování vad návrhů, které nespĺňují formální náležitosti (klesla pod 39 %), byť je i nadále příliš vysoká, a to zejména u žalob ve věcech týkajících se duševního vlastnictví.

Byla tedy přijata nezbytná opatření, která mají kanceláři Tribunálu umožnit plnit její úkoly, a úsilí vynaložené v roce 2016 vedlo ke konkrétním výsledkům.

Byly rovněž učiněny první kroky k tomu, aby kancelář Tribunálu mohla čelit výzvam roku 2017, v jehož průběhu by měla být kapacita rozhodování Tribunálu posílena o tři další soudce, a připravit se na rok 2019, v němž bude provedena poslední fáze reformy soudní struktury orgánu spočívající v nástupu devíti dalších soudců do funkce.

13| Komunikace mezi kanceláři a kabinety soudců Tribunálu probíhá formou komunikačních zpráv, které mají za cíl poskytnout určité informace nebo získat rozhodnutí příslušného orgánu o určité procesní otázce. Tyto zprávy mají od listopadu 2014 elektronickou podobu.

14| Rozhodnutí Tribunálu ze dne 14. září 2011 o podávání a doručování procesních písemností prostřednictvím aplikace e-Curia (Úř. věst. 2011, C 289, s. 9).

15| Od 1. července 2015 již k podání procesních písemností nelze využít elektronickou poštu.

16| Od 1. července 2015 jsou některá rozhodnutí, která byla předtím přijímána ve formě usnesení (přerušení řízení a pokračování v řízení, spojení věcí, vedlejší účastenství členského státu nebo orgánu, nejsou-li dotčeny důvěrné údaje), přijímána ve formě prostých rozhodnutí zakládaných do spisu.

17| Do 1. července 2015 bylo možné rozhodnout rozsudkem bez jednání pouze ve věcech týkajících se duševního vlastnictví a o kasačních opravných prostředcích podaných proti rozhodnutím Soudu pro veřejnou službu.

D | SOUDNÍ STATISTIKY TRIBUNÁLU

I. OBECNÁ ČINNOST TRIBUNÁLU

1. Zahájené, ukončené, projednávané věci (2012-2016)

II. ZAHÁJENÉ VĚCI

2. Povaha řízení (2012-2016)
3. Povaha žalob (2012-2016)
4. Předmět žalob (2012-2016)

III. UKONČENÉ VĚCI

5. Povaha řízení (2012-2016)
6. Předmět žalob (2016)
7. Předmět žalob (2012-2016)
8. Soudní kolegia (2012-2016)
9. Délka trvání řízení v měsících (2012-2016)

IV. VĚCI PROJEDNÁVANÉ K 31. PROSINCI

10. Povaha řízení (2012-2016)
11. Předmět žalob (2012-2016)
12. Soudní kolegia (2012-2016)

V. RŮZNÉ

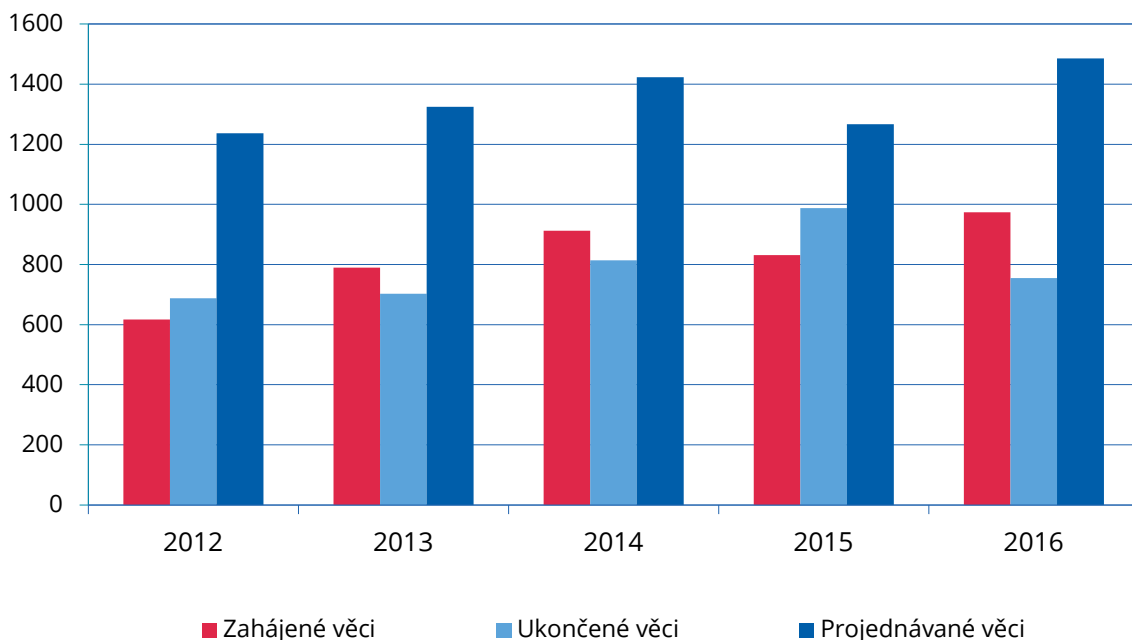
13. Řízení o předběžných opatřeních (2012-2016)
14. Zrychlená řízení (2012-2016)
15. Rozhodnutí Tribunálu, proti kterým byl podán kasační opravný prostředek k Soudnímu dvoru (1990-2016)
16. Rozdělení kasačních opravných prostředků k Soudnímu dvoru podle povahy řízení (2012-2016)
17. Výsledky kasačních opravných prostředků k Soudnímu dvoru (2016)
18. Výsledky kasačních opravných prostředků k Soudnímu dvoru (2012-2016)
19. Obecný vývoj (1989-2016)

VI. ČINNOST SOUDNÍ KANCELÁŘE TRIBUNÁLU

20. Činnost soudní kanceláře Tribunálu (2015-2016)
21. Způsoby předkládání podání Tribunálu
22. Počet stran předložených prostřednictvím aplikace e-Curia (2012-2016)
23. Sdělení v Úředním věstníku Evropské unie (2012-2016)
24. Počet věcí s přednesem řečí (2012-2016)

I. OBECNÁ ČINNOST TRIBUNÁLU

1. ZAHÁJENÉ, UKONČENÉ, PROJEDNÁVANÉ VĚCI (2012-2016)^{1 2}

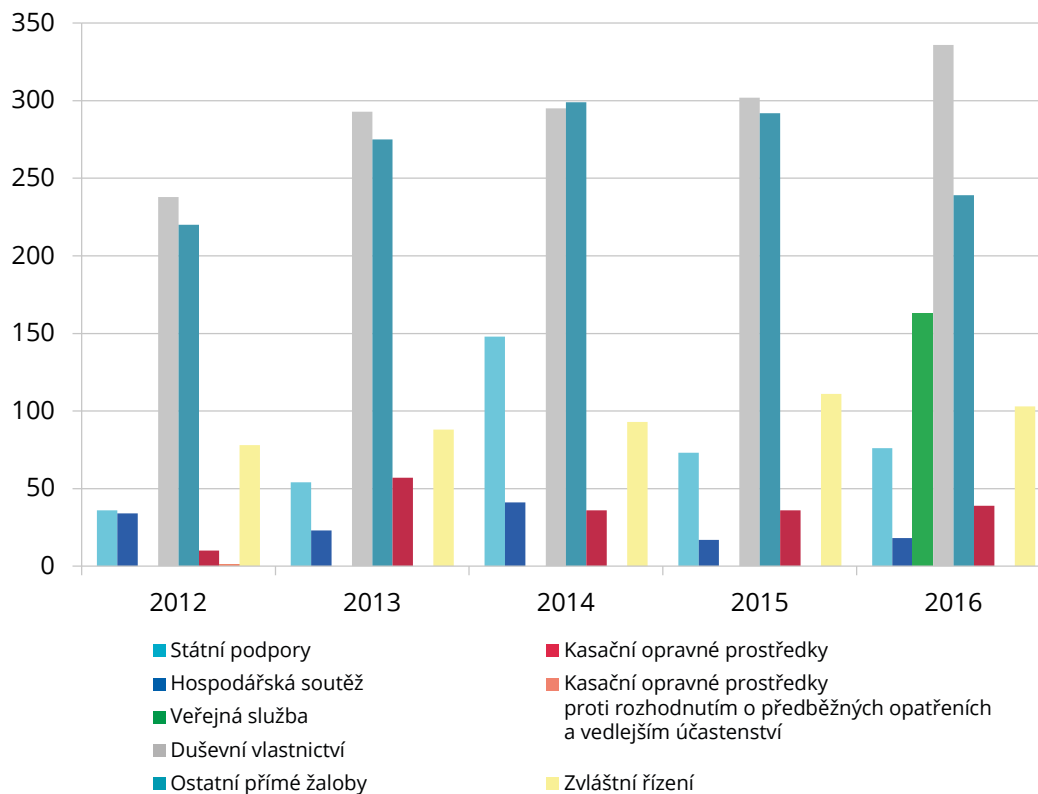
	2012	2013	2014	2015	2016
Zahájené věci	617	790	912	831	974
Ukončené věci	688	702	814	987	755
Projednávané věci	1 237	1 325	1 423	1 267	1 486

1] Nemí-li uvedeno jinak, tato tabulka a tabulky na následujících stranách zohledňují zvláštní řízení. Za „zvláštní řízení“ jsou považována: odpor proti rozsudku pro zmeškání (článek 41 statutu Soudního dvora; článek 166 jednacího řádu Tribunálu); námitky třetí osoby (článek 42 statutu Soudního dvora; článek 167 jednacího řádu Tribunálu); výklad rozsudků a usnesení (článek 43 statutu Soudního dvora; článek 168 jednacího řádu Tribunálu); obnova řízení (článek 44 statutu Soudního dvora; článek 169 jednacího řádu Tribunálu); právní pomoc (článek 148 jednacího řádu Tribunálu); oprava rozsudků a usnesení (článek 164 jednacího řádu Tribunálu) a spor o přiznání náhrady nákladů řízení (článek 170 jednacího řádu Tribunálu).

2] Nemí-li uvedeno jinak, tato tabulka a tabulky na následujících stranách zohledňují řízení o předběžných opatřeních.

II. ZAHÁJENÉ VĚCI

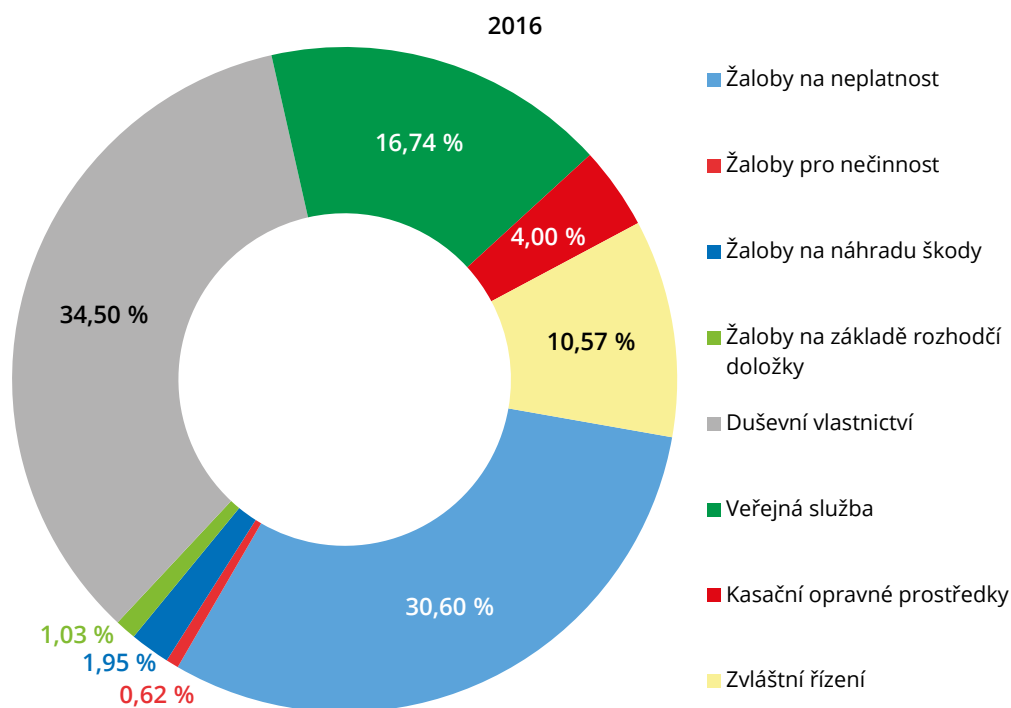
2. POVAHA ŘÍZENÍ (2012-2016)

	2012	2013	2014	2015	2016 ¹
Státní podpory	36	54	148	73	76
Hospodářská soutěž	34	23	41	17	18
Veřejná služba					163
Duševní vlastnictví	238	293	295	302	336
Ostatní přímé žaloby	220	275	299	292	239
Kasační opravné prostředky	10	57	36	36	39
Kasační opravné prostředky proti rozhodnutím o předběžných opatřeních a vedlejším účastenství	1				
Zvláštní řízení	78	88	93	111	103
Celkem	617	790	912	831	974

1] 1. září 2016 bylo 123 věcí z oblasti veřejné služby a 16 zvláštních řízení v této oblasti převedeno Tribunálu.

3. POVAHA ŽALOB (2012-2016)

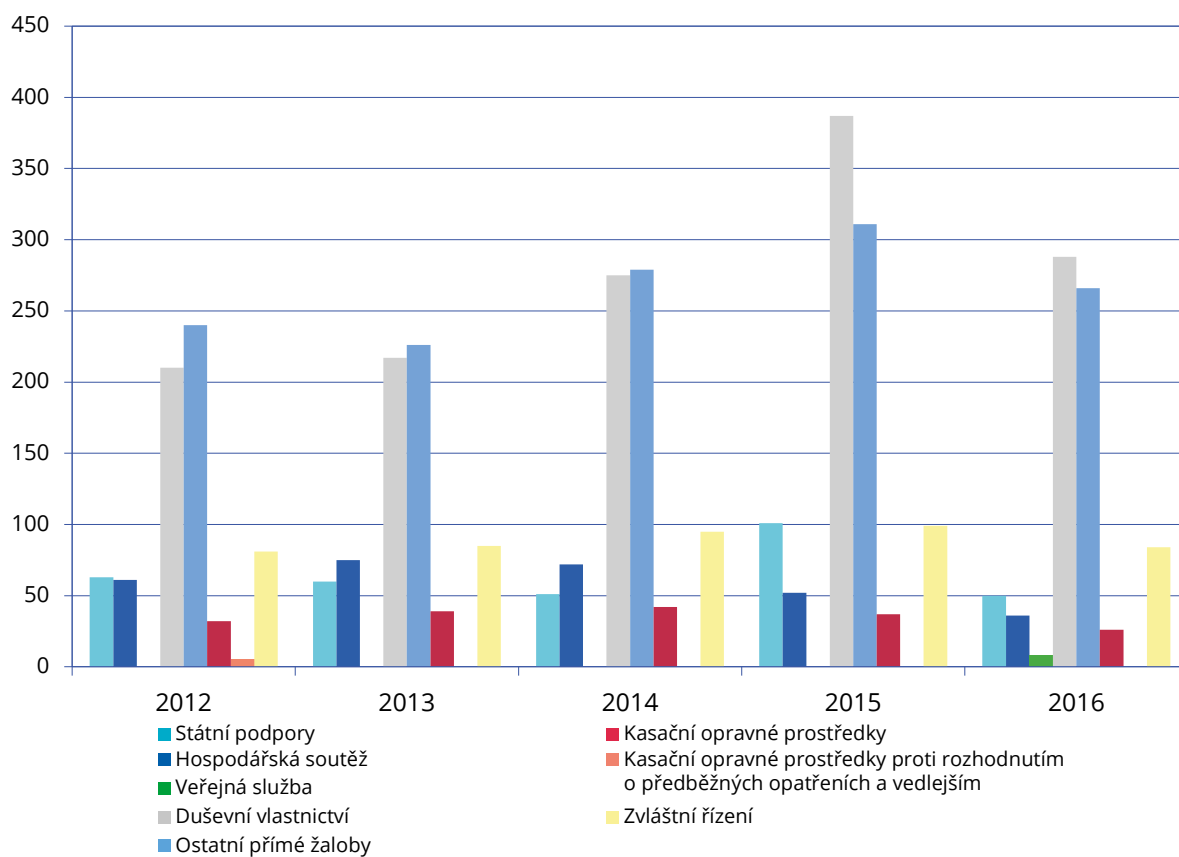
	2012	2013	2014	2015	2016
Žaloby na neplatnost	257	319	423	332	298
Žaloby pro nečinnost	8	12	12	5	6
Žaloby na náhradu škody	17	15	39	30	19
Žaloby na základě rozhodčí doložky	8	6	14	15	10
Duševní vlastnictví	238	293	295	302	336
Veřejná služba					163
Kasační opravné prostředky	10	57	36	36	39
Kasační opravné prostředky proti rozhodnutím o předběžných opatřeních a vedlejších účastenství	1				
Zvláštní řízení	78	88	93	111	103
Celkem	617	790	912	831	974

4. PŘEDMĚT ŽALOB (2012-2016)

	2012	2013	2014	2015	2016
Celní unie a společný celní tarif	6	1	8		3
Cestovní ruch		2			
Daně	1	1	1	1	2
Doprava		5	1		
Duševní a průmyslové vlastnictví	238	294	295	303	336
Energie		1	3	3	4
Evropské občanství			1		
Finanční předpisy (rozpočet, finanční rámec, vlastní zdroje, boj proti podvodům)	1		4	7	4
Hospodářská a měnová politika	3	15	4	3	23
Hospodářská soutěž	34	23	41	17	18
Hospodářská, sociální a teritoriální soudržnost	4	3	3	5	2
Institucionální právo	41	44	67	53	52
Kultura		1			1
Obchodní politika	20	23	31	6	17
Ochrana spotřebitele		1	1	2	1
Omezující opatření (vnější činnost)	59	41	69	55	28
Politika rybolovu		3	3		1
Právo podniků			1	1	
Přidružení zámořských zemí a území		1			
Přistoupení nových států		1			
Přístup k dokumentům	18	20	17	48	19
Prostor svobody, bezpečnosti a práva		6	1		7
Průmyslová politika			2		
Registrace, hodnocení, povolování a omezování chemických látek (nařízení REACH)	2	12	3	5	6
Rozhodčí doložka	8	6	14	15	10
Sbližování právních předpisů		13		1	1
Sociální politika	1		1		1
Sociální zabezpečení migrujících pracovníků		1			
Společná zahraniční a bezpečnostní politika		2			1
Státní podpory	36	54	148	73	76
Svoboda usazování			1		
Transevropské sítě		3			
Veřejné zakázky	23	15	16	23	9
Veřejné zdraví	12	5	11	2	6
Vnější činnost Evropské unie	1		2	1	2
Volný pohyb kapitálu				2	1
Volný pohyb osob				1	1
Volný pohyb služeb	1		1		1
Volný pohyb zboží		1		2	1
Výzkum, technologický rozvoj a vesmír	3	5	2	10	8
Vzdělávání, odborné vzdělávání, mládež a sport	1	2		3	1
Zaměstnanost		2			
Zemědělství	11	27	15	37	20
Životní prostředí	3	11	10	5	6
Celkem Smlouva o ES/SFEU	527	645	777	684	669
Služební řád úředníků	12	57	42	36	202
Zvláštní řízení	78	88	93	111	103
CELKEM	617	790	912	831	974

III. UKONČENÉ VĚCI

5. POVAHA ŘÍZENÍ (2012-2016)

	2012	2013	2014	2015	2016
Státní podpory	63	60	51	101	50
Hospodářská soutěž	61	75	72	52	36
Veřejná služba					5
Duševní vlastnictví	210	217	275	387	288
Ostatní přímé žaloby	240	226	279	311	266
Kasační opravné prostředky	32	39	42	37	26
Kasační opravné prostředky proti rozhodnutím o předběžných opatřeních a vedlejším účastenství	1				
Zvláštní řízení	81	85	95	99	84
Celkem	688	702	814	987	755

6. PŘEDMĚT ŽALOB (2016)

	Rozsudky	Usnesení	Celkem
Celní unie a společný celní tarif	2	1	3
Duševní a průmyslové vlastnictví	224	64	288
Energie		3	3
Finanční předpisy (rozpočet, finanční rámec, vlastní zdroje, boj proti podvodům)		1	1
Hospodářská a měnová politika		2	2
Hospodářská soutěž	35	1	36
Hospodářská, sociální a teritoriální soudržnost		1	1
Institucionální právo	17	29	46
Kultura	1		1
Obchodní politika	19	2	21
Ochrana spotřebitele	1		1
Omezující opatření (vnější činnost)	39	31	70
Politika rybolovu	1	1	2
Přístup k dokumentům	9	4	13
Registrace, hodnocení, povolování a omezování chemických látek (nařízení REACH)	4	4	8
Rozhodčí doložka	11	6	17
Sbližování právních předpisů		1	1
Sociální politika		1	1
Státní podpory	27	23	50
Transevropské sítě	1	1	2
Veřejné zakázky	10	10	20
Veřejné zdraví	1	2	3
Volný pohyb kapitálu		1	1
Volný pohyb služeb		1	1
Volný pohyb zboží		1	1
Výzkum, technologický rozvoj a vesmír	3	3	6
Vzdělávání, odborné vzdělávání, mládež a sport		1	1
Zemědělství	14	20	34
Životní prostředí	2	2	4
Celkem Smlouva o ES/SFEU	421	217	638
Služební řád úředníků	27	6	33
Zvláštní řízení		84	84
CELKEM	448	307	755

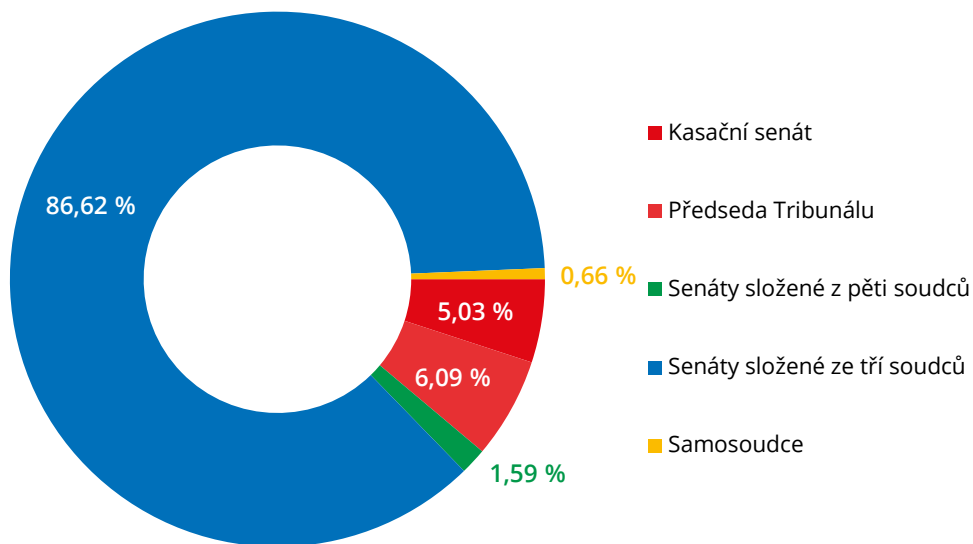
7. PŘEDMĚT ŽALOB (2012-2016)

(ROZSUDKY A USNESENÍ)

	2012	2013	2014	2015	2016
Celní unie a společný celní tarif	6	9	6	4	3
Cestovní ruch		1	1		
Daně	2		2	1	
Doprava	1		3	3	
Duševní a průmyslové vlastnictví	210	218	275	388	288
Energie		1	3	1	3
Evropské občanství			1		
Finanční předpisy (rozpočet, finanční rámec, vlastní zdroje, boj proti podvodům)	2			5	1
Hospodářská a měnová politika	2	1	13	9	2
Hospodářská soutěž	61	75	72	52	36
Hospodářská, sociální a teritoriální soudržnost	12	14	1	6	1
Institucionální právo	41	35	33	58	46
Kultura					1
Obchodní politika	14	19	18	24	21
Ochrana spotřebitele				2	1
Omezující opatření (vnější činnost)	42	40	68	60	70
Politika rybolovu	9	2	15	3	2
Právo podniků				1	
Přidružení zámořských zemí a území			1		
Přistoupení nových států				1	
Přístup k dokumentům	21	19	23	21	13
Prostor svobody, bezpečnosti a práva	2	7	1		
Průmyslová politika				2	
Registrace, hodnocení, povolování a omezování chemických látek (nařízení REACH)	1	6	3	9	8
Rozhodčí doložka	11	8	10	2	17
Sbližování právních předpisů			13		1
Sociální politika	1	4			1
Sociální zabezpečení migrujících pracovníků		1			
Společná zahraniční a bezpečnostní politika			2	1	
Státní podpory	63	59	51	101	50
Svoboda usazování				1	
Transevropské sítě			1		2
Veřejné zakázky	24	21	18	22	20
Veřejné zdraví	2	4	10	15	3
Vnější činnost Evropské unie		2		2	
Volný pohyb kapitálu				2	1
Volný pohyb osob	1			1	
Volný pohyb služeb	2		1		1
Volný pohyb zboží		1		2	1
Výzkum, technologický rozvoj a vesmír	3	4	1	2	6
Vzdělávání, odborné vzdělávání, mládež a sport	1	1	2		1
Zaměstnanost		2			
Zemědělství	32	16	15	32	34
Životní prostředí	8	6	10	18	4
Celkem Smlouva o ES/SFEU	574	576	673	851	638
Celkem Smlouva o ESUO		1			
Služební řád úředníků	33	40	46	37	33
Zvláštní řízení	81	85	95	99	84
CELKEM	688	702	814	987	755

8. SOUDNÍ KOLEGIA (2012-2016)

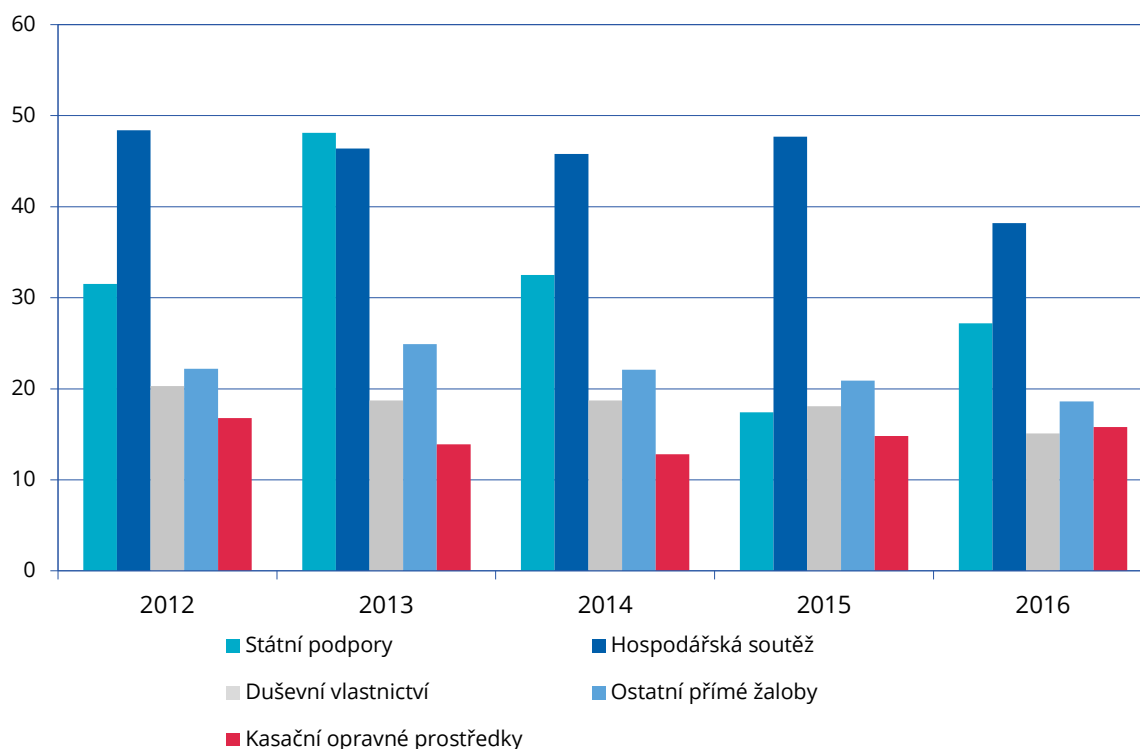
Rozdělení v roce 2016

	2012			2013			2014			2015			2016		
	Rozsudky	Usnesení	Celkem	Rozsudky	Usnesení	Celkem	Rozsudky	Usnesení	Celkem	Rozsudky	Usnesení	Celkem	Rozsudky	Usnesení	Celkem
Kasační senát	17	23	40	13	47	60	21	32	53	23	14	37	25	13	38
Předseda Tribunálu		47	47		38	38		46	46		44	44		46	46
Senáty složené z pěti soudců	9		9	7	1	8	9	7	16	8	3	11	10	2	12
Senáty složené ze tří soudců	328	264	592	378	218	596	398	301	699	538	348	886	408	246	654
Samosoudce										1	8	9	5		5
Celkem	354	334	688	398	304	702	428	386	814	570	417	987	448	307	755

9. DÉLKA TRVÁNÍ ŘÍZENÍ V MĚSÍCÍCH (2012-2016) ¹

(ROZSUDKY A USNESENÍ)

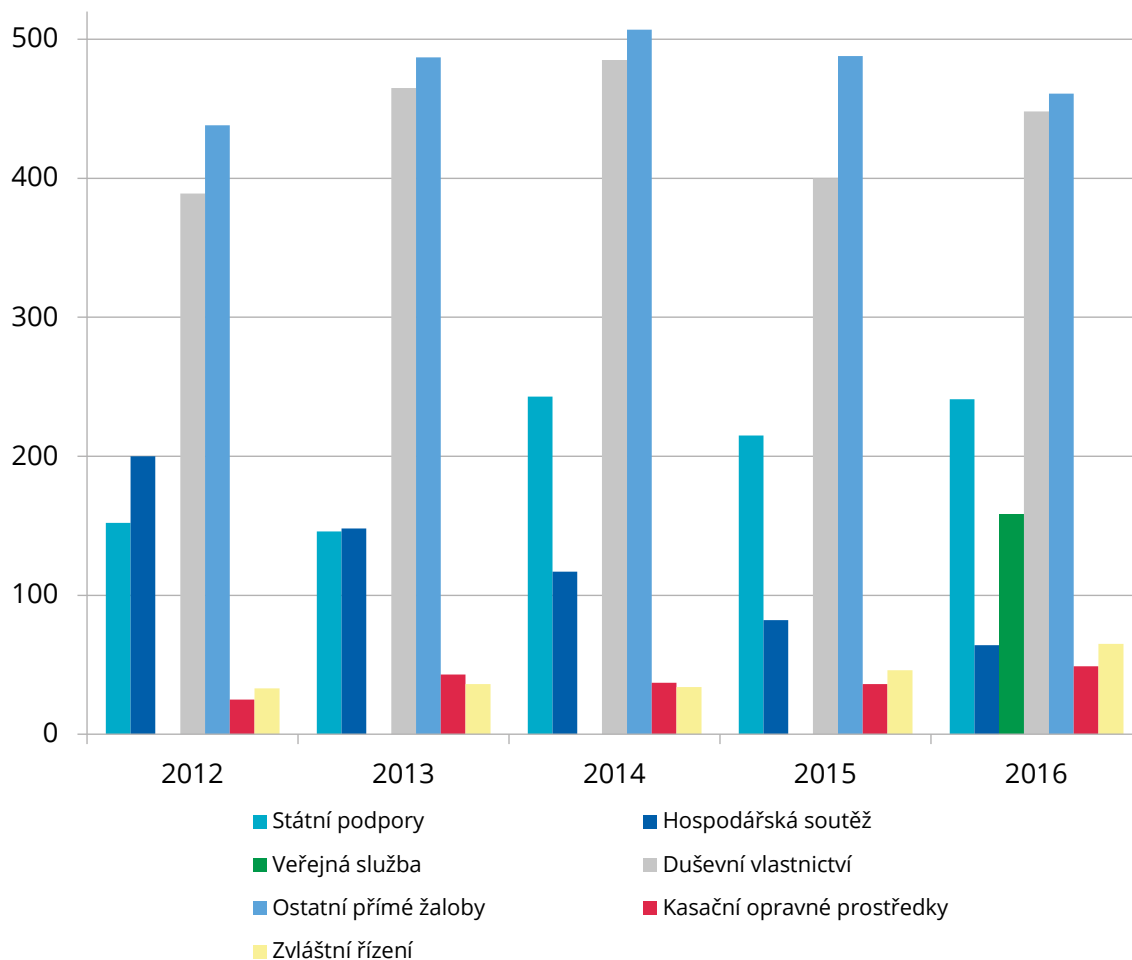

	2012	2013	2014	2015	2016
Státní podpory	31,5	48,1	32,5	17,4	27,2
Hospodářská soutěž	48,4	46,4	45,8	47,7	38,2
Duševní vlastnictví	20,3	18,7	18,7	18,1	15,1
Ostatní přímé žaloby	22,2	24,9	22,1	20,9	18,6
Kasační opravné prostředky	16,8	13,9	12,8	14,8	15,8
Všechny věci	24,8	26,9	23,4	20,6	18,7

1 | Výpočet průměrné délky trvání řízení nezohledňuje: věci, ve kterých bylo rozhodnuto mezitímním rozsudkem; zvláštní řízení; související kasační opravné prostředky nebo kasační opravné prostředky proti předběžným opatřením. Délka trvání je vyjádřena v měsících a desetínách měsíce.

IV. VĚCI PROJEDNÁVANÉ K 31. PROSINCI

10. POVAHA ŘÍZENÍ (2012-2016)

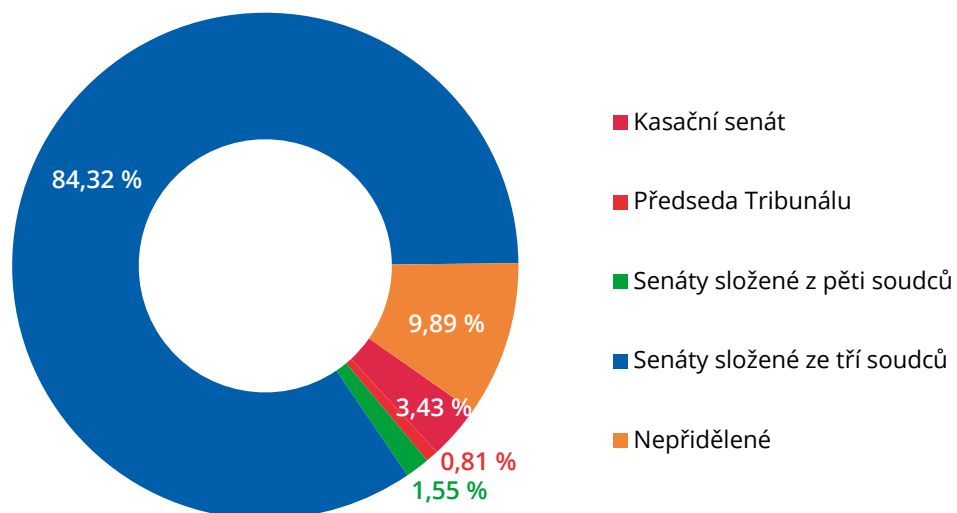
	2012	2013	2014	2015	2016
Státní podpory	152	146	243	215	241
Hospodářská soutěž	200	148	117	82	64
Veřejná služba					158
Duševní vlastnictví	389	465	485	400	448
Ostatní přímé žaloby	438	487	507	488	461
Kasační opravné prostředky	25	43	37	36	49
Zvláštní řízení	33	36	34	46	65
Celkem	1 237	1 325	1 423	1 267	1 486

11. PŘEDMĚT ŽALOB (2012-2016)

	2012	2013	2014	2015	2016
Celní unie a společný celní tarif	15	7	9	5	5
Cestovní ruch		1			
Daně		1			2
Doprava		5	3		
Duševní a průmyslové vlastnictví	389	465	485	400	448
Energie	1	1	1	3	4
Finanční předpisy (rozpočet, finanční rámec, vlastní zdroje, boj proti podvodům)	1	1	5	7	10
Hospodářská a měnová politika	4	18	9	3	24
Hospodářská soutěž	200	148	117	82	64
Hospodářská, sociální a teritoriální soudržnost	24	13	15	14	15
Institucionální právo	41	50	84	79	85
Kultura		1	1	1	1
Obchodní politika	41	45	58	40	36
Ochrana spotřebitele		1	2	2	2
Omezující opatření (vnější činnost)	106	107	108	103	61
Politika rybolovu	16	17	5	2	1
Právo podniků			1	1	1
Přidružení zámořských zemí a území		1			
Přistoupení nových států		1	1		
Přístup k dokumentům	37	38	32	59	65
Prostor svobody, bezpečnosti a práva	1				7
Průmyslová politika			2		
Registrace, hodnocení, povolování a omezování chemických látek (nařízení REACH)	8	14	14	10	8
Rozhodčí doložka	15	13	17	30	23
Sbližování právních předpisů		13		1	1
Sociální politika	4		1	1	1
Společná zahraniční a bezpečnostní politika	1	3	1		1
Státní podpory	151	146	243	215	241
Svoboda usazování			1		
Transevropské sítě		3	2	2	
Veřejné zakázky	42	36	34	35	24
Veřejné zdraví	15	16	17	4	7
Vnější činnost Evropské unie	3	1	3	2	4
Volný pohyb osob					1
Výzkum, technologický rozvoj a vesmír	7	8	9	17	19
Vzdělávání, odborné vzdělávání, mládež a sport	1	2		3	3
Zemědělství	40	51	51	56	42
Životní prostředí	13	18	18	5	7
Celkem Smlouva o ES/SFEU	1 176	1 245	1 349	1 182	1 213
Celkem Smlouva o ESUO	1				
Služební řád úředníků	27	44	40	39	208
Zvláštní řízení	33	36	34	46	65
CELKEM	1 237	1 325	1 423	1 267	1 486

12. SOUDNÍ KOLEGIA (2012-2016)

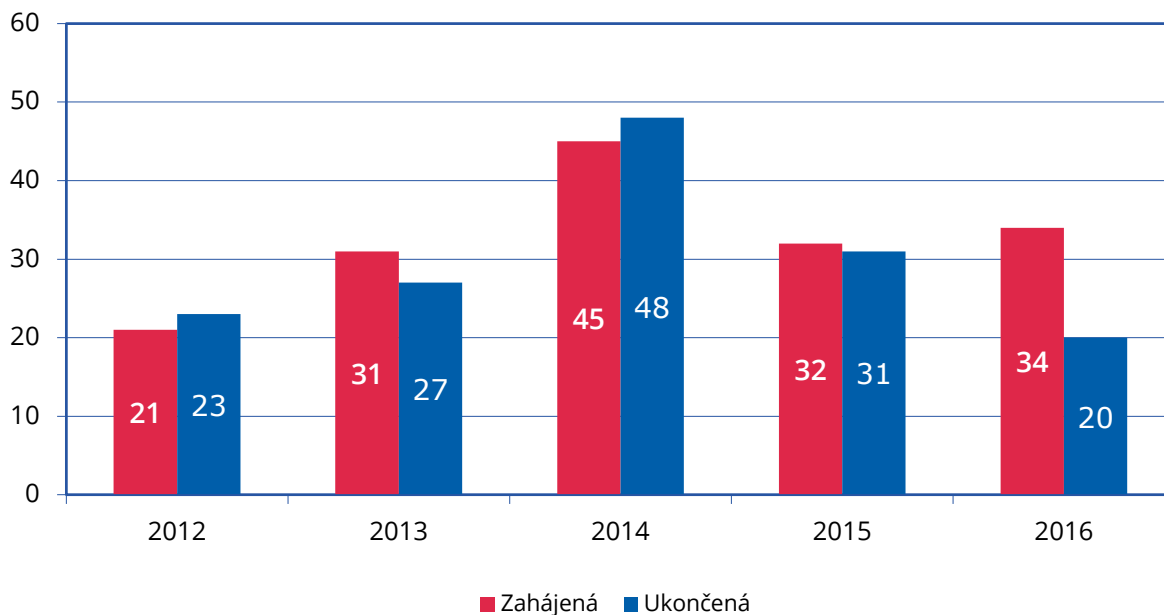
Rozdělení v roce 2016

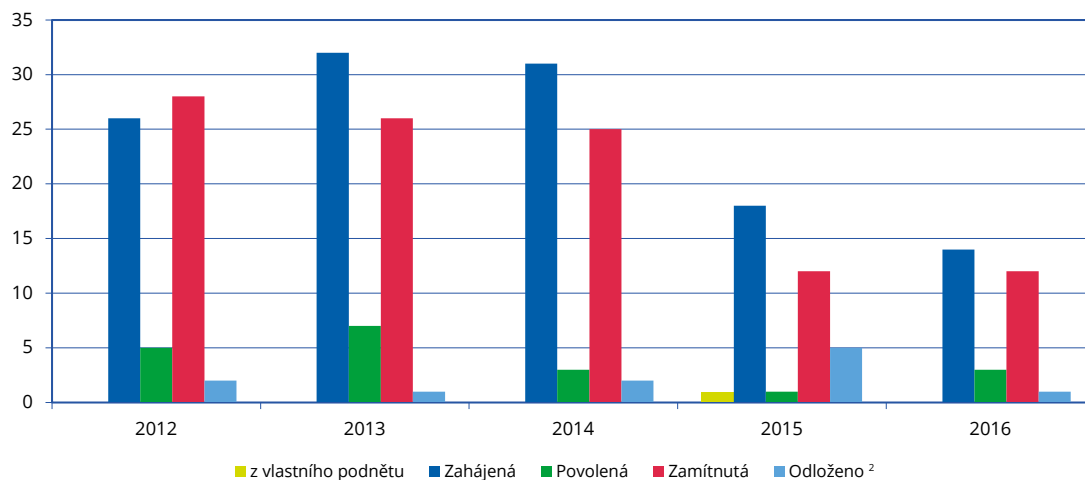
	2012	2013	2014	2015	2016
Kasační senát	40	51	37	48	51
Předseda Tribunálu	1	1	1	12	12
Senáty složené z pěti soudců	10	12	15	6	23
Senáty složené ze tří soudců	1123	1146	1272	1099	1253
Samosoudce				1	
Nepřidělené	63	115	98	101	147
Celkem	1 237	1 325	1 423	1 267	1 486

V. RŮZNÉ

13. ŘÍZENÍ O PŘEDBĚŽNÝCH OPATŘENÍCH (2012-2016)

	2016		Směr rozhodnutí		
	Zahájená řízení o předběžných opatřeních	Ukončená řízení o předběžných opatřeních	Souhlas	Vyškrtnutí/ Nevydání rozhodnutí ve věci	Zamítnutí
Přístup k dokumentům	1	2	2		
Zemědělství	1	3			3
Státní podpory	3	1			1
Rozhodčí doložka	3	1			1
Hospodářská soutěž	1				
Finanční předpisy (rozpočet, finanční rámec, vlastní zdroje, boj proti podvodům)	1	1			1
Institucionální právo	7	4		1	3
Energie	2				
Registrace, hodnocení, povolování a omezování chemických látek (nařízení REACH)	2				
Životní prostředí	1	2			2
Volný pohyb zboží	1	1		1	
Veřejné zakázky	4	2		1	1
Hospodářská a měnová politika	1				
Výzkum, technologický rozvoj a vesmír	3	2			2
Veřejné zdraví	1				
Služební řád úředníků	2	1			1
Celkem	34	20	2	3	15

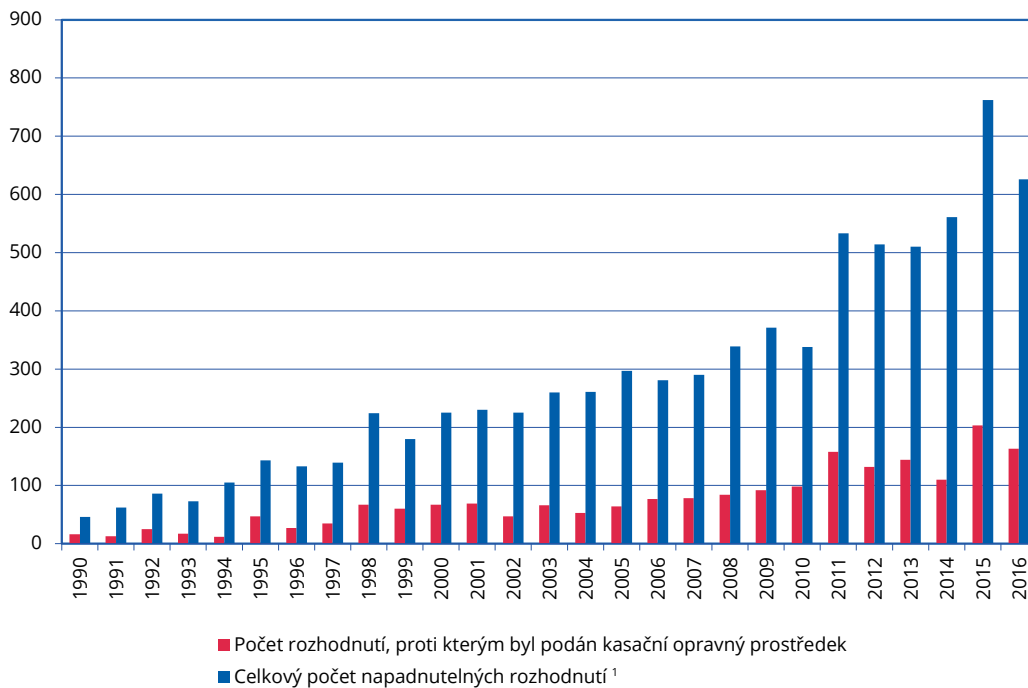
14. ZRYCHLENÁ ŘÍZENÍ (2012-2016) ¹

	2012				2013				2014				2015				2016				
	z vlastního podnětu	Zahájena	Směr rozhodnutí		z vlastního podnětu	Zahájena	Směr rozhodnutí		z vlastního podnětu	Zahájena	Směr rozhodnutí		z vlastního podnětu	Zahájena	Směr rozhodnutí		z vlastního podnětu	Zahájena	Směr rozhodnutí		
		Povolena	Zamítnutá	Odloženo ²		Povolena	Zamítnutá	Odloženo ²		Povolena	Zamítnutá	Odloženo ²		Povolena	Zamítnutá	Odloženo ²		Povolena	Zamítnutá	Odloženo ²	
Přístup k dokumentům	1	2			1	1			2	2			2	2			2	2			
Vnější činnost Evropské unie													1	1							
Zemědělství					1	1							1	1							
Státní podpory	2			2					13	2	10		3	2						2	
Hospodářská, sociální a teritoriální soudržnost	1	1																			
Hospodářská soutěž	2	2			2	2			1	1							1	1			
Institucionální právo	1	1							1		1		2		2		2	2			
Energie					1	1															
Životní prostředí					5	5			1					1							
Prostor svobody, bezpečnosti a práva																	3	3			
Volný pohyb kapitálu													2		2						
Volný pohyb zboží																	1			1	
Veřejné zakázky					2	1			1	2		1	1		1		1	1			
Omezující opatření (vnější činnost)	10	4	16		4	4			9	9			4	4			1	1			
Obchodní politika	3	2			15	2	14	1									1	1			
Hospodářská a měnová politika													1	1							
Veřejné zdraví	5	1	3		1	2			3	1	1	1					1	1			
Služební řád úředníků													1	1			1	1			
Celní unie a společný celní tarif	1	1																			
Celkem	26	5	28	2	32	7	26	1	31	3	25	2	1	18	1	12	5	14	3	12	1

1) Rozhodnout o projednání věci předložené Tribunálu ve zrychleném řízení může Tribunál k žádosti hlavního účastníka řízení a od 1. července 2015 i z vlastního podnětu.

2) Do kategorie „odloženo“ spadají následující případy: zpětvzetí žádosti, zpětvzetí a případy, kdy je o žalobě rozhodnuto usnesením před tím, než je rozhodnuto o žádosti o projednání věci ve zrychleném řízení.

15. ROZHODNUTÍ TRIBUNÁLU, PROTI KTERÝM BYL PODÁN KASAČNÍ OPRAVNÝ PROSTŘEDEK K SOUDNÍMU DVORU (1990-2016)

	Počet rozhodnutí, proti kterým byl podán kasační opravný prostředek	Celkový počet napadnutelných rozhodnutí ¹	Procentní podíl rozhodnutí, proti kterým byl podán kasační opravný prostředek
1990	16	46	35 %
1991	13	62	21 %
1992	25	86	29 %
1993	17	73	23 %
1994	12	105	11 %
1995	47	143	33 %
1996	27	133	20 %
1997	35	139	25 %
1998	67	224	30 %
1999	60	180	33 %
2000	67	225	30 %
2001	69	230	30 %
2002	47	225	21 %
2003	66	260	25 %
2004	53	261	20 %
2005	64	297	22 %
2006	77	281	27 %
2007	78	290	27 %
2008	84	339	25 %
2009	92	371	25 %
2010	98	338	29 %
2011	158	533	30 %
2012	132	514	26 %
2013	144	510	28 %
2014	110	561	20 %
2015	203	762	27 %
2016	163	626	26 %

1| Celkový počet napadnutelných rozhodnutí – rozsudky, usnesení o předběžných opatřeních a o zamítnutí vedlejšího účastenství a všechna usnesení ukončující řízení jiná než usnesení o vyškrtnutí a o postoupení – pro která uplynula lhůta pro podání kasačního opravného prostředku nebo byl kasační opravný prostředek podán.

16. ROZDĚLENÍ KASAČNÍCH OPRAVNÝCH PROSTŘEDKŮ K SOUDNÍMU DVORU PODLE POVAHY ŘÍZENÍ (2012-2016)

	2012			2013			2014			2015			2016		
	Rozhodnutí, která jsou předmětem kasačního opravného prostředku	Napadnutelná rozhodnutí	Kasační opravné prostředky v %	Rozhodnutí, která jsou předmětem kasačního opravného prostředku	Napadnutelná rozhodnutí	Kasační opravné prostředky v %	Rozhodnutí, která jsou předmětem kasačního opravného prostředku	Napadnutelná rozhodnutí	Kasační opravné prostředky v %	Rozhodnutí, která jsou předmětem kasačního opravného prostředku	Napadnutelná rozhodnutí	Kasační opravné prostředky v %	Rozhodnutí, která jsou předmětem kasačního opravného prostředku	Napadnutelná rozhodnutí	Kasační opravné prostředky v %
Státní podpory	18	52	35 %	16	52	31 %	15	77	19 %	22	75	29 %	23	56	41 %
Hospodářská soutěž	24	60	40 %	28	73	38 %	15	44	34 %	32	61	52 %	17	41	41 %
Duševní vlastnictví	41	190	22 %	38	183	21 %	33	209	16 %	64	334	19 %	48	276	17 %
Ostatní přímé žaloby	47	208	23 %	62	202	31 %	47	231	20 %	85	290	29 %	75	253	30 %
Kasační opravné prostředky		2									2				
Zvláštní řízení	2	2	100 %												
Celkem	132	514	26 %	144	510	28 %	110	561	20 %	203	762	27 %	163	626	26 %

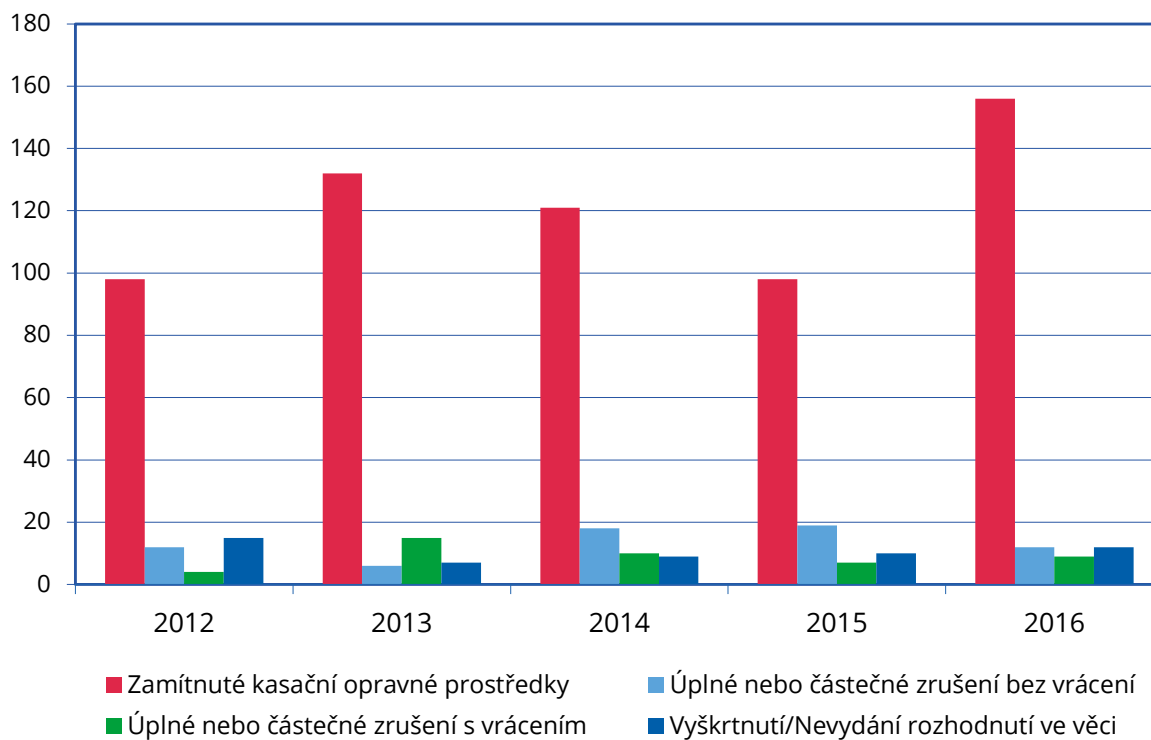
17. VÝSLEDKY KASAČNÍCH OPRAVNÝCH PROSTŘEDKŮ K SOUDNÍMU DVORU (2016)

(ROZSUDKY A USNESENÍ)

	Zamítnuté kasační opravné prostředky	Úplné nebo částečné zrušení bez vrácení	Úplné nebo částečné zrušení s vrácením	Vyškrtnutí/ Nevydání rozhodnutí ve věci	Celkem
Celní unie a společný celní tarif	2				2
Doprava	1				1
Duševní a průmyslové vlastnictví	58	2	2	6	68
Hospodářská a měnová politika	6	3			9
Hospodářská soutěž	18	4	1		23
Hospodářská, sociální a teritoriální soudržnost	2			1	3
Institucionální právo	9			2	11
Obchodní politika	7				7
Politika rybolovu	1				1
Přístup k dokumentům	3		1	1	5
Řízení	3				3
Společná zahraniční a bezpečnostní politika	9		1	1	11
Státní podpory	16	2	3		21
Transevropské sítě	1				1
Veřejné zakázky	3				3
Veřejné zdraví	3				3
Vnější činnost Evropské unie		1			1
Výzkum, technologický rozvoj a vesmír	2		1		3
Zemědělství	4			1	5
Životní prostředí	8				8
Celkem	156	12	9	12	189

18. VÝSLEDKY KASAČNÍCH OPRAVNÝCH PROSTŘEDKŮ K SOUDNÍMU DVORU (2012-2016)

(ROZSUDKY A USNESENÍ)

	2012	2013	2014	2015	2016
Zamítnuté kasační opravné prostředky	98	132	121	98	156
Úplné nebo částečné zrušení bez vrácení	12	6	18	19	12
Úplné nebo částečné zrušení s vrácením	4	15	10	7	9
Vyškrtnutí/Nevydání rozhodnutí ve věci	15	7	9	10	12
Celkem	129	160	158	134	189

19. OBEČNÝ VÝVOJ (1989-2016)ZAHÁJENÉ, UKONČENÉ, PROJEDNÁVANÉ VĚCI

	Zahájené věci ¹	Ukončené věci ²	Věci projednávané k 31. prosinci každého roku
1989	169	1	168
1990	59	82	145
1991	95	67	173
1992	123	125	171
1993	596	106	661
1994	409	442	628
1995	253	265	616
1996	229	186	659
1997	644	186	1 117
1998	238	348	1 007
1999	384	659	732
2000	398	343	787
2001	345	340	792
2002	411	331	872
2003	466	339	999
2004	536	361	1 174
2005	469	610	1 033
2006	432	436	1 029
2007	522	397	1 154
2008	629	605	1 178
2009	568	555	1 191
2010	636	527	1 300
2011	722	714	1 308
2012	617	688	1 237
2013	790	702	1 325
2014	912	814	1 423
2015	831	987	1 267
2016	974	755	1 486
Celkem	13 457	11 971	

1| 1989: Soudní dvůr postoupil 153 věcí nově zřízenému Soudu prvního stupně.
1993: Soudní dvůr postoupil 451 věcí z důvodu prvního rozšíření pravomocí Soudu prvního stupně.
1994: Soudní dvůr postoupil 14 věcí z důvodu druhého rozšíření pravomocí Soudu prvního stupně.
2004–2005: Soudní dvůr postoupil 25 věcí z důvodu třetího rozšíření pravomocí Soudu prvního stupně.
2016: 1. září 2016 bylo 139 věcí z oblasti veřejné služby převedeno Tribunálu.

2| 2005–2006: Soud prvního stupně postoupil 118 věcí nově zřízenému Soudu pro veřejnou službu.

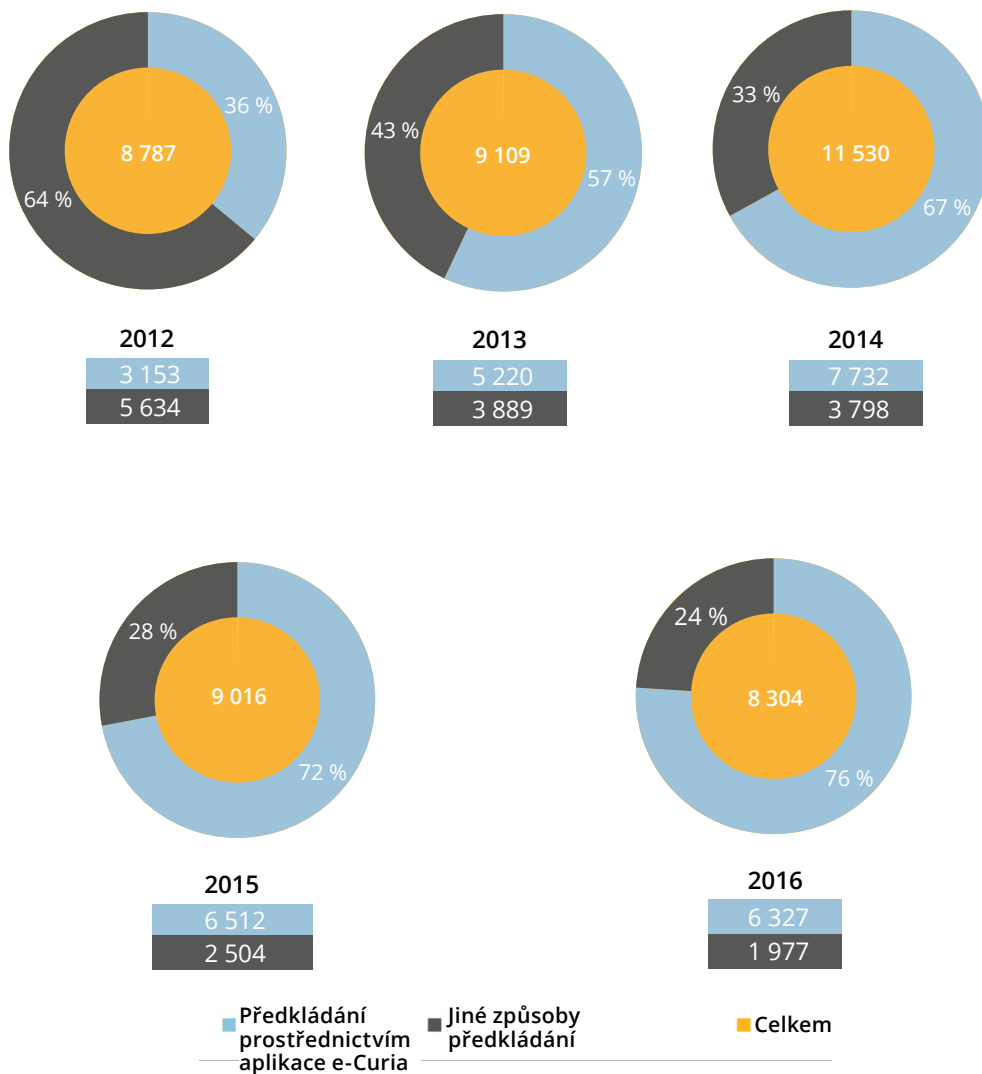
VI. ČINNOST SOUDNÍ KANCELÁŘE TRIBUNÁLU

20. ČINNOST SOUDNÍ KANCELÁŘE TRIBUNÁLU (2015-2016)

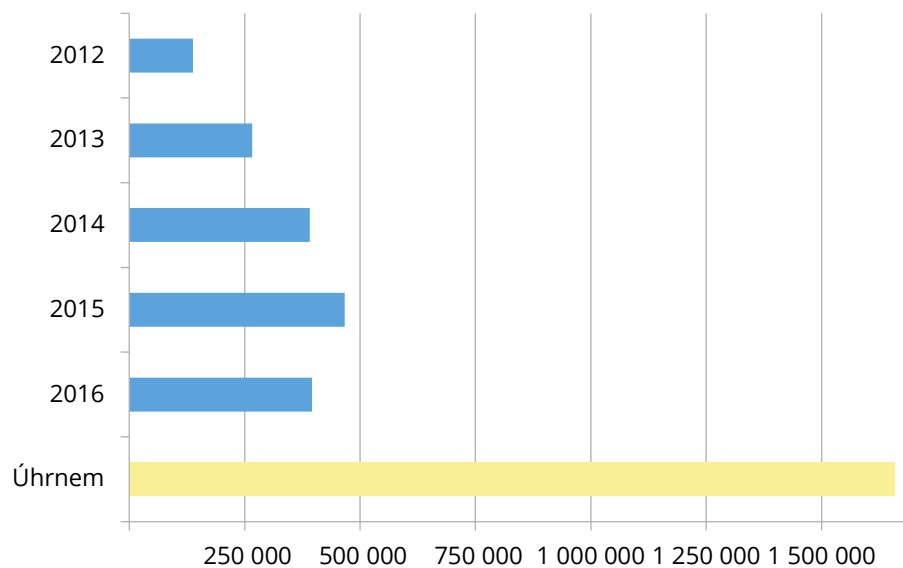
Druh činnosti	2015	2016
Počet podání a podkladů zapsaných do rejstříku vedeného soudní kanceláří ¹	46 432	49 773
Počet návrhů na zahájení řízení ²	831	835
Počet věcí z oblasti veřejné služby převedených Tribunálu ³	–	139
Podíl návrhů na zahájení řízení, u nichž došlo k odstranění vad ⁴	42,50 %	38,20 %
Počet spisů účastníků řízení (mimo návrhy na zahájení řízení)	4 484	3 879
Počet návrhů na vstup vedlejšího účastníka do řízení	194	160
Počet žádostí o důvěrné nakládání (s údaji obsaženými v podáních a podkladech) ⁵	144	163
Návrhy usnesení připravované soudní kanceláří ⁶ (zjevná nepřipustnost před doručením, přerušování řízení/pokračování v řízení, spojení věcí, přezkoumání námitek nepřipustnosti spolu s věcí samou, nezpochybněné vedlejší účastenství, vyškrtnutí, nevydání rozhodnutí ve věci samé v oblasti duševního vlastnictví, znovuotevření ústní části řízení a oprava)	521	241
Počet zasedání senátů (s účastí soudní kanceláře)	303	321
Počet protokolů z jednání a zápisů o vyhlášení rozsudku	873	637

- 1| Tento počet je ukazatelem umožňujícím měřit objem práce útvaru, neboť u každého podání nebo podkladu na vstupu nebo výstupu dochází k zápisu do rejstříku. Počet podání nebo podkladů zapsaných do rejstříku je třeba posuzovat s přihlédnutím k povaze řízení před Tribunálem. Jelikož je v případech přímých žalob počet účastníků řízení omezený [žalobce, žalovaný a případně vedlejší účastník (vedlejší účastníci)], je doručování prováděno pouze těmito účastníky.
- 2| Každý spis účastníka řízení (včetně návrhu na zahájení řízení) musí být zapsán do rejstříku, vložen do spisu, případně musí být odstraněny vady, sdělen kabinetům soudců s předávacím listem, v některých případech podrobným, a poté případně přeložen a nakonec doručen účastníkům řízení.
- 3| 1. září 2016
- 4| Pokud návrh na zahájení řízení (totéž platí i pro jakýkoli jiný spis účastníka řízení) nedodrží některé požadavky, soudní kancelář přistoupí k odstranění vad, jak stanoví procesní pravidla.
- 5| Počet žádostí o důvěrnost nemá vliv na množství údajů obsažených v jednom či několika spisech účastníků řízení, u nichž je žádáno o důvěrné nakládání.
- 6| Od 1. července 2015, kdy vstoupil v platnost nový jednací řád Tribunálu, jsou některá rozhodnutí, jež byla předtím přijímána formou usnesení (přerušování řízení/pokračování v řízení, spojení věcí, vedlejší účastenství členského státu nebo orgánu bez důvěrného nakládání), přijímána formou prostého rozhodnutí založeného do soudního spisu ve věci.

21. ZPŮSOBY PŘEDKLÁDÁNÍ PODÁNÍ TRIBUNÁLU

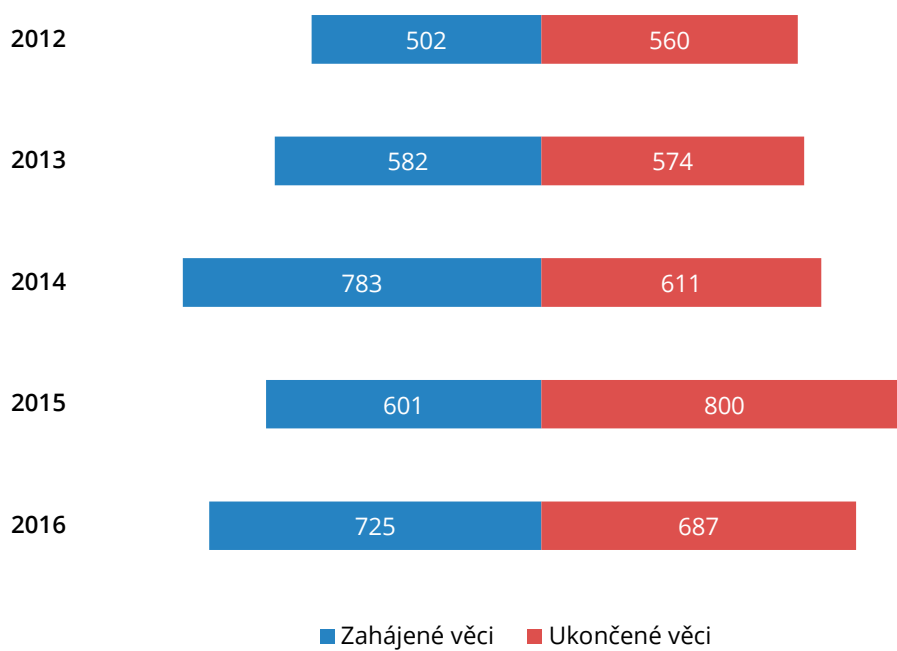

22. POČET STRAN PŘEDLOŽENÝCH PROSTŘEDNICTVÍM APLIKACE E-CURIA (2012-2016)

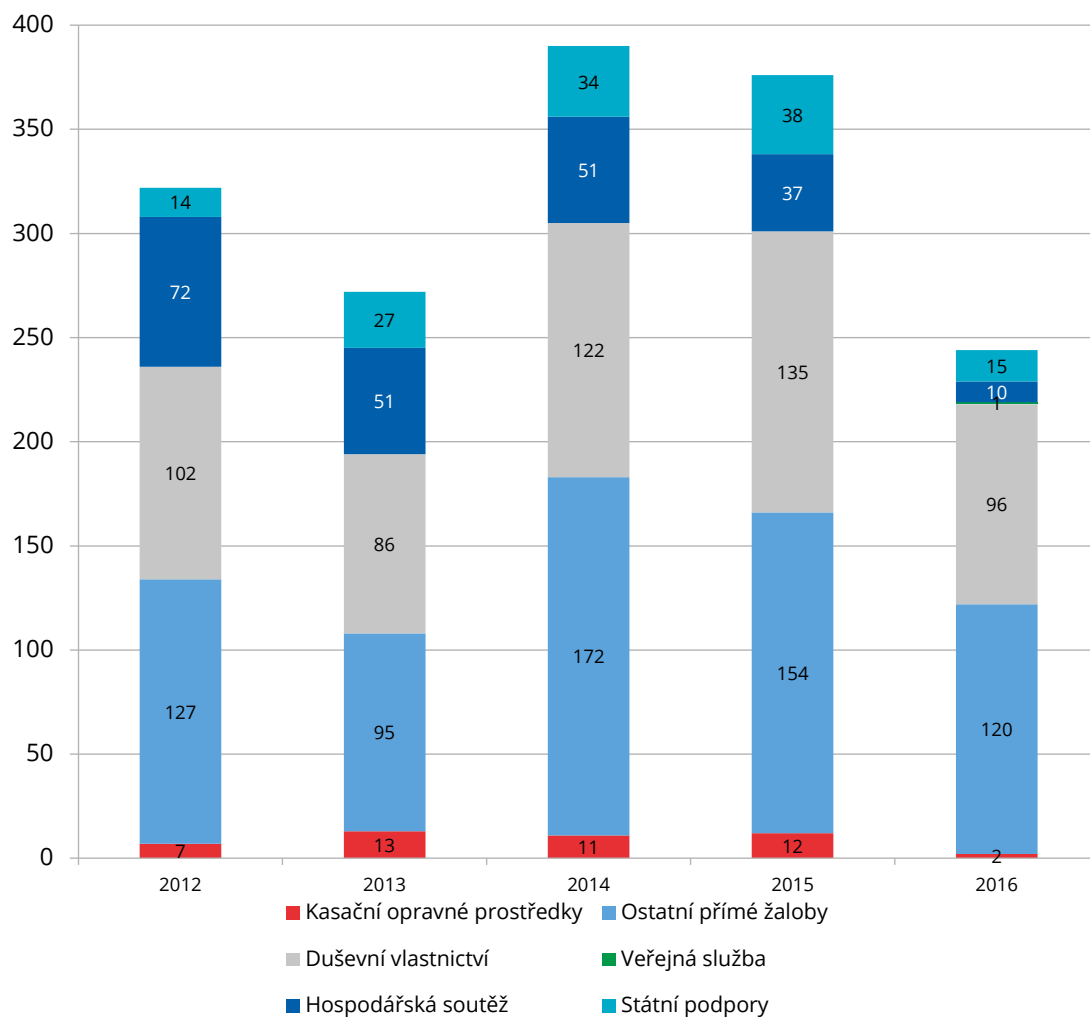

	2012	2013	2014	2015	2016	Úhrnem
Počet stran předložených prostřednictvím aplikace e-Curia	138 182	266 048	390 892	466 875	396 072	1 658 069

23. SDĚLENÍ V ÚŘEDNÍM VĚSTNÍKU EVROPSKÉ UNIE (2012-2016)

24. POČET VĚCÍ S PŘEDNESEM ŘEČÍ (2012-2016)

	2012	2013	2014	2015	2016
Celkem	322	272	390	376	244

E | SLOŽENÍ TRIBUNÁLU

(Protokolární pořádek k 31. prosinci 2016)

První řada zleva doprava:

Soudce A. Dittrich, soudkyně I. Labucka, předseda senátu A. M. Collins, předseda senátu G. Berardis, předseda senátu H. Kanninen, předseda senátu M. Prek, místopředseda Tribunálu M. Van der Woude, předseda Tribunálu M. Jaeger, předsedkyně senátu I. Pelikánová, předseda senátu S. Frimodt Nielsen, předseda senátu D. Gratsias, předsedkyně senátu V. Tomljenović, předseda senátu S. Gervasoni, soudci S. Papasavvas a J. Schwarcz

Druhá řada zleva doprava:

Soudkyně A. Marcoulli, soudci Z. Csehi, D. Spielmann, C. Iliopoulos, L. Madise, V. Kreuschitz a E. Buttigieg, soudkyně M. Kančeva, soudci E. Bieliūnas, I. Ulloa Rubio, I. S. Forrester, L. Calvo-Sotelo Ibáñez-Martín a V. Valančius, soudkyně N. Pótorak, soudce P. G. Xuereb

Třetí řada zleva doprava:

Soudci A. Kornezov a J. Passer, soudkyně O. Spineanu-Matei, soudci J. Svenningsen, P. Nihoul a R. Barents, soudkyně I. Reine, soudci F. Schalin, E. Perillo, R. da Silva Passos, B. Berke, U. Öberg, soudkyně M. J. Costeira a K. Kowalik-Bańczyk, vedoucí soudní kanceláře E. Coulon

1. ZMĚNY VE SLOŽENÍ TRIBUNÁLU V ROCE 2016

SLAVNOSTNÍ ZASEDÁNÍ ZE DNE 13. DUBNA 2016

V rámci provádění reformy soudní struktury orgánu, která předvídá zejména navýšení počtu soudců Tribunálu¹, jmenovali zástupci vlád členských států Evropské unie rozhodnutím ze dne 23. března 2016 do funkce soudců Tribunálu na období od 3. dubna 2016 do 31. srpna 2016, p. Z. Csehiho a p. C. Iliopoulose, p. A. Marcoulli a p. N. Póltorak, p. D. Spielmanna a na období od 3. dubna 2016 do 31. srpna 2019 p. L. Calvo-Sotelo Ibáñez-Martína a p. V. Valančiuse.

Dne 13. dubna 2016 se konalo slavnostní zasedání Soudního dvora ku příležitosti složení přísahy a vstupu do funkce těchto sedmi nových soudců Tribunálu.

SLAVNOSTNÍ ZASEDÁNÍ ZE DNE 8. ČERVNA 2016

V rámci provádění reformy soudní struktury orgánu jmenovali zástupci vlád členských států Evropské unie rozhodnutím ze dne 24. května 2016 do funkce soudců Tribunálu na období od 29. května 2016 do 31. srpna 2019 p. I. Reine a p. F. Schalina a p. P. G. Xuereba.

Dne 8. června 2016 se konalo slavnostní zasedání Soudního dvora ku příležitosti složení přísahy a vstupu do funkce těchto tří nových soudců Tribunálu.

SLAVNOSTNÍ ZASEDÁNÍ ZE DNE 19. ZÁŘÍ 2016

V rámci částečné obměny Tribunálu jmenovali zástupci vlád členských států Evropské unie rozhodnutím ze dne 23. března 2016 do funkce soudců Tribunálu na období od 1. září 2016 do 31. srpna 2022 p. K. Kowalik-Bańczykovou, jež nahradila p. I. Wiszniewskou-Białeckou, a p. P. Nihoula, jež nahradil p. F. Dehousse.

V rámci částečné obměny Tribunálu jmenovali zástupci vlád členských států Evropské unie rozhodnutím ze dne 7. září 2016 do funkce soudců Tribunálu na období od 16. září 2016 do 31. srpna 2022 p. B. Berkeho, jež nahradil p. O. Czúcze, p. R. da Silva Passose, jež nahradil p. M. E. Martins de Nazaré Ribeiro, a p. O. Spineanu-Matei, jež nahradila p. A. Popesca.

Dále v rámci provádění reformy soudní struktury orgánu jmenovali zástupci vlád členských států Evropské unie rozhodnutím ze dne 7. září 2016 do funkce soudců Tribunálu na období od 16. září 2016 do 31. srpna 2019 p. J. Passera, na období od 16. září 2016 do 31. srpna 2022 p. M. J. Costeira, na období od 1. září 2016 do 31. srpna 2019 p. A. Kornezova a p. E. Perilla a na období od 1. září 2016 do 31. srpna 2022 p. R. Barentse a p. J. Svenningsena.

Z důvodu ukončení funkce p. C. Wettera jmenovali zástupci vlád členských států Evropské unie rozhodnutím ze dne 7. září 2016 soudcem Tribunálu na období od 19. září 2016 do 31. srpna 2019 p. U. Öberga.

Konečně zástupci vlád členských států Evropské unie opětovně jmenovali rozhodnutími ze dnů 16. září 2015, 23. března 2016, 24. května 2016 a 7. září 2016 na období od 1. září 2016 do 31. srpna 2022 do funkce soudců Tribunálu. p. M. Jaegera, p. M. van der Woudeho, p. S. Frimodt Nielsena, p. H. Kanninena, p. D. Gratsiase, p. S. Pappasavase, p. J. Schwarcze, p. V. Kreuzschitze, p. L. Madise, p. C. Iliopoulose, p. D. Spielmanna, p. Z. Csehiho a p. A. Marcoulli.

1| Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2015/2422 ze dne 16. prosince 2015, kterým se mění Protokol č. 3 o statutu Soudního dvora Evropské unie (Úř. věst. 2015, L 341, s. 14).

Dne 19. září 2016 se konalo slavnostní zasedání Soudního dvora ku příležitosti částečné obměny Tribunálu a složení přísahy a vstupu do funkce dvanácti nových soudců Tribunálu.

2. PROTOKOLÁRNÍ POŘÁDKY

OD 1. LEDNA 2016 DO 13. DUBNA 2016

Pan M. JAEGER, předseda Tribunálu
Pan H. KANNINEN, místopředseda
Paní M. E. MARTINS RIBEIRO, předsedkyně senátu
Pan S. PAPASAVVAS, předseda senátu
Pan M. PREK, předseda senátu
Pan A. DITTRICH, předseda senátu
Pan S. FRIMODT NIELSEN, předseda senátu
Pan M. van der WOUDE, předseda senátu
Pan D. GRATSIAS, předseda senátu
Pan G. BERARDIS, předseda senátu
Pan F. DEHOUSSE, soudce
Pan O. CZÚCZ, soudce
Paní I. WISZNIEWSKA- BIAŁECKA, soudkyně
Paní I. PELIKÁNOVÁ, soudkyně
Paní I. LABUCKA, soudkyně
Pan J. SCHWARCZ, soudce
Pan A. POPESCU, soudce
Paní M. KANČEVA, soudkyně
Pan E. BUTTIGIEG, soudce
Pan C. WETTER, soudce
Paní V. TOMLJENOVÍČ, soudkyně
Pan E. BIELIŪNAS, soudce
Pan V. KREUSCHITZ, soudce
Pan A. M. COLLINS, soudce
Pan I. ULLOA RUBIO, soudce
Pan S. GERVASONI, soudce
Pan L. MADISE, soudce
Pan I. S. FORRESTER, soudce

Pan E. COULON, vedoucí soudní kanceláře

OD 13. DUBNA 2016 DO 8. ČERVNA 2016

Pan M. JAEGER, předseda Tribunálu
Pan H. KANNINEN, místopředseda
Paní M. E. MARTINS RIBEIRO, předsedkyně senátu
Pan S. PAPASAVVAS, předseda senátu
Pan M. PREK, předseda senátu
Pan A. DITTRICH, předseda senátu
Pan S. FRIMODT NIELSEN, předseda senátu
Pan M. van der WOUDE, předseda senátu
Pan D. GRATSIAS, předseda senátu
Pan G. BERARDIS, předseda senátu
Pan F. DEHOUSSE, soudce
Pan O. CZÚCZ, soudce
Paní I. WISZNIEWSKA-BIAŁECKA, soudkyně
Paní I. PELIKÁNOVÁ, soudkyně
Paní I. LABUCKA, soudkyně
Pan J. SCHWARCZ, soudce
Pan A. POPESCU, soudce
Paní M. KANČEVA, soudkyně
Pan E. BUTTIGIEG, soudce
Pan C. WETTER, soudce
Paní V. TOMLJENVIĆ, soudkyně
Pan E. BIELIŪNAS, soudce
Pan V. KREUSCHITZ, soudce
Pan A. M. COLLINS, soudce
Pan I. ULLOA RUBIO, soudce
Pan S. GERVASONI, soudce
Pan L. MADISE, soudce
Pan I. S. FORRESTER, soudce
Pan C. ILIOPOULOS, soudce
Pan L. CALVO-SOTELO IBÁÑEZ-MARTÍN, soudce
Pan D. SPIELMANN, soudce
Pan V. VALANČIUS, soudce
Pan Z. CSEHI, soudce
Paní N. PÓŁTORAK, soudkyně
Paní A. MARCOULLI, soudkyně

Pan E. COULON, vedoucí soudní kanceláře

OD 8. ČERVNA 2016 DO 19. ZÁŘÍ 2016

Pan M. JAEGER, předseda Tribunálu
Pan H. KANNINEN, místopředseda
Paní M. E. MARTINS RIBEIRO, předsedkyně senátu
Pan S. PAPASAVVAS, předseda senátu
Pan M. PREK, předseda senátu
Pan A. DITTRICH, předseda senátu
Pan S. FRIMODT NIELSEN, předseda senátu
Pan M. van der WOUDE, předseda senátu
Pan D. GRATSIAS, předseda senátu
Pan G. BERARDIS, předseda senátu
Pan F. DEHOUSSE, soudce
Pan O. CZÚCZ, soudce
Paní I. WISZNIEWSKA-BIAŁECKA, soudkyně
Paní I. PELIKÁNOVÁ, soudkyně
Paní I. LABUCKA, soudkyně
Pan J. SCHWARCZ, soudce
Pan A. POPESCU, soudce
Paní M. KANČEVA, soudkyně
Pan E. BUTTIGIEG, soudce
Pan C. WETTER, soudce
Paní V. TOMLJENOVIC, soudkyně
Pan E. BIELIŪNAS, soudce
Pan V. KREUSCHITZ, soudce
Pan A. M. COLLINS, soudce
Pan I. ULLOA RUBIO, soudce
Pan S. GERVASONI, soudce
Pan L. MADISE, soudce
Pan I. S. FORRESTER, soudce
Pan C. ILIOPOULOS, soudce
Pan L. CALVO-SOTELO IBÁÑEZ-MARTÍN, soudce
Pan D. SPIELMANN, soudce
Pan V. VALANČIUS, soudce
Pan Z. CSEHI, soudce
Paní N. PÓŁTORAK, soudkyně
Paní A. MARCOULLI, soudkyně
Pan P. G. XUEREB, soudce
Pan F. SCHALIN, soudce
Paní I. REINÉ, soudkyně

Pan E. COULON, vedoucí soudní kanceláře

OD 21. ZÁŘÍ 2016 DO 31. PROSINCE 2016

Pan M. JAEGER, předseda Tribunálu
Pan M. van der WOUDE, místopředseda
Paní I. PELIKÁNOVÁ, předsedkyně senátu
Pan M. PREK, předseda senátu
Pan S. FRIMODT NIELSEN, předseda senátu
Pan H. KANNINEN, předseda senátu
Pan D. GRATSIAS, předseda senátu
Pan G. BERARDIS, předseda senátu
Paní V. TOMLJENOVÍČ, předsedkyně senátu
Pan A. M. COLLINS, předseda senátu
Pan S. GERVASONI, předseda senátu
Paní I. LABUCKA, soudkyně
Pan S. PAPASAVVAS, soudce
Pan A. DITTRICH, soudce
Pan J. SCHWARCZ, soudce
Paní M. KANČEVA, soudkyně
Pan E. BUTTIGIEG, soudce
Pan E. BIELIŪNAS, soudce
Pan V. KREUSCHITZ, soudce
Pan I. ULLOA RUBIO, soudce
Pan L. MADISE, soudce
Pan I. S. FORRESTER, soudce
Pan C. ILIOPOULOS, soudce
Pan L. CALVO-SOTELO IBÁÑEZ-MARTÍN, soudce
Pan D. SPIELMANN, soudce
Pan V. VALANČIUS, soudce
Pan Z. CSEHI, soudce
Paní N. PÓŁTORAK, soudkyně
Paní A. MARCOULLI, soudkyně
Pan P. G. XUEREB, soudce
Pan F. SCHALIN, soudce
Paní I. REINE, soudkyně
Pan E. PERILLO, soudce
Pan R. BARENTS, soudce
Pan R. da SILVA PASSOS, soudce
Pan P. NIHOUL, soudce
Pan B. BERKE, soudce
Pan J. SVENNINGSSEN, soudce
Pan U. ÖBERG, soudce
Paní O. SPINEANU-MATEI, soudkyně
Paní M. J. COSTEIRA, soudkyně
Pan J. PASSER, soudce
Paní K. KOWALIK-BAŃCZYK, soudkyně
Pan A. KORNEZOV, soudce
Pan E. COULON, vedoucí soudní kanceláře

3. BÝVALÍ ČLENOVÉ TRIBUNÁLU

(v pořadí podle data nástupu do funkce)

SOUDCI

Pan Donal Patrick Michael BARRINGTON (1989–1996)
Pan Antonio SAGGIO (1989–1998), předseda (1995–1998)
Pan David Alexander Ogilvy EDWARD (1989–1992)
Pan Heinrich KIRSCHNER (1989–1997)
Pan Christos YERARIS (1989–1992)
Pan Romain Alphonse SCHINTGEN (1989–1996)
Pan Cornelis Paulus BRIËT (1989–1998)
Pan José Luis da CRUZ VILAÇA (1989–1995), předseda (1989–1995)
Pan Bo VESTERDORF (1989–2007), předseda (1998–2007)
Pan Rafael GARCÍA-VALDECASAS Y FERNÁNDEZ (1989–2007)
Pan Jacques BIANCARELLI (1989–1995)
Pan Koen LENAERTS (1989–2003)
Pan Christopher William BELLAMY (1992–1999)
Pan Andreas KALOGEROPOULOS (1992–1998)
Paní Virpi TIILI (1995–2009)
Paní Pernilla LINDH (1995–2006)
Pan Josef AZIZI (1995–2013)
Pan André POTOCKI (1995–2001)
Pan Rui Manuel GENS de MOURA RAMOS (1995–2003)
Pan John D. COOKE (1996–2008)
Pan Jörg PIRRUNG (1997–2007)
Pan Paolo MENGOZZI (1998–2006)
Pan Arjen W. H. MEIJ (1998–2010)
Pan Mihail VILARAS (1998–2010)
Pan Nicholas James FORWOOD (1999–2015)
Pan Hubert LEGAL (2001–2007)
Paní Maria Eugénia MARTINS de NAZARÉ RIBEIRO (2003–2016)
Pan Franklin DEHOUSSE (2003–2016)
Paní Ena CREMONA (2004–2012)
Pan Ottó CZÚCZ (2004–2016)
Paní Irena WISZNIEWSKA-BIAŁECKA (2004–2016)
Pan Daniel ŠVÁBY (2004–2009)
Pan Vilenas VADAPALAS (2004–2013)
Paní Küllike JÜRIMÄE (2004–2013)
Paní Verica TRSTENJAK (2004–2006)
Pan Enzo MOAVERO MILANESI (2006–2011)
Pan Nils WAHL (2006–2012)
Pan Teodor ČIPEV (2007–2010)
Pan Valeriu M. CIUCĂ (2007–2010)
Pan Santiago SOLDEVILA FRAGOSO (2007–2013)
Pan Laurent TRUCHOT (2007–2013)
Pan Kevin O'HIGGINS (2008–2013)
Pan Andrei POPESCU (2010–2016)
Pan Carl WETTER (2013–2016)

PŘEDSEDOVÉ

José Luís da CRUZ VILAÇA (1989–1995)

Antonio SAGGIO (1995–1998)

Bo VESTERDORF (1998–2007)

VEDOUCÍ SOUDNÍ KANCELÁŘE

Hans JUNG (1989–2005)

KAPITOLA III

Soud pro veřejnou službu

A | ČINNOST SOUDU PRO VEŘEJNOU SLUŽBU V ROCE 2016

Autor: předseda Sean VAN RAEPENBUSCH

Rok 2016 byl posledním rokem existence Soudu pro veřejnou službu Evropské unie. Tento soud přestal vykonávat své funkce dne 1. září tohoto roku, kdy byla pravomoc rozhodovat v prvním stupni spory mezi Evropskou unií a jejími úředníky a zaměstnanci¹ opět přenesena na Tribunál Evropské unie. Toto přenesení pravomoci bylo spojeno s navýšením počtu soudcovských míst u tohoto soudu o sedm ke dni 1. září 2016 a je součástí reformy unijního soudního systému, jejímž cílem je v konečném důsledku zdvojnásobit počet soudců Tribunálu².

Kromě toho došlo v dubnu roku 2016 k odchodu a nahrazení 2 soudců, jejichž funkční období skončila v říjnu 2014 a v září 2015.

Ze soudních statistik Soudu pro veřejnou službu za rok 2016, tj. od 1. ledna do 31. srpna 2016, vyplývá, že bylo ukončeno 169 věcí oproti 152 za celý rok 2015, jakož i rok 2014. Počet věcí ukončených během prvních osmi měsíců roku 2016 je tak početně druhý nejlepší výsledek soudu po výsledku dosaženém za celý rok 2013 (184). Jedná se zejména o velký počet věcí týkajících se převodu nabytých důchodových nároků do důchodového systému Evropské unie, přičemž řízení o těchto věcech byla přerušena až do vydání rozhodnutí Tribunálu Evropské unie, o kterých bylo rozhodnuto na začátku tohoto roku.

Dále počet projednávaných věcí k 31. srpnu 2016 činil 139 oproti 231 k 31. prosinci 2015 a 216 v roce 2014. Těchto 139 věcí bylo předáno Tribunálu Evropské unie dne 1. září 2016. V případě 46 z těchto věcí bylo přerušeno řízení až do vydání rozhodnutí ve věcech stále projednávaných před Tribunálem Evropské unie; většina se týkala způsobů uplatňování reformy služebního řádu úředníků Evropské unie (dále jen „služební řád“) a pracovního řádu ostatních zaměstnanců Evropské unie (dále jen „PŘOZ“)³. Je třeba zdůraznit, že při vzniku Soudu pro veřejnou službu v roce 2005 bylo před Soudem prvního stupně projednáváno 269 věcí.

Průměrná délka řízení, do které není zahrnuta doba případného přerušování řízení, se z 12,1 měsíce v roce 2015 zkrátila na 10 měsíců v roce 2016. Pro připomenutí, v roce 2013 činila 14,7 měsíce.

Během daného období předseda Soudu pro veřejnou službu stejně jako v roce 2015 vydal 2 usnesení o předběžném opatření, což vede k potvrzení dlouhodobého poklesu počtu návrhů na nařízení předběžných opatření ve sporech týkajících se veřejné služby.

Konečně 8 věcí skončilo smírným narovnáním podle jednacního řádu ve srovnání se 14 věcmi v předchozím roce. I když došlo k jasnému poklesu, samotný počet pokusů o smírné narovnání se zvýšil na 18, což je dosud nejvyšší číslo.

V následujícím textu jsou uvedena nejvýznamnější rozhodnutí Soudu pro veřejnou službu.

1] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2016/1192 ze dne 6. července 2016 o přenesení pravomoci rozhodovat v prvním stupni spory mezi Evropskou unií a jejími zaměstnanci na Tribunál (Úř. věst. 2016, L 200, s. 137).

2] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2015/2422 ze dne 16. prosince 2015, kterým se mění Protokol č. 3 o statutu Soudního dvora Evropské unie (Úř. věst. 2015, L 341, s. 14).

3] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 1023/2013 ze dne 22. října 2013, kterým se mění služební řád úředníků Evropské unie a pracovní řád ostatních zaměstnanců Evropské unie (Úř. věst. 2013, L 287, s. 15).

B | JUDIKATURA SOUDU PRO VEŘEJNOU SLUŽBU V ROCE 2016

I. PROCESNÍ OTÁZKY

1. POSTUP PŘED ZAHÁJENÍM SOUDNÍHO ŘÍZENÍ

Soud pro veřejnou službu v rozsudku ze dne 25. května 2016, **GW v. Komise** (F-111/15, [EU:F:2016:122](#)), připomněl, že postup před zahájením soudního řízení se s ohledem na jeho samotný účel, kterým je umožnit administrativě přehodnotit její rozhodnutí, vyvíjí, takže v rámci systému prostředků nápravy, který je upraven v článcích 90 a 91 služebního řádu úředníků Evropské unie (dále jen „služební řád“), může být administrativa vedena k tomu, že s ohledem na tuto stížnost změní důvody, na jejichž základě přijala napadený akt, třebaže stížnost zamítne. Zkoumána je však legalita původního aktu nepříznivě zasahujícího do právního postavení, a to s přihlédnutím k odůvodnění obsaženému v rozhodnutí o zamítnutí stížnosti. Soud pro veřejnou službu konkrétně rozhodl, že pokud zúčtovací kancelář společného systému zdravotního pojištění (dále jen „JŠIS“) zamítne úhradu některých léčebných výdajů na základě nepříznivého a stručného stanoviska posudkového lékaře a dotyčná osoba podá stížnost, může administrativa v reakci na tuto stížnost poskytnout během postupu před zahájením soudního řízení podrobnější odůvodnění. Takové zvláštní odůvodnění týkající se jednotlivého případu, které je oznámeno před podáním žaloby, je třeba považovat za shodující se s odůvodněním zamítavého rozhodnutí, a musí tak být považováno za relevantní informaci pro posouzení legality tohoto rozhodnutí.

2. AKT NEPŘÍZNIVĚ ZASAHOJÍCÍ DO PRÁVNÍHO POSTAVENÍ

Věc **Zink v. Komise** (rozsudek ze dne 11. dubna 2016, F-77/15, [EU:F:2016:74](#), který je předmětem kasačního opravného prostředku) umožnila Soudu pro veřejnou službu připomenout judikaturu, podle které má oznámení výplatnice úředníkovi za následek, že počínají plynout lhůty k podání stížnosti a žaloby proti rozhodnutí administrativy, pokud z této výplatnice jasně vyplývá existence a dosah tohoto rozhodnutí. V projednávané věci Soud pro veřejnou službu nicméně uvedl, že dotyčný úředník nepřišel o příspěvek z důvodu rozhodnutí administrativy, ale z důvodu věcného pochybení, v tomto případě chyby výpočetní techniky. Za těchto okolností bylo rozhodnuto, že výplatnice, na kterých nebyly uvedeny sporné příspěvky, neodrážejí žádné rozhodnutí administrativy, nemění právní postavení dotyčného úředníka ani v nich není s konečnou platností zaznamenáno stanovisko Evropské komise. Z tohoto důvodu nemohla začít běžet lhůta pro podání stížnosti podle služebního řádu.

3. NEDOSTATEK PRAVOMOCI AUTORA AKTU NEPŘÍZNIVĚ ZASAHOJÍCÍHO DO PRÁVNÍHO POSTAVENÍ

Ve věci **Opreana v. Komise** (rozsudek ze dne 19. července 2016, F-67/15, [EU:F:2016:153](#)), žalobkyně žádala o obnovení své smlouvy, přičemž jediným relevantním aktem vloženým do spisu byla záporná odpověď vedoucího týmu v rámci oddělení lidských zdrojů generálního ředitelství „Zdraví a spotřebitelé“ Komise. Vzhledem k tomu, že tento vedoucí týmu neměl pravomoc jednat jako orgán oprávněný k uzavírání pracovních smluv (dále jen „OOUPS“) a neexistuje konkrétní důkaz o tom, že rozhodnutí o neobnovení smlouvy bylo skutečně přijato tímto orgánem, Soud pro veřejnou službu konstatoval, že tento vedoucí týmu nebyl oprávněn přijmout sporné rozhodnutí. Za těchto okolností dospěl k závěru, že rozhodnutí neprodoužit smlouvu, které

představuje akt nepříznivě zasahující do právního postavení, jež je odlišný od dotčené smlouvy, a může být předmětem žaloby, nebylo přijato příslušným orgánem.

4. LHŮTY PRO PODÁNÍ OPRAVNÝCH PROSTŘEDKŮ

Soud pro veřejnou službu ve svém rozsudku ze dne 25. ledna 2016, **Darchy v. Komise** (F-47/15, [EU:F:2016:3](#)), připomněl, že účelem lhůt pro podání stížnosti a žaloby je zajistit v rámci unijních orgánů právní jistotu, která je nezbytná pro jejich řádné fungování, a zamezit tomu, aby unijní akty vyvolávající právní účinky mohly být kdykoli zpochybněny. Soud pro veřejnou službu proto odmítl připustit, aby v reakci na žádost o přezkum, kterou dotýčný úředník podal po uplynutí těchto lhůt, mohl tento úředník dosáhnout zpětného vyplacení dávek, které byly předtím zamítnuty, neboť by to mohlo vést ke značné právní nejistotě a vzniklo by nebezpečí, že se orgánům nashromáždí dluhy vůči jejich úředníkům.

5. NÁKLADY ŘÍZENÍ

V usnesení ze 17. března 2016 (**Grazyte v. Komise**, F-76/11 DEP, [EU:F:2016:67](#)), Soud pro veřejnou službu rozhodl, že s ohledem na čl. 6 odst. 1 první pododstavec SEU musí být závazné normy o nižší právní síle než Listina základních práv Evropské unie vykládány v co největší možné míře tak, aby mohly být aplikovány v souladu s Listinou, a také, že jednací řád musí být vykládán v souladu s článkem 47 Listiny, který zaručuje právo na účinnou právní ochranu. Soud pro veřejnou službu s přihlédnutím k čl. 52 odst. 3 Listiny konkrétně připomněl, že podle judikatury Evropského soudu pro lidská práva může uložení značné finanční zátěže, i kdyby k tomu došlo po ukončení řízení, omezovat právo na přístup k soudu. V souladu s judikaturou Evropského soudu pro lidská práva rovněž rozhodl, že výši nákladů řízení je třeba posoudit ve světle konkrétních okolností dané věci včetně solventnosti žalobce. Navíc Soud pro veřejnou službu znovu s ohledem na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva uvedl, že se právo na spravedlivý proces týká v první řadě soudů prvního stupně, a proto je třeba přihlídnout i ke skutečnosti, že ve věci samé byl soudem prvního stupně, ke kterému měla žalobkyně přístup.

Kromě toho Soud pro veřejnou službu v tomtéž usnesení ze dne 17. března 2016, **Grazyte v. Komise**, F-76/11 DEP, [EU:F:2016:67](#)), poznamenal, že z článku 80 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 966/2012 ze dne 25. října 2012, kterým se stanoví finanční pravidla o souhrnném rozpočtu Unie a o zrušení nařízení Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 (Úř. věst. 2012, L 298, s. 1), jakož i z článku 91 nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 1268/2012 ze dne 29. října 2012 o prováděcích pravidlech k nařízení [č. 966/2012] (Úř. věst. 2012, L 362, s. 1), vyplývá, že rozložení dluhu na splátky nebo upuštění od něj představuje pouze možnost, která se nabízí orgánu, který je věřitelem. V této souvislosti uvedl, že právo na přístup k soudu by nebylo odpovídajícím způsobem chráněno, pokud by otázka, zda účastník ponese či neponese po ukončení řízení značné náklady řízení, závisela pouze na uvážení protistrany, a že v případě problémů je naopak na soudu, aby určil náklady řízení s ohledem na takové okolnosti, jako je solventnost dotčené osoby.

6. PŘEKÁŽKA VĚCI PRAVOMOCNĚ ROZSOUZENÉ

Usnesením ze dne 7. června 2016, přijatým ve věci **Verile v. Komise** (F-108/12, [EU:F:2016:125](#)), Soud pro veřejnou službu připomněl, že zásada překážky věci pravomocně rozsouzené má v unijním právním řádu zásadní význam. Za účelem zajištění stability práva, právních vztahů, jakož i řádného výkonu spravedlnosti je totiž třeba, aby soudní rozhodnutí, která nabyla po vyčerpání dostupných opravných prostředků nebo uplynutí lhůt pro podání těchto prostředků právní moci, již nemohla být zpochybněna. V projednávané věci Tribunál Evropské unie, který rozhodoval jako kasační

soud, svým rozsudkem ze dne 13. října 2015, *Komise v. Verile a Gjergji*, (T-104/14 P, [EU:T:2015:776](#)), překvalifikoval předmět žaloby v řízení ve věci samé z aktu, který byl napaden v prvním stupni, na jiné rozhodnutí. Přitom právě toto jiné rozhodnutí bylo předmětem žaloby, která byla zapsána pod číslem F-108/12. Vzhledem k tomu, že se rozsudek ve věci T-104/14 P stal věcí pravomocně rozsouzenou a v návaznosti na výše uvedené překvalifikování se rozsudek Tribunálu Evropské unie a žaloba ve věci F-108/12 vyznačovaly totožností předmětu a účastníků řízení, Soud pro veřejnou službu dospěl k závěru, že se tato žaloba stala bezpředmětnou a již není důvodné o ní rozhodnout.

II. HMOTNĚPRÁVNÍ OTÁZKY

OBECNÉ PODMÍNKY PLATNOSTI AKTŮ A ZÁKLADNÍCH PRÁV

1. PŮSOBNOST PREAMBULE

V rozsudku ze dne 2. března 2016, *Frieberger a Vallin v. Komise* (F-3/15, [EU:F:2016:26](#), který je předmětem kasačního opravného prostředku), Soud pro veřejnou službu připomněl, že úlohou preambule aktu s obecnou působností je odůvodnit jej tím, že se v ní zpravidla uvede celková situace, jež vedla k přijetí aktu, a obecné cíle, o jejichž dosažení akt usiluje. Preambule takového aktu tedy nemá právní závaznost a nemůže být uplatňována jako důvod pro odchýlení se od vlastních ustanovení dotčeného aktu, a tím spíše pro účely odůvodnění jeho protiprávnosti.

2. FORMÁLNÍ ODŮVODNĚNÍ

Pokud příslušný orgán oprávněný ke jmenování po přezkoumání stížnosti dospěje k závěru, že odůvodnění původního aktu, proti němuž tato stížnost směřuje, je jak opodstatněné, tak i dostatečné pro odpověď na výtky uvedené ve stížnosti, nemá žádný důvod se od tohoto odůvodnění odchýlit tím, že jej nahradí novým. Ve věci *Frieberger a Vallin v. Komise* (rozsudek ze dne 2. března 2016, F-3/15, [EU:F:2016:26](#), který je předmětem kasačního opravného prostředku), Soud pro veřejnou službu dospěl k závěru, že pokud orgán oprávněný ke jmenování (dále jen „OOJ“) dospěje k závěru, že odůvodnění původního aktu je opodstatněné i dostatečné pro odpověď na výtky uvedené ve stížnosti, nemá žádný důvod se od tohoto odůvodnění odchýlit tím, že je nahradí novým, ale může v takovém případě stížnost zamítnout s tím, že v zamítavém rozhodnutí zopakuje stejné odůvodnění, jako je to, které je uvedeno v původním aktu. Soud pro veřejnou službu rovněž rozhodl, že ve zvláštním případě stížností téhož znění nelze OOJ vytýkat, že na ně odpovídá standardizovaným způsobem. Tento postup je naopak v souladu se zásadou řádné správy a zaručuje rovné zacházení se stěžovateli.

3. ČASOVÁ PŮSOBNOST USTANOVENÍ NOVÉHO SLUŽEBNÍHO ŘÁDU

Ve věci *Stips v. Komise* (rozsudek ze dne 19. července 2016, F-131/15, [EU:F:2016:154](#)), se Soud pro veřejnou službu zabýval systémem přeřazování, který zavedla Komise pro dočasné zaměstnance přijaté podle čl. 2 písm. d) pracovního řádu ostatních zaměstnanců Evropské unie (dále jen „PŘOZ“), se kterými byla uzavřena smlouva na dobu neurčitou. Soud pro veřejnou službu rozhodl, že přijme-li Komise rozhodnutí o přeřazení dočasného zaměstnance po nabytí účinnosti nového služebního řádu dne 1. ledna 2014, je povinna i v případě

rozhodnutí, jež se týká přeřazování v roce 2013, použít *per analogiam* ustanovení tohoto nového služebního řádu, zejména jeho článek 45 a bod 1 oddílu A jeho přílohy I, která omezují služební postup úředníků, jež přísluší do skupiny administrátorů, na platovou třídu AD 12, pokud tito úředníci nebyli dříve zařazeni do jednoho z druhů pracovních míst, kde je možný postup i do vyšších platových tříd. V projednávané věci Soud pro veřejnou službu konstatoval, že ke dni nabytí účinnosti nového služebního řádu, tj. dne 1. ledna 2014, měl žalobce pouze možnost být přeřazen, přičemž mu nepříslušelo žádné nabyté právo na takové přeřazení, takže Komise nijak nezpochybnila práva nabytá žalobcem před tímto datem.

4. PŘEZKUM ADMINISTRATIVNÍCH AKTŮ

V rozsudku ze dne 25. ledna 2016, *Darchy v. Komise* (F-47/15, [EU:F:2016:3](#)), Soud pro veřejnou službu dospěl k závěru, že administrativa je povinna přezkoumat situaci úředníka a přehodnotit, přinejmenším do budoucna, odmítnutí přiznat mu opakované dávky, jako je příspěvek na vyživované dítě, pokud se zjistí, že dotyčný měl na vyplácení tohoto příspěvku nárok, a tedy dřívější odmítnutí v jeho neprospěch bylo protiprávní, a to i v případě, že se takové odmítnutí stalo pravomocným po uplynutí lhůt pro podání stížnosti a žaloby. Zásada právní jistoty totiž nemůže za těchto okolností odůvodňovat, aby administrativa zachovávala stav protiprávnosti. Naopak povinnost péče ani zásada řádné správy nemohou administrativu nutit k tomu, aby se tím, že by zpětně přehodnotila pravomocné rozhodnutí, odchýlila od lhůt pro podání stížnosti a žaloby, se kterými vzhledem k tomu, že jsou kogentní, nemůže disponovat. Základem pro tuto úvahu je právě zásada právní jistoty.

5. DOVOLÁVÁNÍ SE ZÁSAD UVEDENÝCH V LISTINĚ ZÁKLADNÍCH PRÁV EVROPSKÉ UNIE

V rozsudku ze dne 2. března 2016, *Frieberger a Vallin v. Komise* (F-3/15, [EU:F:2016:26](#), který je předmětem kasačního opravného prostředku), Soud pro veřejnou službu uvedl, že článek 27 Listiny základních práv stanoví, že pracovníci musí mít na různých úrovních zaručeno právo na včasné informování a projednávání v případech a za podmínek, které stanoví unijní právo a vnitrostátní právní předpisy a zvyklosti, takže tento článek nemůže plně zakládat právní účinky, není-li upřesněn. Soud pro veřejnou službu proto dospěl k závěru, že z procesního hlediska nelze žalobní důvod založit na samotném článku 27 Listiny.

6. POVINNOST LOAJÁLNÍ SPOLUPRÁCE S VNITROSTÁTNÍMI SOUDY

Soud pro veřejnou službu v rozsudku ze dne 19. července 2016, *Earlie v. Parlament* (F-130/14, [EU:F:2016:156](#)), připomněl, že každý orgán je na základě povinnosti loajální spolupráce s vnitrostátními soudními orgány povinen vyhovět žádostem o výkon takového usnesení vydaného vnitrostátním soudem, jako je usnesení, kterým se bývalému úředníkovi stanoví povinnost platit jeho bývalé manželce výživné. Tato povinnost loajální spolupráce implikuje, že orgán, i pokud není přímo adresátem takového soudního rozhodnutí, jako zaměstnavatel úředníka, který dluží výživné, respektuje ustanovení uvedeného rozhodnutí tím, že nevyhoví žádosti povinného úředníka, která je zjevně v rozporu s povinnostmi, které mu byly uloženy přímo dotčeným soudním rozhodnutím, pokud bylo příslušnému orgánu uvedené rozhodnutí oznámeno. Pokud se tak usnesením vnitrostátního soudu bývalému úředníkovi ukládá, aby požádal svého zaměstnavatele, tj. unijní orgán, aby srážel z jeho důchodu částky výživného, které náleží jeho bývalé manželce, a tyto částky jí vyplácel, orgán může odmítnout vyhovět žádosti bývalého úředníka, která je v rozporu se zněním tohoto usnesení a kterou se žádá, aby bylo vyplácení těchto částek ukončeno.

7. PRÁVO BÝT VYSLECHNUT

Ve věci, která byla předmětem rozsudku ze dne 5. února 2016, **GV v. ESVČ** (F-137/14, [EU:F:2016:14](#)), Soud pro veřejnou službu připomněl především svou judikaturu, podle níž dodržování práva na obhajobu v oblasti služebního řádu, a zvláště práva být vyslechnut ke skutečnostem, které mohou být zohledněny v neprospěch smluvního zaměstnance k odůvodnění rozhodnutí, kterým se nepříznivě zasahuje do jeho právního postavení, představuje podstatnou formální náležitost, jejíž porušení lze zkoumat i bez návrhu. V této věci Soud pro veřejnou službu uvedl, že ESVČ propustila zaměstnance, aniž ho předem vyslechla, ačkoli bylo pro ni relativně snadné splnit povinnosti vyplývající ze zásady řádné správy tím, že by dotyčnou osobu písemně informovala o důvodech, proč měla v úmyslu ji propustit, a dala jí možnost zaujmout v tomto ohledu v přiměřené lhůtě písemně nebo ústně stanovisko. Za těchto okolností bylo rozhodnuto, že se ESVČ nemůže dovolávat interní situace své administrativy, jako jsou komplikace v jejím rozhodovacím procesu, včetně obtíží souvisejících s odporem některých jejích útvarů, aby tím odůvodnila nedodržení povinností vyplývajících z norem primárního unijního práva.

V jiné věci, v níž smlouva na dobu určitou dočasně zaměstnance nebyla obnovena a dotčené osobě nebyla dána možnost účinně uplatnit své připomínky před přijetím tohoto rozhodnutí (rozsudek ze dne 19. července 2016, F-67/15, **Opreana v. Komise**, [EU:F:2016:153](#)), Soud pro veřejnou službu rozhodl, že jediný argument žalované v tomto ohledu, tj. že odpověď, která byla poskytnuta žalobkyni, prokazovala, že byla „v minulosti“ o tomto rozhodnutí informována, a to vzhledem k použití výrazů „[j]ak jsem Vám již řekl dříve“, není přesvědčivý. Na otázku položenou na jednání žalovaná totiž nebyla schopná uvést přesný čas, místo a podrobnosti této údajné předchozí informace.

8. PRÁVO NA ŘÁDNOU SPRÁVU

Soud pro veřejnou službu v rozsudku ze dne 19. července 2016, **Stips v. Komise** (F-131/15, [EU:F:2016:154](#)), který se týkal systému přeřazování do platových tříd, jenž zavedla Komise pro dočasné zaměstnance přijaté podle čl. 2 písm. d) PŘOZ, se kterými byla uzavřena smlouva na dobu neurčitou, rozhodl, že přijetím rozhodnutí o nepřecházení žalobce do platové třídy AD 13 v rámci přeřazování za rok 2013 až 21. ledna 2015, tedy více než jeden rok po uzavření tohoto přeřazování, aniž přijala opatření, jimiž by se pokusila o jeho uzavření před 31. prosincem 2013, Komise porušila právo na řádnou správu, a zvláště právo každého ze svých zaměstnanců na spravedlivé zacházení. Soud pro veřejnou službu měl za to, že kdyby se Komise neopozdila s organizováním přeřazování za rok 2013 a udělala vše pro to, aby s náležitou péčí provedla srovnání zásluh několika dočasných zaměstnanců na dobu neurčitou, jehož účelem bylo přeřazení od roku 2013, mohla dokončit seznam dočasných zaměstnanců přeřazených v rámci přeřazování za rok 2013 před 1. lednem 2014, tj. před nabytím účinnosti nového článku 45 a bodu 1 oddílu A přílohy I služebního řádu, které do budoucna omezují služební postup administrátorů, včetně žalobce, jen po platovou třídu AD 12, pokud nebyli dříve zařazeni do některého z druhů pracovních míst, u nichž je možný postup i do vyšších platových tříd. V projednávané věci Soud pro veřejnou službu také rozhodl, že se Komise nemůže dovolávat pravidla, podle kterého je ochrana práv a zájmů úředníků vždy omezena dodržováním platných právních norem, neboť přijetí takového argumentu by mělo v projednávané věci za následek, že by administrativě stačilo, aby podle vlastního uvážení odkládala organizaci a uzavírání přeřazování a využívala plynutí času s cílem uplatnit nová ustanovení v oblasti přeřazování, která jsou pro dotyčné osoby méně příznivá.

Ve věci **Bulté a Krempa v. Komise** (rozsudek ze dne 5. února 2016, F-96/14, [EU:F:2016:10](#)), která se týkala rozhodnutí Komise změnit se zpětnou účinností důchody, které pobírají žalobci jako pozůstalí zesnulého bývalého úředníka, a začít vymáhat částky, které byly neoprávněně vyplaceny, Soud pro veřejnou službu dospěl k závěru, že nebyla splněna podmínka týkající se důkazu o bezdůvodnosti sporných plateb, kterou

článek 85 služebního řádu podmiňuje vrácení přeplatku. Soud pro veřejnou službu zejména rozhodl, že pochybení, kterých se dopustila Komise, byla takového rozsahu, že mohla v případě žalobců vzniknout pouze v důsledku porušení její povinnosti pečlivě posoudit jejich spis, jak vyžaduje zásada řádné správy.

9. POVINNOST PÉČE

V souvislosti s žalobou (rozsudek ze dne 19. července 2016, F-67/15, **Opreana v. Komise**, [EU:F:2016:153](#)), která se týkala neobnovení smlouvy na dobu určitou dočasně zaměstnankyně poté, co podala žádost o obnovení své smlouvy, a její těhotenství bylo žalované známo, Soud pro veřejnou službu rozhodl, že Komise zjevně porušila svou povinnost péče, jelikož nijak nezohlednila zájmy žalobkyně. Ze spisu totiž nevyplývá, že žalovaná žalobkyni vyslechla či ji vyzvala k předložení připomínek ohledně jejího zájmu být nadále zaměstnána. Kromě toho žalovaná žalobkyni neoznámila, že v nejbližší době bude zveřejněno oznámení o volném pracovním místě na její místo, a její žádost o obnovení smlouvy projednala jen v krátkosti, či dokonce jen letmo. Navíc Komise nevezala v úvahu zájem žalobkyně a její nejistou situaci, pokud jde o její těhotenství a blízký porod, což je stav, který jí po určitou dobu brání aktivně si hledat jiné zaměstnání a znovu se začlenit na trhu práce.

10. PRÁVO ÚŘEDNÍKA NEBO ZAMĚSTNANCE NA PŘÍSTUP KE SPISU, KTERÝ SE JEJ TÝKÁ

Ve věci, která byla předmětem rozsudku ze dne 12. května 2016, **FS v. EHSV** (F-102/15, [EU:F:2016:117](#)), předseda Evropského hospodářského a sociálního výboru (EHSV) pověřil bývalou předsedkyní tohoto výboru mediací, v rámci které vyslechla celou řadu osob a vypracovala důvěrnou zprávu určenou jejímu pověřiteli. Žalobkyně žádala o přístup k této zprávě, zatímco žalovaný odůvodňoval odmítnutí tohoto přístupu ochranou důvěrnosti korespondence mezi členy orgánu a služebním tajemstvím. Soud pro veřejnou službu však dospěl k závěru, že samotný obsah této zprávy potvrzuje, že neobsahuje pracovní nebo soukromou korespondenci mezi dvěma členy dotyčné instituce týkající se její činnosti, ale že se naopak jedná o dokument týkající se přímo žalobkyně ve smyslu čl. 41 odst. 2 písm. b) Listiny, který byl oznámen předsedovi orgánu pro účely případného výkonu pravomocí OOUPS v oblasti disciplinárního řízení proti dotyčné osobě.

PŘÍJMY A SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ ÚŘEDNÍKŮ

1. SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ

Podle Soudu pro veřejnou službu je nesporné, že ačkoli se účastník JSIS může oprávněně domnívat, že jeho léčebné výdaje budou v zásadě uhrazeny až do výše stanovené v čl. 72 odst. 1 služebního řádu, uhrazení některých výdajů může být nicméně příslušnou zúčtovací kanceláří oprávněně odmítnuto, pokud má uvedená zúčtovací kancelář za to, že tyto výdaje souvisí s léčbou nebo službami, jejichž vědecká platnost není prokázána. V této souvislosti Soud pro veřejnou službu uvedl, že lékařský pokrok a moderní technika umožňují již nyní nabízet ambulantně lékařské služby, které dříve vyžadovaly hospitalizaci, a tedy účastníkovi přísluší, aby věnoval pozornost tomuto vývoji a odůvodnil nezbytnost hospitalizace, je-li předmětem pochybností (rozsudek ze dne 25. května 2016, **GW v. Komise**, F-111/15, [EU:F:2016:122](#)).

Soud pro veřejnou službu opět v souvislosti s náklady na hospitalizaci rovněž rozhodl, že s ohledem na bod 1.1 kapitoly 2 hlavy II obecných prováděcích předpisů pro náhradu léčebných výloh jsou hrazenými náklady na pobyt v nemocnici ty náklady, které jsou spojeny se samotnou existencí lékařského ošetření (rozsudek ze dne 25. května 2016, **GW v. Komise**, F-111/15, [EU:F:2016:122](#)).

Ve stejném rozsudku Soud pro veřejnou službu připomněl, že pověření lékaři, lékařská rada a administrativa musí provést konkrétní a podrobný přezkum situace, jež jim byla předložena, a že je věcí administrativy, aby prokázala, že byl takový přezkum proveden. Kromě toho upřesnil, že i když se pověření lékaři, lékařská rada a administrativa musí v rámci takového přezkumu rozhodovat na základě vědecké literatury, nemohou odhlédnout od skutečného a úplného zdravotního stavu dotyčné osoby, jelikož přezkum účelnosti či neúčelnosti léčby nebo hospitalizace je lékařskou otázkou. Tato povinnost zohlednit osobní situaci účastníka JSIS ostatně vyplývá z povinnosti péče (rozsudek ze dne 25. května 2016, **GW v. Komise**, F-111/15, [EU:F:2016:122](#)).

Soud pro veřejnou službu dále rozhodl, že jak vyplývá z článku 41 společných pravidel týkajících se nemocenského pojištění úředníků Evropské unie, lékařská rada má pouze poradní pravomoc, a vyvodil z toho, že její doporučení nepředstavují normy uplatnitelné vůči úředníkům, ale domněnky, které jsou vyvratitelné s ohledem na okolnosti každého konkrétního případu (rozsudek ze dne 25. května 2016, **GW v. Komise**, F-111/15, [EU:F:2016:122](#)).

Soud pro veřejnou službu poznamenal, že posudky jednostranně vyjádřené pověřenými lékaři v rámci článku 72 služebního řádu neposkytují stejné záruky rovnosti stran jako posudky vypracované lékařskou komisí nebo výborem pro otázky invalidity na základě článku 73 tohoto řádu, a poté dospěl k závěru, že kdyby rozhodl, jak navrhovala Komise, že lékařské zprávy vypracované *a posteriori* lékaři účastníků JSIS nejsou jako takové průkazné, byly by tyto osoby zbaveny základního prostředku obrany způsobilého přimět administrativu k tomu, aby přehodnotila své prvotní odmítnutí nahradit léčebné výlohy (rozsudek ze dne 25. května 2016, **GW v. Komise**, F-111/15, [EU:F:2016:122](#)).

2. DŮCHODY

Když byla Soudu pro veřejnou službu předložena žaloba v návaznosti na reformu služebního řádu z roku 2013, rozhodl, že čl. 83 odst. 2 a čl. 83a odst. 1, 3 a 4 služebního řádu musejí být vykládány v tom smyslu, že důchodový systém je v pojistně matematickém smyslu přílohy XII služebního řádu v rovnováze, pokud výše každoročních příspěvků úředníků v činné službě umožní financovat třetinu budoucí výše nároků, které tito úředníci získali v průběhu téhož roku. Z toho vyplývá, že povinnost úředníků přispívat ve výši jedné třetiny částky nezbytné k financování důchodového systému je nutno chápat ve výše uvedené pojistně matematické perspektivě a z dlouhodobého hlediska, takže nelze vyloučit rozdíly ve zhodnocení (rozsudek ze dne 2. března 2016, **Frieberger a Vallin v. Komise**, F-3/15, [EU:F:2016:26](#), který je předmětem kasačního opravného prostředku, věc T-232/16 P).

Soud pro veřejnou službu v tomtéž rozsudku dále rozhodl, že zákonný věk odchodu do důchodu, který stanoví článek 22 přílohy XIII služebního řádu a který reforma z roku 2013 zvýšila, je jen jednou ze skutečností, která spolupůsobí s odhady budoucí hodnoty několika jiných parametrů uvedených této příloze (úroková sazba, úmrtnost, nárůst mezd atd.) při zajištění pojistněmatematické rovnováhy důchodového systému Unie. Důchodový systém Unie je tedy uspořádán na základě zásady solidarity a není koncipován v tom smyslu, že na základě příspěvků, které platí každý úředník, vzniká individuální nárok na důchod odpovídající jejich přesné protihodnotě, takže úředníci se nemohou dovolávat vrácení případného přeplatku vyplývajícího ze zvýšení jejich věku odchodu do důvodu a z delší doby, po kterou budou ve srovnání s dřívější dobou přispívat (rozsudek ze dne 2. března 2016, **Frieberger a Vallin v. Komise**, F-3/15, [EU:F:2016:26](#), který je předmětem kasačního opravného prostředku, věc T-232/16 P).

V rámci téhož rozsudku bylo konstatováno, že ve znění čl. 26 odst. 5 přílohy XIII služebního řádu nic nebrání tomu, aby úředník získal po prvním přepočtu bonifikace svých důchodových nároků následujícím po prvním zvýšení zákonného věku odchodu do důchodu reformou z roku 2004 druhý přepočet zohledňující zvýšení tohoto věku na základě článku 22 přílohy XIII služebního řádu ve znění změn v rámci reformy z roku 2013.

3. ODCHODNÉ

Soud pro veřejnou službu ve svém rozsudku ze dne 2. března 2016, **FX v. Komise** (F-59/15, [EU:F:2016:27](#)), upřesnil, že odchodné podle článku 39 PŘOZ nepředstavuje příspěvek při skončení pracovního poměru, na který by měl dotyčný zaměstnanec automaticky nárok v okamžiku rozvázání nebo skončení platnosti pracovní smlouvy, ale představuje peněžité opatření v rámci ustanovení služebního řádu týkajících se oblasti sociálního zabezpečení. Rozvázání nebo skončení platnosti pracovní smlouvy dočasný zaměstnanec proto samo o sobě automaticky neznamená nárok na odchodné. Z ustanovení týkajících se důchodového systému, a zejména z článku 39 a čl. 12 odst. 2 přílohy VIII služebního řádu vyplývá, že dočasný zaměstnanec má nárok na odchodné, pokud již skončila jeho pracovní smlouva v důsledku jejího rozvázání nebo skončení její platnosti, nemá v úmyslu vykonávat jiné funkce v rámci Evropské unie a přitom nesplňuje k tomuto okamžiku podmínky nezbytné pro nárok na bezodkladné nebo odložené vyplácení starobního důchodu ani podmínky uvedené v čl. 12 odst. 1 písm. b) bodech i) až iv) přílohy VIII služebního řádu.

V téže věci bylo rovněž uvedeno, že pojem „ukončení služebního poměru“ uvedený v čl. 12 odst. 2 přílohy VIII služebního řádu, který se obdobně použije na případ dočasný zaměstnanec, musí být vykládán případ od případu podle okolností dané věci právě za účelem zabránit v největší možné míře vyplacení odchodného zaměstnanci Evropské unie, kterému je v okamžiku podání žádosti o odchodné dobře známo, že by mohl opětovně nastoupit u Evropské unie. Z tohoto hlediska by bylo automatické vyplacení odchodného z důvodu pouhého rozvázání nebo skončení platnosti pracovní smlouvy zaměstnance v rozporu nejen s cílem tohoto ustanovení, ale rovněž s obecnou zásadou řádné správy financí Evropské unie.

4. POSTUP DO VYŠŠÍHO PLATOVÉHO STUPNĚ

Soud pro veřejnou službu připomněl, že ustanovení, která zakládají právo na finanční dávky, musí orgány vykládat a uplatňovat striktně, a v rozsudku ze dne 12. května 2016, **FS v. CESE** (F-50/15, [EU:F:2016:119](#)), rozhodl, že úředník by měl postoupit do vyššího platového stupně podle čl. 44 druhého pododstavce služebního řádu pouze tehdy, je-li jmenován do funkce vedoucího oddělení, ředitele nebo generálního ředitele „ve stejné platové třídě“, jakou měl na svém předchozím pracovním místě, a že služební řád před 1. lednem 2014 nestanovil, že se tohoto ustanovení obdobně použije na dočasné zaměstnance.

SLUŽEBNÍ POSTUP ÚŘEDNÍKŮ A ZAMĚSTNANCŮ

1. POVÝŠOVÁNÍ ZAMĚSTNANCŮ UVOLNĚNÝCH ODBOROVÝM NEBO PROFESNÍM ORGANIZACÍM

V rámci rozhodování o legalitě nepovýšení odborového zástupce Soud pro veřejnou službu ve svém rozsudku ze dne 2. března 2016, **Loescher v. Rada** (F-84/15, [EU:F:2016:29](#)), rozhodl, že úředník nemůže od orgánu požadovat přijetí zvláštních pravidel upravujících postupy a metody srovnání zásluh úředníků v závislosti na jejich příslušném postavení podle služebního řádu, a tedy nezavedení systému **ad hoc** pro hodnocení úředníků, kteří vykonávají činnost v rámci uvolnění odborové nebo profesní organizaci, nemá za následek žádnou diskriminaci. Výkon některých úkolů zastupování zaměstnanců, jako například úkolů spojených s funkcí předsedy výboru zaměstnanců či předsedy odborové či profesní organizace, sice může v některých případech vést k předpokladu, že uvedené úkoly související se zastupováním samy o sobě obnášejí výkon povinností s vysokou úrovní odpovědnosti, avšak úředníkovi uvolněnému pro takové organizace přísluší pro účely případného povýšení prokázat existenci, úroveň a trvání povinností, které skutečně a konkrétně vykonával.

2. DISCIPLINÁRNÍ REŽIM

Soud pro veřejnou službu se zabýval legalitou rozhodnutí, kterým administrativa v důsledku nepravdivých prohlášení ze strany dotyčného úředníka rozhodla, že tomuto zaměstnanci bude po skončení jeho pracovní smlouvy znemožněno jakékoli zaměstnání u orgánu po dobu šesti let, přičemž ve svém rozsudku ze dne 20. července 2016, **HC v. Komise** (F-132/15, [EU:F:2016:158](#)), rozhodl, že takové opatření vzhledem ke svému zjevně donucovacímu účelu nepředstavuje nic jiného než sankci uloženou administrativou ve spojitosti s vytýkaným chováním. Sporné rozhodnutí bylo tudíž zrušeno z důvodu, že nebylo přijato na základě ustanovení upravujících ve služebním řádu disciplinární režim a v každém případě taková sankce nebyla mezi sankcemi, které lze uložit v rámci uvedených ustanovení služebního řádu.

V rozsudku ze dne 17. února 2016, **Kerstens v. Komise** (F-23/15, [EU:F:2016:65](#), který je předmětem kasačního opravného prostředku), Soud pro veřejnou službu rozhodl, že požadavek provést správní vyšetřování před zahájením disciplinárního řízení vyplývá v rámci postupu, který se v disciplinárních věcech vztahuje na Komisi, z obecných prováděcích ustanovení týkajících se provádění správních vyšetřování a disciplinárních řízení přijatých samotnou Komisí. Pokud tedy Komise zahájí disciplinární řízení bez správního vyšetřování, porušuje tím povinnosti, které pro ni vyplývají z uvedených ustanovení.

3. PŘEŘAZENÍ DOČASNÝCH A SMLUVNÍCH ZAMĚSTNANCŮ PŘI PŘEMÍSTĚNÍ SÍDLA AGENTURY Z JEDNOHO ČLENSKÉHO STÁTU DO DRUHÉHO

V rámci výkonu rozhodnutí Rady Evropské unie o přemístění sídla Evropské policejní akademie (CEPOL) do Budapešti (Maďarsko) v důsledku odmítnutí Spojeného království, aby tato agentura nadále působila na jeho území, ředitel této agentury vyzval zaměstnance, aby nastoupili do funkcí v místě nového sídla, a oznámil jim, že odmítnutí nastoupit bude považováno za odstoupení. Několik skupin zaměstnanců, z nichž někteří zůstali ve Spojeném království, kdežto jiní nastoupili do funkcí v místě nového sídla, se obrátilo na Soud pro veřejnou službu, který ve svém rozsudku ze dne 11. dubna 2016, **FN a další v. CEPOL** (F-41/15 DISS II, [EU:F:2016:70](#)), rozhodl, že nedostaví-li se zaměstnanec na pracoviště, lze to považovat za výraz jednání směřujícího k odstoupení, což se tedy rovná odstoupení ve smyslu článku 47 PŘOZ. Soud pro veřejnou službu zejména připomněl, že unijní normotvůrce nebo hlavy států či vlád členských států mohou kdykoli změnit sídlo různých unijních orgánů a agentur a v souladu s článkem 20 služebního řádu, který se na základě článků 11 a 81 PŘOZ použije obdobně na dočasné a smluvní zaměstnance, jsou úředníci a zaměstnanci Unie povinni mít bydliště buď v místě svého zaměstnání, nebo v takové vzdálenosti od místa svého zaměstnání, která je slučitelná s řádným výkonem jejich funkce, a na základě toho dále uvedl, že OUPZ může rozhodnout o zařazení a přeřazení dočasných a smluvních zaměstnanců do jiného místa zaměstnání, jež se nachází v jiném členském státě, neboť pouze místní zaměstnanci, kteří jsou do služby přijímáni na základě smlouvy právě ve stanoveném místě, jsou oprávněni se bránit změně místa zaměstnání vzhledem k tomu, že v jejich případě je neměnnost jejich pracoviště součástí samotných podmínek zaměstnání.

4. PŘERUŠENÍ PROFESNÍ DRÁHY ZAMĚSTNANCE

V rozsudku ze dne 17. února 2016, **DE v. EMA** (F-58/14, [EU:F:2016:16](#)), Soud pro veřejnou službu použil rozsudek Tribunálu Evropské unie ze dne 16. září 2015 ve věci **EMA v. Drakeford** (T-231/14 P, [EU:T:2015:639](#)). Podle tohoto posledně uvedeného rozsudku platí, že pokud jde o určení toho, zda druhé prodloužení smlouvy dočasného zaměstnance ve smyslu čl. 2 písm. a) PŘOZ musí být na dobu neurčitou, je třeba slovní spojení „každé další obnovení“ obsažené v čl. 8 prvním pododstavci třetí větě PŘOZ vykládat tak, že se jedná o jakýkoli

úkon, kterým je dočasnému zaměstnanci ve smyslu čl. 2 písm. a) uvedeného řádu po uplynutí platnosti jeho smlouvy na dobu určitou umožněno, aby jako dočasný zaměstnanec nadále setrval v pracovněprávním vztahu s jeho zaměstnavatelem, i když je toto obnovení spojeno s postupem v platové třídě či změnou pracovní náplně. Ve smyslu téhož rozsudku Tribunálu Evropské unie by tomu bylo jinak pouze tehdy, kdyby touto novou smlouvou došlo k přerušení profesní dráhy projevujícím se například podstatnou změnou pracovní náplně dotyčného zaměstnance. V projednávané věci Evropská agentura pro léčivé přípravky po prvním obnovení žalobcovy smlouvy dočasného zaměstnance nabídla žalobci novou smlouvu. Po srovnání funkcí vykonávaných žalobcem v rámci jeho první a druhé smlouvy Soud pro veřejnou službu konstatoval, že došlo k podstatné změně povahy pracovní náplně zaměstnance, pokud jde o jeho úkoly a odpovědnost, úkoly řízení a dohledu, jakož i jeho postavení v agentuře, jak vyplývá z její organizační struktury. Soud pro veřejnou službu dospěl k závěru, že těmito skutečnostmi došlo k přerušení profesní dráhy ve smyslu výkladu, který použil Tribunál Unie v uvedeném rozsudku.

OZNAMOVATEL NESROVNALOSTÍ

V rámci rozhodování o vrácené věci po jejím zrušení, která se týkala oznámení úředníka ve smyslu článků 12a a 22a služebního řádu o obtěžování nebo jiných skutečnostech vyvolávajících domněnku existence případné protiprávní činnosti poškozující zájmy Unie, Soud pro veřejnou službu ve svém rozsudku ze dne 2. června 2016, **Bermejo Garde v. EHSV** (F-41/10 RENV, [EU:F:2016:123](#)), rozhodl, že jak v případě úředníka, který se považuje za oběť obtěžování ve smyslu článku 12a služebního řádu, tak v případě úředníka, který na základě článku 22a služebního řádu upozorní své nadřízené v orgánu nebo přímo Evropský úřad pro boj proti podvodům (dále jen „OLAF“), musí být oznámené skutečnosti sděleny dotyčnému orgánu při dodržení obecných povinností uvedených v člancích 11 a 12 služebního řádu.

Ve stejném rozsudku Soud pro veřejnou službu nejprve konstatoval, že každá stížnost na psychické nebo sexuální obtěžování týkající se nadřízeného povede ve většině případů k narušení vztahu důvěry mezi dotyčnými úředníky. V této souvislosti měl Soud pro veřejnou službu nicméně za to, že právě za účelem účinného boje proti těmto jevům obtěžování příznává článek 12a služebního řádu úředníkovi, který je jeho obětí, „zvláštní ochranu“ tím, že stanoví, že jestliže tento úředník podal stížnost na základě tohoto článku a byly dodrženy obecné povinnosti stanovené v člancích 11 a 12 služebního řádu, neutrpí úředník v zásadě žádnou újmu ze strany orgánu, obzvláště když již netrvá vztah důvěry mezi ním a údajným obtěžovatelem, zejména když je tento přímým nadřízeným oběti.

Pokud jde o posouzení dobré víry úředníka, který je oznamovatelem, ve světle tří kritérií pro posouzení stanovených Tribunálem Unie v rozsudku o vrácené věci (rozsudek ze dne 8. října 2014, **Bermejo Garde v. CESE**, T-530/12 P, [EU:T:2014:860](#)), kterými jsou závažnost oznámených skutečností, hodnověrná nebo pravděpodobná povaha sdělených informací a použitý způsob sdělení, Soud pro veřejnou službu rozhodl, že článek 22a služebního řádu nevyžaduje, aby dotyčná osoba prokázala „domněnku závažné protiprávní činnosti nebo závažného porušení“, neboť se jedná o značně složitý právní krok, kterého není z tohoto důvodu schopen každý úředník nebo zaměstnanec Unie. Tento článek se totiž omezuje na stanovení, že každý úředník, který se dozví o skutečnostech „vyvolávajících domněnku“ existence chování, které „může představovat závažné porušení služebních povinností“, o tom „neprodleně“ informuje své nadřízené. Jsou to nadřízení oznamovatele nesrovnalostí, kterým dále čl. 22a odst. 2 služebního řádu stanoví povinnost předat „neprodleně“ OLAF „veškerý důkazní materiál“, o němž se domnívají, že jím disponují ve vztahu k existenci jim známých nesrovnalostí.

C | SOUDNÍ STATISTIKY SOUDU PRO VEŘEJNOU SLUŽBU

I. OBECNÁ ČINNOST SOUDU PRO VEŘEJNOU SLUŽBU

1. Zahájené, ukončené, projednávané věci (leden 2012 – srpen 2016)

II. ZAHÁJENÉ VĚCI

2. Procentní podíl počtu věcí podle hlavních žalovaných orgánů
3. Jednací jazyk

III. UKONČENÉ VĚCI

4. Rozsudky a usnesení – Soudní kolegium
5. Směr rozhodnutí
6. Předběžná opatření (2012-2016)
7. Délka trvání řízení v měsících (2016)

IV. VĚCI PROJEDNÁVANÉ K 31. PROSINCI

8. Soudní kolegia (2012-2016)
9. Počet žalobců

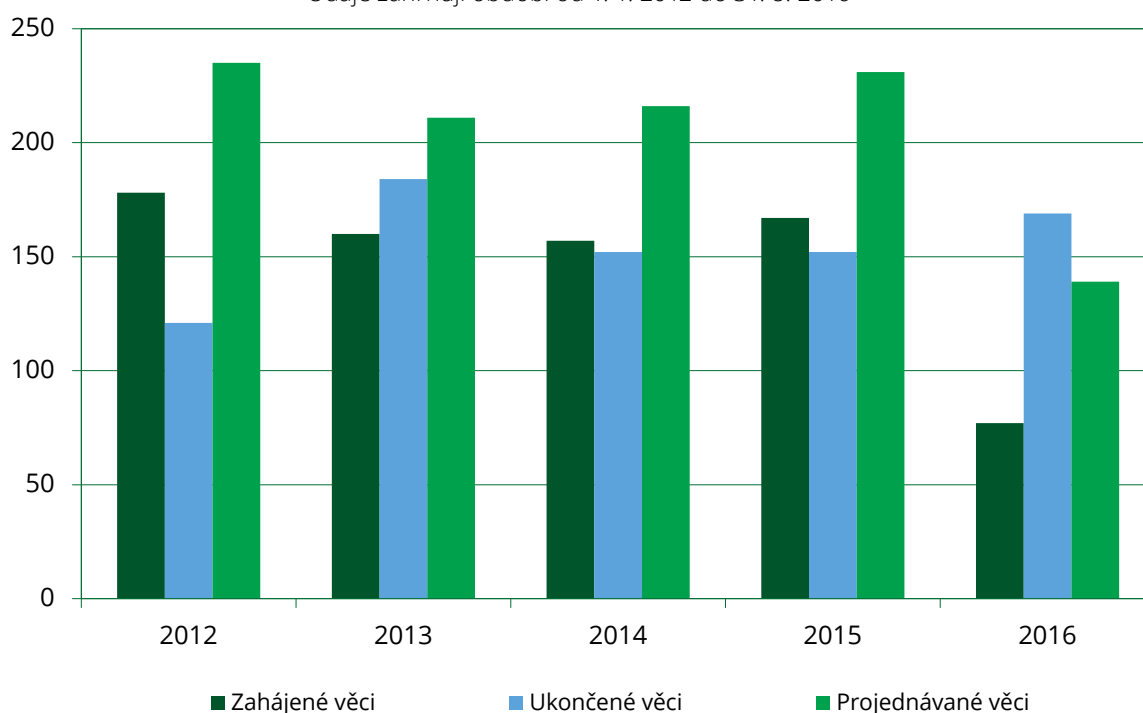
V. RŮZNÉ

10. Rozhodnutí Soudu pro veřejnou službu, proti kterým byl podán kasační opravný prostředek k Tribunálu Evropské unie
11. Výsledky kasačních opravných prostředků podaných k Tribunálu (2012-2016)

I. OBECNÁ ČINNOST SOUDU PRO VEŘEJNOU SLUŽBU

1. ZAHÁJENÉ, UKONČENÉ, PROJEDNÁVANÉ VĚCI (LEDEN 2012 – SRPEN 2016)

Údaje zahrnují období od 1. 1. 2012 do 31. 8. 2016

	2012	2013	2014	2015	2016
Zahájené věci	178	160	157	167	77
Ukončené věci	121	184	152	152	169 ¹
Projednávané věci	235	211	216	231	139 ²

Zmíněná čísla (hrubá čísla) uvádějí celkový počet věcí nezávisle na spojení věcí z důvodu, že spolu souvisí (jedno číslo věci = jedna věc).

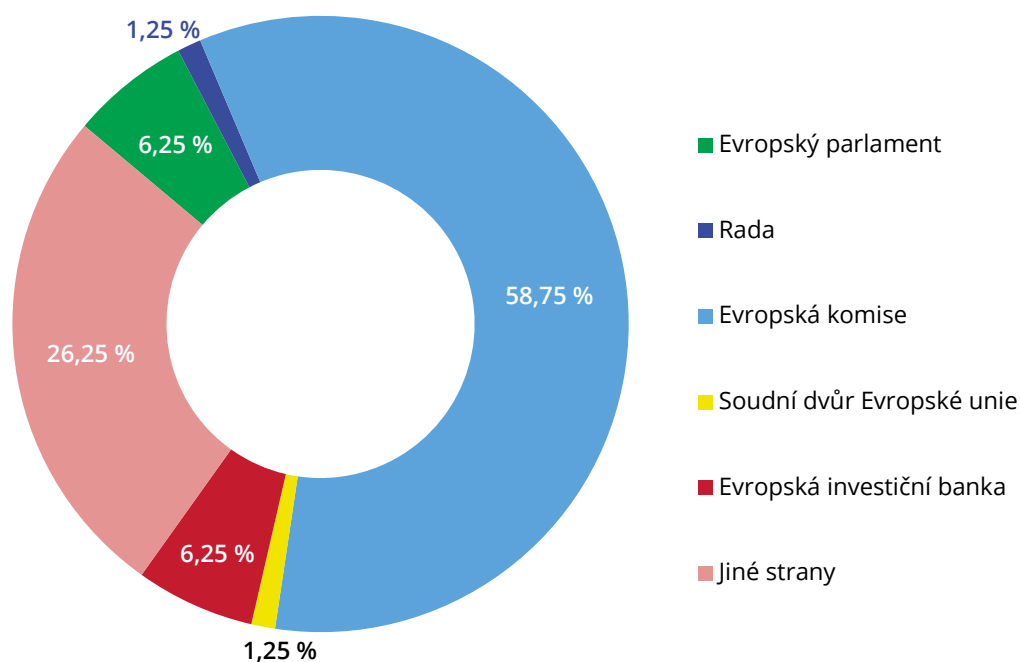
1| Z toho 2 spojené věci.

2| Z toho 46 věcí odložených a 4 věci spojené

II. ZAHÁJENÉ VĚCI

2. PROCENTNÍ PODÍL POČTU VĚCÍ PODLE HLAVNÍCH ŽALOVANÝCH ORGÁNŮ

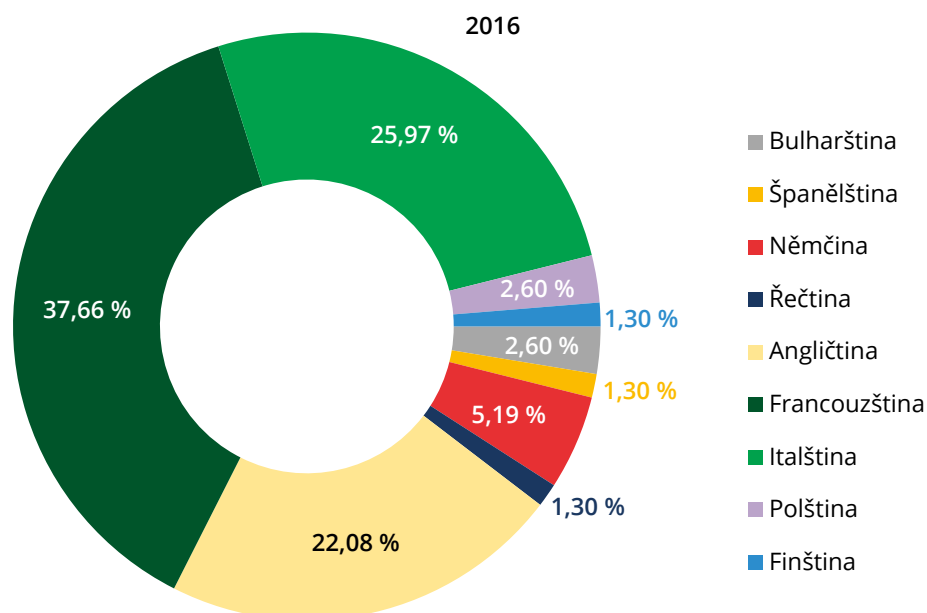
Procentní podíl věcí zahájených v roce 2016
Údaje zahrnují období od 1. 1. 2012 do 31. 8. 2016

	2012	2013	2014	2015	2016
Evropský parlament	6,11 %	5,66 %	11,80 %	8,38 %	6,25 %
Rada	3,89 %	3,77 %	8,70 %	5,99 %	1,25 %
Evropská komise	58,33 %	49,69 %	45,96 %	52,69 %	58,75 %
Soudní dvůr Evropské unie		0,63 %		1,80 %	1,25 %
Evropská centrální banka	1,11 %	1,89 %	1,24 %	2,40 %	
Účetní dvůr	2,22 %	0,63 %	1,24 %	0,60 %	
Evropská investiční banka	4,44 %	5,03 %	1,24 %	3,59 %	6,25 %
Jiné strany	23,89 %	32,70 %	29,81 %	24,55 %	26,25 %
Celkem	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

3. JEDNACÍ JAZYK

Údaje zahrnují období od 1. 1. 2012 do 31. 8. 2016

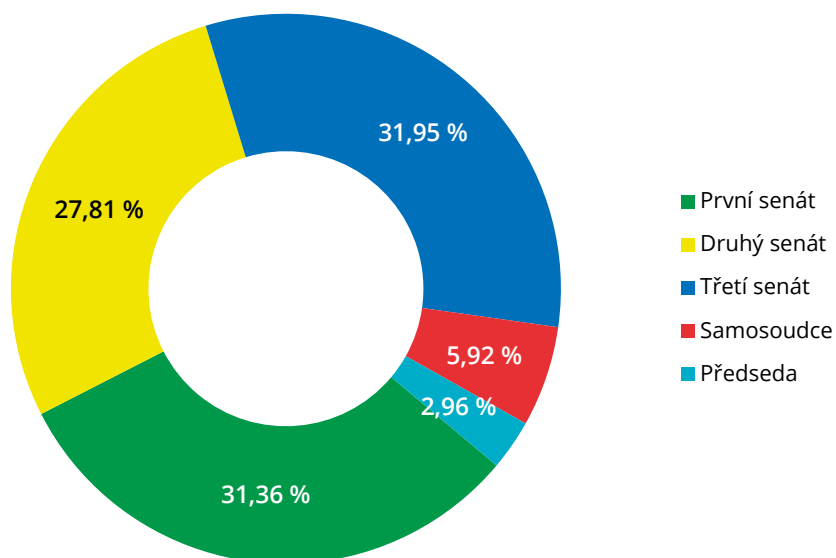
Jednací jazyk	2012	2013	2014	2015	2016
Bulharština	2				2
Španělština	3		2	5	1
Němčina	5	2	9	7	4
Řečtina	1	4	2	1	1
Angličtina	14	26	23	20	17
Francouzština	108	95	113	122	29
Italština	35	21	8	8	20
Nizozemština	6	12		2	
Polština	2				2
Rumunština	2				
Finština					1
Švédština				2	
Celkem	178	160	157	167	77

Jednací jazyk odpovídá jazyku, ve kterém byla podána žaloba, nikoliv mateřskému jazyku nebo státní příslušnosti žalobce.

III. UKONČENÉ VĚCI

4. ROZSUDKY A USNESENÍ – SOUDNÍ KOLEGIUM

Údaje zahrnují období od 1. 1. 2012 do 31. 8. 2016

	Rozsudky	Usnesení o vyškrtnutí věci na základě smírného urovnání ¹	Ostatní usnesení ukončující řízení	Celkem
Plénium				
První senát	6		47	53
Druhý senát	18	1	28	47
Třetí senát	21	4	29	54
Samosoudce	7	3		10
Předseda			5	5
Celkem	52	8	109	169

1| V průběhu roku 2016 se Soud pro veřejnou službu bez úspěchu pokusil o smírné urovnání deseti dalších věcí.

5. SMĚR ROZHODNUTÍ

Údaje zahrnují období od 1. 1. 2012 do 31. 8. 2016

	Rozsudky		Usnesení				Celkem
	Žaloby, jimž bylo plně vyhověno	Žaloby zamítnuté v plném rozsahu, nevydání rozhodnutí ve věci	Žaloby/Žádosti [zjevně] nepřipustné nebo neopodstatněné	Smírná urovnání po zásahu soudního kolegia	Vyškrtnutí z jiného důvodu, nevydání rozhodnutí ve věci nebo postoupení	Žádosti, jimž bylo v plném rozsahu nebo částečně vyhověno (zvláštní řízení)	
Přidělení/Přeřazení	2	1					3
Výběrové řízení	1		2	1			4
Pracovní podmínky/Dovolená		1					1
Hodnocení/ Povýšení		9	2		1		12
Důchody a příspěvky v invaliditě	5	5	34		44		88
Disciplinární řízení	1	4					5
Přijetí/ Jmenování/ Zařazení do platové třídy	2	1	2	1			6
Odměny a příspěvky	2	4		1	2		9
Ukončení nebo neobnovení smlouvy zaměstnance	3	4	2	2	1		12
Sociální zabezpečení/ Nemoc z povolání/ Úrazy	4		2	2			8
Ostatní	3		4	1	1	12	21
Celkem	23	29	48	8	49	12	169

6. PŘEDBĚŽNÁ OPATŘENÍ (2012-2016)

Ukončená řízení o předběžných opatřeních		Směr rozhodnutí		
		Úplné nebo částečné připuštění	Zamítnutí	Vyškrtnutí
2012	11		10	1
2013	3		3	
2014	5	1	4	
2015	2		2	
2016	2		2	
Celkem	23	1	21	1

7. DÉLKA TRVÁNÍ ŘÍZENÍ V MĚSÍCÍCH (2016)

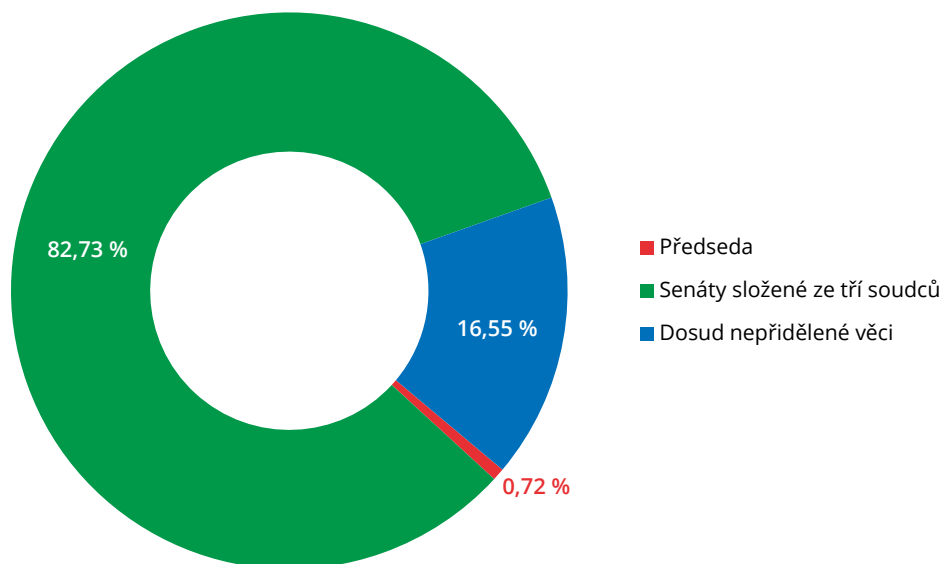
Ukončené věci		Průměrná délka	
		Délka celého řízení	Délka řízení bez případné doby přerušení
Rozsudky	52	11,3	11,2
Usnesení	117	24,3	9,4
Celkem	169	20,3	10,0

Délky trvání jsou vyjádřeny v měsících a desetinách měsíců.

IV. VĚCI PROJEDNÁVANÉ K 31. PROSINCI

8. SOUDNÍ KOLEGIA (2012-2016)

Rozdělení v roce 2016

	2012	2013	2014	2015	2016
Plénium	1	1			
Předseda		2	1	2	1
Senáty složené ze tří soudců	205	172	201	219	115
Samosoudce	8	3	2	1	
Dosud nepřidělené věci	21	33	12	9	23
Celkem	235	211	216	231	139

9. POČET ŽALOBCŮ

Projednávané věci, které sdružují nejvyšší počet žalobců v jediné věci v roce 2016

Počet žalobců	Oblasti
486	Služební řád – EIB – Odměna – Roční úprava platů Služební řád – Povýšení – Hodnotící období 2005 – Doplnující platové třídy stanovené novým služebním řádem
484	Služební řád – Odměna – Reforma systému odměňování a zvyšování mezd EIB Služební řád – Povýšení – Hodnotící období 2005 – Doplnující platové třídy stanovené novým služebním řádem
451	Služební řád – EIB – Odměna – Nový výkonnostní systém – Přiznávání příplatku Služební řád – Povýšení – Hodnotící období 2005 – Doplnující platové třídy stanovené novým služebním řádem
394 (3 věci)	Služební řád – EIB – Odměna – Roční úprava platů Služební řád – Povýšení – Hodnotící období 2005 – Doplnující platové třídy stanovené novým služebním řádem
34	Služební řád – Vrácení věci po přezkumu rozsudku Tribunálu – EIB – Důchody – Reforma z roku 2008 Služební řád – Povýšení – Hodnotící období 2005 – Doplnující platové třídy stanovené novým služebním řádem
32	Služební řád – EIB – Důchody – Reforma důchodového systému Služební řád – Povýšení – Hodnotící období 2005 – Doplnující platové třídy stanovené novým služebním řádem
32 (8 věci)	Služební řád – Služební řád úředníků – Reforma Služebního řádu ze dne 1. ledna 2014 – Nová pravidla výpočtu cestovních výdajů z místa zaměstnání do místa původu – Vazba mezi přiznáním této výhody a postavením úředníka s pobytem v zahraničí a úředníka s prací v zahraničí Služební řád – Povýšení – Hodnotící období 2005 – Doplnující platové třídy stanovené novým služebním řádem
30	Služební řád – Evropský investiční fond (EIF) – Odměna – Roční úprava platů Služební řád – Povýšení – Hodnotící období 2005 – Doplnující platové třídy stanovené novým služebním řádem
29	Služební řád – Evropský investiční fond (EIF) – Odměna – Reforma systému odměňování a zvyšování mezd EIF Služební řád – Smluvní zaměstnanec – Dočasný zaměstnanec – Podmínky přijetí – Doba trvání smlouvy
26 (4 věci)	Služební řád – Služební řád úředníků – Reforma Služebního řádu ze dne 1. ledna 2014 – Nová pravidla výpočtu cestovních výdajů z místa zaměstnání do místa původu – Vazba mezi přiznáním této výhody a postavením úředníka s pobytem v zahraničí a úředníka s prací v zahraničí – Zrušení doby na cestu

Výraz „služební řád“ označuje služební řád úředníků Evropské unie a pracovní řád ostatních zaměstnanců Unie.

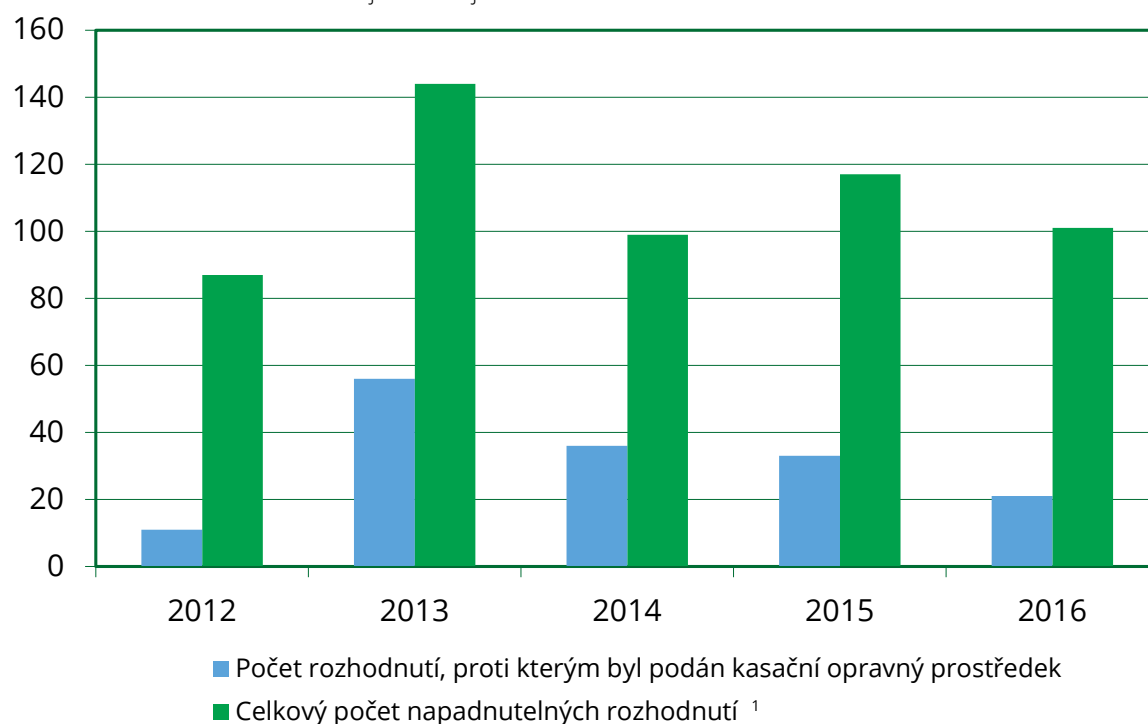
Celkový počet žalobců ve všech projednávaných věcech (2012–2016)

	Celkový počet žalobců	Celkový počet projednávaných věcí
2012	1086	235
2013	1867	211
2014	1902	216
2015	2333	231
2016	2211	139

V. RŮZNÉ

10. ROZHODNUTÍ SOUDU PRO VEŘEJNOU SLUŽBU, PROTI KTERÝM BYL PODÁN KASAČNÍ OPRAVNÝ PROSTŘEDEK K TRIBUNÁLU EVROPSKÉ UNIE

Údaje zahrnují období od 1. 1. 2012 do 31. 8. 2016

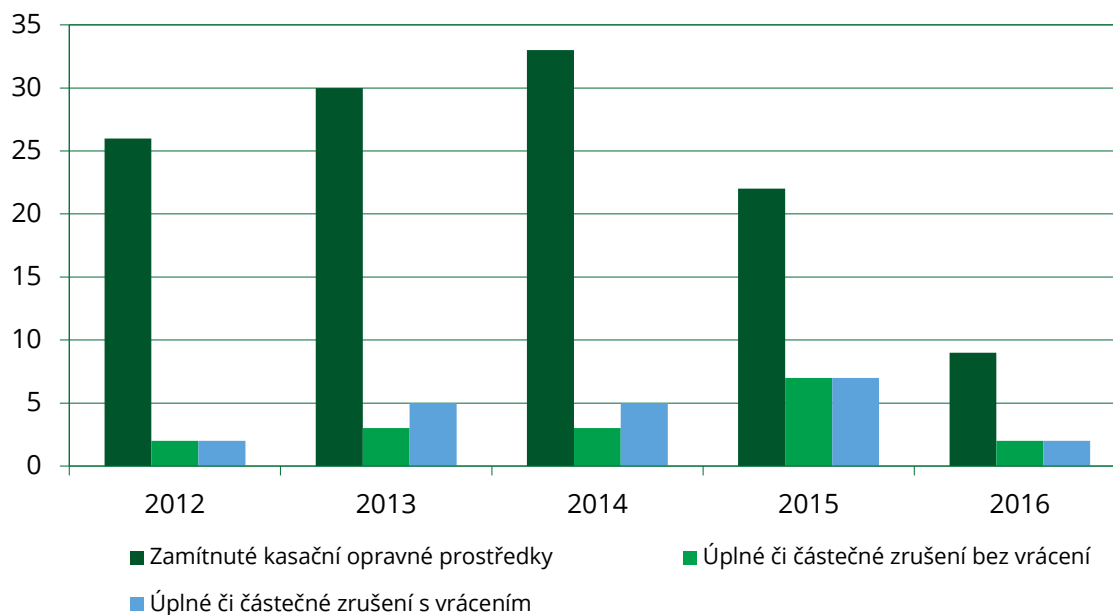

	Počet rozhodnutí, proti kterým byl podán kasační opravný prostředek	Celkový počet napadnutelných rozhodnutí ¹	Procentní podíl rozhodnutí, proti nimž lze podat kasační opravný prostředek ²
2012	11	87	12,64 %
2013	56	144	38,89 %
2014	36	99	36,36 %
2015	33	117	28,21 %
2016	21	101	20,79 %

1] Rozsudky a usnesení (prohlašující žalobu za nepřijatou, zjevně nepřijatou nebo zjevně neopodstatněnou, usnesení o předběžných opatřeních, o nevydání rozhodnutí ve věci nebo o zamítnutí vedlejšího účastenství), které byly vyhlášeny a která byla přijata během sledovaného roku.

2] Tento procentní podíl nemusí v daném roce korespondovat s rozhodnutími, proti nimž mohl být podán kasační opravný prostředek, která byla vydána ve sledovaném roce, vzhledem k tomu, že lhůta pro podání kasačního opravného prostředku může překrývat dva kalendářní roky.

11. VÝSLEDKY KASAČNÍCH OPRAVNÝCH PROSTŘEDKŮ PODANÝCH K TRIBUNÁLU (2012-2016)

	2012	2013	2014	2015	2016
Zamítnuté kasační opravné prostředky	26	30	33	22	9
Úplné či částečné zrušení bez vrácení	2	3	3	7	2
Úplné či částečné zrušení s vrácením	2	5	5	7	2
Vyškrtnutí / Nevydání rozhodnutí ve věci	3		1	1	
Celkem	33	38	42	37	13

D | SLOŽENÍ SOUDU PRO VEŘEJNOU SLUŽBU

(Protokolární pořádek k 31. srpnu 2016)

Zleva doprava:

Soudci J. Sant'Anna a E. Perillo, předseda senátu R. Barents, předseda Soudu pro veřejnou službu S. Van Raepenbusch, předseda senátu K. Bradley, soudci J. Svenningsen, A. Kornezov, vedoucí soudní kanceláře W. Hakenberg

1. ZMĚNY VE SLOŽENÍ SOUDU PRO VEŘEJNOU SLUŽBU V ROCE 2016

Rozhodnutím ze dne 22. března 2016 jmenovala Rada Evropské unie p. Joãa Sant'Annu a p. Alexandera Kornezova do funkce soudců Soudu pro veřejnou službu Evropské unie na období od 13. dubna 2016 do dne, kdy dojde k přenesení pravomoci tohoto Soudu na Tribunál Evropské unie.

2. PROTOKOLÁRNÍ POŘÁDKY

OD 1. LEDNA 2016 DO 13. DUBNA 2016

Pan S. VAN RAEPENBUSCH, předseda Soudu

Pan R. BARENTS, předseda senátu

Pan K. BRADLEY, předseda senátu

Pan H. KREPPEL, soudce

Paní M. I. ROFES i PUJOL, soudkyně

Pan E. PERILLO, soudce

Pan J. SVENNINGSSEN, soudce

Paní W. HAKENBERG, vedoucí soudní kanceláře

OD 14. DUBNA 2016 DO 31. SRPNA 2016

Pan S. Van RAEPENBUSCH, předseda Soudu

Pan R. BARENTS, předseda senátu

Pan K. BRADLEY, předseda senátu

Pan E. PERILLO, soudce

Pan J. SVENNINGSSEN, soudce

Pan J. SANT'ANNA, soudce

Pan A. KORNEZOV, soudce

Paní W. HAKENBERG, vedoucí soudní kanceláře

3. BÝVALÍ ČLENOVÉ SOUDU PRO VEŘEJNOU SLUŽBU

(v pořadí podle data nástupu do funkce)

SOUDCI

Pan Horstpeter KREPPEL (2005–2016)

Pan Paul J. MAHONEY (2005–2011)

Paní Irena BORUTA (2005–2013)

Pan Heikki KANNINEN (2005–2009)

Pan Haris TAGARAS (2005–2011)

Pan Sean Van RAEPENBUSCH (2005–2016), předseda Soudu od roku 2011 do roku 2016

Pan Stéphane GERVASONI (2005–2011)

Paní María Isabel ROFES i PUJOL (2009–2016)

Pan Ezio PERILLO (2011–2016)

Pan René BARENTS (2011–2016)

Pan Kieran BRADLEY (2011–2016)

Pan Jesper SVENNINGSEN (2013–2016)

Pan João SANT'ANNA (2016)

Pan Alexander KORNEZOV (2016)

PŘEDSEDOVÉ SOUDU

Pan Paul J. MAHONEY (2005–2011)

Pan Sean Van RAEPENBUSCH (2011–2016)

VEDOUCÍ SOUDNÍ KANCELÁŘE

Paní Waltraud HAKENBERG (2005–2016)

JAK ZÍSKAT PUBLIKACE EU

Bezplatné publikace:

- jeden výtisk:
prostřednictvím stránek EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>);
- více výtisků, plakáty či pohlednice:
na zastoupeních Evropské unie (http://ec.europa.eu/represent_cs.htm)
a na delegacích Evropské unie v zemích mimo EU (http://eeas.europa.eu/delegations/index_cs.htm),
můžete se také obrátit na síť Europe Direct na adrese http://europa.eu/europedirect/index_cs.htm
nebo na telefonní lince 00 800 6 7 8 9 10 11 (zdarma v rámci EU) (*).

(* Informace jsou poskytovány zdarma, stejně jako většina telefonních hovorů (někteří operátoři, telefonní automaty nebo hotely však mohou telefonické spojení zpoplatnit).

Placené publikace:

- prostřednictvím stránek EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).

SODNÍ DVŮR EVROPSKÉ UNIE

ŘEDITELSTVÍ KOMUNIKACE
ODDĚLENÍ PRO PUBLIKACE A ELEKTRONICKÁ MÉDIA

Úřad pro publikace

ISBN 978-92-829-2336-8
ISSN 2467-1029
doi:10.2862/23921